

והמשכילים יזהירו כזהר* הרקיע

זהר על התורה

ויקרא

מהתנא האלהי

רבי שמעון בן יוחאי זלה"ה

עם סתרי תורה ומדרש הנעלם ועם פקודי אורייתא מרעיא מהימנא ותוספתא על קצת פרשיות כמוהו לא היה מלפנים באותיות גדולות מרובעות ובנקודות ללמוד בו כל איש אשר רוח אלהים דבר בו להיות צדיק וחסיד והוספנו במקומו הראוי מראה מקום מכל פסוקי תנ"ך עם הגהות האר"י ז"ל עפ"י דרך אמת ולמטה מראה מקומות הר"מ קורדובירו ואמרי בינה עם פירושו והגהות יש מאי"ן להרב חיד"א זיע"א הכל על סדר נכון : והוספנו בו ביאור המלות הקשות של הזהר

השתדלנו להגיה ולתקן השגיאות שבדפוס כפי שמוזכר מאחרי הדף

קרן הוצאת ספרי רבני בבל
רח' דוד ילין 40

ירושלים שנת תשל"ז

וואלף, י. אום : לטוטט טואלף

וכריתו להודיעם : ישכ כסתר עליון כצל שרי יתלונן

ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד : גל עיני ואבימה

לזכר עולם

הגהה ראשונה והגהה שניה עם תוספת שהיה חסר בראשונה להוצאה השניה הזאת נעשתה ע"י משפחת הרה"ג המקובל האלקי הגלגולים וספר שם משמעון על עץ חיים וספר אמרי שמעון פי' על התנ"ך ודרושים וחקירות שונות" לע"נ כלתו **מסעודה בת שמחה** ז"ל אשת בנו עזרא ציון הי"ו שנפטרה ביום שב"ק כ"ד שבט תשל"ג תנצב"ה וכל הדפסה או צלום שתהיה מהספר הקדוש הזה מחוייבים להדפיס גם המודעה הנ"ל ותע"ב.

הזכות שמורה לקרן הוצאת ספרי רבני בבל
רח' דוד ילין 40 ירושלים

מהרורה שניה מתוקנת ה'תשמ"ב

ויקרא רב ע"א וע"ב

או הגבה למעלה, דא ארת יוד רישא דבשמא קדישא. ודא איהו
 דא דכתיב שאל לה אות מעם יי אלהיך, אות משמא קדישא. משמע
 דכתיב מעם יי דא איהו שמא דקדישא בריך הוה את חד דביה,
 ומשכנא קאים על דא. תא חזי בד סליק עננא על משכנא ושרא
 עלוי, כל אינון רתיבין וכל (ר"כ ע"ב) אינון מאני משכנא דלעיל, כללהו
 הוו גו עננא מה כתיב (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד
 כי שכן עליו הענן. וכתיב ויבא משה בתוך הענן, (ס"ג כ"ד) ויהי משה
 כהר ארבעים יום וארבעים לילה. אי משה לא הוה יכול לאעלא
 למשכנא, אמאי הוה יתיב בטורה כל אינון ארבעין יומין. אלא
 (כלו מיותר עד תרי ענני) בגין לקבלא אורייתא זמנא אחרא, דהא תרין
 לוחין אתברו בקדמיתא, והשתא הוה בטורה כמלקדמין. אמר רבי
 יוסי אי הכי והא כתיב (שמות מ) ויקם משה את המשכן וגומר. וכתיב
 ולא יכול משה לבא אל אהל מועד. (ה) וכתיב ויהי משה כהר
 ארבעים יום וגומר. וכתיב ויקרא אל משה וגומר. משמע דמשה
 בטורא הוה כההוא זמנא דקרא ליה. וכתיב מאהל מועד. ואהל
 מועד לא הוה בטורא דסיני, דהא בינייהו דישראל הוה. אמר ליה
 כההוא זמנא אשתלימו ארבעין יומין. וארבעין יומין הוה משה בטורא,
 ועננא אחרא עלאה הוה מתקן משכנא ותקין פתורי מכל אינון רוחין
 קדישין לאמתקנא אתר, דהא) תרי ענני הוו, (ס"ג ענן רנהיר וענן דהשיך)
 חד דעאל ביה משה. וחד דשארני על משכנא. תא חזי מה כתיב
 (ס"ג) וכבוד יי מלא את המשכן, מלא לא כתיב אלא מלא, דהוה שלים
 לעילא ותתא עם משכנא דלתתא. תקינא טמירא דנחת לתתא
 ואתתקנת שבינתא. ארבע סטרין דמשריין אתגניזו. תקינא קדמאה
 דחד משמרה מאינון ארבע משריין, כלא עד דאתתקנו. רישא לסטר
 ימינא צדקי אל רב ממנא רב משריין, דאיהו תחות שולטנא דמי כאל
 ועמיה הוו מתתקנן כל אינון משריין תחות ידיה, וחד ממנא אתקם
 על ארבע תלת. ארבע לתתא, בגין דכל אינון משריין עלאין בד נחתין
 לתתא משניין שמא דילהון בשמהן אחרנין. כד אינון עלאין, לא

משתנין

(א) ל"ב דקרא דיהי מעם כהר סוף משכנא ואלך נהר בין סוף מקורי לראש ויקרא יוסי וייש מעם כהר כמתן מידה קרא אלא י"ב
 מעם כהרם יוסי כר"ל גיטן קינאים זכא"ף עזר פגלגוליס ע"ד מ"ג וי"א ז' מ"ד :

משתנין לעלמין • והאי ממנא עלאה צדקיאל קאים עליהו לגו • את
 חד נציץ על רישיהו ואיהי א' זעירא • בר האי את נציץ, כלהו נטלין
 לההוא אתר דנציץ האי נצצו • לגו מנייהו רזיאל רב ממנא רב
 משריין דקיימא לגו תחות שולטנותא דמי כאל, ועמיה כל אינון משריין
 דתחות ידיה • וחד ממנא קאים עליהו כתרעא דאתקרי דומיאל •
 וסחרין ליה שנים עשר ממנן • תלת תלת ארבעה זמנין • ורזיאל רב
 ממנא קיימא על כלהו דלא אשתני שמייה • את חד נציץ על רישיהו
 דכל אינון משריין ואיהי את ר, בר האי נציץ נטלין כלהו לההוא
 סטרא דההוא נצצו • האי את קיימא על עונשא דמגלה רזין וסימניה
 ריש וקלון • לגו מנייהו יופיאל, רב ממנא רב משריין תחות שולטנותא
 דמי כאל, ועמיה הוו מתתקנין כל אינון משריין דתחות ידיה, ולא
 אתגליין הכא כחשבנא, בגין דלא אשתלימו הכא עד דאתו לבית
 עולמים, דתמן אשתלימו כלהו, (סמות רמ"ב 6) ואסנו משריין בשלימו •
 ומה דאמרן הכא • כל אינון משריין דתחות ידיה דאתמסרו בההיא
 שעתא לאעלא עמיה • וחד ממנא קיימא עליהו וחכמיאל שמייה,
 ושנים עשר ממנן סחרין ליה לכל עיבר תלת תלת כמה דאמרן •
 ויופיאל רב ממנא קיימא על כלהו דלא אשתני שמייה • את חד נציץ
 על רישיהו דכל אלן משריין ואיהי את ק, בר נציץ דא נטלין כלהו
 לההוא סטרא דההוא נצצו • האי את ק תלייא באורא ואכפייא תלת
 זמנין ביומא וסלקא ונחתא • תרין אתוון אלן קד, אינון אתוון דקיימין
 באמצעיתא, חד דחפי לאת א' וחד דחפיא על י' דאיהי לבתר • לגו
 מנייהו קדומיאל רב ממנא רב משריין תחות שולטנותא דמי כאל,
 ועמיה הוו מתתקנין כל אינון משריין דתחות ידיה • וחד ממנא קיימא
 עליהו כתרעא דאתקרי אדיאל • ושנים עשר ממנן סחרין ליה תלת
 תלת לכל סטר • והאי ממנא קדומיאל קיימא עליהו דלא אשתני
 שמייה לעלמין • חד את קיימא נציץ על רישיהו והוא את י'
 (דף נ' ע"ב) בר האי נציץ נטלין כלהו לההוא נצצו דנציץ. אורת ק
 דקאמרן חפייא על האי את י' • ר' חפייא על א' לגו לגו כאתר דאקרי
 קדש, נציץ חד את בטמירו ובגניזו ואיהי אתו, והאי אתו נציץ בנציצו
 על כלהו אתוון • וקלא נפיק מבינייהו דאלן אתוון • כדן בטש נציצו

דַּאת ו' לנציצו דַּאת י' ונפק ההוא נציצו מגו אַתְר דקדש, וכטש לגו
 נציצו דַּאת י', וכדין נציצו דַּאת י' בטש לגו נציצו דַּאת ק' וקלא הוה
 נפיק) • ונפקא נציצו דַּאת ק' וכטש לגו נציצו דַּאת ר', ונפקי ניצוצין
 בלהו ומתחברין לגו נציצו דַּאת א' דקיימא, וקלא הוה נפיק וכטש בכל
 אינון נציצין דַּאתון כחדא, נציצו דַּאתו' ב' • נציצו די' בק' • נציצו דק'
 בר' • נציצו דר' בא' • ומתחברן גליפין הנציצין ונפקי לבתר • וכרת
 דמתחברין בניצוציהון, נפיק קלא מביניהון, ומתחברן ברזא דא ויקרא
 אל משה, ומשה הוה מסתכל בל אינון יומין דלא עאל • לבתר אתהדרו
 אתון והו מתגלגלין בקולפוי, בצרופין דַּאתון דַּאתמסרו לאדם
 בננתא דעדן, אַת אודא לאעלא בגו טמירא לאַתְר דַּאקרי קדש, ונפק
 ו' ויהיב רוכתא לאַת א' ואתחבר א' לגו ו' דבתריה קד, ו' עאל בין
 ק' ור' • ואשתבח קיר • ואתגליפו ואתנציצו כמלקדמין, וקלא נפק
 מבינייהו ומתחברן נציצין דַּאתון ונפקי לבר • ואתגליין לגבי בר
 אינון משריין דהו נטלין אינון אתון • וכד מתחברן נציצין דַּאתון
 קלא בטש בינייהו ואתחזון בגלופייהו לכל אינון רתיבין אוקיר • וקלא
 אהדר מבינייהו וקרי בין אינון רתיבין (יטעיי יג) אוקיר אנוש מפז ואדם
 מבתם אופיר • זבאה חולקיה דמשה דחמי כל דא • אבל צרופא דא
 לא אתחמי לעינוי דמשה, אלא צרופא קדמא דאיהו ויקרא, דַּא
 הוה חמי משה דַּא הוא דכתיב ויקרא אל משה, וצרופא דא אַחַרָא
 לא גליין ליה • בגין דשבתא דבר נש לא מודעין לקמיה • וסימניך
 (כמרכי יב) צאו שלשתכם, וכתיב ויקרא אהרן ומרים וכתיב פה אר
 פה אדבר בו • וכתיב לא בן עברי משה, בגין דלא מודעין שבחיה
 דבר נש לקמיה • סלקין אתון ואתהדרו בכל אינון משריין בגוונא
 דַּא בצרופא דַּא אוקיר • וקלא נפק ואכריו ואמר אוקיר אנוש מפז
 וגומר • לבתר אתמשכו אתון והו נציצין על רישייהו דכל אינון
 רתיבין, ואשתכבו עד דאתתקנו לדוכתייהו. רישא לסטרא שמאלא
 חזקיא ל רב ממנא רב משריין, לכל אינון דקיימי לתרעא דמשכנא
 תחות שולטנותא דגבריא ל, ועמיה מתתקן בההוא תרעא כל אינון
 משריין דתחות ידיה • וחד ממנא אתקם על תרעא לבר וגזריא ל
 שמייה • ועמיה תרי עשר ממנן דסחרין ליה, תלת תלת לכל סטר

נ"א נמלי

לארבע סטרין ואלין שננא דלהטא דחרבא דמתהפך, בירייהו והאי
ממנא חזקיא ל קאים עלייהו לעילא לגו את חד נציץ על רישייהו
ואיהי את א, דהא לא קיימי אלין ולא שילי אלא ברזא דא דאיהי
(שמות קכ"ט 6) ימינא, בגין דשמאלא לא נטיל אלא בימינא ימינא נטיל
תדיר לשמאלא דא את נציץ ונפיק מן ימינא כדן נטלין להווא
אתר דנציץ ההוא נציצו לגו מיניה דהטי אל רב משריין, דקיימא
לגו תחות שלטנותא דגברי אל ועמיה כל אינון משריין תחות ידיה
וחד ממנא קאים עלייהו בתרעא דאתקרי קדשי אל וסחרין ליה תרי
עשר ממנן תלת תלת ארבעא זמנין וההוא ממנא דהטי אל קיימא
על כלהו דלא אשתני שמיה את חד נציץ על רישייהו דכל אלין
משריין ואת דא איהו ז, ואיהו אתחלף גו תקונא דמשכנא באת ל
האי אתחלף ברזא (כמנכר ב"ה) דיזל מים מדליו ואתחלף (ר"ג ע"כ) בגלופי
אתון ואקרי חלופא ל כד האי נציץ על רישייהו דכל אלין משריין
כדן כלהו נטלין להווא סטרא דההוא נציצו לגו מן דא קפצי אל
רב ממנא רב משריין תחות שלטניה דגברי אל ועמיה הו מתתקנין
כל אינון משריין דתחות ידיה אינון דאתמסרו ליה בההיא שעתא
וחד ממנא קאים עלייהו עז אל שמיה ותרי עשר ממנן סחרין ליה לכל
עיבר תלת תלת כמה דאוקימנא וקפצי אל רב ממנא קיימא על
כלהו את חד נציץ על רישייהו דכל אלין משריין ואיהי את דוכלהו
נטלי להווא נציצו דההוא את האי את תליא גו אוידיא על תרין
אתון אחרנין לגו מן דא שמעו אל רב ממנא האי אתחלף לארבע
שמהן בגין דלא קיימא בגלפוי זמנין לסטר ימינא וזמנין לסטר
שמאלא ועמיה תרי עשר ממנן דסחרין ליה לכל עיבר תלת תלת
כמה דאוקימנא ורגשי אל רב ממנא על אלין תרי עשר תחותיה
דההוא ממנא אחרא ואת חד נציץ על רישייהו לעילא ואת דא
איהו את ה ודא תליא באוידא על כל שאר אתון בההוא את ד
דקאמרן ד אלין תרין סליקו לעילא על כל שאר אחרנין, וכלהו
נטלין להווא נציצו דתליא מההוא את לגו לגו באתר דאקרי קדש
נציץ את חד גו טמירו דקדש ואיהי את ס סתימא האי נציץ בנציצו
על כלהו אתון וקלא הוא נפיק מבינייהו דאלין אתון כדן בטש

אזדווגו זווגין ביהווא גן עדן, בגין דאתברכו כלהו משקיו דנחלא • ואתקשרו כל חד בחדריה הדא הוא דכתיב אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי (דף ל' ע"ב) עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, כלרו אתשקיין ואתרוו מפבו עא דנחלא • אכלו רעים שתו ושברו דודים, כל אינון דלתתא • וכלרו ענפין (כ"א עלמין) כלהו אתברכו ואתונו כד אלין אתברכו לעילא, ובמרה מתברכאן ומתבסמאן כלהו בריחא דקרבנא תא חזי בשעתא דנחתת כנסת ישראל לאשראה דיורא בארעא • קדשא בריך הוא אמר ליה להאי קרא, בגין דאשתכחו ברבאן וחדווה בכלרוו עלמין ואתבסמא היא לנפקא מנה ברבאן לכלא • דבר אלין שית אתברכאן

כדין כלהו עלמין אתברכאן כחדא לתתא, ומתברכאן לעילא • וכנסת ישראל וישראל אתברכו מפלהו • דבר אחר באתי לגני אחותי כלה • רבי יצחק אמר לא אזדווג קדשא בריך הוא (ס"ב ישראל) בכנסת ישראל אלא בזמנא דאלין שית אתרוון (ס) משקיו דנחלא דלא פסק • רבי יהודה אמר אכלו רעים שתו ושברו דודים, אלין כל מארי דיבבא ויללה דאתבסמו כלהו ואתברכו כחדא דהא מסעורתא דמלכא מתהניין כלא • ואימתי אכלי כלהו, בשעתא דמלכא אתחדרי, ועל דא מלכא אתחדרי וחדרי למטרוניתא בקדמיתא, לבתר כלהו אכלן וחדאן • רבי אבא אמר אכלו רעים שתו ושברו דודים, אלין אינון שירת דקאמרן, ואלין אינון דכתיב בהו (ס"ב) הביאני המלך חדריו וגומר • שתו ושברו, מההוא

יין

(6) מסקאלת סחל אפינו פוסק ועיין כל זכ סעאלער וכיפורו כפרוס כזעו מסוק ומקנס ס' ד' • ויקרא

ז"ן דר"ו לכלא • רבי אלעזר אמר כל אינון דלתתא, דכיון דאינון שית
 אתברכאן בלהו דלתתא מתברכאן (ב) רבי שמעון אמר כללא שפיר,
 אבל רזא דמלה, אכלו רעים לעילא שתו ושכרו דודים לתתא • אמר
 ליה רבי אלעזר מאן אינון לעילא ומאן אינון לתתא • אמר ליה יאות
 שאלתא, דא אתר עלאה דאינון (ג) באחדותא בחדוותא דלא מתפרשן
 לעלמין, אלין אקרון רעים הדא הוא דכתיב (בראשית כ') ונהר יוצא מעדן
 (ג) ועדן והוא נהר לא מתפרשן לעלמין, ואשתכחו לעלמין ברעותא
 באחדותא בחדוותא • שתו ושכרו דודים, אלין אינון (ד) לתתא דאקרון
 דודים לזמנין ידען, והא אוקימנא • תא חזי באינון עלאי כתיב בהו
 אכילה בלא שתיה • מאי טעמא • מאן דאית ליה גרבי דחמרא אכילה
 בעיא, ובגין דתמן שרייא חמרא דמנטרא כתיב בהו אכילה • ובאינון
 תתאי דבעין שקיו כתיב בהו שתיה דהא כל נטען שקיו בעין מנחלא
 דעמיקא, ועל דא באלין אכילה ובאלין שתיה • אלין רעים ואלין דודים
 אמר ליה רבי אלעזר אתחוי דהא דודים תכיבותא אינון, אמאי אינון
 תתאי • אמר ליה אינון דתאבין דא דלא ולא משתכחין תדיר, אקרון
 דודים • ואינון דמשתכחי תדיר ולא מתכסיין ולא מתפרשן דא מן דא
 אקרון רעים • ועל דא אלין דודים ואלין רעים • אלין ברעותא באחדותא
 תדיר, ואלין בתיאובתא לזמנין • ודא הוא שלימותא דכלא, בגין דתתברך
 כנסת ישראל, וכדין חדותא בכלהו עלמין • רבי חזקיה אוקים האי
 קרא בקרבנין, בגין דאינון סעודתא דמלכא דמרבא קמיה, ומתהניין
 מיניה מאריהון דדינין ומתכסמן בלהו, ואשתכח חדותא בכלא • רבי
 אחא אוקים האי קרא בשעתא דעאלת שכינתא למשכנא דאשתכחו
 ברבאן וחרוון בכלא, ועאלת שכינתא בכלה לחפיה, וכדין אשתלימו
 (ס"ג אשתכחו) ישראל לתתא, ואתאחדו ביה (ד"ד ע"ב) בקדשה כריד
 הוא בארעא הדא הוא דכתיב (סמות כ"ט) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם
 וכדין עלאי ותתאי אתבסמו:

ויקרא אל משה • (בראשית ט') רבי שמעון (ה) פתח (זיר כ') הנצנים נראו
 בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו • האי קרא

אית

(ב) עין כפרים רמז ט' ג' ארמ'ק אגד ח' פרק י"ד : (כ) ע"י טס אל י"ט : (ג) ס' יעזרן חכמם כפר כ"ט : (ד) פירוש טס ר"ס • ט' ס' :
 (ס) כספרות כראשון ח"י ע"ט

אֲתֵר דִּאֲשַׁתְּכֵחוּ, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמָּהוּן, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 אֲשַׁתְּכַח בִּנְיָהוֹן וּמִתְפָּאֵר בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל הַדְּגָה הוּא דְכְּתִיב (ס"ט מ"ט)
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתִפְאֵר • וְלֹא עוֹד אֵלֶּא דִּישְׂרָאֵל אֲשֶׁלִּימוּ מִהִימֹנֹתָא
 בְּאַרְעָא • וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁלִימוּ דְשִׁמְא קִדִּישָׁא אִינּוּן • וְכֵד יִשְׂרָאֵל אֲשַׁתְּלִימוּ
 בְּעוֹבְדֵייהוּ, בְּכִיכּוֹל שִׁמְא קִדִּישָׁא אֲשַׁתְּלִימוּ • וְכֵד יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁתְּלִימוּ
 לְתַמָּא בְּעוֹבְדֵייהוּ, וְאַתְחִיבוּ גְלוּתָא, בְּכִיכּוֹל שִׁמְא קִדִּישָׁא לֹא שְׁלִים
 לְעֵילָא • דְתַנּוּן דָּא סְלִיק וְדָא נְחִית, יִשְׂרָאֵל דְלַעֲלֵילָא סְלִיק לְעֵילָא •
 בְּנִסְתָּא יִשְׂרָאֵל נְחִיתֵת לְתַמָּא • אֲתִרְחִקוּ דָּא מִן דָּא, בְּכִיכּוֹל אֲשַׁתְּאֵר
 שִׁמְא קִדִּישָׁא בְּלֹא שְׁלִימוּ • וְכֵלָא בְּגִין דְּבְנִסְתָּא יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא, וְאַף
 עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח בִּנְיָיִירוּ, וְאַתִּי
 וְאַקְדִּים לְבִי בְּנִישְׁתָּא וְקָרִי וְאָמַר (ירמיהו ג') שׁוּבוּ בָנִים שׁוּבוּבִים אֲרַפֵּל
 מִשׁוּבוֹתֵיכֶם, וְלִית מָאן דִּיתַעַר רוּחִיה • כְּדִין קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר
 מְדוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ קִרְאֵתִי וְאִין עוֹנָה, אֲקַדְמִית וְאִין אִישׁ, וְלִית מָאן
 דִּיתַעַר רוּחִיה • תָּא חוּי בְּהוּא יוֹמָא דִּאֲשַׁתְּכַלֵּל בִּי מִשְׁכַּנָּא, קִדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא אֲקַדִּים וְשִׁאֲרֵי בֵיתָא, מִיר וְיִקְרָא אֶל מִשָּׁה וְיִדְבֵר יי אֱלֹוֵי מֵאֵהֵל
 מוֹעֵד לֵאמֹר • וְיִדְבֵר יי אֱלֹוֵי, אֹודַע לִיה דְּזִמְיִין יִשְׂרָאֵל לְמִיחַב קְמִיָּה,
 וְלֹאֲתַמְשַׁכְנָא אֵהֵל מוֹעֵד בְּחוּבֵייהוּ וְלֹא יִתְקִיִים בִּידֵייהוּ (ס"ח בְּהַדִּיָּהוּ)
 דְּדָא הוּא דְכְּתִיב וְיִדְבֵר יי אֱלֹוֵי מֵאֵהֵל מוֹעֵד לֵאמֹר, וְמֵאִי אֲמִירֵי מֵאֵהֵל
 מוֹעֵד, מְעַסְקֵי אֵהֵל מוֹעֵד, דְּזִמְיִין לֹאֲתַמְשַׁכְנָא בְּחוּבֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל וְלֹא
 יִתְקִיִים בְּקִיּוּמִיָּה • אֲבָל אֲסוּתָא לְהֵא, אֲדַם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לִי,
 דְּרִי לֶךְ קִרְבָּנִין דְּאִגִּין עַל כֵּלָּא • (בְּלָן שִׁיךְ מֵאֵמֵר פִּנְעוּ בְּהַרֵּא יִנְקֹאָה כְּסִימֵן ט')
 רַבִּי חֻזְקִיָּה הוּא שְׂכִיחַ קְמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיה, (ר"ס ע"ה) הֵאֵי דְאַקְרִי
 קִרְבָּן, קִירוּב מְכַעֵי לִיה, אוּ קִרְיֹוֹת, מֵאִי קִרְבָּן • אָמַר לִיה הֵאֵי יָדִיעַ הוּא
 לְגַבִּי חֲבֵרִיא, קִרְבָּן (ס"ה) מֵאִינּוּן כְּתָרִין קִדִּישִׁין, דְּמִתְקַרְבִּי כֵּלְהוּ כְּחַדְגָּה
 וּמִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּרָא, עַד דִּאֲתַעְבִּידוּ כֵּלְהוּ חַד בִּיחּוּדָא שְׁלִים, לֹאֲתַקְנָא
 שְׁמָא קִדִּישָׁא כְּדָקָא חוּי הַדְּגָה הוּא דְכְּתִיב קִרְבָּן לִי, קִרְבָּן דִּאִינּוּן
 כְּתָרִין קִדִּישִׁין לִי הוּא, לֹאֲתַתְקַנָּא שְׁמָא קִדִּישָׁא וְלִיחְדָּא לִיה כְּדָקָה
 יֹאֲוֵר, בְּגִין דִּישַׁתְּכֵחוּ רַחֲמִין בְּכֵלְהוּ עַלְמִין • וְשִׁמְא קִדִּישָׁא יִתְעַטֵּר

בעטרוי
 (6) כ' סמ"ל דרוב קרבן קירוב שלח והענין שספירה דכתיב כ"ן כסן יש אחרים לחיובים וע"י קרבן מן כסל"ס נדתי' וספירה
 ו' ע"כ' כלפי' ע"ד מכליל כיוסין וע"ד ומתקשין ס"ס סתעלות ב"ר דע"ס לזירק סכמימות כלי' תעשים נפסס חיוביות לחיוביות
 ס' לרס וכ"ו וס"ו ענין קישוק של זו כוז' קמ"ז :

בעטרוי לאתפסמא בלא וכל דא בגין לאתערא רחמי ולא לאתערא דינא, ובגין כך ל"י הוא, ולא לאלהים ל"י, אגן צריבין לאתערא רחמי ולא לאלהים, רחמי בעינן ולא דינא. אמר זבארה חולקי דשאלנא ורווחנא מילין אלן, ודא ברירו דמלה, אבל הא כתיב (תהלים כ"ה) זכחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוז, זכחי אלהים כתיב ולא זכחי יי, אמר ליה ודאי הכי הוה, קרבן אלהים לא כתיב, אלא זכחי אלהים, ועל דא שחישתן בצפון, דהא זביחה הוא בגין אלהים, ההוא סטר גבורה דיתבסם, ויתבר רוחא דדינא, ויתחלש דינא, ויתגברון רחמי על דינא, ועל דא זכחי אלהים, לתברא חילא ותוקפא דדינא קשייא דכתיב רוח נשברה, למהוי ההוא רוחא תקיפא נשברה, ולא יתגבר רוחיה וחיליה ותוקפיה, ובר נש בעי כדן למיקם על מדבחה ברוח נשברה, ויבסיף מעובדוי, בגין דיהוי ההוא רוחא תקיפא תברא. וכלא בגין דדינא יתבסם, ויתגברון רחמי על דינא:

אדם כי יקריב מכם קרבן ל"י. אמר רבי אלעזר האי קרא הכי הוה ליה למכתב, אדם כי יקריב קרבן ל"י. מהו מכם. אלא לאפוקי (ס) אדם הראשון, דהוא אקריב קרבנא כד ברא קדשא בריך הוה עלמא והא אוקמוה. והכא מכם כתיב, האי אדם לאפוקי אדם אחרא דלא הוי מכם. אמר ליה רבי שמעון שפיר קאמרת והכי הוא. רבי אבא פתח (ס"ט מ"ט) שיר מזמור לבני קרח. האי שיר תושבחתא מעלייא הוא על כל שאר תושבחתין דזכו לשבחה ליה בני קרח, שיר מזמור תושבחתא על תושבחתא. תושבחתא דאתפלג לתרין תושבחתין וזכו בני קרח לשבחה לה לכנסת ישראל. ושבחה דכנסת ישראל קא אמרי. ומאי הוא דכתיב (ס"ט) גדול יי ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. אימתי אקרי קדשא בריך הוה גדול. בזמנא דכנסת ישראל אשתבחת עמיה דרא הוה דכתיב בעיר (שמות ל"ב) אלהינו, הוא גדול בעיר אלהינו, עם עיר אלהינו. אמר ליה רבי יהודה אלהינו מאי בעי הכא, אמר ליה הכי הוה ודאי, האי עיר דחלא אלהינו (ס"ט חילא) ותושבחתא דישראל הוא. מאי משמע. אשתמע דמלכא בלא מטרוניתא לאו הוא מלכא, ולא הוא גדול ולא מהלל. ובגין

כך

כך כל מאן דלא אשתכח דבר ונוקבא, כל שבחא אעדיו מניה, ולא
 הוא בכללא דאדם, ולא עוד אלא דלאו איהו כדאי לאתברא כתיב
 (איוב 6) ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם, ותנינן בספרא דרב
 המנונא סבא, דבת זוגו בדחילו דקדשא בריך הוא הות כוותיה, ומסטרא
 דאתתיה אקרי גדול. אופי הכא גדול יי ומהלל מאד. (6) ובמה הוא
 גדול. הדר ואמר בעיר אלהינו הר קדשו. ובגין כך תושבחתא דא
 בשני. ואי תימא אמאי לא כתיב כי טוב בשני, בגין דומינן לאתפרשא
 ודא דמלה (כראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו, בזמנא דאיהו לבדו
 לא טוב כתיב, ועל דא לא כתיב כי טוב בשני, גדול יי ומהלל כדקאמרן,
 יפה נוף משוש כל הארץ, תושבחתא דזווגא דיליהון. יפה נוף, דא
 קדשא בריך הוא, ודא צדיק משוש כל הארץ, כדון הוא חרותא דכלא
 וכנסת ישראל מתברכא. אלהים בארמנותיה נודע למשגב וגומר.
 אלן אינון גצ'ח והוד, (ר"ס ע"ב) דתמן כנישותא דכל ברכאן, כנישותא
 דחרותא מתמן נפקא, על ידי דהאי דרגא דאקרי צדיק ותמן אתפגשו
 ברכאן לבסמא להאי עיר קדישא ולא תברכא מתמן. כי הנה המלכים
 נוערו. אלן כל כתיב מלכא בכללא חדא, ולא אתר אחרא מילין אלן
 סלקין. תא חזי בשעתא דבר גש (6) מתקן עובדיו על ידי דקרבנא
 כלא אתבסם ואתקרב ואתקשר דא כדא ביחודא שלים הדי הוא
 דכתיב אדם כי יקריב מכם, כי יקריב לקשרא מילין כדקא חזי. תא
 חזי אדם כי יקריב, לאפוקי (7) מאן דלא אתנסיב, דהא קרבניה לאו
 קרבן, וברכאן לא משתכחן לגביה (ס"א על ידיה) לא לעילא ולא לתתא,
 ממשמע דכתיב אדם כי יקריב, שאני הכא דלאו איהו אדם ולא
 בכללא דאדם הוא, ושכינתא לא שרייא עלוהי, בגין דאיהו פגים ואקרי
 בעל מוס, ומארי דמומא אתרחקא מכלא, כל שכן למדבחה לקרבא
 קרבנא ונרב ואביהויה אוכחן דכתיב (ויקרא י') ותצא אש מלפני יי
 ובגיני כך כתיב אדם כי יקריב מכם קרבן ליי, אדם דאשתכח דבר

ונוקבא

(6) כגון פירוש כללי וכו' וישב ליון כי גדול כקרבן קדוש יראל ידוק טעם יאפשר לסיסוף נוסף דכיוונן כאין מוחין דגלות וזו
 גדול קדוש דמו למוחין דלכא כסיד לחותי כח אכי מאלן: (ב) פי' כי ס' טעויות טול מן סכסס כמ"ז נכס כי חתעה וס"א כעזים
 טולם סמכסס כי נכס סכססות של סלרס מתרחקת ככס סכססם וס"א ככס דכונס ומחט"ז ככס סעיקרית של סלרס יסתקין על ידי
 סעיקרית ככס ככס טרע וטעבירות אצרכן ככס סלרס סעיקרית ע"י נכשו סכססות שנתלכלכס ככס סכססם ו"ז מתקן עובדיו
 ע"י דקריבנא ולי כילת אקכסס כמחן סרין ולמקרב כי סקליפות סכין סעולמית ככעלוי ככיסים סרין סרמ"ז יאחיא כי סל וכתב
 גודי סלרי וסלי רמח כ"ז וסכסס ס"א מליים כמלכות וסדות כתיב וע' מל"ז: (ג) פי' ש"ז טעמו כש"ז:

וְנוֹקְבָא הָאִי חֲוֵי לְקַרְבָּא קַרְבְּנָא, דָּא וְלֹא אַחְרָא וְאָמַר רַבִּי אֲבָלָא אָף
 עַל נֶבֶד דְּאוּקְמוּהּ לְנֶדֶב וְאֲבִיהוּא כְּמִלְה אַחְרָא, הֲכִי הוּא וְדָאִי • אֲבָל
 קְטֹרֶת עֲלָאָה הוּא מְכַל קַרְבְּנִין דְּעֻלְמָא, דְּעֻלְיָה אַתְּכַרְבֵּן עֲלָאִי וְתַתְּאִי,
 וְקַרְבְּנָא דָּא דְּאִיהוּ לְעִילָא מְכַל קַרְבְּנִין, לֹא אַתְחֻזֵּן אִינוּן לְקַרְבָּא דְּהָא
 לֹא אַתְנַסִּיבּוּ, לְקַרְבְּנָא לֹא אַתְחֻזֵּן, כֹּד שְׂכַן לְמִילִין עֲלָאִין דִּיתְכַרְכוּן
 עַל יְדִייהוּ • וְאִי תִימָא וְתַצָּא אֶשׁ מִלְּפָנֵי יי וְתֹאכַל אוֹתָם (ה) אִמְרֵי •
 לְבַר נֶשׁ דְּאִתָּא קָמִי מְטְרוֹנִיתָא לְבִשְׂרָא לֵה, דְּהָא מְלָכָא אֲתִי לְבֵיתָה
 וְיִשְׂרֵי בְּהָ בְּמְטְרוֹנִיתָא לְמַחְרֵי עֵמָה • אֲתָא לְקָמִי מְלָכָא, חֲמָא מְלָכָא
 הֵהוּא בַר נֶשׁ דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּמוּמִין • אָמַר מְלָכָא, לָאוּ הוּא יְקָרָא דִּילִי
 דְּעַל יְדִוִי דְּהָאִי פָּגִים אִיעוּל לְמְטְרוֹנִיתָא, אֲדַהֲבִי אַתְקַנַּת מְטְרוֹנִיתָא
 בֵּיתָא לְמְלָכָא • כִּיּוֹן דְּחֲמָאֵת דְּמְלָכָא הוּוּ זְמִין לְמִיתִי לְנֶפֶה, וְהֵהוּא
 בַר נֶשׁ גָּרִים לְאַסְתַּלְקָא מְלָכָא מִינָהּ, כְּדִין פְּקִידַת מְטְרוֹנִיתָא לְקַטְלָא
 לְהֵהוּא בַר נֶשׁ. כֹּךְ בּוֹמְנָא דְּעָלוּ נֶדֶב וְאֲבִיהוּא וְקְטֹרֶת בִּידִייהוּ, חֲדַת
 מְטְרוֹנִיתָא וְאַתְתַּקַּנַּת לְקַבְלָא לְמְלָכָא, כִּיּוֹן דְּחֲמָא מְלָכָא אִינוּן גְּכַרִין
 פָּגִימִין מְאָרִי דְּמוּמִין, לֹא בְּעָא מְלָכָא דְּעַל יְדִייהוּ יִתִּי לְמִשְׂרֵי עֵמָה
 וְאַסְתַּלְק מִינָהּ, כְּדִ חֲמַת מְטְרוֹנִיתָא דְּבִגְיַנִיהוּן אַסְתַּלְק מְלָכָא מִינָהּ
 מִיד וְתַצָּא אֶשׁ מִלְּפָנֵי יי וְתֹאכַל אוֹתָם, וְכֹל דָּא בְּגִין דְּמָאן דְּלָאִי
 אַתְנַסִּיבּ הוּא פָּגִים, מְאָרִיָּה דְּמוּמִין קָדָם מְלָכָא • קְדוּשָׁה דְּמְלָכָאִי
 אַסְתַּלְק מִנָּהּ, וְלֹא שְׂרִיָּא בְּפָגִימוּ • וְעַל דָּא כְּתִיב אָדָם כִּי יְקָרִיב מִכֶּם
 קַרְבֵּן, מָאן דְּאֲקָרִי אָדָם יְקָרִיב, וּמָאן דְּלֹא אֲקָרִי אָדָם לֹא יְקָרִיב • מִן
 הִבְהֵמָה כֹּלל • מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן פֶּרֶט, לְכַתֵּר אֵלִין דְּכִשְׂרִין לְמִיבַל,
 וְדִלָּא כִשְׂרִין לְמִיבַל אֲסִיר לְקַרְבָּא, וְלֹאֲתֵר אַחְרָא אַסְתַּלְקוּ אִינוּן דְּכִשְׂרִין
 וְאִינוּן דְּלֹא כִשְׂרִין • אִם עוֹלָה קַרְבְּנוּ רַבִּי חֵיָּא פִּתַח (וּשְׁעִים כ"ח) כִּי לֹא
 מַחֲשֹׁבוֹתִי מַחֲשֹׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דְרִכִּיכֶם דְּרִכִּי, כִּי לֹא מַחֲשַׁבְתִּי מַחֲשֹׁבוֹתֵיכֶם,
 מַחֲשַׁבְתִּי כְּתִיב חֶסֶד בְּלֹא ו' • תָּא חֲוֵי מַחֲשֶׁבָה דְּקָדְשָׁא כְּרִיךְ הוּא,
 הִיא עֲלָאָה וְרִישָׁא דְּכֹלָא, וּמַהֲהִיא מַחֲשֶׁבָה אַתְּפִשְׁטוּ אַרְחִין וְשִׁבְלִין,
 לֹאֲשַׁתְּכַחָא שְׂמָא קְדִישָׁא וְלֹאֲתַקְנָא לִיהָ בְּתַקּוּנֵי כְּדָקָא יְאוּת • וּמַהֲהִיא

מחשבה

(ה) פ' סווד'ל אסאי מלפני ס' אסאי ששכנים בן כחכ סווד'ל מסמו וכן משמע לקמן דסמ' סוגסס וכ"כ כמק"מ • אמנם לכאורה ק'
 דכי כח"כ מלפני ס' סיא כינס כמו שמתירס כפרומס קע"א ח' וכי כתיב לפני ס' מ' יכ"כ סס כמק"מ וכ"כ כמאורי אור אסר"ס ו' וע"ק
 סוככ"כ לפני ס' קטסרו וטוכס כווסר ככמס דוכתי אסאי איםס וכ"כ כמ"ס וי"ל דססס כתיב מקודס וכמד דססו לויכלס כמ"ל דף ס"ט
 כ' וטו"ל י"ל כלן כלויס דכ"כ כ"דס מעניניס דקדש וע"כ ספסס עמ"ג ס"כ מ"ככס סמסס ח"ג פ' ח' דסעסס כ' דין ל' וע"כ כמ"ד
 כני דוד וסכ"ל וע"כ סו"ל •

מחשבה, אתנגיד ונפיק שקיו דגנתא דעדן לאשקאה כלא, ומההיא מחשבה קיימין עלאין ותתאין. ומההיא מחשבה משתבת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. מחשבה דבר נש היא רישא דכלא, ומההיא מחשבה אתפשטו ארחין ושבילין, לאסטאה ארחוי בהאי עלמא ובעלמא דארתי, ומההיא מחשבה אתנגיד ונפיק זוהמא דיער הרע, לאבאישא ליה ולכלא. ומההיא מחשבה אשתכחו עבירות חטאות וזדונות, עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים, ועל דא כי (ד"ו ע"ב) לא מחשבתי מחשבותיכם, ובגין כך רישא דכלא כתיב אם עולה קרבנו. מן הבקר ולא בקר. ומאן איהו. פר בן בקר אירו דאיהו דבר. רבי יצחק אמר מן הבקר סתם, וחזר ופירש זכר תמים יקריבנו, זכר ולא נקבה. דהא (מ"ט) דבר אשתמודע לעילא, ונוקבא אשתמודעא לתתא, וכן מן הצאן מן הפכשים ומן העוים. מאן דאתי לעולה בלהו דבר ולא נוקבא, בגין דעולה עולה על הלב, על הלב ודאי, ואשתמודע מאן דקאים על הלב. ובגין כך סלקא לעילא וכלהו דברין, ועל דא פתח קרא ברישא בעולה יתיר מכל שאר קרבנין, דהא מחשבה רישא דכלא:

אמר רבי יהודה אי הכי באתר דמחשבה דלעילא בעינא לקרבא, אמאי לתתא יתיר. לא הוה בידיה. אתא לקמיה דרבי שמעון אמר ליה רישא דכלא מחשבה הוא, וסיומא דההיא מחשבה אתר דאקרי (ב) בקר, ומאי איהו ההוא סיומא דגופא דמבסס לנוקבא, (כך) מחשבה דבר נש רישא דכלא. סיומא דההיא מחשבה כד אתעביד עובדא. אימתי. בבקר הדא הוא דכתיב (מיכס"ב) הוי חושבי און ופועלי דע, אימתי, על משכבותם באור הבקר יעשוה. ועל דא לההוא אתר דמחשבה מחשבה אסתליק. ועובדא מתקרבא לסיומא דמחשבה ודאי. רבי אחא הוה אזיל בארחא והוה עמיה רבי יהודה עד דהוו אזלי אמר רבי יהודה הא דתנינן בתולת ישראל, בתולה דאתברכא מן שבע (ס"א מישראל) דאקרי בת שבע, ואוקמוה בכמה אתר. ובתולה לתתא ירתא שבעה ברכות בגינה. והא כתיב (כ) ואתה בן אדם שא

קינה

(א) כ"י רכינו ספרי וכל' כ"י י"ם רמוזים כתיבת אחד א' ע"ק ו' א' מחכמה עד סיסור ד' מ' סרי סיסור בקרא בקרא אכרסס סיוס ו' 6
דכו"ף מסתיל מחכמה. מא"ן: (ב) דע כ"י וס' אינו נמלא אמנם כל מ"ג כווסר כאלן יפא ר"ח שלו יעק"ב כ"ו א"ש וסבן ע"כ כמק"מ
סר"ב ו"ל סרמ"ו ל"ע דרבי חזקאל קאמר וקאמר את קינה אל כשיאי ושראל ונלעד' ד' אום עד"ג כנמרא שנקאמר כל סחלוגות סולכיס אחר ספס

לגבה חמא לה דהוות שכיבת לעפרא, מאן חמא יקרא דמטרוניתא
 בההוא (ד' ע"ב) זמנא, ובעותין דמלכא לקבלה, עד דאחיד לה מלכא
 בידוי ואוקים לה ואייתי לה להיכליה, ואומי לה דלא יתפרש מינה
 לעלמין ולא יתרחיק מינה. כך קדשא בריך הוא, כל זמנין דכנסת
 ישראל בגלותא, כד הוה מטי זמנא היא אתיאת והדרת קמי מלכא.
 והשתא בגלותא דא לאו הכי, אלא קדשא בריך הוא יוחד בידהא
 ויוקים לה ויתפייס בהדה ויטיב לה להיכליה. ותא חזי דהכי הוא
 דהא כתיב נפלה לא תוסיף קום. ועל דא כתיב (עמוס ט') ביום ההוא
 אקים את סכת דוד הנופלת, היא לא תוסיף קום כזמנין אחרנין, אבל
 אנא אוקים לה, ועל דא כתיב ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת,
 אני אקים את סכת דוד. מאן סכת דוד דא בתולת ישראל הנופלת,
 כמה דכתיב נפלה. ודא היא יקרא דבתולת ישראל ותושבתהא
 דילה. ודא אוליפנא בההיא שעתא. אמר רבי יהודה ודאי מלילתא
 על לבאי ואתיישבת, ודא בריו דמלה. ואולא האי כמלה חדא
 דשמענא ושכחנא, והשתא רווחנא לה. דתנינן אמר רבי יוסי זמין
 קדשא בריך הוא לאכרזא על כנסת ישראל ויימא (ישעיהו כ"ב) התנערי
 מעפר קומי שבי ירושלם. כמאן דאחיד בידא דחבריה ויימא התנער
 קום, כך קדשא בריך הוא יוחד בה ויימא התנערי קומי. אמר ליה
 רבי אחא וכן כל אינון בני היכלא דמלכא, כלישנא דא פתחין דרא
 הוא דכתיב (ש"ס) קומי אורי כי בא אורך, הא מלכא הכא ודאי, כדן
 הוא יקרא דילה, וחדוותא דכלא כד מלכא אתפייס בהדה. (כתיב
 מלכים ב' 6') ותבא בת שבע אל המלך החדרה. כגוונא דא בכד
 אינון זמנין איהי אתת לגבי דמלכא וקמת קמיה דרא הוא דכתיב
 (ש"ס) ותבא לפני המלך ותעמוד לפני המלך. אבל בזמנא דא לאו
 הכי, אלא מלכא יתי לגבה ויתפייס בהדה ויתוב לה להיכליה דרא
 הוא דכתיב הנה מלכך יבא לך ודאי, ולא אנת לגביה. יבא לך
 לפייסא לך. יבא לך לאקמא לך. יבא לך לאשלמא לך בכלא.
 יבא לך לאעלאה לך להיכליה, ולאודוונא עמך זווגא דעלמין כמה
 דאת אמר וארשתיך לי באמונה. עד דהוו אולי פגע בהו רבי אבא
 אמרו הא מאריה דחכמתא אתי, נקבל אנפי שכינתא. כד קריכו

בהריה (כ) אשתמיט מקסטורא (כ) דקופטרא ונחת גבון . פתח ואמר
 (שמות י"ט) ויהי קול השופר הולך וחזק מאד וגומר . ויהי קול השופר
 הכא אפליגו ספרי קדמאי וכלהו בחד מלה אתתקעו . אית מאן דאמר
 קול השופר תרי, קול חד השופר תרי . ודייק לה מדלא כתיב ויהי
 השופר הולך וחזק, אלא קול השופר, קול דנפיק משופר דודאי שופר
 אקרי כמה דאת אמר (ישעיה כ"ז) יתקע בשופר גדול, והאי איהו שופר
 גדול דביה נפקין עבדין לחירות עלמין והא אוקמוה . ואית מאן דתני
 ודייק דכלא חד, בגין דכתיב קול השופר קול דאקרי שופר . ומנא לן
 דאקרי קול, ממה דכתיב (דברים ס') קול גדול ולא יסף . והאי קול גדול אקרי
 שופר . ועל דא קול השופר הולך לאן הולך, אי תימא להר סיני או
 לישראל . יורד מבעי ליה . אלא אורייתא מהכא נפקא . ומאתר דא
 דאיהו כללא דכל שאר קלין אתייהיבת, וכד יסתכלון מלי כלא חד
 ועל דא לוחי קדמאי רשימין מהאי אתר הוו . ודא הוא רזא דמלה
 דכתיב (שמות ל"ב) חרות על הלוחות, אל תקרי חרות, אלא חירות, חירות
 ממש, אתר דכל חירו ביה תליא . ותא חזי לך מלה באורייתא
 דאמרין בלהו חברייא דא הכי ודא הכי, דלא אויל כלא לאתר חד,
 ולמבועא חד אתכנש. הולך כמה דאת אמר (קהלת א') כל הנחלים
 הולכים אל הים . וכתיב הכל הולך אל מקום אחד . וחזק מאד
 כמה דתנינן כלי מחזיק ארבעים סאה . וחזק מאד, דלית לך מלה
 באורייתא חלשא או תבירא, דכד תסתכל ותנדע בה דלא תשבח
 לה תקיפא כפטישא דמתבר טינרין . והי איהי חלשא מינה
 הווא . כמה דאוקמוה דכתיב (דברים ל"ב) כי לא דבר רק
 הווא . ואם רק הווא, מכס איהו . ועל דא וחזק מאד
 (ד' ע"א) כתיב . (שמות י"ט) משה ידבר והאלהים יעננו בקול, באתר דא
 אתכלירו מילין עלאין, הא אוקמוה והאלהים יעננו בקול, בקולו של
 משה, בהווא קול דאחיד ביה משה . הכא אית לאסתכלא דהא
 איפכא הוה, דכתיב (שם כ') וידבר אלהים . והכא כתיב משה ידבר .
 אלא אית דאמרי בגין דכתיב ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה

ע"א

ואר
 (א) סיו כשטט מסויף: סחים דכיוק מחזיו וישכ עליו ויירד עליוס מחמור לקבל פני שכינה . תרי י פירש רבי אבה חיה שזמיע
 מ שוככ מרכבו ונחת נכח ייר וישכ עממס וסס שאמרי נקבל אפי שכינתא כפי רבי אבה . סר"כ: (ב) גירסא דסר"ל ס"ק . סמוך ד ר"ל
 דאש סגד ונריוס דקעושרא . סרמ"ו :

ואל ידבר עמנו אלהים, ועל דא משה ידבר והאלהים יעננו, כגון דלא
 אשתכח מלה באורייתא מפומא דמשה בלחודו, ודא הוא דאוקמוה
 קללות שבמשנה תורה משה (ס"ז) מפי עצמו אמרן, מעצמו לא תנינן
 אלא מפי עצמו. הללו מפי הגבורה והללו מפי עצמו, מפי ההוא קול
 דאחיד ביה דאקרי הכי. ושפיר מלה. ובספרא דאגדתא דבי רב
 אמרי. אף על גב דאורייתא מפי הגבורה אתמר כלה, מפי עצמו של
 משה כמו כן אתמר. ומאי איהו, כגון קללות שבמשנה תורה ולכתר
 אתכלילן בגבורה דרא הוא דכתיב משה ידבר והאלהים יעננו בקול,
 משה ידבר, דא קולו של משה. והאלהים יעננו בקול, דא גבורה
 דאורי ליה לההוא קלא דרא הוא דכתיב יעננו בקול, בההוא קול
 דמשה. והשתא מאן דפתח במלי דאורייתא (אנן אחרי גודן ליה
 אמרו נתיב, ומאן דפתח) ליפתח ויימא יתבו:

פתח רבי אבא ואמר כתיב (ויקרא כ"ב) וברת כהן כי תהיה אלמנה
 וגרושה ורע אין לה וגומר. זכאה חולקיהון דישראל מכל
 עמין עובדי עבודה זרה, דהא קדשא בריך הוא כד ברא עלמא לא
 ברא ליה אלא בגיניהון דישראל, בגין דיקבלון אורייתא כטורא דסיני
 ויתרכון בכלא, וישתכחון זכאין קמיה תא חזי כד אשתלים האי עלמא
 בהו בישראל כגוונא דלעילא, וההוא אדם אתנעיץ בארעא, ורומיה
 מטי עד צית שמיה, בעא קדשא בריך הוא (ב) לאשלמא (ס"א לאשלמא)
 נשמתא קדישא מעילא לתתא, בגין דיתאחיד ויתקשר דא ברא דרא
 הוא דכתיב (כראשית כ) וייצר יי אלהים את האדם עפר מן האדמה
 וגומר. למהוי קשיר דא ברא וישתכח שלים כגוונא דלעילא, וישתלים
 ויתקן גרמיה הכי. ובגין כך ברא ליה דכר ונוקבא למהוי שלים.
 ואימתי אקרי בר נש שלים כגוונא דלעילא, בשעתא דאזרווג בבית
 זוגיה באחדותא בהדוותא ברעותא, ויפיק מניה ומנוקביה בן (י"ט) ובת,
 זכרין הוא בר נש שלים כגוונא דלעילא, ואשלים הוא לתתא כגוונא
 דשמא קדישא עלאה, ובדין אתקדי (ס"א אתקיים) שמא קדישא עלאה
 עליה. ובר נש דלא בעי לאשלמא שמא קדישא לתתא, טב ליה דלא
 אתברי, דהא לית ליה חולקא כלל בשמא קדישא, וכד נפיק נשמתיה

מניה

מניה לא אתאחדא ביה כלל, דהא אווערת דיוקנא דמאריה · עד
 דאתקשרא (ס"א דאתהדרת) ואתתקנת ככלא דא הוא דכתיב ונת
 כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וגומר · ובת כהן, (ס) דא נשמתא קדישא
 דאתקרי ברתא דמלכא, דהא איקמויה דנשמתא קדישא מזווגא דמלכא
 ומטרוניתא נפקת, ובגיני כך היך גופא דלתא מדכר וניקבא, און
 דבי נשמתא לעילא · כי תהיה אלמנה מההוא גופא דאזרוגת ביה
 ומית · וגרושה, דאתתרכת מההוא חולקא דשמא קדישא · וכל כך
 למה, בגין דזרע אין לה לאשתכחא כגזוגא דלעילא, ולא תקשרא בשמא
 קדישא · ושבה אל בית אביה, מאן ושבה · ושבה סתם לאתתקנא
 במלקדמין, וכדין ושבה אל בית אביה דא קדשא בריך הוא, כנעוריה
 בקדמיתא · מלחם אביה תאכל, לאתענגא בענגא דמלכא · מכאן
 ולהלאה (ויקרא כ"ב) וכל זר לא יאכל קדש, מאן דהוא זר, דהוא דלא
 אוקים שמא קדישא לתתא ולית ליה ביה חולקא · לא יאכל קדש
 לית ביה חולקא מענגא דלעילא דאית ביה אכילה דכתיב (ס"א)
 אכלו רעים, אכילה דלעילא ענגא (ר"ז ע"ב) דקדשא בריך הוא הוין
 והאי ענגא שרייא באתר דשרייא, כד רוחא דקרבנא הוה סליק · תא
 חזי בשעתא דאשתכח מזוגא לתתא, אשתכח מזוגא לעילא · למלכא
 דאתקן סעודתא דיליה ולא אתקן לעבדוהי, כד אתקן לעבדוהי, אכיל
 הוא סעודתא דיליה, ואינון אכלי סעודתייהו דא הוא דכתיב (ס"א)
 אכלתי יערי עם דבשי, דא סעודתא דמלכא · אכלו רעים שתו ושברו
 דודים, דא סעודתא דידהו מריחא דקרבנא, כד ריחא דקרבנא הוה
 סליק · בגיני כך אקרי ריח ניחח ליי, ריח לעבדוהי, ניחח ליי (מאתר
 דענגא דעתיקא אשתכח) · ועל דא סעודתא דמלכא אתעפב, בגין
 סעודתא דעבדוהי · ובגין כך ישראל מפרנסי לאכיהין שבשמים תנינן,
 ומסעודתא דמלכא מאן אכיל, אלא אינון נשמתין דצדיקייא · תו
 פתח ואמר (תהלים קל"ג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד ·
 זכאין אינון ישראל דלא יהב לון קדשא בריך הוא לרברבא או
 לשליחא, אלא ישראל אחידן ביה והוא אחיד כהו, ומחביבותא דילהון
 קרא לון קדשא בריך הוא עבדין דא הוא דכתיב (ויקרא כ"ב) כי לי

בני

בני ישראל עבדים עברי הם • לבתר קרא לון בניס הדא הוא דכתיב
 (וכריס י"ד) בניס אתם ל"י אלהיכם • לבתר קרא לון אחיס הדא הוא
 דכתיב למען אחי ורעי וגומר • ובגין דקרא לון אחיס בעא לשווארה
 מדוריה בהו ולא יעדי מנייהו • כדן כתיב הנה מה טוב ומה נעים
 שבת אחיס גם יחד • ובוצינא קדישא הכי אמר, הנה מה טוב ומה
 נעים וגומר • כמה דאת אמר (ויקרא כ') ואיש אשר יקח את אחותו
 ובספרא דרב יבא סבא • ואיש דא קדשא כריך הוא • אשר יקח את
 אחותו, דא כנסת ישראל • וכל כך למה, חסד הוא, חסד הוא ודאי •
 והא אוקמוה • ועל דא הנה מה טוב ומה נעים שבת אחיס גם יחד
 קדשא כריך היא וכנסת ישראל • גם לרבורת ישראל דלתתא
 כדאמרין • דהא בשעתא דכנסת ישראל באחותא בקדשא כריך
 הוא, ישראל דלתתא שריין בחדוותא גם אינון בקדשא כריך הוא,
 ובגין כך גם יחד כתיב • ובספרא דרב חמנינא סבא (ע"ז) גם יחד
 לרבורת צדיק בה ככנסת ישראל, דאינון זווגא חד וכלא מלה חד •
 ותנין בפרשתא דשמע ישראל "אלהינו " אחד מהו אחר, דא כנסת
 ישראל דאחיד ביה בקדשא כריך הוא • דאמר רבי שמעון זווגא דדכר
 ונוקבא אקרי אחר • באתר דנוקבא שרייא אחר אקרי מאי טעמא,
 בגין דדכר בלא נוקבא פלג גופא אקרי, ופלג לאו הוא חד • וכד
 מתחברן כחדא תרי פלגי אתעבדו חד גופא וכדן אקרי אחר, וחשתא
 קדשא כריך הוא לא אקרי אחר • ודא דמלה כנסת ישראל בגלותא,
 וקדשא כריך הוא סליק לעילא לעילא, וזווגא אתפרש ושמא קדישא
 לא אשתבח שליח, ואחר לא אקרי • ואימתי יתקרי אחר, בשעתא
 דמטרוניתא תשתבח ביה במלכא ויזדווגין כחדא • הדא הוא דכתיב
 (שוכריס ה') והיתה ל"י המלוכה • מאן מלוכה, דא כנסת ישראל דמלכו
 בה אתקשר כדן (וכריס י"ד) ביום ההוא יהיה " אחר ושמו אחר • ועל
 דא הנה מה טוב ומה נעים שבת אחיס גם יחד בשמן הטוב על
 הראש • (ע"כ) מאן שמן הטוב, דא משח רבות קדשא דנגיד ונפיק
 מעתיקא קדישא, ראשתבח בההוא גהר עלאה, דנקא לבגין לאדלקא
 בוצינין • וההוא משח נגיד ברישא דמלכא, ומרישיה ליקירו דדיקנא
 קדישא, ומתמן נגיד לכל אינון לבושי יקר דמלכא אתלבש בהו הדא הוא

לפי

דכתיב שיוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, עַל פִּי מְדוּתָיו מִמֶּשׁוּ וְאֵלֶּיךָ אֵינֹן כְּתִיב מִלֵּב
 דְּשִׁמְיָה קְדִישָׁא אֲשֶׁתְּכַח בְּהוּ : תֵּא חוּי כֹל נִגְיָדוּ וְכֹל חִידוּ דְעַלְמִין לֹא
 נְחִית לְבָרְכָא, אֲלֵא עַל יְדֵא דְאֵלֶּיךָ כְּתִרִין קְדִישִׁין, דְּאֵינֹן שְׁמֵא דְמִלֵּב
 קְדִישָׁא : וּבְגִין כֶּךָ שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו : עַל פִּי מְדוּתָיו וְדֵאֵי כִּפְהָ
 דָּאת אָמַר (כְּמִדְבַר ד') עַל פִּי אֲהֵרֵן וּבְנֵי תַּהֲרֵן, כֶּךָ עַל פִּי מְדוּתָיו נְחִית
 וְנִגְיָד לְכִלְהוּ^ו לְאֲשֶׁתְּכַח בְּרַכְּהֵן לְכִלְהָ : וְתֵּא חוּי הָאֵי שְׁמֵן
 (ר"ס ע"ב) טוֹב, לֹא זְמִין עַד הָהוּא זְמַנָּא דְפּוֹלְחָנָא דְלִתְתָּא הוּוּ סְלִיק,
 וְאֲתַעְרַעֵן דֵּא כְּדֵא הִדֵּא הוּא דְכְּתִיב (מַשְׁלֵי כ"ו) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לְבִי
 שְׁמֵן לְעִילָא וּקְטֹרֶת לְתַתָּא, כִּרְיִן הוּא חֲדוּתָא דְכִלְהָ : רַבִּי אֲחָא וּרְבִי
 יְהוּדָה זְקִיפּוּ יְדִין וְאֹדְרוּ לְרַבִּי אֲבָא : רַבִּי אֲחָא פִּתַּח (כְּרַשִׁיט ד') וַיֵּבֵא
 אֱלֹהִים אֶל אַבְיִמֶלֶךְ בְּחִלּוֹם הַלֵּילָה : וְכְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 בְּחִלּוֹם גַּם אֲנֹכִי יִדְעָתִי כִּי בְּתוֹם לִבְכֶּךָ עָשִׂיתָ זֹאת : הֵאֵי וַיֵּבֵא אֱלֹהִים
 אֶל אַבְיִמֶלֶךְ, מָאִי שְׁנָא בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם וַיֵּבֵא אֱלֹהִים, וְלִישְׂרָאֵל לֹא (אֲלֵא
 דֵּא הוּא רֹזָא דְאֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְאִית לָךְ לְמַנְדַּע דְּשְׁמֵא דְקִדְשָׁא כְּרִיךְ
 הוּא) (יִשְׁעִים כ"ו) רַם וַיִּנְשָׂא שׁוֹבֵן עַד וּקְדוּשׁ שְׁמֹן, וְהוּא בְּלַחֲדוּי מִלֵּבָא עַל
 כֹּל מַה דְּאֲשֶׁתְּכַח בֵּין לְעִילָא בֵּין לְתַתָּא, וְהִיכְלָא קְדִישָׁא דִילֵיהּ
 בְּאַמְצֵיתָא אֲתַתְּקֵן, וּסְחַרְנֵיהּ אִית שְׁבַעִין כְּתִרִין, וּמִנְהוֹן אֲתַמְשְׁכוּ
 שְׁבַעִין רַבְרָבִין, וְאֲתַמְנוּ עַל שְׁבַעִין עַמִּין דְּעַלְמָא, לְמַהוּי כֹּל חַד וְחַד
 שְׁלִיט עַל עַמֵּיהּ וְעַל אֶרְעֵיהּ : וְקִדְשָׁא כְּרִיךְ הוּא יְהִי לִישְׂרָאֵל רֹזָא
 דְּשִׁמְיָה בְּלַחֲדוּרֵיהוֹן, וְהוּא שְׁלִיט עַל יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלַם הִדֵּא הוּא דְכְּתִיב
 (דְּמִיחָל ט') כִּי שָׁמַךְ נִקְרָא עַל עֵירָךְ וְעַל עַמְּךָ : וְלִית לְעַמָּא אַחְרָא חוּלְקָא
 בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא כְּרִיךְ הוּא דְכְּתִיב (דְּכִרִים כ"ד) וּרְאוּ כֹל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם
 יִי נִקְרָא עֲלֵיךְ : וְכְּתִיב (מִיכָה ד') כִּי כֹל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו
 וְגוֹמַר : וְכְּתִיב (דְּכִרִים ל"ב) כִּי חֶלֶק יִי עַמּוֹ וְגוֹמַר) : אֲלֵא הִכִּי תִנְיֵן, כֹּל
 אֱלֹהִים דְּהִבָּא הֵהוּא חִילָא רַבְרָבָא דְמִמְנָא עֲלִיָּהּ הוּוּ : כְּגוֹנָא דֵּא
 וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לִילָה, הֵהוּא חִילָא דְאֲתַפְקֵד עֲלֵיהּ : וְאִי תִימָא
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּחִלּוֹם, הִכִּי הוּא וְדֵאֵי : גַּם אֲנֹכִי יִדְעָתִי, גַּם אֲמָא
 הִבָּא : אֲלֵא לְרַבּוֹת קָא אֲתָא, דֵּאֵף עַל גַּב דְּלְעִילָא מְנָאִי יִדְעֵ, גַּם
 אֲנֹכִי יִדְעָתִי : וְאַחֲשׁוּךְ גַּם אֲנֹכִי : גַּם לְרַבּוֹת : אוֹתָךְ מַחֲטוֹ לִי : מַחֲטוֹ
 חֲסֵר אֲלֵף כְּתִיב מָאִי קֵאמַר : בְּגִין דְּחַטָּאָה לֹאֻ בְּחִילָא קִיִּמָּתָה
 אֲלֵא

עלמין

ג"א ב"ה

אלא הכי אוליפנא, בחוביהון דעמא דלתתא אתפגים לעילא • בחובי
 עמא דלתתא אתעבר רברבא דילהון דלעילא משולטניה הדא
 הוא דכתיב ואחשוך גם אנכי אותך, דאף על גב דלעילא מנאי תלייא
 מלתא גם אנכי לרבות לגרמיה • מחטו לי, בגין דלא ישתכחו גבאי
 כהאי מחט דנעיץ בבשרא, דלא (ה) תגרום לי את בחובך לאעברא
 לי משולטני, ויקוצין בי, דלא תקוץ לי במחטך כמה דאת אמר (ויקרא ד'
 ואקץ במ, כהני קוצין דנעיץ בבשרא • מאי משמע • משמע דבחובי
 בני נשא עבדין פגימו לעילא, ומאי איהו כמה דאת אמר (ישעיהו כ')
 וכפשעכם שלחה אמכם • ועל דא קרבן אתקריב, מאי קרבן, האי
 דקאמרן דכתיב וכפשעכם שלחה אמכם, דהא חטאה גרים פירודא
 בחוביה, קרבן קריב עלמא עלאה בעלמא תתאה ואתעביד כלא חד •
 אתו רבי אבא ורבי יהודה ואודו ליה לרבי אחא • פתח רבי יהודה
 ואמר (תהלים ק) עבדו את יי בשמחה וגומר • עבדו את יי בשמחה, הכי
 אוליפנא דכל פולחנא דבעי בר נש למפלח לקדשא בריך הוא, בעי
 בחדוותא ברעותא דלבא, בגין דישתכח פולחניה בשלימו • ולי
 תימא פולחנא דקרבנא הכי הוא • לא אפשר • דהא ההוא בר נש
 דעבר על פקודא דמאריה, על פקודא דאורייתא, ותב לקמי דמאריה,
 במאן אנפין יקום קמיה, הא ודאי ברוח תבירא ברוח עציב, אן הוא
 שמחה אן הוא רגנה • אלא תמן תנינן ההוא בר נש דחטי קמי מאריה
 ועל פקודיו, ואתי לקרבא קרבנא ולתקנא גרמיה, ברוח תבירא ברוח
 עציבא בעי לאשתכחא, ואי בכי שפיר מכלא • הא שמחה הא רגנה
 לא אשתכח • אלא במאי אתתקן, בהנהו כהני וליואי, דהא אינון
 אשלימו שמחה ורגנה בגיניה • שמחה ככהנא אתקיים, בגין דהוה
 דחיקא מן דינא תדיר, וככהנא בעי • לאשתכחא תדיר באנפין נהירין
 חדאן יתיר מכל עמא • דהא כתרא דיליה גרים • רגנה כליואי, והכי
 הוא, דהא ליואי משתכחי על שיר לעלמין כמה דאוקמוה • ואלין קיימין
 (ר"ח ע"ב) עליה, וביה אשתלים פולחנא לקדשא בריך הוא • כהנא
 קאים עליה, וכוון מילין בחדוותא ברעותא ליחדא שמא קדישא

כדקא

(ה) סגן ככין ע"פ מ"א ש"ס כרים חס"ל דמדור סגלגם כל חטא חל"ס חכ"ס סיגמים כספירות ח"ו חלל כס"ד לפס המ"כ • ירמלא ח"ו
 ש"כ • ו"ס"א משנה ל' דלל חכרום כחיבר לאעכסו לי • ווס עטס נייס לא מסקיד דינא עליי ח"ס"ס חטא חט"ס • ירוש"ס כירוש סג"א
 כפול כפונס ח"ו וירוק מא"ן

כִּדְקָא יֵאוֹת, וְלוֹיֵאֵי בְשִׁיר • כְּדִין כְּתִיב דְּעוּ כִּי יי הוּא אֱלֹהִים • דָּא
 הוּא קָרְבֵן לְקִרְבָּא רַחֲמֵי כְּדִינָא וּמִתְבַּסֵּס בְּלֵא • הִשְׁתָּא דְלֵא אִשְׁתַּכַּח
 קִרְבְּנָא, מֵאֵן דְּחֲטִי קָמִיהּ מְאָרִיהּ וְתַב לְגַבִּיהּ, וְדָאֵי בְמִרְיוֹ דְנַפְשָׁא, בְּעֵצִיבוֹ
 בְּכִיָּה, בְּרוּחַ תְּבִירָא, הֵיאֵךְ אֹקִים שְׂמַחָה וְרַנְנָה, הָא לֹא אִשְׁתַּכְחוּ
 גַּבִּיהּ • אֲלֵא הִכִּי אֹקְמוּהּ דְתוֹשְׁבָחָן דְמְאָרִיהּ, וְחֲדוּתָא דְאוּרִייתָא
 וְרַנְנָה דְאוּרִייתָא, דָּא הוּא שְׂמַחָה וְרַנְנָה • [וְהָא תַנִּינָן וְלֹא מִתּוֹךְ עֲצוּבוֹת
 וְכוּלֵי דְלֵא יְקוּם בְּרַגְשׁ קָמִיהּ מְאָרִיהּ בְּעֵצִיבוֹ, וְהָא לֹא יְכִיל וּמֵאֵי
 תְּקַנְתִּיהּ] • אֲלֵא רוּזָא דְטִלָּה הָא תַנִּינָן, לְעוֹלָם יְכַנֵּס אָדָם שִׁיעוּר שְׁנֵי
 פְתָחִים וְכוּלֵי וַיִּצְלִי צְלוּתִיהּ • הִדָּא הוּא דְכְתִיב (מַסְלִי ט') לְשִׁמּוֹר מְזוּזוֹת
 פְתָחֵי, שְׁנֵי פְתָחִים סִלְקָא דְעַתְךָ, אֲלֵא אֵימָא שִׁיעוּר שְׁנֵי פְתָחִים, כְּאֵן
 רְמֵז לְמָה שְׁאֵמֵר דּוֹד (מַסְלִים כ"ד) שְׁאוּ (ב) שְׁעָרִים רְאִשִׁיכִם, אֵינּוֹן מְעוֹן
 וּמְכוּן, דְאֵינּוֹן גּוֹ לְגוֹ שִׁירוּתָא דְדִרְגִין חֶסֶד וּפְחָד, וְאֵינּוֹן פְתָחִין דְעֵלְמָא •
 עַל דָּא אֶצְטְרִיךְ בְּרַגְשׁ דִּיתְכוּוֹן בְּצְלוּתִיהּ לְקַבֵּל קִדְשׁ קוֹדֶשִׁין, דְאֵינּוֹן
 שְׂמָא קִדִּישָׁא וַיִּצְלִי צְלוּתִיהּ, וְהִנְהוּ אֵלֵין שִׁיעוּר שְׁנֵי פְתָחִין שְׁנֵי כְתָרִין •
 וְאִית דְּמִתְנֵי הִכִּי, שְׂמַחָה דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וְשְׂמַחָה הָא אֹקְמוּהּ •
 כְּדְכְתִיב (יִשְׁעִיהּ כ"ה) כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וְגוֹמֵר • וּזְמִינָן יִשְׂרָאֵל לְנִפְקָא מִן
 גְלוּתָא כְּהֵאֵי שְׂמַחָה, וּמֵאֵן אֵיהִי כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל • וְעַל דָּא עֲבָדוּ אֵת יי בְּשְׂמַחָה,
 כְּמָה דְכְתִיב (ויקרא ט"ו) בּוֹזֵאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ וּכְלֵא חֵד • כֹּאֵן לְפָנֵינוּ
 בְּרַנְנָה, דָּא שְׁלִימוֹ דִּילָהּ, דְשְׂמַחָה בְּלָב וְרַנְנָה בְּפִה, וְדָא הוּא שְׁלִימוֹ יְתִיר •
 וְשְׁלִימוֹ דְהֵאֵי שְׂמַחָה הָא אִשְׁתַּמוּדְעָא וְהָא יִדְעָא, וְדָא הוּא תְּקוּנָא
 דְבֵר נֶשׁ לְקָמִיהּ מְאָרִיהּ, כְּדִין דְּעוּ כִּי יי הוּא אֱלֹהִים • וְכֵלָא בְחֵד מְלָה
 אֲתֵיִא, דְבַעֵי לְכַתֵּר לִיחֵדָא שְׂמָא קִדִּישָׁא בְּדְקָא יֵאוֹת, וְלְקִשְׂרָא דָּא כְּדָא
 לְמַהוּ כְלֵא חֵד, וְדָא הוּא פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא • אִמְרוּ לִיהּ
 דְבִי אַחָא וְרַבִּי אַבָּא וְדָאֵי הִכִּי הוּא • זְכָאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְצִדִיקֵיִיא
 דְמִשְׁתַּדְלִי בְאוּרִייתָא, וְיִדְעֵי אַרְחוּי דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא • קְמוּ וְאִזְלוּ
 אֲבַתְרִיהּ דְרַבִּי אַבָּא שְׁלֵשָׁה מִלִּין • פְתַח רַבִּי אַבָּא (סְקִרְמָה י"ב) וְאִמֵר (מַסְלִי ט')
 וְאֵי כְרוּב חֶסֶדְךָ אַבָּא בֵיתְךָ, הִכִּי אֹקְמוּהּ דְלֵא לְמַבְעֵי לִיהּ לְכַר נֶשׁ
 לְמִיעַל לְבִי כְנִשְׁתָּא, אֲלֵא אֵי אֵימֵלְךָ בְּקִדְמִיתָא כְּאֲבָרְדָּהִם וַיִּצְחַק וַיַּעֲקֹב,

בגין

(ב) פִּירֵחַ רַבִּינוּ מִיְיָרִיחַ וְזֶל כְּכִי רַבִּי מַתְחִים חַס אֲרִכִּי אֲלֵפִים • וְעַמִּי' סִרְכַּ מִיִּיִסִס אֲלֵף וְיֵא לְרִמּוֹן שְׁאוּ שְׁמֵר לְרִאשִׁיכִים צְלוּתִיהּ
 שְׁרִפִי שְׁמֵר רַמּוֹ לְשֵׁם אֲרִכִּי כִי כְּמִילּוּלֵי סִיחַ חֶרֶב' אֵל וְשַׁעַר כ' אֲרַמְחַ כְּרִי'ס נִיטְרִי' אֲלֵפִים וְרִי'ק • סִי'ן •

בגין דאינון תקינו צלותא לקמי דקדשא בריך הוא דהא הוא דכתיב
 ואני ברוב חסדך אבא ביתך • אבא ביתך, דא אברהם • אשתחווה
 אל היכל קדשך, דא יצחק, ביראתך דא יעקב • (ס"ה) ואני ברוב חסדך דא
 אברהם • אבא ביתך דא יעקב • אשתחווה אל היכל קדשך ביראתך
 דא יצחק) ובעא לאכללא לון ברישא, ויעול לבי כנשתא ויצלי צלותיה
 כדון כתיב (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר:
 אם עולה קרבנו מן הבקר • אמר רבי יוסי מאי שנא מן הבקר לעולה,
 ומן הצאן לעולה, ומן העוף לעולה, אי כלא חד אמאי שנייא דא
 מן דא, דהא מן כלא אתעביד חד מלה • אלא מאן דאדבק ידיה לדא
 מקריב מן הבקר • ואי לא יכיל מן הצאן • ואי לא יכיל מן העוף
 דהא כתיב (ויקרא י"ד) ואם דל הוא ואין ידו משנת, דהא קדשא בריך
 הוא לא אטרח עליה דבר נש יתיר, במלה דלא יכיל • אמר רבי
 אלעזר כמה דהוה חטאה, הכי הוה מקריב • עתירא דזמנין דלביה גס
 ביה, הוה מקריב תורא, בגין דלביה חשיב יתיר למחטי קמי מאריה •
 בינוני מקריב מן הצאן, בגין דרעותיה לאו גס ביה כל כך למחטי
 מסכנא דלביה לא גס ביה, ורעותיה נמוך מכלא, מקריב מהווא קליל
 מכלא • ואשתמודען קרבניהון דכלהו, כל חד וחד בלחודייהו וקדשא
 בריך הוא דאין דינא כל חד וחד במתקלא ישרה • רבי אלעזר
 שאיל לרבי שמעון אבוהי אמר ליה הא תנינן, דעל תלתא חובי
 עלמא רעב ביה לעולם, וכלהו חובי לא משתכחי אלא
 בעתירי, בגין דלבייהו גס כהו, ולא משתכחי במסכני, מה דינא
 (ר"ט ע"ב) הוא דקדשא בריך הוא קטיל למסכני, וקאים לעתירי, דהא
 מהשתא יוספון למחטי קמיה • אמר ליה יאות שאלת, והא אוקמור
 חברייא ואמרו, כד בעא קדשא בריך הוא לאתפרעא מן רשעייה
 ולאובדא להו מן עלמא, כדון יהיב להו שלום ואשלים להו בכלא •
 אבל תא חזי דכל בני עלמא לא משתכחין קריבין למלכא עלאה,
 כאלין מאנין דאיהו אשתמש בהו, ומאן אינון (תסליס כ"ב) לב נשבר ונדכה,
 (ישעיה כ"ו) ואת דכא ושפל רוח, אלין אינון מאני דמלכא • וכד אשתכח
 בצורת בעלמא, וכפנא ודינא אתתקף על מסכני, כדון ככאן וגעאן
 קמי מלכא, וקדשא בריך הוא קריב לון יתיר מכלא דהא הוא דכתיב

(תהלים כ"ב) כי לא בזה ולא שקץ ענורתי עני, וכדין קדשא בריך הוה
פקיד על מרה אתייה בפנא לעלמא • ווי לאינון תייבייא דגרמי האי
כד אתער מלכא לאשגחא בעלמא על קלא דמסכני, רחמנא לישובן
מנייהו ומעולבנייהו כדין כתיב (שמות כ"ב) שמוע אשמע צעקתו • שמוע
אשמע תרי זמני, חד לאשגחא בקליהון וחד לאתפרעא מן אינון דגרמין
לון האי הדיא הוא דכתיב ושמעתי כי חנון אני וחרה אפי וגומר •
ועל דא בשעתא דכפנא אשתכח בעלמא, ווי לאינון עתירי תייבייא
בקליהון דמסכני לקמי קדשא בריך הוא • תא חזי דההוא קרבנא
דמסכנא קליר (כ"ב קריב) מכלא, בגין דלביה תביר, ואף על גב דחשיב
למחטי, אתעבר מניה, דהא די ליה בצעריה ודאינשי ביתיה, ועל דא
כל קרבנא וקרבנא כל חד וחד בלחורוי אשתמודען כלהו לגבי כהנא,
עובדא כההוא עתירא דקריב קמי כהנא תרין יוגין, כד חמא ליה כהנא
אמר ליה, לאו דידך הוא האי קרבנא • אתא לביתיה והורה עציב •
אמרו ליה אחוי אמאי את עציב, אמר להו דלא קריב לי כהנא קרבנא
דילי • אמרו ליה ומאי איהו, אמר להו תרין יוגין • אמרו ליה והא מן
מסכנא אירו, ולא דידך דהא כתיב ואם דל הוא ואין ידו משגרת
וגומר. אלא קריב קרבנך • אמר להו מאי איהו אמרו ליה חד תורא •
אמר להו ומה כל כך חמירא מחשבה דחטאה • נדרנא דלא אסלק
על לבאי מחשבה דחטאה • מתמן ולהלאה מה עבר, כל יומא אשתדל
בסחורתא, ובלי ליה הוה נאים, כד אתער הוה קרי לאחוי ואוליפו ליה
מילי דאורייתא, והוה לעי (6) עד דסליק יממא, ואשתכח דאוליף אורייתא,
והו קארי ליה יהורה אחרא • יומא חד איערע דבי ייסא סבא, והורה
פריש נכסוי, פלגו למסכני ופלגו לסחורתא על ימא באינון גברין פרישי
ימין, והוה יתיב ולעי באורייתא :

פתח ואמר (שמות ט"ו ט"ו) ויאמר שאול אל הקיני, מאן הוה קני, אלן
בני יתרו חמוי דמשה, דעברו קנא במדברא כהאי דרור פמה
דאת אמר (תהלים פ"ד) ודרוד קן לה, בגין למלעי באורייתא. דאורייתא
לא בעייתא תפניקין ולא סחורתא, אלא לאעמלא בה יממא ולילי • בגין
כך נטרו למדברא מעינוגא דיריחו הדיא הוא דכתיב (סופטים ט') ובני

קני

קני חותן משה עלו מעיר התמרים וגומר • ואתה עשית חסד עם כל
 בני ישראל • בגין דאהני למשה בביתיה, ומשה כללא דכל ישראל
 הוה • ותו בגין דאוליף פרשתא חדא יתיר באורייתא ובודא עבד חסד
 עם ישראל • אמאי קא אתא הכא מלה דא במלחמתה דעמלק • אלא
 אמר שאול, כד נפקו ישראל ממצרים, מכל שאר אומין דעלמא לא
 הוה מאן דאזדווג להו לישראל לקטרגא להו, אלא עמלק. והוא עבד
 ביש לישראל ואגח קרבא בהו, ואנת אקדמת להו שלם ועבדת חסד
 עם כלהו, ובגניי כך לית אנת כדאי לאתחברא בהו • ולא עוד אלא
 מה כתיב ביה ביתרו (סמות י"ט) ויקח יתרו חותן משה עולרה וזבחים
 לאלהים, דהוא אקריב קרבנא לקדשא בריך הוא ואתא לאתגייירא,
 מאי קא מיירי, דקרבניה (ד"ט ע"ב) חשיב קמי קדשא בריך הוא, ובגין
 דאיהו אקריב קרבנא לקדשא בריך הוא כתיב ויבא אהרן וכל זקני
 ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלהים • לפני האלהים
 דייקא • מכאן אוליפנא דכל מאן דאקריב קרבנא ברעותא דלביה
 קדשא בריך הוא אזדמן לקבליה • תא חזי קרבנא דמסכנא חשיב
 קמי קדשא בריך הוא, דהא הוא קריב תרי קרבנין לקמיה • חד חלביה
 ודמיה • וחד ההוא דקריב, דהא לית ליה למיבל והוא אייתי קרבנא •
 קרבנא דעני קליל מכלא, תרין תורין או תרין בני יונה, ואי לאו זעיר
 קמחא ומתכפר ביה • וכההיא שעתא מכריון ואמרי כי לא בזה ולא
 שקץ ענית עני, כל כך למה, בגין דקרבנא דעני עדיף מכלא, דהא הוא
 גרים לי למהוי בערביה דקדשא בריך הוא, הוא גרים לי למהוי
 בחולקא דאורייתא בגין כך פליגנא כל נכסי (ס"ה) פליגנא נכסי פלגנא
 למסכני, דהא אינון גרמו לי כולי האי • כמה דמסכנא ארתת חלביה
 ודמיה, כך ההוא קמחא מרתחין ליה במשת רבות • והכי אוליפנא
 דאפילו כל בר נש מקרב האי מנחה על המחבת ומנחת מרחשת,
 בגין דכמה דחטא ארתת חלביה ודמיה באשא דיצר הרע וכל שיפוי
 רתחי באשא, כך קרבנא דא כהאי גוונא ממש • ועיקרא דקרבנא
 כגוונא דחטא, ולקדבא קמי קדשא בריך הוא רעותא דלביה ורוחיה
 ונפשיה, דהאי חביבא מן כלא קמיה • זבאה חולקיהון דצדיקיא דאינון
 מקרבין בכל יומא ויומא האי קרבנא לקמי קדשא בריך הוא, ומאי

איהו גרמייהו ונפשייהו דמקרבין קמיה, ואנא בעינא לקרבא האי
 קרבנא (ממ"ש), ודא בעי קדשא בריך הוא מבר נש בהאי עלמא.
 ועם כל דא קרבנא דכלא (ס"א ממ"ש) עדיף, בגין דיתברכון עלמין
 כלהו. תו פתח ואמר (תהלים קל"ט) ברוך יי מציון שוכן ירושלם הללויה
 וכי מציון הוא ברוך, והא מנהרא עמיקא עלאה איהו ברוך. אלא
 ברוך יי, בר נהיר סיהרא מנהירו דשמשא, ומתקרבי דא ברא ולא
 אעדיאו נהורא דא מן דא, ולומנין דסיהרא אתקרי בשמא דמלכא,
 כמה דאיהו איקרי יהודה, כך היא נקראת יהודה כמה דאת אמר
 (כראשית י"ט) ויי המטיר על סרום ועל עמורה גפרית ואש מאת יי מן
 השמים. ולא דא בלחודוי, אלא אפילו חד שליחא לזמנין (ממ"ש)
 אתקרי בשמא דמלכא. דבר אחר ברוך יי מציון, מאן אתר אשתמודע
 דקדשא בריך הוא הוא ברוך, הדר ואמר מציון, מאתר דציון אשתמודע
 דהוא ברוך. מאי טעמא, בגין דכתיב (תהלים קל"ג) כי שם צוה יי את
 הכרבה וגומר. אמר ליה רבי ייסא זכאה חולקך דזכירת לכילי האי,
 זכאין אינון דמשתדלין באורייתא, דכל מאן דאשתדל באורייתא כאילו
 אחיד בקדשא בריך הוא דא הוא דכתיב (דברים ד') ואתם הדבקים
 ביי אלהיכם חיים כלכם היום :

אם זבח שלמים קרבנו רבי יהודה פתח (כראשית ט') ויאמר אלהים יהי
 רקיע בתוך המים וגומר (ט') תא חזי בישעתא דברא קדשא בריך
 הוא עלמא, ברא שבעה רקיעין לעילא, ברא שבעה ארצות לתתא,
 שבעה ימים שבעה נהרות, שבעה יומין שבעה שבועות, שבעה שנים
 שבעה פעמים, שבעה אלפי שנין דהוי עלמא, קדשא בריך הוא
 בשביעאה דכלא. שבעה שחקים (ס"א רקיעין) לעילא, ובכל חד וחד
 כוכבים ומזלות, ושמשין דמשמשין בכל רקיעא ורקיעא, ובכלהו מאלין
 רתיבין אלין על אלין לקבלא עלייהו עול מלכותא דמאריהון. ובכלהו
 רקיעין אית רתיבין ושמשין, משניין דא מן דא אלין על אלין, מנהון
 בששה גרפין ומנהון בארבעה גרפין. מנהון בארבעה פנים. ומנהון
 בתרין פנים ומנהון בחד. מנהון אשא דלהיט. מנהון מייא. מנהון
 רוחא דא הוא דכתיב (תהלים ק"ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש

לוהט

לוחט, וכלהו רקיעין אלין על אלין כגלדי בצלים, אלין לתתא ואלין לעילא, וכל רקיעא ורקיעא אזלא ורעשא מאימתא דמאריהון על פומיה נטרין ועל פומיה קיימין. ועילא מכלהו קודשא בריך הוא דנטילכלא בחיליה ותקפיה. כגוונא דא שבעה ארצות לתתא וכלהו בישובא. בר (ר"י ע"ב) (6) דאלין עלאין ואלין תתאין. וארץ ישראל עלאה מכלא זירושלם עלאה מכל ישובא. וחברנא יתבי דרומא חמו בספרי קדמאי (ב) ובספרא דאדם, דהכי מחלק כל אינון ארצות, דכלהו משתכחי לתתא כגוונא דאינון רקיעין דלעילא, אלין על אלין ואלין על אלין. ובין כל ארעא לארעא, רקיע דמפריש בין דא לדא. ועל דא בלהו ארצות פרישן בשמהן. ובינייהו גן עדן וגהינם. ואית בינייהו כרין משניין אלין מן אלין כגוונא דלעילא, מנהון בתרין אנפין ומנהון בארבע ומנהון באחד, וחיוזו דאלין לאו כאלין. ואי תימא הא כל בני עלמא מאדם נפקו, (לאו הכי דלא) וכי נחית אדם הראשון לכלהו ארצות ואוליד בנין, וכמה נשין הוו ליה, אלא אדם לא אשתכח אלא כהאי עלמא עלאה מכלהו דאקרי תבל כדאמרינן דכתיב (משלי ט') משחקת בתבל ארצו. והאי תבל אחידא ברקיע דלעילא, ואתאחידא בשמא עלאה דא הוא דכתיב (תהלים ט') והוא ישפוט תבל בצדק. בצדק ודאי. כגין כך בנוי דאדם אשתכחו כהאי ארעא עלאה דאקרי תבל, ואינון עלאין על כלא כגוונא דלעילא. מאי טעמא, כמה דלעילא לכלהו רקיעים אית רקיע עלאה מכלהו, ולעילא אשתכח כסא דקדשא בריך הוא כמה דאת אמר כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, אוף הכא כהאי תבל אשתכח מלכא דכלא, ומאן איהו אדם, מה דלא אשתכח בכלהו תתאין. ואינון תתאין גמאן אתו, אלא מקסטורא (י"ב) מקטורא דארעא וסיועא דרקיעא דלעיל, נפקין כרין משניין אלין מן אלין, מנהון כלבושין מנהון בקליפין כאלין תולעין דמשתכחי בארעא. מנהון בקליפין סומקין אכמין חיוורין ומנהון מכל גוונין. כך כל כרין כגוונא דא, ולא אשתכחו בקיומא בר עשר שנין (או יתיר) (ג) ובספרא דרב

דמנונא

(6) עין יכירם ימיים ער יר' ט' : (ב) טס פ' ר' : (ג) מלחה א' דים וענן העלים מן סלחן כסיועא ועורח חיקיע עלליה כילדים כמו חילעיס כרין משיגים : פ"ב כ'

המנונא סבא פריש יתיר, דהא כל ישיבא מתגלגלא בעיגולא בכדור,
 אלן לתתא ואלן לעילא, וכל אינון בריין משניין בחווייהו כשינוייה
 דאורא, כפוס כל אתר ואתר, וקיימין בקיומיהו בשאר בני נשא.
 ועל דא אית אתר בישובא, כד נהיר לאלן חשיך לאלן, לאלן יממא
 ולאין ליליא. ואית אתר דבוליה יממא, ולא אשתכח ביה ליליא.
 בר בשעתא חדא זעירא, והאי דאמרו בספרי קדמאי ובספרא דאדם
 הראשון הכי הוא. דהכי כתיב (תהלים קל"ט) אורך עלכי נוראות נפלאתי
 נפלאים מעשיך וכתיב (ס"ד ק"ד) מה רבו מעשיך, ועל דא כלא שפיר.
 (ה) ורזא דא אתמסר למאריהון דחכמתא, ולא למפלגי תחומין, בגין
 דאיהו רזא עמיקא דאורייתא. כגוונא דא אית בימא דאית ביה
 כמה בריין משניין דא מן דא הדא הוא דכתיב (ס"ז) זה הים גדול
 ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות שם אגיות
 יהלכון לויחן וגומר. וכלא תלייא דא כדא, (ומתקשרא דא כדא)
 וכלא כגוונא דלעילא, ובכלהו עלמין לא שלטא בכלא בר אדם,
 וקדשא בריך הוא עליה. רבי נהוראי סבא פריש לימא דבא,
 ואתרגיש ימא ואתאכידו כל אינון דהו בארבא ואתרחיש ליה ניסא
 ונחת בשבילין ידען בלבא דימא, ונפק תחות ימא לישובא חדאי,
 וחמא מאינון בריין כלהו זעירין, והו מצלי צלותא ולא ידע מאי קא
 אמרי. אתרחיש ליה ניסא וסליק, אמר זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי
 באורייתא וידעין סתימין דרוי עלאי. (כ) ווי לאינון דאפליגו על
 מליהון ולא מהימני. מההוא יומא כד הוה אתי לבי רב ואמרי מלתא
 דאורייתא הוה כבי. אמרי ליה אמאי קא בכית. אמר לון בגין
 דעברנא על מהימנותא דמילי דרבנן, ומסתפינא מדינא דההוא
 עלמא. (כראשית ה') ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים. רבי יהודה
 אמר אלמלא ההוא רקיעא דאפריש בין מיין עלאי לתתאי, הוה פליגו
 בעלמא מנייהו, אבל (ר"י ע"כ) האי רקיע עביד שלמא בנייהו, ועלמא
 לא מתקיימא אלא על שלום. תא חזי קדשא בריך הוא אקרי שלום,
 הוא שלום ושמיה שלום ואתקשר כלא בשלום. רבי אבא אמר

חמינא

(ה) סיד ים נמסר לבעור סקבלה ולא כבעלי חסוכים שסם (מתקיים גבולות העולם ירש"כ) ואומרים י"ז נכול לאין כמ"ז חס רב
 בשער סדר עמידת פ"ב : (כ) אזי לאוקון שמכיליים על דברי חכמים ולא מאמינים כדכריסם :

חמינא דהאי שמא קדישא עלאה, כלא הוא שלום וכלא חר, וארחן
מתפרשן להאי סטרא ולהאי סטרא (ס"א כהן חסד התחלת סמא) יו"ד רשמא
קדישא אתקשר בתלת קשרין, בגין דא האי י' קוצא חר לעילא וקוצא
חר לתתא וחד באמצעיתא, בגין דתלת קשרין אשתלשלו (כ"א אתקשרו)
בה, חר קוצא לעילא כתרא עלאה דהיא עלאה מכל עלאין רישא דכל
רישין, והוא קאים על כלא י' חר קוצא באמצעיתא דהוא רישא אחרא
בגין דתלת רישין הון, וכל חר וחד רישא בלחורוי ועל דא קוצא
דאמצעיתא דא הוא רישא אחרא דנפיק מקוצא דלעילא, והוא רישא
לכל שאר רישין לאתבנאה שמא קדישא, והאי רישא סתימא דכלא י'
רישא אחרא תתאה, הוא רישא לאשקאה לגנתא, והוא מבוועא דמיין
דכל נטיען אשתקיין מניה, ודא הוא י' בתלת קשרין ועל דא שלשלת
אקרי, כהאי שלשלת דאתקשר דא ברא וכלא חר תאנא בספרא דחנוך
בשעתא דאחזיאו ליה חכמתא דרוין עלאין, וחמא אילנא דגנתא דערן
אחזיאו ליה חכמתא ברזא עלאה וחמא דכלהו עלמין הון מתקשרין דא
בדא, שאיל לון על מה קיימין, אמרו ליה על י' קיימי בלהו, ומניה אתבניאו
ואשתלשלו (כ"א אתבריואו ואשתכללו) דכתיב (תהלים ק"ד) כלם בחכמה
עשית, וחמא דכלהו מודעועי מדחילו דמאריהון, ועל שמיה אתקרון
בלהו י' ובספרא דשלמה מלכא אמר, (6) מטון די בקטפורה דתלתא
(7) דכלילין בקוטפא דגופיה, חר דחילו (ס"א שלימו) דכלא חר סתים
שבילין, חר נהר עמיקא לבתר פריט באתון (דאלפא) ביתא בשכלוליה
יו"ד ה"א בנינא דכולא, (חר סתים שבילין וחד נהר עמיקא לכר)
שלימו דשמא קדישא, י' רישא דכלא אב לכלא י' בן דאוליד ונפיק
מניה ומניה אשתכח ד' בת מטרוניתא דכל דינין (ס"א דינין)
בידהא אשתכחו, טמיר בלהו עלמין דעלאין נפקין ועלאין ותתאין מניה
אתזנו, הא יו"ד שלימו דכלא, ושמא קדישא אשתכלל ביה, ואשתכח
סתים בגויה לבתר יו"ד אפיק כלא, ושלישל כלא בקשורא חרא דא
בדא, והא אוקמיה בוצינא קדישא י' אפיק ההוא נהר דכתיב ביה

ונהר

(6) הגעת אות יו"ד שחיה בקודם כקשר וחכור מן' סכלולים כו' כמ"ג בסמך י' סיחור פ"י כנגעת קשר וחכור נ"י כוללים סמכיים
כאות יו"ד כחך וחכמם ויסיוד דאכלת סוף חכמם וע' מק"פ פ"י כל סמאמר חכ"כ : (7) שכלולים כלבושו שחור מליאו אל י' וסייבו
איתיות יו"ד וסוף לכשי מרס שביץ סו"ד ממעלם כו' ורמו על זמ סמרי סמעלם של אית י' שחיה יו"ד סוף ג"כ מספר י' וכענין סוכר
כסמך וי"י קוטפא פ"י מלכיה ר"ל במלכושו סמעלם כו' כמסור :

(כחצית ב') ונהר יוצא מערן להשקות את הגן, (ד"ב ל"ג כגוונא) דא ה' רוא
 דבינה, והיא אימא עלאה, וההוא נהר אפיק תרין בנין כמה דאתמר
 ומינה אתגנו. לבתר נפקין תרין בנין, וברתא אתגנת מבן דא ו', הא
 בן האי מלכא דשלמא כלא דיליה רוא דתפארת, ולכתר אשתכח ה'
 דאתגנת מן ו' והא אוקמוהו (פ"ט לבתר נפקין תרין ברא וברתא ו'ה,
 האי ברא מלכא דשלמא כלא דיליה. והאי ה' ברתא אתגנת מן ו')
 והא אוקמוהו) אשתכח ד' עיקרא ושרשא ושלמימו דכלא הרא הוא דכתיב
 (משנ"י כ"ב) בחכמה יבנה בית תנן עשרה שמות אשתכלול מהאי יוד. ו' נפקין
 דהיא עשיראה דאתוון וכלהו אעיל לון לההוא נהר קדישא כד אתעברא,
 ועשרה שמהן כלהו סתימין בחד, וכלהו סתימין ב"י. י' כליל לון, י'
 אפיק לון, הוא אב לכלא. אב לאכהן מניה נפקו (כ"ה עשר תיבין) וד
 רמו לעשרה בחשבון, אתוון יוד כליל לון, וד (פ"ט י"ד) שלימו דכלא,
 וד דבר ונוקבא, דו קרינן לון תרין ועל דא אדם דו פרצופין אתברי,
 ואינון פרצופין דבר ונוקבא הוו כגוונא דלעילא, וד מעילא לתתא,
 ד"ו מתא לעילא וכלא חר מלה. תלת עשר מכילין תליין ביה, ועל
 דא יוד כליל וד כמה דאתמר והא אוקמוהו, ותא חזי עשרה שמהן
 אינון לקבל עשרה אתוון ובספרא דרב המנינא סבא תמניא אינון
 ותרין דרגין לקבל תרין רקיעין, ומשתניין שמהן י' ותשעה ותמניא
 ושביעאה, (פ"ה) קדמארה י"ה, כגין ד' כליל ה', וה' נפקת מן י', כגין
 כך חכמה י"ה אקרי. תניינא יהודה (כ"ה י"ה) דאקרי אלהים,
 כגין דההוא נהר רחמי, וכגין דריגין מרערי מניה (כ"ה נפקו
 אלהים) אתוון דרחמי כתיב, ונקוד אלהים וליא אלהים דינא.
 (ד"ב ע"ב) תליתאה אל, והוא גדולה, והוא אקרי האל הגדול. רביעאה
 אלהים, דריגין ביה אתערן, והוא דינא תקיפא. חמישאה יהוה, כללא
 דכל שלימו דמהימנותא, ודא הוא רחמי בשלימו, ודא הוא תפארת.
 שתיתאה ושביעאה צבאות אקרין. תמניאה אל חי, כמה דאת אמר
 (תהלים קל"ו) כי שם צוה יי את הברכה חיים וגומר. ודא צדיק דכל חיים
 נפקין מתמן, ואקרי יהוה כמה דאת אמר יי צדיק יבחר, ודא היא ו'
 זעירא דשמא קדישא, כגין כך וו' ויון תרין, תשיעאה אדני, ודא מלכות

קדישא

(א) איתא בספרי פתוחה א"ח שכל אלו שמותם הם בסוד סגלי' שם ספרי' אכל הויות כנקודת כחן וקמן הם ה' שמותם שלם ה"מ' ו' ויקרא 6

קדישא, דדינין נפקין מתמן לעלמא, ודא הוא כתר א בתראה דכלהו
 שמהן. ושם אהיה כללא וסתימא דקדמיתא, ודא הוא כתר א עילאה
 רישא דכל רישין, שמה סתים ולא אתגלייא ואתמר. ובספרא דאגדתא
 עשר שמהן כתיבן בגוונא אחרא, ואנא לא תנינא הכי. רבי אבהו
 פתח (ס"ד) עירי צפון ובאי תימן הפיחי גני יולו בשמיו יבא דודי לגנו
 ויאכל פרי מגדיו. עירי צפון אלין עולות דנשחטות בצפון, בגין דאינון
 מחשבות בצפוני לבא, ובאתר דדינא, בגין דמחשבה אשתכח בליליא
 בזמנא דדינא אשתכח, רוח צפון מנשכא בפלגותא דליליא כד מתערי
 אינשי, וכנור דדוד מנגן מאליו, ומחשבהם דבני נשא מתערי. ובאי
 תימן, אלין שלמים דנשחטין בדרום, בגין דאינון שלמא דכלא. שלמא
 דעלאי ותתאי, ואלין שלימו (י"ו) (ס"ו) דסטרי עלמא. שלימו דכלא
 מסטרא דמהימנותא ושלמים בגין דאינון שלמא דכלא, בעלים אנלין
 מנייהו ומתהניין מנייהו, דהא שלמא הוא ליה ולכל עלמא בדרגא
 חדא. חטאות ואשמות נאכלין לכהני, בגין דאינון זמינין לכפרא
 עלייהו ולא עברא חובייהו. ומכל קרבני לא חביבין קמי קדשא בריך
 הוא כמו שלמים, בגין דאשתכח שלמא בעלאי ותתאי. ועילא מכלהו
 קטרת, דאיהו שלים מכלא, ולא אתייה לא על חטא ולא על אשם ולא
 על עון, אלא על שמחה כמה דאת אמר (מש"כ) שמן וקטרת ישמח
 לב והא אקמוה. ועל דא קטורת לא מתקרב אלא בזמנא דשמן
 מתקרב דהא הוא דכתיב (שמו"ב) והקטיר עליו אהרן קטרת סמים
 בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה. וכתיב (ס"ו) ובהעלות
 אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה, בגין דישתכחו שמן וקטרת
 כחדא. תא חזי שלמים בכלא הוא שלמא, וקטטה וקטרוגא לא אתער
 בעלמא. אבל קטרת קשיר קשירו דמהימנותא רבי אלעזר אמר כלהו
 עשרה שמהן כתיבי, ואנן תנינן קדמא (ס"ו) אהיה, דא סתימא
 עלאה, במאן דאמר אנא מאן דאנא, ולא אתיידע מאן הוא, לכתר אשר
 אהיה, אנא דזמין לאתגלייא באינון כתרין (אחרנין), דהא בקדמיתא
 סתים, ולכתר שרי לאתגלייא, עד דמטי לגלוייא דשמא (ס"ח) דשלימו
 קדישא. וכך כתיב במשה, אהיה בקדמיתא, סתימו דכלא, (ס"ח) אנא הוא

ס"א

מאן דאננה לבתר אשר אהיה, אנא זמין לאתגלייא • לבתר אהיה
 בתראה, ודא כד אימא מתעברא ועדין הוא סתים • אימתי אתגלייא
 בזמנא דכתיב (שמות כ) לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם •
 אלהי אבותיכם וגומר דא שלימו דכלא • והבא הוא גלוייא וקשורא
 דשמא קדישא, בגין כך קדמאה דכלא אהיה. תניינא ייה, בגין דחכמה
 אפיק ה וסתים ביה ולא אתפרשא לעלמין מניה, והא אקמיה דכתיב
 (כרמית כ) ונהר יוצא מעדן כהאי גוונא דהי והכי אוליפנא מאבא י כמה
 דאתמר, לבתר ייה דלא מתפרשן לעלמין, "אפיק ה" כהאי גוונא דהי
 דהי • וההויג נהר דנפיק מניה ואתמשך מניה, ולתתא תרין בגין
 דנפקין מנייהו • מסטרא דאבא י, נפיק בן דהא אחיד ביה ב" ואחיד
 בההוא נהר • מסטרא דאימא נפקת בתדאיהו (שמות ל" כ) נהר תתא, ו
 והאי בן אתמשך לבתר ונפיק מנייהו (ד"ט ע"כ) והוא ו, ודא ירית לאבא
 ולא ימא, ואתקשר ביה מהימנותא דכלא, ומניה אתזנת בריתא מההוא
 ירותא דאיהו ירית • ועל דא בעי למכתב שמא קדישא י בקדמיתא,
 קוצא חד לעילא, וקוצא חד באמצעיתא, וקוצא חד לתתא והא אתמר •
 לבתר ייה, דלא מתפרשן דאמן דא לעלמין כגוונא דא דהי בגין דישתכחו
 תרווייהו בשלימו דכלא אב ואם בן ובת • כגוונא דא ייה (ס"ט ו"ה)
 דהי לך כל שלימו דמהימנותא • לבתר אתפשט מהימנותא, ונפקין
 תרין בגין מכללא חד בארחייהו • בן נפיק מתרווייהו והויג ו' דשמא
 קדישא • בת, נפקת מסטרא דאימא והיא ה' בתראה דשמא קדישא,
 ולא אשתלימת אלא עם ו, בגין דמניה אתזנת ועל דא בעי למכתב
 ו, ולבחר ה, כגוונא דא ה' דהי ו' • וההוא אתפשטותא דנפיק מניה,
 כגוונא דההוא נהר דנפיק מן י, בגין דמניה אתזנתיו דהי בן דנפיק
 מניה לתתא • והא מילין אלין אוקים לון אבא והא אתמרו, ואנא כד
 משינא למילין אלין אימא לון, בגין דפקדונא דאבא הכי • והכי בעי
 בר נש לאודהרא בשמא קדישא, דיכתוב שמא קדישא כגוונא דא,
 ודא איהו בדקא חזי ואי לאו לא אקרי שמא קדישא ואקרי פגים, ומאן
 דפגים שמא קדישא טב ליה דלא אתכרי • תליתארה יהודה דאקרי
 אלהים כמה דאתמר, רחמי ונפיק מניה דינא, ודא הויג ההויג נהר
 דנגיד ונפיק מעדן • רביעאה אל גדול, והויג אתמר ודא גדולה •

חמישאה אלהים, ובכל אתר הוא גבורה שתי תאה יהוה, רחמי שלימו
 דכלא עיקרה דכלא, קשרא די מהימנותא אחיד לכל סטרו, ודא
 תפארת ישראל שביעאה ותמינאה צבאות ועל דא יהוה קריב
 בכלא, אחיד בכל סטרו לזמנין יי אלהים דהא קריבין אינון תפארת
 לגבי גבורה לזמנין יי צבאות, דהא קריבין אינון תפארת לגבי נצח
 והוד דאקרו צבאות, והא אתמר דאשתמודעמילי נביאי מהימני
 מפומיהו, כד אמרי כה אמר יי אלהים, וכד אמרי כה אמר יי צבאות,
 והו ידעין מאן אתר אתיין מילין תשיעאה (כ"א אל) שדי דאמר לעלמא
 די, דהא די ספוקא הוא, וספוקא לא אתי לעלמא אלא מן צדיק, דאיהו
 יסוד עולם, דאמר לעולם די עשיראה אדני, דהא דינא דמלכותא דינא
 ודיא, והאי לאנחא קרבין דמלכא בעלמא, ודא גבורה תתאה, ודי
 איהו צדק ואלין אינון עשרה שמהן דקדשא כריך הוה אקרי בהו
 מתקשרן דא כדא ביחודא שלים ואלין אינון כתרין קדישין דמלכא
 דהוא אשתמודע בהו, ואינון שמהו והוא אינון וכד מתקשרן כלהו
 כחדא על ריחא דקטרת, כדון אקרי קטרת, קשרא דמתקשרין כחדא
 זכאה חולקיהון דצדיקיא די דעין ארחין דאורייתא וידעין לאשתמודעא
 ביקרא דמאריהון עליהו כתיב (ישעיה ס"ו) ובאו וראו את כבודי:

ואם זבח שלמים קרבנו רבי שמעון אמר כתיב (במדבר ז') עשרה עשרה
 הכף בשקל הקדש עשרה עשרה למאי קא אתיין, אלא עשרה
 למעשה בראשית ועשרה למתן תורה עשרה מאמרות במעשה
 בראשית, ועשרה מאמרות במתן תורה במאי קא מיירי, בנין דעלמא
 לא אתברי אלא בנין אורייתא, וכל זמנא דישראל מתעסקי באורייתא
 עלמא מתקיימא וכל זמנא דישראל מתבטלי מאורייתא מה כתיב
 (ירמיה ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי תא
 חזי עשרה מאמרות למעשה בראשית, כדתנן בעשרה מאמרות
 נברא העולם עשרה מאמרות למתן תורה, אלו עשרת הדברות
 כתיב (שמות כ') אנכי יי אלהיך וכתיב במעשה בראשית (בראשית ח'
 יד) אור ויהי אור דא מהימנותא דקדשא כריך הוה
 (די"ב ע"א) אור אקרי דכתיב (תהלים כ"ו) יי אורי וישעי ממי אירא וגומר
 כתיב (שמות ד') לא יהיה לך אלהים אחרים על פניי וכתיב במעשה

בראשית • (כראשית ב') יהי רקיע בתוך המים וגומר • יהי רקיע, אלון
 ישראל ראינון חולקא דקדשא כריך הוא, דאחדין כההוא אתרא דאקרי
 שמים והיינו רזא דזמנא חדא שאר רבי ייסא סבא לרבי אלעאי אמר
 הא שאר עמין יהב לון קדשא כריך הוא לרכרבין ממנן שליטין ישראל
 באן אתר יהב לון • שלח ליה ויתן (ב) אתם אלהים ברקיע השמים
 ושפיר שלח ליה • בתוך המים, בין מלולי אורייתא • ויהי מבדיל בין
 (שמות ק"ב) מים למים, בין קדשא כריך הוא דאקרי באר מים חיים, ובין
 עובדי עבודה זרה דאקרון (ירמיה כ') בורות נשברים וגומר • דאינון
 מים המרים מים עבורים מבונסים סרוחים ומטונפים, ועל דא ישראל
 קדישין מבדילין בין מים למים • כתיב (שמות ד') לא תשא את שם יי
 אלהיך לשוא, וכתיב במעשה בראשית (כראשית ב') יקוו המים מתחת
 השמים אל מקום אחד • תא חזי כל מאן דאומי בשמא קדישא
 לשקרא, כאילו (כ) פריש אימא מאתרה לעלא • ובתרון קדישין לא
 מרתייבכי בדוכתייהו כמה דאת אמר (משלי ט"ו) ונרגזן מפריד אלוף •
 ואין אלוף אלא קדשא כריך הוא • וכתיב יקוו המים מתחת השמים
 אל מקום אחד, לא תשוי פרוידיא בנין אומא דשקרא, אל מקום אחד
 כדקא חזי • באתר דקשוט ולא באתר אחרא לשקרא • ומאי שקרא
 הוא דאולין מיא לאתר אחרא דלאו איהו דיליה • כתיב זכור את
 יום השבת לקדשו, וכתיב במעשה בראשית תרשא הארץ רשא עשב
 אימתי (ג) אתרביאת ארעא קדישא ואתעטרת בעטרהא, חזי אומר
 ביום השבת, דהא כרין אתחברת כלה (כ"ב מטרוניתא) במלכא, לאפקא
 דשאין וכרכאן לעלמא • כתיב כבוד את אביך ואת אמך • וכתיב
 במעשה בראשית יהי מארת ברקיע השמים, מאי קא מיירי, אלא אלון
 מאורות דא הוא אביך ואמך • אביך דא שמשא • אמך דא סיהרא •
 ואין שמשא אלא קדשא כריך הוא דכתיב (תהלים פ"ד) כי שמש ומנני
 אלהים, ולית סיהרא אלא בנסת ישראל דכתיב (ישעיה ס') וירחק לא
 יאסף ועל דא כלא חד • כתיב לא תרצח, וכתיב במעשה בראשית
 ישרצו המים שרץ נפש חיה, ואנת לא תקטול בר נש דאקרי ריבי
 דכתיב

(ב) קיי כי אתם כר משמע מפנים סארי וז' סרמי • (כ) משמע שזכור על חזק סאט על סכנים • (ג) כל ועל ויסא סארי
 ונקתי נשטיכס כטקס כלילי נכפית • ס' ס'

דכתיב ויהי האדם לנפש חיה ולא תהוהו בדגים הללו דרכרבי בלעי
 לזושרי כתיב לא תנאף, וכתיב במעשה בראשית תוצא הארץ נפש
 חיה למינה, מכאן אוליפנא דלא ישקר בר נש באנתו אחרא דלאו
 איהי בת זוגיה, ועל דא כתיב תוצא הארץ נפש חיה למינה, דלא
 תוליד אתתא אלא ממינה, ומאן איהו מינה, דא בן זוגה כתיב לא
 תגנוב, וכתיב במעשה בראשית ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל
 עשב זרע זרע, מאי דיהכית לכו ואפקדית לכו יהא לכו, ולא תגנובו
 מה דהוא מאחרא כתיב לא תענה ברעך עד שקר, וכתיב במעשה
 בראשית ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו, מאן דהוא כדיוקנא
 דמלכא לא תסהיד ביה שקר ומאן דאסהיד שקר בחכריה כאילו
 אסהיד לעילא כתיב לא תחמוד אשת רעך, וכתיב במעשה בראשית
 לא טוב היות האדם לבדו וגומר הא בת זוגך לקבלך, ועל דא לא
 תחמוד אשת רעך והיינו עשרה מאמרות למעשה בראשית ועשרה
 מאמרות למתן תורה, והיינו דכתיב (כמרכיז) עשרה עשרה הכף בשקל
 הקדש, אתקלו כחדא כשקולא חרא ובגין כך קאים עלמא ואשתבח ביה
 שלמא, ועל דא ואם זבח שלמים קרבנו, לקיימא עלמא בשלמא ולא עוד
 אלא דמכפר על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בגין לאטלא שלום על
 כלא כתיב (חייב כ"ה) המשל ופחד עמו עושה שלום במרומי, האי קרא
 אוקמוה חברייה אבל המשל, דא (ד"ב ע"ב) אברהם דכתיב ביה
 (בראשית כ"ג) נשיא אלהים אתה בתוכנו וכתיב (ע"ב) ואכרבה ואגדלה
 ישמך ופחד, דא יצחק דכתיב (ע"ב) ופחד יצחק היה לי (חייב כ"ה)
 עושה שלום במרומיו, דא יעקב דכתיב (מיכה ז') תתן אמת ליעקב
 וכתיב (זכריה ט') והאמת והשלום אהבו, דאמת ושלום קשיר דא ברא
 ועל דא הוא שלימותא דכלא, ושלמים שלימותא הוא ושלמא דכלא
 ומאן דאקריב שלמים אסגי שלמא בעלמא יעקב איהו עביד שלום
 במה דאמרן, בגין דאחיד להאי ולהאי ושלמים אחידן במצות עשה
 ובמצות לא תעשה, בהאי סטרא ובהאי סטרא, ועל דא אקרי שלמים
 ורזא דמלה דכתיב (בראשית כ"ה) ויעקב איש תם, גבר שלים שלים
 לעילא ושלים לתתא דבר אחר (חייב כ"ה) המשל, דא מיכאל ופחד,
 דא גבריאל דא יסודא דיליה ממיא, ודא יסודא דיליה מאשא,

וקדשא בריך הוא עביד שלמא בינייהו דכתיב (ס) עושה שלום
במרומוי רבי אחא אמר כתיב (ויקרא ו') אם על תודה יקריבנו והקריב
על זבח התודה וגומר מאי קא מיירי כמה דאת אמר (ס) והתודה
אשר חטא עליה עליה דייקא ועל דא חלת מצות וגומר וחלת
מצות הא אוקמוה ועל מה אתיין מצת וחלת כתיב חסר בגין
דחטא עליה (6) תאני רבי חייה כתיב על זבח תודת שלמיו דא
שלמיו דא שלימו דכלא שלמיו תרי תודה אתיידע אמר ליה רבי
יהודה תודה ידוע שלמיו מהו תרי אמר ליה תרין ווין וו דהיינו
שלמיו שלמא דכלא אמר רבי יצחק תודת שלמיו דאטיל שלמא
בכלא ואתער רחמי בכלהו עלמין תודת שלמיו רבי יוסי אמר הא
דאמר רבי חייה שפיר דכנסת ישראל אתברכא מאינון שלמא דכלא
רבי יוסי אמר לחס חמין הא ידוע והא אתמר כמה דהנה חטאה כך
הוה מקרב בההוא גוונא ממש תא חזי חלת מצת חסר כמה דאתמר
בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן למאי קא רמיין
(סמות רכ"ב 6) אמר רבי שמעון דהני אינון (כראשית ג) לרהט החרב
המתהפכת וגומר בגין דכלהו אתמנן על ארחייהו דבני נשא על
אינון דעברין על פקודי אורייתא ועל דא בלא סלת ברולה
בשמן לאמשכא משח רבות מאתר עלאה לתא ויתברכון פלרו
כחדא מההוא משח רבות קדשא ורא הוא יין לנסך והא אוקימנא
רביעית ההין וכאתר חד תלי יין ושמן ומים לנסוך והא אוקימנא
מילי מים לאשקאה גנתא וכל אינון נטיען ועל דא אית מים ואית
מים יין אית אתר דאיהו טוב ואית אתר דאיהו לאענשא דאיהו
דינא על דא מאן דחמי יין בחלמיה אית למאן דאיהו טוב ואית למאן
דאיהו דינא אי ת"ח הוא כתיב (תהלים ק"ד) יין ישמח לבב אנוש וכתיב
(סיר 6) כי טובים דודך מיין ורא הוא יין דמנטרא דחרי לכלא ואי לאו
(משלי ל"ב) תנו שכר לאובד ויין למרי נפש אית יין אחרא דאיהו דינא
ועל דא יאות לקרבא אליו מילין פקרבניה בגין דיתעבר דינא ויתער
רחמי אעבר יין ואייתי יין וכן בכלא ושמן לא אעדי מקרבניה לעלמין

תרי דאנון

גאמלי

בר

(6) עיין סי' מאמר וס' כפרים כשער סמריעין סוף ד' (כ) יש מקשים דכל מנחת חוטה כמובל לא יזכר וכו' ואולי רמזת חוטה כלס
על סמך וליכא מנחת חוטה דסוף לכוך וסייג דקאמר ושמן לא אעדי כר יכר לכלל מנחת חוטה על חוטה יש שמן וזו סמך רמז
דינא קס' חטאס ויעיין זכחים ר"ל ועיין כמנחות דכ"ט סוף דאחי דסמ"ס כסיעס וע"י ט"א סריך אדמתן כל סמכות טענות סמן וזו
ליכא

(כ) בר ממנחת קנאות רכתיב (כמכר ה') לא יצוק עליו שמן וגומר •
 דהא הכא לא בעי'א רחמי, דהא כלא דינא דכתיב וצבתה כטנה
 ונפלה ירכה • וכתיב יתן " וגומר • ועל דא וזאת תורת זכח השלמים
 אם על תורה יקריבנו • רבי חזקיה הוה יתיב קמיה דרבי יצחק קמו
 בפלגות ליליא למלעי באורייתא • פתח רבי יצחק ואמר (תהלים קל"ד)
 הנה ברכו את " כל עבדי " וגומר האי קרא הא איקמיה חבריא
 והא אתמר • אבל האי שבחא הוא דכל אינון בני מהימנותא, ומאן
 אינון בני מהימנותא, אינון דמשתדלי באורייתא דידעין
 דייחדא שמה קדישא כדקא יאות • ושבחא דאינון
 בני מהימנותא, אינון דקיימי בפלגו ליליא למלעי באורייתא,
 (וי"ג ע"ג) ומתדבקי בה בכנסת ישראל, לשבחא ליה לקדשא
 בריך הוא במילי דאורייתא תא חוי בשעתא דבר נש קם בפלגות
 ליליא למלעי באורייתא, ורוח צפון אתער בפלגות ליליא, ההיא אילתא
 קיימא ומשבחא ליה לקדשא בריך הוא • ובשעתא דהיא קיימא, כמה
 אלה וכמה רבבן קיימין עמה בקיימיהו, וכלהו שארן לשבחא למלכא
 קדישא • ההיא מאן דזכי וקם בפלגות ליליא למלעי באורייתא, קדשא
 בריך הוא אצית ליה כמה דאקמיה דכתיב (ש"ה ס') היושבת בגנים
 חברים מקשיבים לקולך השמיעני • וכל אינון אובלוסין לעילא, וכל
 בני תשבחתא דמזמרין למאריהון, כלהו משתככי בגין תשבחתא,
 דאינון דלעי באורייתא, ומכרזי ואמרי (תהלים קל"ד) הנה ברכו את " כל
 עבדי " אתון ברכו את " אתון שבחו למלכא קדישא אתון אעטרו
 ליה למלכא • וההיא (ה) אילתא מתעטרא ביה כההוא בר נש, וקמת
 קמי מלכא ואמרת, חמי במאי ברא אחינא לקמך, במאי ברא אתערנא
 לגבך, ומאן אינון דשבחא כלא דילהון קמי מלכא • הדר ואמר העומדים
 בבית " כלילות • אלין אקרין עבדי " אלין אתחזון לברכא למלכא •
 וברכתא דילהון ברכתא דהא הוא דכתיב (סג) שאו יריכם קדש וברכו
 את " וגומר • אתון אתחזון דמלכא קדישא יתברך על ידיכו, וברכתא
 דעל ידיכו ברכתא היא • שאו יריכם קדש • מהו קדש אתר עלאה

דמבועא

אינם טענים וחתיכה מנחה חוטא וסיני בקי"ן ומת • דמסני ס"ס ססס נס"ך חכא יום ללדר ואכמ"ל • מלי"ן • (ה) ססכנים נקראת
 ס"ל"ח הסחר מתעטרה נג ע"כ טוס ס על ע"כ אדם • כוז העולב (פי) כסמחו עילס כמ"י כ"סר מ • לטודינ עס מלכא סוס ו"א ס"ה"כ (

דמבועא דנחלא עמיקא נפיק מניה דכתיב ונהר יוצא מערן להשקות, וערן הוא דאקרי קדש עלאה, בגין כך שאו ידיבם קדש ובר נש דעביד בן זכוי להאי מאי קא מכרוז עליה יברכה יי מציון את חברך לקדשא בריך הוא מאתר דאקרי קדש עלאה והוא יברך לך מאתר דאקרי ציון, דאת ומטרוניתא תתברכון כחדא, כמה דזווגא דילכון הוה כחדא לשבחה למלכא, כך מההוא אתר דמתברכא כנסת ישראל, מההוא אתר יומין לך ברכאן דהא הוא דכתיב יברכה יי מציון. (ולא עוד אלא) וראה בטוב ירושלים מאן הוא טוב ירושלים, אינון ברכאן דנפקין לה ממלכא, על ידי דההוא דרגא קדישא דצדיק וער דא יברכה יי מציון וראה בטוב ירושלים וכלא חד מלה, (ולא עוד אלא) וראה בנים לבניך וגומר וראה בנים לבניך שפיר, מהו שלום על ישראל, מאי קא בעיית הכא על ישראל אלא בגין דאסגי שלמה לעילא, דבר הוא זכוי לכולי האי, אסגי שלמה לעילא ותתא שלום על ישראל סתם, ושלום שבחא הוא דעלאי ותתאי, שבחא הוא דבר עלמין ומלי דאורייתא אסגיאו שלמה בעלמא דכתיב (ס"ט כ"ט) יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

נפש כי תחטא רבי יומי פתח (ס"ד כ') ער שיפוח היום ונסו הצללים וגומר: כמה אית להו לבני נשא לאזדהרא מחובידהון, דלא למחטי קמי מאריהון דהא בכל יומא ויומא כרוזא נפיקוקארי, אתערז בני עלמא לבייכו לקמי מלכא קדישא, אתערז לאזדהרא מחובייכו, אתערז נשמתא קדישא דיהב בגווייכו, מאתר קדישא עלאה דתנין בשעתא דקדשא בריך הוא אפיק נשמתא לנחתא בבני נשא, אסהיד בה (6) בכמה יעורין בכמה (5) קסטורין בגין לנטרא פקודוי, ולא עוד אלא דאעבר לה (3) באלף ותמנייא עלמין, לאשתעשעא ולמחמי בה, יקרא דאינון דמשתדלי באורייתא, (נפקא) וקיימא קמי מלכא בלבוש יקר, בדיוקנא דהאי עלמא, בלבוש יקר עלאה אסתכלת ביקרא דמלכא כל יומא, ואעטר לה בכמה עטרין בשעתא דמטי זמנא לנחתא לעלמא, עבדת מדורהא בגנתא דערן דארעא תלתין יומין, למחמי יקרא

(6) ככסם אוכחות ככסם שוערים מטיבים לטעמי סמיכרים על דין סקורם וסוף מלכוין קוסטיכר ופי' יעדין סמיכרים של סיכין פ"ט כ' (ב) ע"י רוחות כלל גוף: (ג) כל דמסקס קורס עם כ' כיללים כנ"י קפי סוי' א"ס:

יקרא דמאריהון דצריקייא, וסלקא לאתרהא לעלא, ובתר דא נחתת
 לעלמא, (ד"ג ע"ב) אעטר לה מלכא קדישא בשבע עטרין, עד דאתת
 ועאלת בגו גופא דבר נש, וכד איהי בגופא דבר נש, וחברת בהאי
 עלמא ואשתדלת בחשוכהא. אורייתא תוהא עלה ואמרת, ומה כל
 יקרא דא, וכל אשלמותא אשלים לנפשטא מלכא עלאה, והיא חבאת
 קמיה. נפש כי תחטא, מה דין הוא דתחטא. אמר רבי יוסי נפש כי
 תחטא, אהרנא לקרא עד שיפוח היום, עיטא להאי נפש לאודהריה
 מחיבהא, ותיחוב לאתדבאה עד שיפוח היום, עד שלא יפוח יומא דהאי
 עלמא, וייתי ההוא יומא תקיפא, דיתבע לה מלכא דינא לנפקא מהאי
 עלמא, ונסו הצללים, דא הוא רזא בין חברייא דקא אמרי, דבשעתא
 דמטי זמנא דבר נש לנפקא מן עלמא, צולמא דבר נש אתעבר מניה
 דרא הוא דכתיב עד שיפוח היום, עד דלא ינשוף יומא לנפקא מהאי
 עלמא, ונסו הצללים דאתעבר צולמא, יתוב קמי מאריה. רבי אלעזר
 אמר תרין צולמין אירת ליה לבר נש כד איהו בקייומיה, חד רברבא
 וחד זעירא, דכתיב הצללים תרי, וכד משתכחי בחדא, כדן הוא ברנש
 בקייומיה ועל דא ונסו הצללים כתיב. כדן בעי בר נש לאסתכלא
 בעובדוי, ולתקנא לון קמי מאריה ויודי עלייהו, בגין דקדשא כריך הוא
 אקרי רחום וחנון, ומקבל לאינן דתבין קמיה, ודא הוא עד שיפוח היום
 ונסו הצללים, דכיון דאינן צללים מתעברן מניה ואיהו (6) תפוס בקולרא,
 תשובה היא, אבל לא מעלייא כל כך קומנא דקאים איהו בקייומיה.
 ושלמה מלכא אכריז ואמר (קס"ג י"ב) וזכור את בוראך בימי בחורותיך
 עד אשר לא יבאו ימי הרעה וגומר. ועל דא עד שיפוח היום, דבעי
 בר נש לאתקנא עובדוי. דכד מטון יומוי לאסתלקא מן עלמא, קדשא
 כריך הוא תוהא עליה ואומר ונפש כי תחטא. ושמעא קול אלה.
 והא אומינא לה באומאה דשמי דלא לישקרא בי, ואסהדית בה כד
 נחתת לעלמא, והוא עד וראי, מכמה זמנין דאסהדית בה לנטרא פקודי,
 בגין כך הואיל ובר נש הוא עד, בשעתא דיתוב קמי מלכא, או דא
 או ידע. או דא, אינן חובין דעבר ואסתכל בהו, או ידע בכידוריה
 דמלה דעבר על פקודא דמאריה. אם לא יגיד, אם לא יודי עלייהו

קמי

(6) כאלו תפוס וקשור כשגלגל על זולתו וקשור כויקוס מאחר שגלגלים כספלקו שזכרו:

קמי מאריה, (מה כתיב) כד יפוק מהאי עלמא ונשא עונו • וכד ישא
עונו, היאך פתחין ליה פתחא, והיאך יקום קמי מאריה, ועל דא נפש כי
תחטא כתיב :

נפש כי תחטא • רבי אבא פתח (תקלים מ"ד) כל זאת באתנו ולא שכחנוך
ולא שקרנו בכריתך • כל זאת באתנו, כל אלו באו עלינו מבעי
ליה, אלא כל (ס) דינין דלעילא אתו עלנא, ולא שכחנוך ולא אנשינא
מילולי אורייתך • מכאן אוליפנא כל מאן דאנשי מילולי אורייתא, ולא
בעי למלעי בה, כאילו אנשי לקדשא בריך הוה, דהא אורייתא כלה שמא
דקדשא בריך הוא הוי • ולא שקרנו בכריתך, דכל מאן דמשקר ביה
בהאי את קיימא קדישא דרשים ביה, כאילו משקר בשמא דמלכא,
בגין דשמא דמלכא (כ) אתרשים ביה בבר נש • וקרא אחרא אורי
ביה בהאי קרא דכתיב (סא) אם שבחנו שם אלהינו ונפרוש כפינו לאל
זר • אם שבחנו שם אלהינו, כמה דאת אמר ולא שכחנוך (ודא היא
אורייתא דאיהי שם אלהינו) • ונפרוש כפינו לאל זר, כמה דאת אמר
ולא שקרנו בכריתך, וכלא חר מלה. מאי שקרא הכא, (ג) דפריש כפיז
לרשותא אחרא ומשקר בהאי ברית • ועל דא אורייתא אחירת בהאי,
דכל מאן דנטיר האי ברית, כאילו נטיר אורייתא כלה, ומאן דמשקר
בהאי כאילו משקר באורייתא כלה • (ד) תא חזי אברהם עד לא
אתגזר, הנה לא אתמר דאיהו נטיר אורייתא, בין דאתגזר מה
כתיב (בראשית כ"ו) עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרת מצותי
חקותי ותורותי, וכלא בגין דאתגזר ואתרשים ביה רשימא קדישא ונטיר
ליה כדקא יאורת, סליק ליה כאילו נטר אורייתא כלה. יצחק
(דיד ע"ב) אוף הכי כתיב (בראשית י"ז) ואת בריתי אקים את יצחק, ועל דא
אורייתא אקרי ברית תא חזי יוסף בגין דנטר ליה להאי ברית, ולא
בעא לשקרא ביה, וכה ליקרא בהאי עלמא וליקרא לעלמא דאתי •
ולא עוד אלא דקדשא בריך הוא אשרי שמיה בגויה דכתיב (תקלים פ"א)
עדות ביהוסף שמו, וזכה לברכתא דהאי עלמא ולברכתא דעלמא
דאתי

(א) סי' דולח סוף מדה סדן : (ב) כ"ל דכרית ענמו סוף משך י"ד וחרי כיש' כ' יודין סיי שחא קדישא ממש ככרית : (ג) כ"ל דכ"ל
ע"ס מסדור'ל כנרס י"ג כ' פ' יריכס דמיס מלאו : (ד) כ"ע לכחורס דללאו סיפא דישא • א"ל דס"פ דסא אכרסס אפינו קודס אגיסול סיי
גמרי כל חקודס מעלמו ואת' כ כפיני סיי סכחוי סקכ אכד סמע וכ' ויסמור וכי' מסמע גסמר כסו סענוס' אסמק'ס
א"כ סוף'ל וסאר א"ס סמילס כרסוי וע' סענוס מע"כ כל' לו כענוס על כל סעורוס ועסס כענוס ועסס ס'ס :

דאָתי • אָמר רבי יצחק כתיב (דברים ל"ג) בכור שורו הדר לו וגומר •
 יוסף בגין דנטיר להאי ברית זכה בשור, דאיהו קדמא לקרבנא •
 אָמר ליה רבי יהודה אי הכי, אמאי אתברך במלה דאיהי שמאלא •
 בימינא מבעי ליה דהא כתיב (יחזקאל 6) ופני שור מהשמאל • אָמר
 ליה בגין דגין על חובי דירבעם • אָמר ליה רזא אולפנא בהאי קרא
 דבין דיוסף נטר ליה להאי ברית, דהאי ברית אחיד בתרין דגין
 ואינון תרין דגין לעילא בשמהן אתקרון • ואולפנא בפרשת פרה
 אדומה, דהאי פרה חד דרגא מאינון תרין דגין עלאין הוי, וזווגא
 דפרה שור אקרי, ודא הוא בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו • הדר
 לו ודאי • ולא הא כשור דעלמא, אלא וקרני ראם קרניו • קרני
 עלאה הוא על כל אחרנין, ועל דא בהם עמים יגח יחדיו אפסי ארץ •
 אָמר רבי אבא משמע דכל מאן דנטיר להאי את רשימא קדישא
 אינון תרין דגין עלאין אתקשרן ביה, לנטרא ליה בכלא ולאעטרא
 ליה ביקרא עלאה • ועל דא זכה בתרין (ל' ל' ג') מלכו, חד הוא וחד
 בנו, כיון דשלמה מלכא אתרבך בגשים נבריות, אתייהיב מלכותא
 לירבעם, ועל דא ברית חביב מכלא • בגין כך אָמר רבי שמעון האי
 בר נש דאוליד בר, אתקשר בשכינתא, דהיא פתחא דכל פתחין
 פ"ה האי רבייא דאתנזר, אתקשר בשכינתא דהיא פתחא דכל כתרין
 עלאין, פתחא דאתקשר בשמא קדישא, (דאָמר רבי שמעון) ודהויא
 דמא דנפיק מהווא רבייא, נטיר קמי קדשא ברין הוא, ובשעתא
 דדינין מתערין בעלמא, אשגח קדשא ברין הוא כהווא דמא ושויב
 עלמא ובגין כך כתיב (כראשית י"ז) וכן שמונת ימים ימול לכם כל זכר •
 זכתיב (תהלים 5) ואם בגבורות שמונים שנה, וכלא בחד מתקלא סלקא •
 תאנא כהווא דמא זכי עלמא לאתבסמא בחסד, וקיימין כלהו עלמין
 דכתיב (ירמיהו ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ וגומר •
 אם לא בריתי תינה יומם ולילה למה • אָמר רבי שמעון תנינן תרין
 כתרין אתאחדן כחדא, ואינון פתחא דכל שאר כתרין ותאנא חד דגא
 וחד דחמי, ומתבסמן דא בדא דבר וניקבא • (ס"ה) ותאנא חד דבר
 וחד נוקבא חד דגא וחד דחמי) בסטרא דרכורא שרייא חסד •
 ול' ל' ג') בסטרא דנוקבא שרייא דגא • (ובגין כך) חד חוורא וחד

סוּמְקָהּ, וּבְגִין לֵאמֹר דָּא כְדָא (וּבְגִין כְּדָא) מִתְקַשְׁרֵן דָּא כְדָא •
 וְהָיִי בְרִית אַחִיד בְּהוּ בְיוּמָס וְלִילָה, בְּדִינָא וְחֶסֶד • בְּדִינָא בְקַדְמִיתָא,
 לְבַתֵּר שְׂרִיָּא בִיהַּ בְּחֶסֶד וְאִתְבָּסַס בְּכֵלָא • וְדָא הוּא בְרִית דְּאֶקְרִי
 יוּמָס וְלִילָה, דְּאֶחִיד בְּתִירוּיָהּ • וּמֵאן רֹזְבִי לְנִטְרָא לְהָאִי בְרִית כְּדָקָא
 יָאוּת, וְלֹא חֲטִי בִיהַּ כָּל יוּמוֹי, אַחִיד בְּהוּ בְיוּמָס וְלִילָה, וְזָכִי לְתִרִין עַלְמִין
 עַלְמָא דָּא וְעַלְמָא דְּאִתִּי, וְעַל דָּא אֶקְרִי אֲבֵרְהֶם שְׁלִים דְּכִתִּיב
 (כְּרַאשִׁית י"ז) הַתְּהִלְךָ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים, וְאִמְתִּי אֶקְרִי שְׁלִים, כִּד וְזָכָה
 בְּתִירוּיָהּ בְיוּמָס וְלִילָה • דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים מ"ב) יוּמָס יְצוּהַ " חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה
 שִׁירָה עַמִּי, וְתִירוּיָהּ אֲחִסִּין אֲבֵרְהֶם • וְלֹא אֲתִקְיָמָא בִיהַּ חֶסֶד בְּקִיּוּמָא
 שְׁלִים עַד דְּאֶתְגֹּזֵר • בְּיוֹן דְּאֶתְגֹּזֵר • אֲתִקְיָים בִּיהַּ וְזָכָה לְתִירוּיָהּ וְאֶקְרִי
 שְׁלִים • כְּמָה דְּתַנִּינָן דְּכִתִּיב (כְּרַאשִׁית י"ח) וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל בְּחוּס
 הַיּוֹם • פֶּתַח הָאֵהֶל, דָּא הוּא כְתָרָא עֲשִׂירָאָה דְּמַלְכָא, דְּאִיהוּ פֶּתְחָא
 לְכָל מְשַׁכְּנֵי קְדִישָׁא דְּשָׂאֵר כְּתִרִין • וְקָרְיָהּ רֹד מַלְכָא פֶּתְחָא
 (נ"א צֶדֶק) דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ח) פֶּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צֶדֶק וּכְתִיב זֶה הַשַּׁעַר
 לִי • בְּחוּס הַיּוֹם • כִּד נְהִיר נְהִירוֹ דְּחֶסֶד חוֹלֵק עַדְבִּיָּה • כְּמָה דְּכִתִּיב
 בְּהָאִי יָתִיב בְּהָאִי • אִימְתִּי אֲתִקְיָמוֹ בִּיהַּ, כִּד אֶתְגֹּזֵר, וּבְגִין כְּדָא אֶקְרִי
 בְרִית יוּמָס וְלִילָה • תָּאנָא כְּתִיב (סֵמֹת י"ג) וּפְסַח " עַל הַפֶּתַח • מֵאִי
 וּפְסַח " עַל הַפֶּתַח, דְּשִׂרְיָא עַל הָאִי פֶּתְחָא חֶסֶד לֵאמֹר, וּבְגִיעִי
 כְּדָא וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית וְגוֹמֵר • אָמֵר רַבִּי אֲלֵעֶזֶר הָא תַּנִּינָן, גִּיּוֹרָא כִּד
 אֶתְגֹּזֵר וְעִיִּל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְשְׂכִינְתָא, אֶקְרִי גַר צֶדֶק וְלֹא יִתִּיר • גַּר צֶדֶק
 וְדָאִי, זָכִי לְמִיעֵל בְּהוּא (דִּי"ד ע"ב) כְּתָרָא דְצֶדֶק, וְאֵת אִמְרַת יוּמָס
 וְלִילָה, דְּזָכִי לְתִירוּיָהּ • אָמֵר לִיהִרְבִּי שְׂמַעֲוֵן אֲלֵעֶזֶר בְּרִי, לֹא דְמִי מֵאן דְּאִתִּי
 (ה) מִשְׂרָשָׁא קְדִישָׁא (ו) וּמַגְזַעַא דְקָשׁוּט • לְמֵאן דְּאִתִּי (ז) מַגְזַעַא בִישָׁא
 (ח) וּמִשְׂרָשָׁא דְגַעְלִי בִישִׁין תְּקִיפִין • בִּישְׂרָאֵל כְּתִיב בְּהוּ (וּרְמִים כ') וְאֲנָכִי
 נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֻּלָּה זֶרַע אֵמֶת • בְּאוֹמוֹת עוֹבְדֵי עַבְדָּה זָרָה כְּתִיב
 (יִשְׂרָאֵל כ"ג) אֲשֶׁר בְּשֵׂר חֲמוּדִים בְּשֵׂרם וּזְרַמַת סוּסִים זְרַמַתֶּם • וּבְגִין כְּדָא
 יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין זֶרַעַא דְקָשׁוּט, גְּזַעַא דְאִתְבָּסְמוּ בְטוּרָא דְסִינִי (ט) וְאִתְפָּסַק
 מְנִיְהוּ כָּל זוּחָמָא, כֻּלְהוּ מִתְבָּסְמִין וְכֻלְהוּ עֵיִלִי בְקִיּוּמָא קְדִישָׁא דְיוּמָס

וירלה

(8) יסוד ל"ח: (כ) יסוד יגיל: (ג) קליפת נוגח: (ד) קליפת חכמות: (ה) סוד: (ו) סוד סוד של כל חיות כל פאנתה חס
 וחס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה
 וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה וד"י אמרו כ"ס ככרלפאנה

ולילה, למהוי שלמים בכלא, אבל באומות עובדי עבודה זרה קשייא
 למעבר מנייהו זוהמא ואפילו עד תלת דרין • ובגין כך תנינן טוב
 שבגוים וכולי • ובגין כך גר צדק ודאי • דאמר רב המנונא סבא
 אומות עובדי עבודה זרה עד לא אתגזרו, שריין בכתרין תתאין דלא
 קדישין, ורוח מסאבא שרייא עלייהו, כיון דאתגזרו וארתגזרו, שריין
 בכתרא קדישא (דשכינתא) דשרייא על שאר כתרין תתאין, ורוחא
 קדישא שרייא עלייהו • אבל ישראל קדישין בני קדישין דגזעין ושרשין
 ואתבסמו בטורא דסיני, ועאלו כמהימנותא שלימתא קדישא, בשעתא
 דאתגזר שרייא בכלא • דכתיב (דברים ד') ואתם הדבקים בני אלהיכם
 חיים כלכם היום :

והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה וגומר • רבי יוסי אמר
 (ישעיהו כ"ד) כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבוד מי נח • האי
 קרא קשייא • כתיב (בראשית ו') ומי המבול היו על הארץ • וכתיב (ס"ט)
 ולא יברח כל בשר עוד מפי המבול • מי המבול כתיב, ולא מי נח
 והכא כתיב כי מי נח זאת לי • זאת לי, הם לי מבעי ליה • אלא
 הכי תאנא כד זכאין סגיאו בעלמא, קדשא בריך הוא חרי ומשתבח
 בהו • דתנינן כד שארי זכאה בעלמא ואשתבח ביה, כביכול אטיל
 שלמא בעלמא, וכל עלמא מתברכא בניניה, ואטיל שלמא בפמלייא
 של מעלה • מנא לן דכתיב (ישעיהו כ"ו) אז יחוק במעוזי יעשה שלום לי שלום
 יעשה לי תרין שלמין אמאי הכא, אלא יעשה שלום לי, ראשדי דכד ונוקבא,
 שלום יעשה לי, דמתברכאן אבהן • מאי איכא בניניה, אמר רבי יוסי כד
 מתברכאן אבהן, שלום יעשה לי דאקדים שלמא בכלא ובגין כך שלום קדים
 יעשה שלום לי • מאי טעמא לא אקדים שלום הכא • אלא בגין דיתעבר
 חייא דשרייא בנוקבא בקדמיתא, וייתי דכורא למשרי באתריה, ובגין
 כך יעשה אקדים, ולבתר שלום • (ויקרא כ"א כ') ושם מתחיל זה המאמר) תאנא
 בזמנא דזכאה שארי בעלמא, דינין לא מתערין ולא שלטין בעלמא,
 משום דהווא כד נש זכאה הוא אורת בעלמא, וקדשה בריך
 הוא בעי ביקריה ועלמא מתקיים בניניה • תנייא אמר רבי יוסי
 בזמנא דבני עלמא השתכחו חייבין קמי קדשה בריך הוא,
 והווא זכאה דאשתבח בעלמא (בעי) קדשא בריך הוא אשתעי

בהדיה, בגין דיבעי רחמין על עלמא ויתפיים בהדייהו • מרה עבד
 קדשא בריך הוא, אשתעי בהדיה על אינון חייבי עלמא • אמר ליה
 לאוטבא ליה בלחודוי ולשיצאה לכלהו • מה ארחיה דההוא בר נש
 זכאה • שביק דידיה, ונסיב לרבולי עלמא, בדיל דיתפיים קדשא בריך
 הוא בהדייהו • מנא לן (6) ממשה, דאמר ליה קדשא בריך הוא
 חאבו ישראל (שמות ל"ב) עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו וגומר • תו
 אמר ליה הרף ממני ואשמידם וגומר • כהאי שעתא אמר משה, אי
 בגין יקרא דידי ישתצון ישראל מעלמא, טב לי מותא וללא ימרון
 דשביקנא האי רבולי עלמא, בגין יקרא דילי • מיר ויחל משה את
 פניי • אלהיו • ואושיט גרמיה למיתה בכמה אתרי, בגיניהון דישראל
 דכתיב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נח מספרך
 וגומר • ותאנא לא זו משה מתמן עד דמחל קדשא בריך הוא לישראל
 הדא הוא דכתיב וינחם • על הרעה אשר דבר לעשות לעמו וכתיב (כמדר ל"ו)
 ויאמר • סלחתי כדברך ואילו בנח כתיב ויאמר אהים לנחקץ כל בשר בא
 (דט"ו ע"ה) לפני וגומר • אמר ליה נח ולי מרה את עביד • אמר ליה
 והקימותי את בריתי אתך וגומר עשה לך תיבת עצי גפר • ולא בעא
 רחמי על עלמא, ונחיתו מיא ואובידו בני עלמא, ובגין כך מי נח כתיב,
 מי נח וראי, דביה הוה תליין דלא בעא רחמי על עלמא • מכאן אמר
 רבי יוסי מאי דכתיב (כראשית ט') ויחל נח איש האדמה ויחל כמה דאת
 אמר (כמדבר ל') לא יחל דברו, דאת עביר חול • איש האדמה, דבגיניה
 אשתציהו בני עלמא דליה בעא רחמי עלייהו • דבר אחר איש
 (כראשית כ"ח כ') האדמה, דבגיניה אתקיימת, לכתר דאשתציהו קדמאי
 דכתיב לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם וגומר • תאנא
 מי נח אקרון, דהוא גרים דאקרון על שמיה • אמר רבי יוסי זאת לי
 מאי קא מיירי, אלא אמר קדשא בריך הוא מי נח גרמו לי, דאגלי זאת
 בעלמא דכתיב ואני זאת בריתי אותם • זאת אות הברית וגומר • את
 קשתי נתתי בענן • כלומר לית מאן דאשגח אלא לי קרא דשמי דרמזא
 בזאת, ומאן גרים לי מי נח • מכאן סימנא לחסידא זכאה דלא אתגלייא
 האי קשת ביומוי, ולא אצטריך עלמא ביומוי להאי אות, ומאן אירו

דהוא

ההוא דבעי רחמי על עלמא, ואתחזי לאננא עלוי כגון רבי שמעון בן יוחאי דלא אצטריך עלמא ביומוי להאי אות, דהא הוא אות סימנא בעלמא הוה, דלא הוה גזרה דאתגזר על עלמא לעילא, דלא מבטל לה. והיינו דכתיב (שמואל ב' כ"ג) מושל באדם קדשא כריך הוא מושל באדם, ומי מושל כקדשא כריך הוא כביכול צדיק, דקדשא כריך הוא גזיר ואיהו מבטל, כגון רבי שמעון בן יוחאי, דיומא חד הוה יתיב אכבא דתרעא (כ"ג דמערתא) דלוד, זקף עינוי חזא שמשא דנהיר ואסתים נהורה תלת זמנין, אדהכי אתחשך נהורה, ואתחזי ביה בשמשא אכמא וירוקא. אמר ליה לרבי אלעזר בריה, תא אבתראי ברי, ונחמי דהא ודאי גזרה אתגזר לעילא, וקדשא כריך הוא בעי לאודעא ליה דודאי (כ) תלתין יומין תלייא ההיא מלתא דאתגזר לעילא, ולא עביד קדשא כריך הוא ער דאודעיה לצדיקייא הדא הוה דכתיב (עמוס ג') כי לא יעשה יי אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים. ער דהו אזלי עאלו בההוא ברם: חמו חד חוייא דהוה אתי ופומיה פתיחא (כ"ג) והוה לחיש בלישניה ומלהטא בארעא בעפרא, (כ) אשתניק רבי שמעון וקטפך ידוי ברישיה דחויא, שכין חויא מאיך פומיה וחמא לישניה מרחיש: אמר ליה חויא חויא, זיל ואימא (ג) לההוא חויא עלאה, דהא רבי שמעון בן יוחאי בעלמא שביח. עייליה לרישיה לחד נוקבא דעפרא, אמר גוזר אנא, (ה) בשם דתתאה אתחזר לנוקבא דעפרא, בן עלאה יתחזר לנוקבא דתהומא רבא. רחיש רבי שמעון בצלוחא, ער דהו מצלי שמעי חד קלא, (כ) פותקרא דקיטפא (ו) עולו לאתריכו. (ו) קטפירא דבורייני (ח) לא שראן בעלמא, דהא רבי שמעון בן יוחאי בטיל לון, זכאה אנת רבי שמעון דמארך בעי ביקרך על כל בני עלמא, במשה כתיב (שמות ל"ב) ויחל משה וגומר דמשמע דאחיד ליה (ט) פודגרא, ואנת רבי שמעון גוזר וקדשא כריך הוא מקיים, הוא גוזר ואנת מבטל. אדהכי חמא דנהיר שמשא ואתעבר ההיא אכמא אמר רבי שמעון ודאי הא עלמא אתבסם, עאל לביתה ודרש (תפלים י"א) כי צדיק יי

צדקות

(א) ויחל דרשו כל כי לא יבסא דכי כתיב ל' יומי רלא יעזב ער דגילס סודו: א"ס: (ב) ס' ננעל ככנדי וסכס כירוי לראש אוחי
 נכס יעזב שכי וקבא סכס יעזביל פוי למסוס: סר"ג: (ג) למס סקדופיני סייא סמ' אל' כס כל סכס' ס: (ד) כסס סכס' סס ססיל
 למסס כח' סכסס לחדר שלי כח' סן יכלס נכס סקדמוני: למעלה כנקבי ססס רכס ולף קע"ג כעולס: (ה) סממניס על סכריתס
 וסס'ק: (ו) יכנסי כל א' למקיתס ולף יסלענו כעולס: (ז) סקסר של כורייניס ססס פריילס אכס ס ריקס וסיתוסי: (ח) לל סוקר
 סקסר כעולס לסלנוע עוליס כרין סקסס: (ט) טולי סירור' ל' יס'ס כססע ככסר סס':

צדקות (כחשית כ"ג ח') אהב ישר יחזו פנימו מאי טעמא כי צדיק יי צדקות
 אהב, משום ד'ישר יחזו פנימו, מאי פנימו, פנים עלאין, דבני עלמא בעיין
 למבעי רחמי מניה על כל מה דאצטריבן. אמר ליה רבי אלעזר בריה
 אי הכי, ישר יחזו פנימו מבעי ליה, או ישרים יחזו, מאי ישר יחזו. אמר
 ליה הוא עלאה דאינון (קל"ד) ימי קדם דעתיקא קדישא סתימא דכד
 סתימין ימי עולם דזעיר אנפין, דאינון אקרון פנימו, חמאן בארע מ'ישר
 מה דאצטריך למחמי. דתאנא בשעתא דקדשא בריך הוא אשנת
 בעלמא, וחמא דמתכשרן עובדיהון דבני נשא לתתא, אתגלייא עתיקא
 קדישא בזעיר אנפין, ומסתכלן כל אינון אנפין באנפין סתימין, ומתברבן
 כלהו, מאי טעמא מתברבן, משום דמסתכלן אלן באלן בארע מ'ישר
 דלא סטאן לימינא ולשמאלא הדא הוא דכתיב (רמ"ז ע"ב) ישר יחזו
 פנימו, ומתברבן כלהו ומשקיין דא לדא, עד דיתברבן כלהו עלמין,
 ומשתכחי כלהו עלמין בחד, וכדן אתקרי "אחד ושמו אחד. וכד
 חובי עלמא סניאו, אסתים עתיקא קדישא ולא משגחין אנפין באנפין,
 וכדן דינין מתערי בעלמא, וכרסון רמיו ועתיק יומין אסתים ולא
 אתגלייא הדא הוא דכתיב חזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין
 יתיב. עד די כרסון רמיו, דאינון כתרין עלאין, דמשקיין לכלהו אחרנין
 לאוקומי בקיומיהו, ומאן אינון אבהו. ועתיק יומין יתיב ולא אתגלייא,
 וכדן מהפכין תיבי עלמא רחמי לדינא תאנא (ח) מסטרא דאימא
 נפקין גרדינין גימוסין קליפין, ואחרין בקולפוי דגבורא ושלטין על רחמי,
 כמה דאת אמר (כמרכי ט"ו) הנועדים על יי עליי ממש. וכדן אשתכחו
 עלמין חסרין (ט"ז קטירין) דלא שלמין, וקטטותא אתער בכלהו. וכד בני
 עלמא מבשרין עובדיהון לתתא, מתבספמן דינין ומתעבדן, ומתערי רחמי
 ושלטן על ההוא בישא דאתער מן דינא קשייא. וכד מתערן רחמי
 חדה וניחומין משתכחין, משום דשליטין על ההוא בישא הדא הוא
 דכתיב וינחם יי על הרעה. וינחם, משום (דשלטא על הרעה)

דאתכפייא

(ח) מלך קו סרין סגליון מהחלשים ויורדים למעט אלוהי הרין ממונים כל עובדי יומים המלך ית' וית' וסס קליפית סלוחיו בקליפור
 דגבורים ר"ל כמעט ומקל סכור'ס סמויטר בו כזי סעולס ולמי שסס כעלי ריג'ס הקד'ס נוכריס כעט ממס'ס על מרע סרחמיס וזו
 סעוים אינו כזל'מית וקעטס וחסרין ככל סעולמות. וכעט סכני סעילס מהעירי'ס בסאוכס סלימס אזי סחוריס סכעלי דיניס כנס
 איס אזי למקומי וחסכינס עליונס כסוד קו סרין שסס עס לזרות סלס סחקוקיס כס שסס אסיס גבוריס סכיכ לס כלס סתיאביס על
 יקומס וכסכור'ס ופרס'כ פידס מלך בינס סנקר'ס כעל נכורות כי נכורס סחסיס כזר סמאל וכסיונקס סמנס סס וילא'ס כעלי סרין
 סקלי' ופלגין וכו'כריס על סרחמיס ופי' ומקסמטס אימאן וק' דו'ת סיקר'ס ממקתל נכסיס כו ג'ת דאימא וע' מק'ס פ' כל סמקסר :

דאתכפייא דינא קשיא ושלטין רחמי • תאנא בשעתא דמתכסמן דינין
 ושלטין רחמי, בל כתר א ובתרא תב בקייומיה, ומתברכאן כלהו כחדא,
 וכד תייבין כל חד וחד לאתריה, ומתברכאן כלהו כחדא ומתבסמא
 אימא בקלדיטי גליפין, ותייבין לסטרהא, כדון אקרי תשובה שלימא
 ואתכפר עלמא, דהא אימא בחדוותא שלימתא יתבא דכתיב אם
 הבנים שמחה, וכדון אתקרי יום הכפורים דכתיב ביה לטהר אתכם
 מכל חטאתיכם, ומתפתחין חמשין תרעין דסטרין גליפין • תאנא כתיב
 ויהי כי יחטא ואשם, מהו כי יחטא ולבסוף ואשם, אלא הכי תאנא כי
 יחטא, מאינן חובין דאקרון חטא דכתיב מכל חטאות האדם ואשם,
 כמה דאת אמר האשם המושב ליי ואשם ויתקן, כלומר אם יתקן עובדוי
 והשיב את הגולה אשר גזל אמר רבי יוסי ממשמע דכתיב והשיב, וישיב
 לא (שמות ר') כתיב, אלא והשיב, והשיב דייקא • תניא בארבע תקיפין
 דשתא^א אתפסיק ודינין מתערין, ותשובה תלייא עד דאתתקן • וכד דינין
 מתערין, קלא נפיק וארבעא זווין (ס"ה זמנין) דעלמא סלקין ונחתין, כרווא
 קרי ולית מאן דישיגח ויתער, וקדשא כריך הוא זמין אם יתוכין יתוב,
 ואי לאו כלא (ס"ה קלא) אתפסק ודינין אתעבידו, וכדון אתקרי ויתעצב,
 ויתעצב בבתי בראי אמר רבי יהודה תנינן מן יומא דאתחרב בי
 מקדשא, לית יומא דלא אשתבח ביה רתחא בישא, מאי טעמא משום
 דתנינן, אמר רבי יודאי אמר רבי ייסא נשבע הקדוש ברוך הוא שלא
 יכנס בירושלם דלעילא, עד שיכנסו ישראל בירושלם דלתתא, ובגין כך
 רתחא אשתבחת בעלמא • אמר רבי יוסי כתיב ערות אביך וערות
 אמך לא תגלה • וכתיב אמך היא לא תגלה ערותה, ותנינן אמך היא
 ודאי, הא אם גלה עריותה, למאן בעי לאתבא לה, ודאי לתקנא מאי
 דגלי • דתניא בר סגייא יצרא בישא כבר נש, לא סגי אלא באינן
 ערין, וכלהו חובי אחידן בההוא ערין וכתיב לא תגלה, כד אתתקן,
 אתתקן לקבל ההיא דגלי, ודא אקרי תשובה • אמר רבי יצחק כל
 חובי עלמא אחידן דא בדא, עד דאימא אתגלייא בגניהון • וכד איהי
 אתגלייא, כל אינן בנין אתגליין (בגניה), וכתיב לא תקח האם על
 הבנים, וכד אתתקן עלמא לתתא אתתקן כלא, עד דסלקא תקונא
 לאימא קדישא, ומתתקנא ואתכסייא ממה דאתגלייא, ובגין כך כתיב

אשרי נשוי פשע (ה) כסוי חטאה, וכדין אקרי תשובה, תשובה ודאי. וכדין
 יום הכפורים אתקרי כמה דכתיב מכל חטאתיכם לפניי תטהרו אמר רבי
 (דט"ז ע"ב) יהודה אימתי אתקרי תשובה, כד אימא מתכסייא וקיימא
 בחדוה על בנין דכתיב (תהלים קי"ג) אם הבנים שמחה, ותבאת בקיומא,
 ומאן דהוה סגיד תב לאתריה, וכלהו תבין חד לחד ומתברכאן כל חד
 וחד, וכדין אתקרי תשובה, (שלימתא) תשובה סתם לאכללא כלא .
 אמר רבי יצחק כד מתבשר עלמא כליה מתבשר כחדא. כתיב
 (ס"ק"ח) כי גדול מעל שמים חסדך . מעל שמים, רסלקא לעלא מאתר
 דאקרי שמים, ומאי איהו, דא איהו אימא והיינו דאקרי תשובה . רבי
 יהודה אמר דייקא דכתיב מעל שמים . אלמלא כתיב על שמים,
 משמע, ההוא אתר דקיימא על שמים ולא יתיר . בין דאמר מעל
 שמים, משמע ההוא אתר דקיימא על השמים לעלא לעלא, ומאי
 איהו, איהו אימא והיינו דאתקרי תשובה . דתאנא בדהוא זמנא
 דמתבשרן עובדין לתתא ואימא בחדוותא, (כ) אתגלייא עתיקא קדישא
 ותב נהורא לזעיר אנפין, וכדין כלא בחדוותא כלא בשלימו, כלא
 אשתכחו בברכאן, ורחמין זמינין ועלמין כלהו בחדוותא דדא הוה
 דכתיב (סוכה ז') ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו. (ג) מאן ישוב, ישוב
 עתיקא קדישא לאתגלייא בזעיר, ישוב לאתגלייא מרה דהוה
 סתים בקדמיתא, וכלא אתקרי תשובה . אמר רבי יהודה כלא בכלל
 כלא סתם וכתיב (רכיים י"ג) למען ישוב יי מחרון אפן ונתן לך רחמים .
 אמר רבי יצחק כלא הוא ודאי, והא אוקימנא מילי קמיה דרבי שמעון
 והשיב את הגזלה, תמן שאילו חברייא מפני מה בגזלה כתיב והשיב
 את הגזלה ולא יתיר . אלא הא אוקימנא, דא שוי דחילו עלאה
 כתתאה, ודא דגניב שוי דחילו תתאה לקבליה, ולא דחילו עלאה.
 מה כתיב לעלא נפש כי תחטא, (י"ג כ') כדקאמרן דאורייתא וקדשא
 כריך הוא תוהין עליה ואמרי, נפש כי תחטא וגומר . וכתיב נפש כי
 תמעול מעל וגומר או נפש כי תשבע וגומר . אמר רבי יצחק נפש

כתיב

(א) פי' כסוי אשר נכבדו כחטא וכמ"ש ולא חסדיית ממנו לתגליית . ואפי' כמ"ש וזכורו נכבדו לו זכיות וכסוי מיירי דכך מסתמך
 יאחכסיית ממנו דאתגליית דייקא ודוק מזין : (ב) הוא תתא כד' קל"ג כ' ישע טעמים סמני אריך מכוסים ופוח ככשין ספספיש פח
 הפנים וכעת רבין מחללים סני . פלן חיים (ג) פי' טלל מי אל כמין סודו כינ תיקורי אריך וכולם כח' עומרים כי רק כאל ועוד אריך
 לכ ה' עליהם כנידע כמיונה ויטבור אכל כאל' און איד' חיים . ופסיכ' רספסכס קינו כענמו טלל לגלייא ב' מיתין קדישאן עשר
 כאל' סני . מרס'

כתיב, ולא רוח ולא נשמה והבא גופא (ס"ח רוחא) ונפש דכתיב והיה
 כי יחטא ואשם והשיב את הגולה • מאן דבעי לתקנא עוכדוי כמה
 דאמרן, והשיב • מאי והשיב, אלא כמאן דמתקן עוכדין, בנין דיתב
 מבועי מ"י לאתרייהו לאשקאה נטיען, דהא הוא גרים בחובוי
 לאתמנעא מנייהו, ועל דא והשיב את הגולה וגומר כמה דאתמר •
 (ע"ב) רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון עאל רבי אלעזר בריה
 אמר רבי שמעון כתיב (תהלים ז"ב) צדיק כתמר יפרח וגומר • צדיק
 כתמר, מאי בתמר, דהא מכל אילני עלמא לית דמתעכב לאפרחא
 כמו תמר, דסליק לשבעין שנין • מאי טעמא בתמר, אלא אף על גב
 דקרא אסהיד, חברי"א כלהו לא בעו לגלואה • אבל צדיק כתמר
 יפרח, על גלותא דכבל אתמר, דהא לא תבת שכינתא לאתרהא אלא
 בסוף שבעין שנין • דהא הוא דכתיב (ירמיה כ"ט) כי לפי מלאת לבכל
 שבעים שנה אפקוד אתכם, ודא הוא צדיק כתמר יפרח, דסליק דבר
 ונוקבא לשבעין שנין • צדיק, דא קדשא בריך הוא דהא הוא דכתיב
 (תהלים י"ח) כי צדיק יי צדקות אהב וכתיב (סמות ה') יי הצדיק • וכתיב
 (ישעיה ג') אמרו צדיק כי טוב • כארו בלבנון ישגא • מהו ארו, דא
 קדשא בריך הוא דכתיב בחור כארוזים (דיתב על ברסי"א דיעקב
 שלימא) • בלבנון ישגא, בלבנון ודאי, ודא הוא עדן דלעילא דעליה
 כתיב (ס"ד) עין לא ראתה אלהים וולתך • והאי ארו בההוא אתר
 עלאה ישגא, ודא בגלותא בתראה הוא, כהאי ארו דאתעכב לסלקאה,
 ומשעתא דסליק עד דקאים בקיומיה הוא יומא, ושירותא דיומא •
 אחרניא עד דעביד צל בנהורא דיממא • וארו לא סליק אלא בעדוונא
 דמיא כמה דאת אמר (כמדבר כ"ד) כארוזים עלי מים, כך ארו בלבנון
 ישגא, דמתמן נפיק מבועא ונהרא דמיא לאשקאה • וארו דא קדשא
 בריך הוא דכתיב (ס"ה) בחור כארוזים • שתולים בבית יי, לזמני
 דמלכא משיחא • בחצרות אלהינו יפריחו, בתחיית המתים • עוד
 ינובון בשיבה, בההוא יומא דישתכח עלמא חרוב • דשנים ודענגים
 יהיו, לבתר דכתיב (ישעיה ס"ו) השמים החדשים והארץ החדשה, וכדין
 (תהלים ק"ד) ישמח יי במעשיו כתיב. וכל כך (רט"ז ע"ב) למה, (תהלים ז"ב)
 להגיד כי ישר יי צורי ולא עולתה בו תו פתח ואמר (משלי י"ח) איש

תהפוכות ישלח מרון ונרגן מפריד אלוף, איש תהפוכות ישלח מרון
 כמה דאמרן חייבייא עברי פגימו לעילא, ונרגן מפריד אלוף מפריד
 אלופו של עולם, ודא קדשא כריך הוא. דבר אחר איש תהפוכות
 ישלח מרון. מהו ישלח. ישלח לאינון נטיען, מרון, דינקן מסטריא
 דדינא. ונרגן מפריד אלוף כמה דאמרן חייבייא עבריין פגימו לעילא,
 מפריד, דיחודא לא אשתכח, מפריד למטרוניתא ממלכא, ולמלכא
 ממטרוניתא, ובגין כך לא אקרי אחד, דאחד לא אקרי אלא כד אינון
 בזווגא חדא. ווי לאינון חייבייא דעבריין פרודא לעילא, זכאין אינון
 צדיקייא דאינון מקיימן קיומא דלעילא, וזכאין אינון מאריהון דתשובה
 דתייבין כלא לאתרייהו. ועל דא תנינן אתר דבעלי תשובה יתבי

רעיא מהימנא

(6) אמר רעיא מהימנא. דוכתין
 אית בגיהנם רשימין
 למחללי שבתות בפרהסייא, ולא
 חזרין בתויבתא מאותו חלול, וממנן
 עלייהו. ואוף הכי דוכתין אית
 בגיהנם לאינון דמגלי עריין, ולאינון
 דמגלין פנים בתורה שלא כהלכה,
 ולאינון דשפכין דם נקי, ולאינון
 דאומין לשקרא, ולאינון דשכבין
 עם נדה או בת אל נכר או זונה
 או שפחה, ואוף הכי לעובר על
 שלש מאות וחמשה וששים לא
 תעשה. לכל חובה אית דוכתא
 בגיהנם וממנא עליה. ושטן יצר
 הרע דיליה, ממנא על כלהו חובין
 ודוכתין וממנן דיליה. ואי הדר
 בתויבתא מה כתיב (ישעיה מ"ד) מחיתי

צדקים גמורים לא יתבי ביה, מאי
 טעמא, אלא אינון אתתקנו באתר
 עלאה, באתר דשקיו דגנתא
 משתכח מתמן, ודא הוא תשובה
 ועל דא אקרון בעלי תשובה, ואלין
 אתתקנו באתר אחרא דאקרי צדיק
 ועל דא אלין יתבין באתר עלאה,
 ואלין יתבין באתר זוטרא, מאי
 טעמא, אלין תייבין מיא לאתרייהו
 מאתר עלאה דנהרא עמיקא, עד
 ההוא אתר דאקרי צדיק. וצדיקים
 גמורים נגדין לון מההוא אתר
 דאינון יתבי, להאי עלמא, ועל דא
 אלין עלאין ואלין תתאין. זכאא
 חולקיהון דמארי תשובה, וזכאא
 חולקיהון דצדיקייא דבניניהון
 עלמא מתקיימא דא הוא דכתיב
 והיה כי יחטא ואשם וגומר. מה
 כתיב לעילא או מצא אכרה וכחש

כה

כח

בה וגומר דהא כגין דא אסתלק
 קדשא בריך הוא מכלא, ככיבוד
 קדשא בריך הוא לא אשתבח
 בקייומיה, דהא כנסת ישראל
 אתפרשא מאתרהא דהא הוה
 דכתיב (ירמיה ז') אבדה האמונה,
 (ג' ק"ט"ו) מאי אמונה, דא כנסת
 ישראל כמה דאת אמר (תהלים ל"ב)
 ואמונתך בלילות. אבדה האמונה,
 כמה דאת אמר (ירמיה ט') על מה
 אבדה הארץ וכליה חר. והא
 אוקימנא אבדה, ולא נאכדת ולא
 אבדה, כגוונא דא (ישעיה כ"ו) הצדיק
 אבד, אבד או נאכד לא כתיב
 אלא אבד. דהא הוא דכתיב
 אבדה האמונה, כגין כך והשיב
 את הגזלה או את האבדה וגומר:

כעב פשעך, ארתמחו רשימו
 דרשיעייא דרובכתא דגיהנם מכל
 חובה וחובה. ואית חובין רשימין
 לעילא ולא לתתא, ואית דרשימין
 לתתא ולא לעילא. ואית דרשימין
 לתתא ולעילא. אתמחון לתתא
 אתמחון לעילא ברת דארוור
 בתיוכתא. ועוד אוקמוה מארי
 מתניתין, רשע עונותיו חקוקים לו
 על עצמותיו. צדיק זכותיו חקוקים
 לו על עצמותיו, ואמאי, כגין למהוי
 רשימין בין בעלי חוביהון
 לאשתמודעא כהוןקלא נפיק עליה
 האי רשע איהו ישרפו עצמותיו
 בגיהנם. ואוקימנא נשמות של
 רשעים הן הן המזיקים בעולם,
 ודינא דילהון אוקמוה עליהו מארי
 מתניתין, דנשמתהון נשרפת ונעשית

אפר תחת כפות רגלי הצדיקים, וכמאי אתוקרון באש דכורסייא דאתמר
 ביה (דניאל ז') כרסייה שכיבין די נור וגלגליה נור דליק. ונהר די נור נגיד
 ונפיק מארבע חיוון דאשא דסחרין לכורסייה דדין, דאיהו אדני דינא
 דמלכותא דינא, וההוא נהר אתמר ביה נהר די נור נגיד ונפק מן קדמוהי
 נשמתהון דצדיקייא טברין ומתדבין ביה, ונשמתהון דרשיעי
 נדונין ביה, וארתבעירו קמיה כקש לפני אש, והיינו
 אש אוכלת אש. יהוה איהו חמה, נרתקה דיליה אדני,
 (ד"ו ע"ו) והיינו דא דאוקמוה לעתיד לבא מוציא הקדוש ברוך הוא
 חמה מנרתקה, צדיקים מתרפאין בה ורשעים נדונין בה, ומחיוון דכורסייא
 דדינא, הוה נחית אריה דאשא למיכל מרבנין, אינון דממנן על כל אבר
 דחב מחבל קטיגור אחד, כמה דאקמוה עשה עבירה אחת קנה לו
 קטיגור אחד, ומיד דנחת אש של גבוה ואוקיד לון לאלין אברים

וּפְדִינֵם וְאִמֹרֵיךָ דְפָרִים וּבְכָשִׁים וְעֲתוּדִים וְעֹזִים • יְהוָה דְנָחִית כְּאִרְיָה
 דְּאִשָּׁא לְאֹקְרָא לֹן אֲתוּקְרָן אֲכָרִים דִּילְרִיוֹן • וְאֲתוּקְרָן מְחַבְלִים
 דְּמִמְנָן עֲלֵיהוּ, וּמִתְכַפְּרִין חוּבִין דִּישְׂרָאֵל, דְּאִינוּן אִיבָרִים דְּשִׁבְיָתָא.
 בַּהּוּא זְמַנָּא חִיוּן מִתְקַרְבִּין דְּמִמְנָן עַל זְכוּוֹן, דְּאִינוּן מְכַרְסִיָּא דְרַחֲמֵי
 דְּאִיהִי תְשׁוּבָה אִימָא עֲלָא, וּבִמָּה מִתְקַרְבִּין, בְּשֵׁם יְהוָה דְּעָאֵל בְּהוּן,
 וּבְגִין דָּא קִרְבָּן לִיהוָה, דְּלִית מָאן דִּיכִיל לְקַרְבִּי חִיוּן וְיִסוּדִין לְאֲעֲלָא
 שְׁלָם בִּינֵיהוּ, אֲלֵא שְׁמִיָּה, דְּקָרִיב בְּשְׁמִיָּה מִיִּסְלָא שׁוּלָא מְכַבָּה דָּא לְדָא,
 וְקָרִיב רוּחָא לְעַפְרָא וְלֵא מְפָרִיד לִיה • בַּהּוּא זְמַנָּא אִינוּן שְׁלָמִים חִיוּן
 וְיִסוּדִין, אֲתִקְרִיאוּ קְדָשִׁים דְּלִית טְמָאִים בִּינֵיהוּ • וְעוֹד שְׁלָמִים דָּא ה' ^{ה'}
 בְּתִרְאָה, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּ דְּעִמּוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא בְּכָל הַיּוֹת דְּכִלְיָן בֵּיה,
 לְכָל שֵׁית סְטָרִין דִּילִיָּה דְּאִינוּן שֵׁית סְפִירָאן • וְרֹזָא דְּמֶלֶךְ חָתָם רוּם
 זְפָנָה לְמַעְלָה בֵּיהּ לִימִינָא דְּחֶסֶד • בְּהוּי לְשִׁמְאֵלָא דְּגְבוּרָה • וְהוּי
 בְּעִמּוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא • יוֹה בְּנֶצַח, בַּהּוּד הִיּוּ, בִּיְסוּד וְיִהִי אֵילָנָא
 דְּאֲחִיד לֹן כְּלָהוּ תְפָאֲרַת עֵץ עוֹשָׂה פְרִי, וּבְגִין דָּא מְקוּם שִׁיפּוֹל הָעֵץ
 שָׁם יְהוּ, וְאִיּוֹף הִכִּי בְּכָל הַיּוֹה, ה' בְּתִרְאָה שְׁלָמִים לֵה, וּלְכָל חוּוִין
 דְּאֲחִידֵן בַּהּ • בְּגוּוֹנָא דָּא יְהוּ עִם ה' יְהוּ, הוּי עִם ה' הַיּוֹה, וְהוּי עִם ה' ^{ה'}
 וְהִיָּה, וְאִיּוֹף הִכִּי שְׂאֵר חוּוִין, וְאִינוּן (6) ח'י אֲתוּוֹן דְּשִׁירַת סְטָרִין דְּכִלְיָן
 בְּצִדִיק ח'י עֲלָמִין, וְעִם ה' אֲתַעְבִּיד ח'יָּה, וְרֹזָא דְּמֶלֶךְ אִיהִי ה' כְּגוֹן תִּיבַת
 נַח דְּאֲתַכְנִישׁ בַּהּ מְכַל מִין וּמִין, דְּאִינוּן שְׁנַיִם שְׁנַיִם, שְׁבַעֲרֵי שְׁבַעֲרֵי
 לְקַרְבְּנָא • שְׁנַיִם שְׁנַיִם אַרְבַּע • שְׁבַעֲרֵי שְׁבַעֲרֵי אַרְבַּעֲרֵי עֶשְׂרֵי, הָא שְׁמִנָּה
 עֶשְׂרֵי, וְהַתִּיבָה ה', בַּהּ אֲשַׁתְּלִים ח'יָּה (7) וְצִדִיק אִיהוּ כְּלִיל שֶׁשָׁה דְרִגִין,
 וּבְגִין דָּא תְקִינּוּ לְמִפְתָּר בֵּיהּ חֲלֵמָא בְּשֶׁלֶשׁ שְׁלוּמוֹת בְּשֶׁלֶשׁ פְּרִיּוֹנוֹת
 דְּאִיהוּ ו' בְּחוּשְׁבָן ו', וְאִיהוּ סֵלֶם דְּחֲלֵמָא דִיעֻקֵּב כְּלִיל ו' סְפִירָאן, מוּצֵב
 אֲרֻצָּה שְׁכִינְתָּא תְתָאָה וְדָא ה' תְתָאָה • וְרֵאשׁוּ, דָּא י' בֵּיה אִיהוּ צִדִיק
 שְׁבִיעִי • מְגִיעַ הַשְּׁמִימָה, דָּא אִימָא עֲלָאָה וְדָא ה' עֲלָאָה, דְּמִסְטָרָא
 דְּחֲלֵמָא ה' שְׁלֵטָא עַל י' דְּאִיהוּ רִישָׁא דְּסוּלְמָא, ה' יִמֵּן אֱלֹהִים, וּבְגִין דָּא
 (מְרַחֵם ב"ס) וְהִנֵּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עוֹלִים וְגוֹמֵר. וְלֵא מְלָאכִי יְהוּ, תְּאֲתוּוֹן
 כְּסָרֵן עוֹלִים בְּחֹלֶם דְּאִירוּ כְּתָר, עַל אַרְבַּע אֲתוּוֹן, דְּאֲתַפְּשׁוּתָא

דיליהן

(6) ע"י רבינו סל"ד כי שם לרובי סס י"ו א"ר כשש סטרין א"כ חסר ככל ט' א"ח ט' אחרונים יתיו ו' מיוצג ג"ל יוסף שיהי
 כיסוד ח'י עלמין מל"ן : (7) עיין פירוט וטעמים מסתמך כשער ט' פ' ט' דף מ' :

דילהון מחכמה עד מלכות קדישא, כגון דחכמה איהי י' בינה ה' •
 שית ספיראן ו' • מלכות ה' בתראה • חולם כתר על כל אתון • ע"כ •
 כאן חסר ותמנאסו לקמן דף ע"ז ב' ויחלוס וכו' עד וברעותא חרף וחסר כד תלך לרף רמ"ו
 ד"ח ויחלוס וכו' •

זהר

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם רבי אבא פתח (שיר ח') הגידה
 לי שאהבה נפשי וגומר אם לא תרעי לך היפה בנשים צאי לך
 וגומר הני קראי אקמוה חברייא במשה בשעתא דהוה סליק מעלמא
 דאמר (כענין כ"ו) יפקוד יי אלהי הרוחות לכל בשר וגומר אשר יצא
 לפניהם וגומר ותנינן דעל גלותא אתמר ותא חזי הני קראי בנסת
 ישראל אמרן למלכא קדישא • הגידה לי שאהבה נפשי, כמה דאת
 אמר (שיר ב') את שאהבה נפשי ראיתם • ולמלכא קדישא אתמר, אנת
 שאהבה נפשי איבה תרעה • בספרא דרב המנונא סבא אמר, כל זמנא
 דכנסת ישראל אשתכח ביה בקדשא בריך הוא, כביכול קדשא בריך
 הוא בשלימו ורעי ברעותא ליה (ולאחרנין, זן ליה) לגרמיה מההוא
 יניקו דחלבא (ס"ו דמלכא) דאימא עלאה, ומההוא יניקו דאירו וניק
 אשקי לכל שאר אחרנין וניק לון, ואוליפנא דאמר רבי שמעון כל זמנא
 דכנסת ישראל אשתכח בקדשא בריך הוא, קדשא בריך הוא בשלימו
 בחדוה, ברכאן ביה שריין ונפקין מניה לכל שאר אחרנין • וכל זמנא
 דכנסת ישראל לא אשתכח ביה בקדשא בריך הוא, כביכול ברכאן
 אתמנעו מניה ומכל שאר אחרנין, ורוא דמלתא בכל אתר דלא אשתכח
 דבר ונוקבא, ברכאן לא שראן עליו, ועל דא קדשא בריך הוא געי ובכי
 כמה דאת אמר (ירמיה כ"ח) שאג שאג על גורו, ומאי אומר
 אזוי שהחרבתי את בירתי ושרפתי את היכלי וכולי • ובשעתא
 (ד"ז ע"ב) דכנסת ישראל נפקת בגלותא, אמרת קמיה הגידה לי שאהבה
 נפשי • אנת רחימא דנפשאי אנת דכל רחימו דנפשי בך • איבה תרעה,
 איך תזון גרמך מעמיקא דנחלא דלא פסיק • איך תזון גרמך מנהירו
 דערן עלאה • איבה תרביץ בצהרים • איך תזון לכל אינון אחרנין
 דאתשקיין מיך תדירא, ואנא הוינא אתונא מינד בכל יומא ומתשקייא,
 ואשקינא לכל אינון תתאי, וישראל אתונו בי, והשתא שלמה אהיר

בעוטיה, איך אהוי מתעטפא בלא ברכאן, כד יצטרכון אינון ברכאן
 ולא ישתכחון בידי. על עררי חבריך. איך איקום עליהו ולא אהיה
 דעיני להו וזנא להו, עררי חבריך אלין אינון ישראל, דאינון בני אבהן
 דאינון רתיבא קדישא לעילא. אמר לה קדשא בריך הוא, שבוק אנת
 ידי דהא דידי מלה טמירא הוא. אתיידע. אבל אם לא תרעי לך ^{לך}
 לגרמך, הרי לך עיטא. היפה בנשים, כמה דאת אמר הנך יפה רעיתי.
 צאי לך בעקבי הצאן. אלין אינון צדיקייא דאינון גרשין בין עקבין,
 ובגיניהון יהיב לך חילא לקיימא, (ועם כל דא) ורעי את גרדיותיך על
 משכנות הרועים, אלין אינון תינוקות של בית רבן דעלמא מתקיימא
 בגיניהון, ויהבין חילא לכנסת ישראל בגלותא. משכנות הרועים, אלין
 בתי רבן אתר בית מדרשא, דאשתבח אורייתא בהון תדירא. דבר
 אחר אם לא תרעי לך היפה בנשים וגומר. תא חזי בשעתא דצדיקייא
 אשתבחו בעלמא, ואינון תינוקות של בית רבן משתבחי ולעילאן
 באורייתא, יבלא כנסת ישראל לקיימא עמהון בגלותא ואי לאו כביכול
 היא ואינון לא יכלי לאתקיימא בעלמא. ואי זכאין אשתבחו, אינון
 אתפסן בקדמיתא. ואי לאו, אינון גדיין דעלמא מתקיימא בגיניהון
 מתפסין בקדמיתא, וקדשא בריך הוא סליק לון מעלמא, אף על גב דלא
 אשתבח בהו חובה. ולא דא בלחודו, אלא רחיק מניה לכנסת ישראל
 ואתגלייא בגלותא דהא הוא דכתיב אם הכהן המשיח יחטא לאשמת
 העם, אמאי יחטא, לאשמת העם, כגין חוביה עלמא דגרמו הדין,
 לאשמת העם ודאי, ולא לאשמה דיליה. יחטא, יגרע טוביה ודאיין
 דיניה ככלא כמה דאת אמר (מלכים ב' 6') והייתי אני ובני שלמה חטאים.
 דבר אחר אם הכהן המשיח, דא קדשא בריך הוא בדקאמרן. יחטא,
 יגרע מן כנסת ישראל ומעלמא, דלא יהיב להון ספוק ברכאן. אמאי
 איהו, לאשמת העם ודאי, כגין חובה דעמא הוא.

אם הכהן המשיח יחטא. רבי יצחק פתח (שמות ל"ב) זכור לאברהם
 ליצחק ולישראל עבדיך, האי קרא קשייא, הכי מבעי ליה למכתב
 זכור לאברהם וליצחק ולישראל, מאי ליצחק. אלא הכי תנינן בכל
 אתר שמאלא אתכליל בימינא ובכללא דימינא הוא, דהאי ימינא
 אתתקנת לעלמין לאכללא ביה שמאלא ועל דא לא פליג, כגין לאכללא

ליה באברהם, ובגין כך לאברהם ליצחק (דייקא) כללא חד · (אבר) ·
 ולישראל, דהא בתרווייהו אחיד לון בגדפוי (ס"א בכתפוי) וזהוה שלים
 בכלא · אשר נשבעת להם כך · אומאה אומי קדשא בריך הוא לאבהן
 באבהן דלעילא דהא הוא דכתיב אשר נשבעת להם כך, באינן דלעילא
 באינן דשראן כך ותדבר אליהם ארבה ארת זרעכם וגומר אשר
 אמרתי · אשר אמרת מבעי ליה · אלא קדשא בריך הוא אמר כך
 לאבהן זמנא ותרין זמנין · אשר אמרתי, דצביתי ברעו נפשי, דהא
 אמירה רעותא הוא דהא הוא דכתיב (מלכים ב' ח') יהוה אמר לשכון בערפל,
 ועוד מה תאמר נפשך ואעשה לך · ונחלו לעולם · מאי לעולם ·
 עולם דלעילא, דאחידת ביה ההיא ארץ דאתונא מההיא עולם, האי ארץ
 אתתרכת במאי הוא, לאשמת העם הוא דהוי · רבי יצחק אמר אם
 הכהן המשיח יחטא, דא כהן דלתתא דאתתקן לעבודרה ואשתכת
 ביה חטאה, לאשמת העם הוא דהוי ודאי · ווי לאינן דסמיכין עליה ·
 (ר"ס ע"ב) כגוונא דא שליחא דצבורא · דאשתכת ביה חטאה, (כגין
 דעמא לא אשתכחו זכאין קמי קדשא בריך הוא) ווי לאינן דסמיכין
 עליה · אמר רבי יהודה וכל שכן כהנא, דכל ישראל ועלאין ותתאין
 בלדו אחידן (כ"א מחבא) ומצפאן לאתברכא על ידו · דהא תנינן
 בשעתא דכהנא שארי לכוונא מילין ולקרבא קרבנא עלאה, כללא
 אשתכחו בכרותא ובחרותא · ימינא שארי לאתערא, שמאלא
 אתכלילת בימינא, וכלא אתאחיד ואתקשר דא בדא, ומתברכן כלהו
 כחדא, אשתכת דעל ידא דכהנא מתברכן עלאי ותתאי והא אקמוה,
 ובגין כך בעי לקרבא קרבנא עליה כגין דיתכפר חוביה · אמר רבי
 יוסי הא תנינן דעל ידא דכהנא אתכפר חובא דבר נשכד קריב קרבנא,
 השתא דאיהו חטי מין מקריב עליה ומאן יכפר עליה · אי תימא
 דאיהו מקריב על נפשיה, הא איהו אתקלקל ולא איהו כדאי דיתברכון
 עליה עלאי ותתאי · תתאי לא יתברכון על ידיה, כל שכן עלאי · אמר
 רבי יהודה ולא · והא כתיב (ויקרא י"ז) וכפר בעדו ובעד ביתו, אמאי
 בעי לכפרא עליה בגין דאיהו חב יכפר על גרמיה דכתיב וכפר בעדו,
 אמר רבי חייא הא ידיע באן אתר אתקשר כהנא רבא · ובאן אתר
 אתקשר כהנא אחרא, וההוא דאקרי סגן ידיעא, בגין כך כהן אחרא

קא מקריב קרבניה בקדמיתא, וסליק ליה עד ההוא אתר דאתקשר ביה • בתר דכהנא סליק לההוא אתר, לא מעכבין ליה לסלקא לאתריה ולא תכפרא חוביה, ועל דא אחרת קא מקריב עליה קרבניה • בין דאחרת הוא מקריב, ולא מסתפקין כל כך על ידיה, לבתר איהו מקריב, ואינין עלאין בלהו מתחברן לכפרא חוביה, ומלכא קדישא אסתכס על ידיהו • כגוונא דא המתפלל וטעה יעמוד אחר תחתיו • רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי • אמר רבי אלעזר חמיני לאבא ביומי דראש השנה ויום הכפורים, דלא בעי למשמע צלותא מכל בר נש, אלא אי קאים עליה תלתא יומין קודם לדבא ליה • דרבי שמעון הוה אמר הכי, בצלותא דהאי בר נש דאנא מדכינא אתכפר עלמא • וכל שכן בתקיעה דשופרא, דלא מקבל תקיעתא דבר נש דלאו איהו חכים למתקע ברוא דתקיעה • דתנינן רבי ייסא סבא אמר, הני תקיעתא כסדרן • קדמאה כלילא מכלא • תנינא חדא כסדרא וחדא כסדרא גבורה גדולה בנייהו, תליתאה חד הכא וחד הכא גבורה בנייהו • (6) פיסקא סלקא • (7) קימטרא נחתא • חד תקיפא וחד רפיא • והא אקמוה • ואינון עשרה ואינון תשע • חד כללא דכלא • ובהאי יומי מתעטר יצחק והוא רישא לאבהן • בהאי יומא כתיב (ישעיה ל"ג) פחדו בציון חטאים • בהאי יומא יצחק אתעקד ועקיד כלא, ושרה מלילת (ס"ה מיללת) וקול שופרא תקיף לחרא, וכאה חולקיה מאן דעבר בנייהו ואשתויב מנייהו אמר רבי אבא בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בההוא דלעילא, (כ"א באברהם) אימתי אתקשר, בשעתא דכתיב (בראשית כ"ב) ויעקוד את יצחק בנו וגומר • אמר רבי אלעזר בהאי יומא אעטר יצחק לאברהם, דכתיב והאלהים נסה את אברהם • (8) מאי נסה, כמה דאת אמר (ישעיה מ"ט) ואל עמים ארים נסי • (שמע"י י"ז) ויקרא שמו יי נסי • (9) מאי

קמישמע

(6) הסברים והפסקות של תקיעה אופי עילם ומרמו למענה אל מדת סבוכים • מ"כ ממים וכוכב סרקיו בר סיסקת דסייט לציין כ"כ ס' ופיסקוח יאמר סלקא משיס רגובא ולאח נכניח מהב"ת יומים מכבוד חכ"ד דו"ח כס"ד כז"איות ככים אכל תר"ח נחתא שני מחלקת מנח' ויורת משיס וימעט סרמ"ו תח"י שמעתי דו"ס אל כשא ידך סוד כז"איות ככים אל תשכח ענינים לאח מאין • יו"ל ס"ה"ב ס"י סכסכה סכרים סלקא כללס קימטרא תרועס שקומט סקול נחתא כרחל ועין מק"מ • (7) סקמיטיס שקימעט פעס אחר פעס כדיוח אליו וס"א תרועס יורד ומרמו נמעט על סמדרנה סמחתיכס כאל לות שפוט עטר"ת ומ"מ כקראו שקיסס נכורות רק סגכור"ס עלאכס חי"ר רין הקסס ועטרח סוף מד"ס סרפס ככ"ד ע"י (8) יי"ל למס לו להוכיח יום סוס לכסותן וס"י מסעקן עלמו כידע וסול"ל והאלהים קרא וכיונא יחסי ססול ל"ג דולס וכמו שפ"י כפסוק לכעבור כז"ת אהכס • (9) פי' מס כ"ל ללמדנו אס סוף מעני כוח"ג יום כש"ח בנכ"י וז"ל דאחכילי פי' נתכלל סימין סכ סמאל וכסל כוס יכידוע אללנו כז"דיס אכריס אכריס קומאס ל"ל גל"ס וכ"י שטכזו כידעס גדולחו ונחו כסמתי ק"ל סככודית • סרמ"ו •

קמשמע לן, בגין דאשתכליל ימינא ואשתלים הדא הוה דכתיב
 והאלהים נקה את אברהם והאלהים דייקא, ודא הוא (כרמזית ל"ב) נפחד
 יצחק רבי אבא אמר כתיב (תהלים ע"ה) כי אלהים שופט זה ישפיל
 וזה ירים כי אלהים שופט אלמלא דאעבר דינא דיצחק באתר דיעקב
 שארי ואתכסי (ס"ג ואתסחי) (ס"ג ואתכסם) תמן ווי לעלמא דיערע
 בגיניה, ורזא דמלה (ישעיה ס"ו) כי באש יי נשפט ודא הוא אתכסמותא
 דעלמא וכיון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (ר"ח ע"ב) ביה כדין
 שכיד אשא (ב) ואצטננו גומריה לבר נש דהוה רגיו וחגר וזיין גרמיה
 ונפק ברגזיה לקטלא לכני נשא חר חכימא קם על פתחא ואחיד
 ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בכני נשא
 אשתבח בעוד דאתתקפו דא בדא ואחיד דא בדא, אצטנן רגזיה על
 דנפק לקטלא נפק לאוכחא מאן סביל רגזא ותקפא דדינא דההוא
 בר נש, הוי אימא דא דקאים אפתחא כך אמר קדשה כריך הוה
 לישראל, בני לא תרחלון, הא אנא קאים על פתחא אבל אזדרון בהאי
 יומא והכו לי חילא ובמה בשופר דאי אשתבח קול שופר בדקא
 יאות ומכווני ביה לתתא, ההוא קלא סליקוביה מתעטרי אבהן וקיימי
 במשכניה דיעקב ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא
 קלא ולכוונא (ס) ולית לך קלא בשופרא דלא סליק רקיעא חד וכל
 אינון אוכלוסין דההוא רקיעא יחבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי
 (מ"ב כ) ווי נתן קולו לפני חילו וגומר וקאים ההוא קלא בההוא רקיע
 עד דאתי קלא אחרא, ואתעתרו (ס"ג ואתערו) כחדא וסלקין בזווגא
 לרקיעא אחרא, ועל דא תנינן אית קול דסליק קול, ומאי איהו, ההוה
 קלא דתקיעתא דישראל דלתתא, וכיון דמתחברין כל אינון קלין דלתתא,
 וסלקין לההוה רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעטרן
 (ס"ג מתעתדן) בלהו קמי מלכא, וכדון כרסון דמיו, וכרסייה אחרא
 דיעקב קאים ואתתקן, על דא אשכחנא בספרא דרב המנוגא סבא
 באינון צלותי דראש השנה, דהוה אמר צלותא וקול שופרא (דההוא
 קול) דאפיק ההוא זבאה, דאשתבח מרוחיה ומנפשיה בההוא שופרא,
 דההוא קול סליק לעילא, ובההוה יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין

לעילא

(ב) ונתקדו סתלים וסוף מלך אל סקט סקט: (כ) עיין ענין סתק עית כפרתא אמור ל"ו ע"ב:

לעילא • וכד סליק ההוא קלא דשופרא, בלהו אתדתיין קמיה ולא יכלין לקיימא • זכארה חולקיהון דצדיקייא דידעין לכוננה רעותה לקמי מאריהון, וידעין לתקנא עלמא בהאי יומא בקל שופרא ועל דא כתיב (תהלים פ"ט) אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא תוקעי. בהאי יומא בעו עמא לאסתכלא כבר נש שלים מכלא, דידע ארחוי דמלכא קדישא, דידע ביקרא דמלכא, דיבעי עליהו בעותא בהאי יומא, ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין, בכוננה דלכא בחכמתא כרעותא בשלימו, בגין דיסתלק דינא על ידוין עלמא, ווי לאינין דשליחא דילהון לא אשתכח ברקא יאות דהא חובי עלמא (כ"ט עמא) אתיין לאדברא בגיניה דדא הוא דכתיב אם הכהן המשיח יחטא, דהוא שליחא דכל ישראל, לאשמת העם הוי, בגין דדינא שרייא עליהו. וכד שליחא הוא זכארה ברקא יאות, זכאין אינין עמא דכל דינין מסתלקין מנייהו על ידיה, כל שבן בהנא דעליה מתברכאן עלאי ותתאי • אמר רבי אלעזר ועל דא כהן ולוי עד לא יסלק לפולחנא, בדקין אבתריה וידעין ארחוי ועובדוי, ואי לא סליק לפולחנא, וכן בסנהדרין למידן דינא, ואי אשתכח ברקא יאות יתבין עליה חומרא דמקדשא, ואי לא, לא סליק לפולחנא דדא הוא דכתיב (דברים ל"ג) וללוי אמר תמיה ואוריה לאיש חסידיה • מפני מה זכרה (אחרן) לאורים ותומים ולמפלת פולחנא, הוי אומר אשר נסיתו וגומר האומר לאביו ולאמו לא ראיתו וגומר • וכיון דאשתכחו בגין דרגין, בדין יורו משפטיה ליעקב וגומר • ישימו קטורה וגומר לשכבא רגזא ולזמנא שלמא • וכליל על מזבחה, בגין דיתבסמון כלא וישתכחון ברכאן בכלהו עלמין כדין בריך יי חילו וגומר :

ואם כל ערת ישראל ישגו ונעלם וגומר • רבי שמעון פתח (ישעיה ל"ה) נשים שאננות קומנה שמענה קולי וגומר • כמה אית ליה לבר נש לאסתכלא ביקרא דמאריה, בגין דישתכח בריה שלים קמיה קדשא בריך הוא, דכד ברא קדשא בריך הוא לבר נש ברא (ד"ט פ"ט) ליה שלים כמה דארזמר (קבלת ו') אשר עשה האלהים את האדם ישר וגומר • את האדם, דכר ונוקבא • ונוקבא אתקלילת בדכורא, וכדין ישר כתיב • לבתר המה בקשו השבונות רבים • תא חזי מנוקבא דתהומא רבא עלאה, אשתכחת חד נוקבא רוחא דכל רוחין,

וְהָא אוקימנא לילית שמה, והיא (ב) אשתכחת בקדמיתא לגבי אדם •
 ובשעתא דאתברי אדם ואשתלים גופיה, אורמנו על ההוא גופא אלף
 רוחין מסטרא דשמאלא • דא בעא לאעלא ביה, ודא בעא לאעלא
 ביה, ולא הוו יכולי עד דגער פהו קדשא בריך הוא, ואדם הוה שכיב
 גופא בלא רוחא, וחייו דיליה ירוקא הוה, וכל אינון רוחין סחרן עליה •
 כההיא שעתא נחית עננא חד, ודחה (ווריק) לכל אינון רוחין, ובשעתא
 דא כתיב (בראשית ה') ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה, והא אוקימנא
 דנוקבא אתעברת מן דכירא מן ההוא נפש דאדם, והיא אפיקת ההוא
 דחא לנשבא ביה באדם כליל מתרין סטרין כדקא חזי, הדא הוה
 דכתיב (ס' כ') ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה • לנפש
 חיה ממש • ומאן דאסתפק בהאי, בגין דלא ידע אי חיה זו היא חיה
 תתאה, או חיה דשמה ישראל, או מדכירא או מנוקבא, אבל לא כתיב לנפש
 החיה, אלא לנפש חיה, סתם. דמשמע כלא. וכד קם אדם הות נוקבתיה
 תקועה בסטרוי • וההיא נשמתא קדישא דביה, הוה אסגני להאי סטרא
 ולהאי סטרא, וסגני להאי ולהאי, בגין דהכי אתכלילת • לבתר נסר
 קדשא בריך הוא לאדם ותקין לנוקבא דהא הוא דכתיב (ס' ו') ויבן יי אהים
 את הצלע וגומת את הצלע, הא (בראשית כ"ח ה') אוקימנא כמה דאת אמר
 (ויקרא מ"ד ה') ולצלע המשכן יבאה אל האדם, בתקונינא ככלה לחפה, כיון
 דחמת לילית דא, ערקת והיא בכרכי ימאוועד בען איה זמינא לאכאשא
 בני עלמא • וכד זמין קדשא בריך הוא לחרבא רומי רשיעתא, ולמהוי
 חרבן לעלמין, יסלק להאי לילית וישרי לה להאי חרבא, בגין דהיא
 חרבנא דעלמא • הדא הוה דכתיב (ס' ז') אך שם הרגיעה
 לילית וימצאה לה מנוח • ובספרי קדמאי אמרי דאיהו ערקת
 מן אדם מקדמת דנא, ואנן לא תנינן הכי, בגין דהא נוקבא דא
 אשתכחת עמיה • אבל עד לא קמת האי נפש (ס"א דהא) נוקבא
 דא לא אשתכחת עמיה, אבל עד לא אתתקנת נוקבא דא
 עמיה דאדם כדקא יאות, הות מזדווגא עמיה, וכד האי אתתקנת
 עמיה כדקא יאות, ערקת היא לימא זמינא לאכאשא בני עלמא •
 אסונתא להאי, כההיא שעתא דאודווג בר נש באתתיה יכוון לביה

לקדישה

(ב) עיין מה שממית כח כ דף רלא כ' עיין ס' דקדוהיטן כלמין ים ולבין ח'כ סכרי מ'א'ן :

לקדושה דמאריה ולימא הכי, (6) עטיפא בקיטפא אודמנת, שרי שרי, לא תיעול ולא תנפוק, לא דידך ולא בעדבך. תיב תיב, ימא אתרגישת, גלגלוי לידך קראן. בחולקא קדישא אחידנא, בקדושה דמלכא אתעטפנא. ולחפייא ליה לרישיה ולא תתיה עד שעמא חדא, וכן בכל זמנא עד תלת יומין לקליטה, דכל הרכבה דלא קולטת לתלת יומין תיב ליתא קולטת. ובספרא דאנח אשמדאי לשלמה מלכא אמר תלתין יומין, ואמר דלבתר דסיים עובדא, לישרי מיין זליקן סוחרניה דערסיה. ונטורא דכלא (לכרתר) (7) מאן דינקא לרבייא, לא תדרוג לבר נש אלא בשעתא דרבייא נאים, ולבתר לא תניק ליה עד שעמא חדא בתרין מילין. או חד מיל אי לא יכלא בגין צערה דרבייא בזמנא דאיהו בכי. וברא לא מסתפי מינה לעלמין. וזכאן אינון צדיקייא דקדשא בריך הוא אוליף לון רוין עמיקין דלעילא ותתא, וכלא בגין אורייתא, דהא אורייתא מאן דישתדל בה מרעטר בעטרין דשמא קדישא, דהא אורייתא שמא קדישא היא. ומאן דישתדל בה, אתרשים ואתעטר בשמא קדישא, וכדן ידע ארחין סתימין ורוין עמיקין דלעילא ותתא, ולא מסתפי לעלמין. תא חוי (ד"ט ע"ב) בההוא יומא אתפקדו על אילנא חד, ועברו על פקודי דמאריהון. ובגין דאתתא היא חבת בקדמיתא, ואתא עלה ההוא נחש פתיב (כחשית ג) והוא ימשול בך. מכאן ולהלאה בכל זמנין דגוברין אשתכחו חייבין קמי קדשא בריך הוא, הא אוקימנא דאינון נשים (דלעילא) מסטרא דדינא קשייא, זמינין לשלמא עליהון מסטרא דדינא קשייא דהא הוא דכתיב (ישעיה ג) עמי נוגשיו מעולל ונשים משלו בו. (8) נשים משלו בו ודאי, ואלין אקרון להט החרב המתהפכת, לאו דאינון חרב המתהפכת, אלא להט מההוא חרב דאקרי (ויקרא כ"ו) חרב נוקמת נקם ברית, (ישעיה ל"ד) חרב ליי מלאה דם. וההוא להט

החרב

(6) למא הוא על לילי'ה פרעטא לרחיחא מן סמטא כשעת חייוב עס אשחוי כי חמיר טיא חקקא לחמלא ים כשעת חייוב כרו שנים כה לחיים כוגד סמחיה ע"י ייוב סתיו ולפיכך ל"ל סלחא לרחיחא יסמס כל דבר רוחני מחלכא כלכוס אחר עכ"י קודם שיתגלגל לעשות איהו דבר כי בעידם ריחיו לא יפעיל כמורכב יכל א' מהיחויים יחלכב כפי מה שטיא כענין סמלאך שכלא לסחנלות אל הנכח'ה וכן הריח ח"י"י כשנא לסחנבר ככני אדם לוכס חליקו נשמי ולפי שילית טיא מחלכא כלכוס עכ' יומר יחסי סלכוס אל סקיעפא סחוא סרין וסייכו עטיפא בקיעפא ר"ל לילית המעופפת בסדן ומיכנת לסחדכא כייוב איש ואשחוי סוק סוק לא תיעול וכו' כי גלי הים קוראים לך וסס סרניעס לילית מלאה מנוח וגו' ושא' דכרי סלחא סס מכואריוס ודבר מקיכל סוא סתא כווחת לא"י סיס על ידי הלחש סוס' אש'י קכלכו סלא לאומרו וכ"כ סרמ'ו כאברות' מא"ן: (7) אז ססוא שרוביב לאשחוי כסתיא מינקת לנשר לא חרובב עמא אלא כעת דשן כעטר ואח"ך לא חזיק איהו כי אס סקסתין כשיעור מחלך. שילין או מיל א': (8) כל דום ומולא אפי מר עמית אף סחשס כי אפר סמיטס כאקרו יכירן סלכסיס ככ"ל וסו אפי דיקל' א'ס:

החרב, מתהפכת לזמנין גוברין ולזמנין נוקבין והא אוקימנא • ווי
לעלמא כד אינון נשין שלטן בעלמא. כד חמא נביאה דישראל מעקמי
ארחייהו, ואינון אשתכחו בחובין קמי מאריהון, כדן אמר נשים שאגנות
היך אתון שקיטאן איך אתון יתבן דלא לאתערא בעלמא, קומנה •
ובאתר אחרא אוקימנא להאי קרא (כאן חסר ועיין לקמן דף קס"ב) והא אקמוה
חברייא אבל לא אתמר אלא כמה דאשכחן בדבורה דכתיב והיא שופטה
את ישראל בעת ההיא • ועל דא תנינן ווי לבר נש דאתתיה קרא
מברכא ליה לפתורא • כך דבורה (שופטים ד') היא שופטה את ישראל
בעת ההיא, ווי לדרא דלא אשתכח בהו מאן דדאין לעמא אלא חד
נוקבא • תא חזי תרין נשין אינון דאשתכחו בעלמא ואמרו תושבחתא
דקדשא בריך הוא, דכל גוברין בעלמא לא ימרון הכי • ומאן אינון
דבורה וחנה, חנה אמרה (שמואל ב' 5) אין קדוש כפי כי אין בלתיך • וכלהו
קראי, דהיא פתחת פתחא דמהימנותא לעלמא, כגון מקים מעפר דל
מאשפות ירים אביון, הא פתחא דמהימנותא להושיבי עם נדיבים, הא
מהימנותא דלעילא, באתר דא כהן שריין, מאן נדיבים, אלין אבהן
דכתיב (תהלים מ"ז) נדיבי עמים נאספו דבר אחר להושיבי עם נדיבים,
נבאה על שמואל דאיהו זמין לאתקשר עם משה ואהרן דכתיב
(ש"ס ט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, וכסא כבוד ינחילם •
מאן ינחילם, דא שמואל דאחסין יקרא דמלכותא לתרין מלכין • דבר
אחר וכסא כבוד ינחילם, דא קדשא בריך הוא דהוא אחסין כרסייא
דיליה לעבדוהי דהוא דכתיב וכסא כבוד ינחילם עוד יי יחתו מריבו,
מריבו חסר, מאי קא מיירי, אלא מריב ויודא מלכא קדישא ורוא דחכמתא
אתמר הבאי בשעתא דדיגין מתערין ושלטין • שלטין על רחמי ורחמי
אתכפיין • ובשעתא דקדשא בריך הוא אתברך ממבועא דנחלא, כדן
גברין רחמי ואתכפיין דיני דהא הוא דכתיב " יחתו מריבו, מריב ו'
עליו בשמים ירעם עליו • מהו עליו, בשעתא דטלא דעתיקא קדישא
שרייא עליה, ומלייא רישיה בההוא אתר דאקרי שמים, כדן ירעם,
יתבר חיליהון ותוקפיהון דדיגין תקיפין • ויתן עז למלכו, דא קדשא
ברוך הוא • וירם קרן משיחו • דא כנסת ישראל, דאקרי קרן היזבל
(ס"ב ט"ג היזבל) כמה דאוקימנא • משיחו, כמה דאת אמר משיח אלהי

יעקב, בגין כך קרן משיחו והא אתמר: דבורה דאתת לשבחא שבחא
 דמלכא קדישא: יי בצאתך משעיר בצערך משרה ארום: מלמד דקדשא
 בריך הוא אומין לכל שאר עמין לקבלא לאורייתא ולא בעו: וכי לא
 הוה גלי קמיה דלא בעאן, אלא דלא יהא לון פתחון פה, דאלמלא
 ירב לון קדשא בריך הוא אורייתא הו נטרי לה: ובל אינון קראי
 דאמרה דבורה כלהו כרזא דחכמתא: עד ההיא שעתא דשבחת גרמה
 שנאמר עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל, דהא אוקמוה דאסתלק
 מינה רוח נבואה: ובגין כך עורי עורי דבורה עורי דברי שיר, וכל
 דא כד אשתכחו גוברין בחטאה, ולא אינון כדאין למשרי עליהו רוח
 קדשא ודאי:

(ר"כ ע"ה) ואם כל עדת בני ישראל
 ישנו וגומר: כמה

רעיא מהימנא

פקודא דא להביא קרבן על
 סנהדרי גדולה שטעו
 תנאין ואמוראין שבעין סנהדרי
 גדולה היו ומשה עליהו, ושבעים
 סנהדרי קטנה הו ואהרן עליהו:
 ובגין דא אמרו מארי מתניתין
 משה שושבינה דמלכא הוה,
 ודא תפארת דמתמן סנהדרי
 גדולה אהרן שושבינא דמטרוניתא
 ודא מלכות, היא ועידא קרינן
 ליה בגון (כרסית כ"ט) אעברך
 שבע שנים ברחל בתך הקטנה:
 ועל שמה אהקרי סנהדרי
 קטנה, ומתמן הו ידעין סנהדרין
 שבעים לשון, דאינון שבעים
 פנים לתורה, דאית שבעין לשון
 מסמרא דמלכות הרשעה וכולי,
 כלא בפרודא דדא הוא דכתב

דאוקימנא כהוראה דטעו בה:
 אבל ואם כל עדת ישראל ישנו,
 ואם כל ישראל ישנו מבעי ליה: מאי
 כל עדת ישראל אלא אינון (כלהו)
 דאשתכחו בירושלם, דהא מתמן
 נפקא אורייתא לכל עמא, ואי אינון
 דהו תמן טעאן כל ישראל טעאן:
 ותניין דביון דתמן טעאן, כל עמא
 טעאן בגין דכלהו משכי אבתריהו
 ונעלם דבר מעיני הקהל עיני הקהל
 אלין סנהדרי, אלין אינון דממנן
 על ישראל:

רבי חייא ורבי יוסי דהו אזלי
 בארחה עד דהו אזלי: אמר
 רבי יוסי לרבי חייא נשתדל במלי
 דאורייתא במלי דעתיק יומין
 פתה רבי חייא ואמר (פסלים ל"כ)
 חטאתי אודיעך וגומר: מכאן

מאלה נפרדו יי' הגזים
 בארצותם ללשונותם, כלרו
 שבעין לשון בפרודא דא מן דא
 אבל באורייתא שבעים פנים לתורה
 כלשון חר ודא יסוד, ו' הלכה
 חדא חכמה זעירא מלכות, דבה
 שבעים לשון כחשבן סוד מן יסוד
 ויסוד איהו לשון הקדש, סוד
 המרכבה בשבעין קתדראין עליהו
 אתמר כל העונה אמן יהא שמה
 רבא מברך בכל כחו, קורעין לו
 גזר דינו של שבעים שנה, לשון חר
 איהו שבעים לשון על מדה זעירא
 דחכמה זעיר' דאיהו י' על מדה
 זעירא דחכמה, ב' תרין שפון דבהון
 דעתותבונה, בהון אשתלימו שבעין
 ותריין ע"כ

קל"כ כ' פקודא דא שמיטת הפסח וכו'

אוליפנא דכל בר נש דמכסי חטאין,
 ולא מפרש לון קמי מלכא קדישא
 ויתבע עליהו רחמי, לא יהבין ליה
 למפתח פתחא דתשובה, בגין דאיהו
 אכסיף (כ"ט מכסי) מניה ויהי איהו
 פריש לון קמי קדשא בריך הוא
 קדישא בריך הוא, חיים עליה
 ויתגברון רחמי על דינא, וכל שפן
 אי איהו בכי, דהא כל פתחין
 סתימין איהו פתחא ואתקבל צלותיה,
 ועל דא פרישו דחטאין יקרא הוא
 דמלכא, לאגברא רחמי על דינא
 ועל דא כתיב (ס"ו) זובח תודה
 יכבדנני מהו יכבדנני, תרין כבודין
 אינון חר לעילא וחר לתתא, חר
 בעלמא דין וחר בעלמא דאתי
 האי קרא קשיא בכלא בסגיאיות
 מילין, דהא באודה עלי פשעי סגין
 מהו חטאתי אודיעך ועוני לאכסית,

לבתר אודה עלי פשעי ליי, ועוד דהא אודה עלי פשעי ליי, לך מבעי
 ליה, אלא דוד כל מלוי ברוח הקדש אמרן, ולמלכותא דשמיא אמר
 בגין דאיהו שליחא מתתאי לעלא ומעלא לתתאי ומאן רבעי למלכא
 לה אודע בקדמיתא, ועל דא חטאתי אודיעך (י"ג) למלכותא דשמיא
 קאמרן, ועוני לא כסיתי מצדיקו של עולם, אמרתי אודה עלי פשעי ליי
 דא מלכא קדישא דשלמא כלא דיליה, ושלמא רבעי בר נש לאעלא
 קמיה בהודאה. דהא שלמים הכי מתקרבין בהודאה דכתיב על זבח
 תודת שלמיו, ואתח נשאת עון חטאתי סלה. דא לעילא לעילא
 אתר דעתיקא קדישא שרייא. בגין כך האי קרא אחיד בכלא, כגוונא
 דא מאן דיתבע בעותיה למלכא, בעי ליחדא שמא קדישא ברעותיה
 מתתא לעלא, ומעילא לתתא, ולקשרא כלא בחר קשרא, ובהויה

קשורא אשתכח בעותיה אמר רבי יוסי מאן הוא חכימא למתבע בעותיה כדוד מלכא, דהוא הוה נטיר פתחא דמלכא. אמר ליה רבי חייה ודאי הכי הוא. ועל דא אורייתא אוליה לן ארחוי דמלכא קדישא, (ר"כ ע"ב) בגין דנגדע למיהך אכתריה כמה דאת אמר (יכניס י"ג) אחרי יי אלהיכם תלכו וגומר רבי יוסי פתח ואמר (ירמיוס ל"ה) כה אמר יי קול ברמה נשמע נהי בכי וגומר. כה אמר יי, הא (לעיל דף י"ה) אקמורה בכל אתר דנביא שרי למללא, הוה מלוי אשתמודען, והכא האי כה אמר יי קדשא בריך הוא, ומה אמר קול ברמה נשמע. הכי תנינן דבההוא יומא דאתחרב בי מקדשא לתתא, וישראל אזלו בגלותא ריחיין על צואריהון וידהון מהדקן לאחורא. וכנסת ישראל אתתרכת מבית מלכא למיהך בתריהון, בשעתא דנחתת אמרת איהך בקדמיתא ואבכה על מדוראי ועל בני ועל בעלי. כד נחתת חמת אתראה חריב, וכמה דמא דתסירי אתושד בגווה והיכלא קדישא וביתא אתוקד באשא, כדן אדימת קלא ואתרגישו עלאי ותתאי, ומטא קלא לעילא עד אתר דמלכא שרי ביה, ובעא מלכא לאהדרא עלמא תהו ובהו, עד דנחתו כמה אוכלוסין וכמה משיריין לקבלה, ולא קבלת תנחומין מנייהו. הדר הוא דכתיב קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכרה על בניה מאנה להנחם על בניה, דלא קבלת מנייהו תנחומין. פי איננו, בגין דמלכא קדישא הוה סליק לעילא לעילא, ולא אשתכח בגווה הדר הוא דכתיב כי איננו, ולא כתיב כי אינם. אמר ליה רבי חייה מאי רחל מבכה על בניה. אמר ליה אוליפנא דהיא כנסת ישראל, ורא אנתו דיעקב וראי דכתיב ויאהב יעקב את רחל וכתיב (בראשית כ"ט) ורחל עקרה. וכתיב התם (תהלים קי"ג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה. דבר אחר כי איננו, כמה דאתמר איננו גדול בבית וגומר. איננו, דהא אסתליק לעילא ואתרחיק מפלא, איננו בוונגא כה, איננו לאשתכחא (שמות קס"ה) שמייה רבא אמר רבי חייה מאן אתר שרייא לאתגלאה, אמר ליה מבי מקדשא דתמן שרייא, ולבתר אסחרת כל ארעא דישראל. לבתר כד נפקת מן ארעא, קמת על מדברא ויתיבת תמן תלת יומין. דברת אוכלוסהא ומשירייהא ויתכהא מבי מלכא, וקראת עלה איכה ישבה בדד וגומר. בכי רבי חייה ורבי יוסי

אמר רבי יוסי לא גלו ישראל מארעא ולא אתחרב בי מקדשא, עד
 דישראל כלהו אשתכחו בחיובא קמי מלכא, ועד דדברי עלמא
 אשתכחו בחיובא בקדמיתא דהא הוא דכתיב (שע"ט ז') עמי מאשריך
 מתעים ודרך ארחותיך כלעו. רבין דרישי עמא אזלין בחיובא, כל
 עמא אתמשכו אבתרייהו. רבי חי"א אמר מהבא ואם כל עדת ישראל
 ישנו, במאי הוי, בגין ונעלם דבר מעיני הקהל, דעיני עמא אינון רישייהו,
 דכל עמא אתמשכן אבתרייהו. אזלו עד דהוו אזלי חמו חד אתר
 מדשנא בעשבין, ונהר מי"א דהוה נגיד ביה יתבן. עד דהוו יתבי
 פרח חד עופא ורחיש קמייהו. אמר רבי חי"א ניקום מהכא, דודאי
 (י) נגרי טורי"א הבא משתכחין קמו ואזלו. עד דאהדרו רישייהו חמו
 אינון לסטין דרהטין אבתרייהו, אתרחיש לון ניסא ואשכחו קמייהו
 חד טינרא וחד מערתא ביה, עאלו תמן ויתבו כל ההוא יומא וכל
 ליליא. פתח רבי חי"א ואמר (ירמ"ט ז') ואתה אל תירא עבדי יעקב
 וגומר. כי הנני מושיעך מרחוק. מרחוק. מקרוב מכעי ליה. והא
 אוקמוה דא' קרא, מרחוק, כמה דאת אמר ושבו מארץ מרחק. אבל
 מרחוק, כההוא דכתיב (ש"ס ז') מרחוק יי נראה לי וכתיב (משנ"ז ז')
 ממרחק תביא לחמה ומאן הוא, (בראשית כ"ב ז') עמיקא דנחלא ארתר
 דההוא נהר נגיד ונפיק. ושב יעקב, פיון דכתיב אל תירא עבדי
 יעקב, מהו ושב יעקב, אלא כמה דתנינן קדשא בריך הוא סליק לעילא
 לעילא כמה דכתיב (תהלים י') למה יי תעמיד ברחוק, ומההוא אתר
 רחוק הנני מושיעך ושב יעקב לאתריה (לכרסיה) לאזדווגא בכנסת ישראל
 ושקט, דא יסוד. ושאנן, למשרי דיוריה בה. ואין מחריד, מיצחק
 כמה דאת אמר (בראשית כ"ו) ויחרד יצחק חרדה גדולה.
 (רכ"ז ע"ב) ועל דא. (בראשית ז') ופחד יצחק כתיב וההוא פחד פד אתער,
 אסתלק יסוד לאתר אחרא הדא הוה דכתיב (שע"ט ז') פחדו בציון
 הטאים, בציון דייקא, ועל דא ואין מחריד, והשתא קדשא בריך הוא
 שויב לן מרחיק ואסתיד לן כהאי אתר בהשקט ובשלוח ואין מחריד
 מכלא, דכד קדשא בריך הוא עביד ניסא כבלא עביד. רבי יוסי פתח

ויאמר

(א) גלן גיבוי חולכי סרים וסוף סל' נגר וכו' נגר ס' לפעמי לריס על ספרים לבול לפון ספ"ס דלנקטא נבוי למד לכחשק
 חולס' סרס"ג :

(סופטים ד') ויאמר אליה בלך אם תלכי עמי והלכתי וגומר מאי קא מיירי,
 אלא אמר ברק הואיל ורוח קדישא שרייא עלה, בזכותה אשתויב ולא
 לישרי עלי נוקא * ומה ברק סמך על אתתא לאשתובא בגינה, אנן
 דאורייתא עמנא דהיא שמייה דמלכא קדישא על אחת כמה וכמה *
 יתבו גו ההיא מערתא כל ההוא יומא * בד רמש ליליא אתנהיר סיהרא
 במערתא, עברו תרי טייעי וחמריהון טעינין מחמרא ומיכלא לגרמיייהו,
 שארו על מטולא ואמרו האי להאי נבית הבא, ניהב מיכלא ומשתייא
 לחמרי ואנן ניעול למערתא דא * אמר ליה חבריה עד לא ניעול תימא
 האי קרא דלא מתיישבא אמר ליה מאי הוא אמר ליה מלה חד דכתיב
 (תפלים כ"ב) אודך לעולם כי עשית וגומר * מהו כי עשית, ולא כתיב מה
 וכתיב כי טוב נגד חסידך, וכי לגבי אחרא לאו איהו טוב, לא הוה
 בידיה אמר (6) ווי לטויענא דשבקנא לקדשא בריך הוא בגיניה * רבי
 חייא ורבי יוסי דהוו יתבי במערתא חדו, אמר רבי חייא לרבי יוסי ולא
 אמרית לך דבד עביד קדשא בריך הוא ניסא בכלא עביד * נפקו, בד
 נפקו אקדים רבי חייא ופתח (ספרי ד') שלום שלום לרחוק תרי שלמא
 הבא, חד לרחוק וחד לקרוב וכלא חד, (7) לרחוק דאתעביד קרוב *
 (תו לרחוק) דא הוא מאריה דתשובה, קודם הוה רחיק והשתא איהו
 קרוב * תו רחוק, בד בר נש אתרחיק מאורייתא, רחיק הוא מקדשא
 בריך הוא, ומאן דקריב לאורייתא קריב ליה קדשא בריך הוא בהדיה,
 והשתא אתחברו עמנא ועולו למערתא, אתו אינון טייעין ואשתתפו
 עמהון, (8) אשתנקלו לחמרייהו ואתקינו למיכל, נפקו כלהו לפום מערתא,
 אמר חד מן טייעין לימרו לן מארי דאורייתא, האי קרא אודך לעולם
 כי עשית ואקוה וגומר * כי עשית, מהו כי עשית, ולא כתיב מה וכתיב
 כי טוב נגד חסידך, וכי לגבי אחרא לאו הוא כי טוב * אמר רבי חייא
 כי עשית ודאי, ומה עשית * לעולם * דבגין האי עולם דעבד קדשא
 בריך הוא ואתקן ליה, אודי בר נש לקדשא בריך הוא בכל יומא,
 ואקוה שמך כי טוב נגד חסידך, הכי הוא ודאי * לקבל אינון זכאין
 שמא דקדשא בריך הוא טוב, ולא לקבל חייבייא דמבזין ליה בכל

יומא

(6) לוי נסחחם ססחתי עבנטי יסכר כסכי עסק ממון : (כ) פי חסכו ירחוק כמו ולקרוב עו ו לקרוב עס ו ראשונה סרמ' :
 (ג) נחט ככלים לחמוריים כרגלים כדי שלג ירחו כדרך ששאים טובלי דרכים ונחטו לפס לאכול וסוף מלשח לא יזר למדך שחרונת
 כן קייל לא חסדיק אירקח ויל סר'ב ססירו סמאיות לקמוליס וקסרו קומס וסכינז סמלכל ולי ילכו כלס קל סי סמסיר :

יומא, ולא משתדלי באורייתא • אמר ליה (ה) יאורת הוא אבל מלה
 שמענא מבתר כותלא ומסתפינא לגלאה • אמרו ליה רבי חייא ורבי
 יוסי אימא מילך, דאורייתא לאו היא יורתא לאתר חד • אמר לון יומא
 חד הוינא אזיל לדוד, עאלנא למתא ואסמכנא גרמאי בתר כותלא
 חד • ורבי שמעון בן יוחאי הוה בההוא ביתא, ושמענא מפומיה האי
 קרא אורך לעולם כי עשית • אורך, (ו) דוד המלך עליו השלום אמר,
 על ההוא עולם בתראה דאיהו עבר, דדוד מלכא אחיד ביה בההוא
 עולם, וביה ירית מלכותא • ואקוה שמך כי טוב • דא קרשׁה בריך
 הוא, ביחודא דהאי עלמא דאקרי טוב • אימתי אקרי טוב, נגד חסידך,
 מאן אינון חסידך, אלא אית חסד ואית חסד, ואלין אקרו חסדי דוד
 (ויחי רי"ט תרומה קס"ט) הנאמנים • וכר אלין חסדי דוד אתמליין מההוא
 טיבו דנגידו דעתיקא קדישא • כדון אקרי יסוד טוב, וכדון אשתכח
 טוב לגבייהו, דהא כמה דאשתכח דאיהו ביה הכי איהו מכסס להאי
 עלמא בתראה, וכלא אשתכח בכרכה, ועל דא דוד הוה
 מחבר להאי דגמא, דגהיר להאי עולם דאיהו אחיד ביה •
 מלין אלין הכי שמענא לון, אבל לא ידענא מאי הוה •
 ארנו רבי חייא ורבי יוסי (ג) וגישקו ליה ברישיה אמר רבי
 (רכ"א ע"ב) חייא מאן חפי עיניך בעפרא רבי שמעון בן יוחאי, דאנת באתרך
 ואנת מרעיש טוריאי עלאי, ואפילו ציפרי שמיא וכלא חדאן במלולך •
 ווי לעלמא בההיא שעתא כד תסתלק מניה • תו פתח ואמר ההוא
 גברא, הא מלה אחרא שמענא מניה בההיא שעתא, בקרא דכתיב
 (דניאל ט') ועתה שמע אלהינו אל תפלת עבדך ואל תחנוניו וגומר •
 למען אדג' ואמר הכי • אי שמא דא מעלייא (כ"א לע"א) מכלא שפיר
 הוא, דהכי אמרין עבד בדיל מלכא, אבל שמא דא הא ידע דהוה
 אתר בי דינא, דמניה נפיק דינא לעלמא • מאן חמא דאמרין למלכא
 עבד בגין עבדך, או בגין מלה ועירא מינך • אלא הכי אצטריך דשמא
 דא אתקין ביתא למלכא ובי מקדשא לתתא, ודא אחיד בדה בגין

דאתקשר

(ג) סילך יאוסן השפט סוף כהן כי כו ית שכו כל סקישות אכל אני יזאל סכידו עד"ס : (כ) ירמז לא כמו אלמנת אחי ענין
 כונה כל א וכל לאומרו בעבור כללות העולם אכל אמיתות טעמן שרור אמרו על עלמנו : (ג) ס"ס רחל עולם סאדיון פירוש כח"קינו
 נכבטינו לאסוקי עולם סחיתו עם שכולו כסוד סמ' פמ"א ואלם סמלכים יב"ו וזו סכל נחסוס ע"א סקדלח ארין ארום ימסס ס"ס
 שרש סקול ולכן סיתה מלכותו שקולם אכל דוד מישיש כמות סמ' כנוים וממוקנת ונעשית ע"י ועיר כנודע ח"ס ד"אין עבר וס"א כללות
 נעשית דעלם סאליעות וסיעו כי עשית וביס ירית ולק נשאלם כשול : סמ"ז :

דאתקשר דא בראי וכד מקדשא לתתא קאים בקיומיה האי שמא לעילא
 קאים בקיומיה ודא הוא כמאן דאמר למלכא בני ביתא דא והיכלא דא
 בגין דלא תשתכת מטרוניתא דיתכא לבר מהיכלה . אוף הכא והאר
 פניך על מקדשך השמש למען אדני . מאי טעמא למען אדני, דלא
 ישתכת לבר מן דיוריה . תוהו רבי חי'א ורפי יוסי וחדו בההוא ליליא .
 בתר דאכלו פתח חכריה טייעא ואמר, אימא קמייכו מלה חד
 ראשתרלנא ביה האי יומא, האי קרא דכתיב (תהלים ס"ג) מזמור לדוד
 בהיותו במדבר יהודה, דוד אמר שירתא כד הוה עריק מחמו, ומאי
 אמר, אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי וגומר . אלהים אלי
 אתה, דהא בגבורה אחידא תדירא . אשחרך . וכי דוד היך יכיל
 לשחרא ליה לקדשא בריך הווא בארעא רחיקא, ואתתרך מארעא
 דשכינתא שרייא . אלא אף על גב דאתתרך מתמן, לא שביק דידיה
 לשחרא ליה לקדשא בריך הוא . ואנא שמענא אשחרך, כמאן דאמר
 איזיל לאתחזא קמך, בר דלא יכילנא . כך אשחרך, בר דאנא לבר
 מאתר דשכינתא שרייא . צמאה לך נפשי . דהא נפשי וגופא דילי
 תאיבין לגבך לאתחזא קמך, ולא יכילנא בגין דאנא בארץ ציה ועיף
 בלי מים, דההי ארץ ציה ועיף אקרי לבר מאתר דשכינתא
 שרייא, בגין דמים חיים לא שכיחי הכא, ומאן אינון מים חיים, דה
 שכינתא דכתיב בה (בראשית כ"ו) באר מים חיים, ועל דא ארץ ציה
 ועיף בלי מים כתיב . אמרו רבי חי'א ורבי יוסי ודאי אורחא תקינא
 קמן עאלו למערתא ודמכו . בפלגו ליליא שמעו קל חיוותא במדברא
 דנהמי, אתערו . אמר רבי חי'א הא עידן הוא לסייעא לבנסת ישראל
 דהיא משבחת למלכא . אמרו כל חד וחד לימא מלה ממה דשמע
 וידע באורייתא . יתבו כולהו . פתח רבי חי'א ואמר (תהלים כ"ב) למנצח
 על אילת השחר מזמור לדוד . מאן אילת השחר, דא כנסת ישראל
 דאקרי (משלי ס') אילת אהבים ויעלת חן . וכי אילת השחר, ולא בר
 יומא . אלא אילת מההוא אתר דאקרי שחר כמה דאת אמר (סוטה ו')
 בשחר נכון מוצאו . ודוד מלכא על כנסת ישראל קא אמר דא, דהא
 לא אמר כנסת ישראל דא (פ"ג דאקרי אילת אהבים ויעלת חן, והיא
 אתי'א מההוא אתר דאקרי שחר כמה דאת אמר בשחר נכון מוצאו

וְדוּד מַלְכָּא עַל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל קָא אָמַר דִּיא (דְּהָא לֹא אָמַר כְּנַסַּת
 יִשְׂרָאֵל דִּיא) (פ"ה דְּאִקְרִי אֵילַת אַהֲבִים וְיַעֲלַת חֵן וְהִיא אֲתִיָּא מֵהַוּוּ
 אַתְר דְּאִקְרִי שְׁחַר כְּמָה דָּאָת אָמַר כְּשִׁחַר נִכּוֹן מוּצְאוּ וְדוּד מַלְכָּא
 עַל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל קָאמַר דִּיא) מִשְׁמַע דְּכִתִּיב עַל אֵילַת הַשְּׁחַר •
 תִּיָּא חוּי כְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילִיָּא, פִּתְחִין סְתִימִין דְּעֵלָא וְתַתִּיָּא
 מִשְׁתַּכְּחִי, (ס"ה מִשְׁתַּכְּבִי) וְכֹל אֵינּוֹן רְחִיקִין מִתְּעֵרִין וְאוּלִין וְשִׁטְאֵן כֹּל
 עֲלֵמָא, וּמִהֲדַרִּין עַל גּוֹפֵי בְנֵי נֶשָׂא וּסְחָרֵי לֵאחֲרֵיהוֹן עֲרֵסִיָּהוּ, וְחֲמָאֵן
 דְּיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא וּמִסְתַּפּוּדְּהָא אֲתַקְפוּ בְּעֲרֵסִיָּהוּ בְּמִלִּי דְּשִׁמְא
 קְדִישָׁא • וּבְנֵי נֶשָׂא נִשְׁמַתְהוֹן סִלְקִין כֹּל חַד וְחַד כְּרַחֲזֵי לִיהּ וְהָא אֹקְמוּהָ •
 זְבָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּצַדִּיקִיָּא דְנִשְׁמַתְהוֹן סִלְקִין לְעֵילָא, וְלֹא מִתְּעַכְבִּי בְּאַתְר
 אַחְרָא דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ • כִּד אֲתַפְלַג לִילִיא כְּרוּזָא קָאִים וּכְרִיז וּפִתְחִין
 פְּתִיחוּ • כְּדִין רוּחָא חַד דְּסֵטֵר צְפוּן אֲתַעֲרֵן וְאִקִּישׁ (י"ג ע"ה) בְּכַנּוּר דְּדוּד
 וּמִנְגֵן מֵאֲלוּי, וְשִׁבְחַת לְמַלְכָּא, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקִיָּא
 בְּנִגְתָּא דְּעָרִין • זְבָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דָּאֲתַעֲרֵן בְּהַוּוּ, זְמַנָּא וְאֲשַׁתְּדַל
 בְּאוּרִיָּתָא, וְכֹל מֵאֵן דְּקָאִים בְּהַוּוּ זְמַנָּא וְאֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִיָּתָא, אִקְרִי
 חֲבֵרִיָּה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנַסַּת יִשְׂרָאֵל • וְלֹא עוּר אֲלֵא דְּאֵלִין אִקְרוּן
 אַחִים וְרַעִים לִיהּ דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קכ"ב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם
 בְּךָ • וְאִקְרוּן חֲבֵרִים בְּהַרֵּי מְלֹאכִין עֲלֵאִין וּבְשֵׁרִיָּין עֲלֵאִין דְּכִתִּיב (סִי ח')
 חֲבֵרִים מְקַשְׁבִים לְקוּלְךָ • כִּד אֲתִי יִמְמָא כְּרוּזָא קָאִים וּכְרִיז, וּפִתְחִין
 דְּסֵטֵר דְּרוּמָא אֲתַפְתְּחוּ, וּמִתְּעֵרִין בּוּכְבִּים וּמִזְלוֹת, וּפִתְחִין דְּרַחֲמֵי אֲתַפְתְּחוּ,
 וּמַלְכָּא יְתִיב וְקַבִּיל תְּשֻׁבָּתֵךְ, כְּדִין כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל נִטְלָא לֵאֵינּוֹן מִלִּין
 וּסְלִקָּא, וְכֹל אֵינּוֹן חֲבֵרִים אַחִידִין בְּגַדְפָּהָא, וּמִלִּיָּהוּ אֲתִיָּין וּשְׁרִיָּין בְּחִיקָא
 דְּמַלְכָּא • כְּדִין פְּקִיד מַלְכָּא לְמַכְתַּב כֹּל אֵינּוֹן מִלִּין, וּבְסַפְרָא כְּתִיבֵן
 כֹּל אֵינּוֹן בְּנֵי הִיכְלִיָּה, וְחוּטָא דְּחֶסֶד אֲתַמְשֵׁךְ עֲלֵיהוֹן, דְּמֵהַוּוּ חוּטָא
 אֲתַעֲטֵר כִּד נֶשׁ בְּעֵטְרָא דְּמַלְכָּא, וּמִנְיָה דְּחֲלִין עֲלֵאִין וְתַתִּיאֵן, הוּא עֲאֵל
 בְּכֹל תְּרַעֵי מַלְכָּא וְלִית מֵאֵן דִּימְחֵי בִידוּי • וְאִפִּילוּ בּוּזְמַנָּא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן
 דְּרִינָא קִימִין לְמִידִין עֲלֵמָא, לֹא דִינִין עֲלֵיהּ דִּינָא, בְּגִין דְּדָא אֲתַרְשִׁים
 בְּרִשְׁמוּ דְּמַלְכָּא, דָּאֲשַׁתְּמוּדְּעָא דָּאִהוּ מֵהִיכְלָא דְּמַלְכָּא, וּבְגִין דָּא לֹא
 דִינִין עֲלֵיהּ דִּינָא • זְבָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּצַדִּיקִיָּא דְּמִשְׁתְּדַלִּי בְּאוּרִיָּתָא,
 וְכֹל שְׁבֵן בּוּזְמַנָּא דְּמַלְכָּא תֵּאִיב עַל מְלֵי דְּאוּרִיָּתָא • תָּא חוּרְזָא דְּמֵלָּה

לא קיימא כנסת ישראל קמי מלכא אלא באורייתא, וכל זמנא דישראל
 בארעא אשתדרו באורייתא, כנסת ישראל שראת עמהון. כד אתבטלו
 ממלי אורייתא, לא יכלא לקיימא עמהון שעתה חדא. בניני כד
 בשעתא דכנסת ישראל אתערת לגבי מלכא באורייתא, אתקיף חילתא,
 ומלכא קדישא חדי לקבלא לה, וכל זמנא דכנסת ישראל אתת לקמי
 מלכא ואורייתא לא אשתכח עמה, בכיבול תשש חילהא. ווי לאינון
 דמחלשין חילא דלעילא, בניני כד זכאין אינון דמשתדלי באורייתא,
 וכל שכן בההיא שעתא דאצטרך לאשתתפא בה בכנסת ישראל,
 כדן קדשא בריך הוה קארי עליה (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה
 ישראל אשר בך אתפאר. רבי יוסי פתח ואמר (ס"ג כ"ה) משא דומה
 אלי קורא משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל, האי קרא אקמוה
 חברייה בכמה אתר. אבל משא דומה, כל זמנין דישראל אשתכחו
 בגלותא, אתיידע זמנא וקצא דילדיון, וזמנא וקצא דההויא. גלותא
 ונלותא דארום הוא משא דומה, דלא אתגלייה ולא אתיידע כאינון
 אחרנין. קדשא בריך הוה אמר אלי קורא משעיר, קלא שמענא
 בגלותא דשעיר, אינון דדחקי בנייהו, אינון דשכבי לעפרא, ומאי אמרי
 שומר מה מלילה שומר מה מליל, אינון תבען לי על מטרוניתא, מה
 עבדית מן מטרוניתא דילי, כדן קדשא בריך הוה בניש לפמלייה
 דיליה ואמר, חמו בני רחמי דאינון דחיקין בגלותא, ושבקין צערה
 דילהון ותבען לי על מטרוניתא, ואמרי שומר, אנת דאקרי שומר אן
 הוא שמירה דילך, אן הוא שמירה דביתך. מה מלילה, מה עבדת
 מלילה. הכי נטרית לה. מה מליל. דהא לזמנין אתקרי לילה ולזמנין
 אתקרי ליל דהא הוא דכתיב (שמות י"ב) ליל שמורים הוא. וכתיב הוא
 הלילה הזה. כדן קדשא בריך הוא אתיב לון הא שמירה דידי אשתכח,
 דהא אנה זמין לקבלה ולאשתכחא בהדה הדא הוה דכתיב אפר
 שומר, ההוא דנטיר ביתא, אתא בקר וגם לילה, דהא בקדמיתא אסתלק
 לעילא לעילא, וסליק לההוא בקר (ע"ד כ) דאודמן ביה תדירא, השתא
 אתא בקר. הא זמין לאתחברא בלילה. וגם לילה הא זמנא הוה,
 אבל בניני כון אתעכבו. ואי אתון בעאן דא, על מה אתון מתעכבי.
 שובו. שובו בתשובה, כדן אתיו, אתו לגבאי ונהו כלא במרורא חרא,

וּכְלָנָא נְתוּב לְאַתְרָנָא * הֲדָא הוּא דְכְתִיב (דברים ל') וּשְׁבִי אֱלֹהֶיךָ אֶת
 שְׂבוּתֶךָ, וְהָשִׁיב לָא נְאֻמְרָא (דכ"ב ע"ב) אֲלֵא וּשְׁבִי תְרִין וּשְׁבִי כְתִיב הֲבֵא,
 אֲלֵא חֵד לְכַנְסַתִּי יִשְׂרָאֵל וְחֵד לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הֲדָא הוּא דְכְתִיב
 וּשְׁבִי אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׂבוּתֶךָ וּשְׁבִי וּקְבֹצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים * פֶּתַח הַהוּא
 טִייעָא וְאֻמְרָא (פ"ב ל"ח) בְּרִיךְ יְחֵד כּוֹכְבֵי בִקְרָא וִירִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים * תָּא
 חֲזִי כִד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתִי לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא עִם צְרִיקָא כַּגְּנֵתָא דְעֵדֶן,
 כָּל מִילֵי דְעֵלְמָא תַתְּאָה (ס"ה ע"ה) עֲלֵאָה וְכָל עֲלֵאֵי וְתַתְּאֵי מִתְעַרְוּ לְקַבְלֵיהּ,
 וְכָל (ס"ו) אֵילָנֵי דְכַגְּנֵתָא דְעֵדֶן פִּתְחֵי שְׂבַחָא לְקַבְלֵיהּ הֲדָא הוּא דְכְתִיב
 (ד"ה ס"ו י"ו) אֲזִי יִדְנְנֵי עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יי כִּי בָא * וְאִפִּילוּ עוֹפֵי דְאַרְעָא
 כָּלֵהוּ מִרְחֲשֵי שְׂבַחָא קָמִיהּ * כְּדִין שְׁלֵהוּבָא נֶפֶק (פ') וּבִטְשׁ בְּגִדְפֵי
 דְתִרְנַגּוּלָא וְקָרִי וּשְׂבַח לְמַלְכָא קְדִישָׁא, וְקָרִי לְבְנֵי נִשְׂאָה דִישְׁתַּדְרִין
 בְּאוּרִייתָא וּבְשְׂבַחָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן וּבְפֻלְחָנִיהּ, זְכָאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְמֵאֲרִיִּימִין
 מְעַרְסִיִּיהוּ לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוּרִייתָא * כִּד אֲתִי צְפָרָא פִתְחִין דְדְרוּמָא
 נִפְתַּחִין, וְתַרְעֵי דְאַסּוּתָא נֶפְקִין לְעֵלְמָא, וְרוּחָא דְמוֹרָח אֲתַעַר וְרַחֲמֵי
 אֲשַׁתְּכַחוּ, וְכָל אֵינוֹן כּוֹכְבֵיִיא וּמְזֻלֵי דְמִמֶּנּוּן תַּחוּת שׁוֹלְטָנִיהּ דְהָאֵי בִקְרָא
 כָּלֵהוּ פִתְחִין שְׂבַחָא וּמְרִין לְמַלְכָא עֲלֵאָה הֲדָא הוּא דְכְתִיב בְּרִיךְ יְחֵד
 כּוֹכְבֵי בִקְרָא וְגוֹמֵר * מַה בְּעָאן הֲבֵא בְנֵי אֱלֹהִים דְאֵינוֹן מְזַמְנִין תְּרוּעָה
 בְּהָאֵי בִקְרָא, וְהָא כָּל דִּינִין אֲתַעְכְּרוּ בּוֹמְנָא דְחֶסֶד אֲתַעַר בְּעֵלְמָא * אֲלֵא
 וִירִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הָא אֲתַבֵּר תּוֹקְפָא דְדִינִין קְשִׁיין, וְאֲתַבֵּר חֵילָא
 דִּילְהוֹן כְּמַה דָּאֵת אֻמְרָא (ישעיה כ"ד) רַעַה הַתְּרוּעָה הָאָרֶץ * וְכָל כִּד בְּגִין
 דְהָאֵי בִקְרָא אֲתַעַר בְּעֵלְמָא, וְאֲבַרְהֵם אֲתַעַר וְאֲתִי לְמִנְטַע (בראשית כ"ה)
 אֲשֶׁל בְּבֹאֵר שְׁבַע, מִלְּהָ דָא הֲכִי שְׁמַעְנָא לֵה בְּבֹאֵר שְׁבַע וְרָאִי וְכְתִיב
 וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם יי אֵל עוֹלָם * פֶּתַח חֲבֵרִיהּ טִייעָא וְאֻמְרָא (ס"ט מ"ד) הַבְּקָר
 אֹרֹר וְהָאֲנָשִׁים שִׁלְחוּ וְגוֹמֵר מֵאֵי הַבְּקָר אֹרֹר * הֲכִי אֹלִיפְנָא * מַהוּ בִקְרָא
 אֲלֵא בּוֹמְנָא דָּאֵתִי צְפָרָא וְדִינִין מִתְעַבְרִין וְחֶסֶד בְּעָא לְאַתְעָרָא, כָּל אֵינוֹן
 דָּאֲתִיִּין מִסְטְרָא דָּא, מִבְּקָרֵי (ס"ה מִפְקָדֵי) לְאַתְרִיִּיהוּ לְזַמְנָא בְּרַכָּאן
 לְעֵלְמָא, וְרָא הוּא הַבְּקָר אֹרֹר, דְהָא רַחֲמֵי מִתִּיִּשְׁבֵי בְּעֵלְמָא, וְחֶסֶד קָאֵי
 בְּאַתְרָהּ כְּדִין הוּא בִקְרָא אֹרֹר * וְכְתִיב (ס"ט ס"ו) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֹר כִּי

טוב

(ס) פ"ו רבינו ספרי ו'ל'ח פ"ג מגלפ"ך ב"י יער שם ספרי ותינון וספריך כשאר כספרי ע"ג * מ"ז'ן : (כ) מנס ככנסיו וקריס ככד
 ספרינולים וס"ג ספרינו למעט :

טוב • תא חזי כלא הוא בדרגין ידיען • ליליא הא ידיעא • בקר אור
 ידיעא • והוא דרגא עלאה דאשתבח ביה תדירא • אימתי, כד נהיר
 שמשא, שמשא ידיעא והוא דרגא עלאה דמבסס לכלא ונהיר לכלא
 כמה דאת אמר (תהלים כ"ד) כי שמש ומגן יי אלהים, והאי בקר אור
 נהיר משמשא, ודא נהיר לליליא, בגין כך כלא תלייא דא בדא, והאי
 בקר אור כד אתער, כל בני עלמא אתאחדן כאחדותא, באחדותא
 ומשתכחי בעלמא • והשתא הא נהיר יממא, עידן רעותא הוא למיהך
 באורחא • בריכו לון רבי חייא ורבי יוסי ונשקו לון ברישייהו ושדרו
 לון • אמר רבי חייא לרבי יוסי בריך רחמנא דתקין ארחנא קמן, ודאי
 קדשא בריך הוא שדר לון נבן, זכאין אינון דמשתדלי באורייתא ולא
 ארפין מינה שעתא חדא • נפקו רבי חייא ורבי יוסי ואזלו לארתייהו
 אמר רבי יוסי ודאי רחימותא דלבאי קשיר באלין טייעי אמר רבי חייא
 לא תוהנא על דא, דהא ביומוי דרבי שמעון אפירו צפרי שמיא מרחשן
 חכמתא, דהא מלוי אשתמודען לעילא ותתא • פתח רבי חייא ואמר
 (דברים 6) ויאמר יי אל משה הנך שוכב עם אבותיך וגומר • תא חזי
 כל זמנא דהוה משה קיים בעלמא הוה ממחי בידייהו דישראל, בגין
 דלא ישתבחון בחיובא קמי קדשא בריך הוא, ובגין דמשה אשתבח
 בנייהו לא יהא כההוא דרא עד דרא דייתי מלכא משיחא, דיחמו
 יקרא דקדשא בריך הוא כוותיהו, דאינון אתדבקו מה דלא אתדבקו
 דרין אחרנין • דתנינן חמאת שפחה חדא על ימה מה דלא חמאת
 עינא דיחזקאל נביאה, אי אינון אתדבקו כל כך, נשיהו דישראל כל
 שבן • בנייהו כל שבן • גוברין כל שבן • סנהדרין כל שבן • נשיאים
 כל שבן • וכל שבן נביאה עלאה מהימנא משה דאירו על כלא
 והשתא אלין טייעי מדברא מרחשין חכמתא כל כך • כל שבן חכימי
 דרא • כל שבן אינון דקיימי קמיה דרבי שמעון ואולפי מיניה בכל
 (דכ"ג ע"ב) יומא • כל שבן וכל שבן רבי שמעון דהוא עלאה על כלא
 בתר דמית משה מה כתיב, וקם העם הזה וזנה וגומר • כך ווי לעלמא
 כד יסתלק מיניה רבי שמעון, דמבועי דחכמתא יסתתמו מעלמא, ויבעי
 בר נש מלה דחכמתא ולא ישבח מאן דימא, וטעאן כל עלמא
 באורייתא, בגין דלא ישתבח בנייהו מאן דיתער בחכמתא • על ההוא

זמנא כתיב ואם כל עדת ישראל ישגו • ואם ישגו באורייתא ולא
 ינדעון ארחהיה, במאי הוה, בגין ונעלם דבר מעיני הקהל, דלא
 ישתבח מאן דידע לגלאה עמיקתא דאורייתא ואורחיה • ווי לאינון
 דרין דמשתבחי כרין בעלמא • אמר רבי יהודה זמין קדשא כריך
 הוא לגלאה רזין עמיקין דאורייתא (6) בזמנא דמלכא משיחא, בגין
 (ישעיהו י"ט) דמלאה הארץ דעה את " כמים לים מכסים • וכתיב
 (ירמיהו ל"ג) ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואת אחיו לאמר דעו את "
 כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם אמזן בן יהי רצון :

אשר נשיא יחטא ועשה אחת וגומר בשגגה ואשם • תני רבי יצחק
 מאי שנא בכל אתר דכתיב בהו ואם, כמה דאת אמר אם
 הכהן המשיח יחטא • ואם כל עדת ישראל ישגו, והכא אשר נשיא
 יחטא, ולא כתיב ואם נשיא יחטא, מאי קא מיירי • אלא אלן כהנייא
 לא משתבחי הכי בחטאה, דהא כהן נטיר גרמיה תדירא, בגין דמטולא
 דמאריה עליה בכל יומא, ומטולא דישראל כלהו, ומטולא דכל חד
 וחד, ועל דא תוהא איהו כד יחטא, ובגין כך ואם כתיב • וכן ואם
 כל עדת ישראל ישגו, תוהא הוא דכלהו ישתבחו בחובא חד, דאי
 אלן יחטאון אלן לא יחטאון, ובגין כך ואם כתיב • אבל הכא אשר
 נשיא יחטא ודאי, בגין דלביה גס ביה, ועמא אזלין אבתריה ואתמנון
 תחותוי • ועל דא אשר נשיא יחטא • כגון דעבר על מצות לא תעשה
 והוא עביד חד מנייהו, ועל דא לא כתיב ביה ואם, דהא מלוי לא
 בספקא הו • רבי יהודה פתח (שמואל ל"ט) והנשיאים הביאו את אבני
 השם ואת אבני המלואים לאפור ולחשן • מאי שנא דמלין אלן
 אקריבו נשיאים ולא בר נש אחרא, והא כתיב (ס"ג) כל גדיב לבו יביאה
 את תרומת " • וכתיב ואבני שהם ואבני מלואים לאפור ולחשן, אלא
 אמר קדשא כריך הוא, אף על גב דבכלא תלייא האי גדבה, סליקו
 אלן אבנים לנשיאים • מאי טעמא, בגין דעל לבא דכהנא אשתבחון
 אמר קדשא כריך הוא ליתו נשיאים דלביהו גס בהו, וייתון אלן אבני
 דאינון משתבחי על לבא דכהנא, ויתכפר עליהו מגסות לביהו •
 וכתיב

(6) • כי אז כלמור חו' מפיו כ"י כמ"ט וכל הכיך לומר • ה' שלח ע' יספור כי אז סוף כתיבת נשיותן כמ"ט מקרימ'ט חס"ט כ"י יתן
 קצמם לעתיד אית' מפיו דעת ותכונם כשנכתב ללמוד קורס, מפיו • מל' :

וּבְתִיב (סס כ"ח) וְהָיוּ עַל לֵב אַהֲרֹן בְּכֹאֵל לִפְנֵי יי, וְעַל דָּא וְהַנְּשִׂאִים
 הֵבִיאוּ אֶת אֲבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אֲבְנֵי הַמְּלוּאִים לְכַפֵּרָא עֲלֵיהֶוּ וּבִגְזֵן כְּד
 (6) אֲשֶׁר נָשִׂא יַחְטָא וּדְאִי • וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יי אֱלֹהִיו אֲשֶׁר לֹא
 תַעֲשֶׂנָּה, כַּמָּה דְאוֹקְמוּה דְעֵבֶר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה • אוֹ הוֹרַע אֵלָיו
 חֲטָאתוֹ, דְּבִגְזֵן דְּלִבִּיהּ גַּם בִּיהּ לֹא אֲשַׁנַּח כַּחֲטָאִיהּ, וְלִבְתַּר אֲתִידַע לִיהּ
 וְעֵבֶר מִנִּיהּ תְּשׁוּבָה • רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הוֹוִיתְכִי חֵד לִילִיא וְלַעֲזָן
 בְּאוֹרֵייתָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי חֲמִינָא דְצַחוּתָא דְאוֹרֵייתָא בְּלִילִיא
 הוּא יְתִיר מִבִּימָמָא, אָמַר • אָמַר לִיהּ בִּגְזֵן דְצַחוּתָא דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב
 תוֹרָה שְׂבַעַל פַּה הוּא, וְתוֹרָה שְׂבַעַל פַּה בְּלִילִיא שְׂלֵטָא וְאֲתַעֲרַת יְתִיר
 מִבִּימָמָא, וּבּוֹמָנָא דְאִיהִי שְׂלֵטָא כְּדִין אִיהוּ צַחוּתָא דְאוֹרֵייתָא :

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (פ"ח ל"ט) וְלֹא אָמַר אִיהּ אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נוֹתָן זְמִירוֹת
 בְּלִילָה • תָּא חוּי (פ) בְּשַׁעֲתָא דְאַתְעֵר רוּחַ צְפוֹן וְאֲתַפְּלַג לִילִיא,
 הָא אוֹקְמוּה דְשְׁלֵהוּבָא חֵד נְפִיק וּבְטִשׁ תַּחֲת גְּדַפּוּי דְתַרְנַגּוּלָא, וְאָקִישׁ
 גְּדַפּוּי וְקֹאֲרִי • וְהָהוּא שְׁלֵהוּבָא בּוֹמָנָא דְמַטִּי גְּבִיהּ וְאַתְעֵר לְקַבְלִיהּ,
 אֲסַתְכִי בִיהּ וְאִזְדַּעְזַע וְקֹאֲרִי, וְאַסְתְּכִי וְאַשְׁנַח בִּגְזֵן יְקֵרָא דְמֹאֲרִיהּ
 לְמַעַבְד רְעוּתִיהּ, וְקֹאֲרִי לוֹן לְבְנֵי נֶשֶׁא, וְעַל דָּא אַקְרִי שְׂכּוּי, אֲשַׁנַּח •
 וְאַקְרִי גַבְרָא, בִּגְזֵן דְאַתְעֵר בְּשְׁלֵהוּבָא (דכ"ג ע"ב) דְּגַבְרָה, בְּסַטְרָא דְגַבְרָה
 קָא אֲתִיָּא לְאַתְעֵרָא בְּעַלְמָא, כְּדִין אֵינִין בְּנֵי מַהִימְנוּתָא קִימִין וְיַהֲבִין גַּבְרָה
 זַחִילָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכְדִין אַקְרִי רְנָה דְאוֹרֵייתָא, וְעַל דָּא יְרִית דוֹר מְלִכוּתָא
 הוּא וּבְנוּי לְעַלְמִין וְלְדְרֵי דְרִין • וְכַד תְּרַנְגּוּלָא קֹאֲרִי וּבְנֵי נֶשֶׁא נִימִי
 בְּעַרְסִיִּהוּ וְלֹא מַתְעֵרִי, תְּרַנְגּוּלָא קֹאֲרִי לְבַתָּר וְאָמַר מַה דְאָמַר (קע"ח פ')
 וְהָא אוֹקְמוּה • לְבַתָּר בְּטִשׁ בְּגְדַפּוּי וְאָמַר, וּוִי לְפַלְנִיָּא גְזִיף דְמֹאֲרִיהּ,
 שְׂבַקָא דְמֹאֲרִיהּ, דְלֹא אֲתַעֲר רוּחִיהּ וְלֹא אֲשַׁנַּח לִיקְרָא דְמֹאֲרִיהּ. כַּד
 נְהִיר יִמָּא כְרוּזָא קְרִי עֲלֵיהּ וְאָמַר וְלֹא אָמַר אִיהּ אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן
 זְמִירוֹת בְּלִילָה, לְסִיעָא לִיהּ בְּאִינָן תּוֹשְׁבַחָן, וְלִמְהוּי כְּלָא בְּסִיעָא חֵדָּא •
 עוֹשֵׂי • עוֹשֵׂי מַבְעֵי לִיהּ • מַהוּ עוֹשֵׂי, אֲלָא בְּשַׁעֲתָא דְבַר נֶשֶׁא קָם בְּפַלְגוּת
 לִילִיא וְאַשְׁתַּדַּל בְּרַנָּה דְאוֹרֵייתָא, דְרַנָּה דְאוֹרֵייתָא לֹא אֲתַקְרִי אֲלָא
 בְּלִילִיא • וְכַד אִיהוּ אֲשַׁתְּכַח בְּאוֹרֵייתָא • כַּד נְהִיר יִמָּא, קַדְשָׁהּ
 בְּרִיךְ הוּא וּכְנַסַת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּי לִיהּ בְּחֵד חוּטָא דְחֶסֶד, לְאַשְׁתַּזְבָּא

מכלא

מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין • רבי יהודה אמר אנא שמענא
 דאמר רבי אבא האי קרא, איה אלוה עושי, עושה לי מבעי ליה, מהו
 עושי, אלא כמה דאמרת בשעתא דאיהו קם בפלגות ליליא ואשתדל
 באורייתא, כד נהר יממא אתער אברהם בכהוא חוטא דיליה דכתיב
 ביה (בראשית י"ד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגומר • וקדשא כריך הוא
 וכנסת ישראל מתקני ליה, ועבדי ליה בכל יומא בריה חדשה הדא
 הוא דכתיב אלוה עושי, והא (לך לך י"ד ב' 6) אוקמיה אל, וה' אל דא
 אברהם דכתיב (ביה) האל הגדול • ו' דא קדשא כריך הוא • ה' דא
 כנסת ישראל, ודא הוא אלוה • ואינון עבדין ליה לבר נש ומתקנין
 ליה בכל יומא, ובגין כך כתיב עושי כמה דאת אמר (תהלים קמ"ט) ישמת
 ישראל בעושי • אמר רבי יוסי ודאי כך הוא וכלא חד מלה • רבי
 יהודה פתח ואמר :

או הודע אליו חטאתו אשר חטא • הודע אליו, מסטרא דמאן, או
 ידע (כ"ט נודע) חטאתו מבעי ליה, מהו הודע אליו • (6) אלא
 קדשא כריך הוא פקיד לכנסת ישראל לאודעא ליה לבר נש ההוא חובה
 דהוא חב, ובמה מודעא ליה, בדיניהא כמה דאת אמר (פייב כ') יגלו
 שמים עונו וארץ מתקוממה לו, הודע אליו כמאן דפקיד לאחרא •
 דתנינן בשעתא דבר נש חב קמי קדשא כריך הוא, וללא אשגח
 בחטאיה לאהדרא בתיובתא קמי מאריה, ואשרי ליה בתר כתפיה,
 נשמתייה ממש סלקת ואסהידת קמי קדשא כריך הוא • כדון פקיד
 מלכא לכנסת ישראל ואמר, או הודע אליו חטאתו אשר חטא, אושיט דינא
 עליה ואודע ליה חוביה כמה דאת אמר (יחזקאל ט"ו) הודע את ירושלם את
 תועבותיה • בתר דמטי עליה דינא, כדון אתער רוחיה למחדר בתיובתא
 קמי מאריה ואתפגע למקרב קרבנא, דהיי מאן דלביה גס ביה
 חטי ואנשי חטאיה וללא אשגח עליה, וקדשא כריך הוא
 זמין לקבליה, ופקיד לאודעא ליה לההויא חובה בגין דללא
 יתגשי מניה • אמר רבי יוסי ריבי הוא ודלא, מגלן, דריבי
 אשכחנא בדר דכיון דעבד ההוא עובדא דבת שבע לא אשגח ביה,
 אמר ליה קדשא כריך הוא את אנשית ליה אנא אדברנא לך • מיד

מה כתיב (שמואל ב' י"ב) אתה האיש כה אמר יי (6) אתה האיש דלית
דכרת ליה, אתה האיש האנשית ליה, ובמה אודע ליה בדינא. ויוף
הכא קדשא בריך הוא קאמר הודע אליו חטאתו אשר חטא, ושפיר
מלה והכי הוה, דלא כתיב או נודע אליו כמה דכתיב (שמות כ"ה) או
נודע כי שור נגח הוא, ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא, אורייתא
קא מודעא ליה חוביה ולא בארז רינא, אלא באימא דאודעא לברה
במלה רכיך, והוא לא אנשי ליה ותב בתיובתא קמי מאריה ואיתימא
דוד דהוה קם בפלגו ליליא, אמתי אתערו עליה בדינא אלה
שאני דוד דאיהו עבר במרה דאתקשר, ובעייה דינא, ובמרה
דעבר אתרן. הוה חטא לקבליה דמלכותא קדישא, ולגבי
ירושלם קדישא, ובגין דא אתתרך מירושלם, ומלכותא אעדיו מגיה, עד
(דכ"ד ע"ב) דאתתקן בדקא יאות (ואתענש). אמר רבי יהודה מהו דקדשא
ברוך הוא אעניש ליה לדוד על ידא דבריה דכתיב (שמואל ב' י"ב) הנני
מקים עליך רעה מביתך. אמר רבי יוסי הא אוקימנא, בגין דתי
יקום עליה בר נש אחרא לא ירחם עליה. (7) אמר ליה והא אבשלום
בעא לקטלא לאבוי, בכמה עיטין בישין דבר עליה יתיר מבר נש
אחרא. אמר ליה לא שמענא. אמר ליה אנא שמענא דוד חטא בבת
שבע סתם. אמר קדשא בריך הוא ליתי ברא דבת אל נבר וינקום
נוקמתא, ומאן איהו דא אבשלום דברה דיפת תואר הוה מקרבא.
מכאן אוליפנא, מאן דנטיל אתתא דא בקרבא וחמיד בה, לסוף נפיק
מינה בן סורר ומורה, מאי טעמא, בגין דעד בען לא פסקא מינה זוהמא
והא אוקמוה. רבי יוסי פתח ואמר נשבע יי בימינו ובזרוע עזו, הדי
קרא אוקמוה. אבל תא חזי כל זמנא דבר נש חטי קמיה דקדשא בריך
הוא, אית דרגא דאשתמודעא לעילא לקבל האי חטאה, לדינא ליה
לבר נש ואסתבל (8) ואסתבם) עליה, אי תב בתיובתא שלימתא קמי
מאריה, אתעבר חוביה ודינא לא שלטא עלוי ולא מאטי עלוי. אי לא
תב, אתרשים ההוא חטאה לגבי ההוא דרגא. אוסיף למחטי, הא דרגא
אחרא אורמן לקבליה, ואסתבם בדרגא קדמאה, כרין בעייה תשובה

יתיר

(6) סג"ל לוח סוף וייבכ למ"ג קודם כן מוח סלסל טעוהו וכן חלל ר"ל לחם עשיה כמעט ליה ססס סססל לחטוה כבסטי. ולא
יסוד מחלטה. סס"א: (7) פ"י סוף לגבי דודו ססכר זרעה עליו וכו' ס"ק פ"ק דכ"ב ס' חלל על ס"ק לגבי סס"א סס"א רשענו
על פכזים סודאי סיס סודנו סיס יסיל כדור. ס"פ: (8)

יתיר, (ואי לא תב) ואי אוסיף למחטי אוסיף דרגא על דרגא עד דאשלים
לחמשה דרגין. כיון דאתתקן ימינא לקבליה ואסתבם עליה, הא שמאלא
זמינא לאסכמא בימינא ולא תכללא ביה, (6) כיון דשמאלא אסתבם
בימינא, כדין לא תלייא בתשובה והא אוקמויה. וכדין כלא אסתבמו
עליה כדינא ודינא שרייא עליה. וכד דינא אשתלים ושרייא עליה
דבר נש, כדין אסתיים ואתתקנו אצבען חמש בגו חמש, ימינא בשמאלא,
לאחזאה דהא כלא אסתבמו עליה בההוא דינא. וידוי מתיישרן
לאחזאה מלה בלא כוונה דבר נש, ולא יתכוון ביה. ועל דא כתיב
(שמות ט"ו) ימינך יי נאדרי בכח ימינך יי תרעץ אויב, לאתכללא שמאלא
בימינא ואשלים דנא, וכדין הוא קיימא דכלא. ועל דא כד בעי
קדשא בריך הוא לקיימא כלא כתיב (ישעיה ס"ב) גשבע יי בימינו ובזרוע
עזו וגומר רבי יהודה פתח כתיב (ויקרא כ"ג) פרי עץ הדר כפת תמרים,
פרי עץ הדר מאן הוא, דא אתרוג. וכי אתרוג מעץ הדר הוא, והא
כמה קוצין אית סחרניה מכאן ומכאן, ואת אמרת פרי עץ הדר. אלא
דא דמלה דכתיב (בראשית כ') ויבן יי אלהים את הצלע אשר לקח מן
האדם לאשה ויבאה אל האדם. וכתיב עצם מעצמי ובשר מבשרי
ודא הוא פרי עץ הדר. מנלן דאדם עץ אקרי דכתיב כי האדם עץ
השדה. כפת תמרים, דסליק לשבעין שנין, וביה אשתכללו שבעין
שנין עלאין. ודא אכפת ואתקשר לעילא ותתא, ועל דא אקרי כפות
כמה דאת אמר בפיתו, דסליק להכא ולהכא. הדא הוא דכתיב כי
כל בשמים ובארץ דייקא. רבי יוסי אמר פרי עץ הדר, דא מזבח דעביד
פירין וסליק איבין לכל סטרין. מאי טעמא בגין דכל שבעין שנין יהבין
לה חולקא ואתברכא מכלהו. מאיקא מיירי, בגין דמאן דחטי לגבי מזבח
בכלא חטי, דהא כפית לקבליה ההוא דכפית לעילא ועל דא אתקשר דא
בדא. פרי עץ הדר כפת תמרים, ולא כתיב וכפת תמרים. כתיב
(ויקרא ו') ואת משחת אהרן ומשחת בניו. מאי קא מיירי, אלא זאת,
(ט) דא מזבח דאתמשח על ידא דאהרן דכתיב ומשחת את מזבח
העולה ואת כל כליו. ומשחת, זו משחת בניו דהא מכלהו אתמשח

ואתרבי

(6) מכתב משמע שלא נגמר סדין עד שחמש נחטפו ס"פ א"ס. אפי' ואל' מס ספרים. סמ"פ"ס פעמים שלא עס נכר ססס ס' וי"ס סמך
בר"ל. מתיין: (ב) כל דר' פ"י על סעטרס ורבי יוסי על רחל ככניוס מא"ף יו"ד ס' וסוף נכר ר"ו ס"ס ט' סנין וסרי מזבח סמ"ל.
אפי' יו"ד ס' רחשו לל"ף ככילוי יו"ד. ר"ו ס"ס רחשו למ' במי' ס' וכניימטרילי סוכת. מתיין:

וְאֶת־רֵבִי וְאֶת־בְּרָכָא וְאֶת־דָּבָא • תא חזי כחג סוככים את המזבח זמנא
 חדא בכל יומא, ושבעה זמנין לבתר • מאי קא מיירי • אדא למלכא
 דזמין אושפיזין ואתעסק בהו, והוה ליה למלכא בת יחידא, אמרה ליה
 מארי מלכא, בגין אושפיזין לא אשנחת עלי • אמר ליה חייד ברתך,
 (6) פרקטא חדא אסליק לך בכל יומא דשוי ככלהו • (דכ"ד ע"ב) כך בכל
 יומא ויומא דחג מקריבין ישראל לקבל אומין דעלמא • אמר מזבת
 למלכא קדישא, לבלהו משתכחי מאנין וחולקין, ולי מה את יהיב •
 אמר לה בכל יומא ויומא יסובבון לך שבעה יומין עלאין, לברכא
 לך ויהבון לך שבעה חולקין (בכל יומא) רבי יוסי אמר שבעין חולקין
 בכל יומא, לקבל שבעין פרים דמתקרבין בחג • רבי יהודה אמר
 שבעה בכל יומא, בגין דהא אתברכא (מאתר) מכלהו • ולסוף שבעה
 יומין מתברכא מאתר דמשח רביתא אשתבח • (ולבתר) שבעה זמנין
 לקבל כל אינון שבעה יומין, בגין לקיימא לה ברפאן מן מבוועא
 דנגיד תדיר ולא פסיק, אשתבח דאתברכא (תדיר) בכל יומא ויומא,
 עד שבעה יומין, דאתברכא ממובעא דנחלא • וכן זמנא אחרא שבעה
 זמנין בחדא, ואתקיימו ברפאן לבתר מאתר עלאה דמבוועא נפיק
 ולא פסק בדקאמרן • בכל יומא מכריזין עלה ואמרין (שמאל ס' ב) עד
 עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה • עד עקרה ילדה שבעה • דא
 בגסת ישראל דאתברכא משבעה בכל יומא, וסליק לחשבן עלאה •
 ורבת בנים אמללה, אלין אומין עובדי עבודה זרה דסלקין ביומא
 קדמאה לחשבן רב, ולבתר מתמעטין ואולין בכל יומא ויומא ועל
 דא מזבח מכפר על חוביהון דישאל • מזבח מדכי להון, ואריק להון
 ברכאן מעילא לתתא • וענף עץ עבות, דא מלכא קדישא דאחיד לתרין
 סטדין, ובגין כך הדס תלת ענפי, דיתעביד ענף עץ עבות דאחיד לכל
 סטרא • וערבי נחל, אלין תרין קיימין, דמהבא נפיק לכפת תמרים •
 כפת תמרים אחיד לעילא ואחיד לתתא והא אתמר • אתרוג נפקא
 כגו כובין דאילנא והכי הוא • כפת תמרים הכי נמי אחיד בהו ודא,
 כל מה דנפיק לעלמא מהבא נפקא ומהבא אתין (ס"ה אתון) רבי יוסי פתח
 ואבאא אל מזבח אלהים • מאן מזבח אלהים, דא הוא מזבח דלעילא

מזבח

(6) ט' כ"ב חתם של מ"ס • ופרש"ט ט' מזבח ותצורם כמנע יפס אעלם לך למלך ככל יום זקיל נגד כולם :

מִזְבַּח אֱלֹהִים וְדָאִי, וְהֵינּוּ בְּאֵר דִּיצְחָק. וְלִזְמַנֵּינ מִזְבַּח יי כְּמָה דָאָת
אָמַר קָם מִלְפָנֵי מִזְבַּח יי. וְעַל דָּא יִרְתִּין עֲלֵמִין מִהֲבֵא דִינָא וּרְחֻמֵי
בְּגִין דְּהֵיא יִנְקֵא בְּהֵאִי סִטְרָא וּבְהֵאִי סִטְרָא וְהֵא אֲקֻמוּה מִלָּה :

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא דָא (א) הַמוֹעֵל בְּהַקְדֵּשׁ
צִרִיךְ לְהֵבִיא קֶרֶן וְחֹמֶשׁ
הַדָּא הוּא דְכֹתִיב וְאֵת חֲמִשִּׁירֹו
יֹסֵף עֲלָיו. קֶרֶן ו' (ב) חֹמֶשׁ דִּילִיה
ה', וְדָא קֶרֶן הַיּוֹבֵל, קֶרֶן דְּהוּרָה
בְּמִצְחֵיה דְּהוּא פִּר דְּהַקְרִיב אֲדָם
הָרֵאשׁוֹן, הָאִי אִיהוּ עֵיקְרָא דְכָל
קֶרְבָּנֵיִיא, הַקֶּרֶן קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם
הָבֵא וּפִירוֹת דִּילִיה בְּעֵלְמָא דִין
וְדָא ה' ה' : ע"כ

פ' כח מ"א כ' קדש לי כל כבוד וכו' :

גִּרְמִיָּה מִלְרַע, מְקַדְשֵׁי לִיה מִלְעֵילָא. וְכֹד אֲתַקְדֵּשׁ בְּרִנְשׁ בְּקִדּוּשָׁה
דְּמֵאֲרִיָּה, מְלַבִּישִׁין (כ"א יִרְתִּין) לִיה נִשְׁמַתָּא קִדְיֵשָׁא, אַחְסָנָא דְקִדְשָׁה
בְּרִיךְ הוּא וּבְנַסַּת יִשְׂרָאֵל. וְכִדְרִין יִרִית כְּלָא וְאַלְיִן אֲקֶרֶן בְּגִין לְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְכֹתִיב (דְּכִרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לִי יְאֵהִיכֶם וְהֵא אֲקֻמוּה תָא חֲזִי
כְּתִיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְאֲקֻמוּה נֶפֶשׁ חַיָּה סַתֶּם יִמָּה הוּא חוֹלְקָא יִרִית
דּוֹד מְלָכָא וְאֲתַקְשֵׁר בְּקִשׁוּרָא עֲלֵאָה וְאַחְסִין מְלָכוּתָא כְּמָה דְאַתְמַר, וּבְגִין
כֶּךָ וְהִיתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנֵי צְרוּרָה בְּצְרוּר הַחַיִּים. וְהֵא אֲקֻמוּה דְנֶפֶשׁ אֲתַקְשֵׁר
(יכ"ס ע"א) (ו) כְּרוֹת, וְרוֹת בְּנִשְׁמָה וּנְשָׁמָה בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְזָבָאָה
חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דִּירִית יִרְוֵתָא דָא עֲלֵאָה. וְוִי לְאִינּוֹן רִשְׁעֵיִיא דְנֶפֶשָׁאֵן

דילהן

(א) פי' שוקק סכסס סוף חטוטאת ולא סרוח וכ"ס סכססס וככו' כסטר סלגוליס ונעמנו ספני ארץ כס' ססססס סססס יא פחיס לחיו' סרמ' לח' וככו' כמכתי כס' סמח' ול' סססס רוקא כלגויה כמלות ול' ס' סא'ין : (ב) כל סס'ס יסוד סכס סכסוך יסוד סיססא ססס סוד קרן סיוכל סכסס כסוך זעיר עד דעסו או עד מ' ס' ס' וס' ס' ס' סכס יסוד סססו ו וסס זעיר סוף ו' ככללס דעסס או סוף סלו סוף ו' כסרעוט : (ג) סוף סניוקכא סלו . סרס' : (ד) סוד סרוח : (ס) סססס סן ססססין : (ו) סססס סרוס וקדוס כסס'ל' זסרוס ר'ל סוכרל סן סח'לג'יס וקדוס סוססע כסססין חס'ס וסססססס כסר'ססו וס'ססס קדוס'ס כססע ססס'סין : (ז) ס'סס דססר ח'ו דוד סוף כסס'ל' וס'סר נסס אדוני יטל סף סרסע'ס וכ' וסכסס'ו כ'ר' ססא כס'ס'ו יססס כ' כל דכרוו יסס'ס כקס' ססין כוכדי אסר סקדוס סללו ע"ס חוק' סס'ין

ס"ו

דילהון לא זכאן בעלמא דין כל שבן בעלמא דאתי עלייהו כתיב
 ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע דאזלן ושטאן בעלמא, ולא
 אשכחן אתר לנייחה לאתקשרא ביה, ואסתאבן (כ"ג ואשתאבן) בגו
 סטרא דמסאבותא, וכרוזא קארי ואמר נפשכי תמעול מעל ביי מקדש
 יי טמא • דהא בקדושה (ס) לא עייל (ז) ולא אתבליל, ואינון מזיקי
 עלמא, בגין (ג) דמתרבקן בהו (ה) ומסתאבן • רבי יצחק אמר הא אוקמוה
 נפש, בד מתעטרא כנסת ישראל, במלכא קדישא אתעטר, ואקרי
 (ס) צרורא דחיי, בגין דכיה (ו) אתקשר כלא רבי אלעזר אמר שכינתא
 כד נטלא (ו) באבהתא נטלא הדא הוא דכתיב (שמות י"ד) ויסע מלאך
 האלהים ההולך וגומר • (ס) רבי אבא אמר כלא אתעביד חר עטרא
 בגין דיתעטר כחדא, ושמא קדישא אתחוי בגווייהו (ס"ח בגוונוי) ובההיא
 שעתא אקרי (ס"ד) כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים והו חמאן
 ישראל זיו יקרא עלאה נטיל קמיייהו, ודא הוא דתנינן (דברים ל"ד) ויוציאך
 בפניו בכחו הגדול ממצרים • אלן אבהתא, ובגין כך האי שמא מתבר
 טורין ומתבר טינרין, ואית ביה לטב ולביש זכאה חולקיהון דישאל •
 תא חוי עז לקרבנא אמאי, והא אמר רבי שמעון עז שמא דיליה גרים,
 לאולף מן שמיא, דהא סטרא בישא זינא בישא הוא • אלא הכי אמר
 רבי שמעון דא בעי לקרבא • דהא אי אעבר עליה רוחא דמסאבא
 או אתעסק ביה • האי עז קרבניה, בההוא גוונא דאיהו חטי ביה •
 ואמר רבי שמעון הא תנינן אית מאן (בראשית ס"ט ח' שמות כ"ד כ' ועיין ז"ל כ')
 דזכה בנשמה • (ט) ואית מאן דזכה באתערותא דרוח • ואית מאן דלא
 זכי אלא בנפש, האי מאן דלא זכי אלא בנפש ולא סליק יתיר, הא
 אתרבק בההוא סטרא מסאבא, וכד איהו גאים אינון סטרין בישין
 אתיין ומתרבקן ביה, ומודעין ליה בחלמא מילין דעלמא, מנהון פריבין
 ומנהון קשוט • ולזמנין דחייבן ביה, ואחזיאו ליה מילי שקר וצערין ליה
 בחלמיה. ועל דא אומין עובדי עבודה זרה מנהון דחמאן בחלמייהו
 מילי קשוט, בגין ההוא סטרא דמתרבקן ביה, ובלהו מילין לזמן קריב •

תא
 (א) כפומיות : (ב) כסתכלנות טעולמות : (ג) ספק פרוש : (ד) כשפע טמא ספק קדוש : (ה) שזעיר פור ען סחיים : (ו) לרור גימע'
 מלכות : (ז) דדוקא עד חג' נק' ע' סח ומשס ולמעט טן סרעט : (ח) ע' סוד לרור טוה כחינה וככו סר סס' ע'כ סיכות וסינו
 לרור ממש סחיות כלדרו לחיכות וף טוה כוללג כל סב ונמלא ד'ס ח' שפוא ע'כ ונש חיים כד' לויקות : סרמ' : (ט) כ' ל' ד'ל
 טל סס חלקים שבכ' ויסע מלאך סאלמים כי אל סוא בכורס ומי טוה רחמים או קאי טל סס ע'כ סוילא ממחי סס חלקין רחמים וסאלמני
 דין ולתור כנודע וסינו רחמים וטוב לישראל ודין ודעת למגדים • ח' ס' :

תא חזי באלין זינין בישין אית תלת דרגין אלין על אלין, דרגא עלאה
 דילרוזן הנהו דתליין (ע"ו כ' שמות רס"ו ח' רס"א ח' ז"א כ') באורא • דרגא
 תתאה דילרוזן אינון דחייבן בבני נשא וצערן לרוזן בחלמייהו, בגין
 דכלהו חציפין ככלבי • ואית דרגא עלאה עלייהו דאינון מעלאי ותתאי,
 ואלין מודעי ליה לבר גש מילין, מנהון כדיבין ומנהון קשוט • ואינון
 מילי דקשוט בלהו לזמן קריב • וההוא דרגא מאינון דתליין באורא
 דאינון עלאין יתיר • ההוא דלא זכי יתיר אלא בנפש, וההוא נפש בעי
 לאתקנא לקבלא רוחא, עד לא רווח ליה, נפקא מה דנפקא מההוא
 נפש ואתפשט בעלמא, ובעא לסלקא ולא בעי, עד דאערע בהו באינון
 דאורא, ואינון מודעין ליה מילין מנהון קריבין ומנהון רחיקין יתיר,
 ובההוא דרגא אזיל (ה) ואתקשר בחלמיה עד דקני רוח, בין דקני
 רוחא, ההוא רוחא נפיק מתבר טורין וטינרין, סליק ואתפשט ואעיל
 בין מלאכי עלאי קדישי, ותמן ידע מה דינע ויאלוף מילין ואתהדר
 לאתריה • בדין הוא קשורא דבר גש בקרושה, עד דזכי בנשמה וקני
 לה • בין דקני נשמה, היא סלקא לעילא לעילא, ונטורי פתחין לא
 מעכבי לה, ואזלא ומתפשטא ועיילא בין אינון צדיקיא דצירין בצורא
 דחיי • ותמן חמי ענוגא דמלכא, ומתהנייא מן זיוא עלאה • וכד אתער
 אילתא קדישא ברוח צפון נחתא, וקם ההוא זכאה דקני לה ואתגבר
 באריה תקיפא באורייתא עד דאתי צפרא, ואזיל בההיא אילתא
 קדישא לאתחזאה קמי מלכא, לקבלא חד חוטא דחסד • ומאי איהו,
 דא חוטא דאברהם דהוא קני ליה דכתיב (בראשית י"ד) אם מחוט ועד
 (וב"ס ע"ב) שדוך נעל, הויה לא אתהני מאהרא כלום ואמר אם מחוט,
 זכה להאי חוטא, ודא אקרי חוטא דאברהם. וכד אתי ההוא זכאה
 בהאי אילתא, בדין אתער עמה קמי מלכא. ודוד קאמר (תהלים כ"ט)
 למנצח על אילת השחר, דא כנסת ישראל, אילת השחר שירתא דכנסת
 ישראל דקאמרי בגלותא, אלי אלי למה עזבתני וגומר. אמר רבי שמעון
 זכאין אינון מארי דנשמתא, מארי דאורייתא, בני פולחנא דמלכא
 קדישא • ווי לאינון חייבייא דלא זכאין לאתדבקא במאריהון, ולא זכאין
 באורייתא, דכל מאן דלא זכי באורייתא, לא זכי לא ברוח ולא בנשמה.

ואתדבקתא

(ה) עיין כפראא נח"כ ח' דניקס דכ"ה וליז קשורין זכ כוס • סמ"א :

ואתדבקותא דילהון בההוא סטרא דזינין בישין, והאי לית ליה חולקא
 במלכא קדישא, לית ליה חולקא דקדושה • ווי ליה בד יפוק מהאי
 עלמא, דהא אשתמודע הוה לגבי אינון זינין בישין, מארי חציפותא,
 תקיפי בכלבא, שליחי דגורא דגיהנם דלא מרחמי עליהו • תא חזי מה
 בין (6) ישראל לעמין עובדי עבודה זרה, ישראל אף על גב דלא זכי
 בר נש ישראל אלא בנפש, דרגא עלאה קאים עליה • ואי איהו בעי
 למקני רוח, ואי איהו בעי למקני נשמה, קני וזכי בה • אבל עמין עובדי
 עבודה זרה לא קניין לעלמין, בר אי אתגור דקני נפש (תחרת נפש)
 מאתר אחרא • וישראל דקיימי ברגא תתאה בנפש, אי איהו לא בעי
 למזכי יתיר • עינשיה סגייא, ווי לההוא חייבא דאנשי פקודי דאורייתא,
 ולא אשתדל באורייתא, אנשי למאריה עליה כתיב (ס"ד ק"ו) יתמו חטאים
 מן הארץ • ותא חזי אית בני נשא דאתדבקן בהאי סטרא, בגין ההוא
 (כ"ג בהאי) נפש דלא זכאן יתיר, וכד אעבר עלייהו ההוא רוחא מסאבא,
 אשרי עלייהו ואתדבקו ביה, כדן ההוא חטאה דחטי בר נש הוה
 מסטרא דההוא רוח מסאבא, וקרבניה אירו חד (6) עו, בגין דאירו
 בעירא דאתי מההוא סטרא לבפרא על חוביה • אמר ליה רבי אלעזר
 בריה דהא כתיב (דברים כ"ג) לא תלין נבלתו על העץ וגומר ולא תטמא
 את אדמתך • בגין דארעא היא קדישא, (ובאתרא דשאר) ורוח מסאבא
 לא ישתבח אתרא בארעא קדישא למישרי עלוי • אי הכי ביון דההוא
 בעירא שארי עליה רוח מסאבא, ואתי מסטרהא, אמאי מקריבין ליה
 לסטר קודשא אמר ליה יאות שאלת אבל תא חזי ברי • כתיב (ס"ד)
 כי יי אלהיך אש אוכלה הוא, אית אשא אכיל אשא, אשתא דקדשא
 בריך הוא אכיל אשא אחרא ותא חזי אית מלאכין דאמרין שירתא
 קמי קדשא בריך הוא, ואינון מתבטלי בד מסימי ההיא שירתא בניצוצא
 דאשא אכלא • לתתא זמין קדשא בריך הוא אשא דמרבחא והאי
 אשא אכלא ושצי לכל ההוא סטרא, ואתבטל ההוא סטרא בההיא
 שלהובא דאשא, ולא אשאר מניה בעלמא • וההוא בר נש דמקרב
 קרבניה קאים עליה, ובההוא ריחא דקרבנא דסליק, אתעבר מניה

סטרא

(6) חזין בפסס מאור שרטי אלא מסאבא ושל ישראל מקו סאלמעי ונפש כתיב כ"ג טוב אלוהים וגם כלל דעת כנס לא טיב : (כ) י
 ז' ו' מלכין וכן י"א יריעות כסוד ר"ס ז' יס"ד סמ"ז • אחי פירש ירכיבו סא"י וכל דשו טוח מן י"א סגני סקיעות אכתוד סקליטוס
 דעזיק לכן ס"י י"א יריעות עוים כי כפינה זו דשו מקדושה סמטרכס. עמסס ולכן קרככו עו' סל"ן :

סטרא דרוח מסאבא דשרי"א עלוי ויתכפר בגיני כך כלא אתבטיל
 וישתצ"י ולית מאן דקאים לגבי ההוא אשא • רבי אתא הוה אזיל
 בארחא ורבי חי"א ורבי יוסי אערעו כחדא, אמר רבי אחא ורבי און
 תלת, זמינן לקבלא אנפי שכינתא, אתחברו כחדא ואזלו • אמר רבי
 אחא כל חד וחד לימא מלה (ב) דקטורא דאורייתא ונוזיל • פתח רבי
 חי"א ואמר (ישעיה מ"ה) הרעיפו שמים ממעל וגומר האי קרא רזא הוה
 דחכמתא, דאוליפנא מבוצינא קדישא • הרעיפו שמים ממעל, מ"י
 הרעיפו כמה דאת אמר (דברים ל"ב) יערוף במטר לקח, ועל סטרא דמטרא
 דהוא מזונא דכלא קאמר, ועל דא כל עיני עלמא מצפן לקדשא כרין
 הוא למזוני, בגין דאירו יהיב מזונא לכלא וזן כלא כמה דאת אמר
 עיני כל אליה ישברו וגומר • ואי תימא דבאתר דא דאקרי שמים תלי"א
 מלתא, הא תנינן דלאו בזכותא תלי"א מלתא, וזכותא הא אוקמוה צדקה,
 ותרנום צדקה זכותא, וזכותא ושמים חד מלה הוא, והכא הרעיפו שמים
 (ואי תימא דכיה תלי"א), כתיב ממעל • ממעל ודאי, מעתיקא קדישא קא
 (דכ"ז ע"ב) אתי"א, ולא מההוא אתר דאקרי שמים ואקרי זכותא, אלא
 ממעל דייקא • ושחקים יזלו צדק, דכד שמים נטיל ליה ממעל מההוא
 אתר עלאה דשארי עליו, כרין שחקים יזלו צדק, מאן שחקים, אתר
 דטחנין מנא לצדיקייא, ומאן נינהו, נצח והוד, דאינון ודאי טחנין מנא
 לצדיקייא, למאן לההוא אתר דאקרי צדיק, דהא אינון טחנין ליה
 לההוא מנא דאתי"א מלעילא, וכל ההוא טיבו מתכניש בגווייהו,
 למיחב ליה לדרגא דצדיק, בגין דיתברכא צדק מההוא נוזילו דילרוזן,
 ועל דא טחנין מנא לצדיקייא, מאן צדיקייא, דא צדיק וצדק, יוסף ורחל,
 דכד מזדווגן כחדא צדיקים אקרו, ואלין טחנין מן לצדיקייא ודאי, ועל
 דא ושחקים יזלו צדק • כרין תפתח ארץ לתתא, ויפרו ישע בני עלמא
 וצדקה תצמיח יחד כל רחמי, וכל טיבו דעלמא סגיא, ומזונייהו דבני
 נשא משתכחי בעלמא, כרין חרוה על חרוה אתוסף וכל עלמין
 מתברכאן • אמר רבי אחא אלמלא לא אתינא אלא למשמע דא די:
 פתח רבי יוסי ואמר (שופטים ה') לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם
 ברכו יי • תא חזי כל רעותא וכל לבא דבעיבר נש לארקא

ברכאן

(ב) מ"י דית טיב כקטורא כי דברי תורה עיניש של טלב כקטורת • מ"ז ב :

ברכאן מעילא לתתא ליחדא שמא קדישא • ליבעי בצלותא לקדשא
 בריך הוא, ברעותא וככוונא דלבא, לנגדא מההוא נחלא עמיקא
 כמה דכתיב (תהלים ק"ב) ממעמקים קראתיה יי, דתמן עומקא דכלל
 בעמיקי עלאי, דאינון שירותא עלאה דאבא ואימא מזדווגין, אוף הבא
 לבי לחוקקי ישראל • מאן חוקקי ישראל, לא כתיב חקקי ישראל,
 אלא לחוקקי אלין אבא ואימא, דאינון מחקקי לישראל קדישא,
 דאיהו נגיד מבינייהו • המתנרבים בעם, אלין אינון אבהן דאקרוז
 נדיבים כמה דאת אמר (ס"ט מ"ו) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם
 כדין ברכו יי, לנגדא מניה ברכאן לתתא, וישתכחון ברכאן בעלמא
 כלהו • דכד הבא משתכחין ברכאן מלעילא, כלא הוא בחרוותא
 כלא הוא בשלימו • זכאה חולקיהון דישראל דקדשא בריך הוא
 מדיק עליהון ברכאן וצוית צלותהון ועלייהו כתיב (ס"ט ק"ב) פנה אל
 תפלת הערער ולא בזה את תפלתם וגומר :

פרשת צו את אהרן

זאת תורת העולה וגומר • רבי שמעון פתח ואמר (ס"ט ל"ו) צדקתך
 בהררי אל משפטך תהום רבה וגומר (פקודי ל"ה) האי קרי
 אוקימנא ליה ואתמר • תא חזי האי (ה) עולה סליקו וקשירו דכנסת
 ישראל לעילא, ודבוקא דילה בגו עלמא דאתלמהו כלא חד בקשורא
 חדא בחידו, ובגין דסלקא לעילא לעילא כתיב זאת תורת רוא דכר
 ונוקבא כחדא, תורה שבכתב ותורה שבעל פה לסלקא בחביבותא •
 כד אתער סטרא דצפון כמה דאוקימנא דכתיב שמאלו תחת לראשי,
 כדין איהי סלקא בחביבותא, ואתעפרא בימינא ואתחברא באמצעיתא,
 ואתגהיר כלא מרזא קדש הקדשים, ודא מגו דרזא דארס, ברעו
 דכהנא ובצלותא ובשירתא • והא אוקימנא דעולה קדש קדשים
 ברזא דרוח עלאה, בגין דתלת רוחין קשירן פחדא • רוח תתאה
 דאקרי רוח הקדש, רוח דלגו באמצעיתא דאקרי רוח חכמה ובינה וכן
 אקרי רוח תתאה • אבל האי רוח דנפיק מגו (כ) שופר כליל באשא

ומיא

(ה) סי' לפי ספוט לא ל' ס' עולם ככיוון לקרבן וז' אגס אחר פקדונות עולים וגם לא מפני עליית ענן כולם אלא ספיר פיה שמעלת
 ע' כ' כ' שמעלת מעמקי סקליטוס וסוף עולם עד סדקס כלל כולל קיטת ועיר ומשם עד א"ו וסוף ענינם סמך כסללים
 סקוס וכן כשעלם שמעלת עולם לרוח: (כ) נחלס אר"ל כי ב' חירות סני' סס רוחניים כפיר כשעלם אכל סוילת מסור פיה כסור סכל
 רוח סנוכס וסוף כסור מקיף • ס"מ' :

ומיא • רוח עלאה דאיהו סתים בחשאי, רביה קיימין כל רוחין קדישין
 וכל אנפין נהירין • ובגין כך אהדרת עולה רוח ממש • ולבתר מרוא
 דבהמה, (רכ"ז ע"ב) מסתפקי ואתונו לאתקשרא רוח אחרא, דאיהו גו
 מסאבו, מאינון תרבין ושמנונין כמה דאתמר, ובגין כך עולה קדש
 קדשים • שאר קרבנין למעבד שלמא בעלמא בלהו מכמה סטרין,
 ומארי דדינין לאתעברא, ולא תנהרא מגו רעותא ולא תבסמא, אקרון
 קדשים קלים, בגין דלא מתעטרי לעילא לעילא בקדש הקדשים ועל
 דא אינון קדשים קלים, ונכיסו דילהון בכל אתר כמה דאוקמוה. אבל
 עולה דאיהו רוא דקדש הקדשים, לאו איהו כשאר קרבנין דכל
 עובדהא קדש • תא חזי מה כתיב ולבש הבהן מרו בד • אלון לבושין
 מיוחדין לקדושה, (6) בד יחידאי מיחדא לקדושה • וכתיב בגדי קדש
 הם ורחץ במים את בשרו ולבשם • מאי טעמא דא קדש • אלא רוא
 דמלה כדקאמר דאיהו קדש קדשים, דסלקא כלא ואתעטרא בקדש
 הקדשים בקשורא חדא. ולבתר מפני ואעבר רוח מסאבא דמסאבא
 כלא, דלא שלטא ולא יתקריב גו מקדשא, ואתעבר מכל סטרי קדשא,
 ואשתאר כלא קדש בקדושה יחידאי • ואמר רבי שמעון הא אתמר
 דכתיב (כ"ה ס"ד) אדם ובהמה תושיע • והכי סלקא רוא דאדם
 מסטרא דאדם • בהמה מסטרא דבהמה • ובגין כך כתיב אדם כי
 יקריב מכס • אדם ודאי, רדא קרבניה לעילא לקשרא קשרא, ולבתר
 מן הבהמה, וכלא איהו בקרא אדם ובהמה, ודא איהו רוא דאצטריך
 לקרבנא אדם ובהמה כדקאמר • תא חזי כד ברא קדשא בריך הוא עלמא,
 הכי עבד אדם ובהמה • ואי תימא והא כתיב ועוף יעופף על הארץ, דהא
 מנייהו מקרבין קרבנא ואפילו עולה כמה דכתיב ואם מן העוף עולה
 קרבנו • תא חזי מכל אינון עופין לא מקרבין אלא מן התורים • או
 בני יונת • אלא רוא דא, מה דאתכשר ברא פסיל ברא, דא ימינא
 ודא שמאלא וכלא חד • עוף יעופף על הארץ, הא אוקימנא דאינון
 רוא דרתיבא, ובהו תסתלק רוח הקדש לסלקא לעילא, דאינון תרי חד
 לימינא וחד לשמאלא, עוף לימינא ודא מיכאל • (כ) יעופף לשמאלא

ודא

(א) נחמ"כ מעין ד' ספליא כבוד ספסלון כנר כל רוח רעס וכישיי וכלכד יסיים דוקא לכוש פסחון כלי סוס דא וו"ש בר יהודאי גסור
 מי חד לקדושה ואפסר לומר שלכן סמלאכים כרדס למעט לוכש • יס : (ב) כל יעופף כב' גבריאל וק"ל גבריאל כב' ולכן יעופף
 עסיפס כפולס וכן סוף כפ' כספר כראשית ע"ו ב' ע"ש סרמ"ו :

ודא גבריאל · דא לימינא ודא לשמאלא · ובגין כך מקרבין תרין
 אלין לסלקא רוח קודשא, ושמאלא מעטר וזיין לתתא ליהוא סטר
 שמאלא, וימינא לימינא, ואתקשרת אתתא בבעלה למהוי חד, וכלא
 מסתלק ומתקשר בחדא לעילא ותתא, וקדשא בריך הוא אסתלק
 בלחודוי ואתתקף · ובספרי קדמאי, מסבנא לא יחיב חולקא לאתונא
 אלא לעילא לאתקשרא, אבל כלא לעילא ותתא, כל חד מתקשר
 לסטריה ברקא יאות והא אוקימנא · (שמע' רל"ט ט"א) רבי אלעזר שאל
 לרבי שמעון אבוי ואמר, (ה) הא קשורא דכלא אתקשר בקדש הקדשים
 לאתנהרא, אתרבקותא דרעוא דכהני לויאי וישראל לעילא עד היכן
 איהו סלקא · אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף, דכל קשורא ויחודא
 ושליומו, לאצנעא בההוא (ו) צניעו דלא אתרבק ולא אתידע, דרעוא
 דכל רעוין ביה · אין סוף לא קיימא לאודעא, ולא למעבד סוף ולא
 למעבד ראש, דאין (כ"א ראש כמה דאין) קדמאה אפיק ראש וסוף ·
 מאן ראש, דא נקודה עלאה דאיהי רישא דכלא סתימא, דקיימא גו
 מחשבה ועבד סוף דאקרי סוף דבר, אבל להתם אין סוף, לאו
 רעותין לאו נהורין לאו בוציגין בההוא אין סוף, כל אלין נהורין ובוציגין
 תלין לאתקיימא בהו, ולא קיימי לאתדבקא, מאן דידעי ולא ידעי, לאו
 איהו אלא רעו עלאה סתימא דכל סתימין, אין וכד נקודה עלאה
 ועלמא דאתי אסתלקו, לא ידעין בר ריחא, כמאן דארח ריחא ואתבסם,
 ולא דא נייחא דהא כתיב ולא אריח בריח ניחחכם, דהא ריח ניחח
 ריחא דרעותא דכל הני רעותא דצלוחא, ורעותא דשרתא, ורעותא
 דכהני דכלהו רזא דאדם, כדן כללהו ארבעי רעותא
 חדא, ורההוא אקרי ניחח, רעותא, כתרנומו · כדן כללא
 אתקשר ואתנהיר כחדא ברקא יאות כמה דאתמר ·
 ועל דא אתייהיבת האי סטריא אחרא בידא דכהנא דכתיב
 (דכ"ז ע"ב) צו את אהרן ואת בניו לאמר · רזא הכא, דהא אוקימנא לית
 צו אלא עבודה זרה, והכא אתייהיבת ליה לאתוקרא, והוא מחשבה
 רעה, ולאעברא לה מגו קדשא, בהאי רעותא דסלקא לעילא, ובהאי

תננא

(ה) נחלקר ככונות סחכלות דמתקשרים ג"כ כג' אטלעיות וג' אטלעיות כג"ר וכן מתקשרים כל העולמות כמו שביאר רבינו סה"ל
 וז"ל ע"ה"ן : (כ) סוה"ו סי' ארס קדמין שנקרא א"ס ועיין פקודי רל"ט א' פירוש כל סתמאי ע"ר ר' אשל פתח : ס"ל"כ

תננא ותרבין דאתוקדן בגין לאתעברא מן קדשא, והאי (6) צו ברשותייהו
 קיימא לאפרשא לה מן קדשא, מגו האי קרבנא. ואי תימא צו את בני
 ישראל, הכי נמי דהא ברשותייהו מיימא לאפרשא לה מן קדשא, כל
 זמנא דעבדי רעותא דמאריהון, דלא יכלא לשלטאה עלייהו והאי קרא
 כלא אתיין לאחזאה רזא דמלה, לאעטרא ליהוא רוח קדשא לעילא
 לעילא, ולאפרשא לה לדא רוח טומאה לנחתא לה לתתא לתתא •
 דא ברעותא ובצלוחא כדקאמרן • ודא כעובדא כלא כדקחוי ליה •
 והאי קרא מוכחא עלייהו דכתיב צו את אהרן ואת בניו לאמר, צו דא
 עבודה זרה רוח מסאבא • (כרמית ל"ח) לאמר • דא אתתא דאקרי ראת
 " כתיב הכא לאמר • וכתיב התם (נח ט') (ירמיה ג') לאמר הן ישלח
 איש את אשתו והא אקמוה • בגין כך כלא אתמר וכהנא קיימא
 לאתקנא כלא ברזא דאדם ובהמה זכאה חולקיהון דצדיקייא בעלמא
 דין ובעלמא דאתי, דאינון ידעי ארחי דאורייתא ואזלי בה בארח קשוט
 עלייהו כתיב (ישעיה ל"ב) " עליהם יחיו מאן עליהם • אלן ארחי דאורייתא,
 יחיו, יתקיימון בעלמא דין ובעלמא דאתי • תא חזי כתיב זאת תורת
 העולה אמר רבי חייא האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא, (זאת תורת,
 דא כנסת ישראל • העולה, דהיא סלקא ומתעטרא לעילא לעילא •
 לאתקשרא כדקא יאורי, עד אתר דאקרי קדש קדשים • דבר אחר)
 זאת תורת, דא כנסת ישראל • (כפול דף ק"ט כ' ופקודי ל"ט כ') העולה, דא
 מחשבה רעה, דאיהי סלקא על רעותא דבר נש לאסטאה ליה מארח
 קשוט • היא העולה • היא דסלקא ואסטיאת ליה לבר נש, ובעי לאוקדא
 לה בנורא בגין דלא יתייב לה דכתא לאסטאה, ובגין כך על מוקדה
 על המזבח כל הלילה • מאן לילה, דא כנסת ישראל דאיהי זאת, בגין
 דאתי לדכאה לבר נש מההוא רעותא • על מוקדה, בגין דנהר דינור
 איהו אתר לאוקדא לכל אינון דלא קיימי בקיימייהו, דהא עאלין לון
 בההוא נורא דדליק, ומעברי שולטנייהון מעלמא • ובגין דלא ישלוט
 אצטריך על מוקדה על המזבח כל הלילה, ואתכפייא ולא שלטא • ועל
 דא כד אתכפייא האי, סלקא כנסת ישראל דאיהי רוח קדשא, דסלקא

ואתעטרא

(6) ב"י מה סלא סיה כלן סמיי טופיס על עין טענל וכמ"ל נחגיבם סלא כלן מסלס קרנכות לכור סכל סח"כ סמיסס ערס סל סמס
 כ"ב סמ' סכ"א ס' סיס כחס יסס לסלוע נס על קליסח ל"ו סרמ"ז • סח"י וסח"י ס כמר"ל דשנע לוי סקריכי סמירין סמרכל כער יסרלל
 ועיין סח"כ ס' סרל"ד • סח"י :

ואתעטרא לעילא, דהא סליקו דילה כד אתכפייא האי חילא אחריי
 ואתפרש מינה • ובגין כך בעינן ברזא דקרבנא לאפרשא להאי סטרא
 מרוח קדשא ולמיהב לה חולקא, בגין דרוח קדשא תסתלק לעילא •

רבי אחא פתח ואמר והאש על
 המזבח תוקד בו וגומר והאש

רעיא מהימנא

פקודא לעשות העולה כמשפטה
 ועלה אתמר זאת תורת
 העולה וגומר חמש אשים הוו
 נחתין על קרבנא, אש (א) אוכל
 ואינו שותה • אש שותה ואינו
 אוכל • אש אוכל ושותה • אש
 אוכל לחים ויבשים • אש שאינו
 אוכל ואינו שותה, לקבליהו אינון
 זאת תורת העולה חר • היא העולה
 על מוקדה תרין • על המזבח תלת,
 כל הלילה ארבע • ואש המזבח
 תוקד בו חמש • ואקמיה מארי
 מתניתין, עולה כלה סלקא לגבוה
 ודא בינה, ה' • חמש מראות דילה
 ' בת יחידה, (שמות כ"ג) ומראה כבוד
 " כאש אוכלת • ו' אור דבת עינא,
 והיא אש שותה כל מיין דאורייתא,
 ואוכלת כל קרבנין דצלוחת,
 ואוכלת לחין ויבשין • אינון פשטי
 דאורייתא דאינון כעצים יבשים,
 ורין אורייתא אינון כעצים לחים,
 והאי איהו אש אוכלת לחין ויבשין,
 ועוד אוכלת לחין כל קרבנין דהוו
 קרבין

על המזבח תוקד בו אמאי ובער
 עליה הכהן עצים בבקר בבקר
 אמאי • וכהנא אמאי, והא תנינן
 אשא בכל אתר דינא הוא, וכהנא
 מסטרא דימינא קא אתי ורחיקא
 הויה מן דינא, דהיה כהנה לא
 אודמן בדינא לעלמין, והבא הוא
 בעי לאוקרא דינא בעלמא דכתיב
 ובער עליה הכהן • אלא הכי
 אוליפנא, כד נש דאתי למחטי קמי
 מאריה, הויה • אוקיד גרמיה
 (ט) בשלהוביתא דיצר הרע • ויצר
 הרע מסטרא דרוח מסאבא קא
 (דכ"ז ע"ב) אתייה, ואז שרייה ביה
 רוח מסאבא • ולזמנין אשתמודען
 קרבני דאתין מהאי סטרא, ובעא
 לקרבא על מדבחא כדדמי ליה •
 ולא אשתצי ולא אתבטל ההויה
 רוח מסאבא, בין מבר נש, ובין
 מההוא סטרא דאתי מינה, אלא
 באשא דמדבחא, דההויה אשה
 מבערא רוח מסאבא וזינין בישין
 מעלמא, וכהנה בדיא אתכוון

להקנא

(א) כת ציטוט ק"כ ט' ח"ב ב' אכתן חינון אש דלאו חיהו אורף יס"ם אש דחיסו סורף ולא אוכל אש"ם אש דאש סורף וחילוי וספי
 ארזי • סרז"כ • (ב) יל"ד ע"ס ג' אש סרמו • אש' וקורס סס"ף אש מכטלו • מא"ף •

לתקנא אשא, דיבער זינין בישין
 מעלמא ועל דא בעי דלא ידעבון
 ליה לעלמין, ולא יתחלש חילא
 ותוקפא דיליה, לתברא חילא
 דתוקפא אחרא בישא מעלמא, ועל
 דא לא תכבה וכהנא יסדר עליה
 אשא בבקר בבקר, בזמנא דשלטא
 סטרא דיליה ואתער בעלמא, בגין
 לבסמא עלמא, (ס"ו) ולבסמא דינא
 ואתכפיין דינין ולא מתערי בעלמא,
 ועל דא תנין אית אשא אכלא
 אשא אשא דלעילא אכלא אשא
 אחרא אשא דמדבחה אכלא
 אשא אחרא ועל דא אשא דא
 לא תכבה לעלמין וכהנא מסדר
 ליה בכל יומא:

ל
 נ
 א
 ד
 ס

קרבין בצלותא על מצות עשרה
 ויבשין, כל קרבנין דהוו קרבין
 בצלותא על מצות לא תעשה
 והאי איהו סקילה שריפיה הרג
 וחנק, על מצות עשה ועל מצות
 לא תעשה. אלין אינון קרבנייא
 דשכינתא צלותא דפקודין דעשה
 ולא תעשה. ולקבל חמש מראות
 אלין, תקינו חמשה צלותי ביומא
 דכפורי. ולקבל בת עינא אינון
 עשרת ימי התשובה, (יהו"ה יהו"ה)
 לקבל אור דבת עינא חמשה ענויין
 לקבל ה' בתראה:

פקודא ברור דא לעשות
 החטאת כמשפטה, תנאים
 ואמוראים אתון דמסטרא דמדות
 דקדשא בריך הוה אתירונ

דטרחתון סגי לנקאה בריתא דיליה דאיהי הלכה, מאלין קליפין מערב
 רב, קושין בישין דלית לון תירוץ ולא פרוקא, דעלייהו אתמר (קבלת ס'
 מעיות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות, אלא אתמר תיקו
 בהון. וכל תיקו דאיסורא לחומרא, ואידו תיקו חסרין, דלית ליה
 תקון. חסר נון דאיהי עלמא דאתי, דתיקו דעלמא דאתי שתיקה,
 כגון שתוק כך עלה במחשבה. ואית קושין דאינון לבושין דהלכה
 דאתמר בהון משבצות זהב, הדא הוא דכתיב (תהלים מ"ה) כל כבודך
 בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. ואתון פסקין לון בכמה
 פסקות, ולבתר מתקנין ומפרקין לון בכמה פרוקין. ואי חסר שום פסק
 ממתניתין, כמה דאימיה זה חסר מן המשנה, אתון מתקנין לון, והאי
 הוא חסרון שיוכל להמנות. ואי יתי טפש, ויפיק שום ביש על ההוא
 אומנא דחתיך לבושין, ויימא וכי אורייתא איהי חסרא והיא כתיב
 (ס"ו) תורת יי תמימה. תמימה ככל אברין דגופא דאינון שתימאות

שמונה וארבעים פקודין הדיא הוא דכתיב (סיי ר) פלך יפה רעיתי ומום
 אין בך • תמימה בלבושהא • ואיך חסר מן המשנה • אתון תימרון
 ליה, דוק ותשבח חתיבה, ותשבח לה מעורבת בשאר פסקות ומשניות,
 דאורח אומנא למחתך לבושין בכמה חתיבות, ותלמיד דלאו איהו
 בקי למקשר ההלכה באלין חתיבות, מתחלפי ליה פסקות וקושין ולא
 אשבח לון פרוקא, עד דייטי אומנא ופריק לון כל אלין ספקות דילהון.
 בההוא זמנא הלכה דאיהי ברתא, סליקת קדם מלכא שלימא בכלא,
 בגופא בלבושא ובתכשיטה, ואתקיים בה (בראשית ט) וראיתה לזכור
 ברית עולם • ולזמנין אית לאומנא תלמיד בקי דישרר ליה לתקנא לון,
 קמו כלהו ואמרו וראי אנת הוא אומנא רעיא מהימנא, דאתמר בך
 משה קבל תורה מסיני, ומתמן ואילך כלהו תלמידים אינון דילך, מן
 יהושע עד סוף כל דרין, הדיא הוא דאמרינן ומסרה ליהושע, ויהושע
 לזקנים, וזקנים לנביאים, עד סוף כלהו תלמיד בקי דילך מאן הוא, הא
 חזינא דאתמר הכל יהא מונח עד שיבא אליהו • אמר לון ודאי
 הכי הוה, דאיהו תלמיד חבר דעליה אתמר (במדבר כ"ט) בן
 אהרן הכהן, כגוונא דאתמר באהרן (שמות ד) הוה יהיה לך לפה,
 (דכ"ט ע"ב) הכי נמי בריה יהיה לי לפה, דאיהי אורייתא דבעל פה •
 בגין דהכי דהוינא בקדמיתא כבר פה וכבר לשון • הכי יוקים לי
 קדשא ברין הוא, כבר פה באורייתא דבעל פה, וכבר לשון באורייתא
 שבכתב, דלא ימרון אלין דלא אשתמודעון לי, אחרא איהו • ואליהו
 הוא יהיה לי לפה, יתי לתקנא כל אלין ספקות ולפרקא לון • בההוא
 זמנא זאת תורת העולה, ברתא דהוות מהרקא שפלה בגלותא,
 סליקת על כל דרגין דלעילא הדיא הוא דכתיב (משלי ל"ט) רבות פנות
 עשו חיל ואת עלית על כלנה, וסליקו דילהתהא לאבא דאיהו לימינא
 חסד, דביה הרוצה להחכים ידרים, מתמן חכמ"ה כ"ה מ"ה • אמר חד
 תנא בודאי בגין דא אתמר בך מוליק לימין משה, בגין כלה דילך
 דלא יהא לך שלימו אלא בה • דכד אנת תהא שלים בה, אתמר בך
 פה אל פה ארבר בו ומראה ולא בחידות • במראה, כגוונא דכלהו
 דאתפשטת מלבושהא ומתיחדת עם בעלה בקירוב בשר בשתי מאות
 ושמונה וארבעים אברים דילה, ולא כסיאת אבר חד מינה והאי איהו

כמרא'ה שתי מאות ושמונה וארבעים בחושבן • אמר בוצינא קדישא
 בקרמיתא אתחוי לך האי חיזו דאתמר בה במראה, דאיהו לך המראה
 הגדול בסנה, דאדכר ביה חמשה זמנין הסנה, וכען אתגלייא לך חיזו
 דא בשתי מאות ושמונה וארבעים פקודין, דאינון בחמשה חומשי
 תורה, ולא בחידות, דאינון לבושין דילה דבהון חזו כל גביאי, דלית
 ארח לאתגלאה כלה בקירוב בשר אלא לחתן דילה • בההוא זמנא
 יתקיים בהו (כרשית כ) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו
 כגון אדם ואשתו, דכבר אתעבר עדובכ"א בישא ערב רב קושייא
 בישא מעלמא, דאינון ערין דקדשא בריך הוא ושכינתיה, ערין דישראל,
 כל שכן ערין דילך רעיא מהימנא ומהלכה דילך, דבגנייהו צריך
 לבסאה רזין דאורייתא כמה דאוקמוה (משלי כ"ה) כבוד אלהים הסתר
 דבר, עד דמתעברין מעלמא ולית מלכים אלא ישראל, כמה דאוקמוה
 כל ישראל בני מלכים הם, בההוא זמנא וכבוד מלכים חקור דבר •
 אמר רעיא מהימנא בריך אנת לעתיק יומין, דמתמן אנת כענפא
 דאתפשט מאילנא, הכי נשמתך ענפא מניה • תנאים ואמוראין הא
 ודאי, עולה, וחטאת, ואשם, תלת פקודין אינון, תלת אבהן שלמים
 מטרוניתא • אבר דאיהו תשלומין דכל אבר, כגוונא דיומא קדמארה
 דחג • מי שלא חג ביום ראשון, אין תשלומין לראשון, ושאר יומין
 תשלומין זה בזה, ובהון וחסרון יוכל להמנות • אבל מי שלא חג יום
 טוב הראשון של חג, עליה אתמר מעות לא יוכל לתקון וחסרון לא
 יוכל להמנות, והאי איהו חטאת דמעבב לעולה • (מאי טעמא) חטא איהו
 דבר חטאת נוקבא, ולזמנין דהא אתבסס חטאת, ואתפרש מעולה
 כההוא שעיר דאתמר (כמדכר כ"ח) ושעיר עזים אחד לחטאת • אשם
 תלוי, אחד בתרווייהו, כמאן דאחיד לבאן ולכאן תלוי באמצעיתא, כגון
 הכל תלוי עד שיבא אליהו ויפריש ליה מתמן הכי אשם תלוי איהו
 אחיד בתרווייהו, עד דיהבין ליה מזונא דיליה שוחד דיליה ויתפרש
 מתמן, ומתקרבין אברין דכלה דא לדא • דהכי איהו אשם וחטאת
 בסרכות דאחידן בריאה, ולא מניחין לה לפרחא ולסלקא לגבי עלא
 לנשכא ברוחא דקדשא • שה איהו לעולה דכתיב (כרשית כ"ב) ואיה
 השה לעולה, ואתמר ביה (שמות י"ב) שה תמים זכר, הדא הוא דכתיב

דל
 רעיא

איש תמים • והא צריך למשאל דהא שיה איהו לימינא, שעיר איהו
 לשמאלא דהיינו שעיר עזים אחד לחטאת • ואית שעיר ואית שעיר •
 שעיר אחד ליי ושעיר אחד לעזאזל, והיינו דכתיב (ויקרא ט"ז) ונתן אהרן
 על שני השעירים גזרות גזרל אחד ליי וגזרל אחד לעזאזל • ובההוא
 שעיר אתמר בעשו (בראשית כ"ז) איש שעיר • ודא כבד דנטיל כל אינון
 שמרים דרם, (דמתמן) שחין, אבעבועות פורחות, ספחות, וכד מיני
 צרעת • והיינו דכתיב (ויקרא ט"ז) ונשא השעיר עליו את כל עונותם
 אל ארץ גזרה, ואינון עונות תם דאיהו לבא וכדין אחפרש מלערבא
 כלבא, וכדין אתבסם, ואיהו כבד באלין חובין, ולא קל לסלקא לגבי
 יעקב איש תם • חרו מארי מתניתין דמתיבתאן דקא נחתו עם תנאין
 ואמוראין • קם חד מנייהו ואמר רעיא מהימנא הב לי רשו למשאל,
 בתר דזכינא למשמע מלין יקירין אלין מפומך, דאורייתא דא דנפקת
 מפומך (משלי ג') יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוו בה, ועם כל
 דא הלכה היא וללמוד אני צריך, הא שעיר דעזאזל שפיר, אשם תלוי
 באן אתר איהו, אמר ליה בריך אנת ברי שפיר קא שאלת • אלא מה
 עמודא דאמצעיתא אחיד ביה ימינא ושמאלא, דאינון חסד וגבורה,
 כגופא דאחיד בין תרין דרועין דבר נש, או בנשר דאחידן ביה תרין
 גרפין לפרחא בהון וכינה דאחידן בה תרין גרפין, דאמתילת לאורייתא
 וגרפין (דכ"ט ע"ב) דילה למצורת עשה • ובהון היא העולה ופרכת
 לעילא • הכי פקודין דלא תעשה, אינון תפישו דילה כגון צפרים
 הנאחזים בפח • וכל תפישין דילה דמעכבין לה לפרחא, אתקריא
 סרכות, באלין סרכות דמעכבי לכנפי ריאה לנשבא • הכי אשם
 דישראל, אחיד בגרפוי דשכינתא דאינון חיוון דכורסייא, דלא תהא
 עולה ברהון בזכוון דישראל לגבי קדשא בריך הוה, ומעכבין לה
 ומכבידי גרפאה (6) ח"ת ח"ת חטאות דילהון ואשם אימא דערב רב
 סרכא, אחידת בכורסייא דתמן מטרוניתא, ולא מנחת לה לסלקא
 מגלותא • וזכוון אחידן בה לסלקא, אשתארת באורא • כגון סרכא
 תלויה באורא, ודא עמודא דאמצעיתא (דאיהו אורא) • הכי אשם
 תלוי בצדיק, דאיהו אחיד בין שמיא וארעא • חטאת איהו יותרת הכבד

אכנידת

(6) ס"י סרס"י ח"ס ח"ס מטע"רין יסג"סין סחיות דמטרוניסא :

אכבדית עלה בחטאות דלכלובין דחובין דישראל • כגוונא דכבד
מכבד שמרים, דאינון דמים על ערקין דלבא • הכי אלין חטאות
מכבדין על גרפוי דשכינתא, דאינון פקודין דעשה דדמיין לכנפי
יונה • לא תעשה, כד אינון מכבדין על עשה, דאינון כד חובין דישראל
מרוכין מזכוון, אתמר באורייתא דאיהי גופא (דמאל ס') ותשלך אמת
ארצה, ואיהי צווחת (איכה 6) נתנני יי בידי לא אוכל קום, (עמוס 8) נפלה
לא תוסיף קום • ובגין דא תקינו תנאים ואמוראים צלותין בארז
דקרובנין, לאעברא חטאות ואשמות מינה • ובגין דא תקינו צלותא
דשחרית כקרובן השחר • וצלותא דמנחה כקרובן בין הערבים •
וצלותא דערבית כאמורים ופרדים דהוו מתאכלים כל הלילה ותלת
אבהן דתקינן תלת צלותין • לקבל מרכבתא דאינון קטירין בה כמה
דאוקמוה האבורת הן הן המרכבה, דאינון פני אריה אל הימין
לארבעתם : ע"כ • (ק"ו ס' וקתחלת' אותם פקודא לעבוד כעבד כנעני)

זהר

רעיא מהימנא

אש תמיד תוקד על המזבח לא
תכבה • רבי חייא פתח
(בראשית כ"ב) ויאמר יצחק אל אברהם
אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני
וגומר ויאמר ויאמר תלת זמנין
דיצחק ויאמר חר דאברהם, אמאי
הכי אלא תלת למעשה בראשית
דאינון תלת דיצחק רהו, וחד
דאברהם ברכיעי דכתיב הנני
בני דחיקא (ס"ו ודייקא) הנני וכתיב
(בראשית 6) יהי מארת ברקיעה שמים
מארת חסר • ואי תימא ויאמר
ויאמר יתיר אינון • אלא אינון
סתימין הוו במחשבה • ואלין
אתגליין מנו חשוכא • ויאמר
יצחק

ועוד אש תמיד תוקד על המזבתי
דא אורייתא דאתמר
בה (ירמיה כ"ג) הלא כה דברי כאש
נאם יי • לא תכבה וראי, דעבירה
אינה מכבה תורה, אבל עבירה
מכבה מצוה • ומאן דעבד עבירה
דמכבה מצוה דאיהי נר, הכי מכבה
נר דיליה דאתמר בה (משלי כ') נר
נשמת אדם מגופיה • והא
הוא כבוי דאשתאר גופא בחשוכא,
והכי מאן דסליק שכינתא מאתרהא,
גרים כבוי (לבל העולם) וחשוכא
להווא אתר • וחשוכא איהי עבירה
(משלי 3) ושפחה כי תירש גבירתה.
וסליקו דמצוה מסטרא דעמי הארץ
להן

יצחק אל אברהם, וכתוב (בראשית ט')
 ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור •
 ויאמר אבי • וכתוב ויאמר אלהים
 יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל
 בין מים למים • ויאמר הנה האש •
 ויאמר אלהים יקוו המים • ויאמר
 הגני • ויאמר אלהים יהי מארת •

להון מכבר מצוה, לקיים בהון
 ורשעים בחדש ידמו, אבל לגבי מארי
 תורה, לית לה כבייה עולמית בגין
 דנהרין לה בכמה רזין דאורייתא,
 דאור ר"ז אתקרי, ומצות דאורייתא
 דמקיימין לה רבגן, תורה איהי
 לגבייהו, לילה ויומם לא תכבר
 עלייהו, בגין דמקיימין פה והגירת

בו יומם ולילה • ועשן דסליק מפומייהו במילי דאורייתא, איהו עשן
 המערכה דמסדרין לה ומעריבין לה לגבי בעלה כגון (כמדכר ט) בהעלותך
 את הנרות, דאתמר בהון להעלות נר תמיד • ובעשן המערכה וענן
 הקטורת, דאורייתא עשן דילה, יתער מלבא לגבי חכמתא דאיהו
 במוחא, כגוונא דעננא דאתערוותא דעננא מלבא, הדא הוא דכתוב
 (בראשית כ') ואר יעלה מן הארץ, ולבתר והשקה את כל פני האדמה, הכי
 יתער עשן מכינה דאיהי בלבא • דאוקמוה לגביה הלב מכין, וסליק
 לגבי חכמה דאיהי (דכ"ט ע"ב) כמוחא • ומאן עשן, דא דעת עמודא
 דאמצעיתא דעת, לב מכין דעת, לבתר דנחית עשן, חכמה לגבי כינת,
 דאינון דא לשמאלא ודא לימינא, איהו נחית מלא מאבא ואימא, מלא
 יה לאוקדא עצים דאינון תלמידי מסטרא דעין חיים, דאינון אברים
 דגופא, דתמן ה' העצים ודא, לאוקדא לון בשלהובין דאורייתא דאתמר
 בה הלא כה דברי כאש נאם יי, בשלהובין דנר מצוה ברחימו: ע"כ •
 (תירומה קכ"ו ב' תנאין ואתרואין וכו')

חכמים

פקודא (שייך לק"י כ') להקריב בכל יומא תמידין, ואכתריה להדליק אש
 הדא הוא דכתוב אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבר •
 ואכתריה תרומת הדשן, ואכתריה קרבן נדר או נדבה • תנאים
 ואמוראים כל אלין תמידין אינון מדורת דקדשא בריך הוא, דצריכי
 למהוי לון גייחא, ואף על גב דכל ספירן כלהו חד, מכל מקום כל
 ספירה וספירה ממנא על שבתורת וזמנן ויומין טבין, וההיא מדה
 דשולטנותא דהוא זמנא, כל ספירן אתכלילו בה, ואתקריאו כללהו
 על שם ההיא מדה, בחסד חסדים, בגבורה גבורות, והכי בכל מדה

ואית השבתת מלאכה כגון שור דאית ליה עול וחמור דאית ליה
 משאוי, בין עול מלכות שמים כגון תפילין, בין עול מלכות הרשעה
 כפום עובדיהו, כאלין יומין אית לון השבתת מלאכה ונייחא, מאן
 דלא אתעסק באורייתא ובפקודין, אית ליה עול מלכות הרשעה, ומאן
 דאתעסק באורייתא ובפקודין, אית לון עול מלכות שמים, דאיהי ה'
 בתראה, מלכות שמים אתקריאת, עול מצות איהי ודאי, כגין דבה
 אתבריאו כל ברין דשמיא וארעא הדא הוא דכתיב (כחלשית כ') אלה
 תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם. וכד ייתי שבת ויום
 טוב, נחתת בינה דאיהי יהו על ה', דאיהי מלכות שמים נשמה יתירה,
 ואיהי (שמות ל"ב) חרות על הלוחות, אנכי ביציאת מצרים, ופרישת גדפהא
 על בריתא ועל משריין דילה, ואית לון נייחא, ואתמר במשריין דסמ"אל
 ונחש, (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ בי שם "נקרא עליך ויראו ממך.
 אות תפילין ואות שבת ואות דיומין טובין ואות ברית כלהו שקילין.
 ואית אות דשד"י דאיהו מטטרו"ן עבד, וכמה עבדין תליין מניה, דממנן
 על אלין דעבדין פקודי על מנת לקבל פרס, מטטרו"ן ומשריין דיליה
 ממנן עליהו, כגנייהו אתמר למען ינוח שורך וחמורך ועבדך ואמתך.
 אבל אינון דעבדין פקודין שלא על מנת לקבל פרס, אינון בנוי דמלכא
 ומטרוניתא, ואינון כתרין ותגין על רישא דעבדין כיומין דחול, וכגנייהו
 אתמר ודאשתמש בתנא חלף, והור הקרב לגבייהו יומרת דשבתות
 אתקריאו לגבי עבדין. וכגין דא אם כבנים אם כעבדים. אם כבנים
 דאתמר בהון (סס י"ד) בנים אתם ליי אלהיכם, אם כעבדים (ויקרא כ"ה) כי
 לי בני ישראל עבדים ולא שאר אומין, אבל אינון חייבייא דלא משתדלין
 באורייתא ומצות, ולית עלייהו עור תורה ועור תפילין ושאר פקודין,
 אינון עבדין לאומין דעלמא ומשתעבדין בהון כגון (דברים ו') עבדים
 היינו לפרעה במצרים. ואי נטרי שבתות וימים טובים, אתמר בהו
 ויציאנו "אלהינו. ויתקיים בהו (שמות כ"ג) למען ינוח שורך וחמורך,
 חמור בתורה ובמצות, וינפש בן אמתך ובהמתך, עם הארץ בהמה
 אקרי, ולכתר דייעול גרמיה תחות אדם בתורה, יתקיים ביה (מקלים ל"ו)
 אדם ובהמה תושיע. אם הוא כפוס דרכיב עליה מאריה, וסכיל
 ליה ולא מבעט במאריה, ומאי סכילו דעם הארץ לתלמיד חכם, כגין

דתלמיד חכם כיום שבת צריך איהו, דלית ליה מדיליה ואם עם הארץ
 סביל ליה בממוניה ואתנהיג ביה כפום רעותיה לשמשא ליה, ולא תנהיא
 בפקודיה כפום רעותיה, יתקיים ביה אדם ובהמה תושיע יי, וישיע ליה
 משוד וגזלה, וישיע ליה ממלאך המות, דלא שליט עליה וישחוט ליה
 בסכין פגום דיליה. וכל מאן דשחיט בסכין פגום נבלה איהו דאתמר
 ביה לכלב תשליכון אותו, דאיהו סמ"אל ונפש דתלמיד חכם אתקריאת
 שבת מלכתא, נפש יתירה דשבת וענג דיליה נשמת חיים ורוח שבלי
 ואינון נשמה יתירה רוח יתירה, על נשמה ורוחא ונפשא דאינון עבדין
 דשלטין בגופא דיומין דחול, נשמה יתירה, נשמת כל חי (רמ"ב כ) כתר
 בראש צדיק דאיהו יום שבת. ובהאי נשמה יתירה תהלל יה, דאינון
 אבא ואימא דעלה אתמר (ישעיה ס"ד) עין לא דאתה אלהים זולתך, בגין
 דאיהו מרכבה לעלת העלות, דאיהו מכוסה ולא (דכ"ט ע"ב) שליט עליה
 עינא, ובגין דא עין לא ראתה. רוחא יתירה, נהר דנפיק מערן מבין
 אבא ואימא, ומהלכו חמש מאה שגין, ומטי לשתיתאה דאיהו צדיק.
 להשקות את הגן, דאיהו נפש יתירה מלכות. נשמה דשלטא ביומין
 דחול על עבד יי, איהו מכסא הכבוד. כמה דאוקמוה מארי מתניתין
 כל הנשמות גזורות מתחת כסא הכבוד, ורוח דשלטא ביומי דחול על
 עבד יי, איהו מעבדא דמלכא מטטרו"ן כליל שית סדרי משנה, ואיהו
 שש מעלורת לכסא. ונפש דשליט בחול איהו מכסא דין סנדלפ"ון,
 תכלת שבציצית, כמעשה לבנת הספיר. אבל בריתא דמלכא, בפסח
 איהו נפש השכלית ליל שמורים מצה שמורה. ורוח שמור לקבליה
 איהו יום טוב, ואיהו יום שבת זכור ושמור, בגין דאיהו אצילות ממלכות
 והכי תלמיד חכם בנוי דמלכא ומטרוניתא, אתקריאו שבתות וימים
 טובים, ולית לון מדילהון, דלאו אינון בעלי מלאכה כשאר עבדין בנוי
 דחולין. אנרא דילהון בעלמא דין ובעלמא דאתי, לענגא לון בכר
 מיני מאכל ומשתה, ולאוקרא לון בלבושין שפירין, כגוונא דשבת
 דאתמר ביה בבריהו בכסות נקייה. כל מה דעבד בר נש לשבתות
 וימים טובים אית למעבד לון, ומאן דמתלל שבת חייב סקילה. והכי
 מאן דאשתמש בתגא חלף, והכי הוא המשתמש במי ששונה הלכות
 דמתלל תורתיה. וכל שכן המבזה ליה, באילו מבזה שבתות ומועדות,

ואוקמוה מארי מתניתין, כל המבזה את המועדות כאילו כופר בעיקר
 וכגוונא דכל מאני בית המקדש אתקריאו קדש הכי כל אינון דמשמשי
 תלמידי חכמים אתקריאו קדש, ותלמידי דרב דאינון לקבל אברים
 דגופא, אתקריאו קדש קדשים. ורזא דמלה קא רמיז ברוזן (שמות כ"ו)
 והכרילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים. ומטטרוזן את
 ומשיריין דילך צריבין לקרבא לון קרבנא קדם " בכל ליליא, עשייה,
 לקבל עליה עול מלכות שמים, דאקבלת ייסוריך דתניית לתלמיד חכם
 איהו מות לגופא דבעירן. דמוזנא דאורייתא, איהו מוזנא דנשמתא
 ורוחא ונפשא שכליים, דאינון כהן לוי וישראל. כהן ביה י חכמה
 ודאי. לוי ביה ה' תבונה. ישראל ביה דעת ודא וי. נפש יתירה ה'
 בתראה, שתי מאות ושמונה וארבעים מצות עשה, ושלוש מאות וחמשה
 וששים לא תעשה. ותורה דא אדם הדא הוא דכתיב זאת התורה אדם
 ודא כליל שמא מפרש יוד ה"א וא"ו ה"א, האי איהו אורייתא מוזנא
 לאדם בארבע אנפין דיליה. מוזנא דבעירן נהמא וחמרא ובשרא וכל
 מיני פירות, (קס"א ו) זה לעמת זה עשה האלהים וצריך בר נש לקרבא
 בכל ליליא קרבן נפשא ורוחא ונשמתא דבעירן קדם " ויתורה בכמה
 מיני ודויין, ויסלק לון במחשבתיה קרבנא קדם " לאפקא לון בקרית
 שמע (בלב אחד) קמי קדשא כריך הוא, ויפיק ריחיה דרפיק בערקין
 דלבא. נפש, יכוון בשרפתה ובשחיטתה ובנחירתא, דהוון נחילין כהנייא
 הדא הוא דכתיב ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבריל, והיינו חנק.
 ותלתא מיתות אלין הון כמרה סומקא, ירוקא אכמא, דאינון בכבד,
 כמרה, בטחול, ואינון כחלת קליפין דאנוזא. וקודם דא יתקן מזבח
 אבנים, ויכוין למעבדה סקילה ממרה חוורה דשלטת בכנפי ריאה,
 כאינון סרכות דאלין בעירן תפיסין תמן. ונחיתת אשא תכלא וישצי
 לון, ויהיו חיוון ובעירן ועופין דכין לקרבא לוי, ולשריית שמים עליהו,
 בהדיא זמנא יתקיים בהו (דכ"ט ד) ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים
 ויהיו כסוסיא דרכיב מאריה עליירו. הדא הוא דכתיב (ספר ק"ג) כי
 תרכב על סוסיך מרכבותיך ישועה ובה הוא זמנא (תהלים ל"ו) אדם ובהמה
 תושיע " ותלמיד^ט איהו שקיל לכל מארי תורה, והכי צריך למהוי
 שקיל נרמיה מסטרא דאורייתא, ומסטרא דאברים דגופא צריך למישקל

גַּרְמִיָּה לְכָל עַמֵּי הָאָרֶץ, בְּמָה דְאֻקְמוּהּ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין לְעוֹלָם יְדָרָה
 אָדָם עֲצָמוּ כְּאֵילוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בּוּ, וְיִכּוּיִן בְּנַפְשֵׁיהּ וּבְרוּחִית
 וּבְגִשְׁמִתֶּיהּ לְמַעַבְד לִין קְרַבְנִין עִם כָּל בְּנֵי עֲלְמָא, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 מְצַרֵּף מַחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֵׂה, וּבְדָא אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ, קָמוּ כְּלָהוּ
 תְּנַאִין וְאִמּוֹרָאִין לְגַבִּיָּה וְאִמְרוּ כְּלָהוּ בְּקֵלָא חֲדָא, אַנְתָּה הוּא רְעִיָּא
 מְהֵימְנָא דְאִית לָךְ רִשׁוּ לְמַעַבְד כָּל דָּא, דְאַנְתָּה שְׁקִיר כְּכָל יִשְׂרָאֵל
 וּבְגִין דָּא שְׁלַח לָךְ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בִּינְיָהוּ ע"כ. (קל"א פ' עפ"ן סלג"ס סט"ו) :

תוספתא

(ד"ל ע"ב) זֹאת (מלכ"ס לעיל ס"ז א' ופקודי דל"ט פ') תּוֹרַת הָעוֹלָה • אָמַר רַבִּי חֵיִיא
 הָאִי קָרָא אֻקְיָמְנָא לִיה בְּהָאִי גּוֹנָא, זֹאת תּוֹרַת דָּא
 כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל • הָעוֹלָה, דָּא מַחֲשָׁבָה רַעָה דְאִיהִי סְלָקָא עַל רְעוּתָא
 דְּבַר נֶשׁ, לְאַסְטָאָה לִיה מֵאַרְח דְּקִשׁוּטִי הִיא הָעוֹלָה • הִיא הִיא דְסְלָקָא
 וְאַסְטָיָא לִיה לְבַר נֶשׁ, וּבְעֵי לְאוּקְדָא לָהּ בְּנוֹרָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְיַיְהִיב
 לָהּ דּוּכְתָא לְאַסְטָאָה, וּבְגִין כִּךְ עַל הַמּוֹבַח כָּל הַלִּילָה • מָאן לִילָה,
 דָּא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְאִיהִי זֹאת, לְאַתְדַּכָּאָה בְּרִנֶּשׁ מֵהָהוּא רְעוּתָא • עַל
 מוּקְדָה, בְּגִין דְּנָהַר דִּי נוֹר אִיהוּ אֲתֵר לְאוּקְדָא לְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא קִיָּיִמי
 כְּקִיָּיִמִיָּהוּ, דְּהָא עֲאֵלִין לוֹן בְּהָהוּא נוֹרָא דְדְלִיק, וּמַעַבְרֵי שׁוֹלְטְנֵיהוֹן
 מַעֲלָמָא, וּבְגִין דְּלֹא תִשְׁלוּט, אֲצַטְרִיךְ עַל מוּקְדָה כָּל הַלִּילָה וְאַתְכַּפִּיָּיא
 וְלֹא שְׁלֵטָא : ע"כ

זהר

כְּתִיב (מלכ"ס א' י"ט) וְהִנֵּה יִי עוֹבֵר וְגוֹמֵר • וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֹזֶק וְגוֹמֵר
 רוּחַ גְּדוּלָה דְאַמְרֵן, וּכְתִיב לֹא בְרוּחַ יִי • וְאַחַר הָרוּחַ רַעֲשׁ
 דְכְתִיב (יחזקאל ג') וְתִשְׁאַנֵּי רוּחַ וְאִשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעֲשׁ גְּדוּל • הֲרִי
 רַעֲשׁ אֲבַתְרִיָּה דְרוּחַ • וְאַחַר הָרַעֲשׁ אִשׁ, דָּא הוּא דְכְתִיב (דניאל ז') נָהַר
 דִּי נוֹר נְגִיד וְנֶפֶק מִן קְדָמוּהִי וְגוֹמֵר • רַבִּי יִיִחֶק אָמַר הֵינּוּ דְכְתִיב
 (יחזקאל א') וְדַמּוֹת הַחַיּוֹת מְרִאֵיהֶם כְּנַחֲלֵי אִשׁ בּוֹעֵרוֹת כְּמִרְאֵה הַלְּפִידִים
 הִיא מִתְהַלְכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְהָ לְאִשׁ וּמִן הָאִשׁ יוֹצֵא בְּרַק וְאַחַר הָאִשׁ
 קוֹל דְּמִמָּה דְקָה • קוֹל דָּא קוֹל כְּתִרְאָה, דְּהִיא דְמִמָּה דְלִית לָהּ מְלָה פְרֻטָא
 אלא

אלא היא דממה מגרמה • וכד מתבנשי עלה, היא אשתמעא בכלהו
 עלמין וכלהו מזדעועי מינה • דממה דקה, אמאי היא דקה, כגין
 דאתי'א זעירא מכלא • רבי חי'א אמר אש תמיד תוקד על המזבח
 לא תכבה, דא אשו דיצחק דכתיב (בראשית כ"ב) הנה האש והעצים, והיינו
 אש תמיד, דקיימא תדיר • והעצים, אלין עצים דאברהם דכתיב וכער
 עליה הכהן עצים בבקר בבקר • תנן מאשא דיצחק נגיד ומטי להאי
 מזבח, ונפיק (6) גומרא חד לסטר מזרח, וגומרא חד לסטר מערב, וגומרא
 חד לסטר צפון, וגומרא חד לסטר דרום, לארבע זווין דמדבחא • וכהנא
 אסחר לה לארבע זווין • במדבחא (פ"א במזרח) אית (י) כבש חד
 בדרגין ידען • ודרגא תתאה מטי ונחית לתהומא עלאה מגו שית חד
 ובשעתא דאינון גומרין מטו לארבע זווין, חד זיקא אתער ונחית לההוא
 תהומא עלאה, ובההוא אתר אית חילין חילין דאמרי קדוש בקל רב
 עלאה, ומסטר'א אחרא אמרי קדוש בקל נעימותא עלאה, ומסטר'א
 אחרא חילין אחרנין דאמרי קדוש • וכן לארבע זווין • שית מארה
 אלף רבוון חילין בכל זווין משתכחי, ועלייהו חד ממנא, וכלהו
 מתלבשי אפודא, וקיימי לסדרא פולחנא דמדבחא לקבל תתא, באתר
 אחרא משתכחי גלגלי ימא דנהמין ונחתין בדרגין ידען, ותמן חילין
 אמרין בקל נעימותא ברוך כבוד יי ממקומו, וכלהו משבחי בשירתא,
 ולא משתכבי ביממא ובליליא, וכלהו מסדרי שבחא בקל נעימותא •
 באתר אחרא משתכחי חילין חילין קיימין בדחילו בזיעברתת כמה דאת
 אמר וגובה להם ויראה להם • וכלהו מסתכלי לגבי ההוא מדבחא
 דלעילא • ובשעתא דמטי אשא דיצחק על גבי מדבחא, כמה (י) זיקין
 סלקין ונחתין לכל עיבר, ומתלהטין מנייהו כמה תקיפין, מארי דחילא
 גיברין דעלמא • (ז) ואלמלא דכהנא קאים על מדבחא ומסדר אעין,
 לא יכיל עלמא למיקם קמייהו (8) מאלין גומרין וזיקין דנפקין,
 מתלהטין גביהון דאינון חיוון כמה דאת אמר ורמות החיות מראיהן
 בנחלי אש בוערות כמראה הלפירים • מסטר'א דימינא דאינון חיוון

אתער

(א) סכמת אהת: (ב) מדרגת אהת: (ג) כילי'א אש ומהו רמו אל חיקה סתשעות רין סתק מסתכור'ס: (ד) למ'ו דסדר סתלים אל
 כמן מבטל סדן חיי'ו דא' יצחק לאכרסס אכיו הכהן האש והטעלים וליס ססס לעילת רל' אע"פי סססל עיקרי דין נכורס סס וכו' ססס
 ססס'ס וסר' כססן מסדר ממתיקין דין נכורס וראוי סתככרו על דתמיס ויקרב ססס תתחי וס"כ וליס ססס לעלס: (ה) ס"א
 ססס'ס כגהלים ונילו'א אש כוערות ככי סססות סססל: ס"ב: ס

אתער רוחא חדא מלעילא, נשיב ויתיב בהווא אשא, ומתלהטא
 ומתבסמא, ולהיט ושכיך בזיווא יקרא, ונהיר לכמה חילין דקיימין
 בסטרא דימינא • מסטרא דשמאלא אתער רוחא אחרא תקיפא,
 מתבר טנרין, ונשיב ויתיב בהווא אשא ואתתקף ואתגבר • כדון
 אתלבש מניה ההוא רוחא דמסטרא דשמאלא, ונהיר (ס"א ולהיט) לכמה
 חילין דקיימין (ר"ל ע"ב) להווא סטר • וכן לארבע סטרין לארבעה
 משריין • ובלהו מתבסמן בשעתא דבהנא סליק על מדבחא • אמר
 רבי אבא תרין מדבחאן אינון לתתא ותרין לעילא • חד פנימאה דכלא
 דמתקרב ביה קטרת פנימאה ודקה, קשורא דמהימנותא • ובהנא
 עלאה מכלא אתקשר (כ"א אקטר) קטורתא דא בקשורא דמהימנותא,
 ודא אתקרי מזבח הזהב, ומהבא אתקטר ואתקשר קשרא דמהימנותא
 בחד קשרא • וחד מדבחא אחרא ואקרי מזבח הנחשת, ודא הוא לבר,
 (ס"א רברבא עלאה) ומיכאל השר הגדול מקריב עליה קרבנא נייחא
 דקדשא בריך הוא • ולתתא מזבח הזהב ומזבח הנחשת, כדא קטרת
 וכדא חלבין ואמורין ועל דא כתיב (משלי כ"ו) שמן וקטרת ישמח לב,
 ולא כתיב שמן וחלבין ואמורין ישמח, אף על גב דאתבסמותא
 דרוגזא ודינא אינון • אבל שמן וקטרת חדוותא דכלא איהו, ולא
 מסטרא דרוגזא ודינא • ודא מדבחא דאיהו פנימאה דקטרת
 (ס"א דאינון פנימאה דקטרת) דקה בדקותא, דכלא קשורא דמהימנותא
 אקרי קול דממה דקה, ובנין דאיהו מדבחא פנימאה דאתקשר בקשורא
 דמהימנותא • מדבחא אחרא אקרי מזבח החיצון • פנימאה אקרי
 מזבח • אחרא אקרי (מלכים א' ס') מזבח הנחשת אשר לפני • קטון
 מהכיל וגומר • רבי יוסי אמר מהבא • (דברים ל"ג) וכליל על מזבחה
 תרי • וכתיב על (ב) מזבחותי לרצון • רבי אבא אמר כתיב (שמות י"ז)
 ויבן משה מזבח וגומר לקבל ההוא פנימאה בנה האי, ועל דא אתקרי
 • נסי • מהו נסי, דרשים רשימא דאת קיימא קדישא • דבשעתא
 דעמלק אתא לאעברא האי רשימא קדישא מינייהו דישראל • האי

מזבח

(א) כך נסים טריב אכל חפשי וכל מלאכי פ' ות כהים מקום (אין לתתיה רבכתיב טיה לזמן טל מיכתי דסטיני טס טיה לרמין קיום
 סיד וכ"כ סומ'ו על כמה פ' שפחתיב בסטיניו א' ק' כמ' ש כיוסר בגין כח' דף כ"ח מבעלות אלפים • ולעיל דף י' א' ויבן לחבל ארבי
 דף ו' א' קיום טל כתיבת וישראל וכיוולא כסם שכיוונם מכיוונת סינס חויסר וסניא דכריי חריב יד מלאכי ס' רכ"ג ע"ג ימיסו כססות
 דמפעלות אלפים כחכ טריב מנתק טי דליך לפגיס סמרינו ע"ב • מל"ן :

מוזבח קיימא לקבליה, לנקמא ההוא נוקמא דאת קיימא, ועל דא אתקרי
 (ויקרא כ"ג) חרב נוקמת נקם ברית, ודא אתקנת להו לישראל רשימא
 קדישא. ומשה בנה לקבל האי מוזבח וקרי ליה "נסי", ודא הוא מוזבח
 פנימי (מלכים ה' י"ט) קול דממה דקה, ועל דא אשתמיד תוקד על המוזבח
 וגומר אש דאשתבח תדירא, ומאי איהי, אשא דיצחק, וכדין שמה דא
 אדני. וכד יסדר עלה בהנא אינון אעין, אתבסמא בשמא וקרינון לה
 בשמא דרחמי, וקרינון לה בשמא דא, ולזמנין קיימא כגוונא דא,
 ולזמנין קיימא כגוונא דא רבי שמעון אמר תרי הוו, ופנימאה קיימא
 על ההוא דלבר ומינה אתון. ואתקשרא דא בדא:

זה קרבן אהרן. רבי חזקיה פתח (תהלים קמ"ט) צדיק יי בבל דרכיו וחסיד
 בבל מעשיו. צדיק יי בבל דרכיו. הא תנינן כמה אית לון לבני
 נשא לאסתכלא ביקרא דמאריהון, ולא יסטו מארחיהו לבר. דהא
 בבל יומא ויומא דינא תלי בעלמא, בגין דעלמא על דינא אתברי וקיימא,
 ועל דא בעי בר נש לאסתמרא מחובוי, דלא ידע זמנא דדינא שרייא
 עלוי. יתיב בביתיה דינא שרייא עלוי. נפק מביתיה לבר דינא שרייא
 עלוי, ולא ידע אי יתוב לביתיה אי לאו. נפיק לארחא על אחת כמה
 וכמה, דהא כדין דינא נפקא קמיה דדא הוא דכתיב (ס"ט פ"ט) צדק
 לפניו יהלך. בגין כך בעי לאקדמא ולמבעי רחמי קמי מלכא, בגין
 דישתויב מן דינא בשעתא דשרייא בעלמא. דהא כל יומא ויומא
 שרייא דינא בעלמא דדא הוא דכתיב (י"ט פ"ט) ואל זועם בכל יום.
 השתא אית למימר, הא תנינן ואתערו חברייא, אל בכל אתר חסד
 הוא כמה דאת אמר (דברים י') האל הגדול, ודא נהירו דחכמה עלאה.
 ואת (קיי"ט כ') אמרת ואל זועם בכל יום, שביק קדא כל אלן
 שמהן ואחיד בהי. הי הכי לא קיימין מילי. ועוד דכתיב
 (ישעיה ט') אל גבור, או נוקים ליה דינא או נוקים ליה רחמי. אלא
 הכי שמענא חייבייא מהפכי רחמי לדינא. דלית לך בכל אינון כתרין
 עלאין דמלכא קדישא, דלא כלילן רחמי בדינא ודינא ברחמי. וחייבייא
 מהפכי רחמי לדינא. אמר ליה רבי יהודה שפיר בההוא דכתיב אל
 גבור. אלא אל זועם בכל יום מהו, דהא בכל יומא ויומא קיימא
 בדינא, בין דבני עלמא זכאין בין דלא זכאין. לא תורה בידיה,

אתו שאילו ליה לרבי שמעון אמר לון ודאי אל זועם
 בכל יום, והיא אוקמוה חברייה לזמנין הוא דינא, לזמנין הוא
 (דל"א ע"ה) רחמי, אי זכאין בני עלמא הא אל קיימא והוא חסד ודאי
 לא זכאין הא (ה) אל קיימא ואקרי גבור, ועל דא קיימא בכל יומי.
 אבל מלה שפיר הוא אל בכל אתר נהירו (רב) דחכמתא עלאה
 הוא, וקיימא בקיימיה בכל יומא דכתיב (תהלים כ"ג) חסד אל כל היום.
 ואלמלא דהאי אל אתער בעלמא, לא יכיל עלמא למיקם אפילו
 שעתא חדא מקמי דינין תקיפין דמתערין בעלמא בכל יומא דדא
 הוא דכתיב (בראשית כ') אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל
 תקרי בהבראם אלא באברהם, באתערותא דאברהם קיימי, וכד אתער
 אברהם בעלמא, כל אינון דינין דמשתכחי בכל יומא ויומא דחי להו
 לבר ולא קיימין קמיה דדא הוא דכתיב ואל זועם בכל יום. נזעם או
 זעום בכל יום לא כתיב, אלא זועם בכל יומא ויומא דדינא אשתבת דחי
 לון לבר וקיימא הוא ומכסם עלמא דדא הוא דכתיב (תהלים מ"ב) יומם
 יצוה יי חסדו, ואלמלא האי לא יכיל עלמא למיקם אפילו רגעא חדא.
 ועל דא כלא קיימי בגינייה דאברהם. והאי דכתיב אל גבור, לזינו
 דאיהו גבורה, אלא האי קרא רמו הוא דקא רמיו לאבהו, ורמיו הוא
 דקא רמיו למהימנותא עלאה קדישא, דכתיב פלא יועץ אל גבור אבי
 עד שר שלום. פלא דא חכמתא עלאה דהיא פליאה ואתכסייה
 מכלא כמה דאת אמר (דברים י"ז) כי פלא ממך דבר. יועץ דא הוא
 נהר עלאה דנגיד ונפיק ולא פסקא, ודא יועץ לכלא ואשקי לכלא.
 אל דא אברהם כמה דאוקימנא האל הגדול. (ג) גבור, דא יצחק
 דכתיב הגבור. אבי עד. דא יעקב דאחיד דהאי סטרא ולדאי
 סטרא, וקיימא בקיימיה שלים. שר שלום, דא צדיק דאיהו שלמי.
 דעלמא, שלמא דביתא, שלמא דמטרוניתא אתו רבי חזקיה ורבי
 יהודה ונשקו ירוי. בכו ואמרו זכאה חילקנא דשאלנא האי, זכאה
 הוא דדא דאת שארי בגווייהו. אמר רבי שמעון כתיב זה קרבן אהרן
 ובניו אשר יקריבו לו, תא חזי חייבי עלמא גרמין ליה לקדשה ברין
 הוא

(ה) מהכא משמע קלם דזמנין אל היא כתיב נכורה ויתיישבו קלם דכרי. סרס"א פ"ק דברכות עפ"י דף י"ד ע"ב ועיין פמ"י"י מ"ח
 גמ"ן: (ב) עיין לקמן קל"ב ה' שכתב אל דהוא נכור ועיין קל"ב כ' מ"ג ס"י סרס"ב:

הוא לאסתלקא מכנסת ישראל הדא הוא דכתיב (משלי י"ז) איש תהפוכות
 ישלח מדון ונרגן מפריד אלופ, מאן הוא אלופ, דאקדשא בריך הוא (דאיהו
 אלופו של עולם) כמה דאת אמר אלופ געורי אתה. ואינן (חיבי)
 מפרישין לזאת מזה, דאיהו שלמא דביתא ואינן זונגא הדא. אתה
 אהרן קדישא ובנו, ועל ידיהו מתקרבין תרוניהו ואזדונג זה בזאת
 הדא הוא דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש. זה קרבן אהרן ובניו.
 ואינן מזונגי למלכא קדישא עלאה במטרוניתא, ועל ידיהו מתברכאן
 עלאין ותתאין, ומשתכחין ברכאן בכלהו עלמין, ואשתכח כלל חד
 בלא פירורא. ואי תימא אמאי לא כתיב זאת קרבן לקרבא, זאת
 לאתרי. לאו הכי, דהא כהנא מעילא קא שרי לאייתא זונגא לה
 לכנסת ישראל, עד דמטי להאי זה לאזדונגא בזאת, ולקרבא לון
 כחדא. ובגין דא כהנא אשלים קרבנא וקריב זונגא, זכאה חולקיהון
 בעלמא דין ובעלמא דאתי רבי תייא ורבי יוסי הוו אזלי מאושא
 לטבריא. אמר רבי תייא כתיב (ספלים קל"ב) כי בחר יי בציון וגומר
 זאת מנוחתי וגומר לזמנין קארוין להאי חברייא כללהו דכורא, בגין
 דאיהו (ס"ה דציון איהו) רחמי. והכא קרא נוקבא קרא ליה. אמר
 דבי יוסי הכי שמיע לי מן בוצינא קדישא. (אבל) בשעתא דזונגא
 אזדונג כחדא, לאחזאה דהא נוקבא אתכלילת ביה בכללא חדא,
 אתקרי נוקבא בשמא דכורא, דהא כרין ברכאן דמטרוניתא אשתכחו
 ולא הוי בה פרישותא כלל. ועל דא למושב לו כתיב. וכתיב כי בחר
 יי בציון, בציון רייקא כההוא דאית בגויה דשרייא ביה, ולא כתיב לציון.
 וכלא חד בין דקרא להאי בשמא דכורא, ובין דקרא להאי בשמא
 דנוקבא, כלא חד וכדרגא חד קיימין. (פתח רבי יוסי ואמר) ועל דא
 כתיב (ס"ה פ"ו) ולציון יאמר איש ואיש יולד בה, חד לדינא וחד לרחמי.
 כד מזדונגי כחדא בזונגא חד כרין ציון אקרי, וציון וירושלם אשתמודע
 דאשתכחדא בדא תלייא פתח רבי יוסי ואמר כתיב (ויקרא כ') והתקדשתם
 (ול"ה ע"ב) והייתם קדושים. מאן דמקדש גרמיה מלרע. מקדשין ליה
 מלעילא, מאן דמסאיב גרמיה מלרע מסאבין ליה מלעילא. מקדשין
 ליה מלעילא יאות. דהא קדושה דמאריה שרייא עליה, אבל מסאבין
 ליה מאן אתר. ואי תימא מלעילא. וכי מסאכותא שרייא לעילא

אמר רבי חייא היינו דתנינן, בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא,
 אי עובדא דלתתא היא בקדושה, אתער קדושה לעילא ואתי ושרייא
 עליה ואתקדש ביה. ואי איהו אסתאב לתתא, אתער רוח מסאביתא
 לעילא ואתי ושרייא עליה ואסתאב ביה, דהא בעובדא תלייא מלתא.
 דהא לית לך טב וכיש קדושה ומסאביתא, דלית ליה עיקרא ושרשא
 לעילא. ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא. מה דתלי בעובדא,
 בעובדא אתער לעילא ואתעביד עובדא, ומה דתלי במלין במלין, כד אתגוד
 במלה אתער הכי לעילא. ואי תימא מלה מה אתער אלא הכי כתיב
 (ישעיהו ל"ח) ודבר דבר. ההוא דבר אתער מלה אחרא לעילא דאקרי
 דבר. (סוטה ה') דבר יי אשר היה, (שמואל ב' ג') ודבר יי היה יקר, (תהלים ל"ג)
 בדבר יי שמים נעשו. דהא תנינן ההיא מלה סלקא ובקע רקיעין,
 עד דסלקא (ס"ה דאיתיישבא) בדוכתיה, ואתער מה דאתער אי טב
 טב אי ביש ביש ועל דא כתיב (דברים כ"ג) ונשמרת מכל דבר רע.
 ארבע מינין בלולב, ואינון שבעה ואי תימא דשבעה מינין אינון, לאו
 הכי, אלא ארבעה נינהו ואינון מתפרשין לתלתא אחרנין, ובעובדא
 דילהון אתער שבעה אחרנין לעילא, לאוטבא עלמא בכמה סטרין.
 כנסת ישראל אף על גב דאיהי בכללא, מתברכא מכלהו שירת,
 (ס"ה ולא תברכא מאינון שירת) ומנחלא דעמיקא דמבועא דנגיד, ולא
 פסיק לעלמין מימיו מלנגדא עלייהו, וינקא לבת. דהא בגין דאיהי
 בת לה לעלמא עלאה ותתאה, אתברכא מנייהו באתערותא דא, דהא
 בשעתא דכנסת ישראל אתברכא מנייהו, בלהו עלמין אתברכן ועל
 דא סוכבים את המזבח כמה (כ"ד כ) דאתמר. ועוד באתערותא דא
 כלהו שיתא מתברכן במיאי לאסתפקא ביה, ואשתאבין כלהו ממבועא
 דינא (דמייא) (ס"ה דנחלא) עמיקא דכלא לנחתא לעלמא. ובגין כך
 בעיין כלהו לחין ולא יבשין, לאמשבא ברכאן לעלמא, בגין דאילני אלין
 כלהו לחין תדירא, וטרפין דילהון משתכחין תדירא, וזמן חדוותא
 דילהון כהאי זמנא. ותנינן בספרא דרב המנונא סבא, דהא ההוא
 חילא דאתפקדא על אילנין אלין, כל חר וחר מאלין לא גטיל ברכאן
 דחדוותא לעילא אלא בזמנא דא, וחדוותא דילהון כלהו לעילא.
 וחדוותא דאילנין אלין לתתא כלהו בזמנא דא הוא ואתערותא כאינון

דילהון

קדושי

קדישי מלכא תליין • וכד ישראל נטלי לון, כלא אתער בזמנא דא
ועלמא מתברכא, וכנסת ישראל מתברכא לארקא ברכאן לעלמא •
כתיב (תהלים כ"ט) קול יי על המים אל הכבוד אמר רבי יוסי דא אברהם
קול יי בכת דא יצחק קול יי בהדר דא יעקב קול יי שובר ארזים דא נצח •
קול יי חוצב להבות אש דא הוד • קול יי יחיל מדבר דא צדיק קול יי
יחולל אילות דא צדק • וכלהו מתגדלי על ימא (מ"א) ואת שקיין במ"א
לגדלא דרא הוא דכתיב (בראשית ט) ונהר יוצא מעדן להשקות את
הגן, וכלהו הני מתערי ברכאן לעלמא מההוא שקיו דא שתקיין כלהו
תא חזי הני שבעקלין תליין במלה דפומא בשאר יומי שתא, והשתא לא
תליין אלא בעובדא, ואנן עובדא קא בעינן ולא מלה, בגין דבזמנא דא
מברך לכל שתא ביומא שביעאה דתג הוא סיומא דדינא דעלמא,
ופתקיין נפקין מבי מלכא, וגבורן מתערי ומסתיימן בהאי יומא, וערבי
נחל (תליין) בהו, ובעינן לאתערא גבורן למ"א, ולסחרא שבעה זמנין
לריוואה להאי מזבח מ"א דיצחק, בגין דיתמלי מ"א האי בירא
דיצחק, וכד הו"א אתמל"א כל עלמא אתברכא במ"א •
ובהאי יומא גבורות בעינן למ"א, ולסיימא לון לבתר, דהא
(ול"כ ע"ב) בהאי יומא מסתיימי דינא • ובגין כך בעינן (א) לבטשא לון
בארעא, ולסיימא לון דלא משתכחי דהאי יומא אתערותא וסיימא
הוא, ועל דא אתערותא וסיימא הוא דעבדינן בערבי נחל • אמר רבי
חייא ודאי הכי הוא ושפיר • וערבי נחל, מסטרא דנחל נפקי גבוראן •
ובהאי יומא מתערי ומסיימי, בהאי יומא כתיב (בראשית כ"ז) וישב יצחק
ויחפור את בארת המים • בארת כתיב חסר • וישב, מהו וישב, אליה
יומא קדמאה דירחא שיריתא דדינא הוא ככל עלמא, ויצחק קיימא
לכרס"א למידן עלמא, בהאי יומא וישב יצחק לאתערא דינן ולסיימא
דינן • ויחפור את בארת המים, לארקא גבורן לכנסת ישראל, לאתערא
למ"א דהא מ"א בגבורן נחתן לעלמא • ובגין דאינון גבורן, לא נחתין
אלא בעיבא, ויומא דעיבא לא נייחא רוחיהון דקיימי עלמא, אלא בגין
דעלמא אצטריך להו מ"א טעמא • בגין דעלמא כדינא אתברי, וכלא

בעי"א

(א) לכתום-כחלץ ולחוכום • משמע שצריך ללבוש סחוסעטות מיר אחר חנטוס עד שלא יבטחו וזו א"ל א"ס לא כשריפס מיר וכו' •
דלא טיב לשריפס מיר אלא חקירות שמכיל כסס סעירח מלוס שהיא סעירח סיוס דשקית מיר אחר כילת כ"ח אלא לטאתן ער"ס"ט •
כדליתא כש"ע א"ל סימן מרס"ד ס"ט כהנא • א"ס •

בעיני הכי • כגון כך כלא בעובדא תלייא מלתא • ועל דא כהנא
 בעובדא ותקנא דאיהו עביד לתתא, אתערנו עלאין ותתאין לתקנא
 לון, ומתתקני על ידוי אמר רבי יוסי הא תנינן ערבה דדמייא לשפון
 בהאי יומא מאי היא • אמר רבי חייא אף על גב דלדרשא היא דאתי
 הכי הוה ודאי • דהא בהאי יומא בשפון תלייא, בהאי יומא פקיד
 מלכא למיהב פתקין לסנטריא, ומסתיימי דינין, ואסתים לישנא בישא
 מעלמא • ביומא קדמאה דירחא שירותא דדינא הוא, וסיומא הוא בהאי
 יומא והא אתמר תא חזי ביומא דא שלמין ומסיימי עמין עובדי עבודה
 זרה ברכאן דילהון, ושראן בדינא • וישראל ביומא דא מסיימי דינין
 דילהון, ושראן בכרכתא דהא ליומא אחרא זמינין לאשתעשעא במלכא
 לנטלא מיניה ברכאן לבל שתא, וכהווא חרוותא לא משתכחי במלכא
 אלא ישראל בלחודייהו • ומאן דתיב עם מלכא ונטל ליה בלחודיה,
 כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה, ועל דא ישראל שראן, ועמין עובדי
 עבודה זרה מסיימי • ועל דא כתיב (מלכי ה') אהבתי אתכם אמר יי
 וגומר אמר ליה הא חמינא ליה לעשו, בשלוה במלכו (ה) בכריכן עלאין
 ושליש על עלמא, ואת אמר ואשים את הריו שממה • אמר ליה בכל
 אתר הכי הוה • כיון דמלכא קדישא גזר גזרה ושוי ההוי גזרה
 בפתקיה קרא אסהיד כמה דאתעביד • ועל דא ואשים את הריו
 שממה, הא שויתי בפתקא דילי, וכן כל אינון טבין דגזר עלייהו דישראל
 דכתיב (יחזקאל י') אני יי דברתי ועשיתי :

וזאת תורת האשים • וזאת תורת המנחה, וזאת תורת זכה השלמים,
 זאת תורת החטאת • רבי יצחק אמר הא אוקמוה אי לתתא
 דא בכלא • אי לעילא דא בכלא • ומאן דאשתדל באורייתא, נטל
 לחולקיה בכלא, ואת אחיד בכל סטרין, ולא בעייא לקרבא קרבנא על
 נפשיה והא אתמר • רבי יצחק פתח (ירמיה כ') הכהנים לא אמרו איה
 יי ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי • הכהנים, אלין כהנים
 דמשמשין בכהונה גדולה ומקרבין מלין קדישין לאתרייהו, ומייחדין
 יחידא כל חד וחד בדקא חזי ותופשי התורה, מאן אינון תופשי התורה,
 וכי כהני לאו תופשי התורה נינהו, אלא אלין אינון ליואי דתפשי
 בכנורות

(ה) כוכים עניינים תרדלים כמו כן גדול על רומי ורומים לו • ס"ב :

בכנורוֹת, דאָתײַן מסטראַ דאָרײַתאָ • ואתײַהיבֵת מסטראַ דײַלרֹון
אָרײַתאָ • וַאֲיִנוֹן מִמֶּנּוּן עַל שְׁבַחא דתּוֹשְׁבַחַתא דמִלְכָא קדִישָׁא, לִיחְדָּא
לִיה יחֻדָּא שְׁלִים כְּדָקָא יֹאֲוֹת • וְהַרְעִים פִּשְׁעוּ בֵּי אַלִּין אֲיִנוֹן דְּכַרְבִּי
עָמָא דֵאֲיִנוֹן רַעֲיִן לַעֲמָא, כְּרַעֲיִיא דְּמַדְבֵּר עֲאֲנִיה • וְאַלִּין אֲיִנוֹן תְּלַתָּא
דְּרִיגִין, דְּכַעֲיִין לֹאשְׁתַּכְּחָא תְּדִיר עַל מַדְבְּנָא, לֹאשְׁכַּחַא רַעוּתָא לַעֲלִיא
וְתַתָּא, וְלֹאשְׁתַּכְּחָא בְּרַכָּאן בְּכַלְהוֹן עַלְמִין. כַּהֲנָא מְקַרְבֵּי קַרְבְּנָא וְאַתְכוּוֹן
לִיחְדָּא שְׁמָא קדִישָׁא כְּדָקָא חוּי, וְלֹאשְׁתַּעֲרָא סְטְרָא דִּילִיה • וְלִיֹּאֲי אַתְכוּוֹן
בְּשִׁיר לֹאשְׁתַּעֲרָא סְטְרָא דִּילִהוֹן, (ל"ב ע"ב) וְלֹאשְׁתַּכְּלָא בַּסְטְרָא דְּכַהֲנָא
יִשְׂרָאֵל אַתְכוּוֹן לְבָא וְרַעוּתָא לְתִיּוֹבְתָא שְׁלִימָתָא, וְאַתְכַּנְעוּ קְמִי מִלְכָּא
קדִישָׁא, וְהֵאֲיִנְטִיל כְּלָא וְאַתְכַּפֵּר חוּבִיהַ, וְאַשְׁתַּכַּח חֲרוּתָא בַּעֲלִיא
וְתַתָּא • רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח (סְהַלִּיס ק"ד) הַמְקַרֵּה בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו וְגוֹמֵר •
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלְמָא מִנּוּ מִיָּא אֲפִיק לִיה, וְסִדֵּר לִיה עַל
מִיָּא • מַה עֲבַד, פְּלַג מִיָּא לְתַרִּין, פְּלַגוּתָא לְתַתָּא וּפְלַגוּתָא לַעֲלִיא •
וְעֲבִיד מְנִייהו עוֹבְדִין • מְפֻלְגוּתָא תַתָּא עֲבַד וְתִקֵּן עֲלְמָא דָּא, וְסִדֵּר
לִיה עַל פְּלַגוּתָא דָּא, וְאַתְקִין לִיה לַעֲלִיא עֲלִייהו • הָדָא הוּא דְּכַתִּיב
(ס"ג ב"ד) כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְרֶה • וּפְלַגוּ אַחְרָא סְלַקִּיה לַעֲלִיא, וְתַקֵּר בִּיה
תַּקְרָאִין עֲלִאִין הָדָא הוּא דְּכַתִּיב הַמְקַרֵּה בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו וְגוֹמֵר • וְעֲבַד
דְּקִיעַ בֵּין תַרִּין פְּלַגוּתִיָּא אַלִּין הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (כְּלֹאֲשִׁית 6) יְהִי דְּקִיעַ
בְּתוֹךְ הַיָּמִים וְגוֹמֵר • וְעֲלִייהו אַתְקִין וְסִדֵּר עֲלִאִין קדִישִׁין מִנּוּ טִיפִי טִיפִי
בְּרוּחָא דֹאֲתַגְוֵרָא (6) כְּבוֹסִיטָא (ס"ג כְּבוֹצִינָא) (ס"ג) וְסִדֵּר מְלֹאכֵי עֲלִיא
קדִישִׁי מִנּוּ רֹוחָא דֹאֲתַגְוֵרָא מְפֻמִּיָּה) דְּכַתִּיב וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צַבָּאָם • וְכַאֲלִין
אַתְקִין וְסִדֵּר מְזַמְרֵי תּוֹשְׁבַחַתִּיהַ בְּיוֹמָא, וְאַתְעַדְכוּ בְּשִׁלְהוּבֵי אֲשָׁא •
וְאַיִנוֹן גְּדוּדֵי חַיִּילִין אֲמַרִּין שִׁירְתָּא בְּיוֹמָא, תּוֹשְׁבַחְן כְּצַפְרָא, וּמִירֵן
כְּרַמְשָׁא • כַּד מְטִי לִילִיא כְּלַהוּ פִּסְקֵי שִׁירְתָּא • לַעֲלִיא מְנִייהו גְּדוּדִין
דֹּאֲשָׁא בְּשִׁלְהוּבָא תְּקִיפֵי קִימִין וּמְרִיחִין אֲשָׁא דֹאֲכִלָּא, וְאַהֲדֵרִי לֹאֲתַרִּייהוּ
וְאִית בַּסְטְרָא אַחְרָא, דְּתַהוּמִין סְלַקִּין אַלִּין עַל אַלִּין • וְאִית תְּהוּמָא
עֲלִיאָה וְתַהוּמָא תַתָּאָה, בְּכַלְהוֹן שְׁאֲרֵן מְאַרְיִהוֹן דְּרִיגִין מַסְטְרָא דְּרִיגָא
קְשִׁיָּא • וְאִית בְּגוּ סְטְרָא דְּתַהוּמָא תַתָּאָה שְׁלַהוּבִין דֹּאֲוֹקְדִין זִקִּין נוֹרִין,
מִמֶּנּוּן עַל דִּינִין דְּעֲלְמָא, לֹאֲוֹקְדָא לְחִיבֵי כְּנוֹרָא דְּנַגְדֵי מַהוּוֹלָה נְהַר

ד'ג'ר

(8) פִּירֵי ע' כַּח סְמֵלֵנוּת סְקִדָּת רִיחַ סְקִדָּה • וְעִיִּין סְקִי' מִיִּדוּס סְטַל סִרְטָ' כ :

אחרי

דינור, וכלהו אשא וחיוו דילהון אשא דלהיט, וקיימין בין עלאי ותתאי.
 וכר תננא דמדבחה סליק, מתעברן וסלקין מההוא דרגא דקיימין
 לשיצאה ולאובדא, וההוא נגידו דאשא תקיפא דנהר דינור, דאיהו
 תקיף ועלאה אהדר לאתריה, וכלהו מתהניין מתננא דמדבחה, בגין
 דאתתקנא לקבל מלכא עלאה, ובגין כך מתהניין מגיה, ואינון קרבין
 להכא. ותננא אחרא סליק, והא אוקימנא לכל חד וחד רעיתא דכלא
 דסלקא לעלא, דאיהו נייחא דרוחא לגבי מלכא קדישא, הא אתמר
 דבמדבחה סלקא ואתחוי אוריאל, כחיוו דחד ארייא תקיפא (א) רביע
 על טרפיה. והוו חמאן כהני וישראל וחדאן, דהוו ידעין דאתקבל
 ברעוא קמי מלכא קדישא. ואשא אחרא עלאה קדישא נחית לקבלא
 אשא תתאה, כדין בר נש אזיר (כ"א דחיל) ואזרעוע קמי מאריה ותב
 בתיובתא שלימתא. למלכא דשררו ליה דורונא ואתישר קמיה, אמר
 לעבדיה זיל וטול דורון דא דאייתאו לי. כך אמר קדשא כריך הוא
 לאוריאל, זיל וקביל דורונא דבני מקריבי קמאי, כמה חדוואן משתכחי
 בכלא, כמה כסימותא בכלא משתכח, כד כהנא וליואה וההוא דמקריב
 קרבנא, מכווני לקרבא קרבנא כדקא יאות ביחודא שלים. תא חזי
 כתיב ותצא אש מלפניי ויתאבל על המזבח את העולה וגומר. דא
 אוריאל דנחית בחיוו דאשא בשלהובא, עד דנחית למדבחה לקבלא
 דורונא, ואתחוי כאריה רכרבא רביע על קרבנא וכד ישראל אשתכחו
 זכאין, או ההוא דמקריב קרבנא לא קריב כדקא יאות, ולא אתקבל
 קרבניה, הוון חמאן (ב) דלא סליק תננא בארע מישר, והוה קם חד
 רוחא מנוקבא דצפון ועאל למדבחה, והוון חמאן דיוקנא דחד בלכא
 חציפא רביע על קרבנא, כדין הוון ידעי דלא אתקבל ברעוא ההוא
 קרבנא. למלכא דשררו ליה דורון, חמא ליה מלכא דלאו איהו כדאי
 לקרבא קמיה, אמר מלכא אסיקו ההוא דורונא והבו ליה לבלבאי,
 דלאו איהו כדאי לאעלא קמאי, כך בשעתא דקרבנא אתקריב ולא
 אתקבל ברעוא, דורונא לכלכא אתמסר, ובגין כך הוון חמאן דיוקנא
 דכלכא על גבי מדבחה. תא חזי כתיב:

ותצא

סגס סקרבנות : (כ) ארין סעסן עולה כדרך יאר וכעת סלא סלס סעסן דרך יאר 46 עתמו רוח 6 סעסן רוח
 כפון לחטיף סקריכניס כמכואר :

(ב'ג' ע"ב) ותצא אש מלפני יי ותאכל על המזבח את העולה אמר
 רבי יהודה דא אורי אל דאתחזי בשלהוביתא דאשא
 על מדבחא כמה דאתמר רביע על קרבנא, וכדין חרותא הוה ככלא,
 דהא אתקבל ברעוא כמה דכתיב וידא כבוד יי אל כל העם ואי
 לא הוה ערכובי"א דבני אהרן, מן יומא דנפקו ישראל ממצרים (ב) לא
 אשתבח רעוא הכי לעילא ותתא :

רעיא מהימנא

פקודא דא לשרוף קדשים באש ואכתריה והנותר מבשר הזבח
 ביום השלישי באש שרף תנאין ואמוראין בסתרי תורה
 אית קדשו אית קדשים, ואית קדש קדשים מה הנאה אית לקדשא בריך
 הוא פקדשים דאתוקרו אי תימא בגין יצחק, דבשעתא דישראל
 בעאקו סליק אפרו של יצחק קמיה, דאי חייבין שריפה אשתויבו
 בגיניה האי לדרשא איהו, ואי תימרון בגין צדיקיא (ב) ואי כגון בני
 אהרן דהו שריפת קדשים דכתיב בהון ותצא אש מלפני יי ותאכל
 אותם וימותו, ומיתתהון כפרה לישראל כמו שריפת קדשים אוף
 דא לדרשא קא אתי אלא תלת אשין בשרגא אשא חורא ואשא
 אכמא ואשא תכלתא, לקבל תורה נביאים וכתובים, ולקבל כהן לוי
 וישראל ותכלת איהי שכינתא קריבא לן, ואיהי אחידא באינון
 פתילות בכנפי מצוה דאתמר בהון ועשו להם ציצית והאי תכלת
 דאיהי שכינתא, איהי דינא דאכילת קרבנין ועלוון, אי אשכחת בני
 נשא דאינון עצים יבשים, כגוונא דאינון פתילות יבשין, בלא משחא
 דאיהי אורייתא רחמי, איהי לון (דלדיונון) שריפה ואוקידת לון, ובגין
 דעמי הארץ אינון בעירן כמה דאוקמיה דאינון שקץ תכלת דאיהי
 אדני אוקידת לון, בגין דקרבין לגבה עם שרץ, דאיהו יצר הרע זר
 הדא הוא דכתיב והזר הקרב יומת ואי במיתתהון חורין בתיובתא,
 כד שחיט לון (ב) כד שחיט לון מלאך המות מיכאל מלאך מיכאל
 דאיהו כהנא רבא אריה דאכיל קרבנין, נחית עליהו לקרבא לון
 קרבנא

(ב) אע"ג דכבר ר"ח סתן חייב י"ב עירום ס"ס סכנה לזכותי יום כלנר ועבדי יודים בקבט יום ז' סלא ע"י יחזקאל זלזל פרטורי ועמס
 ס"ס כריסו סריחא סכינא ע"י תעוה סמסן יקס"כמס ירמ"ו :

קרבנא קדם יי, וקדם דתפוק נשמתיה מתוודה בכמה ורויין, וכד נפיק
 נשמתיה הוא יהוי מתכוון לגמור את השם שמע ישראל, וברוך שם,
 לקרבא נשמתיה מאנא (כ"ב קרבנא) לשם יהוה, וצריך למתוודה
 לקדשא בריך הוא לקבלא לקרבא ה' בשמיה, ראכיל ושצי, ולאחורא
 בתויבתא לגבי יהו אהיה כחושבן מ"ב, ראדנ"י קרינן ליה דינא
 דמלכותא דינא, ויכוון בשמא מפרש דאיהו יוד הא ואז הא בלב
 אחד, וביה יפוק רוחיה. בנפש דיליה מקבל עליה מיתה ויסורין,
 ובנשמתא מודה בכמה ורויין ומתחרט. בנפש מקבל עליה מיתה
 שחיטה שריפה, ואי צריך ארבע מיתות בית דין דאינון סקילה שריפה
 הרג וחנק, מקבל ליה מאדנ"י בנפש דיליה. ובנשמתיה מודה בכמה
 ורויין וחוזר בתויבתא לגבי אהיה, דאחיד בתרין שמהן יהוה יהוה.
 במחשבתיה יכוין לאפקא וידוי וקבלת מיתה עליה בלב אחד, דאיהו
 שמא מפרש כגוונא דא יוד הא ואז הא (כבוד) ביה פהניס פורעים
 ומשתחיים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.
 כבוד איהו ל"ב (כאן טייך מ"ג בח"ב סימן מ"ו) בחושבן, וביה היה מתכוין
 לגמור את השם, ואז איהו (6) אחד בלב. ותנאין ואמוראין אז
 תימרון וכי עם הארץ מנא ידע דא. אלא וראי עם הארץ איהו כשור
 או שה או עז או תור או יונה, מה בעירן לא ידעי אורייתא דאיהי שם
 יהוה, הכי עם הארץ לא ידעי. אלא מיכאל כהנא רבא איהו עביד
 ליה עולה וקרבנא קדם יי, ואיהו מכוון בשמא מפרש בסליקו דרוחיה
 דתפוק בלב אחד, כגוונא דכד נפיק רוחא דבר נש בכל דיליא, ובגין
 דא אוקמוה רבנן שוב יום אחד לפני מיתתך, דבכל יום ויום צריך בר
 נש לאהדרא בתויבתא, ולמסר רוחיה לגביה דיפוק באחד הדא
 הוה דכתיב (תהלים ל"ב) בידך אפקיד רוחי. ואם הוא תלמיד חכם
 עליה ארתמר (משלי י"ב) יודע צדיק נפש פרהמתו. דלית חכם
 כמו כהנא, כמה דאוקמוה הרוצה להחכים ידרים ואם תלמיד
 חכם הוא צריך שיהא ביה חסד, ועם י דאיהו חכמה חסיד. ומאן
 (דל"ג ע"ב) דלית ביה חכמה לאו איהו חסיד. ובגין דא אוקמוה ולא
 עם הארץ חסיד, ואי אית ביה ה' חמשה חומשי תורה דאתיהיבו

משמאלא

משמאלא, אתקרי גבור בתורה וירא חטא וואי איהו בור, אתמר ביה אין בור ילא חטא, ומאן דזכי לתפארת איהו, ואיהו חכם מבין בתורה וירא חטא, ירית מלכותיה דאיהו הא מצות המלך, אי עביד פקודי מלכא כיון דזכי לשם יהוה, זכי לשמא מפרש דאתקרי אדם ודא יורד הא ואו הא, בההוא זמנא שליט על גופיה דאיהו שותפו דנפש הבהמית ורוח הבהמית, דכנפש הבהמית עשיית הכלי עלמא ורוח ממללא בהכלי עלמא ונשמה דבה כל הרהורין ומחשבות דהכלי עלמא ותלמיד חכם שליט עליהו דהא הוא דכתיב (כחצית ה) וירדו בדת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ, מאי ובכל הארץ, דא גופא עולם קטן, ורחלין מניה דהא הוא דכתיב (ט טז) ומוראכם וחתכם מסטרא דימינא שליט עליהו ביה וירדו כמה דאת אמר (תהלים ע"ב) וירד מים עד ים, מסטרא דשמאלא דחלין מניה דהא הוא דכתיב ומוראכם וחתכם ועליה אתמר יודע צדיק נפש בהמתו בתר דאיהו צדיק לא יהיב ליה שכר מצות, לית ליה אגרא בעלמא דא, ולא מוונא לבעירן, דעני חשוב כמת, איהו עם שכינתא בקביעו דילה עמה עד בלא (דכריס ד) כי יי אלהיך אש אוכלה הוא האי אש צדיק ליה תמיד עמה, דלית ליה כביה דאיהו אכיל כל קרבנין דצלותין ומילין דאורייתא דאיהו שכינתא איהו פרנסה דילה, ובמה, בצלותין דהא הוא דכתיב (טו ס) פתחי לי פתחי לי בצלותא דאתמר בה (תהלים כ"ה) אדני שפתי תפתח, דאיהו אחותי רעיתי, ולית רעיתי אלא פרנסתי, דבה מתקנין מאכלין דקרבנין דמלכא בנין קדישין, בכמה מיני מאכלין בנהמא דאורייתא דאתמר בה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי מימינא, ובחמרא דאיהו ינא דאורייתא משמאלא כנסוך המיסוין דאורייתא דבכתב ובעל פה, מעמודא דאמצעיתא דכליל תרווייהו בכשרא דאיהו בשר הקדש בכמה קרבנין דעלה איקמדה מארי מתניתין בכשר היורד מן השמים עסקינן, מאי מן השמים, עמודא דאמצעיתא דעלה אתמר ובשר מבשרי, ודא בשר הקדש דארליקת בכמה שלהובין מסטרא דגבורה ברחימו דבעלה, אתיקדת ברחימו דאהבה בקרית שמע ברחימו דיתורא דליליא ויומא לא תכבה, וחברייא בחייכון אל תתנו דמי לו לקדשה בריך הוא למרוי איהו בשלהובין דרחימו דיתוריה דקרית שמע לקיימא ביה אש

תמיד תוקד על המזבח לא תכבה • ע"כ : ועוד אש קמיר וכל כ"ס כ'

זהר

רעיא מהימנא

תא (ל"ס כ') תזי אף על גב דבני אהרן מיתו כההיא שעתא יאות הוה בכמה גוונין • חדא דלא הוה שעתא רקטרת, דהא קטרת לא סלקא אלא בזמנין ידען דכתיב (שמות ל') והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר ואימתי בהטיבו את הנרות וגומר לאשתכחא שמן וקטרת כחדא, וכתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וגומר • ובזמנין אלון אתקריב ולא בזמנא אחרא, בר בזמנא דמותנא שרייא בעלמא כמה דאערע דכתיב (כמדבר י"ז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגומר • ובני אהרן לא קריבו בשעתא (ס') דשמן וקטרת משתכחי כחדא • ועוד דרחקו שעתא בחיי דאבוהון • ועוד דלא אנסיבו והוו פגימין (דל"ד ע"ה) דמאן דלא אנסיב פגים הויה, ולא הויה כדאי לאשתכחא כרכאן בעלמא על ידוי, עלוי לא שריין כל שבן על ידוי לאחרים • ועוד דהא תנן רוויי חמרא הוו, ובגין כך ותצא אש

לית (פקודי ל"ס) מצורע אלא ההוא דאתעביד בזכותא • דחמש דמים אינון דדם נדרה מסאבין דאינון כלהו דם טמא. וחמשה דמין דכ"יין, ומאן דאעבר עלייהו כאילו אעבר על עשרת דברות דאינון כלל שש מאות ושלושה עשר פקודין, ושפחה יצרה הרע איהי מלייא מומין • ובגין דא (ויקרא כ"ה) כל אשר בו מום לא יקרב, ובגין דא כהנא לא הוה צריך לקרבא לגבי מאן דאית פיה מומא מכל מומין דערמא • בגין דמטרוניתא אתמר בה (ס"ד ד') כלך יפהרעית ומום אין כך, הכי לא צריך לקרבא לגבה מאן דאית פיה מום, ואוף הכי לא צריך למקרב לגבה זר (ס"ט ג') והזר הקרב יומת, והיינו ממזר מום זר • מום נוקבא, זר זכר, ובגין דא מני (ויקרא י"ח) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב, ועל אינון דקריבין לה פתיב בהון ויקריבו לפני • "אש זרה אשר לא צוה אותם ותצא אש מלפני •" ותאכל אותם ומותו • וקרבן דאתוון אינון, "באיש ה' באשה, ו' כבן

חתן

מלפני

(ס') כלום טבין יום כמ"א כל"ס כענין כ"ס כ' שתי ע"ג ס"ה

מלפני יי ותאכל אותם וגומר • חתן ה' בכלה • זכאה איהו מאן
 דהא קטרת חביב הוא מכלא, דאקריב אתוון דיהודה ביה
 וחדוותא דעלאין ותתאין וכתיב • ובאתרתיה ובכרתיה
 שמן וקטרת ישמח לב • זאת בקדושה ובברכה, בנקיו בענודה
 ובבשת פנים, בכל מדות טבין

דבתיבין על מארי מתניתין, ומתחממין באשין קדישין דאיש ואשה
 דאינון אש עולה ויורד • אש קדש ועצי המערכה, דאינון עצי הקדש
 איברין קדישין, ואש של גבוה נחית דאיהו קדש הקדשים, ובגין תרין
 אשין אלין אמר נביא (ישעיה כ"ה) באורים כבדו • דאינון אשין דשכינתא
 דבה כתיב (דברים ה') כי יי אלהיך אש אוכלה הוא, ואינון אש עלאה
 כפא רחמים, אש תתאה כפא דין • ואינון בינה ומלכות • מלכות אש
 עולה, בינה אש יורד • יהוה עמודא דאמצעיתא אחיד בתרווייהו •
 בינה יהוה, מלכות • תפארת כד אחיד לון שרייא עליה חכמה
 דביה כ"ח מ"ה, מ"ה איהו יוד ה"א ואז"ה, כ"ח דיליה יוד ואז"ל, דל"ה
 ה"א אל"ף, ואז"ל אל"ף ואז"ה, ה"א אל"ף, וכלהו שנים וארכעים אתוון
 משתכחין בכר נש ובאתרתיה ובכנוי • ובגין דא לית כר נש שלים
 אלא בכן ובת • ומאן דלית ליה בן דאיהו ו, אסתלק יי מיניה, ומאן
 דלית ליה בת דאיהו ה', אסתליק ה' עלאה דאיהו אם מן בת זוגיה,
 דאתוון לא שריין דא בלא דא, ובגין דא כאיש ואשה בן ובת
 דאתעבידו כדקא יאות שרייא עליהו יהוה, ואתקריאו בניס לקדשא
 בריך הוא הדא הוא דכתיב (צ"ה י"ד) בניס אתם ליי אלהיכם : ע"כ

זהר

זאת משחת אהרן ומשחת בניו • אמר רבי יוסי, זאת ודאי משיחותא
 דאהרן, דהא אהרן אתמשח ואייתי ממשח רבות עלאה מעילא,
 ונגיד ליה לתתא • ועל ידא דאהרן אתמשח משיחתא קדישא
 לאתברכא, ועל דא זאת משחת אהרן ומשחת בניו ודאי • רבי יהודה
 פתח (מלכים ב' ה') ויאמר אליה אלישע כיה אעשה לך הגידי לי מה יש
 לך בבית מהקא אוליפנא דלית ברכתא שרייא בפתורא ריקנייא
 ועל מלה ריקנית • ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן,

אמר לה ודאי סיועא דנפסא הוא, דהא ודאי באתריה הוא, ומתמן ברכאן
נפקין ושריין, מה כתיב הם מגישים אליה והיא מוצקת. והיא מוצקת
פתח. רבי יוסי אמר ויעמוד השמן כמה דאוקמוה דכתיב (ישע' ס')
בקרן בן שמן, וכתיב (ס"ד ב') שמן תורק שמך, לאחזארה דהא מהאי
שמן נגדין ברכאן על ידא דכהנא, וכהנא נגיד להו לתתא ואמשה
(ס"ה ואתמשך) להאי זאת הדא הוא דכתיב זאת משחת אהרן ומשחת
בניו, וכתיב (ס"ה ק"ג) בשמן הטוב על הראש והא אתמר :

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים רבי חייא פתח (ס"ה ל"ו) כי
עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים, דא שמן
עלאה דנגיד ולא פסיק לעלמין, דשרייא בנו חכמה עלאה דכלא הדא
הוא דכתיב כי עמך שרייא ולא מתפרשא מינה לעלמין בחביבותא
דכלא. מקור חיים, בגין דהיא מקורא ומבועא דחיים, לאפקא חיים
לאילנא עלאה (ס"ה) ולאדלקא בוצינין. ועל דא ההוא אילנא אקרי עץ
חיים, אילנא דנטיע ואשתרשא בגין ההוא מקורא דחיים ועל דא
באורך נראה אור. באורך, דא אור דנגיד לצדיקייא לזמנא דאתי דכתיב
(כראשית ב') וירא אלהים את האור כי טוב. ומההוא נהירו זמינין ישראל
לאנהרא (דל"ד ע"ב) לעלמא דאתי. דבר אחר כי עמך מקור חיים וגומר
דא קדשא בריך הוא, דאיהו אילנא עלאה במציעורת גנתא דאחיד
לכל סטרין. מאי טעמא, בגין דאחיד ביה ההוא (ס"ה בהוא) מקור
חיים, ואעטר ליה בעטרין עלאין סחרניה דגנתא, כאימא דמעטרה
לברה על כלא. הדא הוא דכתיב (ס"ד ג') צאינה וראינה בנות ציון
וגומר. ובגין כך כי עמך מקור חיים ועל דא באורך נראה אור.
רבי יצחק אמר כי עמך מקור חיים. דא כהן גדול לעילא, לקבליה
כהן גדול לתתא. בגין כך אנגיד כהנא משח רכורת עלאה קדישא
לתתא ואדליק בוצינין לעילא, כהן גדול שלים בשלימו דשבעת יומין
עלאין לאתעטרא על כלא. לקביל דא שבעת ימי מלואים לכהנא
דלתתא, לאשתכחא כלא כגוונא דלעילא ועל דא ימי מלואים אקרון
ימי אשלמותא. בגין דישתלים כהנא בשאר יומין אחרנין לאשלמא
שבעה כחדא. ואלין ימי מלואים אקרון, בגין דאתאחדן שאר אחרנין

כ"ה

ביה • מאי קא מיירי, דכד כהנא אתער, כל שאר אחרנין מתערין עמיה,
 וכגין כך כתיב ומפתח אהל מועד וגומר • עד יום מלאת וגומר • שבעה
 יומין ודאי • כדן אתער כהנא לתתא כבלא כגוונא דלעילא, כגין
 דבשעתא דכהנא דלתתא אתער, כלא יתערון על ידיה לעילא,
 וישתכחון ברכאן לעילא ותתא • רבי אבא אמר מאי שנא דמשח משה
 לאהרן, אלא כגין דאיהו ברא דההוא (ס"ג אחיד בההוא) אתר מקורא
 דחיי • וכתיב (שע"ג ס"ג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו, ומשה שימש
 כל אינון שבעה ימי מלואים לראשאה כלא עמיה דאהרן • רבי חזקיה
 הוה יתיב קמי דרבי אלעזר אמר ליה, כמה נהורין אתבריאו עד לא
 אברי עלמא • אמר ליה שבעה ואלין אינון • (ס"ג) אור תורה • אור
 גיהנם • אור גן עדן • אור כסא הכבוד • אור בית המקדש • אור
 תשובה • אורו של משיח • ואלין אתבריאו עד לא אתברי עלמא, שבעה
 נהורין כוצינין אתאחדו ביה באהרן, והוא אדליק כוצינין מעילא לתתא
 דבי אלעזר פתח (קבלת ג) הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר •
 הא תנינן הכל היה מן העפר אפילו גלגל חמה • מאן העפר • ההוא
 דשריית תחות כרסי יקרא קדישא • בספרא דבי רב י"סא סבא, הכל
 היה מן העפר, אתר דבניש לכלא, מלמד דנפקו שבילין להאי סטרא
 ולהאי סטרא, ואתבנשו לאנהרא כעפרא דא דורקין לה לכל עיבר,
 ועל דא הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר ודאי • אלא מן העפר
 דבי מקדשא קדישא • והאי עפר מעפרא עלאה כמה דאת אמר
 (איוב כ"ח) ועפרות זהב לו, וכמה דאשתכח עובדא לתתא הכי גמי הוא
 לעילא כגוונא דא, ואוקימנא עפר, עפר דבי מקדשא, דעלמא דא בה
 אתברי • ועל דא אפילו גלגל חמה כמה דאת אמר אלה תולדות
 השמים והארץ בהבראם • בה בראם, ובגיני כך הכל היה מן העפר •
 מאן עפר, ההוא דשאר תחות כרסי יקרא קדישא • כתיב (ס"ג) כלך
 יפה רעיתי ומים אין בך • כלך יפה רעיתי, דא כנסת ישראל • ומים
 אין בך, אלו סנהדרין, דאינון לקביל שבעין ותרין שמהן • שבעין נפש
 דנחתו עם יעקב וקדשא בריך הוא על כלא, ועל דא אין בודקין מן
 הסנהדרין ולמעלה תני • כתיב (שמות י"ט) ואתם תהיו לי כמלכת כהנים

וגוי קדוש • מאן ממלכת כהנים, כמה דאת אמר זאת משחת אהרן
 ומשחת בניו, דבד אתברכא כנסת ישראל על ידא דכהני, כדן אתקרי
 על שמהון הדא הוא דכתיב ממלכת כהנים • רבי שמעון אמר תא
 חזי, מלכות כהנים לא אקרי אלא ממלכת, דאמלכו לה כהני ועבדו
 לה גבירתא על כלא, אבל מלכות כהנים לא אקרי, דהא מן
 השמים אקרי מלכות, מלכות שמים ודאי • והבנא ממלכת,
 כמה דאת אמר דכהני אמלכו לה ומחבראן לה במלכא • וכדן
 היא ממלכת על כל גגזי מלכא • ממלכת על כל זייני מלכא,
 (דל"ה ע"ה) ממלכת בעלאי ותתאי, ממלכת על כל עלמא • רבי יוסי
 אמר כתיב (עמיס ט') ואגדתו על ארץ יסדה • ואגדתו • כד (ה) אודווג
 מלכא לקברה ככל אינון עטרין קדישין, בכנופיא, חד כדן ואגדתו
 כתיב • רבי יצחק אמר ואגדתו כמה דאת אמר ולקחתם אגדת אוזב •
 מאי קא מיירי, דבד מתחבראן כחדא ואתברכא מנייהו, כדן שלטא
 על כלא ונהרא לעילא ותתא, וכלא כשעתא דכהנא פלח פולחנא
 ואקריב קרבנא ואקטר קטרת, ומכוון מילין לקרבא כלא כחדא, כדן
 כתיב ואגדתו על ארץ יסדה • רבי יוסי אמר כד נטל אהרן כל
 נטלין עמיה, עד דאתברכא כנסת ישראל ואתברכאן עלאי ותתאי •
 כדן כתיב (תהלים קל"ה) ברוך יי מציון שוכן ירושלם הללויה • (סס ע"ב)
 וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן •
 דבי אלעזר הוה אזיל מקפויטקייא ללוד והוה עמיה רבי ייסא ורבי
 חזקיה • פתח רבי אלעזר ואמר (ישעיה כ"ב) ואשים דברי כפיך ובצל
 ידי כסיתך וגומר • תנינן כל בר נש דאשתדר במלי דאורייתא
 ושפוותיה מרחשן אורייתא, קדשא בריך הוא חפייא עליה ושכינתא
 פרשא עליה גדפהא הדא הוא דכתיב ואשים דברי כפיך ובצל
 ידי כסיתך • ולא עוד אלא דהוא מקיים עלמא, וקדשא בריך הוא
 חדי עמיה כאלו ההוא יומא נטע שמיא וארעא הדא הוה דכתיב
 (סס) לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה • מכאן אוליפנא
 דישראל אקרון בשמא דציון דכתיב ולאמר לציון עמי אתה, ותמינא

דכנסת

(א) כמחזוונן ממלך יחזיקו יחזיקו יחזיקו כל כיוצא באלוהיה סס עטרות קדושים זיי סס כלס לנידה לתת כחזר
 חמיקי מכלי סרידי

דכנסת ישראל אקרי בשמא דציון דכתיב (סס ס) ציון במשפט תפדה
 ושביה בצדקה • תו פתח ואמר (סס ס) צור תעודה חתום תורה בלמודי •
 צור תעודה דא סהדותא דרוד דכתיב (ססל"ג קל"ג) ועדותי זו אפרס, צור
 היא קישורא, כמאן דקטר קישורא באתר חד • חתום תורה בלמודי, חתום
 תורה, חתימא דאורייתא וכל (ס) נגידו ורבו דנגיד מלעילא (ס) באן (כ"ב בין)
 חתימה דיליה, בלמודי • בגין דתמן אתכנש רבו ומשחא בין תרין
 קיימין, דתמן שריין אתר כנישו דכל רכות ומשח דנגיד מלעילא,
 לאשדאה ליה בפומא דאמה, ולארכא ליה בהאי תעודה, וכדין אתקשר
 כלא קשרא חד מהימנא • תא חזי מה בין אינון דמשתדלי באורייתא
 לנביאי מהימני • אינון דמשתדלי באורייתא עדיפי מנביאי ככל זמנא •
 מאי טעמא דאינון קיימי בדרגא עלאה יתיר מנביאי • אינון דמשתדלי
 באורייתא קיימי לעילא באתרא דאקרי תורה, (כ"ב תפארת) דהוה
 קינמא דכל מהימנותא • ונביאי קיימי לתתא באתר דאקרון נצח והוד,
 ועל דא (אקרון) אינון דמשתדלי באורייתא עדיפי מנביאי ועל דא
 מנהון יתיר, דאלין קיימין לעילא ואלין קיימין לתתא • אינון דאמרי
 מילין ברוח הקדש, קיימי לתתא מכלהו, (ועל דא) זכאין אינון דמשתדלי
 באורייתא דאינון בדרגא עלאה, יתיר על כלא • (ועל דא) מאן
 דלעי באורייתא לא אצטריך לא לקרבנין ולא לעלוון, דהא אורייתא
 עדיף מכלא, וקשורא דמהימנותא דכלא ועל דא כתיב (סס"ג נ) דרכיה
 דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום וכתיב (ססל"ג קי"ט) שלום רב לאוהבי
 תורתך ואין למו מבשור • עד דהו אולי אשכחו חד גברא דהוה
 אתי (ס) ותלת ענפי הדס בידיה • קריבו גביה אמרו ליה למה לך האין
 אמר (ד) לרווחא אובדא • אמר רבי אלעזר שפיר קאמרת • אבל תלת
 אלין למה • אמר ליה חד לאברהם • חד ליצחק • וחד ליעקב • וקשירנא
 להו כחדא וארחנא בהו בגין דכתיב (ס"ג ס"ג) לריח שמניך טובים שמן
 תורק שמך • בגין דבהאי ריחא אתקיים חולשא דנפשא, ובהימנותא
 דא אתקיימא, ואתנגידו ברכאן מעילא ותתא • אמר רבי אלעזר זכאה
 חולקיהון (רל"ס ע"ב) דישראל בעלמא דיין ובעלמא דאתי • תא חזי לית

ערכא

(א) סהסך שבמשך טעם כעליון מלמעלה : (ב) היכן נכבש לפיכח מהסוף טעם כל השבע : (ג) וחקיקא כמ"ש סר"ג וס"ג ככיוצא סהסדלס
 סל"ך לסר"ג דוקא בלגונה ח' מר"ב של טעם טען ג' ענפים ס' ככל חבורה : (ד) סוף ממש מ"ג כמ"ס ס"כיוון לספקיד כח ס"ס כ"ר
 שכל"ש כ"ז ווי אברהם כפס יוסיי אוכרול ועל שדכר כדיוק שכתו ר"א סרמ"ז :

עלמא (כ"א נפשא) מתקיימא אלא על ריחא, ומריחא דא אשתמורעא
 ריחא אחרא, דהא (ויקהל ר"ח ע"ב) בשעתא דנפיק שבתא, (נתפרדה
 החבילה), וסלקא נפשא יתירא, ואשתארין נפשה ורוחה מתפרשין
 עציבין, אתא ריחא דא ומתקרבין דא כדא וחדאן, ועל דא בעי רוחא
 בתר רוחא לקבלא ריחא, כיון דאתקבל ריחא מתקרבין כחדא וחדאן
 כי האי גוונא ריחא דקרבנא, כריחא מתקרבין כלא כחדא ומתלהטן
 בוציני וחדאן. תא חזי (נח ע' ע"ב) תרי (פ) בוציני חד לעילא וחד לתתא,
 אי להיט בר נש האי בוצינא דלתתא, ההוא תננא דסליק (כ"א דסליק
 מבוצינא תתאה) להיט ההוא בוצינא עלאה. כך תננא דקרבנין, האי
 תננא דסליק להיט בוציני עלאי ומתלהטן בחד, ומתקרבין כלהו כחדא
 בריחא דא, ובגין כך ריח ניחח ליי' (אשה) והא אוקמוה ועל דא ריחא
 דקרבנא קיימא דכלא וקיימא דעלמא וקרבנא על ידא דכהנא דמקרב
 כלא, ובגין כך שבעה יומי אשלמותא אשתלימו ביה, בגין דיתברכו
 כלרוזי בפולחניה, וישתבחו דרוואן וברכאין לעילא ותתא. כתיב
 (ישעיהו כ"ה) "אלהי אתה ארוממך וגומר האי קרא אוקמוה." "אלהי
 אתה דבעי בר נש לאודאה לשמא קדישא ולשבחא ליה על כלא,
 ומאן אתר שבחא דיליה כמה דאוקמוה, והבא מעמיקא דכלא דכתיב
 כי עשית פלא. פלא כמה דכתיב (שם ט) ויקרא שמו פלא והא אתמר
 עצות מרחוק, עצות כמה דאת אמר יועץ. מרחוק, דכתיב (ירמיהו ל"א)
 מרחוק יי נראה לי. וכתיב (תשלי ל"א) ממרחק תביא לחמה. אמונה
 אומן. כמה דאת אמר (דברים ל"ב) אל אמונה ואין עול, ואוקמוה אמונה
 בלילה. כמה דאת אמר (תהלים ל"ב) ואמונתך בלילות וכתיב (איכה ג')
 חדשים לבקרים רבה אמונתך. וזמין קדשא בריך הוא לדכארה לון
 לישראל מחוביהון כמה דכתיב (ישחיהו ל"ז) וזרקתי עליכם מים טהורים
 וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם. ברוך יי לעולם
 אמן ואמן:

פרישת ויהי ביום השמיני

ויהי ביום השמיני וגומר רבי יצחק פתח (איוב ל"ח) ברוך יחד כוכבי בקר
 ויריעו כל בני אלהים. זכאין אינון ישראל דקדשא בריך הוא

יהיב

ג' ר' ע'י הלהכ העולה מנר סתתון נדלק גם כ"י העליון שעומד למעלה ממנו וכן ענין בקדויות ע'י לסכ העולם למעלה בקלק

יהיב לון אורייתא קדישא חרותא דכלא חרותא דקדישא בריך הוא
 (6) ואטיילותא דליה דכתיב (משלי ח') ואהיה שעשועים יום יום ואורייתא
 כלא חד (ע) שמא קדישא איהי דקדשא בריך הוא, ובאורייתא (ג) אתברי
 עלמא דכתיב (סע) ואהיה אצלו אמון, אל תקרי אמון אלא אומן.
 ובאורייתא אתברי בר נש הרא הוא דכתיב (בראשית ה') ויאמר אלהים
 נעשה אדם. אמר קדשא בריך הוא לאורייתא, בעינא למברי אדם
 אמרה קמיה האי בר נש זמין למחטי ולארגזא קמך, הי לא
 תאריך רוגוך עליה היך יקום בעלמא, אמר לה אנא ואת נוקים ליה
 בעלמא, דהא לאו למגנא אתקרינא ארך אפים (ס"ח) דהא כל זמנא
 דישתדלון באורייתא מתקיימי בעלמא) רבי חייא אמר תורה שבכתב
 ותורה שבעל פה איקמיהו ליה לבר נש בעלמא הרא הוא דכתיב
 נעשה אדם בצלמנו כדמותנו רבי יוסי אמר מהבא (קטלת כ') את
 אשר כבר עשוהו, עשוהו וראי. ורא הוא צלם ודמות. צלם בדבורא דמות
 בנוקבא, ועל דא שירותא דאורייתא ב' ואיקמיהו רבי יצחק אמר מפני
 מה ב' פתיחא וסתימא. אלא בשעתא דבר נש אחי
 (דל"ז ע"ה) לאתחברא באורייתא, הרי היא פתיחא לקבלא ליה ולאשתתפא
 בהדיה. ובשעתא דבר נש סתים עינוי מינה, ויהך לארחא אחריה,
 הרי היא סתימא מסטרא אחרא (ו) כמה דאת אמר אם יום תעזובני
 יומים אעזובך, ולא ישכח פתיחא עד דיתוב לאתחברא בה באורייתא
 אנפין באנפין, ולא יתנשי מינה. ועל דא אורייתא פתיחא קמי בני נשא
 ואברזא וקרי להון (משלי ח') אליכם אישים אקרא וגומר וכתיב (סס ה')
 בראש הומיות תקרא בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר רבי יהודה
 אמר ב' תרין נגין, וחד דאחיד לון, מאי קא מיירי. אלא חד לשמייא
 וחד לארעא, וקדשא בריך הוא אחיד וקביל לון. רבי אלעזר אמר

חרת

גס יר העלין סהאליות ומחשבור להחיר לכל העלמיה טכע כרס: (ה) פי מעייל כס כמע ל כפרס כשחזק יעיגו טעושים.
 הרש"ב: (כ) חוץ בסור חללי' שחרותו מיעלן ולכן חוץ סס חן הכח' רפי' טכאל' ליה יס ככר כתי' כלס גמוריס לכן קרואי סס ס'
 ועד כודע טכס מקנן כחלי' וטויל סס ע"כ ירח כל חספי' רחלי' כח"כ גח"כ כה"ס נימ' ישיאל ועס ע"כ חרי' חרי' סס חוץ סחורס וכן
 חכסס כמליו גימ' חרי' ג' (ג) חוץ כסיד סכריאס ר"ל טחלסלות סחורוס עד כידרג סכריאס ורע כי חלו' כ' סכחיות חן סן עיקרס
 סל חידס ולכן כתיב כי חוץ חכמחכס וכינחכס ריקח ח"כ דהיינו חליות וכריאס ו' ס' ככרס חתיס כ"ש' כ' וכן יכי אס חוירסו
 ובחורוכ' חורס חמס דסינו חורס סכריאס ו' ס' ככרוך חלסינו סכרנו וכ' חורס חמס וכ' חלל חורסו סו' רחלי' חויס ס' ממש ססוף
 מחסוק כס סס כן איחוס טעילמוח ואליה סו' מחסיקיס מ' ס' ולכן אמרו מה לילוד חלס כיינוי פי' למס כתי' חכתי ככתי' חילוניות
 וטויל ככתי' עביסות וסינו כיינוי סרמי' (ח) ופסר כמ' ספרח' חורס חורס סכסנות חורס סחלכיס וסו' חויסות ילוד חלס
 גניף כיינוי סחיף: (ז) ס' ולן דכתיב דוס אינו כפסיק חלס חוץ כמנינ' חסידס כירושלמי פ"ט דכרכוס וכל' רש"י פושט עקב
 וכתיב כמנינ' ע"ס:

תלת נהורין (ס"א צדדין אלין) אינון עלאין קרישין ראחידן כחדא, ואינון
 כללא דאורייתא, ואלין פתחין פתחא לכלא. פתחין פתחא למהימנותא,
 ואלין ביתא דכלא. ועל דא בית אקרו, דאלין אינון ביתא, ובגין כך
 שירותא דאורייתא (ס"ב) ב', דהא היא אורייתא הוי ואסוותא דעלמא.
 ובגין כך מאן דאשתדל באורייתא, באילו אשתדל ביה בשמא קדישא,
 והא אתמר דאורייתא כלא חר שמא קדישא עלאה אייה, ובגין דאיהי
 שמא קדישא פתחא כב"ת, דאיהי כללא דשמא קדישא, בתלת קשרי
 מהימנותא. תא חזי כל אינון דמשתדלי באורייתא, מתדבקין ביה
 בקדשא בריך הוה, ומתעטרי בעטרי דאורייתא, ואתרחימו לעילא
 ותתא, וקדשא בריך הוה אושיט לון ימיניה, (ס"ג) וקדשא בריך הוה
 ארשים לון) כל שבן אינון דמשתדלי באורייתא נמי כליליא, והא
 אוקמוה דאינון משתתפי בשכינתא (כ"ד בכנסת ישראל) ואתחברו
 כחדא וכד אתי צפרא, קדשא בריך הוה מעטר להו בחד חוטא דחסד,
 לאשתמודעא בין עלאין ותתאין. וכל אינון כוכבי צפרא, בשעתא
 דכנסת ישראל וכל אינון דלעאן באורייתא אתאן לאתחזאה קמי
 מלכא, כלרוז מזמרי כחדא הדא הוה דכתיב בן יחד כוכבי בקר
 ויריעו כל בני אלהים, מאי ויריעו, כמה דאת אמר (ישעיה כ"ד) רועה
 התרועעה הארץ, דאינון דינין מתתברין, ואתברו כלרוז מקמי בקר, כד
 אתער בקר בעלמא כמה דאת אמר (בראשית כ"ב) וישכם אברהם בבקר
 ועל דא ויריעו כל בני אלהים. רבי אלעזר הוה אזיל בארחא אשכחיה
 לרבי פנחס בן יאיר דהורה אתי געא חמריה, אמר רבי פנחס ודאי
 (ט) בטקולא (כ"ה בקלא) דחרוותא. דחמריה חמינא (ו) דאנפין חרתין
 ישתכחון הכא, בין דנפק מבתר ענפוי דטורא, חמא ליה לרבי אלעזר
 דהוה אתי, אמר ודאי (ז) טקולא (כ"ו קלא) דחרוותא אשתלים. נחת
 רבי אלעזר לגביה ונשיק ליה, אמר ליה (ח) אי טופסא דארחא חד
 (י) לגבך, נזיל ונתחבר כחדא, (ט) ואי לאו טול ארתך וזיל. אמר ליה

וראי

(א) פי' חסיד כרישם כחפוש כד' ומכרי האר' וכמ"ש בהנחית הלו כמ"ו ודוק כרבי הגאמר מאין (ב) כשקל שחול חסיד
 האר' ר"ל ראיח חמור א' שחא לנגוד ולכן אחס שמח ויועק; (ג) מיד שילא מאחירי ראשי חסד שהם מתפשטים כאורך מעלם חסד
 כעופים החיים ש מעלם האילן וראה ש"ס כא לנגודו ורובכ על החמור; (ד) מקל שממחה כשם ככל דבר וירד ר"ל מהחמור לכקר
 כמתיח; (ה) אם טיפם וזיור סדרך שלפניך ס"ל לזריכך וסוף דרכך שחמך לריך לריך כס לרך לבאן ונחמך כא' (ל"ל לשון רלון אל
 חלכה חנה מו לא חטפם); (ו) פי' חמר' ל' שהיה לנכי וירד עבות חוץ ול"כ כפשוטו אללך כלומר לכת דורך לזכר חסד ס' ס' ס' ס'
 (ז) וחס חין עובס סדרך שלך לבאן קח וירך הנריך לך וירך וחסך ודאי לקבלך וירכא-כנגד כתיב לקבל פניך וזילי אמלאך;

וְדַאי לְקַבְּלָךְ אוֹיְלָנָא, בֵּין דַּאֲשַׁכְחָנָא לָךְ אוֹיִל אַבְתָּרְךָ וְנִתְחַבֵּר בְּחֵדָא
פִּתַח רַבִּי פְנַחֵס וְאָמַר (תהלים קכ"ח) יְבָרְכֶךָ יי מְצִיִן וְרָאָה בְּטוֹב וְגֹמֵר •
יְבָרְכֶךָ יי מְצִיִן, מַאי טַעְמָא מְצִיִן, רַבִּינֵין דְתַמְנָן שְׂרָאן בְּרַכָּאן לֹאֲשַׁתְתַּפְּא
(ס"ו לֹאֲשַׁתְּכַחַא) הֵדָא הוּא דְכָתִיב כִּי שָׁם צִוָּה יי אֶת הַבְּרֹכָה חַיִּים
עַד הָעוֹלָם • וּבְגִין פֶּךָ יְבָרְכֶךָ יי מְצִיִן, דִּהָא מִתַּמְנָן נִפְקֵי בְּרַכָּאן לְכֹלָא,
וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, רַבִּינֵין פֶּךָ אֲתַבְּרָא צִיּוֹן, רַבִּינֵין דְצִיּוֹן אֲתַמְלִי בְּרַכָּאן,
בְּרִין יְרוּשָׁלַם אֲתַבְּרָא וְאֲשַׁתְּכַחוּ בֵּה רַחֲמִים • וְכֵר יְרוּשָׁלַם אֲתַבְּרָא
כָּל עֲלָמָא אֲתַבְּרָא, כָּל יְמֵי חַיִּיהָ, דְלֹא יִתְחוּי קִשְׁתָּ בְיוֹמָךְ כִּמְהָ לְאֲבוּךָ,
וְעַל דָּא וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיִּיהָ, וְרָאָה בְּנִים לְבָנֶיהָ דְחַלִּי
חֲטָאָה חֲסִידִין קְדִישִׁין, בְּרִין שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, מַאי שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל,
אַלָּא כְּמָאן דְאָמַר שְׁלָמָא עַל רִישֵׁיהָ דְמַלְכָא, דְלֹא יַחֲסֵר כְּלָא, כֶּךָ שְׁלוֹם
עַל יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָא דְצַדִּיקִיָּא יִשְׁתַּבְּחוּן בְּעֲלָמָא פִּתַח רַבִּי אֲלַעְזָר וְאָמַר
(תש"י י"ו) עֲטַרְתָּ זְקִינִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם, בָּנִים הֵא אֲוִקִימָנָא,
כְּנֵי בָנִים, אֲלֵיךְ (ל"ט ס"ו) שְׂאָר כְּתָרֵי מַלְכָא כְּמָה דָּאֵת אָמַר (ישעיהו כ"ד) וְכֹל
בְּנֵיהָ לְמוֹדֵי יי • וְכָתִיב (איכה ד') בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים, כְּמָה דָּאֵת אָמַר
וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם, לֹא מִתְעַטְרֵן בְּנֵין אֲלֵא בְּאַבְרָהָן •
מְכַהֵן אוֹלִיפְנָא, רַבִּינֵין לֹא מִתְעַטְרֵי וְלֹא מִשְׁתַּקְיִין מִשְׁקִי דְנַחְלָא,
אַלָּא בְּזִמְנָא דְאַבְרָהָן מִתְעַטְרֵין וּמִתְבְּרָכָין הֵדָא הוּא דְכָתִיב
(דל"ו ע"ב) וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם • עַד דִּהוּן אוֹלֵי מְטָא עֵידָן צְלוֹתָא
נַחְתּוּ וְצִלוּ עַד דִּהוּן מְצִלִין (ס"ו) קַפְטָר חַד הוּיָא בְּרַגְלוּי דְחַמְרָא דְרַבִּי
פְּנַחֵס, (כ) קַסְטָא (ס"ו קַפְטָא) וְגַעֲזָא חַרִי זְמִנִי בְּתַר דְסִימּו
צְלוֹתָא אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס, וְדַאי צַעֲרָא הוּא לְבַעֲרָא דִילֵי, דִּהָא
יִמָּא דָּא אַקְדִּימָנָא וְהוּיָא מְרַחֵשׁ בְּאוֹרֵייתָא, וְאַעֲבַר לִי בְּאֵתֵר
דְלְכֹלֹכָא שְׂרִייָא, וְהִשְׁתָּא מְצַעֲרֵי לֵה • קָמוּ וְחִמוּ חַד הוּיָא קְטִיד
אַרְגְּלֵיהָ • אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס (ג) חוּיָא חוּיָא זֵיל וְאַסְחָר (ס"ו וְאַסְטָר) קוּטְרָךְ
בְּקַטְפוּרָא דְחוּרָא • (ד) אֲדַהֲבֵי אֲתַנְשֵׁר חוּיָא וְנִפְּל קַפְסִירֵי קַפְסִירֵי •

אמר

(א) נקשר נחש א' סביב רגל חמור (ב) סכס חמור כרגליו ולעק כ' פעמים (ג) נחש נחש לך וסכס קאך בקא חמור מקום
דירקס פי ס שמי ידוע ערך קטירי סוף ל חתיות ולפי' כל דמ' לך וסכס כענין קוטרך מקל שלך (שנפו של נחש כחש כמהל)
כחתיים חמור (ד) כחוד כך כשל נחש סודל סכסס חתיות חתיות (על שלח הלך מיד לחורו כשנור עליו רכבי וקבלתי רכבי'
פיס כי מלפנים ולכך פיס עוסק כנ"ח ית"ש ושמעאל כנו כחגגל כוס חמור לחקן עם חטא ולשרח לחכרסם אכיו ולכברו ה"ש על
זלא נטר קרושהו דילי כי עיקר כיתחו עשה לשמור קרושהו וכשאנן כוס מיד נענש כומן חפסל אלא יוכל לסלילי ס"ה כ' פת' כספי
כיחל שלח ס'ס אוכל עכל ומחמור כוס כמ"ש כפ"ע מת"ן :

אמר רבי אלעזר ומה כל כך מדקדק קדשא בריך הוא בצדיקייא
אמר ליה ודאי קדשא בריך הוא מדקדק בהו בצדיקייא ונטיר לון
ובעא לאוספא לון קדושא על קדושתיהו והשתא האי חמרא על
דלא נטר קדושתא דילי אצטער ודא חויה שליחא הויה וכמח
שלוחין אית ליה לקדשא בריך הוא, ובכלהו עביד שליחותיה, ואפילו
בחיות ברא הדא הוא דכתיב (ויקרא כ"ו) והשלחתי בכם את תית השדה
ושפלה אתכם ואפילו כיד גוי הדא הויה דכתיב (דברים כ"ח) ישא יי
עליך גוי מרחוק מקצה הארץ אמר רבי אלעזר וכידא דישראל עביד
שליחותא אמר ליה אין כגון רשע בידא דצדיק אבל רשע בידא
דישראל רשע אחרא לא עביד ביה שליחותא, אלא בזמנא דאיהו לא
מכוון ביה הדא הוא דכתיב (שמות כ"א) ואשר לא צדה והאלהים אנה
לידו ואשר לא צדה דייקא דלא לקטלא ליה דא והאלהים אנה
לידו, כגין לאענשא לתרווייהו אמר רבי אלעזר היכי עביד קדשא
ברוך הויה שליחותא בידא דהני וכידא דגוי אמר ליה ואנוך לא
קאמר לך אמר ליה עד לא שאילנא פתח ואמר (פסוק ל"ו) והויה
ישקיט ומי ירשיע וגומר והוא ישקיט בזמנא דקדשא בריך הוא יהיב
שקיטו ושלוה לבר נש, מאן הוא רשאי לאבאשא ליה ולמעבד ליה
קטיגורייא ויסתר פנים ומי ישורנו, ובזמנא דאיהו אסתיר עיניה
מלאשגחא עליה, מאן הויה דישגח עליה לנטרא ליה ולמעבד ליה
נטירו, וארחוי דקדשא בריך הוא כדא על גוי ועל אדם יחד, בין לכל
עלמא, בין לעמא חד, בין לחד בלחודוי (ה) תא חזי בזמנא דבני
נשא מתבשרן עובדין לתתא, ואתער לגבייהו לעילא ימינא דקדשא
ברוך הוא כדון מתערין כמה רחימין כמה נטורי עלמא, כמה נטורי
דבר נש (כ) מימינא ומשמאלא, וכדין (י) אתכפייא שמאלא ולא יכלא
לשלטאה ובזמנא דבני אנשא לא מתבשרן עובדין לתתא, שמאלא
אתער וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא כלהו אתערן, וכלהו אתעבידו
שלוחין

(א) כוונתו לתת טעם לבריו וכו' דיויק ספסוק כי כמ' על סדריקיס סכפית מד' סד וכללח כ'ימין יצוק אוסרו ומי ירשיע אהין בת
דין בעולם וכמון ש'י רשעים מסתלקת ססגנתם וככנס אור ללס סארס ולכן לא נאמר ויסתר פניו אלא פניס (ב) ירמו למס ג'אזיכ
בסוד צמר שחול מ'א'א דהיינו ימין ושמאל (ג) שחלל כעס ימין להיעיב לישחל ולסכיע אויביס וכמס' ימין ג נאחרי ומי
סמיתיה חבד קדאי ל' זכר ולסמאלית חרעק אויב כל נקבס וסכס כיר ים כ' כתי עלס פיר ש'ס כר'ר פקיס וח'ס כ'פ י'ד יחיות
סכמילוי דמי דסור' ים ה' אלכעית ככל א' ה' ח' ז'י' וס' ה' חיו'ס ל'כ' כמני' ימין' אכל כ'סס כלילוח יחד סס' י'ט סור' י'ט ס'א
סעו שלו יד הגדולס או סס עוליס ר'ס וס'תכלית חמיי'סן גימ' נאחרי ואי ס'א כ'כ'ס א'כ' ס'קין מתקידס : פרמ' :

שלוחין לאבאשא לגבייהו דבני נשא, דהא אינון דעברו על פתגמי
 אורייתא, כללהו רשימין באנפייהו, ואשתמודען לגבי אינון דמתערי
 מסטרא דשמאלא. ובגין כך חיותא ועובדי עבודה זרה, וכל אינון
 דאתו מסטרא דשמאלא, כללהו אקרון (כ"א אינון) שלוחין לגבי אינון
 רשימין דמתערי להו. וישראל אף על גב דלא מבשרן עובדין, כללהו
 מן סטרא דימינא קא אתיין. ובגין דאתכפייא ימינא בעובדייהו, שלטא
 עלייהו שמאלא, וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא ועל דא שליחותא
 בידא דחיותא וגוי וכל דדמי לון, דאינון מסטרא דשמאלא, ולא בידא
 דישראל דאף על גב דחייבא איהו, מסטרא דימינא קא אתי. וישראל
 חייבא דנפל בידא דישראל חייבא אחרא; בזמנא דלא אתכוון ביה,
 בגין דיתענשו תרווייהו, ויקבלון עונשא לרבא לון. אמר רבי אלעזר
 מנלן. אמר ליה אינון בימינא. ולא אתרבקו בשמאלא, ולא אתערבו
 בהדה לעלמין, ועל דא לזמנא אחרא אתעברו אמר רבי אלעזר מנא
 לן אמר ליה תא חזי מן פלגש בגבעה, דאף על גב דחייבי נינהו, לא
 בעיה קדשה בריך הוה דיתערון גבייהו חייבי ישראל אחרנין,
 ועל דה מירתו (מישראל) כל אינון זמנין דמירתו, עד
 דכללהו חייבין דאתערו לגבייהו מירתו ואתאבדו, ואשתארו אינון
 (דל"ז ע"ב) זכאין יתיר, דיעברון מלה בארח קישוט, ואף על גב דזכאין
 אינון, לא אתייהוב מלה אלא לאינון דאתייהוב, כד שקילון עלמין
 כחדא, עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה, ודהוה זמנא לא אשתכחו
 עלמין שקילין כחדא, ועל דא חייבין דישראל לגבייהו דחייבין אחרנין,
 לאו אינון שלוחי מלכא, דהא לא אתיין מסטרא דשמאלא. (ה) מתל
 לכני נשא דחבו למלכא, אתער סנטירא לגבייהו לתפשא לון ולאענשא
 לון לאינון דחבו למלכא. קס חכים חד מנייהו ואתערב בהדי בני
 סנטירא, וקף סנטירא עינוי וחמא ליה אמר ליה מאן יהבך לגבן, ולא
 אנת מאינון דחבו למלכא, הא אנת אתענש בקדמיתא, שקילו ליה
 וקטלוהו. כך ישראל מסטרא דימינא קא אתיין, ולא אתרבקו בשמאלא
 ולא אתערבו בהדה לעלמין, וכד אינון גרמין בחובייהו דאתכפייא

ימינא

(ה) מייסג מס עקס דכפי דלון חייבי ישראל על ח' המקיס לפרע לא זייס אכל משני מה נסבך מדין עליסס למקיס עניסס לזל סלחיס לז חירן ססיו גרס לעלמו עקסכ למתערב עס כני ססנו דל סייכל לספסל ולספסל מעניסס ענחייב למלך

ימינא, ואתער שמאלא וכל אינון דאתו מסטריה, אי חד מישראל קם
 לאתערבא בהדיה, אשתמודען ביה ואמרי ליה לאו אנת מאינון דקא
 אתיין מסטרא דימינא דאתכפיין מחובייהו, ולאן אנת מאינון דחבו
 למלכא, מאן יהבך לגבן, אישתכח דאיהו אתעגש בקדמיתא: ושלמה
 מלכא צווח לקבלייהו ואמר (קסל"ז ס) עת אשר שלט האדם באדם
 לרע לו: לרע לו וראי, בגין דלאו שליחא דמלכא איהו, ולא ארתי
 מההוא סטרא: אמר רבי אלעזר וראי הכי הוא, דהא תנינן דאית
 ימינא ואית שמאלא, רחמי ודינא, ישראל ועמין עובדי עבודה זרה,
 ישראל לימינא ועובדי עבודה זרה לשמאלא, ישראל אף על גב דחייבי
 נינהו ואתכפיין, אינון בימינא ולא אתדבקן בשמאלא ולא אתערבון
 בהדה לעלמין, ובגין כך (תהלים ס) הושיעה ימינה וענני: דכד אסתלק
 ימינא, ישראל דאתדבקון בהדיה יסתלקון ויתעטרון ביה: כדן
 אתכפיין שמאלא וכל אינון דאתו מסטריה דהא הוא דכתיב (סמות ט"ו)
 ימינה י תרעץ אויב:

פתח רבי אלעזר ואמר ויהי ביום השמיני קרא וגומר: ויהי ביום
 השמיני, מאי יום השמיני, אלא כתיב ומפתח אהל מועד וגומר
 כי שבעת ימים ימלא את ירכס, כי שבעת, בשבעת ימים מבעי ליה,
 או שבעת ימים: (כ) ימלא את ירכס: מאי כי שבעת ימים ימלא, אלא
 זכאין אינון בהני דמתעטרי בעטרוי דמלכא קדישא, ומשיחין במשח
 רבות קדישא, בגין דאתער משחא (אחרא) עלאה דמשקי לכל שבעה,
 ואתמשחן מההוא רבות קדישא, ואתדלקו מניה כל אינון שבעה
 בוצינין, והאי משח רבות הוא כללא דכל שבעה, וכלהו ביה אתכליון
 ותנינן שיתא אינון, וכלהו אתכליון בהאי, ודא הוא כללא דכלהו,
 ובגין כך שבעת ימים ימלא דהא בהאי תליין ועל דא אקרי כנסת ישראל בת
 שבע, מאן היא בת שבע, דאיהי כלילא משיתא אחרנין, בין דהאי שבעה
 אשלים להו לכהני ואעטר לון ומשח לון בכלא, בד מטו לכנסת ישראל
 דאיהי תמינאה, אתפקד אהרן לקרבא עגל, בגין דאיהו בריה דפרה,
 לכפרא על ההוא חובא דעגל אחרא דעבד אהרן, וחב לגבי פרה:

דאיהי

(א) כי ספסול יוכל להאמר על שלימות ספסולם ככללם ולכן לא יטורף לפרט אם פיעלם יסמך ומן עשייתם ולא יקום מס עלה אמר
 כשעם אכל כאמור ימלא לרד לחוכה כפרות ומן מילואי כי לרד הוא לומר לספול וכפרט יזכיר מי סוף ספסול: ברמ"ז:

דאיהו תמינאה שלימו דממוני (ס"א דאמוני) ישראל, ואשתבח כהנא
 שלים בכלא כתמנייא מיני לבושין דיקר, שלים בכל כתרין, שלים
 לעילא שלים לתתא. ובכלא בעי לאחזאה עובדא ועל דא אתעביד
 ביה באהרן עובדא לתתא, בגין דיתער הכי לעילא וישתבח כלל
 כגוונא חר. וכדין אתפרכאן עלמין כלהו ומשתכחין ברכאן על ידא
 דכהנא. והכא אשתלים כהנא בכלא כדקא חזי. עגל למה דכתיב
 עגל בן בקר לחטאת, בגין ההוא חטאת דעבד בקדמיתא. ואיל
 לעולה. מאי טעמא איל. בגין איל דיצחק דהוה עולה תמימה והאי
 אתחזי לקרבא לאשלמא כלא. והאי אתר מפטרא דיצחק אשתאב,
 והאי איל בגין איל דיצחק מתקרבא עולה, (בגין דאיהו עולה) דהא
 עולה לעילא סלקא, ובגין לאעטרא לה בשלימותא. עגל ואיל. עגל
 בגינה בדקאמרן, איל לאשלמא (דל"ז ע"ב) לה בשלימו דיצחק כדקא
 חזי, וישראל דחבו עמיה דכהנא בהאי. מקריבין כגוונא דכתיב ושור
 ואיל לשלמים לזבוח לפניי, שור על מה דחבו, ואיל לאשלמא להאי
 אתר בשלימו דיצחק. מאי שנא בכהנא דכתיב ביה עגל לחטאת,
 ולא כתיב בישראל שור לחטאת, אלא ישראל הא קבילו עונש
 בקדמיתא, ובגין דקבילו עונשא בכמה אתר, על דא קדשא בריך הוא
 לא בעא לאדכרא לון חובייהו כדקדמיתא, ועל דא לא כתיב הכא
 לחטאת, אלא לשלמים בגין לאחזאה שלמא. דהא קדשא בריך הוא
 בשלמא כהו בישראל על דא. אבל אהרן דהא לא קביל עונשא
 מצלותא דמשה דכתיב (דברים ט) ובאהרן התאנף. וגומר. וכתיב
 ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא, ועד כען חובא הוה תלי כתיב
 ועגל בן בקר לחטאת. לחטאת ודאי. (ואיל לעולה) בגין דיכפר חוביה
 ויתדכי וישתלים בכלא. ובההוא יומא אשתלימו עלאין ותתאין.
 ואשתבח שלמא בכלא בחדוותא דלעילא ותתא, ואלמלא דאשתבח
 ערבובייא דבני אהרן בההוא יומא, מן יומא דאסתלקו ישראל מן יומא
 לא אשתבח חדוותא דעלאי ותתאי כההוא יומא. בהאי יומא אתעבר
 ההוא חובא מן עלמא ואשתבח כהנא וישראל מתדכאן מניה. כל ההוא
 יומא אתעברו כל אינון מקטרגין דלעילא, ורהו זולין ושחמין
 בסחרנייהו דישראל, ולא אשתבח בההוא עידנא, עד דגרים שעתא

וקמו נדב ואביהוא ועכבו (ס"א וערכבו) חרותא דכלא, ואשתכח רוגזא
בעלמא דדא הוא דכתיב וירא כבוד יי אל כל העם מיד ויקחו שני
בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו וגומר תנן בההיא יומא חרותא
דכנסת ישראל הוות, (ס"ב) לאתקטרא בקיטורא דמהימנותא ככלהו
קשרין קדישין, דהא קטרת קשיר כלא בחדא, ובגין כך אתקרי קטרת.
ואינון אתו וקשירו כל אינון אחרגין בחדא, ושרו לה לבר, דלא קשרו
לה בהדיהו, וקשירו מלה אחרא. ובגין כך אוהר לון לכהני לכתר
דכתיב (ויקרא ט"ז) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ובכמה גוונין ערכבו
חרותא דכנסת ישראל. חד דלא אתנסיבו, ולא אחחוזין לקרבא
ולאתברכא עלמין על ידיהו. וחד דלא הוה שעתא כדקא יאות. וחד
דדחקו שעתא. וחד דהא מקדמת דנא נפק נימוסא דידהון ויקריבו
לפני יי אש זרה וגומר ודאי מלה אחרא אתקשרו בקשורא דא, ושרו
לכנסת ישראל לבר. אמר ליה רבי פנחס לא תימא דאינון שארו לה
לבר, אלא כנסת ישראל לא אתקשרא על ידיהו, דהא בכל אהר
דלא אשתכח דבר ונוקבא, כנסת ישראל לא שרייא בנייהו כלל.
בגין כך אוהר לכהני דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש דישתכח
דבר ונוקבא, ועל דא לא יעול כהנא לקודשא עד דיתנסיב, בגין
דישתתף בקשורא דכנסת ישראל, דמאן דלא אנסיב שארי לה לכנסת
ישראל לבר, והיא לא אשתתפא בהדיה ועל דא אשתכח ערכובי'א
כההוא יומא לגבייהו :

ויהי ביום השמיני. רבי יוסי פתח ואמר (ס"ג פ') בשושנה בין החוחים
בן רעיתי בין הבנות, בשושנה בין החוחים דא כנסת ישראל,
והא אוקמוה דקדשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל, (ס"ד) וחכיבותא
דקדשא בריך הוא לקבלהא לאתדבקא בה, ועל דא מאן (ס"ה) דאנסיב
בעי לשבחא ליה לקודשא בריך הוא, ולשבתא לה לכנסת ישראל.
דהא תנינן בכלא בעי לאחזאה עובדא, כמה דאיהו (ס"ו) בר גש מתדבק
בבת זוגיה וחכיבותא דיליה לקבלה. כך (ס"ז) אתי למפלח קמי
מלכא

(ה) ע"י לחקור ולהתייחד עם א"ל שבא קבר אמיתא ישראל שפיר אהר למפלח עם מ"ג ס"א אהר למפלח יום קישור דמסיביתא קשר
המינתנו עם מרעיהו ילדיו ירו. הר"ב: (כ) פירוש חמד ככל שעה ה' ה' מחתיק לה להחיות עמו כדביקא על החסד כי רל"ן
החסד'ס לחסיד חסיד כלי ספק יעריב כלל. (ג) ירלה בקל' רוגז וחקן שנים כאי המחלל לפניו. וכפרע סדימה לכתן ספ"א
ס"ז: (ד) ר"ל כי כיון שמחיר ככח זוגו באחסס וכלגיעת שמת' כוחו ודאי פנייות יקדישית יאין דעמו רק להמשיך כשמיס טהורות
מלמעלה. (ה) ככוחו לעבוד לכני יוליו ולכלכלל אין ספק שימחר לי לנכח קשמו וישאל כניס קדישים לעבודתו.

מלבא קדישא, הוא אתער זיוגא אחרא, דהוה קדשא בריך הוה
 חביבותא דיליה לאתדבקא בכנסת ישראל. ומאן (6) דאתער מלה
 קדשא בריך הוא מברך ליה וכנסת ישראל מברכא ליה והא אתמר.
 ועל דא שבחא דקדשא בריך הוא דמשבח לה לכנסת ישראל, כשושנה
 דאיהי בין החוחים, דאיהי מעלייא וסלקא על כלא. כך כנסת ישראל
 בין שאר אוכלוסין, בגין דהיא סלקא (דל"ח ע"ב) ומתעמדה על כלא.
 ודא שושנה בין החוחים, ואתרוג בין החוחים, לאחזאה שבחא דכנסת
 ישראל על כלא. תא חזי כנסת ישראל אתברכא על ידי דכהנא,
 וישראל מתברכאן על ידי דכהנא, וכהנא מתברכא על ידי דכהנא.
 עלאה הדא הוא דכתיב (כמדבר ו) ושמו את שמי על בני ישראל ואני
 אברכם. כתיב (תהלים כ"ט) זכור רחמיה יי וחסדיה כי מעולם המה.
 זכור רחמיה, דא יעקב, וחסדיה, דא אברהם. כי מעולם המה, ומעולם
 נטל לון קדשא בריך הוה, וסליק לון לעילא, ועבר מנייהו רתיבא.
 קדישא לאגנא על עלמא, ובגין דהוה מעולם, הוא דכיר להון לאגנא
 ולרחמא על עלמא. כגוונא דא נטיל קדשא בריך הוא לצדיקיא מן
 עלמא, וסליק לון לעילא לאגנא על עלמא. ואי יצחק אמאי לא
 אדבר הכא, אלא אשתאר לאתפרעא מאינון דעאקין לבנוי הדא הוא
 דכתיב (ס"ט) עוררה את נכורתך. וכתיב (ישעיה מ"ב) יי בגבור יציא
 כאיש מלחמות יעיר קנאה וגומר ודא הוא יצחק דאסתלק מהכא.
 רבי חייא אמר זכור רחמיה יי וחסדיה, אלין אינון יעקב ואברהם דבעינן
 להון לאגנא עלן. אבל יצחק למעבד קרבין קיימא, ובגיני כך לא בעינן
 ליה לגבייהו. דבר אחר כי מעולם המה, דבר ברא קדשא בריך הוא
 עלמא, נטל יצחק וברא ביה עלמא. חמא דלא יכיל למיקם בלחודין,
 נטל אברהם וקיים ביה עלמא הדא הוה דכתיב (בראשית מ"ב) אלה
 תולדות השמים והארץ. בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם
 חמא דבעינן קיימא יתיר, נטל ליעקב ושתף ליה ביצחק וקיים עלמא,
 הדא הוה דכתיב ביום עשוה יי אלהים ארץ ושמים, ועל דא
 באברהם ויעקב אתקיים עלמא, ובגין כך כי מעולם המה. רבי

א
ט

יהודה

(א) כדאס דר"ל מי שיש לו זכות לספור דבר כגון סעיפים אמן שיעקרו הוא לכיוון כסא אלהותה' או הכא לט"ז מליס ומקריס ולגמרי
 . ליחזק וכי' שכל כיוולא כוס מחשורר כח עליון להשגיט כמלכות . סמ"א :

יהודה פתח :

ויהי ביום השמיני, לבתר דאשתלים אהרן באינון שבועה יומין ואתעטר
 בהוא, (ס"ס) משח רבות קדישא עלאה) יומא תמינאה בעייה
 לאשתלמא מן שבועה, דאשלמותא על ידי דכהנא . ועל דא פולחנא
 בתמינאה לאתעטרא מן שבועה . ולאשתקנא כהנא על ההוא חובה
 דחב (ס"ס דקביל) בקדמיתא הדא הויה דכתיב ויאמר אל אהרן קח
 לך עגל, הא אוקמויה עגל ודאי, לבפרא על ההוא עגל דכתיב (שמות ל"ב)
 ויעשהו עגל מסכה . בן בקר . מאי טעמא בן בקר ולא בן פרה, אלא
 איהו בעי לאשתקנא לגבי פרה, ולא אתחזי לקרבא מינה לגבה . מאן
 דשרר דורון למלכא, חמיתון דנסיב מבי מלכא ויהיב למלכא, אלא
 דורונא לשרדא למלכא מבי אחרא אצטריך, ולא מבי מלכא . רבי
 יוסי אמר מדידיה לדידיה לא אתחזי . אמר רבי יהודה בגין כך בן
 בקר ודאי, ולא בן פרה . לחטאת, לדכאה על ההוא חובה דחב ביה,
 ואיל לעולה תמימים . תמימים, תמים מבעי ליה, אי תימא דעל איל
 ועגל קאמר, לאו הכי . דהא תרווייהו לא סלקין לעולה, דהא כתיב
 לעולה תמימים, ועגל להטאת סלקא . מהו תמימים, וכתיב איל . אלא
 אילו דיצחק לקרבא לגבי פרה, דאדכר תרי זמני בקרא חד דכתיב
 (בראשית כ') וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל הא חר, וחד וילך
 אברהם ויקח את האיל הא תרי ויעלהו לעולה . ועל דא איל לעולה
 תמימים, תרי איל, דאיהו תרי . ועל דא (ויסי רמ"ב) גבורות תנינן, ומנייהו
 מתפרשין לכמה אחרנין :

ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת . עגל לחטאת
 מבעי ליה, כגוונא דכהנא . אלא ישראל הא קבילו עונשא, ועל
 דא לא כתיב בהו עגל לחטאת, אלא עגל לעולה . מאי טעמא, דכל
 אינון דחאבו ביה קבילו עונשא, בין במלולא בין בעובדא בין בפולחנא
 ואפילו אינון דלא עבדו מידי, אלא דסליקו ליה ברעיותא דלביירו
 למפלח ליה אתענשו כמה דכתיב (שמות ל"ב) וישק את בני ישראל
 אבל כל אינון דסליקו ליה ברעיותא דלא למפלח ליה, אלא דסליקו
 גוונא דרעיותא מניה, הכא אתדבן ומקרבין ליה (רל"ס ע"ב) לעולה ולא
 לחטאת . אבל קחו שעיר עזים לחטאת אמאי . אלא בגין דהו
 מקרבין

מקרבין בקדמיתה לשעירים, דשלטין על טורי רמאי ודנא הוה
 לחטאת, ובעיין לאתדכאה מההוה חובא, ולא עוד אלא לחדותי
 דסיהרא אצטריך :

ישור ואיל לשלמים • שור ולא פר, בגין דשור שלים איהו לאחזאה
 שלמא הדא הוה דכתיב לשלמים רבי יוסי אמר שור ואיל
 מסטרא דשמאלא קא אתיין • שור מסטרא דשמאלא דכתיב (יחוקאל ח')
 ופני שור מהשמאל איל בגין אילו דיצחק וסלקין לשלמים לאשלמא
 לון לכנסת ישראל • ועל דא שור ואיל לשלמים • אמר רבי יהודה
 כלא בגין דכנסת ישראל מתעטרה ומתברכה על ידי דכהנה
 באשלמותא • והאי יומא חרותא דכלא הוה, חרותא דכנסת ישראל
 בקדשא בריך היא, חרותא דעלאין ותתאין • וכמה דאשתלים כהנא
 לתתא, בכ יכוד אשתלים כהנא לעלא, בר נדב ואביהוה דאתערו
 ערבוכי"א בין מטרוניתא ומלכא, ובגין כך ותצא אש מלפני יי ותאכל
 אותם וגומר : (ספר)

ניאמר משה אל אלעזר ואל איתמר ראשיכם אל תפרעו וגומר • כי
 שמן משחת יי עליכם רבי אבא אמר הא תנינן בעובדין דלתתא
 אתערין עובדין לעילא ועובדא דלתתא בעי לאתחזאה כגוונא דעובדא
 דלעילא (ה) תא חזי כל חרותא דלעילא תלייא כההוא שמנא קדישא
 דמתמן נפיק חדוה וברכאן לכלהו כוצינין, וכהנה עלאה (מיניה)
 אתעטר בנגידו דמשחא, ובגין כך כהנא דרכו משחא אתנגיד עליה
 כגוונא דלעילא, בעי לאחזאה חידו ונהירו דאנפין (יתיר מכלא), ולא
 יתחוי גרעונא ברישיה ולא בלבושיה, אלא למהוי כלא שלים כגוונא
 דלעילא, ולא יתחוי ביה פגימו כלל, בגין דלא יעביד פגימו באתר
 אחרא • תא חזי אלמלא אלעזר ואיתמר אתחזון פגימי כההיא שעתא
 בלבושיהון או כראשיהון, לא אשתויבו כההיא שעתא, דהא ישעתא
 קיימא למעבד דינא • ועל דא תנינן בשעתא דמותנא אערע בעלמא,
 לא יתער אניש גרמיה למלה בעלמא, בגין דלא יתערון עליה • בראי
 אתער גרמיה לטב, ויכיל לדתייא (ולדחקא) שעתא דהא בזמנא ושעתא

דדינא

(8) וז"ל שמן יקטרת יסח לכ ולא אמר יסחחו ממני סעטיק הוה סטוס סמנס סס"ס מוח אבא סס"ס מכתר ורלסיה סעיתין וכן יסמ"ח
 ל"ב ג' סתן ולכן אמר כל חרותא דזוט כולל סכל וכמ"ל כולם כחכמת עשי"ח וכו' שורש כל קריסס וסמססן וכל כליו כח דקדשו כו' וסנס
 י"ס פ' סוים כ"י סתן ועליו נאמר כ"ס פ' כ"ד עולמ"ס :

דדינא קיימא בעלמא, מאן דיערע ביה לקטי ליה ויסתלק מעלמא,
 וכגין כך ולא תמותו כתיב • ואחיכם כל בית ישראל יכבו את השריפה,
 בגין דאינון לא אתיין מסטרא דכהני ולא מתזקי •

רבי אלעזר פתח (שמות ו') ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות
 נחשון לו לאשרה • ויקח אהרן • כללא כמרה דאצטריך כללא
 כגוונא דלעילא • תא חזי ראיה היתה כת שבע לרוד מיומא דאתברי
 עלמא • ראיה היתה אלישבע לאהרן מיומא דאתברי עלמא • מה
 בין האי להאי, אלא כלא חר • אבל התם לדינא, הבא לרחמי • כד
 אתחברא ברוד לדינא לאנחא קרבין לאושדא דמין • הבא באהרן
 (ט) לשלמא לחדוה לנהירו דאנפין לאתברא • ועל דא אתקרי (הכי)
 התם בת שבע, הבא אלישבע • אלישבע, דאתחברא בחסד • (תא חזי)
 בת שבע, לדינא לירחא מלכותא ולא תקפא • אמר רבי שמעון הוה
 דתנינן דכתיב קול השופר שפיר הוא ודא הוא יעקב דאסתלק במחשבה
 דאבהו, ונפקו כחדא מגו שופר, דהא שופר אפיק מיא ואשא זרוחא
 כחדא, ואתעביר מניהו קלא • כך אימא עלאה אפיק לאבהו בקל חר,
 ומגו מחשבה אסתלקו כחדא • (ט) ויהוה • קול אקרי
 קול השופר, ודא יעקב דבליד לאבהו כחדא, ואקרי קול • יתרי קלי
 ניגרו, דהוה מגו קלא נפיק קלא, אבל קול חר דאקרי קול
 השופר • ומהבא נפקו שאר קולות מגו ההוה שופר, בזוונא
 (דס"ג ע"ב) דמחשבה • ושבעת קולות ניגרו דנפקין בזוונא דמחשבה
 בשופר, ודא שופר דאשקי לון ורוי לון לאבהו בקדמיתא, ולבתר לבגין
 והא אוקמוה מלה • תא חזי ויקח אהרן את אלישבע, לבסמא לה
 למחדי לה לחברא לה במלכא בזוונא שלים, לאשתכחא כרכהו
 לעלמין כלהו על ידי דאהרן • בגין כך בעי כהנא לאשתכחא בנהירו
 דאנפין כחידו, כללא כגוונא דלעילא, דהוה על ידו כרכהו
 וחדוון משתכחי, ועל דא אתרחקא מניה דינא ורוגזא ועציבו, בגין דלא
 יתפגים מהוה אתר דאתקטר ביה • ועל דא ואחיכם כל בית ישראל
 יכבו את השרפה, ולא כהנא עלייהו כתיב (דברים ל"ג) בדרך יי חילו

ופעל

(א) • גירסא לא עלמא ויחא ע"כ לכריזי • ס"ח ס' ד כבא דס סכס סכס • וין וס כחסיס וין כככרופ: (כ) וס סכר • לידעי
 ס'ו סאיפר סאיס יס'ו סאיס ס' ס' ק'ס ומילאי ק'ל וממני יולס ס' ס' • ס'ו ירוע סמיר סנקס ככלת כוכר וכן סכריוס
 כולית כחסיס וסס מ'זיל ר'ל מתיכו סקיך מילאי כוס קי'ף ו'ו למ'ר יולס קול פת' וס'ס סנקס כח קול • כ"מ ז' •

ופעל ידיו תרצה וגומר :

יין ושכר אל תשת אתה ובניך אהך וגומר אמר רבי יהודה מגז' פרשתא
 דא שמעינן דגרב ואביהוא רוי חמרא הו, מדאזהר לכהני כהא רבי
 חייא פתח (תהלים ק"ד) ויין ישמח לבב אנוש וגומר אי בעי כהנא למחדי
 ולא שתכחא כנהירו דאנפין יתיר מכלא אמאי אסיר ליה חמרא דהא חידו
 ביה אשתכח נהירו דאנפין ביה אשתכח, אלא שירותא דחמרא חרותא
 סופיה עציבו ועוד ד"ין מסטרא דליואי אתי מאתר דחמרא שרי דהא
 אורייתא וחמרא דאורייתא מסטרא דגבורה הוא (ס"א סופיה עציבו וכהנא
 שירותא וסוימא בעי חרותא ונהירו דאנפין יין אתי מסטרא דליואי)
 וסטרא דכהנא מ"ין צלילין נהירין רבי יוסי אמר כל חד אוזיף לחכריה
 וכליל כלא דא כדא, ובגין כך חמרא שרי חרוה בגין דכליל מגז' מ"א
 ולבתר אהדר לאתריה ועציב ורגזי ודאין דינא (וכהנא שירותא
 וסוימא בעי חרותא ונהירו דאנפין) רבי אבא אמר מאתר חד נפקו
 יין ושמן ומים, (דבש וחלב) מים ושמן לימינא נטלי כהני וירתי לון
 ושמן יתיר מכלא דאיהו חרותא שירותא וסוימא דכתיב (ס"א קל"ג)
 כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וזקן אהרן ויין לשמאלא ירתי
 ליואי לארמא קלא ולזמרא ולא לשתוק, דהא חמרא לא שתיק לעלמין
 ושמן בחשאי הוא תדיר מה בין האי להאי אלא שמן דאיהו בחשאי
 בלחישו תדיר, אתי מסטרא דמחשבה דאיהו בלחישו תדיר ולא
 אשתמע, והוא בחשאי ועל רא הוא מימינא ויין דאיהו (קרח ס"ב) לארמא
 קלא ולא שתיק לעלמין, אתי מסטרא דאימא וירתי ליואי לסטר שמאלא
 וקיימי לזמרא לארמא קלא וקיימי כדינא, ובגין כך כתיב (דברים כ"א) ועל
 פיהם יהיה כל ריב וכל נגע בגין כך כהנא כד ייעול למקדשא למפרח
 פולחנא, אסיר ליה למשתי חמרא, דהא עובדוי בחשאי אינון ובחשאי
 אתאן, ואתכוון (ס"א) ובחשאי אתכוון במה דאתכוון) וזווג למאן דזווג ונגיד
 ברכאן לעלמין כלהו וכלא בחשאי (ועוד) ועובדוי כלהו כרוזא
 וחמרא מגלה רזין הוא, דהא כל עובדוי (ב) לארמא קלא קאים רבי
 יהודה ורבי יצחק הוו אזלי בארמא מבי מרונייא לצפורי, והוה רבייא

חד

(א) ר"ל מכה סיון עטמו מוכיח בכל ש' חסו מבלס סוד דתא ח"א עטמו מבלס סיון עטמו כשזיכרון איתו מכלי לכ"ה קומת
 וזיעק וכיכר ממילא שטוף יין משזיכר שמן כלקיס וגם ע"פ משאול נכנס יין ולא סוד כי שניסם שבעים א' ס'

חד שכיח לגבייהו (ה) בחמרא בקינטא דדוכשא אמר רבי יהודה
 גימא מלה דאורייתא וניזיל • פתח רבי יצחק ואמר (טיר י) וחכך כין
 הטוב הולך לדודי למישרים וגומר • וחכך כין הטוב, דא יינא
 דאורייתא דאיהו טב, דהא יינא אחרא לאו איהו טב ויינא דאורייתא
 טב לכלא • טב לעלמא דא וטב לעלמא דאתי, ודא יינא דניחא ליה
 לקדשא בריך הוא יתיר מכלא, ובזכו דא מאן דמרוי מיינא דאורייתא
 יתער לעלמא דאתי, ויזכי לאחייא כד יוקים קדשא בריך הוא לצדיקיא
 אמר רבי יהודה דוכב שפתי ישנים, הא תנינן דאפילו בההוא עלמא
 יזכי למלעי באורייתא הדא הוא דכתיב דוכב שפתי ישנים • אמר
 ההוא רבייא אי כתיב וחכך מין הטוב, הוינא אמרי הכי, אבל כין
 הטוב כתיב ולא מין, אשגחו ביה • אמר רבי יהודה כרי אימא מילך
 דשפיר קא אמרת • אמר אנא שמענא דמאן דישתדר באורייתא
 ודביק בה, ודהוא מלה דאורייתא (דט"ל ע"ב) אשתמע בפומיה ולא לחיש
 לה בלחישו אלא ארים קליה בה • דאורייתא הכי בעייתא לארמא קלא
 דכתיב בראש הומיות תקרא, לארמא רנה דאורייתא ולא בלחישו •
 כין הטוב, בחמר טב דלא שתיק והוא עתיד לארמא קלא • כד
 יפוק מהאי עלמא הולך לדודי למשרים, דלא יסטי לימינא ולשמאלא,
 ולא ישהבח דימחי בידוי, דוכב שפתי ישנים, אפילו בההוא עלמא •
 שפוותיה מרחשן אורייתא • תו שמענא וחכך כין הטוב, האי קדשא
 לכנסת ישראל אתמר ובתושבתא אתמר • אי הכי מאן הוינא
 דמשבח לה בהאי • אי קדשא בריך הוא, מהו הולך לדודי, הולך
 אלי מבעי ליה • אלא ודאי קדשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל,
 כמה דהיא קא משבחת ליה דכתיב חבו ממתקים • כך קדשא בריך
 הוא משבח לה לכנסת ישראל, (דכתיב) וחכך כין הטוב, יין הטוב
 דהוא חמרא דמנטריא • הולך לדודי, דא יצחק דאקרי יריד מבטן •
 למישרים, כמה דאת אמר (ספלים ט"ט) אתה כוננת מישרים, לאתכללא
 שמאלא בימינא ודא הוא מישרים, דכגין חרוותא דההוא חמר טב
 אתכליל שמאלא בימינא וחדאן כלא, (דוכב שפתי ישנים) דהא כלא
 מתערן בחרון וברכאן, ועלמין כלהו משתכחי בחידו, ומתערי לארמא

ברכאן

ברכאן לתתא • אתו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו ליה רישיה וחרו
 עמיה • אמרו ליה מה שמך אמר ליהו ייסא, אמרו רבי ייסא תהא יתיר
 תהא שכיח בעלמא מרבי ייסא חברנא דאסתלק מביננא • אמרו ליה
 ומאן אבוך אמר ליהואפטור מעלמא, והוה אולף לי כל יומא הלל
 מלין דאורייתא, ובליליא תלת מילין דחכמתא דאגדתא • והני מילי
 אוליפנא מאבא, והשתא דיורי בחד בר נש וסליק לי מאורייתא, ואנא
 אזיל כל יומא לעבידתיה, ובכל יומא אהדרנא אינון מלין דאוליפנא
 מאבא • אמרו ליה ההוא בר נש ידע באורייתא • אמר לון לאו סבא
 הוא ולא ידע לברכא ליה לקדשא בריך הוא, ואית ליה בנין ולא שוי
 לון בבי רב • אמר רבי יהודה אי לא הוה הכי, הוה אעילנא לגבי
 האי כפר למלא עלך • השתא אסיר לן למחוי אנפוי • שדי חמרא
 מינך ואת זיל לגבן • אמרו ליה מאן הוא אבוך • אמר ליה: רבי זעירא
 דכפר ראמין • שמע רבי יהודה ובכרה אמר אנא הוינא בביתיה,
 ואוליפנא מניה תלת מילין בכסא דברכה, ואוליפנא מניה כמעשה
 בראשית תרי • אמר רבי יצחק ומה מהאי רבייא בריה אוליפנא, מניה
 לא כל שבן, אזלו ואחירו ביריה, חמו חר חקר ויתבו תמן • אמרו ליה
 אינא חר מלה מאינון דאולף לך אבוך כמעשה בראשית • פתח
 ואמר (בראשית ה') ויברא אלהים את התנינים הגדולים וגומר • ויברא
 אלהים, כל אתר דדינא אלהים אקרי • והוה אתר עלאה אתר דנפקו
 מניה הכי קרי ליה הכא • ואף על גב דרחמי הוה, מיניה נפקי דינין
 וביה הליין • את התנינים הגדולים, אלין אבהן דאינון מתשקיין
 בקדמיתא ומשחרשין על כלא • ואת כל נפש החיה הרומשת • ואת
 כל נפש החיה • דא נפש דההיא ארץ עלאה אפיקת מההיא חיה
 עלאה על כלא דכתיב תוצא הארץ נפש חיה, ודא איה נפש דאדם
 קדמאה דמשך בגויה • הרומשת, דא איה חיה דרחשא בכל טורין
 (ס"ו סטרין) לעילא ותתא • אשר שרצו המים, דההיא נהר עלאה נגיד
 ונפיק מערן ואשקי להאי אילנא, לאשתרשא בשרשוי על כלא,
 ולאשתכחא ביה מזונא לכלא • דבר אחר החיה הרומשת, דא הוה
 נפש דוד מלכא דכתיב ביה (תהלים קי"ח) לא אמור כי אחיה וגומר •
 ואת כל עוף כנף למינהו, אלין כל אינון מלאכין קדישין דמשתכחי

לקדשא שְׁמָא דמאריהון בכל יומא ויומא דכתיב ביהו (ישעיה ו') שש
 כנפים שש כנפים לאחד • ומנהון טאסין בעלמא למעבד רעותא
 דמאריהון כל חד וחד כדקא חזי אמר רבי יהודה ודאי כל כך להאי רבייא
 לא אתחזי אבל אנא חמי ביה דלאתר עלאה יסתלק • אמר רבי יצחק
 (ד"מ ע"ה) ודאי החיה (הרומשת), דא היא חיה עלאה על כלא, דהה
 אחרא ארץ קרייה קרא • הכא, דכתיב והעוף ירכ בארץ • בארץ ודאי
 ולא במים, דהא ההוא נהר נגיד ונפיק ואשקי בלא פירודא עד ההוא
 אתר דאקרי ארץ, ומתמן כתיב ומשם יפרד וגומר • והעוף • וההוא
 עוף כהאי ארץ תליין ואתשקיין ודא הוא דכתיב והעוף ירכ בארץ •
 קמו ואולו • אמר רבי יהודה נשתתף להאי רבייא עמנא וכל חד וחד
 לימא מלה דאורייתא פתח רבי יהודה ואמר (ש"י כ') סמכוני באשישות
 רפדוני בתפוחים וגומר • האי קרא הא אתמר ושפיר • אבל כנסת
 ישראל קאמר דא בגלותא • סמכוני, מהו סמכוני, אלא מאן דנפיל
 בעי לאסמכא ליה דדא הוא דכתיב (קהלים קמ"ה) סומך יי לכל הנופלים
 וגומר ובגין כך כנסת ישראל דנפלה דכתיב (עמוס ה') נפלה לא
 תוסיף קום, בעיית לאסמכא והיא אמרה סמכוני • למאן אמרה •
 לישראל בנהא דאינון בגלותא עמה • ובמה באשישות • (ה) אלין אינון
 אבהן דאינון אתמליין בקדמיתא מההוא חמר טב דמנטרא • וכד
 אינון אתמליין, הא ברכאן משתכחי לגבה על ידא רחד דרנא דאיהו
 צדיק, ומאן דידע ליחדא שמא קדישא, אף על גב דברכאן לא
 משתכחי בעלמא, איהו סמיך וסעיד לה לכנסת ישראל בגלותא •
 רפדוני בתפוחים, כלא חד כמה דאמרן אבל רוא דא • אשישה עייל
 חמרא • תפוח אפיק חמרא ומכוון רעיתא • ועל דא (כ) אשישות
 ותפוחים, אשישות לרוואה מחמרא, תפוחים לכוונא רעיתא דלא יזיק
 חמרא • וכל דא למה, כי חולת אחבה אני בגלותא ומאן דמיחד
 שמא קדישא בעי ליחדא דינא כרחמי, ולאכללא לין כדקא חזי
 לאתבסמא ולאיתקנא כלא כדקא יאות, ודא סמיך לה לכנסת ישראל

בגרוהא

(ג) קאי ארשא רבייא כפירוש סתניס שהם חג"ה דגבורה ו"ה אינון אבהן כ"י אופס אזכר רבייא אכל לא אמר דחסקין כמ"ג
 רבייא דסמכ"י מפרש על זמן הגליה ואי יורדה דגבורה קירס לחסד ס' כנו' כדכורש העל אד' סר ולכן אמר דא טין אחמליין יב' אש"ן
 סוד הנכורה אכל מ' י"ה כח כחסד' המיחדים למשך י' מיתוק החסד ס' שהם התפוחים סוד חג"ה כדכורש מסוד חקל תפוחין ו"ה כלא
 כד ר"ב שכן אש"ש וכן תפוחין סס כמקיס' ה' דחיינו ס"ד גנ"ה אלא חש"ש סוד חול כל' לקבל חיון וחסדות מפני כחו ומכסמו
 סומ"ה : (ג) כירש' כח מסולת נקיים ובמק"מ אה"ו י' כחוב מ"ט פעמים וסוף ט"ה ו"ל צ' פעמים • דה"כ :

בגלותא · (ה) רבי יצחק פתח (דברים ל"ב) אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו
 יין נסיכם · זכאין אינון ישראל דאינון קדישין, וקדשא בריך הוא בעי
 לקדשא לון · תא חזי ישראל קדישין · כל חיי עלמא דירתין כלא
 תליין בההוא עלמא דאתי, בגין דאיהו חייין דכלא לעילא ותתא, והוא
 אתר יין דמנטרא שארי (ואקרי יין), ומתמן נפקין חייין וקדושאן לכלא · ויין
 דישרא בגין יין דישרא אחרא ודאובדא תליא, דהא ישרא לעילא ביה נטיל
 חייין ובגין כך אקרי עץ חיים, עץ מההוא אתר דאקרי חיים ונפקי מתמן חייין
 ועל דא מברכין ליה לקדשא בריך הוא ביין · ויין דישראל לתתא
 כהאי גוונא · גוי עובד עבודה זרה דאיהו מסאב, ומאן דקריב בהדיה
 יסתאב, כד יקרב ביין דישראל הא אסתאב ואסיר, כל שכן ההוא יין
 דאירו עביד · ועל דא לא תימא דדא הוא בלחודוי, אלא כל מה
 דעבדי ישראל לתתא כלא הוא כעין דוגמא דלעילא, כל שכן יין
 דקאי באתר עלאה, דוגמא דיין דמנטרא · בגין כך ישראל שתין יין
 דישראל דאתעביד כדקא חזי בקדושה, כגוונא דישראל לעילא דשתי
 ואשתרשא ואתברכא בההוא יין עלאה קדישא, ולא שתאן יין דאתעביד
 במסאבותא ומסטררא דמסאבותא, דהא ביה שרייא רוחא דמסאבותא
 (ולאו הוא מסטררא דישראל) · ומאן דשתי ליה (בהדיהו) אסתאב
 דוחיה ואסתאב איהו, ולאן הוא מסטררא דישראל ולית ליה חולקא
 בעלמא דאתי · דהא ההוא עלמא דאתי יין דמנטרא איהו, ועל דא
 ישראל קדישין בעיין לנטרא דא על כלא, בגין דאתקשר באתר דעלמא
 דאתי · ובגין כך ביין אתבריך קדשא בריך הוא יתיר מכלא, בגין
 דאיהו חדי לסטררא שמאלא, ובגו חדוותא דיליה אתכליל בימינא,
 וכד אתעביד כלא ימינא, כדן שמא קדישא בחידו, ובכאן משתכחי
 בכלהו עלמין, ובכעובדא דלתתא יתער עובדא דלעילא ועל דא מזמני
 יין לקביל יין, ובגין דאיהו מנטרא לעילא, בעי לנטרא ליה לתתא, וכל
 נטירו דיליה קדושה הוא לישראל, ומאן דפגים ליה לתתא בסטררא
 דמסאבותא, יסתאב איהו כהאי עלמא ולית ליה חולקא בעלמא
 דאתי אתר דההוא יין דמנטרא שרייא · הוא לא נטיר לא יתנטר
 הוא לעלמא דאתי · (ד"מ ע"ב) הוא סאיב ליה, יסאבון ליה בההוא

עלמא

עלמא, ולא יהא ליה חולקא בההוא יין דעלמא דאתי. זכאין אינון
 ישראל דמקדשי נפשיהו בקדושה עלאה, ונטרי מה דאצטריך לנטרא,
 ומקדשי למלכא בנטירו עלאה דא. זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא
 דאתי. פתח ההוא רבייא ואמר (משלי כ"ט) מלך במשפט יעמיד ארץ
 וגומר. מאן מלך, דא קדשא בריך הוא. במשפט, דא יעקב דאיהו
 כללא דאבהן. ואיש תרומות, תרומת כרתיב, כמה דאת אמר
 (שמות כ"ה) וזאת התרומה. ואיש תרומות, דא עשו דבעי על תרומות
 ועל מעשרות כל יומא ולא עביד מידי. ואיש תרומות דלאו איהו
 משפט, דהא תרומה אסתלקותא דרחמי, בגין דא לא אתייא במשפט
 כמה דאת אמר (משלי י"ג) ויש נספה בלא משפט. ועל דא ואיש
 תרומות יהרסנה. ואי תימא הא דוד מלכא איש תרומה הוה. אלא
 ברחמי ולא עוד אלא (פ"ה) דוד מלכא איש תרומה הוה וארעא
 אתקיימא בגיניה הכי הוא וראי. אבל בלא ברחמי הוה) דהא כתיב
 (ישעיהו כ"ה) חסדי דוד הנאמנים, כמה דאתדבק בהאי אתדבק בהאי.
 תא חזי כל יומי דדוד מלכא הוה משתדל (בגין) דהאי תרומה יתקשר
 במשפט ויזדווגון כחדא, (בגין) דיתקיים בארעא. אתא שלמה וזווג
 לון כחדא, וקיימא סיהרא באשתלמותא וקיימא ארעא בקיימא. אתא
 צדקיהו ואפריש לון, ואשתארת ארעא בלא משפט, ואתפגמת סיהרא
 ואתחריבת ארעא כדן ואיש תרומות יהרסנה. ותא חזי ישמן לכהני
 ויין ליואי. לא בגין דבעיין יין, אלא מיין דמנטרא אתי לסטרא
 דילהון, לחברא בלא כחדא ולמחדי עלמין בלהו, לאשתכחא בהו
 בלא ימינא ושמואלא כליל דא ברא, לאשתכחא בהו חביבותא דכלא
 ורחימותא דבני מהימנותא, מאן דאתדבק רעותיה בהאי, הוא שלים בהאי
 עלמא ובעלמא דאתי, וישתכח כל יומי דאתדבק בתשובה אתרד"ן וישמן
 משתכחי. כדן לא יתדבק בתר עלמא דא, לא לעותרא ולא לכסופא
 דיליה. ושלמה מלכא צווח על דא ואמר (משלי כ"ה) אוהב"ן וישמן לא
 יעשיר, דהא עותרא אחרא יזדמן ליה למהוי ליה חולקא ביה, ולמהוי
 ביה חולקא בעלמא דאתי, אתר דיין וישמן שריין בעלמא דא ובעלמא
 דאתי. ומאן ררחים ליה להאי אתר, לא בעי עותרא ולא רדף
 אבתריה, זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי בעותרא עלאה כל יומי.

דכתיב (לויכ כ"ח) לא יערכנה זהב וזכוכית ותמודתה כלי פז • האי
 בהאי עלמא • לבתר (משלי ט) להנחיל אהבייש ואוצרותיהם אמלא
 תו פתח ואמר (שמות כ"ד) ויאמר יי אל משה עלה אלי ההרה וגומר •
 זהתורה • דא תורה שבכתב, והמצוה דא תורה שבעל פה, להרתם
 כתיב חסר כמה דאת אמר (שיר ג) ואל חדר הורת • הכא אית
 לאסתכלא להורתם דמי • אי תימא הורתם דישראל, לאו הכי דהא
 ישראל לא אדכרו בהאי קרא • אלא הורתם דתורה ומצות, ומאי
 היא, דא אתר (ב) יין דמנטרא, בגין דכל כתיבה (כ) דספר עלתורה
 תמן שרייא, ומתמן נפקא תורה, ועל דא קרינן תורה שבכתב • ודי
 הוא אשר כתבתי להרתם, להרתם ודאי (כמה דאת אמר ואל חדר
 הורת) • תורה שבעל פה, תורה אחרא (ויקרא כ"ב) • דקיימא על פה •
 מאן איהו פה, הוא (ג) דעת דאיהו פה דספר וכתיבה • ותורה דא
 היא (ד) תורה אחרא דאקרי תורה שבעל פה, דאיהי קיימא על ההוא
 (ה) פה, דאיהי תורה שבכתב • בגין כך אסתליק משה בכלא על כל שאר
 נביאי מהימני דכתיב ואתנה לך לך דייקא • כתיב (משלי כ"ה) הגו סיגים
 מכסף ויצא לצרף כלי • הגו רשע לפני מלך ויכון בחסד כסאו ת
 חזי בשעתא דאסגיא וחייבין בעלמא, כורסייא דמלכא קדישא אתתקנת
 בדינא ואסתאבת (ס"א) ואשתאבת (ס"ב) וקיימא) בדינא, ושלהובוי אוקרין
 עלמא • ובשעתא דאתעברו חייבייא מעלמא כדין ויכון בחסד כסאו •
 בחסד, ולא בדינא. מאי משמע • משמע • דעלמא תתאה תלייא
 בעלמא עלאה, ועלמא עלאה לפוס ארחי דעלמא תתאה • ויכון בחסד
 (דמ"א ע"ב) כסאו, מאן דבעי לכרכא ליה ולא תקנא כורסייה בחסד
 ולא בדינא • מאי משמע, דכד עייל כהנא לבי מקדשא דיעול בחסד
 דאיהו מ"א, ולא יעול בין רשתי דאיהו גבורה, יעול בהאי מלה
 במ"א ולא יעול בחמרא • אתו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו רישיה
 ומההוא יומא לא אתפרש מבי רבי יהודה וכד הוה עייל לבי מדרשא
 הוה קם רבי יהודה קמיה, אמר מלה אוליפנא מניה ויאות לאנהג
 ביה יקר • לבתר אסתלק בין חברייא והווי קארן ליה רבי ייסא רישא

רפטישא

(א) כ"י יסוד תכונם שבו סוד סטריין וסס סגבורם : (ב) ז"ל דמ"א : (ג) ע"מ ש מאורי אור עין ספר : (ד) יסוד ז"ל סתין
 דעת דיעקב ודעת רחל כסוד ויקס עדות : (ד) נוקבל ד"א . (ה) כל חיקונים מסוסוד • דמ"א :

רפשישא דמתבר טגרין ואפיק שלהובין לכל סטר והוה קרי עליה רבי
 אלעזר (ירמיהו 6) בטרם אצרך בבטן ירעתיד ;
 וידבר " אל משה ואל אהרן לאמר אליהם זאת החיה אשר תאכלו
 וגומר מאי שנא הקא אהרן • אלא בגין דאיהו קיימא תדיר
 לאפרשא בין מסאבא ובין דבייא דבתיב להכדירל בין הטמא ובין
 הטהור • רבי אבא פתח ואמר (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים וגומר
 נצור לשונה מדע וגומר • סוד מדע וגומר (משלי כ"ב) שומר פיו ולשונו
 וגומר • מי האיש החפץ חיים • מאן חיים, אלא אלן חיים דאקרון
 עלמא דאתי, וחיים תמן שריין • ועל דא תנינן עין חיים, היא אילנא
 מאינון חיים, אילנא דאתנטע באינון חיים • ועל דא מי האיש החפץ
 חיים בתיב • אוהב ימים לראות טוב, מאן ימים, אלא דא הוא שמה
 דמלכא קדישא, דאחידא באינון יומין עלאין דאקרון ימי השמים על
 הארץ • ימי השמים ודאי, על הארץ ודאי • מאן דבעי חיים דלעילא
 למהוי ליה חולקא כהו • ומאן דבעי יומין עלאין לאתדבקא כהו
 ולרחמא להו, ינטר פומיה מכללא, ינטר פומיה ולישניה, ינטר פומיה
 ממילא וממשהייה דמסאבא לנפשא, ומרחקא לבר נש מאינון חיים
 ומאינון יומין, וינטר לישניה ממילין בישין דלא יסתאב כהו ויתרחק
 מנייהו, ולא יהא ליה חולקא כהו • תא חזי פומא ולישן, אתר (אחרא)
 עלאה הכי אקרי, ובגין כך לא יפגים איניש פומיה ולישניה, וכל שכן
 לאסתאבא נפשיה וגרמיה, בגין דיסתאב הוא בעלמא אחרא • והוה
 אוקימנא • זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה וגומר • האי קריא
 לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה • זאת החיה בקדמיתה, ולבתר
 מכל הבהמה • אלא אמר קדשא בריך הוא, בכל זמנא דישראל
 מנטרי נפשייהו וגרמייהו דלא לסאבא לון, (ה) ודאי זאת החיה אשר
 תאכלו, יהו (ו) שכיחין בקדושה עלאה (ז) לאתדבקא בשמי, (ח) בכדירו
 דהיא בהמה דברירנא לכו למיכל, לא תסתאבו כהו ותהוון דבקין
 בשמי • (ט) וכל זמנא דלאו אינון נטרין נפשייהו וגרמייהו ממילא

ומשהייה

(ה) לשון תיות כפרש"י וז"ל לפי שישאל רבוקים כמקום ורלוים לסיות קיים וכו' ואז"ל אוכלים וכו' מתים ב' קליפית חרעות כולקמן ;
 (ז) מלווים קמ"ד כי ה' שומרת ק"ו מתמורה של רפכ"ו ; (ג) ס"ס מילוי דמילוי דסס כ"ן וכמו שיבא ; (ד) כי שס"י כיוור וסכריל
 פאולת מתוך האוכל וכמ"ל להכדיר בין טעמא ובין טעמור וסס ס"ג קליפות חרעות וז"ל בכדירו וכו' שס"ו הפאולת שלם לא השתאבו
 כחו ק"ו ס"ג היעית ולכן ה' כסוי לשון רכיס ; (ס) ע"י אפי' כזמן שאין כח סקליפס עמוס ;

(6) ומשתי"א, (ב) יתדבקון באתר אחרא מסאבא לאסתאבא בהו, ובגין כך כתיב זאת החיה אשר תאכלו מכל, (ג) מכל וראי דאיהו דהא דשמא קדישא לאתדבקא ביה. מכל הבהמה אשר על הארץ, בגין דהאי מיכלא דהאי בהמה אשתכח דכ"א, ולא יסאב לכו, יהא לכו חולקא בשמי לאתדבקא בי. תו זאת החיה אשר תאכלו. בפרעה כתיב (שמות 1) כזאת תדע כי אני יי, הא זאת לקבלך לאתפרעא מינך אוף הכא זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה, הא זאת לקבליכון לאתפרעא מנייכו אי תסאבון נפשכון. מאי טעמיה, בגין דנפשתי מניה הו, ואי אתון תסאבון לההוא דילה, הא זאת לקבלייכו, אי לטב היא קיימא לגבייכו. אי לביש היא קיימא לגבייכו. אמר רבי אלעזר זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה, מכל אינון דאחידין מן סטר דא שארי לכו למיכל, וכל אינון דלא אתיין מסטרא (דמ"א ע"ב) דא אסיר לכו למיכל, בגין דאית בעירן דאתיין מסטרא דא, ואית דאתיין מסטרא אחרא מסאבא, וסימנא דילהון דכתיב כל מפרסת פרסה, וגמרין כלהו רשימן וכלהו ארשים להו קרא. ובגין כך כל מאן דאביר מאינון דאתיין מסטרא דא מסאבא, אסתאב בהו וסאיב לנפשיה דאתיין מסטרא דכ"א. רבי שמעון אמר כלל כלא, כמה דאית עשר כתרין דמהינותא לעילא. כך אית עשר כתרי דחרשי מסאבי לתתא, וכל מה די בארעא, מנייהו אחידין בסטרא דא, ומנייהו אחידין בסטרא אחרא ואי תימא האי עז דשרי"א עליה רוח מסאבא לגו, לאו הכי דאי רוח מסאבא שרי"א ביה אסיר לן למיכל, אלא אעבדן בגווייהו ויתחזון לקבליהו, ולא שרי"א לדיירא בהו, דכר אינון שרי"ן רוח אחרא אעבר עלייהו ופרישן מגרמייהו, ובגין כך אתחזון לקבלייהו ומקטרגי בגווייהו ולא שלטי בהו בגרמייהו, ועל דא שארי לן למיכל תא חזו כיון דאתיין לשלטאה בהו, אעבר רוחא חדא, זקפן עיינין וחמאן רשימין דיליהון

ואתפרש

(6) סוסיף כאלו שתיים דשתיים בכלל אכילתו ויזמר כשתיים איסור ככאכילתו ועוד שנס חיי סירו כנס כ"ן כיווע מסיד ע' רכתי ד' מע: (ב) שמאבא עימאח חכ גת חיסור מכל עימאח סתורס כתיב י' לטן תקום כתימאח מת כאפר פירס וימלורע וסוכים אכל סל סתכילס חיא רבוקס וחרוקס ככסס וכניף ו' א' כאלר אחרת שחיא כולל הרבס וסיני ג' קליפית סנסות ולכ"א כסו ל' רכיס לכליל אה כולס סרמ' : חת' וכוס ה' מאז'ל עד אהתס שאל' שיכסו דח כמעך של שלת יכנסו מערניס וכ' : מת' : (ג) פירוש מכל לל דייק סגול' מן סנסמס חך רומו ללכילס ושתיס ססס כ' דכריס סכוללס חיות ומזון סלרס ויקרף אכילס מכל סכנכח וסור אכילס ועד' ח' מכל וראי רומו ל' סיר סנקכח רוח דשכח קדישא ועל' נאלמר ומשניע לכל ח' לטון ולפטר שיסור רחל נקיראש חיס כל' נקנס ועוד כי כ'ן ס'ס סס ככסס עיקרו כ'ס ד'מ' סרמ' : חת' ולכן חיס סתיס נקיראח חיס כשקאס חיס' : שסס חיס כ'י סנסמס כ'סירוס ונקיראח חיס ושרס שקקס כסיכ כעמ' סלס ולשס כ'ן ודוק' : מת' :

ואתפרשן מנייהו, אבל אתחזו לקבליהוון ולא אסירי לן למיכל. בין
 בבעירי בין בחיותא, בין בעופי בין בנוני ימא, בכלהו אתחזון ימינא
 ושמאלא (רחמי ודינא), וכל מאן דאתי מסטרא דימינא (מסטרא
 דרחמי) שארי לן למיכל, וכל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא (מסטרא
 דדינא) כללהו אסיר לן למיכל. בגין דדרגא (ס"ב דגרמא) דכללהו
 מסאבא, וכללהו מסאבין ורוח מסאבא שרייא בנווייהו ודרי בהו. ועל
 דא רוחא קדישא דישאל לא יתערב בהו ולא יסתאב בהו, בגין
 דישתכחון קדישין וישתמודעון לעילא ותתא. זכאה חולקיהון דישאל
 דמלכא קדישא אתרעי בהו, ובעי לרכאה להו ולקדישא להו על כלא
 בגין דאחידן ביה. תא חזי כתיב (ישעיהו מ"ט) ישראל אשר בך אתפאר,
 אי קדישא כריך הוא מתפאר בהו בישראל, היך אתיין לאסתאבא
 ולא תדבקא כסטרא מסאבא ועל דא כתיב והתקדשתם והייתם
 קדושים כי קדוש אני ולא תשקצו את נפשותיכם וגומר מאן (דיתיב)
 דאיהו כדיוקנא דמלכא, לא ליבעי ליה לאתפרשא מאורחוי דמלכא,
 ובגין כך רשים להו קדישא כריך הוא לישראל כל אינון דאתיין מסטרא
 דא, וכל אינון דאתיין מסטרא אחרא, זכאה חולקיהון דישאל דכתיב
 בהו (ס"ב ס"ב) כל רואיהם יכידום (נח ע"ב י"ב) כי הם זרע ברך, ברך י
 ממש, ברך י בכלא. ותא חזי כל מאן דאכיל מאינון מאבלי דאסירי,
 אתדבק בסטרא אחרא, וגעיל נפשיה וגרמיה, ורוח מסאב שרייא עליה,
 זאתוי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה, ולא אתי מסטריה ולא
 אתדבק ביה, ואי יפוק הכי מהאי עלמא, אחידן ביה כל אינון דאחידן
 בסטר (ס"ב דאתיין מסטר) דמסאבא ומסאבין ליה, ודיינין ליה ככר נש
 דאיהו געלא דמרמה, געלא בהאי עלמא וגעלא בעלמא דאתי. ועל
 דא כתיב ונטמתם בם בלא א, ולא אשתכח אסותא לגיעוליה ולא
 נפיק ממסאבותיה לעלמין ווי לון ווי לנפשייהו דלא יתדבקון בצדורא
 דחיי לעלמין, דהא אסתאבו. ווי לגרמיהו עלייהו כתיב (ישעיהו ס"ו) כי
 תולעתם לא תמות וגומר והיו דראון לכל בשר. מאי דראון סרחונא,
 מאן גרים ליה, ההוגא סטר דאתדבק ביה. ישראל אתיין מסטרא
 דימינא, אי אתדבקן בסטר שמאלא, הא פגמין לסטר דא ופגמין
 לגרמיהו ופגמין לנפשייהו, פגמין בעלמא דין ופגמין בעלמא דאתי

כל שבן מאן דאתרבק בסטר דמסאבא, דכלא אחיד דא ברא וכת"ב
 (דכ"ס י"ד) כי עם קדוש אתה ל"י אלהיך וגומר. רבי יוסי פתח ואמר
 (קס"ג ו') כל עמל האדם לפיהו וגומר. אסתכלנא במלי דשלמה מלכא
 וכלהו אחידן בחכמה עלאה. כל עמל האדם לפיהו. האי קרי'
 בשעתא דדינין ליה (דמ"ב ע"ב) לבר נש בהוא עלמא כתיב, כל ההוא
 דינא וכל מאי דסביל בהוא עלמא, ונקמין מניה נקמתא דעלמא,
 לפיהו. כגין פיהו דלא נטיר ליה וסאיב ליה לנפשיה, ולא אתרבק
 בסטרא דח"י בסטרא דימינא. וגם הנפש לא תמלא, לא תשתלים
 דינהא לעלם ולעלמי עדמין. דבר אחר לא תמלא, לא תשתלים
 לסלקא לאתרהא לעלמין, כגין דהא אסתאבא ואתרבקת בסטרא
 אחרא. רבי יצחק אמר כל מאן דאסתאב בהו, כאילו פלח לעבודה
 זרה דאיהו תועבת יי. וכת"ב לא תאכל כל תועבה. מאן דפלח
 לעבודה זרה, נפיק מסטרא דח"י נפיק מרשותא קדישא ועייל ברשותא
 אחרא. אוף מאן דאסתאב בהני מיכלי, נפק מסטרא דח"י ונפיק מרשו
 קדישא, ועייל ברשותא אחרא. ולא עוד אלא דאסתאב בהאי עלמא
 ובעלמא דאתי ועל דא ונטמתם בסכת"ב בלא א' וכת"ב ולא תטמאו
 את נפשותיכם בכהמרה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר
 הברלתי אתכם לטמא. מאי לטמא. לטמא לעמין עובדי עבודה זרה,
 דהא אינון מסאבין ומסטרא דמסאבא קא אתיין. וכל חד אתרבק
 באתריה. רבי אלעזר הוה יתיב קמי דרבי שמעון אבוי אמר ליה הא
 דתנינן, זמין קדשא בריך הוא לדבארה להו לישראל, כמה אמר ליה
 כמה דכת"ב (יחזקאל ל"ו) ורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגומר כיון
 דאתרבאן מתקדשין. וישראל דאתרבקן ביה בקדשה בריך הוא.
 קדש אקרון דכת"ב (ירמיה ב') קדש ישראל ל"י ראשית תבואתה וכת"ב
 (שמות כ"ב) ואנשי קדש תהיון לי. וכאין אינון ישראל דקדשה בריך
 הוא קאמר עלייהו והייתם קדושים כי קדוש אני יי, כגין דכת"ב
 ובו תרבק. וכת"ב (תהלים קמ"ז) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל

ידעים הללויה :

(ד"מ) דגים (כרפס סנא רע"ח כ') וחגבים אינן טעונין שחיטה, אלא אסיפתם היא
 המתרת אותם הכימארי מתיבתא אין צריכין שחיטה אלא

דאתמר בהון (בראשית מ"ט) ויגוע ויאסף אל עמיו • מה נוני ימא חיותן נא
 בימא, אף תלמידי (תיקונים כ"ו) חכמים מארי מתניתין חיותיהו באורייתא, תא
 ואי אתפרשן מינה מיד מתים תנינא דמתניתין דבה אתרכו כנוני
 ימא, ואי אינון רביבשתא יעלון למיא ולא ידעין לשטטא אינון מייתין.
 אבל אדם דאיהו לעלא מכלהו אתמר ביה • (בראשית פ') וירדו ברגת
 הים ובעוף השמים דאינון מארי מתניתין תנינא התנין הגדול נחש ברית
 לקבל (שמות כ"ו) והבריה התיכון בתוך הקרשים, בזמנא דתנינן מארי
 משנה אית בהון מחלוקת, ומקשין דא לדא אחר בלע לחכריה, והאי
 איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה ומורה, חייב מיתה • ואי אינון
 שון דא לדא, ואית בהון מחלוקת וקושייא אתמר בהון (במדרש כ"א) את
 והב בסופה • ואוקמוה אהבה בסופה • ע"ב

דאינון מארי
 תא
 תא

פרשת אשה כי תזריע

וידבר יי אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וגומר • רבי
 אלעזר פתח (ש"ר פ') על משכבי בלילות בקשתי וגומר • על
 משכבי • במשכבי מבעי ליה • מהו על משכבי, אלא כנסת ישראל
 אמרה קמי קדישא בריך הוא, ובעצת מניה על גלותא, בגין דהיא
 יתבא בין שאר עמין עם בנהא ושכיבת לעפרא, ועל דהיא שכיבת
 בארעא אחרא מסאבא אמרה על משכבי בעינא, דכאיבנא (כ"א)
 דשכיבנא בגלותא • ועל דא בקשתי את שאהבה נפשי, לאפקא לי
 מניה • בקשתיו ולא מצאתיו • דלאו אורחיה לאזדווגא בי אליה
 בהיכליה • קראתיו ולא ענני • דהא ביני עמין אחרנין יתבנא, וקליה
 לא שמעין אלא בנוי דכתיב (דברים ד') השמע עם קול אלהים וגומר •
 רבי יצחק אמר על משכבי בלילות, אמרה כנסת ישראל על משכבי
 אתרעמנא קמיה, דיהא מזדווג עמי למחדי לי ולברכא לי כחידו שלים
 (דמ"ב ע"ב) דהכי תנינן מזווגא דמלכא בכנסת ישראל, כמה צדיקים
 ידתי ירותת אחסנתא קדישא, וכמה ברכאן משתכתי בעלמא • רבי
 אבא אזיל לבפר קניא (ס"א בפרקמטיא) למערתא דלוד, והוו עמיה רבי
 יוסי ורבי חייא • אמר רבי יוסי כתיב (משלי י"ב) אשת חיל עטרת בעלה
 וגומר אשת חיל דא כנסת ישראל • וכרקב בעצמותיו מבישה • אלן

(כ"ט) דא מהימנותא דשאר עמין עובדי עבודה זרה דקדשא בריך הוא
 לא יכיל למסבל לון בעלמא כמה דאת אמר (ויקרא כ') ואקוץ כס כהני
 קוצין וגובין דרחקין ליה לבר נש, ולא יכיל למסבל לון. אמר רבי
 אבא הכי הוא ודאי, אשת חיל דא כנסת ישראל, דהיא גבירתה מכמה
 חילין ובמה משיריין דמשתכחי בעלמא. עטרת בעלה כמה דאת
 אמר עטרת תפארת וכלא חד. (ב"ב) (אשת חיל דא כנסת ישראל,
 דהא בזווגא דמלכא אפיקת כמה חילין כמה משיריין כמה צדיקים
 בעלמא, וכלהו אקרון בנים לקדשא בריך הוא ולכנסת ישראל כמה
 דכתיב (דברים י"ד) בנים אתם ל"י אלהיכם. עד דהוו אזלי אמר רבי
 אבא כל חד לימא מלה בכנסת ישראל. רבי אבא פתח ואמר אשת
 חיל מי ימצא, דא כנסת ישראל דאיהי אשת חיל כמה דאמרן. מי
 ימצא, כמה דאת אמר אשר ימצא אתכם באחרית הימים. (ב"ב) (מי
 ימצא לאנחא ביה קרבא). מי ימצא, מאן יזכרה למהוי בה בשלימו
 ולאשתכחא עמה תדיר. כמה דאת אמר מי יעלה בהר י" וגומר ורחוק
 מפנינים מכרה. מכרה. מקחה מבעי ליה. אלא לכל אינון דלא
 אתדבקן בה בשלימו ולא שלמין בהדה, היא מכרה לון ואסגר לון
 בידא דעממין אחרנין. כמה דאת אמר ויעזבו בני ישראל את יי
 ומכור אותם ביד סיסרא. וכדין בלרו רחיקין מאלין פנינים עלאין
 קדישין, דלא יהא חולקא בהו דא הוא דכתיב ורחוק מפנינים מכרה
 רבי חייה פתח קרא אבתריה ואמר בטח בה לב בעלה ושלל לא
 יחסר. בטח בה לב בעלה. דא קדשא בריך הוא, דבגניי כך מני לה
 על עלמא לאתרברא עדה. כל זיגין דיליה אפקיד בידהא וכל אינון
 מניחי קרבא, ועל דא ושלל לא יחסר. רבי יוסי פתח קרא אבתריה
 ואמר גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא זמינת
 טב לעלמא, זמינת טב להיכלא דמלכא ולבני היכליה. ולא רע, בגין
 דכתיב (כראשית כ') ועץ הדעת טוב ורע. טוב אימתי, בזמנא דאינון ימי
 השמים נהרין עלה ומזדווגן עמה בדקא יאורת, דאינון ימי חייה, בגין
 דעץ החיים שדר לה חיים ונרדור לה, ובההוא זמנא גמלתהו
 טוב ולא רע. אמר רבי אבא שפיר הוא וכלהו קראי בכנסת
 ישראל אתמה:

אשה כי תזריע תנינן אשה מזרעת תחלה יולדת זכר רבי אחא
 אָמַר (6) הָא תְּנִינָן דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִזַּר עַל הָהִיא טַפְרָה אִי
 אִיהוּ דְּכָר אִי אִיהוּ נִוּקְבָא וְאֵת אִמְרַת אִשָּׁה מְזַרְעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר,
 (7) אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדַאי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲבַחֵין בֵּין טַפְרָה דְּדַכּוּרָא וּבֵין
 טַפְרָה דְּנוּקְבָא וּבִגְוִין דְּאֲבַחֵין לִיהָ גִזַּר עֲלֵיהָ אִי לִיהוּי דְּכָר אִי נִוּקְבָא
 אָמַר רַבִּי אַחָא וְיֹלְדָה זָכָר וְכִי בֵּין דְּמִזְרַעְתָּ יוֹלְדַת דְּכֶתִיב וְיֹלְדָה,
 (אַלָּא) הָאִי קָרָא הֵכִי מִבְּעֵי לִיהָ אִשָּׁה כִּי תִהְרֵי וְיֹלְדָה זָכָר, (ס"א) תְּזַרְעֵ
 וְיִהְיֶה זָכָר) מְהוּ כִּי תְזַרְעֵ וְיֹלְדָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲתַתָּה מִן יוֹמָה
 דְּאֲתַעְבְּרַת עַד יוֹמָא דְּאוֹלִידַת, לִית לָהּ בְּפֹמָא אֲלֵא יִלְיִדוּ דִּילָהּ אִי לִיהוּי
 דְּכָר וְעַל דָּא אִשָּׁה כִּי תְזַרְעֵ וְיֹלְדָה זָכָר:

אשה כי תזריע רבי חזקיה פתח מה רבו מעשיך יי כמרה סגיאין
 עובדוהי דמלכא קדישא בעלמא מתל לברנש דנטיל בידוהי
 כמה מקטורין כחדא וזרע לון בזמנא חדא, ולבתר נפיק כל חד וחד
 בלחורוי כן קדשא בריך הוא עביד עובדוהי בחכמה, ובחכמה נטיל
 כלא כחדא וזרע לון, ולבתר נפקו כל חד וחד בזמניה
 הדא הוא דכתיב (תהלים ק"ד) כלם בחכמה עשית אמר רבי אבא (ג) מה
 רבו מעשיך יי כמרה סגיאין אינון עובדוהי דמלכא (רמ"ג ע"א) קדישא
 ובלהו סתימין בחכמה הדא הוא דכתיב כלם בחכמה עשית, בלהו
 בחכמה כלילין, ולא נפקי לבר (ה) אלא בשבילין ידיען לגבי בינה ומתמן
 אתעבידו (ו) כלא ואתתקנו הדא הוא דכתיב (משלי כ"ד) ובתבונה
 יתבונן, ועל דא כלם בחכמה עשית (ו) בכינה מלאה הארץ, הארץ
 דא כנסת ישראל דמתמן אתמלייא (ו) מכלא כמה דאת אמר (קהלת א')
 כל הנחלים הולכים אל הים וגומר קניניה, דהיא אפיקת לון לבתר
 הדא

(א) יקום כח שאם ק"ס גור א"כ אין לטוב יד כזו ואין ארו"ל כדרך חייב לשם מזרעת תחלה וכו' איכר רבנמרט דידן לא תשכחא
 שסקב' גור או ליטוי זכר או נקבם שמי' כפ' כ' נדנס לא שויכר אלא תמס גבור ועשיר אכל אטימנותא דרבי אחא סאכין וקאמר סא
 תנין וכמס כריתות לאין חקד שלג שויכרו כנמרט: (ב) כונס סקירין כמ"ג פ' תרומס קס"א כ' שנסמיות עומרות כדיוקניסו כחר
 איכר וכלאר מיימיות לכל לע"ט סכ' מלוס אל סממוס על סנסמות זיל אייחי לי רוח פ' וסנס זרע סוכר וסנקסס מחסרב יחד כלוסס
 ט"ס ואין כח כמללן לרעה איסו כורע חקלס ורק לו יתכרך סכח לסכחין ולכן גזר וקומר כך וסכ"ל רוח פ' או זכר או נקבס וסכל לפי
 סכנח סחוסוכיס וז' כון אי איסו דכר אי איסו נוקבא דלג תני אי ליטוי אלא אי איסו ור"ל שאוסס סנסס סנסרעט אס סיא ככר זכר
 או נקבס ולס'ו סנססס מינורכט יחד יוכן מססר תזריע עסיא ג' רל"ב חל"ס סס"ס כחינות א"ז איסו וסאשו וז' י"ס שכין איס וסאשו
 דסייניו א"ז סרמ"ו: (אח"י וז' כן סורת יוסף סורת ג' רל"ב סכ"ס וסחי' כסכי רחסי שובחי לכון קלח למ"ס רכינו סארי' זל"ע
 בלי"ח מל"ן: (ג) עיין כסרסס רמניס מסרמ"ק ש' פ' ס': (ד) סיינו כל"כ כחיכות כסכין אלא: (ס) כל כנימטרו"ל ג' ש"פ -
 א"ס: (ו) סרס רכינו סארי' זל"ע דכעיד א"ז איליות א"ז כריאס אכ"ל ילירס כינס עש"ס וז' כחכמס ילירס עש"ס כינס עש"ס סכ"ר
 וסחי' עד סס רס כדורס סקירויס אשר לכן עש"ס לך ש"ר כשער סמארי רסכ"י ספירס פירוס סמר מל"ן: (ז) סכלל כנימטרו"ל
 יססרונס"י א"ס:

הָדָא הוּא דְכְתִיב (כְּרֵאשִׁית ב') אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם ·
 כֹּה בְרָאָם · בְּגִינֵי כֹךְ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיִנָּה תָא חוּי בְּשַׁעְתָּא דְבֵר נִשְׁ
 (ה) אֲתֵי לְאַתְקִדְשָׁא לְאַזְרוּגָא בְּנוֹקְבִיָּה, (בְּכוּוּנָה) בְּרַעֲוִיתָא קְדִישָׁא
 דִּילִיה, אֲתַעַר עֲלֵיה רֻחָא (אַחְרָא) קְדִישָׁא כְּלִיל דְכֵר וְנוֹקְבָא וּרְמִיז
 קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד שְׁלוּחָא מִמְנָא עַל עֲרוּוִיָּהוּן דְבְנֵי נִשְׂא, וּמְנֵי
 בִּידִיה הֵהוּא רֻחָא, וְאוֹדַע לִיה לֶאֱן אֲתֵר יִפְקוּד לִיה הָדָא הוּא דְכְתִיב
 (חִיּוֹב ג') וְהַלִּילָה אָמַר הוֹרָה גְבֵר · הַלִּילָה אָמַר לֵההוּא מִמְנָא, הוֹרָה
 גְבֵר מִפְּלַנְיָא · וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִפְקִיד לִיה לֵההוּא רֻחָא (ז) כֹּל מָה
 דְאַפְקִיד וְהָא אוֹקְמוּה. כְּדִין רֻחָא נְחֵתָא וְחַד צוֹלְמָא עֲמִיה (קִדֵּר ד')
 הֵהוּא דְקָאִים בְּדִוְקָנִיה לְעֵלָא, וּבִהֵהוּא צוֹלְמָא אֲתַבְרִי, (ס"א אֲתַרְבִּי)
 וּבִהֵהוּא צוֹלְמָא אוֹיִל בְּהָאֵי עֲלְמָא הָדָא הוּא דְכְתִיב (תְּהִלִּים ע"ב) יֵהָךְ
 בְּצִלְמֵם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, כְּעוֹד דְהָאֵי צוֹלְמָא אֲשַׁתְכַּח (וַיִּמִּי ר"ך' ה') עֲמִיה דְבֵר
 נִשׁ, בְּצוֹלְמָא דִּילִיה קָאִים בְּהָאֵי עֲלְמָא דְמִתְחַבְּרֵן כְּחֵדָא · (ס"ב אֲשַׁתְכַּח
 עֲמָה, בֵּר נִשׁ קָאִים בְּהָאֵי עֲלְמָא, וְתֵרִין אֵינּוּן דְמִתְחַבְּרֵן כְּחֵדָא) וְשִׁלְמָה
 מְלַבָּא אֲזַהֵר לְבְנֵי נִשְׂא וְאָמַר (סִיר ב') עַד שִׁפְיַח הַיּוֹם וְנִסּוּ הַצִּלְלִים
 תְּרִי · וּבִסְפָרָא דְחֵרְשִׁין דְאַשְׁמַדָּאֵי אֲשַׁכְחָנָא, דְאֵינּוּן דִּירְעֵי (ס"ג דְּבַעו)
 לְחֵרְשָׁא חֵרְשִׁין מִסְטֵר שְׁמַאלָא וְלֵאֲתַדְבְּקָא בְּהוּ, יְקוּם לְנִהוּרָא דְשִׁרְגָא
 אוּ בְּאַתֵּר דִּיתְחוּזֵן אֵינּוּן צוֹלְמִין דִּילִיה, וַיִּימָא אֵינּוּן מִלִּין דְמִתְרַקְנֵי
 לְאֵינּוּן חֵרְשִׁין, וַיִּקְרִי לֹון לְאֵינּוּן סְטֵרִין מִסְאָכִין בְּשִׁמְהֵן מִסְאָכִין דִּילְהוּן,
 וַיִּזְמֵן (וַיּוֹמִי) צוֹלְמִין דִּילִיה לְאֵינּוּן דְקָאֲרִי וַיִּימָא דְהוּא אֲתַתְקֵן בְּרַעֲוִיתִיה
 לְהוּ לְפַקוּדֵיהוּ · וְהֵהוּא בֵּר נִשׁ נִפְק מִרְשׁוֹ דְמֵאֲרִיה, וּפְקִדוֹנָא דִּילִיה
 יְהִיב לְסֵטֵר מִסְאָכָא · וּבְאֵינּוּן מִלִּין דְחֵרְשִׁין דְאִיהוּ יִימָא וַיִּזְמִין
 לֹון לְצִלְמֵי, אֲתַחְזוּן תְּרִין רֻחִין, וּמִתְתַקְנִין בְּאֵינּוּן צוֹלְמִין דִּילִיה בְּחִזּוֹ
 דְבְנֵי אִינִשָׁא, וּמוֹדַעִין לִיה מִלִּין לְאַבְאָשָׁא וּמִלִּין לְאוֹטְבָא לְזִמְנִין יְדִיעִין.
 וְאַלִּין תְּרִין רֻחִין דְלֵא אֲתַכְלִירוּ בְּכִלְלָא דְגוּפָא, הִשְׁתָּא אֲתַכְלִילִין
 בְּאַלִּין צוֹלְמִין, וּמִתְתַקְנֵן בְּהוּ, וּמוֹדַעִין לִיה לְכֵר נִשׁ מִלִּין לְאַבְאָשָׁא,
 וְדָא הוּא דְנִפִּיק מִרְשׁוֹתָא דְמֵאֲרִיה, וּפְקִדוֹנָא דִּילִיה יְהִיב לְסֵטֵרָא

מסאבא

(ה) יש ראים שסתחלת סתקוככות לסודווג עושם מיד פיעל למעלה מ"ג סר"ך ו'ל כענין מכנס ואפרים שבין שיעקב פים מכיין לכוף
 על כלסם כליחו סומן שכלכל רלובן מעתו מיד כתעוררו כ' כשסמות סרמ"ו (אח"י כתבו גורי פאר"י דמי שיש לו זכות סכות רואם סללס
 סכנסם כחפשו ככאזרויג עמם וס"ף סתעכרת וכסרלס יעקב אלס לסודווג עס כלסס יררו כ' כשסמות מנסס ואפרים יכו ע"ג וסרין ישיב
 עס מ"ג סרמ"ו לעיל דף מ"ב · ואס' דגלוי וידוע לפסיו ית כילד יסיס סווג אס אמת וכוור כחחלס וסרין ל' וכסרע ענין מכנס
 ואפרים שידרו ער סלס סיס וווג לר ד ישוב קלט סא"ן): (כ) כ"י סלומרים ומכסיעים אוחו סוי לכ"י ואל ססל רשע כדא"י כבס ס"ס :

מסאבא תא חזי אסיר ליה לבר נש לאשדאה מאני רביתה ולאפקדא
 ליה לסטרא אחרא דלא אצטריך, או מלה אחרא דכוותיה, (פ"ט רביתה
 לקבלא ליה) דהא כמה גרדיני נימוסין זמינין לההוא מלה לקבלא ליה,
 ומההוא זמנא לא שארן עליה ברכאן, דהא מסטרא אחרא הוא, כל שכן
 מאן דאזמין ברעותיה לההוא טיבו עלאה דיליה לאחרא ולסטרא אחרא,
 דהא מההוא דאזמין ליה הוי וכד קריבו יומין דבר נש לגפקא מהאי
 עלמא, ההוא צולמא עלאה דיהבי ליה, אתייא ההוא רוחא כישא דהיה
 מתדבק ביה בכל יומא, ונטיל ליה לההוא צולמא ואתתקן ביה, ואזיל
 ליה ולא אתתור ביה כבר נש לעלמין, בדין ינדע דהא אתרחיא הוא
 מכלא. תא חזי בשעתא דנשמתא נחתא לאעלא ליה בהאי עלמא,
 נחתא כננתא דעדן דארעא, וחמאת יקרא דרוחיהון דצדיקיא קיימין
 שורין שורין. לבתר אזלת לגיהנם וחמאת להו לרשיעיא דצוותין ווי
 ווי, ולא מרחמי עליהו. ובכלא אסהירו בה סהדותא. וההוא צולמא
 קדישא קיימא עליה עד דנפיק לעלמא. כדנפיק לעלמא אזלמן ההוא
 צולמא לגביה ואשתתף בהדיה ואתרבי עמיה, כמה דאתמר אך בצלם
 יתהלך איש. ובההוא צלם אשתתפו (אשתכחו) יזמוי דבר נש ותליין
 ביה הדא הוא דכתיב (איוב ט') כי (דמ"ג ע"ב) תמורל אנחנו ולא נדע כי
 צל ימינו עלי ארץ. כי צל ימינו ודאי. ומן יומא דמתעברא אתתא
 עד יומא דאולידת, לא ידעין בני נשא עובדוי דקדשא בריך הוא כמה
 אינון רברבין וכמה אינון עלאין הדא הוא דכתיב (תהלים ק"ד) מה רבו
 מעשיך. ווגומר. תא חזי כל רוחין דעלמא כלילן דבר ונוקבא. וכד
 נפקין דבר ונוקבא נפקין. ולכתר מתפרשן בארתייהו. אי זכי בר
 נש לבתר מזדווגי כחדא. והיינו בת זוגו, ומתחברן בזווגא כגוונא חד
 בכלא רוחא וגופא דכתיב (בראשית ט') תוצא הארץ נפש תיה למינה,
 מאי למינה, ההוא רוחא דבר נש דנפיק זוגיה דדמי ליה, ומאי הארץ,
 כמה דאת אמר רקמתי בתחתיות ארץ. והא אוקמוה. תוצא הארץ
 ודאי, דהא מינה נפקין נפש תיה, כמה דאוקימנא דא רוחיה דאדם
 קדמארה. היינו דכתיב (ס"ג ג') ומפרי העץ אשר בתוך הגן. ומפרי
 העץ דא קדשא בריך הוא. אשר בתוך הגן, אשר בתוך האשה תנין,
 היינו אשה כי תוריע וילדה זכר כתיב, ולא כליל דבר ונוקבא, כפום

ארחוי דעלמא, דאינון גרמו ליה דלא מתחברן כמה דנפקן מלעיל
 זוגות, בגין דאדם קדמא וזוג דיליה חבו לקדשא כריך הוא ועל דא
 מתפרשין כד נפקין מלעילא, עד דיהו רעוא קמיה קדשא כריך הוא.
 אי זכר בר נש יהבין ליה זוגו, ואי לא מפרישין לה מניה ויהבין לה
 לאחרא, ומולדין בגין דלא בדקא יאות, ועל דא כתיב לא ידון רוחי
 באדם, מאי רוחי, רוחו מבעי ליה, אינון תרין רוחי דנפקי זוגות לא ידונן
 כחדא, ועל דא כתיב וילדה זכר, ולא כליל דבר ונוקבא כפום אורחוי
 דעלמא דאינון גרמו רבי אלעזר אמר לאו הכי דהא כלא דבר ונוקבא
 כלילן כחדא, ומתפרשין לבתר, אבל וילדה זכר כלילן כחדא מסטרא
 דימינא. ואם נקבה תלד, כלילן בחד נוקבא ודבר, מסטרא שמאלא,
 דשלטא סטר שמאלא על סטר ימינא יתיר, ודבורא אתכפייא בימינא
 דלא שלטא, וכדין ההוא דבר דנפיק מגו נוקבא מסטר שמאלא, כל
 אורחוי כנוקבא (ולא אקרי דבר). אבל דבר דנפיק מגו ימינא הוא
 שלטא, ונוקבא דנפקא מניה (ה) אתכפייא. דהא סטר שמאלא לא
 שלטא, ועל דא וילדה זכר כתיב. ובמה אלה ורכבן נפקי בזמנא חרא
 לעלמא, ומן יומא דאפקת לון לא אקרון נפשן עד דאתיישבן בגופא,
 ובמה הוא, שלשים ושלשת ימים, היינו דכתיב ושלשים יום ושלשת
 ימים וגומר. וטמאה שבעת ימים, דהא כל שבעת ימים לא עאלין
 רוחין לגבה לאתקשרא בה, וכל אלין שבעת ימים רוחא אזלא בגופא
 לאשבחיה אתריה, וכדין כתיב (ויקרא כ"ב) והיה שבעת ימים תחת אמן,
 וכיומא תמינארה אתהדרו רוחא וגופא לאתחזאה קמי מטרוניתא,
 ולא תקשרא בה ובדבורא בגופא וברוחא. ושלשים יום ושלשת

רעיא מהימנא

וביום השמיני ימול בשר ערלתו
 פקודא דא למגור לתמניא
 יומין גזירו דקיימא קדישא דז"ל

על דמי טהרה
 לאתיישבא רוחא בגופא. ושלשת
 ימים מאי עבדתיהו, אלא שלשת
 ימים דמילה דרבייא כאיב, ורוחא
 לא שרייא מדוריה בגופא כשאר
 יומין

עראה

(ה) וז"ל כח"פ לפ' סמ"ח טמא לו ומ"ט כח"ט בשלח לר"מ כדכתיב חיספיה כרי ליתר ח"ו זס כוס ח"מ"י (ז"ל) ור"ס כפולת
 בשלח ליום סד' לכנס לי כיון שאזנות כמ' לכנס וי"א אפי ישראל ורוק בי קרתי מ"ז

יומין, ועד דא ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה, בדמי טהרה בקדמיתא, ולבתר ימי טהרה, בדמי טהרה אלן דמי מילה, דמא בתר דמא דאתי מרכיבא, וקדשא בריך הוא נטיר לאינון דמי כל אלן יומין הדא הוה דכתיב תשב בדמי טהרה, טהרה סתם ולא אדכיר הא בתראה, דלא תימא טהרה דמטרוניתא, אלא טהרה סתם, דמי טהרה אקרון אלן דמי דכייא :

בכל קדש לא תגע ואל המקדש וגומר תאחזי בכל יומא יוימא בנסת ישראל נטלא מפי מלכא מזונא לרוחיהון דבני נשא, וזנת (דמד ע"ה) להו בקדושה, בד להני, עד דאתיישבן בגופא אינון רוחין. בתר תלתיין ותלת יומן אשגחת עלייהו כל יומא, דהא רוחין מתקשרן בגופא כשאר בני עלמא. כמה דהא לא שרייא אלא באתר שלים, בכך כל עובדוהי בהאי גוונא עד דאשתלימו. בכל קדש לא תגע לאשגחא עלייהו. ואם נקבה תלד כמה דאוקימנא, דשלטא סטר שמאלא יתיר, ואתכפייא ימינא, ועד דא (ה) כלא

עלאה דכתיב (תפלים כ"ה) סוד יי ליראיו וברירתו להודיעם, למאן לאינון יראיו אינון דחלי חטאה, דהא רזא דקיימא קדישא לה אתחזי לגלאה בר להו. ורזא דקיימא קדישא הא אוקמוה ואתמר בכמה דוכתיב. ורזא דא לתמנייא יומין, איהו חיובא על עלמא לכל עמא קדישא דכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני דא הוא את קיימא קדישא, ואיהו תמינאה לכל דרגין. וגזירו דההוא קיימא לאעברא, ההוא ערלה מקמי ברית. דהא כההוא זמנא דמתכנשי עמא קדישא לאעברא ההוא ערלה מקמי ברית, קדשא בריך הוה כניש כל פמליא דיליה, ואתגלי וראי, לאעברא לההוא ערלה לעילא מקמי ברית קיימא קדישא, דהא כל עוברין דישראל עברין לתתא מתערי עובדא לעילא. ובההוא זמנא אתרחייא ההוא ערלה מכל עמא קדישא לעילא. ולההוא ערלה מתקני מאנא חדא בעפרא לאשדאה ההוא ערלה כגויה ברזא דכתיב (ישעיה ס"ה) ונחש עפר לחמו, (כראשית נ') ועפר

תאכל

על

(ה) ואלו ארבע יחולות כח ענין דמי טהרה אומר למעלה סס ס דמיס של פסילת יקאן און זייבית להס ונלמד כ"ה כי יסוד וסבבס סס סס"ף אחר או ח"ב ד"טיר או ד"יקנא ונל"ז אפסד סבבית סיכר וישל לגמלו סרמ"ו :

על חד תרין דחיקא נוקבא מדכורא
 לאתקשרא רוחא בגופא, דהא
 שמאלא ליה אתיישבא דהכי
 כימינא ואשתכחת בתוקפא
 יתיר:

אשה כי תזריעו לדה זכר וגומר
 רבי יהודה פתח (סמאל 6' ב)
 אין קדוש כ"י כי אין בלתי ואין
 צור כאלהינו. האי קרא קשיא,
 אין קדוש כ"י משמע דאבא קדוש
 אחרא, בגין דכתיב כ"י. ואין צור
 כאלהינו משמע דאבא צור אחרא
 אלא ודאי אין קדוש כ"י, דכמה
 קדישין נינהו קדישין לעילא דכתיב
 (דמאל ר) ומאמר קדישין שאלתא.
 ישראל קדישין נינהו דכתיב
 (ויקרא י"ט) קדושים תהיו. וכלהו
 קדישין. ודאו קדישין כ"י. ומאי
 טעמא, בגין דכתיב כי אין
 בלתי. מאי כי אין בלתי.
 אלא קדושה דקדשא בריך הוא
 בלתי קדושה דילהון, דהוא ליה
 אצטריך לקדושה דילהון, אבר
 אינון לאו אינון קדישין בלתי ודא
 הוא כי אין בלתי, אין קדושה
 דילהון בלתי. ואין צור כאלהינו,
 כמה דאוקמוה דקדשא בריך הוא
 צד צורה בנו צורה ותקין ליה ונפת
 רוחא דחי ואפיק ליה לאורא
 דעלמא דבר אחר ואין צור כאלהינו

תאכל כל ימי חייו, מכאן (תיקונים ס"ה)
 דלא אצטריך לאנהגא קלנא
 בההוא אתר, אף על גב דמעברי
 ליה מקמי האי ברית. ודוכתיה
 כד מתעברא מהאי ברית, עפרא
 איהו, דהרי בתר דההוא נחש
 אתעבר מקמי אדם, קדשא בריך
 הוא שוי ליה מדוריה בעפר דכתיב
 ועפר תאכל כל ימי חייו. וכיון
 דקדשא בריך הוא כד אעבר ליה
 מקמי אדם שוי מדוריה בעפרא
 ואתקין ליה. כך בההוא גוונא
 פמש אינון צריכין כד מעברין
 לעלה, לאתקנא ליה עפרא
 למהוי ביה מדוריה. כל בר נש
 אצטריך לקרבא ההוא כרא קרבנא
 לקדשא בריך הוא, בחדוה ברעו
 דלבא למעל ליה תחות גרפוי
 דשכינתא, ואתחשב קמי קדשא
 בריך הוא דאיהו קרבנא שלים
 לאתקבלא, ברעוא וקרבנא דלי
 כגוונא דקרבנא דבעירא, דלי
 לתמניא יומין. ודא לתמניא יומין
 דכתיב ומיום השמיני והלאה ירצה
 במאי ירצה, כמעבר עליה חד
 שבתא, כיון דאעבר עליה חד
 שבתא, כדון ירצה דא לקרבנא
 ודא לקרבנא אמאי, בגין דאתדבק
 ואזדמן לגבי ההוא שבת רזא
 דברית קדישא, ועל דא כלא כרוא

(שמות ס"ד) אירת צור דאקרי צור, | עלאה איהו * ע"כ :

(ושעיה כ"ה) הביטו אל צור חוצבתם | קע"ז כ' פקודא דא חתן למחדי וכו'

(שמות י"ז) והבית בצור הנני עומד לפניך שם על הצור בחורב, וכלהו
 אקרון צור ואין צור בכלהו כאלהינו די ליה שולטנו ומלכותא על כלא :
 רבי חייא ורבי אחא הוו יתבי ליליא חד קמיה דרבי אבא . קמו
 בפלגות ליליא למלעי באורייתא, עד דנפקו לבר המו חד כוכבא
 דהוה בטש תלת זמני בכוכבא אחרא, וסתים נהוריה . אדהכי שמעו
 תרי קלי בתרי סטרי . קלא חד לסטר צפון לעילא . וקלא
 (דמ"ד ע"ב) חד לתתא, וההוא קלא אכרין ואמר עולו ואתבנישו
 לאתרייכו, השתא (ב) אסתמרותא דנוקבא פתיחא, קרשא בריך הוא
 עאל לטיילא בגנתא, לאשתעשעא בצדיקייא די בגנתא, אעבר ההוא
 קלא ושכיך . אהדרו רבי אחא ורבי חייא אמרו האודאי עידן רעיותא
 דאתערותא דכנסת ישראל, עידן הוא לאתחברא במלכא קדישא .
 אמר רבי אחא ודאי לא (אתחברת) אנגידת לה כנסת ישראל בקרשא
 בריך הוא אלא מגו שירתא, מגו שבחא דיליה לגביה, עד דאתי
 צפרא ואושיט לה מלכא חוטא דחסד, ורזא דמלה כמרה דאמרינן
 (חסד ה') וישט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו וגומר .
 ולא תימא דלה בלחודא אושיט לה מלכא דא . אלא לה ולכל
 אינון דמתחברן בה . תא ונתחבר כחדא . יתבו . פתח רבי אחא
 ואמר (כרלשית כ') ויאמר יי אלהים לא טוב היות האדם לבדו וגומר
 אמאי פתח קרא הכי, אלא הא אתמר דעל דא לא כתיב כי טוב
 בשני, בגין דזמין אדם לאתפרשא וכתיב לא טוב היות האדם לבדו .
 וכי לבדו הוה, והא כתיב (ס"ה) זכר ונקבה בראם, ותנינן אדם
 דו פרציפין אתברי ואת אמרת לא טוב היות האדם לבדו .
 אלא דלא אשתדל בנוקביה, ולא הוות ליה סמך לקכליה, בגין דהוות
 בסטרוי והוה כחדא מאחורא, וכדין הוה האדם לבדו . אעשה לו עור
 כנגדו, מהו כנגדו, לקביל אנפוי, לאתדכקא דא כדא אנפין באנפין,
 מה עבר קרשא בריך הוא, גסר ליה ונטיל נוקבא מניה דא הוא
 דכתיב ויקח אחת מצלעותיו, מהו אחת, דא נוקבא דיליה כמרה

דאה

(ה) כי משתמע שער נוקבא דחוטא רכא סתים עד טעם כ"מ . ול"ב דמשמרת נקבא סתיה יסודה פתיח וסייני דקכ"ס טייל לגבי :

דאת אמר אחת היא יונתי תמתי • ויבאה אל האדם אתקין לה ככלה
 ואייתי לה למהוי לקביל אנפוי, נהירין אנפין באנפין, ובעוד דהורה
 מתדבקא נוקבא בסטרוי הוה האדם לבדו • לכתר סליקו תרין, וקמו
 שבע כחדא תא חזי בשעתא דאתכנסת (ס"ח) דאתתקנת) לגבי אדם
 קדשא בריך הוא בריך לון חדא הוא דכתיב (ס"ט) ויברך אותם
 אלהים, כחזן דמברך לכלה בשבע ברכות • מכאן אוליפנא חתן וכלה
 כיון דאתברכן בשבע ברכות, אתרבקן כחדא כדוגמא דלעילא, וער
 דא מאן דאתי לאתחברא באנתו דאחרא, הא פגים זווגא • (כביכול
 עכיד תרין רשויות לעילא) דהא זווגא דכנסת ישראל ביה בקדשא
 בריך הוא בלחודוי, כוזמנא דאיהו ברחמי ובזמנא דאיהו כדינא • תא
 חזי מאן דמתחבר באנתו דאחרא, כאילו משקר ביה בקדשא בריך
 הוא ובכנסת ישראל, ועל דא קדשא בריך הוא לא מכפר ליה בתשובה,
 ותשובה תלייא עד דיסתלק מעלמא דרא הוא דכתיב (שע"ט כ"ט) אם
 יכפר העון הזה לכם עד תמותון • ואימתי • בשעתא דעאל בתשובה
 להווא עלמא, ואית ליה לקבלא עונשא רבי אלעזר אמר מאן דמשקר
 בכנסת ישראל, לא יתקבל בתשובה עד דיתרין כדינא דגיהנם, כל שכן
 מאן דמשקר בכנסת ישראל ובקדשא בריך הוא • וכל שכן אי אטרה
 ליה לקדשא בריך הוא למעבד דיקנא דממזר באנתו דאחרא, ואכחיש
 פומבי דמלכא • רבי חייא פתח ואמר (מ"ג כ"ט) גוזל אביו ואמו וגומר
 אביו, דא קדשא בריך הוא, אמו, דא כנסת ישראל, מאי גוזל כמה דאת
 אמר (שע"ט נ') גזלת העני בכתיבכם • ומאן איהו, מאן דחמיד אתתא
 אחרא דלאו איהי בת זוגיה, תמן תנינן כל הנהנה מן העולם הזה בלא
 ברכה, כאילו גוזל לקדשא בריך הוא וכנסת ישראל דכתיב גוזל אביו
 ואמו וגומר • כל הנהנה מן העולם הזה כלל דא איהו אנתי, מאן
 דאתדבק באנתו למהני מינה, ואף על גב דאיהי פנויה ואהני מינה
 בלא ברכה, כאילו גוזל קדשא בריך הוא וכנסת ישראל • מאי טעמא
 בגין דזווגא דילהון בשבע ברכות הוא • ומה על פנויה כן, מאן דיתדבק
 באנתו דאחרא, דקאים כזווגא דלעילא בזווגא דשבע ברכות על אחת
 כמה וכמה • חבר הוא לאיש משחית דא ידבעס כמה דאיקמוה ואומר
 ה"ן פשע, דאמר ה"ן פנויה היא אמתי יחסיר, בגין דה"ן

גוזל אביו ואמו רחוי, ולא עוד אלא דחבר הוה לאיש
 משחית, מאן הוא איש משחית, דפגים דיוקנא ותקונא דלעילא. כל
 שכן מאן דחמיד לאנתו דחכריה לאתדבקה בה (ס"א) ואתדבק בה
 (דמ"ה ע"ב) דפגים יתיר, ועל דא אתפגים הוה לעלמין. איש משחית,
 דפגים לעילא ופגים לתתא ופגים לנפשיה דכתיב משחית, וכתיב
 (משלי ו') משחית נפשו הוא יעשנה. רבי אבהו פתח ואמר (בראשית ל"ב)
 ויאמר שלחני כי עלה השחר וגומר. ויאמר שלחני, וכי עקוד הוה
 בידיה דיעקב, אלא זפאין אינון צדיקייא דקדשא בריך הוא חס על
 יקרא דילהון, ולא שביק לון לעלמין דהא הוה דכתיב (חפלים כ"ה) לא
 יתן לעולם מוט לצדיק. והא כתיב ותקע כף ירך יעקב. אלא לדידה
 גבה והא אתמר, כתיב (בראשית ל"ב) והוא לן בלילה ההוא במחנה.
 וכתיב ויקחם ויעבירם את הנחל, מאי הוה דעתיה דיעקב למעברא
 להון בנחלא בליליא. אלא חמא מקטרגא אזיל בין משיריאי דיליה,
 אמר יעקב אעבר לגיסא אחרא דנהרא, דילמא לא ישתכח ערבוכיאי,
 מאי קא חמא. חמא שלהובא דאשה מלהטא אולה וטאס בין
 משירייתיה, אמר יעקב מוטב לנטלא מהכא, ונהרא פסיק בגוון ולי
 ישתכח ערבוכיאי, מיד ויקחם ויעבירם את הנחל. ויותר יעקב לבדו,
 מכאן אוליפנא, מאן דאשתכח בלחורוי בביתא בליליא או ביממא
 בבית מיחדא, כל שכן בליליא, מאי מיחדא, מיחדא משאר ביתין, זהו
 מאן דאזיל בלחורוי בליליא יכיל לאתקא. תא חזיו יותר יעקב לבדו
 כדון ויאבק איש עמו וגומר. תנינן מסטרא דדינא קא אתי ושלטניה
 בסטר ליליא, מאי בסטר ליליא, לאעלא גלותא (כ"ה בגלותא). כיון
 דסליק נהורא תשש חיליה ואתגבר עליה חיליה דיעקב, (כ"ה הוא) דהא
 מסטרא דליליא קא אתי, ובזמנא דהוה ליליא לא הוה יכיל ביה יעקב,
 כד סליק נהורא, אתקף חילא דיעקב ואחיד ביה ואתגבר עליה. חמא
 ליה יעקב דהא שליחא הוא. אמר ליה שבוק לי דלא יכילנא לך,
 מאי טעמא לא יכיל ליה, בגין דהוה סליק נהורא ואתגבר חילא דידה
 דכתיב (איוב ל"ח) ברך יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים, מאי ויריעו,
 דאתגברו כל אינון דאתיין מסטרא דדינא. כדון אתתקף יעקב ואחיד
 ביה אמר ליה שלחני כי עלה השחר מטא זמנא לשבחא שבחא

דקדשא בריך הוא ולא תבנשא • ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני
 אם תברכני מבעי ליה מאי אם ברכתני, אלא אמר ליה יעקב, ודאי
 אבא בריך לי אינון ברכאן דבעא לברכא לעשו, ומסתפינא מינד על
 אינון ברכאן, אי אודית עלייהו או אי לאו, או תשתכח עלי מקטרגא
 בגיניהון • מיד אמר ליה ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך • מאי קאמר
 ליה, אלא הכי קאמר ליה, לאו בחימו ולא בעוקבא (דילך) רוותרת
 לאינון ברכאן, לא יאמר עוד שמך יעקב, רהא לאו בעוקבא הוה, כי
 אם ישראל • ישראל ודאי אודי עלך, ומניה נפקו ברכאן בגין דאנת
 אחיד ביה, ועל דא אנא וכל שאר אוכלוסין אודינא עלייהו • כי שרית
 עם אלהים ועם אנשים ותוכל, עם אלהים, כל אינון דאתיין מסטרא
 דדינא קשייא • ועם אנשים, דא עשו ואוכלוסין דיליה • ותוכל, יכולת
 להון ואינון לא יכלין לך • ולא שביק ליה יעקב עד דאודי ליה על
 אינון ברכאן דדא הוא דכתיב ויברך אורנו שם • תא חזי בשעתא
 דסליק נהורא אתכפיין כל אינון מארי דדינין ולא משתכחי, ובנסת
 ישראל משתעי ביה בקדשא בריך הוא, וההיא שעתא עידן דרעונא
 הוא לכלא, ואושיט לה מלכא ולכל אינון דמשתכחי עמה שרביטא
 דחוטא דחסד, לאשתכחא בשלימו במלכא קדישא והא אתמר תא
 חזי בשעתא דקדשא בריך הוא אשתכח בה בכנסת ישראל, באינון
 זמנין ראשתכח עמה, והיא מתעררת רעותא לגביה בקדמיתא, ומשבת
 ליה לגבה בסגיאות חיבתא ותיאובתא, כדן אתמלייא מסטרא דימינא,
 וכמה אוכלוסין משתכחי בסטרא דימינא בכלהו עלמין • וכד קדשא
 בריך הוא אתער חביבותא ורעותא בקדמיתא, והיא (דמ"ה ע"ב) אתעררת
 לבתר, ולא בזמנא דאיהו אתער, כדן כלא בסטרא דנוקבא אשתכח
 ושמאלא אתער, וכמה אוכלוסין קיימי ומתערי בסטרא דשמאלא
 בכלהו עלמין • כהאי גוונא כתיב (כ"ה דדא הוא דכתיב) אשה כי תזריע
 וילדה זכר וגומר • מאי טעמא, תנינן עלמא תתאה כגוונא דעלמא
 עלאה אשתכח, ודא כדוגמא דדא, ועל דא קדשא בריך הוא גזר דכר
 או נוקבא, לאשתכחא רעותא בעלמא • ובכלא בעי בר נש לאתדבקא
 רעותא לעילא לגבי קדשא בריך הוא, לאשתכחא רעון בעלמא,
 וקארה חולקיהון דצדיקייא דאינון ידעין לאדבקא רעותהון לגבי

מלכא קדישא עליהו כתיב (דברים ר') ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום :

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגומר • רבי יהודה פתח ואמר (שיר ט') אל תראוני שאני שחרחורת ששזפתני השמש האי קרא אתמר, אבל בשעתא דסיהרא אתכסייא בגלותא היא אמרה אל תראוני, לאו דאיהי פקידת דלא למחמי לה • אל • בגין דאיהי חמאת תיאובתא דישראל לגבה למחמי נהוראה, הי • אמרת אל תראוני, לא תיכלון למחמי לי • אל תראוני ודאי • מאי טעמא, בגין שאני שחרחורת, בגין דאנא בקדרותא • מאי שחרחורת, שחורה מבעי ליה • אלא תרין קדרותי, חד ששזפתני השמש דאסתלק מני שמשא לאנהרא לי ולאסתכלא בי • וחד דבני אמי נחרו בי • ששזפתני, שזפתני מבעי ליה • אלא רמוז הוא דקא רמזו בשש • דכד נהרא שמשא, בשש נהורין נהיר, וכד אסתלק כל אינון שירת נהורין אסתלקו • בני אמי, אלין אינון דאתין מסטרא דדינא קשייא, נחרו בי במה דאת אמר נחר גרוני, הדא הוה דכתיב (איכה ט') על צוארינו נדרפנו, דכד הוו עיילין ישראל בגלותא, הוו אזלי (ט) ידיהו מהדקן לאחורא, וריחין על צואריהון ולא יכילו לאפתחא פומא • שמוני נטרה את הכרמים, למיהק בגלותא לנטרא לשאר עמין בניניהון דישראל, כרמי שלי לא נטרתי, דהא לא יכילנא לנטרא לרהזן כד בקדמיתא • בקדמיתא נטירנא כרמי שלי, ומניה אתנטרו שאר כרמין • השתא נטירנא שאר כרמין, בגין כרמי שלי דליהו נטיר בניניהו • רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי באורחא, כד מטו חר בי חקל, חמו (ט) חד דפטירא דקיטפא בין ארתא לסטר ימינא • אמר רבי יוסי (י) עטיפא דקוטרא בעינין שכית, לירת לן רשו למחמי בחדוותא מיומא • דאתחריב בי מקדשא • פתח ואמר (תהלים כ"ד) ליי הארץ ומלואה תבל ויושבי בה, כיון דאמר ליי הארץ ומלואה, אמאי תבל ויושבי בה, וכי תבל לאו מן ארעא הוא • אלא הכי קאמר, ליי הארץ ומלואה, דא ארעא קדישא דאקרי ארץ החיים, תבל ויושבי בה, דא שאר ארעאן כמה דאת אמר

והוא

(א) טיין ריש פרשת שמות טו : (ב) טז על אפרכמון (פירוש חילן סקטף כתיב ממנו שרף לתי וכו' רוח טוב משמח סלב ור' י' טעוף וי' טיין עשן מלוי כעלים כי אסיר לראות שמח ורענוב - ט"ס כ') : (ג) כסוי טען כעלים שכים ורמו לעשן אז ממרן כח סמקדש וכו' (פירוש כסוי וקשד וטען לעלים ומכוונס לעלים טעליינים - ט"ס א') :

(ט ט') והוא ישפוט תכל בצרק, רתבל בצדק תלייא וכלא חד מלך
 רבי חייא אמר ל"י הארץ ומלואה • הארץ תינח, ומלואה מאי ה"ל,
 אלא אל"ן נשמתין דצדיקייא, תכל ויושב"י בה, תכל דא ארעא דלתתא,
 ויושב"י בה אל"ן אינון בני נשא • אמר רבי יוסי אי הכי במאי אוקימנא
 כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה אמר ליה ודאי הכי הו"ל,
 דההיא ארץ החיים על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, דכלהו נפקי
 מההוא נהר עלאה דנגיד ונפיק מערן, וברוהו אתתקנת לאתעטרת
 במלכא קדישא ולמיון ערמין • (ובגין כך) מי יעלה בחד " וגומר נקי
 כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי וגומר נפשו כתיב, מרהו
 נפשי ונפשו אלא כלא חד מלך כמרה דאת אמר (עמוס י') נשבע "י
 אלהים בנפשו • (שמאל א' ב') כגאשר בלבבי ובנפשי יעשה, ודוד
 מלכא אתאהיד בההוא לב ובההוא נפש, ועל דא לא נשאו
 לשונו נפשו • עד דהוו אזלי אערעו בחד בר נש ונאנפוי
 מליין מכתשין, והורה קם מתחורת אילנא חד, אסתכלו ביה וחמו
 (דמ"ו ע"ב) אנפוי סומקין באינון מכתשין • אמר רבי חייא מאן את •
 אמר ליה יודאי אנא • אמר רבי יוסי חטאה הוא, דאי לאו הכי לא
 אתרשימו אנפוי באלין מרעין בישין, ואלין לא אקרין יסורין דאהבה
 אמר רבי חייא הכי הוא ודאי, (א) דיסורין דאהבה מתחפין אינון מבני
 נשא • תא חזי דכתיב אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או
 בהרת, הא (ב) תלת זינין הבא, וכלהו אקרין נגע צרעת הדא הו"ל
 דכתיב והיה בעור בשרו לנגע צרעת • מאי נגע צרעת, (ג) סגירו
 סגירו בכלא, וכתיב והובא אל אהרן הכהן וגומר אבל אינון דיתחזון
 לבר, כתיב וראו הכהן ושמא אותו, דהא ודאי אינון דיתחזון לבר
 בבני נשא מסטרא דמסאבא קא אתיין, ולאן יסורין דאהבה נינהו •
 אמר רבי יוסי מנא לן אמר רבי חייא דכתיב (משלי כ"ז) טובה תוכחת
 מגולה מאהבה מסותרת • אי ההיא תוכחת מאהבה, (כ"ח) אינרו
 תוכחת מאהבה כד איהו מסותרת מבני נשא • כגוננא דא מ"ן
 דאוכח לחבריה (ד) ברחימותא, בעי (ה) לאסתרא מלוי מבני נשא

דלא

(א) תי"דיון של אסכס חס כמקום נסחר וזו"ש לו סמכות כפכיו כמקום ככלל אין יוסי יסורין של אסכס כ"ח אס תיעל ס"ח • אה"י
 ש"ק דכתיב ד"ס י"ח סכרו"ת כוס לפי חלק שינויי דמכ"י ע"ג יודיק מ"ן • (ב) שלש מ"כ ס חושב כפסוק כלן • (ג) נרעת חז"ל ר"ס
 ל"ד לפיכך כוד ונסגר מכני אדם • (ד) מחסנת • (ה) להיכתיב כסת"י כדי שלף יכתיב ככני רכ"ס •

דלא יכסיף מנייהו חבריה, ואי מלוי אינון באתגלייא קמי בני נשא,
לא אינון ברחימותא. כך קדשא בריך הוא כד אוכח לברנש בכלא
אוכח ברחימותא. בקדמיתא מחי ליה בגרמיה דלגו, אי הדר ביה
מוטב. ואי לאו מחי ליה תחות (ב) תותביה ואלין בעורו, ואקרין יסורין
דאהבה, אי הדר ביה מוטב ואי לאו מחי ליה באתגלייא באנפוי קמי כלא,
בגין דיסתכלון ביה וינדרעון דהא חטאה איהו, ולאו רחימא דמאריה
הוא. אמר לון ההוא בר נש, (ג) כקטרא דעיטא חד אתיתון גבאי,
ודאי לאו אתון אלא מאינון דדיוריהון כבי רבי שמעון בן יוחאי דלא
דחלין מכלא, אי בני דאתיין אכתראי יקטרגו ככו איך מלייכו באתגלייא.
אמרו ליה אורייתא הכי הוא דכתיב (סס ב) פראש הומיות תקרא
בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר, ומה אי במלי דאורייתא אנן דחלי
מקמך, הא (ג) נשתכח בכסופא קמי קדשא בריך הוא. ולא עוד
אלא דאורייתא (ד) בעי צחותה. פתח ההוא גברא ואמר (מכא ו)
מי אל כמוד נושא עון וגומר. ארים ידוי ובכה, אדהכי (ה) מטון בנוי.
אמר בריה זעירא סייעתא דשמיא הבא. פתח ואמר (קס"ה ז) את
הכל ראיתי בימי הכלי יש צדיק אובר בצדקו ויש רשע מאריך
ברעתו, האי קרא אוליפנא בי רבי דוסתאי סבא, דהוה אמר משמיה
דרבי ייסא סבא. את הכל ראיתי בימי הכלי, וכי שלמה מלכא
דהוה חכים על בלא איך אמר הכי, דאיהו חמא כלא בזמנא דאיהו
אזיל בחשוכי עלמא, דהא כל מאן דאשתדל בחשוכי עלמא ל
חמי מידי ולא ידע מידי. אלא הכי אתמר. ביומוי דשרמה
מלכא קיימא סיהרא באשלמותא, ואתחכם שלמה על כל בני עלמא,
וכדין חמא כלא וידע בלא. ומאי חמא. חמא כל, דלא אעדי מן
סיהרא, והוה נהיר לה שמשא (ס"א ליה כשמשא) דהא הוא דכתיב
את הכל ראיתי בימי הכלי, מאן הכלי, דא סיהרא דאתכלילא מן
כלא, מן (ו) מיא ואשא ורוחא כחדא, בהבל דנפיק מן פומא דכליל
מכלא. והוא חמא כל בההוא תבל דיליה דאחיד ביה. יש צדיק

אובר

(א) פירוש עורו שטות חתה כנדרו: (ב) בקשר של עלם ארח בלחם אלי ולא ירחם כירא חסם מכיס רשעי שכל דכריסם כגלוי:
(ג) אם אנו יש לנו לירא מסניך דכדרי חורם שמו חלכה אוהבו סיך אנו כעוים סלא כנוז כעילם סבא שיעלני סס ולכן אין לירא:
(ד) לרד דעה ללוגם: (ה) כחוק כך שרכרו יחד כאי כנוי של פאש סטיא וסתחיל סקטן לרכר ואמר סיס דשמיא כאן: (ו) ס"ס חכ"ד
שמשם סחיסם סריכור וסס ר"ח אמר וסס סיד חג"ה שרעק כדויתא ככיוונת סזופר וסס סוף מקיר שלמס ולכך ח"כ"ג. ספרים ססס
ממס סיד ג' סמיתין ילכן ד"א, אמנו ימי סכלי כי כל סנילחי סיסס סריכור. סרס"ז.

אובד בצדקו • תא חזי בזמנא דאסגיאו זכאין בעלמא, האי כ"ל לא
אעדי מן סיהרא לעלמין, והאי כ"ל נטל כל משה ורבו וחידו דלעילא
ואתמלי (ס"א ידוי וריו) וחדי ורבי בגין לאזדווגא בסיהרא, והוא רוח
בגינה • ובזמנא דאסגיאו חייבין בעלמא וסיהרא אתחשבת, כדין צדיק
אובד בצדקו • צדיק נאכד לא כתיב, אלא צדיק אובד, דהא לא אתחזי
(כ"א אתחבר) בסיהרא, ולא נטיל משה ורבו וחידו למלייא לה ולאזדווגא
עמה • ועל דא צדיק אובד בצדקו דא סיהרא, דבגין סיהרא דלא
אשתבחת לאזדווגא עמיה הוא אכיד, דלא שאיב מחידו כמה דהוא
עביד • וכדין כל סטר שמאלא אתער, וחייבין מאריכין בשלוס בעלמא
(דמ"ו ע"ב) דא הוא דכתיב ויש רשע מאריך ברעתו • מאי ברעתו •
כההוי סטר (ס"א בההיא רעה) דאתדבק ביה • תו יש צדיק אובד
בצדקו, דכד חייבין סגיאו בעלמא ודינא תלייא (בחובייהו) צדיק אובד
בצדקו, איהו אתפס בחובייהו, כגון אבא דאתפס בחובייהו דבני מאתיה
דהו כלדו חציפין, (לגביה) והוא לא אסהר כרוו ולא אכסיף לדו
לעלמין, ומחי בידן דלא נתגרי בהו ברשיעייא (כ"א ולא מחי בידיהון
דלא מתגרי בהו) • והוה אמר לן (תהלים ל"ז) לרוד אל תתחר במרעים
אל תקנא בעושי עולה • אמר אבוי ודאי קדשא בריך הוא אעניש לי
בדא, דהא הוה רשו בידי למחאה בידיהו ולא עבדית (ה) ולא אכסיפנא
(כ"א אובחנא) להו לא בטמירו ולא באתגלייא • תו פתח כריה אחרא
ואמר (כראשית ב') ויצר יי אלהים את האדם עפר מן האדמה וגומר ויצר
יי אלהים (ג) בתרי יודין • בתרין יצרין יצר טוב ויצר רע, חד לקביל
מייא וחד לקביל אשא, יי אלהים (ד) שם מלא, (ה) את האדם כליל דבר
ונוקבא, עפר מן האדמה, דא עפרא דארעא קדישא דמתמן אתברי
והוא אתר דבי מקדשא • ויפח באפיו נשמת חיים, דא נשמתא קדישא
דאתמשבא מאינון חיים דלעילא • ויהי האדם לנפש חיה, אדם אתכליל
בנפשא קדישא מחיה עלאה דאפיקרת ארעא דכתיב (ע"ה) תוציא
הארץ נפש חיה, נפש דהיא חיה עלאה • (ס) תא חזי בכל זמנא דהאי

נשמתא

(א) ולא כ"י ח"ס בדברי חוכה ח לא כנסת ונא כנגלס : (ב) סבב למכבש מח"ב וקס מיס ואש לכל אחר מן סידרין עקיד ונכנס
יוחב' כסתר רסו שח"ג ח : ס"ל כר יחיה וכלל כ"ל סט וככע לו : (ג) קסעט סיא חיים ואלים ח"ג • ועיד יומנו סוים כמלוי אלגין
ס"ס חסדי ימ"ל ח"א חס ס מילוי מ"ס כ"י הלכס וס"ס חלסין ר"ח מ"ל דחיינו מיס אש (ד) א"ח סיד סנוקת וזאנס סיד סוכר • ו"ל
זאנס סורו כ"ו ו"ט כ"ד ע סכס ו"ו ח"ג • סרמי : (ס) מן ח"ח ער אורו ל"כ מילס כישא י"א כ"סחא חסרית • ע"ן כ"ספ ססר ס"ו •

נשמתא קדישא אתרבקא ביה בכר נש • רחימא הוא דמאריה • כמה
 נטורין נטורין ליה מכל סטורין, רשימא הוא לטב לעילא ותתא, ושכינתא
 קדישא שרייא עלוי • ובזמנא דאיהו אסמי ארחוי, שכינתא אסתלקת
 מניה, ונשמתא קדישא לא אתרבקת ביה • ומסטרא דחוייא בישא
 תקיפא, אתער רוחא חד דשאט ואזיל בעלמא, דלא שרייא אלא באתר
 דקדושה עלאה אסתלק מתמן, וכדין אסתאב בר נש ואתפגים בבשריה
 בחיזו דאנפוי בכלא • ותא חזי בגין דהאי נפש תיה אירי קדישא
 עלאה, כד ארעא קדישא משכא לה ואתכלילת בגוה, כדין קדינן לה
 נשמה • ודא היא דסלקא לעילא וממלא קמי מלבא קדישא, ועיילא
 בכל תרעין ולית דימחי בידהא • ועל דא אתקרי רוחא ממלא, דהא
 כל שאר נפשתא לית לון רשו למלא קמי מלבא בר האי • ועל דא
 אורייתא אכריזת ואמרת (תהלים ל"ה) נצור לשונך מרע וגומר וכתיב
 (משלי כ"ח) שומר פיו ולשונו וגומר בגין דאי שפוטתיה ולישניה ממלאן
 מלין בישין, אינון מלין סלקין לעילא, ובשעתא דסלקין כלא מכריזין
 ואמרין אסתלקו מסוחרניה דמלה בישא דפלניא, פנין אתר לארחה
 דחוייא תקיפא, כדין נשמתא קדישא אתעברת מניה ואסתלקת, ודא
 יכלא למלא כמה דאת אמר (תהלים ל"ט) נאלמתי דומיה החשתי מטוב
 והיהי נשמתא סלקא בכסופא בעאקו דכלא, ולא יהבין לה ארתר
 כמלקדמין ועל דא כתיב שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו • נפשו
 ודאי ההיא דהות ממלא, אתעבירת משתוקא בגין מלולא בישא •
 וכדין חוייא אודמן, דכלא לאתריה אתהדר, וכד ההיא מלה בישא
 סלקא באורחין ידען, ושאר קמיה דחוייא תקיפא, כמה רוחין מתערין
 בעלמא, ורוחא נחתא מההוא סטרא, ואשכח דההוא בר נש אתער
 ליה במלה בישא, והא רוחא ממלא קדישא אתעברא מניה, כדין
 שרייא עלוי וסאיב ליה, וכדין הוא סגיר • כמה דעונשא דהאי בר נש
 בגין מלה בישא • כך עונשיה בגין מלה טבא דאתי לידיה ויכיל
 למלא ודא מליל • בגין דפגים להתוא רוחא ממלא, דהיא אתתקנת
 למלא לעילא ולמלא לתתא, וכלא בקדושה • כל שכן אי עמא
 אולין באורחא עקימא, ורוחא יכיל למלא לדהו ולאוכחא לדהו,
 ושתיק ולא מליל כמה דאמינא דכתיב נאלמתי דומיה החשתי

מטוב וכאבי נעקר • נעקר במכתשין דמסאבותא • ודא הוא דאמרו רוד
 (דמ"ו ע"ב) מלכא אלקי בהאי, ואתפני מניה דכתיב (תהלים פ"ז) פנה אלי
 וחנני, מהו פנה אלי כמה דאת אמר (כמדכר י"ב) ויפן אהרן • נחתו רבי
 חייה ורבי יוסי ונשקיהו אודווגו כחדא כל ההוא ארחא • קרא רבי
 חייה עליהו (משלי ד') וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום:
 נגע צרעת כי תהיה באדם והיבא אל הכהן • אמר רבי יוסי האי
 נגע כל גוונין דיליה אתערו בהו חבריאי, וכהנא הוה ידע בהו
 לדכייא ולמסאבא, והוה ידע אינון דהו יסורין דרחימותא, או אינון
 דאשתכחו במאן דמאים ביה מאריה ורחיק ביה • דהא לפום ארחוי
 דבר נש גרים נגע בעלמא • כתיב (תהלים קמ"ב) אל תט לבי לדבר רע
 להתעולל עלילות ברשע, מכאן תנינן בארחה דבר נש בעי למיהך
 בה מדברין ליה • אמר רבי יצחק האי קרא קשייא, וכי קדשא בריך
 הוא אסטי ליה לבר נש למיהך באורח חטאה ולמעבד עובדין בישין
 אי הכי לית דינא בעלמא דא ולא בעלמא דארתי, ואורייתא לא
 אתתקנת דכתיב בה אם תשמע ואם לא תשמע • (ב) אלא דוד אזהר
 ללביה לדברא ליה באורח קשוט כמה דאת אמר (דכייס ד') והשבות אל
 לבבך, מאי והשבות, אלא זמנא חד ותרין ותלת לאהדרא לקבליה ולדברא
 ולאזהרא ליה, והכי קאמר ליה אל תט לבי לדבר רע, ללביה קאמר דוד
 (כלומר) אל תט לפום ארחוי דבר נש • (ב) והכי קאמר ליה לבי אל תט לבי
 לדבר רע • דהא דבר רע גרים נגע בעלמא, ודינא שרייא בעלמא והיינו
 נגע צרעת • נגע צרעת הא אתערו חבריאי, אבל צרעת כתרנומו אמר
 רבי יהודה מאי כתרנומו, סגירו • דסגיר ולא פרתח, וכד סגיר הוה
 ולא פתח נגע הוא דאקרי • רבי יוסי אמר דלא מסתפקין אבהן, כל
 שכן בנין והיינו דכתיב נגע צרעת כי תהיה באדם, באדם ממש, ומכאן
 נחית למאן דנחית, אשתבח נגע לכלא מההוא סגירו אמר רבי יצחק
 ודאי דא הוא רזא דמלה דכתיב (איכה ב') נאר מקדשו, מאי טעמא
 משום דבני עלמא גרמו האי דכתיב (כמדכר י"ט) את מקדש יי טמא •

טמא

(א) כתב סדמ"ל דא"כ סול"ל אל חט כלורי כי חט כפתח טוה יולל וסלמס כן טוה כי חט כפתח טוה ספע"ל אכל ס"פ לק"מ ד"ל אל
 חטס סתשכורף חי נמי כמה סעמיס מנינו כמס מלח ססן מן סספטי"ל וססמטיח כמק"ס סקל כמז סזס א"ס"ג לא ימיס מחור ססלס
 טילמח ח"כ ל"ג וססד כזיכז כ"ג דרכי ססרתי וכל א"ט • סרמ"ז (אח"י וסרכ סעסד"י סלך וסלחריזיס כזיכז כוס וכל פי דכרי סוסי
 לק"מ ועמ"ש כפתח ס"ב ססן ס"ז • סל"ז •

טמא ממש • אמר רבי אלעזר טמא משום דאסתלקא (שכינתא
מניה) מאן דאסתלק, וחויא תקיפא שרייא ואטיד זוהמא וסאיב למאן
דסאיב, וכלהו בגין חובי עלמא • האנא כד שארי (6) חויא תקיפא
לאתגלאה, מסתלקין סמכין ובניינין ומתעברן, ואתי חויא תקיפא ואטיד
זוהמא, וכדין אשתבח מקדשא מסאב • מאן מקדשא • כמה דאתמר
ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם • וכתיב (כרמית ג') והנחשה היה
ערום מכל חית השדה אשר עשה " אלהים ויאמר אל האשה • אל
האשה ממש, דאתר מקדשא אתאחיד בגווה, והיינו את מקדש " טמא
בגין חובי, משום דאתגלייא חויא תקיפא • מאן חובי, דא רישנא
בישא, דבגין לישנא בישא חויא אודמן בין לעילא בין לתתא דכתיב
(כמדבר כ"6) וישלח " בעם את הנחשים השרפים • השורפים או השרופים
לא כתיב, אלא השרפים, מאן שרפים דכתיב (תקלים ע"ד) ראשי
תנינים (תרי, חד אתאחיד לעילא וחד לתתא) (ס"6 תרי, חד אתחזרו
לזמנין) וכתיב (ישעיה ו') שרפים עומדים ממעל לו, ממעל לו ודאי, כמה
דאת אמר (איוב 6) להתיצב על " וכדין סגירו בכלא ולית מאן דפתח
ועל דא כתיב (משלי 3) בן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה וגומר
מאי מנאפת • מנאפת ממש ודאי, אכלה ומחתה פיה ואמרה לא
פעלתי און • אמר רבי חייא אמר רבי יצחק גריעותא דכלא לא אשתבח
לתתא, אלא בגין ראשתבח לעילא • ולעילא לא אשתבח אלא
כד אשתבח לתתא בחובי עלמא, דילפינן דכלא תלייא האי בהי
והאי בהאי :

ואמר רבי

ואיש כי ימרט ראשו וכולי • רבי חייא פתח ואמר (קבלת כ') ורבייתי
אני שיש יתרון לחכמה מן הסבלות וגומר בכמה אתר אסתכלנא
במילוי דשלמה מלכא, ואשגחנא בחכמתא (רמז ע"ב) סגיאה דיליה,
ואסתים מלוי בגו לגו היכלא קדישא, האי קרא אית לאסתכלא ביה,
אמאי אמר וראיתי אני, וכי שאר בני עלמא לא ידעי ולא חמאן דא •
אפילו מאן דלא ידע חכמתא מן יומי ולא אשגח בה, ידע האי שיש
יתרון לחכמה מן הסבלות ביתרון האור מן החשך, והוא שבת גרמיה
ואמר וראיתי אני • אלא הכי תאנא, מאן חכים בשלמה דבשבעה דרגין

דחכמה

(6) נחש חקוק טווח סמ"ל כל נחש חקוקי דאש לכל סתמיים :

דחכמה אתקרי בגוונא דלעילא • שיתא יומין לעילא, שביעאה עלאה
 עליהו, שיתא יומין לתתא, שביעאה עליהו, שיתא דרגין לכורסייא,
 הוא על כורסייא דכתיב (ד"ה ט' כ"ט) וישב שלמה על כסא יי למלך •
 שבעה כתרין דיומין לעילא, וכדין לקבליהון שבעה שמהן לשלמה,
 לארחוזה ביה חכמתא קדישא, ובגין כך אתקרי שבע שמהן, שלמה
 ידידיה • אגור • בן יקא • למואל • איתאל • קהלת • ואמר שבעה
 הבלים • ומה דאיהו חמא לא חמא בר נש אחרא • וכד בר נש חכמתא
 ואסתלק בדרגין דחכמתא, אקרי קהלת • ושבעה הבלין אמר לקבל
 שבעה כתרין דלעילא, וכד הבל קלא אתעביד מניה, ועלמא לא
 מתקיימא אלא כהבל • ותאנא משמיה דרבי שמעון, הבל אפיק קלא
 ברוחא ומיא דביה, ולית קלא אלא כהבל, ותאנא בשבעה הבלין
 מתקיימין עלאין ותתאין. ותני רבי יצחק תא חזי דעל הבל מתקיים
 עלמא, דאלמלא לא הוה הבל דנפיק מפומא, לא אתקיים בר נש אפילו
 שעתא חדא, כגוונא דא אמר שלמה מלוי דעלמא מתקיימא בהו, כהאי
 הבל דמתקיים ביה עלמא • והאי הבל דמתקיים ביה עלמא מהבלים
 דלעילא קאתי דרא הוא דכתיב הבל הבלים, הבל מהבלים דלעילא •
 וכל מלוי הכי הו • ובהבלים דלעילא כתיב (דמיוס ט) כי על כל מוצא
 פי יי יחיה האדם • מאי מוצא פי יי, דא הבלים דלעילא ותניא וראיתי
 אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, מן הסכלות ממש אתי תועלתא
 לחכמתא, דאלמלא לא אשתבח שטותא בעלמא, לא אשתמודע חכמתא
 ומלוי • (תיקוניס קכ"ג כ) ותאנא חייובא הוא על בר נש ראולף חכמתא,
 למילף זעיר מן שטותא ולמנדע לה • בגין דאתי תועלתא לחכמתא
 בגינה • כמה דאתי תועלתא לנהורא מחשוכא, דאלמלא חשוכא
 לא אשתמודע נהורא, ולא אתי תועלתא לעלמא מניה •
 תנא שיש יתרון לחכמה • לחכמה סתם • דאמר רבי שמעון לרבי
 אבא תא חזי רזא דמלה, לא נהיר חכמתא דלעילא ולא אתנהיר,
 אלא בגין שטותא דאתער מאתר אחרא, ואלמלא האי נהירו ורבו
 סגיא ויתיר, לא הוה (להו) ולא אתחזי תועלתא דחכמתא, ובגין שטותא
 אתנהיר יתיר ונהירין ליה יתיר דרא הוא דכתיב שיש יתרון לחכמה,
 לחכמה סתם, מן הסכלות סתם • וכד לתתא, אלמלא לא הוה שטותא

שכיח בעלמא, לא הוה חכמתא שכיח בעלמא. והיינו דרב
המנונא סבא כד הוו ילפין מניה חברייה רזי דחכמתא, הוה
מסדר קמייהו פרקא דמילי דשטותא, בגין דיירתי תועלתא
לחכמתא בגיניה. הדא הוא דכתיב (קס"ג י') יקר מחכמה ומכבוד,
סכלות מעט, משום דהיא תקונא דחכמתא ויקרא דחכמתא. ועל דא
כתיב ולבי נהג בחכמה ולאחוז בסכלות. רבי יוסי אמר יקר מחכמה
ומכבוד, כלומר יקרא דחכמתא ונזי רילה ויקרא דכבוד דלעילא מאי
היא. סכלות מעט. זעיר דשטותא אחזי ונלי יקרא דחכמתא וכבוד
דלעילא, יתיר מכל ארחין דעלמא כיתרון האור מן החשך. תועלתא
דנהורא לא אתייה (כ"ח אתחזי) אלא מן חשוכא. (ולעולם) תקונא
דחורא מאי היא, אכמא, אלמלא אכמא לא אשתמודע חורא,
ובגין אכמא אסתליק חורא וארתייקר. אמר רבי יצחק משל
למתוק במר, ולא ידע איניש טעמא דמתיקא עד דטעים מריא,
מאן עביד ליהאי מתיקא, הוי אומר הני מריא. והיינו
דכתיב (ס"ו י') גם את זה לעומת זה עשה האלהים וכתיב
(דמ"ח ע"ב) (ס"ו) טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ידך. תאנא
בכמה דרגין אתקרי בר נש. אדם. גבר. אנוש. איש. גדול שבכלם
אדם, (משום) דכתיב (כרל"ט י') ויברא אלהים את האדם בצלמו.
וכתיב (ס"ו ט') כי בצלם אלהים עשה את האדם. ולא כתיב גבר אנוש
איש. אמר רבי יהודה אי הכי והא כתיב (ויקרא כ') אדם כי יקריב מכם
קרבן ליי (ולא גבר אנוש איש), מאן בעי למקרב קרבנא. מאן דאיהו
חטאה, וכתיב אדם. אמר רבי יצחק תא חזי קיימא דעלמא דעלאין
ותתאין הוא קרבנא. נייחא דקדשא בריך הוא. ומאן אתחזי למקרב
קמיה האי נייחא, הוי אומר האי אדם דיקרא מכלא. אמר ליה אי
הכי הא כתיב אדם כי יהיה בעור בשרו ונומר והיה בעור בשרו לנגע
צרעת. אמר ליה להאי בעי קדשא בריך הוא לדבארה יתיר מכלא,
דמאן דאיהו בדרגא עלאה דכלהו לא ליתבי הכי. ובגין כך כתיב
באדם והיבא אל הכהן. ובא לא כתיב, אלא והיבא, דכל מאן דחמי
ליה אתחייב ביה לאקרובי קמי כהנא, דדיוקנא קדישא לא ליתבי הכי,
וכתיב איש או אשה כי יהיה בו נגע ונומר ואיש או אשה כי יהיה

בעור בשרם בהרות וגומר. ולא כתיב בהו והובא. אמר ליה והא כתיב
 (כמדרכי י"ב) והאיש משה. כי זה משה האיש, אמאי לא אקרי אדם אמר
 ליה משום דאקרי עבד למלכא דכתיב (סג) לא כן עבדי משה, (יטושיב ב')
 משה עבדי, ואוף הכי אקרי איש, לגבי אדם דלעילא אמר ליה אי
 הכי והא כתיב (שמות ט"ו) "איש מלחמה, ולא כתיב אדם" (ב) אמר
 ליה סוד "י ליראיו. אמר ליה אי הכי אנא בנינייהו יתיב בכלא, ובאתר
 דא לא זכינא. אמר ליה זיל לרבי אבא דאנא אוליפנא מניה על
 מנת דלא לגלאה. אזל לגבי דרבי אבא אשבחיה דהוה דריש ואמר,
 אימתי אתקרי שלימותא דלעילא, (כ"ב) כולא) כד יתיב קדשא בריך
 הוא בכורסייא. ועד דלא יתיב בכורסייא לא אשתכחת שלימותא.
 דכתיב (יתוקאל ב') ועל דמות הכסף דמות כמראה אדם עליו מלמעלה,
 משמע דכתיב אדם, דהוא כללא ושלמותא דכלא. אמר רבי יהודה
 בריך רחמנא דאשכחית לך בהאי. אמר ליה אי הכי הא כתיב "י
 איש מלחמה, ולא כתיב אדם. אמר ליה יאות שאלת. תא חזי התם
 לא אשתכח שלימותא דכלא, ובגיני כך אקרי איש. אבל הכא
 שלימותא דכלא וכללא דכלא, בגין כך אקרי אדם. קארי עליה
 (מסלס קי"ט) טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. תו אמר ליה כתיב
 (סג ל"ו) אדם ובהמה, ולא כתיב איש ובהמה. אמר ליה ולא, והכתיב
 (שס"ט י"ב) למאיש ועד בהמה. אבל מה דכתיב אדם ובהמה, כמה
 דכתיב (מלכיס ב' ה') מן הארו אשר בלבנון עד האזוב אשר יוצא בקיר,
 ארחיה דקרא הוא דנקיש עלאה מכלהו ונמיך מכלהו. אוף הכי
 עלאה דכלא אדם ונמיך מכלא בהמה אמר ליה והא כתיב (בראשית ב')
 ואדם אין לעבוד את האדמה. אמר ליה תא חזוי בכל מה די בעלמא
 לא הוי אלא בגיניה דאדם, וכלהו בגיניה מתקיימי, ולא אתחזיאו
 בעלמא וכלהו אתעכבו, עד רייתי ההוא דאקרי אדם. הדא הוה
 דכתיב (סג) וכל שיה השדה טרם יהירא בארץ וגומר. טרם, עד לא
 כתרגמו. משום דדיוקנא עלאה לא אתחזי הדא הוא דכתיב ואדם
 אין, כלומר כללו אתעכבו בגיניה דהאי דיוקנא עד דאתחזי, ובגין כך

דא

(ב) ניל ולכוי בקרא זה לכוי א"ל וז"ל סכסם כ"ס נכחור וכו' כי כפיו יקניק ליה סכל כנוליתו ק אדם ח"ש כמ"ש גרמט
 ביקן' סרטי' (מח' ח"ג וקן זס קכז חכסס' מ"ז):

לא אתחזי (כ"ה א"תברי) האי דיוקנא, אלא כדיוקנא דאתחזי ליה ה"א
הוא דכתיב (סע) ויצר יי אלהים את האדם, בשם מלא, כמה דאוקימנא
דאיהו שלימותא דכלא וכללא דכלא תנא בששי נברא אדם, בשעה
שנשלם הכסא, ונקרא כסא דכתיב (מלכים ה' י') שש מעלות לכסא
ולפיכך נברא האדם בששי, שהוא דאוי לישב על הכסא ותנא כיון
דנברא אדם אתתקן כלא וכל מה דלעילא ותתא, וכללא אתכליל
באדם תניא אמר רבי יוסי כתיב (יחזקאל ה') ודמות פניהם פני אדם,
כללא דכלא, וכללא כלילן בהאי דיוקנא אמר רבי יהודה והא כתיב
ופני אריה אל הימין לארבעתן ופני שור (דמ"ט ע"ב) מהשמאל לארבעתם
אמר ליה כולא אנפי אדם הו, ובההוא דיוקנא דאדם אתחזין כל
גוונין וכל דיוקנין, כמה דתנינן אנפוי אנפי נשרא לא דהוה נשרא
אלא דאתחזי כדיוקנא דאדם משום דכליל כל גוונין וכל דיוקנין
אמר רבי יצחק תא חזי כל מאן דאיהו תחות שולטניה דאדם אתקרי
איש משום דאתתקן בגוונא דאדם מדרגא אחרא דהוה ביה בקדמיתא
דתניא ברוזא עלאה (פרומס קע"ח ב' מ"ו ב') בספרא דצניעותא, כד אתברי
אדם, נחת כדיוקנא קדישא עלאה, ונחתו עמיה תרין רוחין מתרין סטרין
מימינא ומשמאלא, כללא דאדם ורוחא דימינא אתקרי נשמתא קדישא
דכתיב (בראשית ב') ויפה באפיו נשמת חיים ורוחא דשמאלא אתקרי נפש
חיה, והוה אזיל נחית מעילא לתתא ולא אתיישבא בהדי אחרא כד
הוה עייל שבתא והוה חב אדם, אתעבידו (כ"ה אתנגידו) מההוא רוחא
שמאלא כרין מתפשטן בעלמא, ולא אסתיימו גופא דילהון ואתחברו
בהאי גופא דאדם בדכורא ונוקבא ואתילידו בעלמא ואלין אקרין
נגעי בני אדם. (כ"ה א"ת) תנא עלאין מנייהו דלא אתדבקו לתתא ותליין
באורא ושמעין מה דשמעין מלעילא, ומנייהו ידעין אינון אחרנין לתתא
תנא מן (בראשית ט"ו מ"ה) בוצינא דקרדינותא נפקין תלרת מאה ועשרין
וחמש ניצוצי מתגלפין, ומתאחדן כחדא מטערא דגבורה דאקרין גבורות
ומתלכדן כחדא ואתעבידו חד (גופא), וכד עיילין אלין בגופא
אקרי איש [ולא איש דא] דתנינן איש תם וישר איש צדיק, ואיש דהכח
איש מלחמה, כתיב דכלא סליק דינא וכלא חדא. אמר רבי יהודה
אמאי לא הוה בידיה (דרבי יצחק), אתו שאילו קמיה דרבי שמעון

אמר לון תו קשייא, דהא תנינן בתיב (כראשית ב') לוארת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת, ותנינן מאן איש, דא חסדוהכא אמריתו דהוא דינא אלא הכי תאנא כלא כתר מתקלא סלקא וכלא הוא חר, ומשיסדרני תתאי מתאחדן (כ"ג ומתלכדן) ומתחברן בשערוי דהאי אקרי הויה דינא קשייא. וכד אתעבר מניה שערא דרישא אתבסודינין דלתתא לא אודמנו. ובגין כך אקרי טהור, דלא אקרי טהור אלא כד נפיק מסטרא דמסאבא, וכד נפיק מן מסאבא אקרי טהור דכתיב (איוב י"ה) מי יתן טהור מטמא, מטמא ודאי. והכא כתיב ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא. ותא חזי ברישא דהאי איש בוצינא דקרדינותא, ובגין כך גולגלתא דרישא דהאי (ב) סומקא כלא בוורדא, ושערי סומקי בגו סומקי. ותליין מניה כתרין תתאין דלתתא דמתערין דינין בעלמא, וכד אתעבר מניה שערא ואתגליש מחסד עלאה אתבסם כלא, ואתקרי טהור על שמייה. אמר רבי יהודה אי אתקרי על שמייה, קדוש אתקרי ולא טהור. אמר ליה לאו הכי, דקדוש לא אתקרי אלא כד תלי שערא דקדושה בשערא תלי דכתיב (כמרכ"י) קדוש יהיה גדר פרע שער ראשו. והאי אקרי טהור מסטרא דתליין לתתא מניה, ובגין כך אתעבר מניה שערא ואתדכיא ותא חזי כל מאן דאיהו מסטרא דדינא ודינין מתאחדין ביה, לא אתדכיא עד דאתעבר מניה שערא, ומדאתעבר מניה שערא אתדכיא. ואי תימא אדם, לאו הכי. דהא הוא שלימותא דכלא ורחמי אשתכחו ביה. בגין כך לאו הכי, דכלהו קדושאן וקדישין אתיחדו ביה. אבל האי הוא דינא ודיני אתאחדן ביה, ולא אתבסם עד דאתעבר מניה שערא. תא חזי דהא ליואי דאתו מהאי סטרא דדינא, לא מתדכאן עד דיתעברו מנהוין שערא דכתיב (ח ע"ב) וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאתוהעכירו תער על כל בשרם וגומר. ובגין דיתבסמון יתיר, בעי כהנא דאתא מסטרא דחסד עלאה לארמיה לון דכתיב והניף אהרן את הלויים תניפה לפני יי. כמרה דאיהו להאי איש דלעילא, דכד בעי לאתבסמא (דמ"ט ע"ב) יתיר, אתגלייא ביה חסד עלאה ואתבסם, ומכסם הוא לתתא והאי איש ככללא דאדם הוא. וכד בעי קדשא בריך הוא לאנחא קרבא, כהאי איש אנח כהו

קרבא

קרבא דכתיב (שמות ט"ו) " איש מלחמה, בהאי איש ממש • ולא אנת
 ברו קרבה, עד דאעבר ליה שערא דרישא, בגין דישתלשרון
 משלשוליהון, ויתברון כל אינון כתרין דמתאחרן בשערי הדא הויא
 דכתיב (שערי ז') ביום ההוא יגלח " וגומר • בעברי נהר במלך אשור
 את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה • תאנא וכה תעשה
 להם לטהרם • מאי וכה, כגוונא דלעילא • הורה עליהם מי חטאת,
 שייורי טלא דברולחא • הבא מי חטאת, דאינון שייורי טלא • לזמנא
 דאתי כתיב (יחזקאל ל"ז) וזרקתי עליכם מים טהורים • וכבסו בגדיהם,
 כגוונא דלעילא, דתקונוי דהאי איש אתסחן בחדר עלאה ואתרכי
 מכלא • ותנין אמאי כתיב בתער ולא כמספרים • אלא משום דיתעבר
 שערא בשרשו, ויתעברון מניה דינין תתאין משלשוליהון • ולזמנא
 דיתכשרון עובדין לתתא, זמין קדשא בריך הוא לאעברא ליה שערא
 דא (ה) ולמגלשיה, בגין דלא יצמח וירבה דכתיב כי ימרט ראשו אמר
 רבי יצחק, רב מפל ליואי קרח הוה, דעבריה קדשא בריך הוא לתתא
 כגוונא דלעילא, וקרייה קרח • אימתי • בשעתא דגליש בגיניה להאי
 איש, דכתיב קרח הוה • וכד חמא קרח רישיה בלא שערא, וחמא
 לאהרן מתקשט בקשוטי מלכין, אתזלוז בעיניה וקנא לאהרן • אמר
 ליה קדשא בריך הוא אנא עבדית לך כגוונא דלעילא, לא בעאת
 לאעלאה בעלאין, חורת לתתא והוי כתתאין דכתיב (כמדבר ט"ו) וירדו
 חיים שאולה • מאי איהו שאול, גיהנם, דתמן צווחין תייבין ולית מאן
 דמרחמי עלייהו • וזמינין אינון לאחייא ולאעלא כד יתער קדשא בריך
 הוא לעמיה ולאחייא להו דכתיב (שמואל ב' כ') " ממית ומחיה מוריד
 שאול ויעל :

ואם מפאת פניו ימרטראשו • תאנא אית פניס ואית פניס, ומאן פניס הללו,
 אלין אינון דאקרון פניס של זעם • וכל אלין דתליין מאינון פניס
 חציפין, כלהו תקיפין • כלהו דלא מרחמי • וכד אתעבר שערא מסטרא
 דאינון פניס, מתעברן כלהו ואתברו • דתניא (קל"ה ב' ק"מ ה') כל
 אינון דתליין משערא דרישא אינון עלאין על אחרנין, ולא
 חציפין

(ה) למפר ולגלח סעצוהו כמספריים וטוין מוס כפ ויחי ר"י ע"ה • פי כנכחתי תרומתי כגליסוקים וטוס מקוס גכאיע מנתי טע
 פיראז שאיני כוונת עיר לעינים • כרס כ :

חציפין כוותייהו, וכל אינון דתליין מסטרא דשערא דאינון פנים כלהו
 חציפין ותקיפין, ובגין כך אנפוי מתלהטן כאשא, משום ניצוצא דבוצינא
 דקרדינותא. ובהאי כתיב (סוכה ד') פני יי חלקם, (תהלים ל"ד) פני יי בעושי
 דע אמר רבי יצחק מהו נגע לבן ארמדם, נגע ממש הוא, אי חוורא
 אתחוי וסומקא לא אתעכר. משמע דכתיב לבן ארמדם. אמר רבי
 יוסי דחוורא לא אתחוי אלא בסומקא, כגוונא חוורא וסומקא. רבי
 יצחק אמר אף על גב דחוורא אתחוי, אי סומקא לא אזיל נגע הוא.
 דכתיב (ישעיהו ס') אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. וכד אתחור
 כלא. רחמי אשתכחו ודינין לא אשתכחו (ס"ה אתעקרו) תהני רבי
 אבא כתיב נגע הוא, וכתיב נגע היא. חד דבר וחד נוקבא. אלא
 כד נוקבא אסתאבת בגין חובי תתאי, כתיב נגע היא. וכד דבר לא
 אתדכי בגין חובי תתאי, כתיב נגע הוא. ואשתמודען מלין אלין לגבי
 כהנא, דינין דאתו מהאי ודינין דאתו מהאי. ואשתמודען קרבניה
 דבעיין לקרבא. דכתיב זכר תמים, וכתיב נקבה תמימה יביאנה, דהא
 אשתמודעאן מילי מאן אתו דינין, ומאן אינון חובי דאתאחדן בהאי
 או בהאי. ועל דא כתיב (תהלים כ"ה) זכחי אלהים רוח נשברה, לאפקא
 שאר קרבנין דלא כתיב רוח נשברה, דאינון שלמא לעלמא וחדורה
 דעלאין ותתאין. ואם יראנה הכהן. תהני רבי יוסי כתיב
 (דמ"ט ע"ב) (תהלים ס"ה) שומע תפלה עדיך וגומר שומע תפלה, דא קדשא
 בריך היא. רבי חזקיה אמר שומע תפלה, שומע תפלות מבעי ליה.
 מהו שומע תפלה. אלא תפלה דא כנסת ישראל, דאיהי תפלה דכתיב
 (ס"ק ט) ואני תפלה, ודוד בגין כנסת ישראל קאמר לה. ומה דאמר
 (ס"ג) ואני תפלה כלא חד. ועל דא שומע תפלה, ודא תפלה של יד
 דכתיב (סעוף י"ג) על ירכה בה"א. עדיך כל בשר יבואו. בשעתא
 דגופא שריייה בצערה במדעין במכתשין כמה דאת אמר ובישר כי
 יהיה בעורו, את הנגע בעור הבשר. הכשר החי. ובגין כך לא כתיב
 כל רוח יבאו, אלא כל בשר יבאו. מהו עדיך, אלא כמה דאתמר
 והובא אל הכהן, דא הוי קדשא בריך הוי, דהא הוי דכתיב ואם
 יראנה הכהן. תא חוי באתר חד אהרן הכהן, ובאתרא אחרא הכהן
 סתם, ודא קדשא בריך הוי. אמר רבי יצחק והא כתיב נגע צרעת

נפשתי קדישין דמשכאן מעילא • ושלמה מלכא צווח ואמר (מזלי י"ט)
 גם בלא דעת נפש לא טוב • גם בלא דעת, מאן הוא דעת, דא קדשא
 בריך הוא • נפש לא טוב • דא הוא נפש דאינון משכין בעובדייהו •
 לא טוב, דהא מסטרא אחרא אתמשכאן עלייהו נפשטא דלאו אידהו
 טוב, כגין דלא מכווני לביידיהו לקדשא בריך הוא • מאן דאתלהיש
 ביצר הרע, בלא רעיתא וכוונה דלכא לקדשא בריך הוא • מסטרא
 דיצר הרע אתמשך עלייהו נפשטא, דלאו איהי טוב הדא הוא דכתיב
 גם בלא דעת נפש לא טוב, ואין ברגלים חוטא, מאן דאיהו אין ורחי
 שעתא בלא רעיתא קדישא, חוטא • חוטא ודאי ככלא ועל דא שריין
 מכתשין בישין בכני נשא, ואסהידו באנפיהו בחציפותא דילהו, לאחזאה
 דהא קדשא בריך הוא מאיס בהו ולא דעתיה בהו, עד דאינון זכאן
 (ד"ב ע"ב) ומכשראן עובדייהו במלקדמין ומתכרכן (ס"ב ומתדכאן) ועל
 דא אשתמודען מכתשין לגבי בהנא, אינון דאתיין מסטרא דמסאבא,
 ואינון דאתיין מסטרא אחרא • כגוונא דא כתיב כי תבאו אל ארץ
 כנען וגומר ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם • וכי אנר טב הוא
 דישתכח באינון דזכאן למיעאל בארעא • אלא הא אוקמוה לאשכחא
 מטמונין דאטמרן בביתיהו, ולא הנאה לון לישראל • אבל תא חזי
 זכאין אינון ישראל דאינון מתדבקן ביה בקדשא בריך הוא, וקדשא
 בריך הוא רחיס להו דכתיב (מלכ"ב ב') אהבתי אתכם אמר יי • ומגו
 רחימותא דיליה אעיל להו לארעא קדישא, לאשראה שכינתיה בנייהו,
 ולמהו דייריה עמהו, וישראל דישתכחון קדישין על כל בני עלמא •
 תה חזי כתיב (שמות ל"ה) וכל הנשים אשר לבן וגומר בשעתא
 דהו עבדין עבדתא הו אמרי דא למקדשא • דא למשכנא, דא
 לפרוכתא • וכן כל אינון אומנין, כגין דישרי קדושה על ידייהו
 ויתקדש ההוא עבדתא • וכד סליק לאתריה בקדושה סליק • כגוונא
 דא מאן דעביד עבדתא לעבודה זרה, או לסטרא אחרא דל
 קדישא • כיון דאדבר ליה על ההו עבדתא הו רוח מסאבא
 שריא עלוי, וכד סליק עבדתא במסאבא סליק • כנעניים פלחי
 לעבודה זרה אינהו, ומתדבקן כלהו בחדא ברוח מסאבא בעבודה
 זרה, ויהו בנין בנין לפרצופייהו (ס"ב) לטנופייהו ולגיעולייהו, לסטר

מסאבא לעבודה זרה, וכד שראן למבני הווי אמרי מלה, וכיון דאתדבר בפומייהו, סליק עליה רוח מסאבא, וכד אסתליק עבדתא ברוח מסאבא אסתליק. כיון דעאלו ישראל לארעא, בעא קדשא בריך הוא לדכאה לון ולקדשא לון ארעא, ולאפגאה אתר לשכינתא דלא תשרי שכינתא גו מסאבא, ועל דא כההוא נגע צרעת הווי סתרון בנינין דאעין ואבנין, דאתעבידו במסאבא. תא חזי אי עובדא דא הוה לאשכחא מטמונין בלחודו^(א) יהדרון אבנין לבתר כמה דאינון לאתרייהו, ועפרא לאתרייהו, אבל קרא כתיב וחלצו את האבנים וכתיב ועפר אחר יקח. כגין דיתעבר רוח מסאבא ויתפני, ויתקדש השתא כמלקדמין, וישתכחו ישראל בקדושה וכד"י וירא קדישא, למשרי בנייהו שכינתא. ועל דא מאן דבני בנין, כד שארי למבני, בעי לאדכרי כפומה דהא לפולחנא דקדשא בריך הוא הוא בני, כגין דכתיב (וימס כ"ב) הוי בונה ביתו בלא צדק וגומר וכדין סיעתא דשמייהו שארי עלוי, וקדשא בריך הוא זמין עליה קדושתא וקארי עליה שלם הדא הוא דכתיב (וייב כ"ד) וידעת כי שלום אהלך וגומר. מהו ופקדת נוך הא אוקמוה. אבל ופקדת, לאפקדא מלא כפומא כד איהו בני. וכדין ולא תחטא כתיב. ואי לאו, הא זמין לביתיה סטרא אחרא. כל שכן מאן דבני ורעוריה כגוונא אחרא, כגין דמייחד ביתא לסטרא אחרא לאסתאבא ביה. הא ודאי שרייא ביה רוח מסאבא, ולא נפיק ההוא בר נש מעלמא עד דאתענש כההוא ביתא, ומאן דדייר ביה יכיל לאתזקא, דהא ההוא דידה רוח מסאבא שרייא ביה, ואזיק מאן דאשתכח ביה ואי תימא כמה ידיע, כגון דאתזק כההוא ביתא ההוא דבני לה, או אינשי ביתיה, או כנזקי דגופא או כנזקי ממונא, הוא ותריין אחרנין אכתריה. הא ודאי יערוק בר נש לטורא ולא ידור ביה. ידור (כ) בטיקלא דעפרא ולא ידור ביה. ובגין כך קדשא בריך הוא חס עלייהו דישראל, דאינון לא ידעין מלה ככל אינון בתי. והוא אמר. אתון לא ידעין אנא ידענא, וארשימנא לון בנגע. נגע דייר בביתא, הא נגע אחרא תקיפא דיפיק ליה ויעבר ליה מן עלמא, וכדין ונהי

(א) תחטא ככיל כ' טעמים כל ספרות כתיב ככיל מטמונין וכאביל דיתעבר רוח מטמונא א"ס : (כ) ככית שניעיה כעבר : ידור ככית ימס בענין כזה : פי' חזר כמל ספר דלא זוס ככיון : טרס"כ :

ונתן את הבית את אבניו ואת עצייו • כיון דאזיל ליה מאי טעמא
 ונתן את הבית, אלא בכל זמנא דההוא בניין ליהוי קיים, (ד"כ ע"ס) דיליה
 הוא ויכיל לאהדרא, האי בארעא קדישא, כל שכן בארעא אחרא,
 דזמינא רוח מסאבא יתיר, ויכיל בר נש לאתזקא אמר רבי אלעזר
 וכל שכן (ב) דקארי בקלפוי דחברוי אחרנין לאשתכחא תמן, ואפילו
 (ג) טורפי דקספתא לא מעברן ליה מההוא ביתא, ובגין כך האי קרא
 אכריו ואמר הוי בונה ביתו בלא צדק • הוי ודאי קאמרי כל יומא
 בדהוא ביתא • רבי יוסי עאל חד יומא בחד ביתא, (ד) משא בספתא
 (פ"א אשרח בטיפסא) עאל לגו • שמע חד קלא דאמר אתבנשו עולו
 הא (ה) חד פלוגתא דילן • (ו) סיפתו ונוזיק ליה עד לא ינפוק • אמרו
 לא ניכול, אלא אי דיווריה הכא, נפק רבי יוסי ודחיל • אמר ודאי מאן
 דאעבר על מלוי דחברייא אתחייב בנפשיה • אמר ליה רבי חייא
 והא גוים ושאר בני נשא דיירי בגוויה ואשתלימו • אמר ליה אינון
 מסטריהו קא אתיין, אבל מאן דדחיל חטאה יכיל לאתזקא • ואפילו
 אינון אי יעכבו דיווריהון ביה לא יפקון בשלם • אמר ליה והא כתיב
 (איוב כ"ב) בתיהם שלום מפחד • אמר ליה כגון דהוה מאחרא ואתבני
 מצדק, וקרא הכי הוא בתיהם שלום מפחד, כשבתיהם שלום מפחד
 שבט אלוה לא שרייא עליהם • (ויקרא י"ד) וכא אשר לו הבית והגיד
 וגומר • והגיד, ויאמר מבעי ליה, או וידבר, מהו והגיד • אלא בכל אתר
 מלה דחכמתא הוא והא אוקמוה • כנגע נראה לי בבית • כנגע, נגע
 מבעי ליה • נראה לי, יש לי מבעי ליה, דהא כתיב ונתתי נגע צרעת
 בבית ארץ אחותכם דיתחזי לכלא, אמאי כנגע נראה לי • אלא
 בשעתא דהאי עייל, אחרא אתגלייא ומקטרגא דא בדא • ועל דא
 נראה לי, ההוא דאתכסי אתגלייא, ודאתגלייא אתכסי, ולבתר אתחזי
 ליה בדיוקנא דההוא נגע דביתא, ואתכסייא אחרא • ועל דא והגיד
 לכהן, דמלה דחכמתא היא • וכדין אתי כהנא וירמון ביתא וינתצון
 ליה אבניו ואעין וכלא • כיון דאנתצון ואתרבן, כלא מתברכאן כדין

כתיב

(ח) טרוחא כנס קורא • בקליפות חכירו איכולו גם כן לזר עמסו: (כ) ערמא וסתכלכלתא של קלע שקולעים כו כלכניס כרי
 גבגבלי סיוחוק איכרו מחיחי היני מועיל לפעכורס וז"ל סימ' ס' סרמז' ל טע כרוב ולפורן שמיר וסי' ס' ס' אפילו לפורני סין סס
 גדול ס: (ג) כניע נמכתן סר ח רכס לכנס בכיח וסמס קיל א' אחר סחאסמו וסכסו סרי כלן א' מסחלקיס עלינו וסיינו אומר
 סר ח סלנחא דילן: (ד) חלק אלכו ח' א' מכני מחטקתיו • סרמ' ס: (ס) סאסמו ובייקנו קודס סילא לחון וססיב קול א' א' קול א' לר
 נחיקו ח' א' ס דור חיל כעכמו בכיח וס וכאש שמע רבי יוסי כוכריס סלס סילא לחון ורנא לנסמו:

כתוב (דברים ה') ובתים טובים תבנה וישבת • אלין אקרונ טובים, דהא קדמאי לאו אינון טובים, ולא בכללא דקדושה ודכיו נניהו • אמר רבי יהודה אי הכי במאי מוקמינן קרא דכתיב (ס"ו) ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת • אי רוח מסאבא שרייא בגווייהו היך מלאים כל טוב • אמר רבי אלעזר מלאים כל טוב, בממונא בכספא וכדהכא ובכלא • כמה דאת אמר (בראשית מ"ה) כי טוב כל ארץ מצרים • ואמר רבי יהודה והא כל בתי דמצראי מליין חרשין ושעוון הוו • אלא בגין עותרא דארעא אתמר • אוף הכא בגין עותרא וממונא הוא • תרין עותרין נטלו ישראל, חד כד נפקו מגלותא דמצרים, וחד כד עאלו לארעא • רבי שמעון אמר כל דא ודאי הוא לאתקדשא ארעא, ולא עברא רוח מסאבא מארעא ומגו ישראל, וכד ביתא הורה נתיץ, הוה אשכח בה ממונא למבני ליה ולמלייא ביתיה, בגין דלא יצטער על ביתא, וישרון בדיוורא דקדושה :: ואיש או אשה

ני יהיה בעונב שרם בהרות וגומר • רבי יוסי אמר (ב) כסילתא דמוקפי כבהרת עזה, חיוו תנינא ובהיוו אתדן באינון גוונין • אמר רבי יצחק תלת מאה טעמי אית מאן דגרים בבהרת עזה, וכלהו אולפינא מאבא, בר (ג) חיזור (חזור) חד סאיב, סהדא חד, (ג) תרין, תרי סהדי ודכי, מבאן ולהלאה אפילו מאה כתרי ותרי כמאה, ודא אולפינא לבתר דכתיב (דברים י"ט) לא יקום עד אחד באיש וגומר • על פי שנים עדים וגומר • רבי חזקיה הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אמר כתיב נגע לבן אדמדם, כרין הוא נגע, דהא חוורא לא קאים בעיניה • פתח רבי שמעון ואמר כתיב אם יהיו חטאיכם פשנים וגומר • זכאין אינון ישראל דקדשא כריך הוא בעי לדכאה לון בכלא, בגין דלא ישתכחון בדניא קמיה • ומאריהון דדינא לא ישלטון בהון, דהא כלא אויל בתר זיניה • סומקא לסומקא • וחורא לחורא • ימינא לימינא ושמאלא לשמאלא בעשו כתיב ויצא הראשון אדמוני, ועל דא שרייא ביה זיניה, ואי תימא (דכ"א ע"ה) אדמוני כתיב בעשו • וכתיב ביה כדור (שמואל ב' י"ז) וכארהו

והוא

(ה) כמו סילתא סתא כלי זכוכית שבו מקוים דס סטור חוקק ומסוכך כן ככסרם עוס חיוו חנינא ר"ל כן כניו מרזיח של כסרם עוס מוקטור כסלכות רכות כי עיקר סרין חלוי כמולות שבו כלימרו וכחיוו אחרון (יורס"כ פירש כמו של סמוקף כסולין כן כסרם שוקקת כרינים וחילוקים סרסם יש כס) אחר ורכיוו סאר' פירש סלחא טובס מוקטו נפוח ור"ל סכנגע לבן ונרלס כמו עמוק וסכיב טובס כמו נפוח וליטו כן רק נרלס כן ו"ל חיוו חכניא וכחיוו אחרון ומ"ל ר' ינחא בר חיוור וכו' כלומר סום למד מטלמו • מל"ן : (ב) פירוש קצו ור"ל שער : (ג) פירוש שער א' אטור טמא וכו' טטור • סרמ' :

והיא אדמוני אלא דא מוזהמא דרהבא אתעבידודא בווהרא דרהבא
 אתרבק בעשו כתיב ביה אדמוני כלו כאדרת שער, (מ"ח כ) בווהמא
 דהתוכא נפק בדור כתיב ביה עם יפה עינים וטוב ראי תא חוי מאי
 טעמא גוונא חוורא אשתמודע וגוונא סומקא אשתמודע סומקא
 בקדמיתא והא אתחוי ביה חוורא, הא דכיותא אתייליד ביה ושאר
 לאתרכארה חוורא בקדמיתא, ואתחוי ביה סומקא. הא שארי
 לאסתאבא וכתיב וטמאו הכהן, דהא אתייליד ביה סומקא לאסתאבא
 וכנהג הוה ידע בכל אינין גוונין ולזמנין דאתחוי ביה גוונא
 דדכיותא, ויסגיד ליה למחמי אי אתייליד ביה גוונא אחרא ואי לא
 מדכי ליה דרא הוא דכתיב וטהרו הכהן וגומר רבי יצחק ורבי יהודה
 הוו אזלי בארחה אמר רבי יהודה כתיב (מלכים ב' כ) וצרעת נעמן
 תרבק בך ובזרעה לעולם וגומר אי היא חטא בנוי אמאי ילקון
 אמר ליה אלישע יתיר משאר נביאי חמא חמא רלא נפיק מגחוי
 ברא דמעלייא, ועל דא לייט לכלהו ולא עוד אלא אמר ליה אנא פלחנא
 בשמושא עלאה לגבי אליהו, וזכינא בתרין חולקין, דהא פלחנא ליה
 בקשוט ואנת רשע פגימת לי, אומית לשקרא וחמידת. הא עברת
 על אורייתא כלה, ומאן דאעבר על דא, מית הוא לעלמא דאתי אבל
 בגין דפלחת לי, שמושא דילך לא ליהוי למגנא, תחוי מיתה דילך
 בעלמא דין, ובעלמא דאתי לא ובגין כך וצרעת נעמן תרבק בך
 ובזרעה. (ג) גוונא דחוורא אשתמודע וגוונא דסומקא אשתמודע אמר
 רבי יוסי בגד הצמר או הפשתים אמאי אמר רבי יצחק בכלא שרייא
 ובכלא שלטא ואית בגוונא דא דכתיב (משלי ב' א) דרשה צמר ופשתים
 ובגיני כך שולטניה דהוא נגע דנפיק מאתר עלאה, דא שלטא בכלא
 בתרי גווני בצמר ובפשתים ובגין כך זאת תורת נגע הצרעת בגד
 הצמר או הפשתים רבי יצחק הוה אזיל (כ) לקטפורא דאבוי חמא
 חד בר נש דסאטי בקוטרא דמטולא אכתפוי אמר ליה שורטא
 דקישטא בכתפך אמאי לא אמר ליה מידי. אזל אכתריה חמא
 דעייל במערתא חדא, עאל אכתריה, חמא (ג) קטורא דתנגא דהורה

סליק

(ד) גיין לכן יריע סטרא רמי סחסור וגיון ארום נ"כ ידוע סטרא רמו סרין. (כ) לכניס דרך נכח כיתון של אכיו סיס"כ אהי קיף קשור
 כדור כס רחא ארום א נעם וכלן חין לרין מן סדר קשר מסוי על כס פיו האור לים ארעא פירוש קנים דקישטא פירוש עינים דל אהל
 לי קיש של עלים אהסא כוואל על כחזן למס ילא ססיכ לו כלים: (ג) קשור ענן עלם מתחזק לתרין:

סליק מתחות ארעא, ועאל ההוא בר נש (ה) בנוקבא חד ואתבסיינא
מניה, רחיל רבי יצחק ונפק לפום מערתא. עד דהוה יתיב, אעברו
רבי יהודה ורבי חזקיה חמא לון וקריב גביהון (ו) סח לון עובדא.
אמר רבי יהודה בריך רחמנא דשזבך (ז) האי מערתא דסגיר דסרונייא
היא, וכל יתבי ההיא קרתא חרשין אינון (ח) ואתיין למדברא לחיין
אבמין, דאינון בני עשר שנין או יתיר למעבר חרשין, ולא מנטרי
מנייהו ואתעבירו סגירין, וכל זייני חרשין דילהון בהאי מערתא אינון.
אזלו. עד דהוו אזלי (ט) אערעו בחד בר נש דהוה אתי, ובריה דהוה
(י) מדע קטיר על חמרא. אמרו ליה מאן את. אמר לוויודאי, ודא
הוא ברי דאיהו קטיר על חמרא. אמרו ליה אמאי הוא קטיר. אמר לון
דייורי הוא בחד כפר דאיהו מבני רומאי, והאי ברי הוה אוליף אורייתא
בכל יומא, והוה אהדר לביתאי (יא) ולעי לון לאינון מלין. ותלת שנין
הוה דייורי כההוא ביתא ולא חמינא מירי, והשתא יומא חד עאל
ברי לביתא (יב) לאהדרא מלין, אעבר חד רוחא קמיהוניק ליה, אעקס
פומיה ועינוי, וידוי אתעקמו, ולא יכיל למלא. ואתינא לגבי מערתא
דסגירו דסרונייא, דילמא ילפון לי מלה דאסותא. אמר ליה רבי
יהודה ובההוא (יג) רבא ע"כ) ביתא ידעת מן קדמת דנא דאתנוק ביה
בר נש אחרא. אמר ליה ידענא, דהא מכמה יומין אתנוק ביה חד
בר נש, (יד) והוה אמרי דמרעא הוה. ומנייהו אמרי דרוחא דביתא
ולבתר עאלו ביה כמה בני נשא ולא אתנויקו. אמרו היינו דאמרי
חברייא, ווי לאינון דעברין על מלייהו. פתח רבי יהודה ואמר (י"ה) (ירמיה כ"ט)
הוי בונה ביתו בלא צדק, דהא בכל אתר דאשתבח ביה צדק, כל
רוחין וכל מוזיקי עלמא (יז) ערקין מניה ולא משתכחי קמיה, ועם כל
דא מאן דאקדים ונטיל אתר, אחיד ביה. אמר ליה רבי חזקיה ז'
דבי שקיל שמא קדישא ברוח מסאבא. אמר ליה לאו הכי, אל'
שמא קדישא לא שרייא באתר מסאבא, ובגין כך אי (י"ח) שמא

קדישא

(ה) זככס סליח סהול כבך א' סמים שם מערס א' : (ב) סיפר להם סמוך רע : (ג) סוף מערס של מלודעים של מקום סיוניא וכל סמקום סהול סם מלודעים : (ד) וכל ס' כני מקום זם למרכר ולוקחים מ'ס נחשים סחירי' ססם של עשרים שנים או יותר לעשות כ' זוף עמכס ונעשים מלודע ס על יד' זם וכל מיני כסיפ'ס ס'עלי'ס סם כ' מערס וי : (ה) כנעי : (ו) אסי'ס ח' לס קזור על סחשור וסל'סו למס סוף קזור על סחשור : (ז) וסי'ס עיסק כסס ומטריח עלמו לכניס'ס יד'ס סמ' יסכח סם סלחד : (ח) לחיור כל'סירור : (ט) סלמירי על סניק סל' וס מקום ע' סויק אל'ס ח'לי כעכס : (י) כורח'ס עמכ' : (יא) כוס חייך מסר'ד ק'סי' סיר'ג' סכיל'ת ס' א'ד כ'סס כנגס על סר דקס' ס כעס כרי'ת סקול'ס סספלל על א'כ'ן ס'ס ס'ס כמ'ז'ל יזכ' א'ן רזוח לסר'ז' לכל' סס ס'ס'ן :

קדישא נטיל אתר מקדמת דנא, כל רוחין ובל מויקין דעלמא לא
 יכלין לאתחזאה ביה, כל שבן לקרבא בהדיה. אי רוח מסאבא קדים
 נטיל אתר. שמא קדישא לא שרייא ביה, דהא לאו אתריה וכד הוה
 נחית נגע צרעת, (6) הוה מדכי אתרא ואפיק לרוח מסאבא מאתריה,
 ולבתר מנתצי ביתא אבנין ואעין וכלא, ובני לה כמלקדמין בסטר
 קדישא בצדק, דדכיר ליה לשמא קדישא ולישרי עליה קדושה, ועם
 כל דא בעפרא אחרא, וירחיק ביתא מאתריה מיסודא קדמאה תרי
 טפחים. השתא דלא אתחזי ולא נחית מאן דמקטרג ביה בדהוא רוח
 מסאבא, לאפקא ליה מאתריה, מאי תקנתיה. אי יכיל לנפקא מהאי
 ביתא שפיר. ואי לאו, יבנה ליה כמלקדמין באבנין אחרנין ואעין
 וכלא, ויפיק וירחיק ליה מאתר קדמאה, ויבני ליה על שמא קדישא.
 ועם כל דא לא נפיק ההוא רוחא מן אתר קדמאה, בגין דקדושה לא
 שרייא על אתר מסאבא. אמר רבי יצחק למה לן לאטרחא כולי האי
 בזמנא דא כתיב (קס"ג ט) מעוות לא יוכל לתקון וגומר. מיזמא
 דאתחרכ בי מקדשא לא אשתכח אסותא בעדמא, בגיני כך בעי
 בר נש לאודהרא כי היכי דליהוי נטיר. אמרי נזיל בהדי האי בר נש
 ונחמי. אמר רבי יצחק אסיר לן. אי הוה אזיל לגבי גברא רבנא
 דחיל חטאה, כגון נעמן לגבי אלישע נזיל אכתריה. השתא דאיהו
 אזיל לגבי רחיקי עלמא, רחיקי אורייתא געלימכלא אסיר לן לאתחזאה
 קמייהו. בריך רחמנא די שויב לן מנייהו, והאי בר נש אסיר ליה.
 אמר רבי יהודה והא תנינן בכל מתרפאין חוץ מעצי אשרה וכולי.
 אמר ליה ודא עבודה זרה איהו, ולא עוד דהא כתיב (דכ"ט י"ח)
 לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגומר. אזלו לארחייהו ואזל
 ההוא בר נש לההיא מערתא הוא ובריה, ושרי ליה במערתא, (כ) עד
 דנפק אבוי לקטרא לחמריה, נפק קיטורא דאשא ומחא ליה ברישא
 וקטליה. אדהכי עאל אבוי ואשכחיה מית, נטל ליה ולחמריה ואזל
 ליה, ואשכח להו לבתר יומא חד לרבי יצחק ולרבי יהודה ורבי חזקיה
 דהו אזלי. בכה קמייהו וסח לון עוכדא. אמר רבי יצחק ולא זמנין

סניאין

(6) כתיב ט"ו נגע צרעת פיו מלחיים כ"ט וכו' כתיב ט"ו רוח טוואם עלאו ט"ז לשור ולמכת לחיי: (כ) כתיב כ"ט ט"ז
 לניי מסאבא אפיח בני כחציה ויכנס לקבור סחזור שלל יכח: ילא קדור עין יסכס כרז: כ"י ימת וסוף מכוילר.

סגיאין אמינא לך דאסיר למיהך תמן בריך רתמנא די כל מעברויה קשוט וארחתיה דין זבאין אינון צדיקיא דאזלין בארח קשוט בעלמא דין ובעלמא דאתי ועלייהו כתיב (משלי ד') וארח צדיקים כאור נגה וגומר . אמר רבי אלעזר בכל עובדיו דבר נש ליבעי ליה דליהוון בלהו לשמא קדישא, מאי לשמא קדישא, לאדכרא בפומיה שמא קדישא על כל מה דאיהו עביד, דכלא הוא לפולחניה, ולא ישרי עלוי סטרא אחרא, בגין דאיהו זמין תדירא לנבי בני נשא, ויכיל לאשראה על ההוה עבדתא . ועל דא השתי או הערב הורה אסתאב, ושרי (דכ"ב ע"ה) עליה רוח מסאבא . ומה בהאי כך, מאן דפקיד מלוי לסטרא אחרא דלא אצטריך, על אחרת כמה וכמה ובגין כך כתיב (דברים כ"ב) ונשמרת מכל דבר רע, רבי אלעזר הוה אזיל למחמי לאבוי (ס"ה לחמוי) והוה עמיה רבי אבא . אמר רבי אבא נימא מלין דאורייתא וגזיל . פתח רבי אלעזר ואמר (כראשית י"ב) אמרי נא אחותי את . האני קרוא קשיא . וכי אברהם דאיהו דחיל חטאה רחמו דקדשא בריך הוה, הוה אמר הכי על אתתיה בגין דיוטבין ליה . אלא אברהם אף על גב דהוה דחיל חטאה, לא סמיך על זכותא דיליה, ולא כעא מן קדשא בריך הוא לאפקא זכותיה, אלא על זכותא דאתתיה (ה) דירווח בגינה ממונא דשאר עמין, דהא ממונא באתתיה זכי ליה בר נש הדא הוה דכתיב (משלי י"ט) בית והון נחלת אבות ומי אשה משפלת . מאן דזכי באשה משפלת זוכה בכלא . וכתיב (שם ל"ה) בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר, ואברהם הוה אזיל בגינה למיכל שללא משאר עמין, וסמיך על זכותא דילה, דלא יכלון לאענשא ליה ולחייבא בה . ובגיני כך לא יהיב מדי למימר אחותי היא . ולא עוד אלא דחמא חד (ו) מלאכא אזיל קמה, ואמר ליה לאברהם לא תדחל מנה, קדשא בריך הוא שדר לי לאפקא לה ממונא דשאר עמין, ולנטרא לה מכלא וכדין לא דחיל אברהם מאתתיה אלא מניה, דלא חמא עמיה מלאכא אלא עמה . אמר הא היא מתנטרא ואנא לא נטירנא . ובגיני כך אמר אמרי נא אחותי את וגומר . ייטב לי ייטבו לי מבעי ליה, דכתיב והיה בי יראו

אורח

(ה) ו"ה למתן ייער לי לך סעים טובים למנחות אלה פ"י שמה' אשם משכלת וסין וכל ע"כ כל בוכוחם פ"כא' ל' אכריס' אהל פשכ"י על אמר' לך בטחמי' החוסי' כי אני יודע סכום סלילי' ריסי' לי ממנחם : (ב) ונח'ל' דף פ"ב פ' אבירי דחמס' שכימ' ור"ה כל אחותי אס' כן ס' רומז לביכיס' מת'ן :

אוֹתָךְ הַמְצֵרִים וְאָמְרוּ אֲשֶׁתּוּ זֹאת, וְעַל דָּא יִיטִיבוּ לִי מִבְּעֵי לִיָּהּ אֵלָא
 יִיטֵב לִי, דָּא דְאִזִּיל קָמְךָ. יִיטֵב לִי בְּהָאֵי עֲלֵמָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּמִמוּנָא. וְחִיתָהּ (ס) נִפְשֵׁי בַּהֲוֵא עֲלֵמָא בְּגַלְלֵךְ. דְּלֵא תַסְטִי מִן
 אֲרַחָא דְקִשׁוּט, דָּאֵי אֲזִיבֵי בְּגִינְךָ בְּמִמוּנָא בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְתַסְטִי אַנְתָּ
 בְּאֲרַחָא, הָא מִיתָא זְמִינָא בַּהֲוֵא עֲלֵמָא, אֵלָא תַסְתַּמְרִידְתְּחֵי נִפְשֵׁי
 בַּהֲוֵא עֲלֵמָא בְּגַלְלֵךְ. וּבְגִין דַּהֲוֵא מִלְּאכָא אִזִּיל קָמָה לְנִטְרָה לָהּ,
 מָה כְּתִיב וַיִּנָּע יי אֶת פְּרַעְיָה וְגוֹמֵר. עַל דְּבַר שְׂרֵי וְדָא דְהוּת אֲמַרְתָּ
 לְמִלְּאכָא מְחֵי וְהוּא מְחֵי. וְעַל דָּא לֹא דְחִיל אֲבַרְהָם מִנָּה כְּלוּם, דְּהָא
 הִיא מִתְנַטְרָא. וְמָה דְדְחִיל מִנְרַמְיָה דְחִיל (כ) דְּלֵא חֲמָא עֲמִיָּה נְטוּרָא
 חֲבִי תָא חֲזֵי עֶשֶׂר זְמַנִּין פְּקִידַת שְׂרָה לְמִלְּאכָא לְמַחָא לְפִרְעָה, וּבְעֶשֶׂר
 מִכְּתָשִׁין אֱלֹקֵי, סִימְנָא עֲבַדַּת שְׂרָה לְבִנְהָא בְּתַרְהָא בְּמִצְרַיִם רַבִּי אָבָא
 פְּתַח (מִיכָה ס) כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ וְגוֹמֵר. זְמִין קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזָא פּוֹרְקָנָא לְבִנּוּי, כְּאִינּוּן יוֹמִין דְּשִׁלַּח קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְאַפְקָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲזֵי אִינּוּן מִכְּתָשִׁין בְּמִצְרָאֵי, וְאַלְקֵי לֹזֵן בְּגִינֵיהוּן
 דְּיִשְׂרָאֵל. תָּא חֲזֵי מָה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא לְפּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם. פּוֹרְקָנָא
 דְּמִצְרַיִם הוּוּ בְּחַד מְלָכָא וּבְמַלְכוּתָא חֲדָא, הֵבֵא בְּכַל מַלְכֵי רַעֲלָמָא, וּכְרִין
 יְתִיקֵר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עֲלֵמָא, וַיִּנְדַּעוּן כְּלָא שְׁלַטְנוּ דְּקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וּכְלָהּוּ יִלְקוּן בְּמִכְתָּשִׁין עֲלֵאִין עַל חַד תְּרִין, בְּגִין דִּיִּסְרְבוּן
 כְּלָהּוּ בְּיִשְׂרָאֵל. וּכְרִין יְתַגְּלֵי שׁוּלְטָנְיָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכְּתִיב
 (זְכַרְיָה י"ד) וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. וּכְרִין כְּלָהּוּ יְתַנְרְבוּן כְּרֵוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יִשְׁעִיָּה ס"ו) וְהִבִּיאֵנוּ אֶת
 כָּל אֲחֵיכֶם וְגוֹמֵר. כְּרִין קִיִּימִין אֲבָהֵן כְּחֲרוּוֹא לְמַחְמֵי פּוֹרְקָנָא דְּבִנְיָהּ
 כְּמִלְּקַדְמִין הָדָא הוּא דְכְּתִיב כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
 גְּפִלְאוֹת אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. כְּרִיךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְמֶלֶךְ יי לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן :

פרשת תורת המצודע

וַיְדַבֵּר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. זֹאת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְצוּדָע בְּיוֹם

טְהַרְרֵתוּ וְגוֹמֵר רַבִּי אָבָא פְּתַח (שְׁמוֹת כ"ו ע"ב) (לִיבוֹךְ י"ט)

גורו

דְּאִיִּי כִסֵּף כִּזְכָּרִיכְךָ כִּרְחֵל יוֹסִיבֵי כִסְפֵי מִי' כִּסֵּף זַל' שְׂכַחְתִּי כִך' : (כ) טַעֲמֵס טוֹא מַמְנֵי שִׁירֵד לְמַלְכִּים
 כְּלֵי דְשִׁיחַ כְּמֵשׁ כְּמֵשׁ לָךְ לָךְ מִלְּכָא כ' : סְמִי' :

גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות חרב למען תדעון שרון • שרון
 שדין כתיב, כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא ארחיירו ולרחלא
 מקמי קדשא בריך הוא, דלא יסטי (ב) מארחא דבשרא, (ג) ולא יעבר
 על פתגמי אוריתא (ד) ולא יתנשי מנה דכל מאן דלא (ה) לעי באוריתא
 ולא (ו) ישתדל בה, (ז) נזיפא הוא מקדשא בריך הוא • (ח) רחיקא הוא
 מניה • (ט) לא שרייא שבניתא עמיה • (י) ואינון נטורין דאזלין עמיה
 אסתלקו מניה • ולא עוד אלא דמכרוי קמיה ואמרי אסתלקו סוחרניה
 דפלגיא, דלא חש על יקרא דמאריהווי ליה דהא שבקוהו עלאין ותתאין
 לית ליה חולקא בארחא דחיי • וכד איהו אשתדל בפולחנא דמאריה
 ולעי באוריתא, כמה נטורין זמינין לקבליה לנטרא ליה, ושכניתא שריא
 עליה, וכלא מכרוי קמיה ואמרי הבו יקרא לדיוקנא דמלכא • הבו
 יקרא לבריה דמלכא • אתנטיר הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי זכא
 חולקיה • תא חזי בלישנא בישא דאמר נחש לאתתא, גרים לאתתא
 ולאדם למגור עלייהו מיתה ועד פל עלמא • בלישנא בישא כתיב
 (תקלים כ"ז) ולשונם חרב חדה • בגין כך גורו לכם מפני חרב, מפני לישנא
 בישא • כי חמה עונות חרב • מאי כי חמה עונות חרב, דא חרב ליי •
 דתנן חרב אית ליה לקדשא בריך הוא, דביה דאין לחייבים הדא הוא
 דכתיב (ישעיה ל"ד) חרב ליי מלאה דם • (דכיים ל"ב) וחרבי תאכל בשר •
 ובגין כך גורו לכם מפני חרב, כי חמה עונות חרב למען תדעון שרון
 שדין כתיב • בגין דתדעון דהכי אתדן מאן דאית ליה חרב בלישניה,
 אזדמן ליה חרב (ס"א אתדן בההוא חרב) דשצי כלא הדא הוא דכתיב
 זאת היתה תורת המצורע רבי אלעזר פתח (קטלת ט) וכצפרים האחזות
 בפח כהם יוקשים בני אדם • האי קרא הא אתמר אבל תא חזי בני
 נשא לא ידעין ולא שמעין ולא מסתכלי ברעותא דמאריהון, וברווא
 כל יומא קארי קמיהו ולית מאן דציית ליה • ולית מאן דיתער רוחיה

דפולחנא

(א) ו'ס' ז'ל כעיי וישר טוב כעיי שמיי וישר כעיי סכריות וכלא סענייכיס ססס לפניס מס'ד וכדאחיינין כמליעא למען תלך כורף
 עוכיס וכו' י'ס כוס חיקון לחילוניות טעולמות ספוא סכראס וכודע לעיני סכריות וא"כ יכוין לכל סגוריות וססיניס סגורו ר"ל ססס
 ממס נדרות לסייסיר את ישראל כארס סלא סלטו ימיון וסמאל וכוס מוס'פ'יס כח כס'כיס כס'יתח כגלית : (ב) סוא סלות סס'ירס
 סמטעיות סכחן סתקס כח'יכ ססס ספוא חילוב ות ססנימיות : (ג) סוא סלימוד כח וסעיון כדכריוס סכ'ר'ילת סח'יקן סרית וככניות
 וסעיון סח'יקן ככזמס : (ד) סוא ססניס כח וסעיון : (ס) סוא קייס סמלות וסעסא כחס : (ו) סנידוס סכ'ד סל סעלס ספוא כלימא
 וס ככר סעיון : (ז) ס' רחוק ממנו וס'יכו ככר סקריאס : (ח) זו ככר סעסא כמלית : (ט) סס ב' סאלכיס סמלויס את סלדס
 וכסיות סלדס לדיק גס י'ר סעסא סמר סלו כי גדול סקו לסמחיק סכריות וכוס סיל סר סמאסן מסן ככנע וסתיחד עס י'ר סעוב
 סעמאן סמסח'ס'רס סרמ' : סל'י וכחכ ססר'ל'ג ספוא סעכנ'ל סככרי סלדיקיס סל'ין :

לפולחנא דמאריה. בשעתא דרמש ליליא ותרעין סתימין, אתער נוקבא דתהומא רבא, וכמה חבילי טריקין משתכחי בעלמא. כדן אפיר קדשא בריך הוא שינתא על כל בני עלמא, ואפילו על כל די ברוח אתערותא דחיי, ואינון שאטן בעלמא ומודעין לרוו לבני נשא מלין מנהון כדבין ומנהון קשוט, ובני נשא אתקטרו בשינתא. כד אתער רוחא דצפון ואתפליג ליליא, שלהוכה נפקה ובטש תחורת נדפוי דתרנגולא וקרי, וקדשא בריך הוא עאל בגנתא דערן לאשתעשעיה עם צריקיא, וכדן כרוזא נפיק וקרי, וכל בני עלמא מתערי בערסיהו אינון די ברוח אתערותא דחיי קיימין לפולחנא דמאריהון ועסקי באוריתא, ובשבחא דקדשא בריך הוא עד דאתי צפרא. כד אתי צפרא כרוזא קרי, וכל חיילין ומשריין דלעלא משבחן ליה לקדשא בריך הוא הדא הוה דכתיב (פייב ל"ח) ברוך יחד ככבי בקר וגומר. כדן כמה תרעין אתפתחו לכל סטרין, ותרענה דאברהם אתפתח בה בכנסת ישראל, לזמנא לכל בני עלמא הדא הוה דכתיב ויטע אשר בבאר שבע, ומאן דלא יתער רוחיה בפולחנא דמאריה. כהיך (רנ"ג ע"ב) (6) אנפין יקום קמי מלכא כד יתערוך עליה בדינא, ויתפסין ליה בקילרא, ולא ישתבח עליה זכותא לאשתובא, כדן כתיב ובצפרים האחות בפח כהם יוקשים בני האדם. ועד לא ינפיק בר נש מהאי עלמא, בכמה דינין אתרן נפשא עם גופא עד לא יתפרשון דא מן דא. ולית מאן דישנח (אפילו) בהווא זמנא דמטא שעתא לאתפרשא לא נפקא נפשא מן גופא עד דיתגלי עליה שכינתא, ונפשה מגו חרוותא וחביביתא דשכינתא נפקת מגופא לקבלהא. אי זבאה הוא אתקשר בה ואתרבק בה. ואי לאו שכינתא אזלא, והיא אשתארת ואזלת ומתאבלא על פרישותא דגופא. מתלא אמרי שינרא מאשא לא מתפרשא, חדרי לסכינא אזלא אבתריה. לבתר אתרנו תרווייהו על ידוי דרומה, גופא אתרן בקברא עד דתב לעפרא, ונפשא באשא דגיהנם בכמה דינין, עד ההוא זמנא דאתגזר עליה לקבלה עונשא.

בתר

(4) חזן מספסע ירמח שבעתה כחפלה ככה כני' מ'חזר כפניו וזר חייו יתכרך סכל לפי מוח ששיל ארס כגורע מספרי' וסודעת טעם סכל כד י'אל חזיר נאמחי וללמו כאות ס' ומי א'נו מחשורר לעבודתו לא כלילם ולא כיום ודאי סיטלו פניו סכל כחמינס כיו מסדת ייב וכו' ממרק ללה ח'ס כהיך חנפין וכו' סימ' י'ת' ו'ש יחננו וייככנו י'ר ככו' חתנו י'ככו למדך שמי וסי' י'ר ככונו י'ר סי'ר חתנו ככה כחפלה ח'ס ככ' כמי לכך ס'ה חפלה ככה כ' ס' מ'ח'ן :

בְּתַר דְּקַבִּילַת עוֹנֵשׂא, וּמַטִּי זִמְנָא לְאַתְרַכְּבָּא, כַּדִּין אֶסְתַּלַּקְתָּ מְגִיְהֵנָם
 וְאַתְלַכְנָת מְחוּבְהָא, כַּפְרוּלָא דְאַתְלַכְן בְּנוּרָא, וּסְלַקִּין עִמָּה עַד דְּעָאלַת
 לְגַנְתָּא דְּעַדְן דְּלַתְתָּא, וְאַסְתַּחֲיִיא תַמְן בְּאִינוּן מִיא, וְאַסְתַּחֲיִיא בְּבוּסְמִין
 דְּתַמְן כַּמָּה דָּאֵת אָמַר (ס' ג') מְקַטְרַת מַר וּלְבוּנָה . וְקִיּוּמָא תַמְן עַד
 זִמְנָא דְּאַתְגִּזֹר עֲלֵהּ לְאַתְרַחְקָא מֵאַתְרֵי דִּיתְבִּין בֵּיהּ צְרִיקִיָּיא . וְכַד
 מְטָא זִמְנָא לְסַלְקָא, כַּדִּין סְלַקִּין עִמָּה דְּרָגָא כְּתַר דְּרָגָא עַד דְּאַתְקַרִּיבַת
 בְּקוּרְבְּנָא עַל מְדַבְּחָא . הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְאֵת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ
 בְּיוֹם טְהֻרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, כַּהֲנָא עֲלֵאָה דְּלַעֲלֵא . הָאִי נַפְשָׁא דְּלֵא
 אֶסְתַּאבַּת כָּל כֶּךָ בְּהָאִי עֲלֵמָא, הָאִי אֵית לֵהּ תְּקַנְתָּא כְּגוֹנָא דָּא, וְאִי
 לֹא, מְעוּוֹת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְגוֹמַר . וְאֵת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ . רַבִּי
 יִצְחָק פְּתַח (קֶלֶט ב') וְזֵרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְגוֹמַר הָאִי קָרָא אֶתְמַר
 וְאִוְקִימְנָא לֵיהּ בְּנִשְׁמַתָּא דְּבַר נֶשׁ, בְּשַׁעֲתָא דְּהִיא קִיּוּמָא עִמָּיה דְּבַר
 נֶשׁ בְּהָאִי עֲלֵמָא, כַּדִּין (ב') וְזֵרַח הַשֶּׁמֶשׁ, וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ בּוֹמְנָא דְּנַפְיָק
 בַּר נֶשׁ מְהָאִי עֲלֵמָא, וְאַשְׁתַּכַּח בְּתִשׁוּבָה, כַּדִּין אֶל מְקוּמוֹ שׁוּאָף זֵרַח
 הוּא שֵׁם . אִי זְכָאָה אִיהוּ כְּמָרָה דָּאֵת אָמַר וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר
 יֹאכַל מִן הַקִּדְשִׁים . תָּא חֲזִי כָּל חוּבֵי עֲלֵמָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְכַפֵּר
 עֲלֵיהּוּ בְּתִשׁוּבָה, בַּר מְהֵהוּא לִישְׁנָא בִישָׁא דְּאַפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל חֲכַרְיָה,
 וְהָא אִוְקִימְנָה דְּכְתִיב וְאֵת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ, וְאֵת הִיא תוֹרַתוֹ שֶׁל
 מוֹצִיא שֵׁם רַע . רַבִּי חֲיִיא אָמַר (ג') כָּל מָאן דְּאַפִּיק לִישְׁנָא בִישָׁא,
 אֶסְתַּאבְּן לֵיהּ כָּל יְשִׁיפּוּי (ד') וְיִתְחַזִּי לְסַנְרָא, כְּגִין דְּהֵהִיא מְלָה בִישָׁא
 סְלַקָּא וְאַתְעַר רוּחַ מְסַאבָּא עֲלוּי וְאַסְתַּאב . אֵתִי לְאַסְתַּאבָּא מְסַאבִּין
 לֵיהּ, בְּמִלָּה דְּלַתְתָּא אֶתְעַר מְלָה אַחְרָא לְעִילָא פְּתַח וְאָמַר (ו') (ז' ע"ה)
 אִיכָּה הִיתָה לְזוֹנָה קַרְיָה נְאֻמְנָה וְגוֹמַר . מָאן דְּהוּוֹת מְהִימְנָא לְבַעֲלָהּ,
 אֶהְדַּרַת לְזוֹנָה, מְלֵאתִי מִשְׁפֵּט, מִשְׁפֵּט וּדְרֵאִי דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, צְרַק
 דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל . וְכְגִין דְּאַתְעַרַת מְלָה אַחְרָא, אֶסְתַּלַּק מִנָּה קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְיִשְׂרָיִיא בֵּיהּ רוּחָא דְּקַטּוּלֵי הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְעַתָּה מְרַצְחִים .
 וּמָה יְרוּשָׁלַם קִרְתָּא קִדְשָׁא כֶּךָ, שָׂאֵר בְּנֵי נֶשָׂא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה .
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְאֵת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ . רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְאֵת

תהיה

(א) כְּלוּר פּוּרִים וּמִטְעָסַק כִּיּוּם וְאַחַר כֶּךָ וּכְּכָא שְׂטוּקָא מַעֲרִיב וּכְּכָא לְמַעֲלָא וּמֵאִדֵּי דַּס כִּין סְלַקִּים . יִתְקַבַּל לִיר מְרָא וְיִיר וְיִירִית יִסְטַח
 שׁוּמָא סְקַבֵּל לְמַעֲלָא וְיִירִית בַּס כְּמַשׁ יִיר וְסִפִּד מְמַעֲלָא לְמַטָּא וּמִמַּעֲלָא לְמַטָּא . סִרְמִי' : (ב) וְלִקְמִן רִישׁ דְּקִסְרָא וְעַל כִּלְלָא מַחֲלֵי קִסְרָא
 בַּר מְלִיאָנָא כִּישָׁא וְל' קִסְרָא : (ג) רַחֲמֵי לְסִיּוּס מִיִּסְטוּ :

תהיה ודאי לקבליה לאתפרעא מניה דההוא מוציא שם רע •
 ביום טהרתו והובא אל הכהן מאי קמשמע לן, משמע מאן דהית
 ליה לישנא בישא צלותיה לא עאלת קמיה קדשא בריך הוא, דהוא
 אתער עליה רוח מסאבא, בין דאהדר בתשובה וקביל עליה
 תשובה מרה כתיב • ביום טהרתו והובא אל הכהן וגומר וראה
 הכהן וגומר :

וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות • רבי יצחק ורבי יוסי
 הוו שכיחי קמיה דרבי שמעון יומא חד, אמר ליה עץ ארו
 הא ידע כמה דאת אמר (מלכים ב' 6) מן הארו אשר בלבנון, דהא
 ההוא עץ ארו לא אשתרשן נטיעוי אלא (6) בלבנון והא אתמר • אוזב
 למה ומה הוא • פתח ואמר ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות
 ועץ ארו ושני תולעת (דכ"ג ע"ב) ואוזב • תא חזי בר נש דמשתדר
 בפולחנא דמאריה, ואשתדל באורייתא, קדשא בריך הוא שארי עלוי
 ושכינתא (6) אשתתפא בהדיה • בין דבר נש אתי לאסתאבא, שכינתא
 אסתלקת מניה • קדשא בריך הוא אתרחיק מניה וכל סטרא דקדושה
 דמאריה מתרחקין מניה, ושארי עליה רוח מסאבא וכל סטרא
 דמסאבא • אתי לאתדכאה מסייעין ליה • בתר דאתדכי ואהדר
 בתשובה, ההוא דאסתלק מניה אהדר ושארי עלוי • תא חזי כתיב
 ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות, בין דאמר שתי צפרים, לא
 ידענא דאינון חיות, אלא הא אוקמוה • אבל חיות, חיות ממש כמה
 דאת אמר (יחזקאל 6) וארא החיות, לקביל אתר דינקי מנייהו נביאי
 מהימני • ועץ ארו הא אתמר • ושני תולעת, סטר סומקא דגביררה
 דאשתתף בהדיה בקדמיתא • ואוזב דא ו' זעירא דיניק לה לבנסת
 ישראל • ובגין כך עץ ארו ואוזב אולא כחדא ועל דא ו' (ג) כחדא
 אשתבחו, חד עלאה וחד זעירא • וקריין לון ו' עלאה ו' תתאה, וכלהו
 (ד) אהדרו לשרייה עלוי בגין דהא אתדכי • לקביל אלין לתתא (מנייהו)
 עץ ארו ואוזב ושני תולעת, אשתבחו (בשמא) כרביותא דא, ורתליין
 מאלין עלאין • רבי יהודה ורבי יצחק הוו אולי בארחא, יתכו כההוא

בי

(ה) כן הרו הוא כדעם סמוכים כיסודי ק"ו ל"כ נו"ן ולרו גימטריא ח"ס טו"ש דה"כ יתיר סרוככ על ו' סמ"ז : (ג) עושם סמו
 בותמית כ"כ סומכים בכל אחד מחסוק לפרויט שבעלוי ס"י ככת מע"ט חסכינה נותמת כס כח לפתעלות : (ב) אסיס ו' סוף ו' סמ"ז
 ו"ל"א ס"ס : (ד) כי כד ת' זורס סמיים :

ב' חקלא וצלו . בתר דסיימו צלותא קמו ואזלו . פתח רבי יהודה
 במלי דאורייתא ואמר (מסלי ג') עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה
 מאשר . עץ חיים דא אורייתא דאיהי אילנא עלאה רכאותקיף, תורה,
 אמאי אקרי תורה . בגין דאורי וגלי במה דהוה סתים דלא אתידע .
 חיים, דכל חיים דלעילא בה אתכלילו ומינה נפקין, למחזיקים
 בה, לאיגון (ה) דאחדין כה, דמאן דאחיד באורייתא אחיד (ו) בכלא,
 אחיד (ג) לעילא ותתא, ותומכיה מאשר, מאן תומכיה, אלין איגון
 דמטילין מלאי לכיסן של תלמידי חכמים כמה דאוקמוהי ותומכיה, וכי
 לנביאי מהימני דפוקן מניה מאשר, אל תקרי מאשר, אלא מראשו, איגון
 תמכין לאורייתא מראשו ועד סופו . מראשו, דא רישא דכלא דאקרי
 ראש דכתיב (סס ט) מעולם נסכתי מראש . וראש דא חכמה דאיהי
 רישא לכל גופא, וגופא אתפשט ביה עד סיומא דשית סטרין ותומכיה,
 כמה דאת אמר (ס"ד ט) שוקיו עמודי שש . דאיגון דמטילין מלאי
 לכיסן של תלמידי חכמים, איגון תמכין לאורייתא מרישא עד סיומא דגופא,
 וכל מהימנותא ביה תלייא ואתמך, וכי לבגין דיתחזון לנביאי מהימני .
 רבי יצחק פתח ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר .
 ויקרא, ארף זעירא אמאי, אלא בגין לאחזאה מאן הוא ההוא דקרא,
 ההוא דשרי במקדשא, וכדין זמין למשה כמאן דזמין אושפיזא . הכא
 א' זעירא, התם א' רבתא, אדם שת אנוש, התם (ס"א אדם) דא שלימו
 דכלא . תא חזי מה בין משה לאהרן, הי מנייהו עלאה, אלא . משה
 עלאה, משה שושבינא דמלכא, אהרן שושבינא דמטרוניתא . מתל
 למלכא דהוה ליה מטרוניתא עלאה, מה עבד, יהב לה שושבינא
 לתקנא לה ולאסתכלא במלי דביתא, ועל דא כד עייל שושבינא דא
 למלכא, לא עייל אלא עם מטרוניתא דהא הוא דכתיב בזאת יבא
 אהרן וגומר . משה שושבינא למלכא, בגין כך אזדמן כאושפיזא
 ולבתר וידבר יי אליו . אהרן הוא שושבינא למטרוניתא, וכל מלוי
 הוו לפייסא למלכא במטרוניתא, ויתפייס מלכא בהדה, ועל דא בגין
 דאיהו שושבינא לה, שוי מדוריה בהדה לתקנא ביתא, ולעינא תדיר

במלי

(ה) רע פי עיקר סתו' סיא כח' זעיר סס ס' ה' ת' י' לל' זלחורה זכר עס מזה כ' סס כ' יסירות דל' יס' דל' וזכר דתל
 סס ס' כ' ז' יסירות ס' י' ס' כ' (ג) כ' יסירות ס' י' ס' כ' למעלס וסגל'ס למש' כ' יסירות ס' י' ס' כ'

במלי דביתא • ועל דא אתתקן כגונא דלעילא ואקרי כהן גדור,
 מנא לן דכתיב (תהלים ק"ו) אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק •
 ובגין כך כל מה דאצטריך מבי מלכא נטיל, ולית מאן דימחי בידיה,
 ועל דא הוא קאים לדכאה לכל אינון דעאלין לבי מטרוניתא, בגין
 דלא (יג"ד ע"ב) ישתכח מסאבא באינון בני היכלא, ובגין כך כרתיב
 ולקח למטהר שתי צפרים וגומר • רבי יהודה פתח ואמר (תהלים כ')
 יושב בשמים ישחק יי' ילעג למו, יושב בשמים ישחק, דא יצחק דאתי
 מסטרא דחמרא, נהיר בקדמיתא וחיין, ולבתר זעים ותריך הדא הוא
 דכתיב יושב בשמים, ולא כתיב יושב שמים ישחק, נהיר וחיין, ועל
 דא דינא נהיר וחיין להו לרשיעייא • ולבתר מה כתיב אזידבראלימו
 באפו ובחרונו יבהלמו • וכך ארחוי דחייבייא, קדשא בריך הוא נהיר
 להו בהאי עלמא, ונהיר לון אנפין כחמרא דנהיר בקדמיתא, ולבתר
 זעים וקטיל • וקדשא בריך הוא משיך לון לחייבייא, אי יהדרון לקבלה
 יאות, ואי לאו, שצי לון מההוא עלמא דאתי ולית לון ביה חולקא, וישתצון
 מכלא • אתון לאתדכאה מסייעין לון, וקדשא בריך הוא מדכי לון
 וקריב לון לגביה, וקארי עלייהו שלום הדא הוא דכתיב שלום שלום
 לרחוק ולקרוי וגומר :

ואשה כי יזכ זוב דמה ימים רבים בלא עת נרתה וגומר • רבי חייא
 פתח ואמר (זכריה י"ד) הנה יום בא ליי וחלק שללך בקרבך •
 האי קרא הכי מבעי ליה, הנה יום יבא, מאי הנה יום בא • אלא שכבר
 בא עד לא אכרי עלמא, והוא יום דביה יעביד דינא לחייבייא, והוא
 יום דביה יתפרע קדשא בריך הוא מאינון דעקין לון לישראל, האי יום
 בא וקאים קמי קדשא בריך הוא, ותבע מניה למעבד דינא ולשיצאה
 עמין, ואתייהיב ליה רשו כמה דאת אמר (סו) ואספתי את כל הגוים
 אל ירושלם למלחמה וגומר • רבי יצחק אמר תרין יומין אינון לקדשא
 בריך הוא, חד שארי עמיה, וחד אתי לקמיה, ובאלין עביד קדשא בריך
 הוא קרבין בכלא • וכד האי יומא אתי לאגחא קרבא, אודווג בההוא
 יומא אחרא, ונטיל זיינין על זייניה, ואגח קרבא בכלא (ה) באינון ראמין
 תמיכין הדא הוא דכתיב (ישעיה כ') כי יום ליי צבאות על כל גאה ורם

ועל

(ה) כל סון גבוטס וומיס יתלס :

ועל כל נשא ושפל • רבי שמעון אמר ואשה כי יזוב זוב דמה וגומר •
 היינו דכתיב (ס"ד) חרב ל"י מלאה דם, מלאה דם ודאי דכתיב כי
 יזוב זוב דמה ימים רבים בלא עת נדתה, היינו דכתיב (דניאל ט) וישקוד
 י על הרעה ויביאה עלינו • דתנינן קדשא בריך היא אקדים פורענותא
 לעלמא, תיבייא מקדמין פורענותא בחוביהון למיתי לעלמא • או כי
 תזוב על נדתה, היינו (ויקרא כ"ו) ויספתי ליסרה אתכם, מהו ויספתי ליסרה,
 אוסיף דינא על דינא, ואתן דמא על דמא יתיר על מה דאית בההוא
 חרב ל"י מלאה דם • כתיב לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור
 האדם, מהו לא אוסיף, אלא לא אתן עוד תוספת לההוא חרב, אלא
 כגוונא דיכיל עלמא למסבל, והא כתיב ויספתי • אלא ליסרה כתיב
 ולא לשיצאה • הדא הוא דכתיב או כי תזוב על נדתה כל ימי זוב
 טומאתה, מהו כל ימי זוב טומאתה, אלא תיבייא מסאבין בחוביהון
 לגרמיהון, ומסאבין לאתר אחרא כמה דאת אמר (כמרכי י"ט) כי את
 מקדש יי טמא, ואתער רוח מסאבא עליהו. ולומנא דאתי זמין קדשא
 בריך הוא לרכאה להו לישראל, ולאעברא לההוא רוחא מסאבא
 מעלמא דכתיב לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא, וכתיב ואת רוח
 הטומאה אעביר מן הארץ, מן הארץ ודאי. (מאן דאתי לאסתאבא
 מסאבין ליה ודאי) רבי חוקיה הנה יתיב קמיה דרבי אלעזר ליליא חר,
 קמו בפלגות ליליא למלעי באורייתא • פתח רבי אלעזר ואמר (קהלת ו')
 ביום טובה היה בטוב וגומר גם את זה לעומת זה עשה האלהים
 וגומר ביום טובה היה בטוב, בזמנא ראסגי קדשא בריך הוא חסד
 בעלמא, בעי בר נש למיהך בשוקי ולאתחזאה קמי כלא, דהא כד
 שארי טיבותא דקדשא בריך הוא בעלמא, בכלא שארי ובכלא עביד
 טיבו ואסגי ליה בעלמא • ובגין כך יתחוי בר נש באתגלייא בשוקי
 ויעביד טיבו דלישרי עליה טיבו אחרא הדא הוא דכתיב (ס"ג) ביום
 טובה היה בטוב, היה בטוב ודאי • וביום רעה ראה, לא כתיב וביום
 רעה היה ברעאלא ביום רעה ראה, דהא בשעתא דדינא תלייא בעלמא,
 לא ליבעי ליה לאיניש לאתחזאה בשוקא, (דכ"ד ע"ב) ולמיהך יחידאה
 בעלמא, דהא כד דינא שרייא בעלמא על כלא שארי • ומאן דפגע
 ביה ואערע קמיה, יתרון בההוא דינא וכדין כתיב (משלי י"ג) ויש נספה

בלא משפט, דהא משפט אסתלק מצדק, וליא שריין דא כדא על
 עלמא, ועל דא דאה · דאה והוי נטיר, אשנח ועיין לכל סטר, והוי ידע
 דבכלהו שרייא דינא, ולא תפיק לבר ולא תתחוי בשוקא, כגין דליא
 ישרי עלך, מאי טעמא, כגין דגם את זה לעמת זה עשה האלהים, כמה
 דכד שארי טיבו בעלמא ישרי על כלא, כך כד שרייא דינא בעלמא
 ישרי על כלא, ומאן דאערע ביה אתפס · תא חזי כד דינא שרייא
 בעלמא, כמה סיפין תליין דנפקי מההוא חרב עלאה, וזקפין רישא
 וחמאן דהא ההוא חרב עלאה סומקא מלייא דמא בכל סטרין, כדון
 גזרין נימוסין. וכמה סיפייא אתערו (ס"ח) כדון פסירן סיפין וכמה נימוסין
 אתערו) כמה דאת אמר (סיר ג') איש חרבו על ירכו, וכתיב (יסו"ט ה')
 וחרבו שלופה בידו, וכלהו משתכחי למעבד דינא, ומאן דיערע ברהו
 אתוק · כתיב (בראשית י"ט) הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך
 וגומר מאי טעמא, כגין דבכל אתר דדינא שרייא בכלא שרייא, בין
 במתא בין במדברא ובסחרנא דמתא · תו פתח ואמר (סיר ח') שימני
 כחותם על לבך וגומר · שימני כחותם, כנסת ישראל אמרה דא לקדשא
 בריך הוא שימני כחותם · מאן הוא חותם דא חותם דגושפנקא דקשוט,
 כחותם על לבך, דא חותם של תפלין דאנח בר נש על לביה, כחותם
 על זרועך, דא יד כהה דמנח בההוא זרוע, ומנני יצחק · וכנסת ישראל
 קאמר שימני כחותם, חותם מבעי ליה, מאי כחותם, כאינון תפלין דרישא
 דאתי שבחא לכל גופא, ועל דא תפלין בזרוע על הלב, וכדא אשתבח
 בר נש שלים כגונא דלעילא · כי עזה כמות אהבה · מאי כי עזה
 כמות, אלא (ט) לא אשתבח קשיותא בעלמא כמה דפרישו דנפשיה
 מגופא, כד בעיין לאתפרשא · (ועל דא) כך אהבת כנסת ישראל
 לקדשא בריך הוא, דלא אתפרשן לעלמין, וכגין כך תפלה שר יד
 אתקשרא בזרוע לקיימא דכתיב (ס"ח כ') שמאלו תחת לראשי · קשה
 כשאל קנאה, בכל דרגין דגיהנם לא איתקשייא כשאל דנחית לתתא
 מנייהו, בר ההוא דרגא דאקרי אבדון · ודא ודא אשתתפו כחרא ודא
 קשייא להו לחייבייא מכלא · כך קשה כשאל קנאה, דלית קנאה
 אלא ברחימותא, ומגו רחימותא אתי קנאה, ומאן דקני לההוא דרחים

יתיר

(ויחיו קמ"ה ט') יתיר, קשייא ליה לאתפרשא מניה, מההוא דרגא דאקרי
 שאול, דאיהו קשייא מכל דרגין דגיהנם. רשפיה רשפי אש שלהבת
 יה, מאן איהו שלהבת יה, דא אשא דנפיק מגו שופר, כליר מרוחא
 ומיא. ומגו ההוא שלהובא כד מתלהטא בכנסת ישראל, אוקיד עלמא
 בשלהוביתא בקנאה דקדשא כריך הוא, ובשעתא דהיא מקנאת ליה,
 ווי דאערע בשלהוביתא דאיהו יתוקד בהו. תו פתח ואמר (ש"ל ט) מים
 רבים לא יוכלו לכבות וגומר. מים רבים, דא דרועא ימינא, דבעי
 לקשרא ביה קשרא דתפלה על דרועא שמאלא, לקיימא וימינו תחבקני
 דבר אחר מים רבים, דא הוא נהר עלאה דמניה נפקין נהרין לכל
 עיבר, וכלהו נגדין ואתמשכן מניה כמה דאת אמר (תהלים ט"ג) מקולות
 מים רבים, מאינן קולות דמים רבים דנפקן ואתמשכן מניה, ונהרות
 כמה דאת אמר נשאו נהרות וגומר. אם יתן איש את כל הון ביתו

תוספתא

בוז יבוזו לו, (א) מאי בוז, יומא תניינא,
 יומא שתיתארה, ויומא
 שביעאה דסכות, דבהון הוו מנסכי
 מים ויין. דשבע יומין דסכות בהון
 הוו מקרבין ישראל שבעים פרים,
 לכפרא על שבעין ממנן, כגין דלא
 ישתאר עלמא חרוב מנייהו דרא
 היא דכתיב ובחמשה עשר יום
 והקרבתם עולה אשה וגומר. ע"כ :

באהבה, דרחים כנסת ישראל
 לקדשא כריך הוא, יבוזו לו. בוז
 יבוזו לו. יבוז מבעי ליה, מאי יבוזו
 לו, אלא אם יתן איש דא קדשא
 כריך הוא, את כל הון ביתו כמה
 דאת אמר (משלי כ"ד) כל הון יקר
 ונעים. באהבה דכנסת ישראל
 לגביה, ולא לאתקשרא בהדה.
 בוז יבוזו לו כל אינון אוכלוסין
 (דכ"ט ע"ב) וכל אינון משריין דלעילא
 לההוא הון יקר, דהא לית רעותא
 לכלהו אלא בשעתא דכנסת

ישראל מתקשרא ביה בקדשא כריך הוא ומתעטרא בהדיה, כדין כל
 אינון אוכלוסין וכל אינון משריין וכלהו עלמין, כללהו בחידו כנהירו
 בכרכאן. (ועל דא אמר) כתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.
 מאן דאנח תפלין, כד מנח תפלה של יד בעי לאושטא דרועא שמאלא
 לקבלא

(ה) מוכרח סתומם סתומם רמו לאלו סימנים אכל ניסוך סתום ו' וזם מוכרח לם כדכרי ספרי וז'ל ע"ס טריס דרמניו אלא סגליון סס
 ק יאח"כ יחיתו כנסתים רכני המערכ שבי כד רמניו סל של ספרי וז'ל. ע"כ סל"כ מר"כ. וי"ג דסמקס לא דק טמו סגליות
 דכרכי ספרי כריך לסג"ס כח"ס רכיווי דכני המערכ יאח"כ :

לקבלא לה לכנסת ישראל, ורקשרא קשרא עם ימינא כגין לחבקי
 לה • לקיימא דכתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, לאתחואה
 בר נש כגוונא דלעילא וראתעטרא בכלא, וכדין בר נש שלים בכלא
 בקדישה עלאה • וקדשא בריך הוה קארי עליה (סעיף מ"ט) ישראל
 אשר בך אתפאר • רבי חזקיה פתח ואמר (תהלים י"ז) שמעיה • צדק
 וגומר כמה חביבה כנסת ישראל קמי קדשא בריך הוה, ובכל זמנא
 דכנסת ישראל אתת לקמיה דקדשא בריך הוה, קדשא בריך הוה
 אורמן לקבלה הדא הוא דכתיב שמעה • צדק הקשיבה רנתי האזינה
 תפלתי • אמר דוד אנא אתקטרנא בכנסת ישראל, כמה דהוה
 אשתכחת לקמך אנא נמי אשתכחנא • ובגין כך שמעיה • צדק
 (ס) בקדמיתא, ולבתר הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה,
 מאי בלא שפתי מרמה • אלא הכי תנינן כל מלה ומלה דצלותא
 דאפיק בר נש מפומיה, סלקת לעילא ובקעת רקיעין ועאלת לאתר
 דעאלת, ותמן אתבחתת ההיא מלה, אי היא מלה דכשרא אי לא • אי
 איהי מלה דכשרא, אערין לה קמי מלכא קדישא למעבד רעותה • ואי
 לאו, סאטין לה לבר, ואתעטר כהיא מלה דוחא אחרא • ותא חזי
 כתיב ביה ביוסף (ס"ט ק"ס) ענו בכבל רגלו וגומר • עד אימתי ענו בכבל
 רגלו, עד עת בא דברו אמרת • צרפתהו • עד עת בא דברו דמאן
 אלא עד עת בא דברו (דיוסף ואתבחין) ההיא מלה הדא הוא דכתיב
 אמרת • צרפתהו, כדין שלח מלך ויתידהו מושל עמים ויפתחהו •
 אדהכי הוה אתי צפרא • אמר רבי אלעזר כתיב (שמואל ב' כ"ה) והיתרה
 נפש אדני צוריה בצרור החיים • נפש אדני סתם, כמה דאת אמר
 (תהלים כ"ד) אשר לא נשא לשוא נפשי, הא עידנא דצפרא לאתקשרא
 כנסת ישראל ולא תחברא כבעלה • זכאין אינין צדיקייא דמשתדלין
 באוריתא בליליא, ואתאן לאתקשרא ביה כקדשא בריך הוא ובכנסת
 ישראל • עלייהו כתיב (משלי כ"ג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך • אמר
 רבי אלעזר כתיב (ויקרא ט"ו) והזרתם את בני ישראל מטומאתם וגומר
 בטמאם את משכני אשר בתוכם • והזרתם, כהאי זר דאיהו זר מכלהו
 ולא אתחבר כמה דליתיה דיליה • ותא חזי בשעתא דמסתאבין בני

נשא

(ה) תפארת וכו' סעיף יחיד כ' כדק' דין מלכין וימנע סעיף י"ח סעיף כ' מל' ד'

נשא לתתא, מסאבין לון בכלל וזה אתמר. אבל בשעתה דרוח
 מסאבא אתער, חשבתון זר, אלא רוח מסאבא דלתתא. אתער רוח
 מסאבא אחרא, ואתייהב ליה רשותא לנחתא לעלמא. מאי רשותא,
 רשותא דקדושה דהוה נחית ומחי ביה לא אשתבח ואסתלק, וכדין
 אתגלייא דינא לקבליהון דתיבייא, ואוסיף דינא על דיניה, וכדין תרין
 רוחין משתכחין בעלמא, חד רוחא דדינא וחד רוחא דמסאבא. אמר
 רבי אלעזר אצטריבנא הכא למימר מלה דאוליפנא מאבא. תא חוי
 הכא ילפינן מנגע דביתא, דכד רוחא מסאבא שרייא בביתא, וקדשא
 כריך הוא בעי לדכאה ליה, שדר נגע צרעת בבית לקטרגא דא כדא,
 ודהויה נגע לא אעדי מביתא ואף על גב דרוח מסאבא אסתלק
 מהווא ביתא, עד דינתצון ביתא אבנין ואעין וכלא כדין אתרבי אתרא.
 כהאי גזונא מאן דאסתאב ואתער רוחא מסאבא ושאריו עליו. כד
 בעי קדשא כריך הוא לדכאה עלמא, אתער רוח דינא תקיפא ואשתבח
 בעלמא ושרייא על ההוא רוח מסאבא ומקטרגי דא כדא עד דיתעבר
 (דל"ס ע"ב) מעלמא. ודהווא רוחא דינא תקיפא לא אסתלק מאתריה,
 עד דינתץ אתר שייפין וגרמין וכלא. כדין אתרבי עלמא ואתעברו
 מניה רוחין מסאבין, ועלמא אשתבח בדכין, ועל דא תנינן אתא
 לאסתאבא מסאבין ליה ודאי, ווי ליה לבר נש בד שארי עליה רוח
 מסאבא ואשתבח ביה בעלמא, דודאי לינדע דקדשא כריך הוא בעי
 לבערא ליה מן עלמא. זכאין אינון צדיקייא דכלהו קדישין, ואשתכחו
 בקדושה קמי מלבא קדישא, ושרייא עלייהו רוח קדישא כהאי עלמא
 ובעלמא דאתי בין דאתא צפרא קמו אזלו עד דהוו אזלי פתח רבי אלעזר

תוספתא

(בב מ"ס) רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי
 הוו אזלי מאושא
 ללוד. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר
 אפשר שמעת מאבוכ מאי דכתיב
 ויעקב הלך לדרכו וגומר. אמר
 ליה לא ידענא. עד דהוו אזלי

ואמר (בראשית ל"ב) ויעקב הלך לדרכו
 ויפגעו בו מלאכי אלהים, ויעקב
 הלך לדרכו דהורה אזיל לקבר
 אבוהי. תא חוי כל זמנא דיעקב
 אשתבח לגביה דלבן, לא מליל
 עמיה קדשא כריך הויה, וולא
 אשתבח לגביה ואי תימא והא
 כתיב (בראשית ל"ב) ויאמר יי אל

יעקב

יעקב שוב אל ארץ אבותיך. מוט למערתא דלוד. שמעו התנא
 זלמודדתך וגומר האי בסופא הוה, קלא דאמר, תרי עולין דאילתא
 בזמנא דבעא לאתפרשא מלבן, עכדו קמאי רעותא דניחא לי, ואינן
 וכד אתפרש מגיה ארתו לקבליה, הוו משירייתא קדישא דערע יעקב
 אינהו מלאכי ואוזפיהו בארחא. קמיה. אתרגיש רבי אלעזר
 תא חזי כתיב ויפגעו בו. ויפגע במלאכי אלהים מבעי ליה. מאי
 בו, אלא אינהו אתו לאתכללא ביה, נא ארזפיהו בארחא, מאי לאתכללא
 ביה, אלא אינן מסטרא דגבורה, קאתיין דכתיב מלאכי אלהים,
 וחמיה מסטרה אחריה מלאכי דרחמי, ואתכללו ביה רחמי ודינא
 תא חזי בקדמיתא מתנה אלהים, זה חר. לבתר ניקרא שם המקום
 ההוא מחנים תרי. חר מסטרא דדינא וחד מסטרא דרחמי.
 מלאכין מהאי גיסא ומלאכין מהאי גיסא, ועל דא כתיב ויפגעו בו. בו
 דייקא. ויאמר יעקב כאשר ראם ראה אותם מבעי ליה, מאי ראם
 אלא חמא רון כלירן פחדיה, מתדבקן דא בדא, מתחברן דא
 בדא, ועל דא כתיב ראם. ובלהו ארתו לאוזפא ליה ולשויבא ליה
 מידא דעשו. כתיב ביה בעשו (טס כ"ה) ויצא הראשון ארמוני.
 ויצא הראשון, אי תימא דיעקב

מטו למערתא דלוד. שמעו התנא
 קלא דאמר, תרי עולין דאילתא
 עכדו קמאי רעותא דניחא לי, ואינן
 הוו משירייתא קדישא דערע יעקב
 קמיה. אתרגיש רבי אלעזר
 ויהצטער בנפשו ויאמר מריה
 דעלמא כך אורחוי, טב לן דלג
 נשמע. שמענא ולא ידענא,
 אתרחיש ליה נסא ושמע ההוי
 קלא דאמר, אברהם ויצחק הוו.
 נפל על אנפוי וחמיה דיוקנא
 דאבוי, אמר ליה אבא שאילנא
 ואתיבונא, דאברהם ויצחק הוו
 דערעו ליעקב כד אשתזיב מלבן.
 אמר ליה ברי פוק פתקך וסב
 סבתך, פום ממלל דכרבן הוה,
 ולא דא היא בלחודוי, אלא לכל
 צדיקיא נשמתהון רצדיקיא מערעין
 קדמוהי לשויכותיה, ואינן מלאכי
 קדישי עילאי. ותא חזי יצחק
 קיים הוה בההיא שעתא, אבל
 נשמרתיה קדישא אתגסיבת
 בכרסיה. יקרא דמאריה כד
 אתעקד על גבי מדבחה, ומכדין
 אסתמו עינוי מחיו. היינו דכתיב
 לורי וגומר ופתח יצחק הוה
 לי. ע"כ :

טיפרה קדמארה הוה, לאו הכי, דהא כתיב ויצא הראשון, ולא כתיב
 ויצא ראשון. ובגין דיצחק אתי מסטרא דדינא קשייא, נפק עשו

(א) אדמוני סומקא • דאי יעקב הוה בוכרא • ההיא טפח קדמארה
 היכי נפקא הכי סומקא • אבל טפח תניינא הוה, ובגין
 כך לא נפקא הכי, דהוה מסטרה דרחמי הוות ההיא טפח
 מהאי גיסא ומהאי גיסא • וטפח דעשו לא הוות כטפח
 דיעקב, דדא שלים ודא לא שלים • ובההיא שעתא יצחק הוה
 (דכ"ו ע"ה) מכון בסיומא דדינא קשיינא, דאפיק בסטרוי (ג) בגלופוי
 טהירין בשייפוי, ובגין כך עשו זוהמא דאתהתיך מדהבא • ועל דא
 תנינן דבעי בר נש לכוונא בההיא שעתא ברעותא דמאריה, בגין
 דיפיק בגין קדישין לעלמא • ואי תימא יצחק לא אתכוון • לאו הכי
 אלא אתכוון בקדושה, ואתכוון בסיומא דההוא אתר, ואשתכח כד
 נפק ההיא טפח קדמארה בההוא אתר ממש, ועל דא כתיב פלו באדרת
 שער • תא חזי דוד בשפירו דסומקא נפק, ואתאחד בקדושה דמאריה
 ועל דא כתיב (שמואל א' י"ו) והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי •
 אבל יעקב בוכרא הוה מניה דעשו • לאומטפח, אלא דכוונה דרעותא
 באילנא עלאה דברבא ותקיף • ועשו בההוא אתר דסיומא דכלא •
 ובגין כך כתיב (עובדיה ב') הגרה קטון נתתיך בגוים בזוי אתה
 מאד • רבי יהודה הוה מתני הכי, עשו נקרא ראשון דכתיב ויצא
 הראשון אדמוני פלו • וקדשא בריך הוא אקרי ראשון דכתיב (ישעיה מ"ד)
 אני ראשון ואני אחרון ואת אחרונים אני הוא • וזמן לאתפרעא ראשון
 מראשון • ולמבני ראשון דכתיב (ירמיה י"ז) כסא כבוד מרום מראשון •
 ולזמנא דאתי כתיב (ישעיה מ"ה) ראשון לציון הנה הגם ולירו שלם מבשר
 אתן • תאנא זמנא ירושלם (ג) למהוי שורהא לעילא, ולא תקרבא עד
 כרסי יקרא דמלבא דדא הוא דכתיב (ירמיה כ') בעת ההיא יקרבו
 לירושלם כסא • • כדן כתיב (ישעיה ל') והיה אור הלבנה כאור
 החמה ואור החמה יהיה שבעתים כדן (וכריס י"ד) ביום ההוא
 יהיה

(א) ט"ה דני טום במיכ ויגל ראשון טום משמע רק לביהם סים ראשון ולא לזירם אכל ל פתח דכתיב סראשין משמע סידעו איתו סים
 ראשון כטיום ועל כל אלה סים יעקב כבוד כי מחשבו סים חתם חתם כרחמי וסוף סמעט סים מחשבי כל ואלחך כדן וסיום
 סמתכס סטיל ילחם טיפס ראשונס לו נמלח חתם סמעט סים טיף סמתכס וחתל סמתכס טיף סמעט ע"כ סים יעקב כבוד
 חטיקו דוק • א"ס : (כ) חקיקי אור סמתקיללים מלח סחוף סככרס וירוח אלי סס למעס כסיף כליות דין סקסס ולכן עש סים
 טיפס עבים ומים ילרתי כסיף דס ינו כטיום סים עד סמעטס יס ילח עשו כרלטיכס מלל לסטופרת וכו' וכו' נשאר סיוסס מוקרוס
 סיחין סוסכ סרומו גל כחינה סדון סככרס וכמכאר • סידוס כחקיקו סדנים וססיניס כלכרס אל עשו סים סיוסס סמתכס
 סמוכ סטוף ככרס • טרש"כ : (ג) חוסוסים יג"ו למעלס למעלס עד כסל סככר ויסים ממש כסל ס כסטרס כסיטי סלן :

מזרע דניו עיא עיב
יְהִי " אַחַד וְשֵׁמוֹ אַחַד בְּרוּךְ " לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְמִלּוּךְ " לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

פרשת אחרי מות

וַיְדַבֵּר " אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגוֹמֵר וַיֹּאמֶר " אֶל מֹשֶׁה,
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כִּיּוֹן דְּכַתִּיב וַיְדַבֵּר " אֶל מֹשֶׁה, אֲמַאי זְמַנָּא אַחֲרָא
וַיֹּאמֶר " אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיק, דְּהָא בְּמַלּוּלָא קְדַמָּא סְגִי .
אַלָּא הֲכִי תַנְיֵנן כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר " אֵלָיו . וְכַתִּיב (שְׁמוֹת כ"ד)
וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל " וְהָא אוֹקְמוּה מְלַח דְּהָבָא דְרִנָּא חַד, וְלִבְתֵּר
דְּרִנָּא אַחֲרָא. אוּף הֲבֵא וַיְדַבֵּר " אֶל מֹשֶׁה דְּרִנָּא חַד . וְלִבְתֵּר וַיֹּאמֶר
" אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיק דְּרִנָּא אַחֲרָא . וְכֹלָא בְּחַד מִתְקַלָּא
סְלֵקָא, וְזִמְן שְׂרֵשָׁא חֲדָא כֹּלָא אֶתְחַבֵּר . אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן . רַבִּי
יִצְחָק פִּתַּח (תְּהִלָּתוֹס כ') עֲבָדוּ אֶת " בִּירְאָה וְגִילוּ בְרַעְרָה . וְכַתִּיב (ס"ק)
עֲבָדוּ אֶת " בְּשִׂמְחָה כְּאוֹ לִפְנֵי בְרִנְנָה . הֵנִי קְרָאִי קְשִׁיין אֶהֱדַר, אֲלֵא
הֲכִי תֵאנָא עֲבָדוּ אֶת " בִּירְאָה, דְּכֹל פּוֹלְחָנָא דְּבַעֵי בַר גִּשׁ לְמַפְרִיחַ
קָמִי מְאִרִיָּה בְּקַדְמִיתָא בְּעֵי יִרְאָה לְדַחֲלָא מְנִיָּה, וְכַנִּין דְּחֵלָא דְּמֵאֲרִיָּה
יִשְׁתַּבַּח לְבַתֵּר דְּעֵבִיד בְּחֲדוּתָא פְּקוּדֵי אוּרִייתָא . וְעַל דָּא כְּתִיב
(דְּכִרִיס י') מָה " אֱלֹהֶיךָ שׂוֹאֵל מַעֲמֶךָ כִּי אִם לִירְאָה . וְגִילוּ בְרַעְרָה,
דְּאִסִּיר לִיָּה לְבַר גִּשׁ לְמַחֲרֵי יְתִיד בְּעֵלְמָא דִּין . הָאִי בְּמִילֵי דְּעֵלְמָא,
אַבְל בְּמִילֵי דְּאוּרִייתָא וּבְפְקוּדֵי דְּאוּרִייתָא בְּעֵי לְמַחֲרֵי . (ב) לְבַתֵּר
יִשְׁתַּבַּח בַּר גִּשׁ דְּעֵבִיד בְּחֲדוּתָא פְּקוּדֵי אוּרִייתָא דְּכַתִּיב עֲבָדוּ אֶת
" בְּשִׂמְחָה . רַבִּי אָבָא אָמַר עֲבָדוּ אֶת " בִּירְאָה, (יִכִּי ע"כ) רֹזָא דְּמִלָּה
הוּא, עֲבָדוּ אֶת " בִּירְאָה, מָה יִרְאָה הֲבֵא, אֲלֵא כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא דְּכַתִּיב
(מַשְׁלֵי ב') יִרְאֵת " רֵאשִׁית דַּעַת וְכַתִּיב (תְּהִלָּתוֹס ק"ו) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת " יִרְאֵת
" קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא הֲכִי אֶקְרִי רַבִּי אֲלַעֲזַר אָמַר עֲבָדוּ אֶת " בִּירְאָה,
מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַעַבְדַּ פּוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, (ג) מֵאֵן אֶתֶר שְׂאֲרֵי, וְכַאֵן אֶתֶר
יְכוּוֹן פּוֹלְחָנָא לִיְחִידָא שְׂמָא דְּמֵאֲרִיָּה . הֲדַר וַאֲמַר בִּירְאָה . דְּבִירְאָה
הוּא שִׁירוּתָא מִתְמָא לְעֵילָא . (תָּא חֲזִי בְנֵי אֶהֱרֹן הָא אוֹקִימָנָא, וְהָא

אתמר

(א) ירלם כמ"ט ר"ל סבא ליוטור וכו' כי סליח סמקעירר כסנולה סירלם לסעלות כיוצו מחוד סוומלם סויר ש"ק סווסס כמ"ט
 ע"ה כ' לל חיקרי סוור אלל ססערל דמסכנל וכד כפיק סן מסכנל חיקרי סוור חסו סכל ליטור ולו מס"עיס חיוו חסו כלר
 סוסרס סממקס סכרוור וז' לכרל אסכנל סמלל מליס ו' סמללמס קמלל לו סרמ' . אס' ווס רמו ירלם ס' סוורס ר'ת כ"ט
 כוד דמסכנל כפיק וליקרי סויר ככ סירלם . מל' : (כ) מליוס מקוס ממלל :

אתמר מלה) • תא חזי מה כתיב הכא אחרי מות, ולכתר דבר אל
 אהרן אחיק וגומר בזאת יבא אהרן, אלא מכאן שירותא לאזהר
 לכהני כל מאן דבעיין לאזהררא כהאי זאת, ודא היא יראת " • דבר
 אחר אחרי מות שני בני אהרן רבי יוסי אמר אחרי מות נדבבואכיהוא
 מבעי ליה • מאי טעמא שני בני אהרן, והא ידע דבניו הוו • אלא הכי
 תאנא דעד כאן לאו ברשותיהו קיימי, אלא ברשותא דאבוהון • ובגין
 כך בקרבנתם לפני " וימותו, דאינון דחקו שעתא בחיי דאבוהון, וכלא
 הוה בגין ההוא חובא דעבדו דכתיב (כמדבר ג') בהקריבם אש זרה
 דתניא בארתר חד כרתיב בהקריבם אש זרה, ובארתר חד
 כתיב בקרבנתם לפני " , והאי והאי הורה, ובגין כך כרתיב הכא
 בני אהרן, וכתיב בקרבנתם • (תאנא) אמר רבי תייה יומא חד
 הוינא אזיל בארחא למיהך גפי דרבי שמעון למילף מניה פרשתא
 דפסחא (6) ערעית בחד טורא, וחמינא בקיעין גומין בחד טינרא ותרין
 גוברין בה, עד דהוינא אזיל שמענא קלא דאינון גוברין והוו אמרין
 (תהלים מ"ח) שיר מזמור לבני קרח גדול " ומהלל מאד וגומר • מאי
 שיר מזמור, אלא הכי תאנא משמיה דרבי שמעון, שיר דאירו כפול,
 שיר דאיהו משבח משאר שירין • ועל דאיהו משבח משאר שירין •
 תרין זמנין אתמר ביה שירתא, וכן (סו נ"ב) מזמור שיר ליום השבת,
 כהאי גוונא שיר השירים אשר לשלמה, שירתא לעילא מן שירתא, שיר
 מזמור שירתא דקדשא בריך הוא דקא מזמרי בני קרח, (ער) אינון
 דיתבי על פתחא דגיהנם • ומאן אינון • אחוהון דאינון דיתבי בתרעי
 דגיהנם, ועל דא שירתא דא כיום שני אתמר • קריבנא גבייהו אמינא
 לדהו מאי עסקיכו בארתר דא, אמרו מזבני אנן, ותרי יומי בשבתא
 בדילנא מישוכא ונעסק באורייתא, בגין דלא שבקין לן בני נשא כל
 יומא ויומא • אמינא זכאה חילקיכון • תו פתחו ואמרו ככל זמנא
 דצדיקיא מסתלקי מעלמא, דינא אסתלק מעלמא, ומתתהון דצדיקיא
 מכפרת על חובי דרא, ועל דא פרשתא דבני אהרן ביזמא דכפורי
 קרינן לה, למיהו כפרה לחוביהון דישראל • אמר קדשא בריך הוא
 אתעסקו במיתתהון דצדיקיא אלין, ויתחשב לכו כאילו אתון מקרבין

קרבנין

(7) בענין כד פ' גיסי כהנים ופעילות כסלע סקר וכו' פ"א :

קרבנין בהאי יומא לכפרא עליינו • דתנינן כל זמנא דישראר יהון
 בגלותא, ולא יקרבון קרבנין בהאי יומא, ואינון תרין שעירין לא יכלין
 לקרבא • יהא להו דכרנא דתרי בני אהרן ויתכפר עלייהו • דהכי
 אוליפנא דכתיב (כמדכר ג) אלה שמות בני אהרן הכהנים וגומר • וכתיב
 הכבוד נדב ואביהו • אלעזר ואיתמר • ואלעזר ואיתמר
 מבעי ליה מהו אלעזר ואיתמר • אלה שקול הוה אביהו
 כתרי אחוי, ונדב ככלהו • ואית דמתני (לה איפכא) הכבוד נדב, דלא
 בלחודוי, ואביהו בלחודוי וכל חד אתחשיב בעיניה פתרויהו כאלעזר
 ואיתמר • אבל נדב ואביהו בלחודיהו, שקולין הון לקבל שבעין
 סנהדרין דהון משמשין קמי משה • ובגין כך מיתתהון מכפרת על
 ישראל ועל דא כתיב (ויקרא י) ואחיכם כל בית ישראל יכפו את
 השרפה • ואמר רבי שמעון הבבור נדב, כלומר ההוה דכל
 שכחה ויקרה דיריה מה שמייה (ה) נדב, ואביהו על אחת
 כמה וכמה • דהני תרי ליה אשתכחו כוותיהו בישראל •
 וידבר " אל משה אחרי מות שני בני אהרן • רבי חזקיה
 (דכ"ג ע"ג) פרתח ואמר (ישעיה כ"ט) לכן כה אמר " אל בית יעקב
 אשר פדה את אברהם וגומר • האי קרא קשיא, לכן כה אמר " אשר
 פדה את אברהם מבעי ליה • מאי כה אמר " אל בית יעקב אשר
 פדה את אברהם • אלא הא אוקמוה והא אתמר, דיעקב פדה את
 אברהם ודאי, דבההיא שעתא דנפל בנו נורא דבשראי, דנו דיניה
 (פ"ט ואמרו) קמי קדשא בריך הוא, בגין מאי ישתזיב האי זכות אבהן
 לית ליה אמר ליה ישתזיב בגין בנוי דהכי תניא ברא מזכי אבא
 (ט) אמרו הא ישמעאל דגפיק מניה • אמר קדשא בריך הוא הא יעקב
 דיושיט קדליה על גבי מדבחא • אמרו הא עשו דגפיק מניה • אמר
 הא יעקב דאיהו כרסייא שלימתא, וכל בנויה שלימין קמאי • אמרו
 הא ודאי בזכותא דא ישתזיב אברהם • הדא הוא דכתיב אשר פדה
 את אברהם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו כי בראותו
 ילדיו מעשה ידי בקדבו יקדישו שמי • מאן אינון ילדיו מעשה וגומר •

אלין

(א) כ"א כחל טו לבד ק"ו שחזיב יחד זכו ואכילוס כו"י • פ"ט • (ב) אלו' ע"ק זכ סמללו בויהו חזק כדמזכר סלחמי' כ"ק חל
 ובאל יב ליה דף ט"ט ויהי ט"ט כסיספת וישני ט"ט •

דאתעקם בקדמיתא אתתקן הכא כנוכראה אתעקם בקדמיתא דכתיב
 בהקריבם אש זרה, הכא כנוכראה אתתקן כמה דכתיב ובעל בת
 אל נכר מה להלן אש זרה אף באן נמי אשה זרה מאי אתחזי
 הכא אלא בקדמיתא רחיקא קריבו דכתיב בהקריבם אש זרה, איהו
 הכא זמרי הוה קריב רחיקא שמא דמלכא הוה קריב גבי רחיקא,
 מיד (ס"ט) וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה.
 הכא אתקין עקימא דקדמיתא כדון אתיהיב יוד בשמיה לחברא
 אתון כחדא, ואתבשר בשלום דכתיב (ס"ט) לכן אמור הנני נותן לו
 את בריתי שלום (בריתי ממש). (כ"ט כ"ו) מאי שלום הכא, אלא
 בהווא כתרוא חכו בקדמיתא, בהווא כתרוא אתערו קטטותא בקדמיתא,
 והשתא דאתתקן כתיב הנני נותן לו את בריתי שלום בריתי ממש
 תהא עמיה בשלום, וכגין כך אתיהיב יוד זעירא בשמיה דהא מאתון
 זעיראן היא, לאתחזאה דהא אתתקן מה דאתעקם בקדמיתא, והיא
 אשלימרת עמיה אתא רבי אלעזר ונשיק ידוי אמר כריך רחמנא
 דשאלנא האי מלה ולא אתאביד מנאי תאנא אמר רבי יוסי בהאי
 יומא דכפורי אתתקן למקרי פרשתא דא לכפרא לישראל בגלותא,
 בגין דא סדרא דיומא דא הכא אסתדר, וכגין דמיתתהון דבני אהרן
 מכפרא על ישראל מכאן אוליפנא כל ההוא בר נש דיסורי דמאריה
 אתין עליה, כפרא דחובוי אנני וכל מיין דמצטער על יסוריהון
 דצדיקיא, מעבירים חובייהו דלהון מעלמא ועל דא ביומא דא קורין
 אחרי מורת שני בני אהרן דישמעון עמיה ויצטערו על אבודיהון
 דצדיקיא ויתכפר להון חובייהו וכל דמצטער על אבודיהון דצדיקיא
 או אחית דמעין עלייהו קדישא כריך הוא מכרין עליה ואומר (ש"ס ו)
 וסר עונך וחטאתך תכפר, ולא עוד אלא דלא ימותון בנוי ביומוי ועליה
 כתיב (ס"ט כ"ג) יראה זרע יאריך ימים וגומר:

ויאמר יי אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא ככל עת אל הקדש
 וגומר רבי שמעון פתח ואמר (קפ"ח) כל הנחלים הולכים
 אל הים והים איננו מלא וגומר אמר רבי שמעון תוהנא על בני עלמא
 דהא לית ליה עיינין למחזי ולבא לאשגחא, ולא ידעין ולא שויין
 לבייהו לאסתכלא ברעותא דמאריהון, היך ניימין ולא מתערי משנתיהון

עד לא ייתי ההוא יומא דחפי עלייהו חשוכא וקבלא ויתבע ההוא
(דכ"ט ע"ב) מאריה דפקדונא חשבנא מנייהו, וכרוזא כל יומא קדרי
עלייהו, ונשמתייהו אסהידת בהון בכל יומא וליליא • אוריתא ראמת
קלין לכל עיבר מכרות ואומרת, (מס"י ט) עד מתי פתאים תאהבו פתי
(ס"ט ט) מי פתי יסור הנה חסר לב ואמרה לו, לכו לחמו בלחמי ושתי
בין מסכתי • ולית מאן דירבין אודניה, ולית מאן דיתער לביה • תא
חזי ומינין דרי בתראי דייחון, דיתנשי אוריתא מבינייהו • וחכימי לבא
יתבנשו לאתרייהו, (ס"ט לאדרא קדישא) ולא ישתבח מאן דסגירופתח •
זו ליהוא דרא • ומכאן ולהלאה לא יהא דרא כדרא דא עד דרי
דייתי מלכא משיחא • ומנדעא יתער בעלמא דכתיב (ירמיהו ל"ב) כי
כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם • תא חזי כתיב (ירמיהו ל"ב) ונדר
יצא מעדן ותניגן מה שמייה דהוא נהר, הא אוקימנא יוכל שמייה •
דכתיב (ירמיהו י"ז) ועל יוכל ישלח שרשיו • ובספרא דרב המנונא סבא
חיים שמייה, דמתמן נפקין חיים לעלמא, ואינין אקרון חיי מלכא, והיי
אוקימנא ההוא אילנא רבא ותקיפא דמוזן לכלא ביה, אקרי עין חיים,
אילנא דנטע שרשיו באינין חיים, וכלא הויא שפיר • ותאנא ההוא נהר
אפיק נחלין עמיקין במשח רבות, לאשקאה גנתא ולרוואה אלנין
וגטיעין דכתיב (תהלים ק"ד) ישבעו עצי יי ארזי לבנון אשר נטע • ואינין
נחלין נגדין ואתמשכן ומתבנשין בתרין קיימין, (כ"ט סמכין) ואינין כריית
(תרי) קריגין להו יכין וביעז ושפיר • ומתמן נפקין כל אינין נחלין ושריין
לון בתר דרגא דאקרי צדיק דכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם • וכלהו
אזלין ומתבנשין ליהוא אתר דאקרי ים, והוא ימא דחכמתא דרי
הוא דכתיב (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וגומר ואי תימא
דהא מטו לאתר דא ופסקין • ולא תיבין לבתר כתיב אל מקום
שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת • בגין דההוא נהרא לאפסיק
לעלמין • הם שבים לאן אתר שבים, לאינין תרין קיימין נצח והוד •
ללכת בהאי צדיק לאשכחא ברבאן וחידוהייני רזא דתניגין (תהלים ק"ד)
ליתן זיה יצרת לשחק בו • דא צדיק בלם אליה • ישברון לתת אכלם
בעתו • מאן עתו • (דא עתו דצדיק) דא מטרוניתא דאקרי עתו דצדיק
ובגין כך כלהו מתבאן להאי עתו • כלהו דאתניגן לתתא מתת

דא אהונן ורזא דא אוקמנא (סס קמ"ה) עיני כל אליך ישברו וגומר
 כמה דאוקימנא תא חזי בשעתא דהאי (ס) כל מכסס לעתו ומתהפרא
 עמיה, כלהו עלמין בחדו, כלהו עלמין בכרכאן, כדן שלמא אשתכח
 בעלאי ותתאי וכד גרמין חיבי עלמא דתמן לא אשתכחו ברכאן
 דאינון נחלי, וינקא האי עת מסטרא אחרא כדן דינין מתערין בעלמא
 ושלמא לא אשתכחו וכד בעאן בני עלמא לאתברכא, לא יכלין אלה
 על דא דפנהא, בנין דיהער כתרא דיליה, ותתברך מטרוניתא ושתכחו
 ברכאן בכלהו עלמין תאנא בהדיא שעתא בעא משה קמי קדשא
 בריך הוא מלה דא, אמר ליה אי בני עלמא יתובון קמך, על ידימאן
 מתברכאן אמר ליה קדשא בריך הוא ולי את אומר דבר אל
 אהרן אחיק, דהא ביריה מסיראן ברכאן לעילא ותתא ויאמר "אל משה
 דבר אל אהרן אחיק, ואל יבא בכל עת אל הקדש וגומר" אמר רבי
 אבא זמנין אית קמי קדשא בריך הוא, לאשתכחא רעוון ולאשתכח
 ברכאן ולמתבע בעיתי, וזמנין דרעוון לא אשתכחו וכרכאן לא מזדמנן
 ודינין קשיין מתערין בעלמא, וזמנין דדינא תלי תא חזי זמנין אית
 בשתא דרעווא אשתכח וזמנין אית בשתא דדינא אשתכח וזמנין
 אית בשתא דדינא אשתכח ותלייא וזמנין אית בירחי דרעווא אשתכח
 (רכ"ס ע"ב) בהו, וזמנין אית בירחי דדינין אשתכחו ותליין על כלא
 זמנין אית בשבועי דרעוון משתכחו, וזמנין אית בשבועי דדינין משתכחו
 בעלמא, וזמנין אית ביומי דרעווא אשתכח בעלמא ועלמא אתכפסמא
 וזמנין אית ביומי דדינין תליין ומשתכחו, ואפילו בשעתי ועל דא
 בתיב (קהלפ"ב) ועת לכל חפץ וגומר וכתיב (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך
 וגומר וכתיב (ישעיה כ"ה) דרשו "כהמצאנו וכתיב (תהלים י') למרה "י
 העמד ברחק תעלים לעתות בצרה וכתיב (ירמיה ל"ה) מרחוק י נראה
 לי וזמנין דאידהו קרוב דכתיב (תהלים קמ"ה) קרוב "לכל קוראיו"
 כגון כך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגומר רבי שמעון אמר הא
 אוקימנא מלה בעתו והכי הוא ודאי והבא אתא קדשא בריך הוא
 לאזהרא לאהרן, ולא יטעי בההוא חוכא דטעו בני, דהא האי עת

ידיעא

(5) כ"י יחוד יסוד ומלכות ור"ח ע"כ כל אלוך גימטריא חזני כדדיע וכוסאך דירש כמה קדפי ער' כמכילך ור"ח מי סת' ס עת
 יסוד ויעידך עכ"ד וקפסך כל סוד מכסס לעת ו' תת' מאלין:

ידעא, בגין כך לא ישעי לחברא עת אחרא לגבי מלכא • הדא הוא
 דכתיב ואל יבא בכל עת אל הקדש • כלומר אף על גב דיחמי עידן
 דאתמסר בידא אחרא לאתנהגא עלמא, ויתמסר בידוי לייחד ביה
 לקרבא ליה לקדשא, דהא אנא ושמי חד הוא • ובגין כך (ס"ה לקרבא
 ליה לקדשא בריך הוא דהא האי עת ידע בגין כך) ואל יבא בכל
 עת אל הקדש ואי בעי למנדע במה יעול • בזאת • בזאת יבא אהרן אל
 הקדש • דהאי זאת היא עת דאחירת בשמי, בהאי ידרשימא בשמי
 יעול אל הקדש (אבל) ואל יבא בכל עת • תאנא אמר רבי יוסי כתיב
 (קטלת ג) את הכל עשה יפה בעתו, האי מלה אוקמה בוצינא (ס"ה
 בשמא) קדישא והכי הוה, דתנינן ארת הכל עשה יפה בעתו
 והכי הוא ודאי • את הכל ודאי • עשה יפה בעתו דא כדא,
 ולא יתערבון אחרנין בינייהו • בעתו ממש ולא באחרא, בגיני כך
 אזהרותא לאהרן ואל יבא בכל עת אל הקדש, אבל במה יעול, בזאת
 במה דאוקימנא דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש רבי ארעור
 הוה יתיב קמי אביה אמר ליה כתיב בכנישתא דקרח ויאבדו מתוך
 הקהל, מאי ויאבדו, אלא כמה דכתיב (כמדרכי י"ז) והאבדתי את הנפש
 ההיא מקרב עמה • (ס"ח כתיב בכני אהרן (ויקרא כ"ג) ותצא אש מלפני
 יי ותאכל אותם וימותו • וכתיב בכנישתא דקרח ואש יצאה מאת יי
 ותאכל את החמשים ומאתים איש, סלקא דעתך דשקילין דא כדא) •
 אמר רבי שמעון שאני אינון בני אהרן, דלא כתיב בהו אבידה כאינון
 דכנישתא דקרח דכתיב בהו ויאבדו מתוך הקהל • וכתיב (כמדרכי י"ז)
 הן גוענו אבדנו כלנו אבדנו, לאכללא אינון דאקריבו קטרת בוסמין
 מאתן וחמשין דאתאבדו ודאי • ואלין לא אתאבדו • אמר ליה כתיב
 ואל יבא בכל עת אל הקדש • וכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש,
 גיין דאמר ואל יבא בכל עת, אמאי לא כתיב במה זמנא יעול •
 אמר ליה (רבי) אלעזר הא אתמר, ומלה חד הוא זמנא חד הוא הוה
 ידעי כהני • אבל על מה דחאכו בגוי בעא לאזהרא הכא והא אתמר
 אמר ליה ואנא הכי סבירנא, ובגין לאתיישב מלה בעינא • אמר ליה
 אלעזר ברי תא חזי, כל קרבנין וכל עלוין גייחא הוא דקדשה בריך
 הוא, אבל לא הוה גייחא במה דהאי קטרת • דקטורת מעליא מכלא,

ובגין כך הוו מעלין ליה לגו בנו בלחישו והא אתמר • ובגין כך לא
 אתענשו כל בני נשא בשאר קרבנין ועלוון כמו בקטורת, דכל פלחנא
 דקדשא בריך הוא הבא אתקטר ואתקשר יתיר מכלא, ועל דא אקרי
 קטרת, והא אתמר (משלי כ"ז) שמן וקטרת ישמח לב • פתח רבי שמעון
 ודרש (סיר ט') לריח שמניה טובים וגומר האי קרא אסתכלנא ביה והכי
 הוא • לריח • מאי ריח • ריח דקטרת דאיהו דקיקא ומעליא ופנימאה
 מכלא • וכד סליק ההוא ריח לאתקשרא בההוא משח רבוות דנחלי
 מבועא, אתערו דא בדיא ואתקטרו כחדא, וכדין אנן משחן טבאן
 לאנהרא כמה דאת אמר לריח שמניה טובים • וכדין אתרק משח
 מדרגא לדרגא, באינן דרגין דאקרון שמא קדישא הדא הוא דכתיב
 שמן תורק שמך על בן עלמות אהבוך • מאי עלמות, כמה דאוקימנא
 עלמות עולמות ממש • דבר אחר על בן עלמות אהבוך כמה דאת אמר
 (תהלים מ"ו) על עלמות שיר וכלא חר ובספרא דרב המנונא סבא כתיב
 מאי עלמות כמה דאת אמר (משלי ל"ח) ותתן טרף לביתה וחק
 (ירמ' ע"ט) לנערותיה • נערותיה הני עלמות, אהבוך, לברכא שמך
 ולזמרא קמך, ומתמן אשתכחן ברכאן בכלהו תתאי, ומתברבין עלאין
 ותתאין • דבר אחר על בן עלמות אהבוך, שפיר הוא מאן דאמר על מוח
 אהבוך, דהא במלה דא מאריהון דדיגין אתבסמן, ובגין דהאי קטרת
 אתקטר במשחא דלעילא יתיר, אתחשב קמיה דקדשא בריך הוא
 סבך קרבנין ועלוון • אמרה בנסת ישראל אנא בקטרת ואנת במשחה,
 משכני אתריך נרוצה וגומר • נרוצה, כמה דאת אמר על בן עלמות
 אהבוך • אנא וכל אכלוסין, דהא כלהו בי אחידן, ועל דא משכני, דהא
 בי תליין • הביאני המלך חדריו, אם יעול לי מלכא באדריו, נגילה
 ונשמחה כך אנא וכלהו אכלוסין • תאנא כלהו אכלוסין בשעתא
 רכנסת ישראל חדאת ומתברכא, כלהו חראן ודינא לא שריה • כדין
 בעלמא • ועל דא כתיב (תהלים נ"ו) ישמחו השמים ותגד הארץ • כי
 בענן אראה על הכפרת • אמר רבי יהודה זכאין אינן צדיקיא דקדשא
 בריך הוא בעי ביקריהון • ותנינא מלך בשר ודם, אי בר נש רכיב על
 סוסיא דיליה בר קטלא הוא, קדשא בריך הוא ארכיב אליהו על דיליה
 דכתיב (תהלים ל' כז) ועל אליהו בסערה השמים וגומר • הבא מאי כתיב

ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת • וקדשה בריך הוא עייליה
 למשה ביה הדרא הוא דכתיב (שמות כ"ד) ויבא משה בתוך הענן בתוך
 הענן ממש • כי בענן אראה על הכפרת הדרא הוא דכתיב (ישעיה ד')
 זברא יי על כל מכוז הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן • וכתיב
 (שמות מ') כי ענן יי על המשכן יומם • ותאנא האי דכתיב (ס"ג ל"ד) וירד
 יי בענן • בענן אראה על הכפרת • תאנא אתר דהוו שראן אינון
 כרובי, כמה דאוקימנא כרובים על אתר הוו יתביין (כ) ותאנא תלת זמנין
 ביומא אתרחיש נסא בגדפייהו, בשעתא דאתגלי עלייהו קדושה
 דמלכא, אינון מגרמייהו סלקין גרפייהו ופרסין לון וחפיין על כפורתא,
 לכתר קמיטין גרפייהו ונאחזין בגרפייהו (ס"ג ונאחזין בגופייהו) כמה
 דאת אמר (ס"ג כ"ה) והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה, פורשי ולא
 פרושי • סוככים ולא סוככים דהא כאת (ס"ג בזאת) הוו קיימי וחראן
 בשכינתא • אמר רבי אבא מה בעא הכא כי בענן אראה על הכפרת,
 וכתיב בזאת יבא אהרן • והא כהנא לא חמי לשכינתא בשעתא כד
 הוה עאל • אלא עננא הוה נחית וכד הוה נחית מטא על האי כפרת,
 ומתערין גרפייהו דכרובין ואקשי ליהו ואמרי שירתא, ומר שירתא
 אמרי (תהלים ל"ו) כי גדול יי ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים •
 האי בד סלקי גרפייהו, בשעתא דפרסין להו אמרי כי כל אלהי העמים
 אלילים ויי שמים עשה • כד חפיין על כפרתא אמרי (ס"ג) לפני יי כי
 בא לשפוט את הארץ ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים • וקלרוון
 הוה שמע כהנא במקדשא, כדן שוי קטררת באתריה, ואתכוון במה
 דאתכוון בגין דיתברך בלא, וקלרוון) וגרפי כרובייה סלקין ונחתין
 זומרי שירתא, מחפיין לכפרתא וסלקי להו הדרא הוא דכתיב סוככים
 סוככים דייקא • ומנא לן דקלרוון אשתמע כמה דאת אמר (יחזקאל ב')
 ואשמע את קול וגומר • אמר רבי יוסי ועמים במישרים, מהו במישרים

כמה

(כ) ג' אלן ענין ים כתיב וכו' כפרת ויתר כ"כ כי כשון קיבוע רשתי על מה דלא כתיב פריז אלף פירי וס' מפיק ל"ס מרלא
 כתיב פירוש אלף פירי ולענות לא חייטין כיון שלא ניכר ענית זה כהנסיח חל"ו וזה"ש שיש כדרינו • ועוד דפס' מוכר ססוק כל
 מלכים כי סכרובים פירוש כנפים ילא ש"ך לר"י פירוש כנפים כי כשלא כשאלת פיריז סיה יכול לימר פירוש כי סכרובות סמיכנו
 אל כנפים מש"כ כשוא מוכרם • ונתת סכרובים כן זה ל"ס למזח סמיכלת יעש כנפים בלתי פרוזות רק קמועות כרי סספריס
 סריאזנה שיעזו ססיה דרך סס ואת"כ יקמטו כנפיהם פעם אחת כחלילת ע"י סס ולכן ספיק לס מרלא כתיב פירוש סלי יורס ססוי
 פעול'ס מחלר ופרשת יתוי סכ"כ ראי'ס על סל' לכד עשו כן כפעם ראשונה אלף סכפל זמן סיו כן דלפת'ס סיל"כ וסוי סכרובים פירוש
 דמרת'ס ס' כ'סם יכליריק מלת וסוי סיה מ'אמש סס' סיו ספור'ס אז ולא את"ך אך מדכתיב פירוש ססוי מחלר נרא'ס ס"ל סס' סיה
 כהם כח לפירוש כנפים ככל זמן סרמ'ו •

כמה דאת אמר מישרים אהביך, לאכללא תרין כרובין דכר ונוקבא
 מישרים ודאי. ועל דא ועמים במישרים. וכתיב (כמדכר ז') וישמע את
 הקול מדבר אליו. מבין שני הכרובים וידבר אליו. רבי יצחק אמר
 מכאן אוליפנא, דבכל אתר דלא אשתכח דכר ונוקבא, לאו כדאי
 למחמי אפי שכינתא דדא הוא דכתיב (תהלים ק"מ) ישבו ישראל את
 פניך. ותנינן כתיב (דברים ל"ב) צדיק וישר הוא, דכר ונוקבא, אוף הכא
 כרובים דכר ונוקבא ועלייהו כתיב (תהלים ז"ט) אתה כוננת מישרים.
 ועמים במישרים. ובגניי כך (שמות כ"ה) ופניהם איש אל אחיו והא
 אוקימנא :

תניא אמר רבי יוסי זמנא חדא הוה צריכא עלמא למטרא, אתו לקמיה
 (ס"א אולו לגביה) דרבי שמעון רבי ייסא ורבי חזקיה ושאר
 (דכ"ט ע"ט) חברייה. אשבחוהו דהוה אויל למחמי לרבי פנחס בן יאיר
 הוה ורבי אלעזר בריה, בין דחמא לון פתח ואמר (תהלים קל"ג) שיר
 המעלות הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מאי שבת אחים
 (ס) גם יחד. כמה דאת אמר ופניהם איש אל אחיו, בשעתא דהוו חד
 בחד משניחין אנפין באנפין כתיב מה טוב ומה נעים. וכד מהדר
 דכורא אנפוי מן נוקבא, ווי לעלמא כרין כתיב (משלי י"ג) ויש נספה
 בלא משפט. בלא משפט ודאי. וכתיב (תהלים ס"ט) צדק ומשפט מכון
 כסאך, דלא אויל דא בלא דא. וכד משפט מתרחק מצדק ווי לעלמא.
 (כדין כתיב ויש נספה בלא משפט) והשתא חמינא דאתון אתיתון
 על דכורא לא שריא בנוקבא. אמר אי לדא אתיתון גבאי תיבן
 דהאי יומא אסתכלנא דיתהדר כללא למשרי (ס) אנפין באנפין. ואי
 לאוריתא אתיתון שרו גבאי. אמרו ליה לכלא קא אתינא לגבי דמר,
 ישתמיט חד מנן לבשרא לאחנא שאר חברייה, ואנן גתיב לקמיה דמר,
 עד דהוו אזלי פתח ואמר (סיר א') שחורה אני ונאווה בנות ירושלים
 וגומר. אמרה כנסת ישראל קמי קדישא בריך הוה, שחורה אני
 בגלותא, ונאווה אני בפקודי אוריתא, דאף על גב דישאל בגלותא לא
 שבקי לון. כאהלי קדר, דאינון בני קטירה (ס"א ביני טוריא) דאתקדרו
 אנסייהו

(א) ס' מסי נס : (ב) פירוש כשער סכנאם ס"ב שלניק סלוחו כמח יסיר יכיל לגרוס וזו אפילו כחול וסגיחד סכנס רשכ
 כס ס מוסיף דמיע'ם ולכן כמחל סכנת חורו' ס'יס ס'ס' יס' ז'ין ס'ס' ולמ' מש' כשער סכנאם חוויב ספוא סגורס'ן ס'ס סכ
 סת וי'ע ס'לוס ד'י'ס'ל ורמל וז'ס ד'ססר כלל ל'ת סל יעקב ורמל סלל ככל ק'מת ס'ס'ל'ף :

אנפיייהו תדירא, ועם כל דא כיריעות שלמה, כההוא חיזו שמיא למרבי
 דכתיב (תהלים ק"ד) נוטה שמים כיריעה. אל תראוני שאני שהחררת,
 מאי טעמא אל תראוני, בגין שאני שחררת, ששופתני השמש דלא
 אסתכל בי שמשא לאנהרא לי כדקא יאות. ישראל מה אינון אמרין
 בני אמי נחרו בי. מאן אנון בני אמי, אלין רברכין ממנן תריסין על
 שאר עמין. דבר אחר בני אמי ממש כמהדאת אמר (איכס ג') השליך
 משמים ארץ וגומר, וכר השליך משמים ארץ, שמוני נוטרה את הכרמים,
 מאי טעמא, בגין דכרמי שלי לא נטרתי. ותנינן בני אמי ודאי אסתכמו
 עלי, כלומר כד אתעדו ארץ משמים, כמה דאוקימנא דכתיב (שמות כ')
 ותצב אחותו מרחוק, והכא אתמר ודאי הנרה מה טוב ומה נעים
 שבת אחים גם יחד ובהו. אוקימנא (כ"א) והכא אוקימנא גם יחד, כמה
 דאת אמר (ויקרא כ"ו) ואף גם זאת בהיותם, שבת אחים בכלל. בין
 דכתיב גם, לאכללא כל אינון דלעילא, דכל שולטנותא בההוא אתר
 אשתכח. דבר אחר הנרה מה טוב ומרה נעים וגומר. אלין אינון
 חברייא, בשעתא דאינון יתבין כחדא ולא מתפרשן דא מן דא, בקדמיתא
 אתחזון גוכרי מגיחי קרבא דבעו לקטלא דא לדא. לבתר אתהדרו
 ברחימותא דאחיה, קדשא בריך הוא מהו אומר הנרה מה טוב ומרה
 נעים שבת אחים (כ"ב) גם יחד. גם לאכללא עמרוון שכינתא, ולא עוד
 אלא קדשא בריך הוא אצית למלולייהו וניחא ליה וחדו בהו. הדא
 הוא דכתיב (מלאכי ג') אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי וישמע
 ויכתב ספר זכרון לפניו וגומר. ואתון חברייא דהכא, כמה דהוירגון
 בחביבותא ברחימותא, מקדמת דנא, הכי גמי מכאן ולהלאה. לא
 התפרשון דא מן דא, עד דקדשא בריך הוא (כ"ג) יחדו עמכון ויקרי
 עלייכו שלם, וישתכח בגינכון שלמא בעלמא. הדא הויה דכתיב
 (תהלים קכ"ב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. אזלו. עד דהוו
 אזלי מטו לבי רבי פנחס בן יאיר. נפק רבי פנחס ונשקיה, אמר זכינא
 לנשקא שכינתא זכאה חולקי, (כ"ד) אתקין להו טיקלי דערסי (כ"ה) קפטורי
 דקילטא

(כ) גימטריא דרבי: (כ) כל סתו רמו לכתובתס יחד ככתוב כאלר קמ"ד. חמ"ו: (ג) תיקו לטס משקל סתוה ר"ל כפטי סתוה
 (ו) וסמ"ל פי' סתוה ככורוס לכתב: (ד) ר"ל קאריס סקלוטיס מכרעו מעס ח' לחבירו כדמיון מעס אל פרקיס שעושים כחכליס
 וקאריס ויקס מעס שיבטו שליס:

דקילטא • אמר רבי שמעון (6) אוריתא לא בעיהכי, אעבר להון ויחיבו
 אמר רבי פנחס עד לא ניכול נשמע ממאריה דאוריתא מלה דהא רבי
 שמעון כל מלוי באתגלייא אינון, איהו גברא דלא דחיל מעילא ותתא
 למימר לון • לא דחיל מעילא דהא קדשא בריך הוא אסתבס
 (ר"ס ע"ב) ביה • לא דחיל מתתא כאריה דלא דחיל מבני ענא • אמר
 רבי שמעון לרבי אלעזר בריה אלעזר קום בקיומך ואימא מלה חדתא
 לגבי דרבי פנחס ושאר חברי' • קם רבי אלעזר פתח ואמר וידבר
 " אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגומר • האי קרא אית לאסתכלא
 ביה דאתחזי דיתרא איהו • דהא כתיב בתריה ויאמר " אל משה
 דבר אל אהרן אחיך • מכאן שירותא דפרשתא, האי קרא דלעילא
 מאי דכתיב וידבר " אל משה, מאן הוא דאמר ליה • ולבתר ויאמר
 " אל משה • אלא בשעתא דקדשא בר"ה יהב קטרת בוסמין לאהרן
 בעא דלא ישתמש ביה בחייו בר נש אחרא • מאי טעמא דאהרן
 אסגי שלמא בעלמא • אמר ליה קדשא בריך הוא את בעי לאסגאה
 שלמא בעלמא, על ידך יסגי שלמא לעילא, הא קטרת בוסמין יהא
 מסור בידך מכאן ולהלאה • ובחייך לא ישתמש ביה בר נש אחרא •
 גרב ואביהוא אקדימו בחי' דאבוהון לאקרבא מה דלא איתמסר להו
 ומלה דא גרים להון דטעו ביה ותאנא משה הוה מהרהר, מאן גרם
 לון טעויתא דא, והוה עציב • מה כתיב וידבר " אל משה אחרי מות
 שני בני אהרן, ומה אמר ליה בקרבנתם לפני " וימותו, בהקריבם לא
 בתיב, אלא בקרבנתם • אמר ליה קדשא בריך הוא למשה, דא גרמא
 להו דדחקו שעתא בחי' אבוהון וטעו בה והיינו דכתיב אשר לא צוה
 אותם • אותם לא צוה, אבל לאהרן צוה • ומרה תרין בני אהרן על
 דדחיקו שעתא בחי' אבוהון, גרמו לגרמיהו כל כך • אנא לגבי אבא
 ורבי פנחס ושאר חברי'א, על אחת כמה וכמה • אתא רבי פנחס
 נשקיה וברכיה • רבי שמעון פתח ואמר (שי"ב) הנה מטתו שלשלמה
 ששים גבורים סביב לה וגומר • הנה מטתו שלשלמה • מאי מטתו,
 דא כרסי (ג"פ ערסא) יקרא דמלכא דכתיב ביה (משלי ל"ב) בטח בה לב
 בערה • שלשלמה, מלכא די שלמא כלא דיליה הוא, ששים גבורים

היא
 ד"ל

סביב

(6) נהוים אינם רובם כיום והטכני סמטה מ: ג כס ויטני (ולג רבי ליטנ על מטיפים כמלכות סדינים עם וילוכות קצורים • סד"כ :

סביב לה, דאתאחדן בסטרהא מדינא קשיא, ואיקרון (ה) שתין פולסי
 דנורא (ס"ה) שתין מזינין זיוני קשיין) דההוא נער אתלבש בהו מימיניה
 שננא דחרבא תקיפא, משמאליה גומרי דנורא תקיפא, דמתאחדא
 בגליפוי (ס"ה) בקליפוי) בשבעין אלף להטי נורא דאכלא, ואינון שתין
 מזיני זיוני קשיין, מאינון גבורן תקיפן דההיא גבורה עלאה דקדשא
 כריך הוא הדא הוא דכתיב מגבורי ישראל • ותאנא בהאי ערסא
 מה כתיב בה ותקם בעור לילה, בד ינקא מסטרא דימינא, (ס"ה) סטרא
 דדינא) ותתן טרף לביתה • מאי טרף, כמה דאת אמר (מכס"ה) וטרף
 ואין מציל (הדא הוא דכתיב) כלם אחווי חרב מלמדי מלחמה, זמינין
 בכל אתר למעבד דינא, ואקרון (ט) מארי דיבבא ויללא • איש חרבו
 על ירכו, כמה דאת אמר (תהלים ל"ה) חגור חרבך על ירך גבור • מפחד
 בלילות, הא אוקמוה מפחדה דגהינם וכו' • אבל מפחד בלילות,
 כלומר כל דא מאן אתר נטלין, מפחד • מההוא אתר דאקרי פחד •
 כמה דאת אמר (בראשית ל"ה) ופחד יצחק היה לי • וישבע יעקב בפחד
 אביו יצחק • בלילות, בזמנין דאינון מתפקדין למעבד דינא ותאנא
 כתיב (משלי ל"ה) זממה שדה ותקחהו • הדא הוא דכתיב (איוב מ') וכל
 חית השדה ישחקו שם, ועל דא כתיב (תהלים ק"ד) זה הים גדול ורחב
 ידים וגומר שם אניות יהלכון וגומר • כמה דאת אמר (משלי ל"ה) היתה
 כאניורת סוחר ממרחק תביא לחמה, ממרחק ודאי, מרישא דמוחה
 ומעילא דרישא תביא לחמה, על ידא דצדיק בד מזדוונן כחד, כדין
 חדו בכלא הדא הוא דכתיב לותן זה יצרת לשחק בו • תאנא אלף
 וחמש מאה (ג) מארי תריסין, מארי דשולטנותא, אתאחדן מהאי סטרא
 דאינון גיברין • בידי דההוא דאקרי נער (ד) ארבע מפתחין רברבן,
 תנייניא אזלין תחות ספינה דהאי (ד"ס ע"ב) ימא רבא לארבע זיין, דא
 אזיל לסטרא דא ודא אזיל לסטרא דא • וכן כלהו ארבע חיזו דאנפין
 אתחזיין בהו, וכד אתפלילין בחד כתיב (יחזקאל ה') ודמורת פניהם פני
 אדם, פניהם דכלא. אפי רברבי ואפי זוטרי כלילין כחד לעילא, תרי

סלקין

(ה) ה"א מלקים כ"ר אל משלם סמנטיים מכו"ך כ"פ ה"א וכו' אל משלם סמנטיים מכו"ך כ"פ י"ב סק ע"ב ועיין לקמיה דף ע"ב
 ס"ב ימ"ש כי נלע"ר ר"ט דמכא סוף קנא דמס"א ממתי' דמס"א ס"ב א"ח"י סס דכרי סמוסמת ס"ב דמניגס • מ"א"ן : (ב) כע"ל
 תיובס וכאריס ובכל דקא אל ממאלת סרין : (ג) כ"ל סטיא כסיד ס"ס אלטיס דיידין : (ד) כנא' פירש ססס א"בא"ן ס"ס"א :

סלקין ושאטין, ותרין (6) מגרופין בידייהו. (ב) אלף טורין סלקין ועאלין
 (ס"א אלין טמירין עאלין וסלקין) בכל יומא משקוידהווא ימא לבתר
 אתעקרו מנה וסלקין לימא אחרא לירת חושבנא לאינון דאתאחדן
 בשערהא (3) תרין בנין ינקין כל יומא דאקרון מאלרי ארעא ודא הוא
 רזא דספרא דצניעותא דכתיב (יטווע ב') וישלח יהושע בן נון מן
 השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר, ואלין ינקין מתחורת סטרי
 אברהא. תרין בנות בתחות רגלהא (ס"א ואלין ינקן מסטרא דאברהא
 תרין בנת בתחותהא) ועל דא כתיב (בראשית י') ויראו בני האלהים
 את בנות האדם, ואלין מתאחדן בטרפי (ס"א בטופרי) דההיא ערסא
 ודא הוא דתנינן דכתיב (מלכים ב' ג') אז תבאנה (ה) שתים נשים זונות
 אל המלך, אז תבאנה ולא מקדמת דנא, ובזמנא דישראל לתתא
 אהדרון קדל מבתר קדשא בריך הוא מה כתיב (ישעיה ג') עמי נוגשיו
 מעולל ונשים משלו בו ודאי. בידא שמאלא שכעין ענפין דמגדלין
 בין נוגי ימא, כלהו סומקי כוודא, ועילא מנהון ענפא חד סומקא יתיה
 דא סליק ונחית, וכלהו אתחפיין בשערהא. מארי דלישנא בישה כד
 נחית, חוייא אתעביד, מקפץ על טורין מדלגא על טנרי, עד דישכח
 טרפא דאחיד בטופרי ויכול. כרין שכיר ואתחור לישניה לטב, זכאין
 אינון ישראל דמזמנין ליה טרפיה, אהדר לאתריה (ס"א לבתריה) עייל
 בנוקבא דתהומא רבא, כד (ס"א סליק סלקין) סלקין מארי דרמחין וסייפין
 דלית לון חושבנא, סוחרניירו דאינון שתין עלאין דסוחרניה דהאי
 ערסא, אלף אלפין ורבא רבוון קיימין בכל סטרא דהאי ערסא לעילא
 ומניה אתזנון, כלהו מקמיה (ס"א ומניה אתזנון. ליה פלחין כלהו קמיה)
 יקומון. מתחות כלהו נפקין כמה אלף ורבבן דלית לון חושבנא, ונחתין
 ושאטין בעלמא, עד דתקעי מארי שופרא ומתבנשי. והני בזוהמא
 דטופרי אחידן. דא ערסא כליל לון, דא ערסא רגלוהי אחידן בארבע
 סטרי עלמא, כלא עאלין בכללא דאשתכח לעילא ואשתכח לתתא
 בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ועל דא כתיב הנה. מאי הנה, כגין
 דזמינא לכלא לעילא ותתא ורשומא האי ערסא מכלא, אדנאי אתקרי

רבנא

(6) כמין כף שמנין כו הקרוס: (כ) כל אלמס כריכוע עס ה אחיות כרו סר ועס ער על כריכוע סא עיר וס' סריכרז סק
 סכית רי סרי אף וגם סיה סוד ריכוע ורלהיס דספין: (ב) כ' מיתין ריא דקליפס: (ד) כ' מיתין דקליפס דליע כו דירס ס' כין
 דכניס כ' כל כ'ע ק' עלמא דניקבא ס' סמ' א:

צבאות, אתכנש תמן • וכד נפק מתמן כההוא דרגא דאקרי יסוד, לדהיא
חכמה זעירא כדן אתקרי לשון למודים • ונפיק לאתערא לאיגון
קדישי עליונין • כדן כתיב " אלהים נתן לי לשון למודים • ולמה
לדעת לענות את יעף דבר, וקדשא בריך הוא יהיב האי לבוצינא
קדישא רבי שמעון • ועוד דסליק ליה לעילא לעילא, בגין כך כל מלוי
באתגלייא אתמרו ולא אתכסיין • עליה כתיב (כמדבר י"ב) פה אל פה
אדבר בו ומראה ולא בחידות • פתח רבי יסאואמר (מלכים ב' ה') ויי
נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה
וגומר • ויי נתן חכמה לשלמה, דא הוא דתנינן כיומי דשלמה מלכא
קיימא סיהרא באשלמותא • כאשר דבר לו, כמה דאתמר ליה (ר"ס כ"א)
החכמה והמדע נתון לך • ויהי שלום בין חירם ובין שלמה • וכי מר
(בין) האי להאי • אלא הכי תנינן ויי נתן חכמה לשלמה, והאי חכמה
במאי אוקים לה • אמר רבי יוסי אוקים לה בהאי בקדמיתה •
דשלמה עבד דנחית לחירם מההוא דרגא דהוה אמר (ויחזקאל כ"ט) מושב
אלהים ישבתי וגומר דתניא חירם מלך צור עבד גרמיה אלוה, בתר
דשלמה אתא עבד ליה בחכמתיה דנחית מההוא עיטא ואודי ליה
לשלמה • ובגין כך (מלכים ב' ה') ויהי שלום בין חירם ובין שלמה •
ותנינן אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה דשדר ליה חד שירא ונחית
ליה שבעה מדורין דניהנם וסלקיה, ושדר ליה פתקין בכל יומא ויומא
בידיה, עד דאהדר ואודי ליה לשלמה • ותנינן (ויסי רכ"ג דכ"ה) שלמה
ירית לה לסיהרא בכל סטרוי • בגין כך בכלא שליט בחכמתיה •
ורבי שמעון בן יוחאי שליט בחכמתיה על כל בני עלמא, כל איגון
דסלקין בדרגוי לא סלקין אלא לאשלמא עמיה (אי לא שלמין עמיה) •
פתח רבי יוסי ואמר (סו"כ כ') יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה וגומר
יונתי דא כנסת ישראל, מה יונה לא שבקת בן זונה לעלמין • כך
כנסת ישראל לא שבקת לקדשא בריך הוא לעלמין • בחגוי הסלע •
אלין תלמידי חכמים דלא משתכחי בנייתחא בעלמא דין • בסתר
המדרגה • אלין תלמידי חכמים הצנועין, דבהון חסידין דחלי קדשא
ברוך הוא, דשכינתא לא אעדי מנייהו לעלמין • כדן קדשא בריך
הוא תבע בניייהו לכנסת ישראל ואמר, הראיני את כראיך השמיעני

את קולך כי קולה ערב, דלית קלא משתמע לעילא אלא קלא דאינון
 דמתעסקי באורייתא • ותאנא כל אינון דמתעסקי באורייתא בליליא,
 דיוקניהון אתחקק לעילא קמי קדשא בריך הוא, וקדשא בריך הוא
 משתעשע בהו כוליה יומא ומסתכל בהו, וההוא קלא (דהכא) סליק
 ובקע כל אינון דקיעין עד דסליק קמי קדשא בריך הוא • כדון כתיב
 כי קולך ערב ומראך נאוה • והשתא קדשא בריך הוא חקק דיוקנא
 דרבי שמעון לעילא • וקליה לעילא לעילא סלקא, ומתעטרא בכתרא
 קדישא, עד דקדשא בריך הוא מתעטר ביה בכלהו עלמין ומשתבח
 ביה • עליה כתיב (ישעי' ע"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר
 בך אתפאר :

פתח רבי חייא ואמר (קס"ג) מה שהיה כבר הוה ואשר להיות
 וגומר • מה שהיה כבר, היינו דתנינן עד לא ברא קדשא בריך
 הוא האי עלמא, הוה ברי עלמין וחריב לון • עד (דס"ח ע"ט) דקדשא
 בריך הוא סליק ברעותיה למכרי האי עלמא, ואמליך באורייתא, כדון
 אתתקן הוא בתקוניו ואתעטר בעטרוי, וברא האי עלמא • וכל מאן
 דאשתבח בהאי עלמא, הא הוה קמיה (והא סליק מקמיה) ואתתקן
 קמיה • ותאנא כל אינון דברי עלמא דאשתכחו בכל דרא ודרא, עד
 דלא ייתן לעלמא הא הוה קיימי קמיה בדיוקניהון • (והכי תאנא)
 אפילו כל אינון נשמתין דבני נשא עד לא יחתון לעלמא, בלהו גליפין
 קמיה ברקיעא בההוא דיוקנא ממש דאינון בהאי עלמא • וכל מרה
 דאולפין בהאי עלמא, כלא ידעו עד לא ייתון לעלמא, ותנינא האי
 באינון זכאי קשוט • וכל אינון דלא משתכחין זכאין בהאי עלמא,
 אפילו תמן מתרחקין מקמי קדשא בריך הוא, ועאלין בנוקבא דתהומא
 דבא, ורחקין שעתא ונחתין לעלמא • וההיא נשמתא דילהון הוה
 אולפנא, כמה דאינון קשי קדל בהאי עלמא, כך הוה עד לא ייתון
 לעלמא, וההוא חולקא קדישא דיהב לון, רמאן ליה ואזלין ושאטין
 ומסתאבין בההוא נוקבא דתהומא דבא, ונטלי חולקיהון מתמן, ורחקין
 שעתא ונחתין לעלמא. אי זכי לבתר ותב בתויבתא קמי מאריה, הוא
 נטיל ההוא חולקא דיליה ממש הדא הוא דכתיב (קס"ג) מה שהיה כבר
 (נקרא שמו) (ס"ג) ואשר להיות וגומר • תא חזי בני אהרן לא אשתכחו

בישראל כוונתייהו בר משה ואהרן, ואינון אקרונ אצילי בני ישראל . ועל דטעו קמי מדכא קדישא מיתו . וכי קדשא בריך הוא בעי לאובדא לון, והא תנינן ברזא דמתניתין דקדשא בריך הוא עביד חסד בכלא, ואפילו ברשיעי עלמא לא בעי לאובדא לון, והני זכאי קשוט סלקא דעתך דאינון אתאבירו מעלמא, זכותא דילהון אן הוא . זכותא דאבוהון אן הוא . זכותא דמשה הכי נמי, ואינון היך אתאבירו . אלא הכי אוליפנא מבוצינא קדישא, דקדשא בריך הוא חס על יקרא דילהון ואתוקר גרמיהון לגו . ונשמתהון לא אתאבירו והא אוקימנא . ותא חזי עד לא מיתו בני אהרן כתיב (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו וגומר אקרי שמייה פנחס, דהוה זמין לאתקנא עקימא הדא הוה דכתיב וישר להיורת כבר היה . ותאנא כלהו זכאי קשוט עד לא ייתון לעלמא, כלהו אתתקנו לעילא ואקרונ בשמהן . ורבי שמעון בן יוחאי מן יומא דברא קדשא בריך הוא עלמא, הוה (ב) ארמן קמי קדשא בריך הוא ואשתכח עמיה ומדשא בריך הוא קרי ליה בשמיה, זכאה חולקיה לעילא ותתא עליה כתיב (משלי כ"ג) ישמח אביך ואמך . אביך דא קדשא בריך הוא ואמך דא כנסת ישראל :

פתח רבי אבא ואמר (שי"ב) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו, האי קרא אוקמוה חברי'א בשעתא דקדשא בריך הוא אשתכח וזמין בטורא דסיני למיהב אורייתא לישראל, נרדי נתן ריחו ישראל יהבו וסליקו ריחא טב דקאים ואגין עלייהו לדרי דרין, ואמרו (בראשית ה') כל אשר דבר יי נעשה ונשמע דבר אחר עד שהמלך במסבו, בעוד דסריק משה לקבלא אורייתא מקדשא בריך הוא ואתחקק בתרי לוחי אבנין ישראל (ג) שבקו ההוא ריחא טבא דהוה מתעטר עלייהו ואמרו לעגל אלה אלהיך ישראל . השתא האי קרא ברזא דחכמתא הוא . תא חזי כתיב (סיוכ"ח) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, האי נהרא אתפשט בסטרוי בשעתא דמזדווג עמיה בזווגא שלים האי עדן (זווגא) בהווא נתיב דלא אתיידע לעילא ותתא, כמה דאת אמר (שמות ט"ו) נתיב ליה ידעו עיט, ואשתכחו ברעותא (כ"ג ס"ד כ' שמות כ"ד ה') דלא מתפרשן תדירא חד מחד . כרין נפקין מביעין ונחלין ומעטרי לבן קדישא

(א) כל לטח כמלך כרמלית סתם נעתיקין לוד סתם רכ"ב . כ"ה וכו' . ח"ס : (ב) סגן ר"ל שגן סגן, ולא סגן חסון . ס"ה :

קדישא בכל אינון כרין כתיב (ס"ב) בעטרה שעטרה לו אמו ובההיא
 שעתא ירית ההוא בן (6) אחסנתא דאבוי ואמיה, וכרין הוא אשתעשע
 בההוא ענוגא ותפנוקא ותאנא בשעתא דמלכא עלאה בתפנוקי
 מלכין יתיב בעטרוי, כרין כתיב עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריתו,
 דא יסוד דאפיק ברכאן לאזדווגא מלכא קדישא (רס"ב ע"ב) במטרוניתא
 (כהאי דרגא) וכרין אתייהבון ברכאן בכלהו עלמין, (ונפקין) ומתברכין
 עלאין ותתאין, והשתא הא בוצינא קדישא מתעטר בעטרוי דהאי
 דרגא, והוא וחברייא סליקו תושבחן מתתא לעילא, והיא מתעטרה
 באינון תושבחן. השתא אית לאפקא ברכאן לכלהו חברייא מעילא
 לתתא בהאי דרגא קדישא, ורבי (ס"ב דרבי) אלעזר בריה לימא מאינון
 מלין מעליין דאוליף מאבוי:

פתח רבי אלעזר ואמר (כרמטות כ"ט) וירא והנדה באר בשדה וגומר.
 ונאספו שמה כל העדרים וגומר הני קראי אית לאסתכלא בהו
 וברוא דחכמתא אינון, דאוליפנא מאבא והכי אוליפנא. וירא והנדה
 באר בשדה. מאן באר, דא הוא דכתיב (כמדכר כ"ב) באר חפרוה שרים
 כרוה נדיבי העם. והנה שם שלשה עררי צאן רובצים עליה. אלין
 אינון נצח הוד יסוד, דאלין אינון רביעין עלה וקיימין עלה, ומאלין
 אתמלייא ברכאן ההיא באר. כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים, דהא
 מן האי באר אתזנו עלאין ותתאין, (כ"ב עלמין תתאין) ומתברכאן בלהו
 כחדא, והאבן גדולה על פי הבאר, דא הוא דינא קשייא דקיימא עלה
 מסטרא אחרא לינקא לה, (כ"ב מינה) ונאספו שמה כל העדרים. אלין
 אינון שית כתרי מלכא, דמתכנשי בלהו ונגדי ברכאן מרישא דמלכא
 ומריקן בה. וכד אתחבראן בלהו כחדא לארקא בה כתיב וגללו את
 האבן מעל פי הבאר, מנדרין (ס"ב מגנדרין) לההוא דינא קשייא ומעברין
 ליה מינה. והשקו ארת הצאן, מריקין ברכאן מההיא באר לעלאין
 ותתאין. לבתר והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה, תב ההוא
 דינא לאתריה, בגין דאצטריך ליה לבסמא עלמא ולתקנא עלמא.
 והשתא הא קדשא בריך הוא אריק עלייכו ברכאן ממבועא דנחלא
 ומנייכו כל בני דרא מתברכין, וזבאה חולקיכון בעלמא דין ובעלמא

דאהי

דאיתי עלייכו כתיב (ישעיה כ"ד) וכל בנך למודי יי ורב שלום בנך •
 פתח רבי שמעון ואמר (תהלים קמ"ט) יעלו חסידים בכבוד ירננו על
 משכבותם וגומר • תאנא בתלת עשר מכילן אתקשר קשרא דמהימנותא,
 לאשתכחא ברכאן לכלא, וכל מהימנותא דקדשא בריך הוא בתלתא
 אסתימו, ועל דא בתלת עשר מכילן אורייתא מתעטרא כמה דאוקימנא
 מקל וחומר ומגזרה שוה וכו', וכמה זמנין אוקימנא האי • ושמא קדישא
 בהאי מתעטרא • תא חזי בהאי שעתא דבעא יעקב דיתברכין בנוי
 בשמא (ס"א בקשרא) דמהימנותאמה כתיב (בראשית מ"ט) כל אלה שבטי
 ישראל שנים עשר וזאת האתליס דאשתתף עמהון שכינתא ואתקימו
 ברכאן והיינו דכתיב איש אשר כברכתו ברך אותם • מאי כברכתו,
 בההוא דוגמא דלעילא, כברכתו דכל מכילא ומכילא • ותאנא כל
 אינון מכילין סלקין ומתעטרין וגי' חין ברישא חדא, ותמן מתעטרא רישא
 דמלכא, ההוא דאקרי בדרגא עלאה דחסידות וחסידים ירתין כל ההוא
 כבוד דלעילא דכתיב יעלו חסידים בכבוד, בהאי עלמא • ירננו על
 משכבותם בעלמא דאיתי • רוממות אל בגרונם, דידעין לקשרא קשרא
 דמהימנותא בדקא יאות • וכדין חרב פיפיות, מאן חרב פיפיות, דא
 הוא חרב ליי, חרבא דקדשא בריך הוא, פיפיות, להיטא בתרין דינין •
 ולמה • לעשות נקמה בגוים וגומר והא רבי פנחס בן יאיר כתר •
 דחסד רישא עלאה • בגין כך כבוד דלעילא ירית, והוא קשיר קשרא
 עלאה, קשרא קדישא קשרא דמהימנותא • זכאה חולקיה בעלמא דין
 ובעלמא דאיתי • על האי פתורא אתמר (יחזקאל מ"ב) זה השלחן אשר
 לפני יי • קם רבי פנחס ונשיק ליה וברוך ליה ונשיק לרבי אלעזר וכלהו
 חברי'א וברוך לון, נטל כסא וברוך • פתח (ב) ואמר (תהלים כ"ג) תערוך
 לפני שלחן נגד צוררי וגומר • יתבו (ס"א חדר) תמן כל ההוא יומא, והו
 חברי'א כלהו חדאן (דס"ב ע"ב) במילי דאורייתא, וחדוותא דרבי שמעון
 הוה סגי • נטל רבי פנחס לרבי אלעזר ולא שבקיה כל ההוא יומא
 וכל ליליא, והוה חדי עמיה קרא עליה (ישעיה כ"ח) אז תתענג על יי כל
 הדוותא וענגנא יתירא דא דחולקי הוא, (על דא דעמי הוא • על דא
 כתיב (תהלים קמ"ה) אשרי העם שככה לו וגומר) זמנין בההוא עלמא

לאכרוא

לאכרזא עלי זכארה חולקך רבי פנחס דאנת זכיר לכל האי •
 (ד"ס א' י"ב) שלום לך ושלום לעוזרך כי עזרך אלהיך • אשכימו למיזר,
 קם רבי פנחס ואחיד ביה ברבי אלעזר ולא שבקיה למיהך, אוזיף רבי
 פנחס לרבי שמעון וברכיה ולכלהו חברייה • עד דהוו אזלי אמר להו
 רבי שמעון לחברייה (תהלים ק"ט) עת לעשות ליי • אתא רבי אבא ושאל
 בתיב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות וגומר • הני ערבין למה •
 ואהרן למה למיהב ערבין • ופרשתא דא למה • והא אוליפנא קמי
 דמר סדרא דיומא והאי בעינא למנדע פתח רבי שמעון ואמר (כרתי מ"ב)
 ויקח מאתם את שמעון ויאסור אותו לעיניהם וכי מה חמא יוסף
 למיסב לשמעון עמיה יתיר מאחוריה • אלא אמר יוסף בכל אתר שמעון
 (ולוי) פתיחותא דדינא איהו (אינון) • וההיא שעתא דאזילנא מאבא
 לגבייהו דאחי • שמעון פתח בקדמיתא כדינא • הדא הוא דכתיב
 (ס"ג ל"ז) ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא • ועתה
 לכו וגומר • לבתר בשבם (ס"ג ל"ד) ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי, כלהו
 כדינא הוו • טב למיסב דא ולא יתער קטנותא בכלהו שבטי ותנינן
 מאי קא חמא שמעון לאזדווגא כלוי יתיר מכלא • והא ראובן הוה
 אחוה וסמך ליה • אלא שמעון חמא וידע דלוי מסטר דדינא קא אתי
 ושמעון מסטר דדינא קשייא יתיר אתאחד • אמר נתערב חד בחד
 ואנן נחריב עלמא • מה עבד קדשא בריך הוא נטל ליה לחולקיה
 ללוי • אמר מכאן ולהלאה שמעון ליתב (ה) בקופטירא כהדיה בלחודוי
 תאנא בסטרא דאימא תרין גרדיני טהירין (ס"א תריסין) אתאחדן כידא
 שמאלא, והא אוקימנא דאינון מאללי אדעא בכל יומא ויומא • והיינו
 דזא דכתיב (ויחזע כ') שנים אנשים מרגלים • ותאנא זכארה חולקיהון
 דישדאל יתיר מכל עמין עובדי עבודה זרה, דקדשא בריך הוא בעי
 לדכארה להו ולרחמא עלייהו, דאינון חולקיה וערביה הדא הוא
 דכתיב (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו וגומר וכתיב (ס"ג) ירכיבהו על כמתי
 ארץ • על כמתי ארץ דייקא, דהא אינון אתאחדן לעילא לעילא, ועל
 דא קדשא בריך הוא רחימותא דיליה אתרבק בהו הדא הוא דכתיב
 (מלאכי ה') אהבתי אתכם אמר יי • וכתיב (דברים ז') כי מאהבת יי אתכם

וגומר

(ה) פ"י בשלמט השור לכהו ויהיו יסודם קרים לכהו כדי לקמיהו קמ"ד : ס"ה"כ :

ס פ"י חוקני דין

וגומר ומגז רחימותא יתיבא דרחים לרהו יהב לון יומא חד בשתא
 לדכאה להו ולזכאה להו מכל חוביהון דכתיב כי ביום הזה וגומר .
 בגין דיהון זכאין בעלמא דין ובעלמא דאתי ולא ישתכח בהו חובת
 ועל דא ביומא דא מתעטרין ישראל ושלטין על כלרהו גרדינין ועל
 כלרהו טהירין : תאנא

ונתן אהרן על שני השעירים גורלות . ונתן אהרן בגין דאתי מסטרא
 דחסד, על שני השעירים . על דייקא, בגין דתתבסס מטרוניתא,
 גורל אחד ליי וגורל אחד לעזאזל, והא תרין שעירין אינון אמאי חד
 ליי, אלא אמר קדשא בריך הוא יתיב האי גבאי, וחד זייל וישוט בעלמא,
 דאלמלא תרוייהו מזדווגן לא יכיל עלמא למסבל נפק האי אזיל ושאט
 בעלמא, ואשבח להו לישראל בכמה פולחנין בכמה דרגין בכמה
 נימוסין טבין, לא יכיל להו . כלרהו שלמא בנייהו, לא יכיל למיעאר
 בהו בדלטורא . (אזיל ושאט בעלמא אשבח לישראל כהאי גוונא)
 (ג' פ' ישראל לתתא אוף הכי כהאי גוונא) . האי שעירא אחרא שלחין
 ליה במטולא דבל חובייהו דישראל . תאנא כמה חלי טריקין מזדווגן
 (כ' פ' מזדמנן) דאינון תחורת ידיה, וממנן לאללא ארעא על כל אינון
 (דס'ג ע"ב) דעברין על פתגמי אורייתא . וההוא יומא שכיח דלטורא
 (ס' פ' פטרא) למללא בהו בישראל . בד מטא האי שעירא לגבי טורא,
 כמה חידו על חידו מרתבסמין כלרהו ביה . וההוא גרדינין
 דנפיק אהדר ואמר תושבחתא דישראל, וקטיגורא אתעביד סניגורא .
 ותא חזי לאו דא בלחודוי הוא, אלא בכל אתר דבעיין ישראל
 לאתרכאה מחובייהו, קדשא בריך הוא יהיב לון עיטא לקשרא מארי
 דדינא, ולכסמא להו באינון קרבנין ועלוון דקרבין קמי קדשא בריך
 הוא, וכדין לא יכלין לאכאשא . וההוא יומא יתיר על כלא כמה
 דמבסמין ישראל לתתא לכלא, הכי מבסמין לכל אינון דאית לרהו
 דלטורא, (ס' פ' פטרא) וכלא קרבנא הוא ופלחנא דקדשא בריך הוה
 תאנא בההיא שעתא דכתיב ולקח אהרן את שני השעירים וגומר
 מתערין אינון כההוא יומא לעילא, ובעיין לשלטאה (כ' פ' לשטאה)
 ולמיפק בעלמא . ביון דכהנא מקרב אלין לתתא, מתקרבין אינון
 לעילא . כדין ערבין סלקין בכל סטרין, כהנא יהיב ערבין לתתא

תא

כהנא

כהנא יהיב ערבין לעילא כמה דחד אשתאר ביה בקדשא בריך
 הוא לתתא וחד מפקין ליה לההוא מדברא הכי נמי לעילא, חד
 אשתאר ביה בקדשא בריך הוא, וחד נפק ושאט בעלמא לרהוונא
 מדברא עלאה • וחד בחד מתקשר : כתיב

וסמך אהרן את שתי ידיו על
 ראש השעיר החי והתודה

עליו וגומר • בגין כך וסמך אהרן
 את שתי ידיו, רקדשא בריך הוא
 יסתכם על ידיו, על ראש השעיר
 החי • החי דייקא, לאכללא ההוא
 דלעילא, והתודה עליו את כל
 עונותי כמה דכתיב (ויקרא כ')

והתודה אשר חטא עליה ואוקימנא
 עליה, דאתרכי בר נש ואשתאר
 עליה כל ההוא חובא, אוף הכי
 והתודה עליו, בתר דאודי כהנא
 בניייהו דישראל. עליו • כלומר
 ישתארון כלהו עליו • אמר ליה
 רבי אבא אי הכי והא כתיב ולא
 זבחו עוד את זבחיהם לשעירים
 אמר ליה שנהני הכה, דהתם

לשעירים הוו קרבין קרבנא • ובגין
 כך לא כתיב ולא זבחו עוד את
 זבחיהם שעירים, אלא לשעירים
 דהתם לשעירים הוו עבדי פלחנא
 ושולטנותא • והכא ונשא השעיר
 עליו את כל עונותם • וקרבנא לא
 את עביד אלא לקדשא בריך הוא
 תא חוי דבגיני קרבנא מתבסמן
 עלאין ותתאין, ודינא לא שרייא

רעיא מהימנא

פקודא (ס"ד) דא למפלח כהנא
 רבא פלחנא דההוא יומא
 כמה דאצטריך, ולמשלח שעיר
 לעזאזל • רזא דא כמה דאת אמר
 בגין לאתפרשא מעמא קדישא,
 ולא יתבע חזביהון קמי מלכא,
 ולא יקטרג עלייהו, דהא לית ליה
 תקיפו ושולטנו כה, בר כך אתקף
 רוגזא מלעילא • וכההוא דורוגא
 אתהפך לכרתו אפוטרופוסא
 עלייהו, ועל דא אתדחייה מקמי
 מלכא • והא אוקימנא בגין דאיהו
 קין כל בשר • ועמא קדישא יהבין
 ליה כמה דאצטריך ליה שעיר,
 ורזא דא (ברלסטית כ"ו) הן עשו אחי
 איש שעיר, כמה דאיהו בסטר
 דקדושה דכר ונוקבא אוף הכי
 בסטר מסאבו דכר ונוקבא מתלא
 אמר, לכלבא ארמי ליה נרמא
 ילחך עפרא דרגלך • שארו לבן
 זומא מהו לסרוסי כלבא • אמר
 להם (ויקרא כ"ב) ובארצכם לא תעשו,
 כל שבארצכם לא תעשו • כמה
 דאצטריך עלמא להאי • ועל דא

רבי אצטריך עלמא להאי

ושלטא עליהו דישראל . תאנא
 ושלח ביד איש עתי המדבררה .
 מהו איש עתי . אלא רוא דמלה
 הכי הוא, (דס"ג ע"ב) בכל מה
 דאתעביד, בעי בר נש זמין לההיא
 מלה . אית בר נש דברכתא
 אתקיים על ידיה יתיר מאחרא .
 תא חזי מה כתוב ביה בכרהנא
 טוב עין הוה יבורך, אל תקרי
 יבורך אלא יברך, כגין דהוא הוה
 זמין דיתקיים ברכתא על ידוי
 בהאי . ואית בר נש דהוא זמין
 לאתקיימא לווטין על ידוי, ובכל
 מה דישגח לית לווטיה ומארה
 ובעיתותא . ולא שארי ברכתא
 באשגחותא דיליה, כגון בלעם
 דאקרי רע עין, דהוה זמין בכל
 ביש ולא הוה זמין לטב . ואף על
 גב דברוך, ברכתיה לאו ברכתא
 ולא אתקיים וכד הוה לייט כל מאן
 דלייט אתקיים, ואפילו כרגעה
 חדא ועל דא כתוב (כמדבר כ"ד)
 שתם העין . בכל ארור דעיניה
 שלטא אתלטייא . תא חזי מה
 כתוב (סע) וישת אל המדבר פניו .
 כגין דיתער מההוא סטרא ההוא
 דשלטא תמן, וייתי בדלטורייא
 עליהו דישראל, מה כתוב בהו
 בכהני (משלי כ"ב) טוב עין הוה
 יבורך, דהוא הוה זמין בהאי ושארי

אתמר (כראשית ב') והנה טוב מאד
 דא מלאך המות . לית לבטלא
 ליה מן עלמא . עלמא אצטריך
 ליה, אף על גב דכתיב ביה
 (ישעיה כ"ב) והכלבים עזי נפש לא
 ידעו שבעה וגומר לא יתבטלון
 מן עלמא . כלל אצטריך טוב
 ורע . ובגני כך אית לן פיומא דא
 למרמי ליה גרמא לכלבא, עד
 דאיהו גריר, ייעול מאן דייעול
 לגבי היכלא דמלכא ולית מאן
 דימחי כידוי . לבתר יכשכש ליה
 בונביה . מה כתוב והתורה עליו
 את כל עונות בני ישראל, וכתוב
 ונשא השעיר עליו את כל עונותם .
 כיון דאיהו חמי האי שעיר .
 תאובתיה לגביה ולא שתכללא
 כהדיה ולא ידע מאינן חובין דקא
 נטיל שעיר . תב לגביהו דישראל,
 חמי לון בלא חובין בלא פשעין,
 דהא כלהו שראן ברישא דשעיר,
 סליק לעילא ושבח לון קמי קדשא
 בריך הוא . וקדשא בריך הוא חמי
 סהרותא דההוא מקטרגא, והואיל
 ותיאובתיה לרחמא על עמיה,
 אף על גב דאיהו ידע כל עובדא
 חס עליהון דישראל וכלא שרייא
 בדא, כגין דלא יתער רוא דדינא
 מלעילא, ויתתקף האי וישצון בני
 עלמא, דהא דא מסטרא דדינא

קשיא

ברכתא

ברכתא באשנחותא דיליה • ועל
 דא תנינן יסטי בר נש אפילו
 מפאה ארחין ולא יערעבר נש
 דאית ליה עינא בישא • אוף הכא
 ושלח ביד איש עתי, דהוה (ב)
 זמין להאי ורשים להאי, וכדנא
 הוה אשתמודע ביה חר עינא
 יתיר מאחרא פורתא • (ג) סורטא
 דעל עינא אתחפויא בשערין סגיאין
 מכחלא עינא ולא מסתכל במישרי
 האי הוא בר נש זמין להאי וכדקא
 חזי ליה ועל דא כתיב ביד איש
 עתי • בגוש חלבא הוה בר נש
 דבכל אתר דמחי בידוי הוה מית,
 ולא הוה בני נשא מתקרבין בהדיה,

קשייא קא אתי • ואי יתער האי •
 בחובי בני אינשי אתער • דהא
 לית ליה אתערן לסלקא לעילא
 לאתערא דינא קשייא, בר בריל
 חובי בני נשא • דהא בשעתא
 דבר נש עביד חובא, אתכנש האי
 וכמה אלף סייען דיליה, ומתכנפי
 תמן ונטליה ליה וסלקי לעילא
 רחמנא ליישובן • ועל כלא יתב
 קדשא בריך הוא עיטא לישראל
 לאשתובא מכל סטרין • ועל דא
 כתיב (תהלים קמ"ה) אשרי העם שכבה
 לו אשרי העם שיי אלהיו : ע"כ

פקודה מ"ה ליטב כסוכה וגו' ר"ג ב'

בסיריא הוה בר נש דבכל אתר דאסתכל אפילו לטב, כלא אתהפך
 לביש • יומא חר הוה חר בר נש אזיל בשוקא, והוה אנפוי נהירין •
 אתא ההוא בר נש ואסתכל ביה ואתבקע עיניה • בגין כך בכלא
 הוה בר נש זמין להאי ולהאי • ועל דא כתיב טוב עין הוא יבורך אל
 תקרי יבורך אלא יבורך • ותאנא האי בר נש דהוה אזיל למדברא,
 כד מטא ביה בההוא שעירה, הוה סליק לטורא ודחי ליה בתרין ידוי •
 ולא הוה נחית לפלגות טורא עד דאתעביד שייפין שייפין • וההוא
 בר נש הוה אמר כך ימחו עונות עמך וכולי • ובגין דסליק ההוא
 קטיגוריא ואתעביד סניגוריא דישראל • כדן קדשא בריך הוא כל
 חובייהו דישראל, וכל מה דכתיב באינון פתקין דלעילא לארברא
 חובייהו דבני נשא, נטיל לון ורמי לון כדחאי גונא לאתר דאתקרי
 מצולות ים • הדא הוא דכתיב (מכס"ו) ותשליך במצולות ים כל
 חטאתם • תאנא • ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי

עוים

(ב) לזכור ק' דמקן לא סיו מכיחיס ישראל לטילכו דמשאנע דסיו רוביס לוכית גס כוס סכסכיס וכמ"ג ספר"ח כמיס ח"יס וכבר סק
 כ"ד פ"ו דיומא דאגיו כמורא דמח כלתס אנס ומסס סרמ"ק סקסס מלשון זס ע"ג • מל"ן : (כ) פירוש נכוח טיניי מכיס"ס
 כזצ"ח יכית ועי כילכע גיון כחיל שכי כי חל"ס סעיניס גיון סקירא כללכו כל"ו סו"ל • סכ"ב :

עזים לחטאת , ומאת ערת, בגין דיהא מכלהו ויתכפר לכלהו .
 דהא כל חובייהו דבני ישראל הכא תליין, וכלהו מתכפרי בדי .
 (דסיד ע"ב) ולא סגי מבר נש חר . (6) ומאן אתר אתנסיבו, מאינון קופין
 דבעזרה נטלין אנרא, ואייתי להו מאינון דמי דהו מכלהו . וההוא
 שעירא אחרא דהו אשתאר לקדשא בריך הוא, עבדין ליה חטאת
 בקדמיתא, והא אוקימנא כאן אתר הוה מתקשרא . ולכתר דאמתקריבין
 הני ומתבסמין כלא, ואשתארו ישראל זכאין קמי קדשא בריך הוא
 מכל חובין דעברו וחבו קמיה . דהא הוא דכתיב כי ביום הזה יכפר
 עליכם וגומר . תו אמר רבי שמעון (בראשית כ"ו) ויאמר יעקב אל לבקה
 אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק, מאי קא רמיז, אלא ודאי
 עשו איש שעיר הוא, מההוא דאקרי שעיר, דהא מההוא סטרא אתי
 ואנכי איש חלק, גבר מההוא דפליג לכל שאר עמין דברבין ממנן .
 דכתיב (דברים ר') אשר חלק יי אליהך אותם וכתיב (ס"ג ל"ב) כי חלק יי
 עמו וגומר . תו איש חלק, מתרי שעירים ואשתאר חר . דכהנא פליג
 להו חר לחולקיה, וחד לקדשא בריך הוא . אמאי . בגין דיטעין על
 כתפוי כל חובי דיעקב דכתיב ונשא השעיר עליו את כל עונותם,
 עונותתם . תאנא בההוא יומא כמהפתחין פתיחן לקבליהון דישראל
 לקבלא צלותיהון . זכאה חולקיהון דישראל דהא קדשא בריך הוא
 כעא לזכאה לון ולדכאה לון דהא הוא דכתיב כי ביום הזה יכפר
 וגומר . בהאי יומא אתעטר כהנא בכמה עטרין . בההוא יומא פלחנא
 דכהנא יקרא ורב מכל פלחנין . לכלא ירב חולקת באינון קרבנין
 דקדשא בריך הוא . כהאי יומא אתעטר (ס"ב) אתער) חסד בעלמא, על
 ידא דכהנא מקרב קרבנין על חוביהון דעמא . על חוביה בקדמיתא,
 ולכתר על חוביהון דעמא . מקרב עלוון עליה ועל עמא והא אוקימנא
 מלי . עד דהו אזלי יתבו בחד חקל וצלו . נחרת חר עננא דאשא
 ואסחר לון . אמר רבי שמעון הא חמינא דקדשא בריך הוא דעוּתא
 דיליה הכא נתיב . יתכו והו אמרי מלי דאורייתא :

פתח ואמר (משלי כ"ה) מים קרים על גפּש עיפה ושמועה טובה מארץ
 מרחק . הא אסתכלנא כמלוי דשלמה מלכא וכלהו בחכמה

אמר

אמרן . תא חזי שלשה ספרין דחכמתא אפיק שלמה לעלמא, וכלהו
 בחכמתא עלאה . שיר השירים חכמה . קהלת תבונה . ומשלי דעת .
 לקבל תלתא אלין עבד תלתא ספרים . שיר השירים כנגד (ה) חכמה
 הכי הוא . קהלת לקבל תבונה הכי הוא . משלי לקבל דעת במאי
 אתחזי . אלא כל אינון קראי בתרי גונוי אינון . רישא וסיפא תרי גונוי
 אתחזיון, וכד מסתכלי בקראי דא כליל דא ודא כליל דא . ובגין
 כך שקיל לקבליה דדעת, האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה
 רישיה . וכד אסתכלנא ביה כלא כליל חד בחד, בין מסיפיה לרישיה
 בין מרישיה לסיפיה . שמועה טובה מארץ מרחק, מים קרים על נפש
 עיפה . מים קרים על נפש עיפה, ושמועה טובה מארץ מרחק, ודא ודא
 גיחא דרוחא, כמה דהאי גיחא דרוחא כך האי גיחא דרוחא . עד
 דהו יתבי אתא חד בר נש אמר אנתו דרבי שמעון (ב) אתסיאת
 ממרעהא . וחברייא שמעו קלא, דקדשא בריך הוה (ג) שבק לאינון
 חובי דדא . אמר רבי שמעון אתקיים הכא קרא ושמועה טובה מארץ
 מרחק, הכי הוא גיחא דרוחא, כמו מים קרים על נפש עיפה . אמר
 להו נקים וגויל דקדשא בריך הוא ארחיש לן בנסין פתח ואמר מים
 קרים על נפש עיפה, דא אורייתא, דכל מאן דזבי למלעי באורייתא
 ומרוי נפשא מינה, מה כתיב ושמועה טובה מארץ מרחק, קדשא בריך
 הוא אכריו עליה כמה טבאן לאוטבא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי
 דא הוא דכתיב ושמועה טובה מאן אתר . (ד) מארץ מרחק . מאתר
 דקדשא בריך הוא הוה רחיק מניה בקדמיתא . מאתר דהוה בר נש
 בדבכו עמיה בקדמיתא . דכתיב (אויב כ) וארץ מתקוממה לו . מההוא
 אתר (דס"ד ע"ב) מקדימין ליה שלם . דא הוא דכתיב מארץ מרחק .
 וכתיב (ירמיהו ל"א) מרחוק יי נראה לי ואהבת עולם אהבתך על פן

משכתיך חסד : (כאן חסד)

ויצא אל המזבח אשר לפניי . וכפר עליו רבי יהודה פתח ואמר
 (תהלים ל) מזמור לאסף אל אלהים . דבר ויקרא ארץ ממזרח

שמש

(א) פ"י כפ"י קדש וקטלת מיוחד על ו' סככים ומשלי ככל פסוק דכר ופסכו ס"ד חסד ונכרס . סרמ"א : (ב) נרפאת מתללים :
 (ג) עירוש לפטוריהו סס"ו כדור כעס סס"א דיוקא ולא דמי למ"א רכיבו סל"י וז"ל כמאמר ר' מירוש דא"ל דליזכו כל דרך לט"ב חס
 ג"א כמלא כע"ס אלא ר"ל כל ניוולוחיו וכי' ע"כ וד"ק : (ד) אפסד לימיו כס מרחק נר' כול'ו סל"י כסוד ככל יסוד ככל ופידך כס
 ונכרס ר"ס כ"ב'ו כמ"א סל"י וז"ל וז"ל סס"כ . סל"י :

כדן חרוותא וברכאן אשתכח בעלמא • תאנא אמר רבי אבא כלהו
 הכי, ועילא מנהון סרכין תלתא • בההיא שעתא דאתער האי בקר
 ומתערין תשבחו, כל אינון אלף וחמש מאה וחמשין רבוא, אתמנא
 עליהו חד ממנא והימן שמיא, לקבליה דלתתא ותחות ידיה סרכין
 ממנן עליהו לאתקנא שירתא • בההיא שעתא דאתער זמנא דבין
 הערבים, וזמרון כל אינון אלף וחמש מאה ותשעין אלף רבוא מארי
 דיללה, אתמנא עליהו חד ממנא וידותון שמיא לקבליה דלתתא •
 ותחות ידיה סרכין ממנן עליהו, לאתקנא ההוא זמרא כמה דאת אמר
 (ס"ב כ"ה) זמיר עריצים, בההיא שעתא דמטי ליליא, מתערין בר אינון
 דמברא לפרוכתא, כדן שכך כלא ופטרלא לא אשתכחודינין דלתתא
 מתערין, וכלהו אתמנן בחדא אלין על אלין עד דאתפליג ליליא, בתר
 דאתפליג ליליא ומתבנשי כלהו, אתמנא עליהו חד ממנא וכניש לכל
 משירין כמה דאת אמר (כמרכ"י) מאסף לכל המתנות וגומר • ואסף
 שמיא לקבליה דלתתא • ותחות ידיה כל אינון סרכין ממנן ומבשרי
 תהלות עד דאתי צפרא, כיון דאתי צפרא קם ההוא גער יונק
 משרי אמיה לדבאה לרהו, ועאל לשמשא. כד אתער בקר כדן היא
 שעתא דרעווא, דאשתעי מטרוניתא במלכא, ומלכא משיך מניה חד
 (רס"ה ע"ב) חוטא דברכאן על מטרוניתא, ועל אינון דמזדווגי עמה •
 מאן אינון דמזדווגי עמה, אינון דמשתדלי באורייתא בליליא כד
 אתפלג • רבי שמעון אמר זכאה חולקיה מאן דאתי עם מטרוניתא,
 (ה) בשעתא דאתת לקבלא אנפי מלכא לאשתעי ביה • ואשתכח
 עמה בשעתא דאשיט מלכא ימינא לקבלא למטרוניתא • הדא הוא
 דכתיב (ספלים קל"ט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ימי מאי אחרית
 ים • ההיא שעתא אחרית דההוא ים הוא, דכד אתפלג, שירותא הוה
 ודינא הוה, והשתא אחרית הוא דילה, דמסתלקין דינהא ועאלת
 בגרפוי דמלכא היא וכל אינון דמזדווגין עמה • הדא הוא דכתיב
 אשכנה באחרית ים • ותאנא כל אינון דמשתדלי באורייתא בשעתא
 דאתפליג ליליא, אשתתף בשכינתא • וכד אתי צפרא ומטרוניתא
 אתחברת עם מלכא, הוא אשתכח עמה עם מלכא • ומלכא פרים על

כלהו

כלהו גרפוי • הרא הוא דכתיב (סס מ"ב) יומם יצוה יי חסדו וכלילרה
 שירה עמי וגומר • תאנא בהיא שעתא אבהן מודמנין במשרוניתא,
 וקדמין לאשתעי בהדה ולא תחברא עמה • וקדשא כריך הוא מליל
 עמה בהו • והוא קארי לה לפרסא עלה גרפוי • הרא הו"ה דכתיב
 (סס ל) מזמור לאסף אל אלהים יי דבר ויקרא ארץ וגומר • אל דא
 (ה) נהירו דחכמתא ואקרי חסד • אלהים דא גבורה • יהוה דא שלימינא
 דכלא רחמי • ועל דא דבר ויקרא ארץ וגומר :

(פ) רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אבוי אמר ליה הא תנינן
 אלהים בכל אתר דינא הוא, יוד הא ואז הא אית אתר
 דאקרי אלהים, כגון אדני יהוה • אמאי אקרי אלהים, והא אתון
 רחמי אינן בכל אתר • אמר ליה הכי הוא כתיב בקרא • דכתיב
 (דכ"ט ד) וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי הוא האלהים • וכתיב
 (מלכ"ט ה' י"ח) יי הוא האלהים • אמר ליה מלה דא ידענא, דבאתר דאית
 דינא אית רחמי, ולזמנין באתר דאית רחמי אית דינא • אמר ליה תא
 חזי דהכי הוא, יהוה בכל אתר רחמי • ובשעתא דמהפכי חייבייא רחמי
 לדינא, כדין כתיב יהוה וקרנין ליה אלהים • אבל תא חזי רוא דמלה, תלת
 דרגין אינון, וכל דרגא ודרגא בלחודוי • ואף על גב דכלא חד ומתקשרי
 בחד ולא מתפרשי דא מן דא • תא חזי כלהו נטיען וכל אינון כיוצינין,
 (דמתלהטין) כלהו נהירין ומתלהטן ומתשקיין ומתברכאן מההו"ה
 נהרא דנגיד ונפיק, דכלא כליל ביה (תרי יוסטאי) וכללא דכלא ביה •
 והאי נהרא אתקרי א"ס לגנתא, ועילא מגנתא, כגין דערן משתתף
 בהדה ול"ה פריש (ס"ה כ) מינה, וכגין כך כל מבויעין נפקין ונגדין
 ואשתקיין לכל עיבר, ופתחין בה פתיחין • ועל דא רחמי מינה משתכחין
 ורחמין פתיחין בה • וכגין דקרינן לה אס, נוקבא גבורה, ודינא מינה
 נפיק, ואקרי רחמי בלחודה, הא (ג) מסטרהא דינין מתערין • וכגין כך
 כתיב ברחמי ונקוד בדינא, אתון ברחמי ואתנגיד דינא מסטרהא
 כגוונא דא יהוה, האי דרגא חד • דרגא תנינא מסטרהא דהאי קדמאה
 נפיק ואתער דרגא אחרא דאקרי גבורה, והאי אקרי אלהים בארין

אתון

(ה) מי שהסדר הוא עקב שחכמתו וכן כפרתו לך כך ד' א' וכפרתו לו ריש דל"א וי"ל כל ככל אחר נסיוו רב דחכמתה עילא וכן פירש
 ר"ס כ: (ב) עיין כיאיר מאמר זה כפירוש כשער מוח: תכנתה פ' א': (ג) היא כסוד החכמה שהיא מאתרויים של א"מית ושל מ"שטנא
 פ"י מאתרויים ועיין בתל"ו סמ"ו:

אתון ממש ושירותא (חד) מועיר אנפין הוה, וביה אתאחיד, ובגין דאתאחיד (האי) כהאי כתיב (ב) "הוא האלהים" כי "הוא האלהים באלין אתון, והוא חד ודא הוא דרגא תניינא" דרגא תליתאה צדק, כתר א כתר אה, האי כי דינא דמלכא ותאנא אדני הכי כתיב והכי אקרי, וכנסת ישראל כהאי שמא אתקרי. והאי שמא כאתר דא אשתלים, ואלין אינון תלתא דרגין דאקרוין בשמהן דדינא, וכלא מתקשר חד כחד כלא פרודא כמה דאוקימנא אמר ליה אי ניתא קמיה דאבא הא שמענא כהאי (י"ס ב) דכתיב (שמות ג) אהיה אשר אהיה, וליה קאימנא ביה אמר ליה אלעזר ברי הא אוקמוה חכרייא, והשתא כחד מלה אתקשר כלא, (דס"ה ע"ב) ורוא דמלה הכי הוא אהיה דא כללא דכלא דכד שבילין סתימין ולא מתפרשן וכלילן בחד אתר כדן אקרי אהיה כללא כלא סתים ולא אתגלייא בתר דנפק מניה שירותא, והוא נהר אתעבר לאמשבא כלא, כדן אקרי אשר אהיה, כלומר על כן אהיה, אהיה זמין לאמשבא ולאולדא כלא, אהיה כלומר השתא אנא הוא כלל כלא, כללא דכל פרטין אשר אהיה, דאתעברא אימא וזמינת לאפקא פרטין כלהו, ולא תגלייא שמא עלאה לכתר בעא משה למנדע פרטא דמלה מאן הוא, עד דפריש ואמר אהיה, (ס"א יהוה) דא הוא פרטא, והכא לא כתיב אשר אהיה (ויחי ק"ה) ואשכחנא כספרא דשלמה מלכא, אשר (ב) בקיטורא דעדונא (ג) קסטורא בחברותא עלאה אשתבח, כמה דאת אמר (בראשית ל) באשרי כי אשרוני כנורת, אהיה (ד) זמינא לאולדא, תא חזי היך נחירת מדרגא לדרגא לאודעא רוא דשמא קדישא (לאחזאה קדישא בריך הוא) למשה, בקרמיתא אהיה כללא דכלא, סתים דלא אתגלייא כלל כמה דאמינא וסימנא (משלי ח) ואהיה אצלו אמון וגומר. וכתיב (איוב כ"ח) לא ידע אנוש ערכה וגומר לכתר אפיק (רוא דשירותא עלאה ראשיתא דכלא ו) ההוא נהרא דאיהו אימא עלאה, ואתעברת וזמינא לאולדא, ואמר אשר אהיה, זמינא לאולדא ולתקנא כלא. לכתר שארי לאולדא ולא כתיב אשר

אלא

(א) - רש"י סרמו דסרי חיי"ם כנימטריא כ"ו וחס כתיב כ"ו ל"י כ"ף ר"ו כוס סמילי ס"א ס"ו כנימטריא אלפס כמלא ר"ח כנימטריא חיי"ם וס"ח כנימטריא אלפס וס"ו כ"ו סוף אלפס "א"ס כס"מ"ב: (ב) כקישור סעירון סטור סחכמ"ח עם סכיכס סטור סוכל סטליון (כ"י"ח קשר סענוג ס"כור ס"ז כק"ח א"ר ל"חן א"ז"ר יעירון כסחכמ"ס ועיין מק"מ פירוש סכל - סרס"ב): (ג) יחוד גמור כמלא: (ד) מיכן לסיליב ועיין ריש פרש"י בראשית ע"ו ע"א:

אלא אהיה, כלומר השתא יפיק ויתתקן כללא • בתר דנפיק כללא
 ואתתקן כל חד וחד באתריה, שבק כללא ואמר יהיה דא פרטא ודא
 קיומא • וכההיא שעתא ידע משה רזא דשמא קדישא סתים וגלייא
 ואתדבק מה (6) דלא אתדבקו שאר בני עלמא זכאה חולקיה • אתא
 רבי אלעזר ונשיק ידוי • אמר ליה אלעזר ברי מכאן ולהלאה, אזדהר
 דלא למכתב שמא קדישא אלא בדקא יאורת, דכל מאן דלא ידע
 למכתב שמא קדישא בדקא יאות ולקשרא קשרא דמהימנותא, קשרא
 דחד בחד בגין ליחדא שמא קדישא • עליה בתיב (כמדכר ט"ו) דבר י
 בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת וגומר • אפילו דגרע חד דרגא או
 חד קשרא מאת חד מנייהו • תא חוי י בקדמיתא, כללא דכלא סתים
 מכל סטרין • שבילין לא מתפתחין, כללא דדכר ונוקבא קוצא דיווד
 דלעילא רמזא לאין • לבתר י דאפיקהווא נהרא דנגיד ונפיק מניה,
 ולא תעברא מניה ה, כהאי בתיב (כלאסית כ') ונהר יוצא מעדן (שמות פ"ג ט"ו)
 יוצא ולא יצא • בגין כך לא בעיית לאתפרשא מניה • ובגין כך בתיב
 רעיתי • ואי תימא נהר כתיב, משמע חד, והא הבא תלתא, הכי הניא
 ודאי • י אפיק תלתא ובתלתא אתכלל כללא • י אפיק לקמיה ההוא
 נהר ותרין בגין דינקא להו אימא, ואתעפרת מנייהו ואפיק לון • לבתר
 ה • כגוונא דא ה • ואינון בגין תחות אבא ואימא • בתר דאולידת
 אפיקת בן דכר ושוייה לקמה, ובעי למכתב ו, והאי ירית אחסנתא
 דאבא ואימא, וירית תרין חולקין ומניה אתון בדתא • ועל דא בעי
 למכתב לבתר ויה כחדא • כמה דה קדמארה ייה כחדא ולא בעי
 לאפרשא לון • אונף הבא ויה כחדא ולא בעי לאפרשא לון • והי
 אוקימנא מלי • ולא תר אחרא סלקין הני מלי • זכאה חולקיהוון
 דצדיקייא דידעין רזין עלאין דמלכא קדישא ואתחזון לאודארה ליה
 דדא הוא דכתיב (תהלים ק"מ) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את
 פניה • תאנא אמר רבי יהודה (ס"ג) אל אלהים י דבר ויקרא ארץ •
 שלימו דכלא שלימו דאבהן קדישי • דבר ויקרא ארץ • לאשתכחא
 בכנסת ישראל בשלימו בחדוותא • ומאן אתר הויא אשתכח עמה •
 הדר ואמר מציון מכלל יופי אלהים הופיע • תאנא בר בעא קדשא

כ"ד

בריך הוא למברי עלמא דלתתא, בלא כגוונא דלעילא. עבד ליה •
 עבד ירושלם אמצעיתא דכל ארעא • ואתר חר דאקרי ציון
 עלה • ומהאי אחר מתברכא, ובהאי אחר דציון, שארי עלמא
 לאתבנאה ומניה אתבני הדא הוא דכתיב אל אלהים • דבר ויקרא
 ארץ ממזרח שמש עד מבואו • ומאן אתר • מציון מכרל יופי
 (דס"ו ע"ב) אלהים הופיע, כלומר מציון דהוא שלימו דיופי דעלמא אלהים
 הופיע • תא חזי לא אתברכא ירושלם אלא מציון • וציון מעילא, וכלא
 חד בחד אתקשר • תאנא אמר רבי יהודה ויצא אל המזבח אשר
 לפני • ובפר עליו • אל המזבח סתם • (כב יבול) כמה דאתעביד
 לתתא אתעביד לעילא, וכלא אתקשר חר בחד • ותאנא כמה דבהאי
 יומא מבפר כהנא לתתא הכי נמי לעילא • וכד כהנא דלתתא מסדר
 פולחניה, כהנא דלעילא הכי נמי, (כב יבול) לא אשתכח לעילא עד
 דאשתכח לתתא • ומתתא שארי לסלקא קדושה דמלכא עלאה,
 ומשתכחין כלהו עלמין חר קמיה דקדשא בריך הוא • אמר רבי
 יהודה אלמלא הוו ידעי ישראל אמאי קדשא בריך הוא פקיד עליהו
 דישראל, לאזכחא להו יתיר מכל שאר עמין, נדעון דהא קדשא בריך
 שביק רידיה, ולא גבי מנהון חר ממאה • תאנא קדשא בריך הוא
 כמה דתיבין כמה חילין אית ליה, כמה שולטנין ממנן משתכחין
 בפולחניה, וכד זמין להו לישראל בהאי עלמא, אבתר לון בכרתין
 קדישין כגוונא דלעילא, אשרי לון בארעא קדישא, כגין דישתכחו
 בפולחניה • קשיר לבלהו עלאי כהו בישראל, וחדון לא עאלין קמיה,
 ופולחנא לא אתעביד קמיה לעילא, עד דישראל עבדין לתתא, וכד
 זמנא דישראל משתכחין בפולחנא דמאריהון לתתא, הכי נמי לעילא •
 (כב יבול) בזמנא דישראל בטלי פולחנא לתתא, בטלי לעילא, ופולחנא
 לא אשתכח לא לעילא ולא לתתא • ועל דישראל בטלו פולחנא •
 דקדשא בריך הוא כד שראן בארעא, הכי נמי לעילא כל שבן לבתר
 אמר קדשא בריך הוא ישראל, אי אתון ידעין כמה אוכלוסין כמה
 חילין מתעכבין בגנייבו, תנדעון דלית אתון כדאי למיקם בעלמא
 אפילו שעתא חדא • ועם כל דא מה כתיב (ויקרא כ"ו) ואף גם זאת
 בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגומר • ויצא אל המזבח אל

המוכח סתם • אשר לפני יי סתם • וכפר עליו, לבתר ויצא ועשה את
עולתו ואת עולת העם וגומר וכפר עליו, מאי קא מיירי אמר רבי
יוסי לאתערא חסד בעלמא בקדמיתא • תאנא כתיב וכפר על הקדש
מטמאות בני ישראל • מאי וכפר על הקדש, אלא אמר רבי אלעזר
הא תנינן, חייבייא עבדין פגימותא לעילא, ומתערין דינין, וגרמין
לאסתאבא מקדשא, (ס) וחויא תקיפא שארי לאתגלאה • וכדין דינין
מתערין בעלמא, ובהאי יומא בעי כהנא לדכאה כלא, ולאשתרא
(ס"א ולאשתרא) כתר א קדישא דיליה, דהיא רישא דמלכא, בגין דייתי
מלכא לאשראה במטרוניתא • וכד רישא דמלכא נטיל, כלא נטיל,
וייתי לאזרווגא במטרוניתא, ולאשתרא חידו וברכאן בעלמא (ס"ב)
בגין דייתי מלכא לאזרווגא במטרוניתא, ולאשתרא חידו וברכאן
בעלמא, וכד רישא דמלכא נטיל כלא נטיל) אשתכח דכל שלמא
(כ"ג שלימו) דעילא ותתא ככהנא תלייא, דאי אתער כתר א דיליה, כלא
אתער וכלא בשלימו אשתכח • ועל דא כתיב וכפר על הקדש •
בקדמיתא וכפר על הקדש, לאסגאה שלמא בעלמא, ולאסגאה
חידו בעלמא • וכד חידו דזווגא אשתכח במלכא ובמטרוניתא, כל
שמישין וכל בני היכלא כלהו אשתכחו בחידו, (וכל חידו דערמא)
וכל חובין דחבו קמי מלכא אתכפר להו • דרא הוא דכתיב מקל
חטאתיכם לפני יי (פ) תטהרו • ובגין כך כתיב וכל אדם לא ירייה
באהל מועד בכאו לכפר בקדש עד צאתו • בשעתא דעאל לזווגא
להו, ובשעתא דמזדווגין מלכא ומטרוניתא, ההיא שעתא וכפר בערו
ובער ביתו : תאנא

וכל אדם לא יהיה באהל מועד רבי יצחק פתח (סג) וזכרתי את בריתי
יעקוב ואף את בריתי יצחק וגומר • האי קרא אוקמוה תא חזי
בשעתא דישראל בגלותא, כב יכול קדשא בריך הוא עמהון בגלותא •
דהא שכינתא לא אערי מנייהו לעלמין • בזמנא דישראל אשתכחו
בגלותא דככל, שכינתא בנייהו שרייא, ותבאת עמהון מן גלותא •
ובזכות אינון צדיקייא (רס"ו ע"ב) דאשתארו בארעא, שארת בארעא
ולא

(6) ונחש סחוק מחזיל לסקנלות וסוף נחש סקדמוני : (ב) כל חטטרי בנימטריא כח וסוף כסוד פתיח עילאח דל"סו מחסר דע"י
נמכס יורדין ד' קיוורי לבישא דל"ס"א :

ולא אעדי מנייהו לעלמין . אמר רבי יהודה דאתהדרת מטרוניתא במלכא, ואתהדר כלא כדלולא דמלכא, בגין כך אקרון אנשי (ב) כנסת הגדולה, כנסת הגדולה ודאי . תאנא בכל זמנא דישראל בגלותא, אי אינון זכאין, קדשא כריך הוא אקדים לרחמא עלייהו ולאפקא לון מגלותא . ואי אינון לא זכאין, מעכב לון בגלותא עד ההוא זמנא דאתגזר . וכד מטא זמנא ואינון לא אתחזיין . קדשא כריך הוא אשגח ליקרא דשמיה, ולא אנשי להו בגלותא הדא הוא דכתיב וזכרתי את בריתי יעקוב וגומר . אלן אבהן דכלא, רזא דשמא קדישא רבי חייא אמר מאי טעמא יעקב קדמאה הכא . אלא בגין דיעקב כללא דאבהן, והוא אילנא קדישא, בגין כך דשמא קדישא ביה אחידת, והבי קרינן (ג) יעקוב כו' . רבי יצחק אמר ואו כאתווי תלת עשר מבילן, דירית ירותא בתלת עשר מבוועין דמבוועא סתימא קדישא . רבי אבא אמר ואו אמאי כליל ו' א' ו', אלא ו' דיתבי על כורסייא כמה דאת אמר (יחזקאל ב) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה . (ד) א' סתים כגווייה ולא אתגלייא . ודא הוה דכתיב (כראשית כ"ב) בי נשבעתי (ק"ל ב) נאם יי, בגין כך כתיב ולי אקרי . בתראה כללא דקדמאה . בתראה הא אוקימנא (כ"א ו' בתראה כללא דו' קדמאה ו' בתראה) דא יהו יסוד, דאיהו סיומא דגופא וכללא דיליה . ועל דא כלילן אתוון דא כדא, ואו רישה וסיומא כמה דאוקימנא . ותאנא תרין אתוון אינון כהאי גוונא, ואו דאמינא, נוין אוף הכי, ואף על גב דאוקמוה, מלה נוין הכי מתפרשא . נ' כפופה דא מטרוניתא . וסמיכא לה ו' דאיהו יסוד, בגין לאתכרכא (ו) מניה . ו' פשוטה, אתפשטותא דתפארת, ועל דא כלילן אתוון ומתאחדן דא כדא . ואי תימא אמאי אהדר ו' אנפוי מנוין כפופה, ואהדר אנפוי לגבי ו' פשוטה, אלא בגין יקרא דמלכא אהדר אנפוי לקבליה דמלכא .

וחאנא

(א) עפ"י כוחא ס' דר"ל דתחטלית חסדינס כסוד גדלות וקרוכ לוס כחתי כפ"ע ריש אבות וס"ע : (ב) וסויני דאמרינו יעקב הכינו לא מק דחזיר וכו' דסוי חיים ככו' וכו' חסון אמת ליעקב הוא דחזיר י"ב אחר כמ"ש לקמן ויעקב איש חס סוסף א' הוא אמת כוח דחזיר חיים וכמ"ש כיוור חק' ע"פ יתחסל לי אית חמס סימנא דחיי כעלמא מינייסו : וא"ש סס"ב : סל"ן : (ג) כל' דלכך לא בקראת ולא ככרת הכרת חית א' שחזיר הוה' אהאלף רמו על חוקף יסוד עליון מקור חכל כסופוך פלא כנו' כפלא כחזיר סוה' איוטו לת' מרת יעקב הוא מכונס כסא חו"ס ככו' זכו כי כשבעתי כלס ס' ר"ל כחזיר ס' שטוס ס' כי המקור שטיל כו' סוה' סאלף ידוק : (ד) מיניס למסוי ו' פשוטס וכו' כל' וחי' דלפיכך נוין כסיפס ככו' יכו"ל שוגלס כפילוח למעלס כי סמס יודרות מוח כנוכר עכ' א"ל למיפס דגלס וס לא כמחפס ככו' יכול גס ח'ת לסודווג עמס או כיוחס כל סס' ונמלא גס סוה' ככו' יכול לסתפסע רגלס ככו' א"ס חק' יכו' חפסע כשפת וכו' הכין ככופס יתס נוין ע"ה ככו' וס : כער : א"ס

ותאנא מ"ס לא כליל כגווה את אחרא, (בגין) אלא מ' פתוחה ס' סתומה,
 מ' פתוחה, דהוא כד דבר אתחבר עמה, סתומה, יובלא, דהא סתימין
 ארחהא, ואף על גב דמתפשטין לזמנין. ואית דמתני כהאי כמה דאת
 אמר (ס"ד ר) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום. אמר רבי יצחק
 בשעתא דמלכא קדישא אדכר להו לישראל בגין שמייה, ואהדרת
 כטרוניתא לאתרהא, כדון כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בכאו
 לכפר בקדש, כך כהנא בשעתא דעאל ליחדא שמא קדישא, ולכפרא
 בקדשא לזווגא דמלכא כמטרוניתא כתיב וכל אדם לא יהיה באהל
 מועד וגומר תאנא רבי יהודה אמר, כהנא אתער שלמא בעלמא לעילא
 ותתא, ותניא עאל בדרגא חד אסחי גופיה. נפיק מהאי דרגא לדרגא
 אחרא אסחי גופיה, אחיד שלמא כהאי וכהאי. קדש ידוי ומתברכאן
 כחדא. וככלא בעי לאחזאה עובדא, ובעי לאחזאה לבושו דיתלבש
 כגווגא דעובדא, דיתכוון עד דיסדר כלא כמרה דאצטריך, ויתברכון
 עלאי ותתאי. תאנא רבי שמעון פתח (ד') יוד בגליפוי אתון בסטרין
 אתקשרן ביוד, יוד אויל ליו"ד (ס"א לוי"ו) יוד סליק ביוד, יוד אויל
 לוי"ו, ומתכנשי בהו ומכוון דעתא, אתחבר ה' בואו. ה' עלאה אחיד
 תרעוי (ס"א בתרעוי) כגלופי תכסיסין, אחדא בנהירו אלף וחמש מאה
 ושבעין אכסדרין סתימין. סליק ה' ואתעטר חמשין זמנין לחמשין תרעין
 קיימין דקיימין. כד אתגלף בעטרוי נהרין אנפין דמלכא, וא"ו אתפשט
 לשבעין ותריין גליפין. מעטרה לוי"ו (כ"א מתעטר ביוד ה' לו) (ב) בשבעין
 אלף וחמש מאה בתרין, דמתעטרן בחד כתרא הדא הו"ה דכתיב
 (ס"ג) בעטרה שעטרה לו אמו. ו' בתרין רישין רישא דגולגלתא גליפא
 רישא, קוצא חד לעילא וקוצא חד לתתא, וי' נחית לו, (פ"א וא"ו נחית
 לו) גליפא דגלופין כגווייהו שבעין אנפין דעטרין מעילא לתתא,
 ביה (כ) טאסין גביעין ופרחין, דא סליק ודא נחית, מתגלפין חד בחד
 אתקשר י' כה, ה' כו, ו' כה, (פ"א ו' כה, ה' כו, ו' כה) דא אחיד בדא
 כמה דאת אמר (כראשית מ"ט) ותשב כאיתן קשתו ויפוזו ודועי ידיו מידי אכיר
 יעקב וכתיב (כמדבר כ"ד) איתן מושבך ושים בפלע קנה, כדון אתקשר

כלא

(א) גלגלתא טור ה' עפסיס טרי' סרמ"ו: (כ) פי' כים כלתא. סטור ו'א עאמין פורחיס ושוליס נכישין טוטיס וטוטיס של סמנורפ.
 מ"כ גביע'ס ופריס'ס ממנ"ז סיו' כמס' נחיתוס. עינין מקי'ס פירס סבל. סרס"כ:

(רס"ז ע"ב) כלא חד בחד דא ברא נהרין מפתחן ונהרין אנפין כלהו כרין
 כלהו נפלין על אנפיהו ומזדעזען ואמרי בריך שמא יקרא מלכותיה
 לעלם ולעלמי עלמין . קלא מתקשר עמיה רבהנא , והוא אתיב
 לגבייהו ואמר תטהרו . (ס) תטהרו לא אמרין שאר כהני ועמיה , בר
 כהנא רבא בר אתקשר ביה ההוא קלא . רחנא מפל חטאתיכם
 לפני , בין דכתיב מפל חטאתיכם , אמאי לפני " אלא אמר רבי יצחק
 (אמות ק"ע ב) לפני " ממש , דתניא מרישא דירחא ספרין פתיחין ודייני
 דינין . בכל יומא ויומא בתי דינין אתמסרן לאתפתחא כדינא , עד
 ההוא יומא דאקרי חשעה לירחא . בההוא יומא סלקין דינין כלהו
 למארי דדינא , ומתקני כרסייא עלאה דרחמי למלכא קדישא . בההוא
 יומא בעאן ישראל לתת למחדי כהדותא לקדמות מאריהון , דזמין
 ליומא אחרא למיתב עלייהו בכרסייא קדישא דרחמי . בכרסייא
 דוותרנותא . וכל אינון ספרין דפתיחין קמיה , וכתיבין קמיה כל אינון
 חובין , הוא מזכי לון ומדכי לון מכלהו , דהוא דכתיב מפל חטאתיכם
 לפני " תטהרו . לפני " ממש . אינון דאמרין קרא עד הכא אמרין
 ולא יתיר . ולית רשו לאחרא דלימא תטהרו , אלא כהנא רבא דפלח
 פלחנא וקשר שמא קדישא בפומיה , וכד הורא אתקשר ומתברך
 בפומיה , ההוא קלא נחית ובטש ביה , ואתנהיר מלה בפומיה דכהנא
 ואומר תטהרו . פלח פלחנא ומתברכין כל אינון עלאין דאשתארו .
 ולבתר אסחי גופיה , וקדש ידוי לאעלא בפלחנא אחרא קדישא . עד
 דיתכוון למיעל לאתר אחרא עלאה קדישא מכלא . תלתא שורין
 סחרין ליה , כהני אחוי . ליואי , ומכל שאר עמא כלהו (ברכאן קמיה)
 זקפין ידן עליה בצלותא , (כ) וקטרא דרהבא זקפא ברגליה . נטיל
 תלתא פסיען , וכלהו קיימין בקיימיהו ולא גטלין בתריה , (הוה אקטיר
 בקטורת) נטיל תלתא פסיען אחרן , (רשימא בלבא) אסתר לדוכתיה .
 נטיל תלתא פסיען , אסתים עיינין ואתקשר לעילא . עאל לאתר דעאל ,
 שמע קול גרפי דכרובייא מזמרין , ואקישן גרפין פרישאן לעילא , הוה
 אקטיר קטורת , משתכבא קול גרפייהו ובלחישו אתדבקן . אי כהנא

(ח) קן יסר יסר כן יוכי כן גדל כח - ייבחרם שבידו סתיל סקרו כמ"ס ט"כ סעריה סת"ס כותן דרמ"ס מ"מ . וירמכ"ס כחבג
 וזמ"ס על פס"ח ט"ז דע מ"ן סוכ"ל וס"ל ס"ר עכ"ה נק"ן מ"ס : כן יוכי כן גדול קו"ס אכ"ו ור"כ"ו של ר"ז ש"ד"ר פ"מ"ס
 עת"ס כמ"ו פ"מ"ס ו"ס פ"ע : מ"ז : (ב) חכל של ו"ס ס"ס קש"ר כ"ר"ג כ"ן גדול ש"כ"ס ק"ו ימות כ"ס"ל ה"ו ית"ש"כ"ו ח"ל"ס :

זכי, רהא לעילא, כחידו אשתכח • אוף הכא כההיא שעתא נפיק
 רעוא דנהורא, מתבסמא מריחין דטורי אפרסמונא דכ"י א דלעילא,
 ואזלא בכל ההוא אתר, ואעיל ריחא בתרי נוקבי דחוטמיה, ומתיישבא
 לביה, כדון כלא הוא כלחישו, ופטרא לא אשתכח תמן • פתח כהנא
 פומיה בצלותא כרעותא בחרוותא וצלי צלותיה • בתר דסיים, זקפין
 כרובי"א כמלקדמין גדפייהו ומזמרין, כדון ידע כהנא דרעותא הוא
 ועידן חרותא לכלא, ועמא ידעין דאחקבל צלותיה כמה דכתיב
 (ישעי' ה') אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילכינו • והוא תב לאחוריה
 וצלי צלותיה • זכאה חולקיה דכהנא, רהא על ידו חידו על חידו
 אשתכח ההוא יומא לעילא ותתא • על ההיא שעתא כתיב (ספלים קמ"ד)
 אשרי העם שככה לו אשרי העם ש"י אלהיו :

והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את
 נפשותיכם וגומר • רבי תי"א פתח (ישעי' כ"ו) נפשי אויתך
 בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך וגומר • נפשי אויתך בלילה • נפשי
 אותך בלילה מבעי ליה • מאי נפשי אויתך • אף רוחי בקרבי
 אשחרך • ישחרך מבעי ליה, אלא הכי תאנא, קדשא בריך הוא רוחא
 ונפשא דכלא, וישראל אמרי נפשי ורוחי אנת • בגין כך אויתך
 לאדבקא כך, ואשחרך לאשכחא רעותך רבי יוסי אמר, בשעתא דכר
 נש נאים בערסיה, נפקת נפשיה וסלקת ואסהירת ביה כבר נש על
 כל מה דעבר בכל יומא • גופא אמר לנפשא, נפשי אויתך בלילה
 (ישעי' ע"ב) אף רוחי בקרבי אשחרך • דבר אחר נפשי אויתך, אמרה
 בנסת ישראל קמי קדשא בריך הוא, נפשי אויתך בלילה בעוד דאנא
 בגלותא ביני עממ"א, ומניעא נפשי מכל (ה) בישתא (כ"א) ורוינא נפשי
 מכל פיסתא) דקיסרא ביני עממ"א, נפשי אויתך בגין לאתבא לאתרי,
 אף רוחי בקרבי אשחרך, כלומר אף על גב דאינון משעבדין לבני
 בכל שעבודא רוחא קדישא לא אתערי מגאי, בגין למשחר לך
 ולמעבד פקידך • רבי יצחק אמר אמרו ישראל קמי קדשא בריך
 הוא, בעוד דנפשי בי אויתך בלילה, מאי טעמא בלילה, אלא בגין
 דהאי נפש בהאי שעתא אצטריך לחמרא לך, אף רוחי בקרבי אשחרך

כר

(ה) פ"י סיעת סקזר"ה יסודים ס' כלימית ס"ב מנעק' נמצי ססס סלג"כ

כד אתער בי רוחא קדישא, אשחרך באתערותא למעבד רעורתך .
 כי כאשר משפטיך לארץ . בזמנא דמשפט נחית בארעא לבסמא
 עלמא . כדון צדק למדו יושבי תבל . כלומר יכלין למסבל דינא
 דצדק, ולא ישתצי עלמא מניה . אימתי צדק למדו יושבי תבל, כאשר
 משפטיך לארץ . רבי חזקיה אמר נפשי אויתך בלידה דא כנסת
 ישראל . אף רוחי בקרבי אשחרך דא קדשא בריך הוא :

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בההוא זמנא,
 אלין מארי מתניתין, מארי
 חכמתא עלאה, מארי קבלה, מארי
 רזי תורה, שעתא דחיקת לון . והאי
 איהו דאמר כאיל תערוג על אפיקי
 מים, דאינון אפיקי מים דאורייתא
 לגבי שכינתא, ולית תורה אלא
 עמודא דאמצעיתא . דיהון אלין
 אפיקי מים בצערא ביגונא בעניותא,
 ואלין אינון חבלים צירין דיולדה
 דאיהי שכינתא דאתמר בה
 (משלי ב' ג) ותגל יולדתך, וכאינון
 חבלים תהא בצערא דילהון,
 וכאינון חבלים דצווחת ברוח
 אתערת שבעין סנהדרין דלעילא,
 עד דיתער קול דילה עד יהודי,
 ומיד (תהלים כ"ט) קול יי יחולל אילות
 דאינון מארי מתניתין . בתולות
 אחריה רעותיה, כלהון יהון לון
 חיל כילודה ממש, בדחקין דדחקא
 לון שעתא, בכמה נשיבין דיצר
 הרע דחוייא דנשיך לון בכמה
 דחקין

רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי
 שמעון קס רבי שמעון בפלגו
 ליליא למלעי באורייתא . קמודבי
 אלעוד ורבי אבא עמיה פרתח
 רבי שמעון ואמר (תהלים מ"ב) כאיל
 תערוג על אפיקי מים כן נפשי
 תערוג אליך אלהים . האי קרא
 אוקמוה חברייא, זכאין אינון ישראל
 מכל עמין, דקדשא בריך הוה
 יתב לון אורייתא קדישא, ואודית
 לון גשמתין קדישין מאתר קדישא,
 בגין למעבד פקודוי ולאשתעשעא
 באורייתא . דכל מאן דאשתעשע
 באורייתא לא דחיל מכלא דכתיב
 (תהלים קי"ט) לורי תורתך שעשועי
 אז אברתי בעניי . מאן אינון
 שעשועי . אורייתא, דאורייתא
 שעשועים אקרי דכתיב (משלי ס')
 זאיהי שעשועים יום יום ורבי
 הוא דתנין קדשא בריך הוה
 אתי לאשתעשעא עם צדיקייא
 בגנתא דערן . מאי לאשתעשעא
 בגין למחרי בהו . דתנין זכאין
 אינון צדיקייא דכתיב ברו

(ישעיה כ"ח) אז תתענג על יי כגין
 לאתענגא (ב) מההוא שקיו דנחלא
 כמה דאת אמר והשביע בצחצחות
 נפשך ככיכול קדשא כריך הוא
 משתעשע ביהו מההוא שקיו
 דנחלא דמתענגי בהו צדיקייא .
 ועל דא אתי לאשתעשע עם
 צדיקייא . כל מאן דאשתדל
 באורייתא וכו' לאשתעשע עם
 (דס"ח ע"ב) צדיקייא מההוא שקיו
 דנחלא . תאנא כאיל תערוג על
 אפיקי מים דא כנסת ישראל כמה
 דאת אמר אילות לעזרתי חושה
 תערוג על אפיקי מים ודאי
 לאשתקייא משקיו דמבועי דנחלא
 על ידי דצדיק . תערוג כמה דאת
 אמר (ס"ז ו') לערוגות הבושם . כן
 נפשי תערוג אליך אלהים .
 לאשתקייא מינך בעלמא דין
 ובעלמא דאתי מבועי נחלא מאן
 אינון מבועא חד לעילא דכתיב
 (כראשית ב') ונהר יוצא מעדן להשקות
 את הגן וגומר . ומתמן נגיד ונפיק
 ומשקי לגנתא . וכל אינון נחלון
 נגדין ונפקין ומתכנשין בתרי
 מבועין דאקרון נצח והוד . והלון
 אקרון אפיקי מים בההוא דרגא דצדיק
 דמיניה נגיד ונפיק ומשתקייא
 גנתא . כגין כך איל וצבי כחדא
 משתכחי (כ"ח) איל וצבי
 אקרון עטרת ויסוד) צדק וצדיק . תאנא
 כתיב קול יי יחולל
 אילות

דחקין . בההוא זמנא אתפתחת
 לאולדא משיח' כגין חכלים
 ודחקין דצדיקים ומארי מדות
 ומארי רזין ראורייתא , מארי כושת
 ועונה , מארי יראה ואהבה , מארי
 חסד אנשי חיל יראי אלהים אנשי
 אמת שונאי בצע , דדחקא לון
 שעתא . והאי הוא דאוקמור
 מארי מתניתין . דוד שבן דוד בא
 אנשי חיל יסוכבו מעיר לעיר ולא
 יחוננו ויראי חטא ימאסו וחכמת
 סופרים תסרחותהי האמת נעדרת
 ורגופן רתן פריה ורזין כיוקב
 ומאינון קלין דיהיבת דאינון
 שבעין , לקבל שבעין תיבין דיענה
 יי ביום צרה , אתפתחת רחמה
 דאיהי ב' כלילא מתרין ביתין ,
 לאולדא תרין משיחין , ואעילת
 רישה בין כרבהא , דאיהו רישא
 דילה עמודא דאמצעיתא , תרין
 שוקהא נצח והוד תרין נביאים ,
 מתמן אולידת תרין משיחין , בההיא
 זמנא ויחשוף יערות , יתעבר נחש
 מעלמא : ע"כ

סיום זה סמ' רמ"ט ט"א' ואלו סיומא וכו' :

דמיניה נגיד ונפיק ומשתקייא
 גנתא . כגין כך איל וצבי כחדא
 משתכחי (כ"ח) איל וצבי
 אקרון עטרת ויסוד) צדק וצדיק . תאנא
 כתיב קול יי יחולל
 אילות

(ב) ו"ע על ס' כת' שפירא כומר סק' ומחלל חנם על ס' ומעבדל כוס כל' תלמן ושיע' א"ל :

אֵילוֹת • אֵילוֹת • אֵילוֹת • אֵילוֹת חֶסֶד, דְּאֵילוֹת הַשְּׂדֵה • (כ"ב) דֵּא
 אֵילוֹת הַשְּׂדֵה) דְּבַר יֵאָחַר אֵילוֹת הַשְּׂדֵה, דְּתַנִּינָא בְּפִלְגוּת
 לִילִיא בְּשַׁעֲתָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל בְּגִנְתָּא דְעָרְן לֵאשְׁתַּעֲשַׁע
 עִם צְדִיקָיָא, הָאֵי קוֹל נְפִיק וְכַאֲבִיב כָּל אֵינוֹן אֵילתֵּא דְסַחְרָנִי כְּוֹרְסִיָּא יְקִירָא
 קְדִישָׁא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ס"ג) שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לֵה דְבַר אַחַר
 יְחוּלֵל אֵילוֹת, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (א"ב כ"ו) חוֹלְלֵה יְדוּ נְחֹשׁ בְּרִיחַ וַיַּחֲשׂוּף
 יַעֲרוֹת, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (סמ"ח א' י"ד) בֵּיעַדַת הַרְבֵּשׁ וְכְתִיב (ס"ג פ')
 אֶכְלֵתִי יַעֲרֵי עִם דְּבִשִׁי, וַיִּנְקָא לְהוּ כְּאִימָא דִּינְקָא לְבַנִּין • אָמַר רִיבִי
 דְּבִי אָבָא (ס"ג כ"ו) נִפְשִׁי אֵוִיתִיךָ בְּלִילָה אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי יֵאֲשַׁחְרֶךָ •
 אֵוִיתִיךָ, אֵוִיתֶךָ מִבְּעֵי לִי, אֲשַׁחְרֶךָ, יֵשַׁחְרֶךָ מִבְּעֵי לִי • אָמַר לִי הָא
 (כ"ב ס"ג) אִוְקְמוּהָ כְּמָה דָּאֵת אָמַר (א"ב כ"ב) אֲשֶׁר בִּידוּ נִפְשׁ כָּל חֵי
 רוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ • תָּא חֲזֵי נִפְשָׁא וְרוּחָא אֲשַׁתְּמוּדַע (פ"ב אֲשַׁתְּעִי)
 (פ"ב אֲשַׁתְּתַפִּי) כְּחֵדָא לְעַלְמִין • תְּנָא פִלְחָנָא שְׁלִימָתָא דְבְּעֵי בְּרַ נֶשׁ
 לְמַפְלַח לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּתַנִּינָן וְאֵהֲבַת אֵת " אֵלֵהֶךָ וְגוֹמַר
 דִּרְחִים לִי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְחִימוּתָא דְנִפְשׁ מִמֶּשׁ, וְדָא הוּא
 רְחִימוּתָא שְׁלִימָתָא, רְחִימוּתָא דְנִפְשִׁיהָ וְרוּחֶיהָ • כְּמָה דְּאֵתְדַבְּקוּ אֵלִין
 בְּגוּפָא וְגוּפָא רְחִים לוֹן • כֵּךְ יֵתְרַבֵּק בְּרַ נֶשׁ לְרַחֲמָא לִי לְקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, רְחִימוּתָא דְנִפְשִׁיהָ וְרוּחֶיהָ לְאֵדְבַקָא בִּיהָ הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 נִפְשִׁי אֵוִיתִיךָ בְּלִילָה (כְּלוּמַר) נִפְשִׁי מִמֶּשׁ • אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחְרֶךָ,
 לְאֵתְדַבְּקָא בְּךָ בְּרְחִימוּתָא סְגִיָּא • בְּלִילָה, דְּבְּעֵי בְּרַ נֶשׁ מִרְחִימוּתָא
 דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִיקָם בְּכָל לִילִיא לֵאשְׁתַּדְּלָא בְּפִלְחָנִיהָ עַד
 דִּיתַעַר (ב) צְפָרָא, וַיִּתְמַשֵּׁךְ עֲלֶיהָ חוּטָא רַחֲסָא • דְּתַנִּינָא זְכָרָה חוֹלְקִיהָ
 דְּהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּרְחִימוּתָא דָּא רְחִים לִי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵנִי
 (אֵינוֹן) זְכָאֵי קְשׁוּט דְּמִרְחֲמִין לִי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵכִי, עַל מַיָּא
 מִתְקִיָּמָא בְּגִינְהוֹן, וְשִׁלְטִין עַל כָּל גְּזִירִין קִשְׁיָן דְּלַעֲלָא וְתַתָּא. (בְּגִין
 דִּיתְקִיָּים עַלמָא בְּגִינְהוֹן) (כ"ב ה"א) תָּאנָא הָהוּא זְכָרָה דְּאֵתְדַבְּק בְּרוּחֶיהָ
 וְנִפְשִׁיהָ לְעֵילָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא בְּרְחִימוּתָא כְּדָקָא יָאוֹת • שְׁלִיט בְּאַרְעָא
 דְּתַתָּא, וְכָל מַיָּא דְגָזַר עַל עַלְמָא אֲתְקִיָּים, מִנָּא לָן מְאֵלֵהוּ דְכְּתִיב
 (מְלָכִים א' י"ז) חֵי " אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לְפָנָיו אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל

ומטר כי אם לפי דברי (ה) תא חזי כשעתא דאתיין נשמתיין קדישין מעילא לתתא, ואינן זכאי עלמא משלפי להו ממלכא ומטרוניתא, זעירין אינן, דבההיא שעתא דנחית קיימא קמי מלכא ורעותא דמלכא לאסתכלא בה כמה דאוקימנא. בשעתא דנשב קדשא בריך הוא רוחא בכל חילא וחילא דשמיא, כלהו חילין ארתעבירו וקיימי בקיימייהו הדא הוא דכתיב וברוח פיו כל צבאם ומנייהו אתעכבו עד דקדשא בריך הוא (דס"ח ע"ב) אחית להו לתתא, ותאנא מוזמא דאתברי עלמא קיימי קמיה דקדשא בריך הוא, ואתעכבו עד דמטא זמנא לאחתא לון בארעא, ואלין שליטו לעילא ותתא הדא הוא דכתיב חי " אשר עמדתי לפניו אשר אני עומד לא כתיב, אלא אשר עמדתי לבתר אהדר לאתריה וסליק לאדריה, ואינן אחרנין לא סלקין עד דימותון. בגין דלא קיימו קודם לכן כאינן אחרנין. ובגין כך אליהו אתעביד שליחא מלאכא לעילא. ואלין דמתדבקן יתיר למלכא. אשכחנא בספרא קדמא דאדם, דכל רוחין קדישין דלעילא עבדין שליחותא, וכלהו אתיין מאתר חד, דנשמתיהון דצדיקייא מתרי דרגין דכלילין בחד, ובגין כך סלקין יתיר, ודרגיהון יתיר, והבי הוא וכל אינן דהו טמירין תמן, נחתו וסליקו בחייהון, כגון חנוך דלא אשתכח ביה מיתה, והא אוקימנא מלה דא כחנוך ואליהו. ותאנא מאה ועשרין וחמש אלף דרגין לנשמתיהון דצדיקייא, סליקו ברעותא עד לא אתברי עלמא, דקדשא בריך הוא מוזמנא להו בעלמא דין בכל דרא ודרא, וסלקין וטאסין עלמא ומתקשרי בצרורא דחיי. וזמין קדשא בריך הוא לחדתא עלמא כהו. עלייהו כתיב (ישעי' ס"ז) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגומר:

תענו את נפשותיכם. נפשותיכם קאמר. בגין דישראל משתכחין קמי מלכא קדישא זכאין, ויהא רעותא דילהון לגבי קדשא בריך הוא ולא תרבקא ביה, בגין דיתכפר להו חובייהו, ועל דא מאן דאכל ושתי בתשיעא, ומעננא נפשיה במיכלא ומשתייא, אשתכח בעשיראה ענוייא דנפשא (כ) בתרין חולקין, ואשתכח כאילו אתעני תשיעא, ועשיראה

(א) יוכן כמ"ס סא"י ולס"ס סא"י אחר לטק בסמנו מעיבור מ' דאל"לוח נחטבכם ככריתם ושמש לפני סה"ס כל ממ"ס יסיד וס שירך כדורש קשר סיה"י עם סחכר"ס סיה"י. אח"י ווס טיען אחת כילקוט יחיכני וסוכלס כס' כלי יקר מילין: (כ) מייז סיליל ופשינוי סמך. סענב סיה יוסר קסס מע ינוי סא"י ססך עונב וס"ל כמרי עינוי. א"כ סכטעניט סיה עינוי. סמך וסילילס סיה עינוי

ועשיראה, את נפשותיכם, לאכללא כלא גיפא ונפשא, ולא תכנעא כהאי
 יומא לאתכפרא על חוביהון • תאנא כי ביום הזה יכפר עליכם ביום
 הזה • היום הזה מבעי ליה • אלא ביום הזה דייקא, דביה (כ) אתגלי
 עתיקא קדישא לכפרא על חוביהון דכלא • דבר אחר תענו את
 נפשותיכם • רבי אבא פתח ואמר (קבלת ט') עיר קטנה ואנשים בה מעט
 וגומר • עיר קטנה הא אוקמוה • אבל עיר קטנה כמה דאת אמר
 (ישעיה כ"ו) עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחיל וגומר • ובתיב (פושע י"א)
 ולא אבוא בעיר • עיר קטנה ועירא היא • דהיא בתראה מכלא תתאה
 מכלא, שורוי דברבין תקיפין קדישין • עיר הקדש אקרי • ואנשים בה
 מעט, זעירין אינון דזכאן לסלקא לגווה ולמשרי בה • כמה דאת אמר
 (חזקוני כ"ד) מי יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו וגומר • ועל דא
 ואנשים בה מעט • ובא אליה מלך גדול, דא קדשא בריך הוה
 (ג) לאזדוגא בה ולמשרי בה • וסבב אותה, כמה דאת אמר (זכריה כ')
 ואני אהיה לה נאם יי חומת אש סביב וגומר • ובנה עליה מצודים
 גדולים • דבנה שורין דברבין תקיפין יאיין ושפירין קדישין, עיר הקדש
 אקרי • וכל יקרא דמלכא עייל בגווה בגין כך היא בלחודהא כלידא
 מכל עטרי דמלכא, וכל עטרי מלכא בה מתעטרין, בגין כך ואנשים
 בה מעט כתיב, ומצא בה איש מסכן וחכם • דא הוא דכתיב נקי
 כפים ובר לבב • מסכן, כמה דאת אמר (שמות ה') ויבן ערי מסכנות
 לפרעה • מתעטר בעטרי תקיפין, בעטרי אורייתא, בעטרי פקודי אורייתא
 דמלכא • וחכם, דזכי בה בהאי חכמה, וחכם דהוא חכים יתיר מכלא
 לעיינא בפלחנא דמאריה, בגין למזכי בה ולא עלא בה הדא הוה
 דכתיב ומלט הוא את העיר בחכמתו ומלט, כמו (שמואל ה' כ') אמלטה
 נא ואראה את אחי, אמלטה נא שמה • אוף הכא ומלט הוא את העיר
 בחכמתו • ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא, ואדם לא זכר למעבד
 פקודי אורייתא לא שתדלא באורייתא, כההוא גבר מסכנא דאתחבר בכלא
 בגין

סנס דאין דרכה ככר וסנסא דאכל כט ומתענס כ"י ט"ל מרי עיטוי חרל דנין וחרל דכפס ווסו כפסזוכיכס סייכו חרתי כפסיה וכן
 חסייס לסדיא אח כשזוחיכס לאכלכלל כלא גיפא ונפשא וכו' ווסו עיקר ח'ס' (אח' ול' חרל ס'לאין כח ל' כי סנסס נס כן מחקיימא
 כחכילס ימקרא סלח מאחר טעם על סנסס ואמרו רז"ל על סיושב כחעניח בקיא טעם אחר טעם על סנסס ונס כי כחכו גויי סאר'
 דחנסב כיוניח מסכרכס : מח'ן : (כ) כר' סטוא כסוד סליית ו'ין לדיקלא כמו אלנו מכיוניס כס' סרף סאלס'ס' ולכן א'לו אמר סיוס
 סוס מנחט ט'ל מי סל יוס סס ס חכ'כס יכפ'י חכל אצרו כיוס יכסו ר'ל כיוס ס'ס יכס' על'כס א'תו סנססר וידוע סכל סדיקלא ס'רס
 סס חל וסלח יכסר גי' י'ס חל ווסו ג'כ למרי ס' קטסרו גי' כס'י' : (ג) וסי'ינו ונח א'ל'ס ע'ד סנסס נח סנס' אל'ד' סרמ'ז :

(רס"ט ע"ב) **בגין למזכי בה** • (קס"ג ט"ו) **ואמרתני אני טובה חכמה מנכורה**,
 דהא כההויא **עלמא לא יהבין רשו למיעל בר הני זכאי קשוט הני**
דמשתדלי בה באוריתא יומא ולילי, ומתעטרי בפקודי אוריתא כהאי
עלמא, למיעל בהו לעלמא דאתי וחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם
נשמעים • דהא **בני נשא לא מסתכלין ביה, ולא בעאן לאתחברא ביה**
ולאצית למלוי • דתנא **כל מאן דאצית למלוי דאוריתא, זכאה הויא**
כהאי עלמא וכאלו קביל תורה מסיני • ואפילו **מכל בר נש נמי בעי**
למשמע מלוי דאוריתא • ומאן **דארבין אודניה לקבליה** • יהיב **יקרא**
למלכא קדישא ויהיב יקרא לאוריתא • עליה **כתיב היום הזה נהיית**
לעם ל"י אלהיך • תאנא **יומא חד הוו אזלי חכרייא עמיה דרבי שמעון**
אמר רבי שמעון המינא אלין עמין בלהו עלאי, וישראל תתאי מבלהו
מאי טעמא • **בגין דמלכא אשרר מטרוניתא מניה, ואעיר אמרו**
באתרהא (כלומר שפחה) כמה דאת אמר (משלי ב') תחת שלש רגזו
ארץ וגומר • תחת **עבד כי ימלוך וגומר** • ושפחה **כי תירש גבירתה,**
מאן שפחה, היא כתרנא נוכראה דקטר קדשא בריך הויא נוכרה
דילהון במצרים דכתיב (שמות י"ב) עד בכור השפחה אשר אחר הריחים,
אחר הריחים ואת יתבא בקדמיתא והשתא האי שפחה תירש גבירתה
בכה רבי שמעון ואמר, מלכא בלא מטרוניתא לא אקרי מלכא •
מלכא דאתרבק בשפחה באמהו (דילה) דמטרוניתא, אן הויא יקרא
דיליה • וזמינא **קלא לבשרא למטרוניתא ולימא (וכריס ט') גילי מאד**
בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הויא •
כלומר צדיק הויא נושע • **בגין דהוה רכיב עד השתא באתר דלגו**
דיליה, באתר נוכראה ויניק ליה, ועל דא כתיב עני ורוכב על חמור
עני (דלא) הוה בקדמיתא • ורוכב **על חמור, כמה דאוקימנא אינן**
כתרין תתאין דעמין עובדי עבודה זרה, דקטיל קדשא בריך הויא
נוכרא דילהון במצרים הדא הוה רכתיב (שמות י"ב) וכל בכור בהמה
והא אוקימנא מלי • כביכול **צדיק ונושע הוה, הוא וראי יתיר מכלא** •
בגין דעד השתא שארי צדיק בלא צדק, והשתא דידוונן כחדא צדיק
ונושע הוה, דהא לא יתיב בסטרא אחרא תאנא (ישעיה כ"ו) הצדיק אבד
זאין איש שם על לב וגומר • האי **קרא קשיא, הצדיק אבד, נאבד מכע**

ליה, מהו אבד אלא אבד ממש ומאי אבד אבד למטרוניתא ואתדבך
 באתר אחרא דאקרי שפחה אמר רבי יצחק לרבי שמעון אי ניהי
 קמי דמר הא דתנינן דכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם מאן דאמר דעל
 שבעה קיימין קיימא עלמא, ומאן דאמר על חד קיימא עלמא, היך
 מתישרן מלי. אמר ליה כלא מלה חד הוא דהא שבעה אינון ובהו
 אית חד קיימא דאקרי צדיק וקיימי עליה, ועלמא בהאי אתקיימא.
 וכד אתקיימא עלמא עליה, כאילו אתקיים על כלהו שבעה ועל דא
 כתיב וצדיק יסוד עולם, והא אוקימנא מלי בכמה אתר. ותאנא האי
 שפחה זמינא לשלטאה בארעא קדישא דלתתא, כמה דהות מטרוניתא
 שרטא בקדמיתא דכתיב צדק ילין בה והשתא שפחה כי תירש גבירתה
 בכלא. וזמין קדשא כריך הוא לאתבא למטרוניתא לאתרהא כקדמיתא,
 וכדין למאן הויא חרוותא, הוי אימא חרוותא דמלכא וחרוותא
 דמטרוניתא. חרוותא דמלכא, בגין דיתוב לה ויתפרש משפחה כדקא
 אמינא. וחרוותא דמטרוניתא. בגין דתיתוב לאזרווגא במלכא דהא
 הוא דכתיב גילי מאד בת ציון וגומר. תא חוי כתיב והיתרה זאת
 לכם לחקת עולם. והיתה לכם מבעי ליה, מאי זאת, הא דאמרן לחקת
 עולם. בכל אתר ואתר חקת עולם אתקרי גזרת דמלכא, דעיל כל
 נמוסוי באתר דא ואסתים לון, כמאן דסתים כלא (א) באסקופא דהא
 (ק"ג) חקת עולם, ודאי בהאי זאת (דסט ע"כ) רשים וחקק כל גניזין דיליה
 וכל טמירין דיליה. בחדש השביעי בעשור לחדש בעשור דייקא
 כמה דאוקימנא. תענו את נפשותיכם. ודאי הכי הוא, והא אתמר
 נפשותיכם ודאי. דהא בנפשא תליא מלתא ובגין כך אכילה ושתיה
 מתשיעאה יתיר מיומא אחרא, ואף על גב דהאי מלה אתמר בגוונא
 אחרא, וכלא שפיר, והאי והאי מלה חרא, וכל חד באתריה, והכי הוא.
 והאנא בהאי יומא כל חידו וכל נהירו וכל ותרנותא דעלמין, כלהו
 תלין באימא עלאה, דכל מבוועין נגדין ונפקין מנה. וכדין נהירין כל
 אינון בוצינין, ונהירין בנהירו בחרוותא עד דמתבסס כלא. וכדין כל
 אינון דינין אשתכחו בנהירו, ודינא לא אתעביד, ועל דא תענו את
 נפשותיכם. אמר רבי אבא הא אוקים לה מן גופא דמתניתא.

לא

(א) פ' בתע"ב החד :

פ' כאלכס

לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקדשה בריך הוה דכתיב
 (סמ"ח ב' כ') אין לנו חלק בדוד ולא נחלה כבן ישי והא אתמר • קרא
 אחרינא אשכחנא בהאי דכתיב (מלכים ב' י"ח) ראה ביתך דוד • אמר
 ליה הכי הוה ודאי, בית דוד אקרי כמה דכתיב (ישעיהו ב') בית יעקב
 לכו ונלכה באור • • בית יעקב כמה דאת אמר (ס"ס ס') ובית תפארת
 אפאר • לכו ונלכה באור • • מאי באור • דכתיב (בראשית ב') ונהר יוצא
 מערן להשקות את הגן, ונטע האי גן לאשתעשעא ביה עם צדיקיא
 דביה שריין • תאנא כתיב אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים
 הוא וגומר • ועניתם את נפשותיכם • וכתיב והיתה לכם לחקת עולם
 בחדש השביעי וגומר • אך, דכתיב מאי קא בעי הכא • אמר ליה
 למיעוטא קא אתיא דכיון דאמר ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש
 אמר (לכתר) אך בעשור • אך עשור מבעי ליה, דבעשור תליא מלתא.
 אמר ליה אי הכי, (סמות י"ב) אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם,
 ותנינן אך חלק, חציו אסור באכילת חמץ וחציו מותר, איהו הכא אך
 בעשור לחדש, אימא דחציו אסור במלאכה (כ"ב באכילה) וחציו מותר.
 אמר ליה איהו הכא כוונתם את נפשותיכם תליא, דהא ענוי לא
 אשתכח אלא מפלגות יומא ולהלאה, ושפיר הוא אך חלק כוונתם
 את נפשותיכם • אמר רבי אלעזר כתיב:

כי ביום הזה יכפר עליכם וגומר • אכפר עליכם מבעי ליה • אלא
 יכפר עליכם, לאכללא יובלא דנגיד מכוני לאשקאה בהאי יומא
 לכל עיבר, לארואה כלא ולאשקאה כלא, ודא עליכם • כלומר פגניכו
 לדכאה לכון בהאי יומא דכתיב לפני • תטהרו, ולא ישלוט עלייכו
 דינא • רבי יהודה אמר זכאין אינון ישראל דקדשא בריך הוא אתרעי
 ברוו ובעי לדכאה לרוו, ולא ישתכח ברוו חובה בגין דירוון בני
 היכליה וידורון בהיכליה • ולזמנא דאתי כתיב (יחזקאל ל"ז) וזרקתי עליכם
 מים טהורים וגומר •

רבי יהודה פתח (תהלים ק"ג) שיר המעלות ממעמקים קראתיה • תנינא
 בשעתא דברא קדשא בריך הוה עלמא, בעא למכרי בר נש
 אמליך באוריתא, אמרה קמיה תבעי למכרי האי בר נש, זמין הוה
 למחטי קמך • זמין הוה לארגוא קמך • אי תעביד ליה כעובדוי הא

עלמא לא יכיל למיקם קמך, כל שבן ההוגא בר נש • אמר לה • וכי
 למנא אתקרנא • (שמות ל"ד) אל רחום וחנון ארך אפים • ועד לא ברא
 קדשא בריך הוא עלמא ברא תשובה, אמר לה לתשובה אנא בעינא
 למברי בר נש בעלמא, על מנת דכד יתובון לך מחוביהון, דתהוי זמינא
 למשבק חוביהון ולכפרא עלייהו • ובכל שעתא ושעתא תשובה זמינא
 לגבי בני נשא, וכד בני נשא תייבין מחוביהו, האי תשובה תכת לגבי
 קדשא בריך הוא וכפר על כלא, ודינין אתכפיין ומתבסמן כלהו, וכד
 נש אתדכי מחוביה • אימתי אתדכי בר נש מחוביה, בשעתא דעאל
 כהאי תשובה בדקא חזי • רבי יצחק אמר דתב קמי מלכא עלאה, וצלי
 (ר"ע ע"ו) צלותא מעומקא דלכא הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיך
 " רבי אבא אמר ממעמקים קראתיך ", אתר גניז הוא לעילא והוא
 עמיקא (שמות ס"ג ב) דבירא, ומהאי נפקין גחלין ומבועין לכל עיבר,
 וההוגא עמיקא דעמיקתא אקרי תשובה • ומאן דבעי לאתבא
 ולא תדבארה מחובי • כהאי עומקא אצטריך למקרי לקדשא בריך
 הוא הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיך " • תאנא בשעתא דהוה
 בר נש חב קמי מאריה, וקריב קרבניה על מדבחא, וכדנא מכפר
 עליה וכעי בעוניה עליה • מתערין רחמי ודינין מתבסמן, ותשובה
 אריק ברכאן במבועין דנגדין ונפקין, ומתברכין כלהו בוצינין כחדא,
 ובר נש אתדכי מחוביה. תא חזי קדשא בריך הוא אפיק עשר כתרין
 עטרין קדישין לעילא, דאתעטר בהו ומתלבש בהו, והוא אינון ואינון
 הוא, (6) כשלהובא דאחידא בגומרא ולירת תמן פרודא • לקביל דנא
 אירת עשר כתרין דלא קדישין לתתא, ואינון אחידן (7) בזורהמא
 דטופרא דחד עטרא קדישא, דאקרי חכמה ועל דא אקרן חכמות •
 ותאנא עשרה זיני חכמות אלין נחתו לעלמא, וכלהו אסתאבו (8)
 אשתאבו) במצרים, בר מחד דאתפשט בעלמא, וכלהו זיני חדשי אינון,
 ומנייהו ידעי מצרים חדשין על כל בני עלמא • וכד מצראי בעאן
 למעבר כנופייא בחדשייהו לעובדיהון, הוו נפקי לחקלא לטורי רמאי
 ודבחין דבחין, ועבדין גומין בארעא וסחרין ההוא דמא סוחרניה דהני
 גומין, ושאר דמא מתכנפי בהנהו גומין, ובשרא שוין עלייהו • וקרבין

קרבניהון

(6) כשלהובא קדושה כמלח: (7) כוונת ספרים סתם: (8) חקלימות חלינות:

לאינו זנין בישיב

קרבניהו^ו ואינו זנין בישיב מתכנשין ומתקרבין כחדא, ומתפייסין בהדייהו בההוא טורא • ישראל דהו בשעבודיהו, הו ממרבין להו ואולפו מנייהו, והו טעאן בתרייהו והיינו דכתיב כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגומר • וכתיב ולא יבחו עוד את זבחיהם לשעירים וגומר • תאנא בשעתא דהו מקרבין להו על גבי חקלא, והו מזמני ההוא דמא ומקרבין קרבניהו, הו מתכנפי כל אינון זנין בישיב, וחמן להו כגזונא דשעירים, כלהו מליין שערא ומודעי להו מה דאינון בעיין • תא חזי יצחק מה כתיב ביה (כרפ"ט כ"ז) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו, אמר דא לא אתעדרי (ס"א הכא לא אתער) אלא מטלא דשמ"א דנגיד על ארעא אמר רבי יוסי ומשמני הארץ בכלא ברכיה, מאי טעמא בגין דחמא ליה בשערא אמר למעבר דא, משמני הארץ אצטריך ולא זוהמא דארעא, דהאי זוהמא הוא דארעא, וכד טלא דשמ"א ומנדא דארעא מתחבראן אתעבר האי זוהמא • אמר רבי חייא בתרייתא דאינון כתרין תתאין דלא קדישין האי הוא הדא הוא דכתיב (דברים י) ודורש אל המתים ודא הוא עשירא דכלא • דתניא אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה נפשתא דרשיעא, אלין אינון מוזיקין דעלמא • אמר רבי יוסי אי הכי טב להו לחייביא דאתעבדין מוזיקין בעלמא • אן הוא עונשא דגהינם • אן הוא בישא דזמינא להו בההוא עלמא • אמר רבי חייא הכי תנין והא אוקימנא מלי, נפשתא דרשיעא בשעתא דנפקין מעלמא, כמה גרדעי נימוסין מזדמנין לקבלא להו לאעלאר להו לגהינם, ועלין להו בתלית דינין בכל יומא בגהינם • לבתר מזדווגי בהו, ואזלין ושאיין בעלמא ומטען להו לרשיעייא, לאינון דקא אסתים תשובה מקמייהו • לבתר תיבין להו לגהינם, ואסתאבין (כ"א ואתרנון) תמן וכך בכל יומא • לבתר דאזלין בהו ושאיין בהו בעלמא, מהדרין לקבריהו וחמן תולעתא דגופא מנקדי בשרא, ומתאבלן עליה. ואינון חרשין הו אזלי לבי קברי, וחרשי כחרשייהו, ועבדין חד צלמא דבר נש, ודבחין קמיה חד צפירא • לבתר עאלין לההוא (ר"ע ע"ב) צפירא בההוא קברא, וההוא צלמא מתברין (ס"א מדברין) ליה לארבע סטרין ומעלין ליה לארבע זיוויין דקברא • כדן מחרשי כחרשייהו, ומתכנפי

וא צפירא

אינון

ס פ"י שיעיר

אינון כנופי ואינון זיגין בישין, ומייתין ההיא נפשתא ועאל בקברא
 ומשתעי בהדיהו אמר רבי יצחק זכאין אינון צדיקיא בעלמא דין
 ובעלמא דאתי דהא כלהו קדישין • גופא דילהון קדישא • נפשה
 דילהון קדישא • רוחא דילהון קדישא • נשמתא דילהון קדש קדשים •
 תלת דרגין אינון כגוונא דלעילא • דתניא אמר רבי יהודה כתיב
 (בראשית ה') תוצא הארץ נפש חיה, דא היא נשמתא (עלאה) דאדם
 קדמאה (עלאה) • תא חזי תלתא דרגין אינון ואתדבקו כחד, נפש
 רוח נשמה, ועלאה מנייהו נשמה דאמר רבי יוסי בכלהו בני נשא
 אית נפש • ואית נפש עלאה מנפש • זכה בר נש בהאי נפש, מריקין
 עליה עטרא חד דאקרי רוח הדא הוא דכתיב (ישעיהו ל"ב) עד יערה
 עלינו רוח ממוס • כדן אתער בר נש באתערותא אחרא עלאה,
 לאסתכלא בנימוסי מלכא קדישא • זכה בר נש ביה בההוא רוחא •
 מעטרין ליה בכתרא קדישא עלאה דכליל פלא דאקרי נשמה •
 דאתקרי נשמת אלוהי ותאנא כרוז דרוז, כגו רזין דספרא דשלמה
 מלכא האי קרא דכתיב (קהלת ד') ושבת אני את המתים שכבר מתו •
 כיון דכתיב ושבת אני את המתים, אמאי שכבר מתו, אלא שכבר
 מתו בהאי עלמא בפולחנא דמאריהון (בראשית רב ד' ב') ותמן כתיב תלתא
 מדורין עבר קדשא בריך הוא לצדיקיא, חד דזכו אינון צדיקיא דלא
 אישתצאו מהאי עלמא, (לנפשאן דאינון צדיקיא, דלא אסתלקו מהאי
 עלמא ושכיחין בהאי עלמא) וכד אצטריך עלמא רחמין ואינון חזין יתבין
 בצערא, אינון מצלו צלותא עליהו, ואזלין ומודעין מלה לאינון דמיבין
 דחברין ומתערין ועאלין לגן עדן דארעא, דתמן רוחיהון רצדיקיא מתלבשן
 בעטרין דנהורא, ואתיעטו בהו וגזרין גזרה וקדשא בריך הוא עביד
 רעותא דלהון וחס על עלמא ואינון נפשן רצדיקיא משתכחין בהאי
 עלמא לאננא על חייא, והאי אקרי נפש ודא לא אסתלקת (ס"א אשתצו)
 מהאי עלמא, ושכיחא בהאי עלמא לאסתכלא ולמנדע ולאננא על
 דרא, והאי הוא דאמרו חברייא, דמתי ידעי בצערא דעלמא, ועונישא
 דחייבין די בארעא בהאי הוא דכתיב ונכרתה הנפש ההיא מעמיה •
 ומדורא תנינא הוא גן עדן די בארעא • ביה עבר קדשא בריך הוא
 מדורין עלאין יקירין כגוונא דהאי עלמא, וכגוונא דעלמא עלאה

והיכלין בתרין גוונין דלית להון חשבנא, ואלנין ועשבין וריחין דסלקין
 בכל יומא • ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינון צדיקיא,
 ומדורא דההוא רוחא ביה שארי • וכל רוח ורוח מתלבשא בלבוש
 יקירא כגוונא דהאי עלמא, וכגוונא דההוא עלמא עלאה • מדורא
 תליתאה ההוא מדורא עלאה קרישא דאקרי צרורא דתי, דתמן
 מתעדנא ההוא דרנא עלאה קרישא דאקרי נשמה • והאי אתרבק
 לאתענגא בעדונא עלאה עליה כתיב (ישעיה כ"ח) יאז תתענג על יי
 והרפכתך וגומר • ותאנא בשעתא דאצטריך עלמא רחמי, ואינון
 צדיקיא זכאין • ההוא נפש דאשתכחא בעלמא לאגנא על עלמא •
 נפש סליק ואזיל ושאט בעלמא ומודע לרוח • ורוח סליק ואתעטר
 ומודע לנשמה, (ה) ונשמה לקדשא בריך הוא • וכדין חס קדשא בריך
 הוא על עלמא • כדין נחתא מעילא לתתא • נשמה אודע לרוח ורוח
 אודע לנפשא • ובכל שבתא ושבתא וריש ירחא כלהו מתחברן
 ומתעטרן כחד • עד דאזדווגו למיתי לסגרא למלכא עלאה • ולבתר
 תייבין לאתרייהו • הדא הוא דכתיב והיה מרי חדש בחדשו ומרי
 שבת בשבתו יבא כל בשר וגומר ובשעתא דאצטריך עלמא רחמי,
 ותייא אזלי ומודעי להו לנפשייהו דצדיקיא, ובכאן על קברייהו אינון
 דאתחוו לאודעא להו מאי מעמא דשניין רעותא דילהון לאתרבקא נפשא
 בנפשא, (דע"ב ע"ב) כדין נפשייהו דצדיקיא, ומתכנפי ואלין ושאטין לדמיכי
 חברון, ומודיעי להו צערי דעלמא • וכלהו עאלין כההיא פתחא דגן
 עדן ומודיעי לרוח, ואינון רוחין דמתעטרן בגן עדן מלאכי עלאין אזלי
 בנייהו, וכלהו מודיעין לנשמה • ונשמה אודעא לקדשא בריך הוא,
 וכלהו בעאן רחמי על חיינ, וחס קדשא בריך הוא על עלמא בניניהון, ועל
 דא אמר שלמה ושבת אני את המתים שכבר מתו וגומר • אמר רבי
 חייא תוהנא אי אית מאן רידע לאודעא להו למתיא בר אנן • אמר
 רבי אבא צערא מודעא להו • אורייתא מודעא להו, דהא בשעתא
 דלית מאן רידע בהאי • (בראשית רכ"ב) אפקי אורייתא סמוך לקברי, ואינון
 מתערי על אורייתא על מה אתגלייא לההוא אתר • כדין דומה אודע
 להון • אמר רבי יוסי ואינון ידעי דהא עלמא בצערא ותייא לאאתחווין

אתערין

ולא

(ה) טיין ס"ב ויחי וק'כ"ב וס' קיימס קמ"ב כ' סיימ' :

ולא ידעי לאודעא ליהו. ביה שעתא כלרוון צווחין על אוריתא דאתקלנא ואתגלייא להווא אתר. אי בני נשא תייבין ובכאן בלבא שלים, ותייבין קמי קדשה כרין הווא, כלרוו מתכנשי ובעין דחמי, ומודעין לאינון דמיבי חברון, ועאלין ומודעין לרוח דבגן ערן כמרה דאמרן. ואי אינון לא תייבין בלבא שלים למבעי ולמכבי על צערא דעלמא. ווי להון דבלהו מתכנפי לריקא, אמרי מאן גרם לאוריתא קדישא דאתגלייא על ידיהו בלא תשובה, וכלהו אתאן לאתחדתא (ס"ח לאדכרא) חובייהו, בגיני כך לא יהבין תמן בלא תשובה ובלא תעניתא למבעי בעותא קמייהו. רבי אבא אמר בלא תלת תעניתא. רבי יוסי אמר אפילו חד, ובהווא יומא ובלבד דעלמא יתיב בצערא טפי, כרין כלהו מודווגי למבעי דחמין על עלמא. תאנא אמר רבי יהודה יומא חד הווא אזלי (קמ"ד ב' ג"ע) רבי חזקיה ורבי ייסא באורחא, ערעו בגוש חלב והורה חריב. יתבו סמך לבי קברי, ורבי ייסא הוה בידיה חד קיטרא דספר תורה דאקרע. עד דיתבו אתרגיש חד קברא קמייהו, וצווח ווי ווי דהא עלמא בצערא שכיח, הא אוריתא הכא דאתגלייא, או חייא אתו לחייכא עלן, ולכספא בכסופא עלן באוריתיהו. אודעונו רבי חזקיה ורבי ייסא, אמר רבי חזקיה מאן את. אמר ליה מיתא אנא, והא אתערנא לגבי ספר תורה, דומנא חדא הוה יתיב עלמא בצערא, ואתו חייא הכא לאתערא לן בספר תורה, ואנא וחבראי אקרימנא לגבי דמיבי חברון, וכד אתחברו בגן ערן ברוחיהון דצדיקיא, אשתכח קמייהו, דהווא ספר תורה דאייתו לקמן אינון חייא, הוה פסול ומשקר בשמא דמלכא על דאשתכח ואז יתיר בהווא קרא (ויקרא י"ב) דושוסעת שסע שתי פרסות. ואמרו דהואיל ושקרו בשמא דמלכא, דלא יתוכון לגביהון, ודחו לי ולחבראי בההיא שעתא מבי מתיבתא. עד דחד סבא דהוה בנייהו אזל ואייתו ספרא דרב המנונא סבא, וכרין אתער (קס"ג רכ"ה פ' שלח לחמך) רבי אלעזר ברבי שמעון (ב) דהוה קביר עמנא, ואזל ובעא בגן ערן עלייהו ואתסי עלמא כרין

(א) חמס רבא דרוח כאל משמע דמחו רבי ייקים ורבי ייסא וכן משמע כפרשטן וי לקמן דף ע"ג א' רלג"ט רש"י ל"כ ייסא וסי' אחר
 שפחו כאלירא חים ערין רש"י קיים כדאיתא סתם ור"ל כנו של רש"י ערין סים קיים כשצב חיים רש"י ו' א"ס (אח"י ית' ס"כ
 ח"ס על חזרוני רבא שר"י ח"ה יר"ל ורבי ייסא כטרו כימי רש"י יר"ל וחקולית יחל"ז יע"ד ס"כ יוס' סמיטליס משמע דמקריס
 למעוסי להכירא דלכות. מא"י.)

כדן שארו לן • ומן ההוא יומא דסליקו ליה לרבי אלעזר מבי קברא
 דא, ואתייהיב לגבי אבוה, לית מאן דאתער למיקם קמ"יהו. דרמיכי
 חברון דמסתפינא מן ההוא יומא דדחו לי ולחברי • והשתא אתיתון
 לגבן וספר תורה גביכון, אמינא דהא עלמא בצערא אשתבח • וער
 דא אזדעזענא, דאמינא מאן יקדים לאודעא לאינון זכאי קשוט דמיכי
 חברון, אשתמיט רבי י"סא בההוא קיטרא דספר תורה • אמר רבי
 חזקיה חס ושלום לית עלמא בצערא, ואנן לא אתינן להאי • קמו רבי
 חזקיה ורבי י"סא ואזרו • אמרי ודאי בשעתא דזכאין לא אשתכחו
 בעלמא • עלמא לא מתקיימא אלא בגיניהון דמתי"א • אמר רבי י"סא
 בשעתא דאצטריך עלמא למטרא, אמאי אזלינן לגביהון דמיתאי והא
 כתיב (דברים י"ח) ודורש אל המתים, ואסיר • (דע"א ע"ב) אמר ליה עד כען
 לא חמיתא גרפא דצפרא דערן • ודורש אל המתים, אל המתים דייקא
 דאינון חייבי עלמא, דאינון מעמין עובדי עבודה זרה דאשתכחו תדיר
 מתים • אבל ישראל דאינון זכאי קשוט, שלמה קרא עלייהו (קס"ג ד')
 ושבח אני את המתים שכבר מתו, בזמנא אחרא ולא השתא • שכבר
 מתו, והשתא אינון חיי, ועוד דשאר עמין בד אתאן למתיהון, אתיין
 בחרשין לאתערא עלייהו זיגין בישין • וכד ישראל אתאן למתיהון,
 אתיין בכמה תשובה לקמי קדשא בריך הוא • בתבירו דלכא בתעניתא
 לקבליה, וכלא בגין דנשמתיין קדישין, יבעון רחמי לקמי קדשא בריך
 הוא עלייהו, וקדשא בריך הוא חיים על עלמא כגיניהון • ועל דא תנינן
 צדיקא אף על גב דאתפטר מהאי עלמא, לא אסתלק ולא אתאבד
 מבלהו עלמין, דהא בבלהו עלמין אשתכח יתיר מחייו • דכתיב אשתבח
 בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתבח בתלרת עלמין וזמין לגבייהו
 דכתיב (ס"ג ב') עלמות אהבוך, אל תקרי עלמות אלא עולמות זכארה
 חולקהון • תאנא בתיב (סמואל ב' כ"ט) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור
 החיים • והיתה נפש אדוני, נשמת אדוני מבעי ליה • אלא כמה דאמרן
 דזכארה חולקהון דצדיקא, דכלא אתקשר דא בדא נפש ברוח • ורוח
 בנשמה • ונשמה בקדשא בריך הוא • אשתבח דנפש צרורה בצרור
 החיים • אמר רבי אלעזר האי דאמרו חברייא, גלותא דספר תורה
 אפילו מבי כנישתא לבי כנישתא אחרא אסיר • וכל שבן לבי רחוב •

אמאי לבי רחוב · אמר רבי יהודה כמה דאמרן, בגין דיתערון עליה
 ויתבעון רחמי על עלמא · אמר רבי אבא שבינתא בד אתגלייא הכי
 נמי מאתר לאתר, עד דאמרה (י"מ"ט) מי יתנני במדבר מלון ארחים
 וגומר · אוף הכא בקדמיתא מבי כנשתא לבי כנשתא לכתר לבי רחוב,
 לכתר במדבר מלון ארחים · אמר רבי יהודה בני בכל מסתפו, ולי
 קא עבדי אפילו מבי כנשתא לבי כנשתא, כל שכן האי · תניא אמר
 רבי שמעון לחברייא, ביומאי לא יצטרכון בני עלמא להאי · אמר
 ליה רבי יוסי צדיקא מגנין על עלמא כחיייהון, ובמיתתהון יותר מתייהון
 הדא הוא דכתיב (ישע"ל) ונגותי על העיר הזאת להושיעה למעני
 ולמען דוד עבדי, ואילו כחיייהי לא כתיב · אמר רבי יהודה מאי שנא
 הכא דכתיב למעני ולמען דוד עבדי, דשקיל האי לגבי האי · אלא
 בגין דדוד זכה לאתקשרא כרתיבא קדישא דאבהתא, וכגין כך כלא
 חד בריך הוא לעלם ולעלמי עלמאי ·

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו · רבי יצחק פתח
 (תהלים ק"ב) לספר בציון שם יי ותהללתו בירושלם תמן תנינן
 שמא קדישא סתים וגליא · ואוריתא דהיא שמא קדישא עלאה סתים
 וגליא · וכל קרא דבאוריתא וכל פרשתא דאוריתא סתים וגליא ·
 דתניא אמר רבי יהודה מחציפותא דצדקת חדא, נפקן כמרה טבאן
 לעלמא · ומאן היא תמר · דכתיב (כרמית ל"ח) ותשב בפתח עינים ·
 אמר רבי אבא פרשתא דא מוכח דאוריתא סתים וגליא, והא אסתכלנא
 באוריתא כלה ולא אשכחנא אתר דאקרי פתח עינים, אלא כלא סתים
 ורזא דרזין הוא · ותניא מאי חמאת צדקת זו לעוברא דא, אלא ידעת
 בביתא דחמוה ארחוי דקדשא בריך הוא, היך מדבר האי עלמא עם
 בני נשא · ובגין דהיא ידעת, קדשא בריך הוא אוקים מלה על ידהא,
 ואזלא הא כמה דתנינן, אודמנת הות כת שבע מששת ימי בראשית
 למהוי אמיה דשלמה מלכא, אוף הכא אודמנת הות תמר לדאמיומא
 דאתברי עלמא · ותשב בפתח עינים, מאן פתח עינים כמה דאת אמר
 (ס"ח) והוא יושב פתח האהל · וכתיב (שמות י"ב) ופסח יי על הפתח
 וכתיב (תהלים קי"ח) פתחו לי שערי צדק וגומר · עינים, דכל עיינין דעלמא
 (דע"כ ע"ה) להאי פתחא מצפאן · אשר על דרך תמנתה · מאי תמנתה

כמה דאת אמר (כמרכ"ב) ותמונת יי' ביט' והכי אוקימנא תמר אוקימת
 מלה לתתא, ופרחת פרחין ואניצת ענפין ברזא דמהימנותא • (קס"ט י"ב)
 ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן • ויראה יהודה ויחשבה
 לזונה וגומר, כמה דאת אמר (משלי ב') בן דרך אשרו מנאפת • כי
 בסתה פניה ואוקימנא כי כסתה פניה כמה דאת אמר אכלה ומחתה
 פיה, אוקידת עלמא בשלהובי • ואמרה לא פעלתי און • מאי טעמא,
 בגין כי כסתה פניה ולית מאן דידיע ארחהא לאשתובא מנה • ויט
 אליה אל הדרך • אל הדרך ממש, לאתחברא חיורא בסומקא •
 ניאמר הבה נא אבא אליך וגומר הא אוקימנא הבה בכל אתר • כי
 לא ידע כי בלתו היא • כי בלתו היא דעלמא, מתרגמינן ארי שציייתא
 דעלמא היא • מאי טעמא לא ידע בגין דהא מנחין אנפקא לקבלא
 מניה, ואזדמנא לאתבסמא ולרחמא עלמא, כי בלתו היא • דא בלה
 ממש דכתיב (ס"ד) אתי מלבנון בלה • ותאמר מה תתן לי כי תבא
 אלי • השתא בלה בעיא תכשיטהא • ויאמר אנכי אשלח גדי עזים
 מן הצאן • למלכא דהוה ליה ברא מאמהו חדא, ואזיל בהיכליה •
 בעא מלכא לאתנסבא במטרוניתא עלאה ולאעלאה בהיכליה • אמרה
 מאן יהיכליה בהיכליה דמלכא • אמר (כ"ט) מאי יהיב ליה לדין
 בהיכליה דמלכא, אמר מלכא) מכאן ולהלאה אשרך ואתריך לברא
 דאמהו מהיכלא דילי, כך נמי הכא אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן •
 והא אוקימנא בלא תכשל גדי • וכל אינון בסטרא דבכור בהמה
 קא אתי • ועל דא לא כתיב אנכי אתן, אלא אנכי אשלח, אתריך
 ואשרך ליה, דלא ישתכח בהיכלי • ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך •
 אלין אינון סימנין דמטרוניתא, דאתברכא מן מלכא בזווגהא • ויאמר
 מה הערבון אשר אתן לך, ותאמר חותמך ופתילך ומטך • אלין אינון
 קטרי (כ"ט סטרי) עלאי תכשיטהא דכלה, דאתברכא מתלתא אלין
 גצח הוד יסוד, וכלא אשתכח בתלתא אלין, וכלה מהכא מנצח הוד
 יסוד מתברכא • מיד ויתן לה ויבא אליה ותהר לו • ויהי במשלש
 חדשים • מאן משלש חדשים, בתר דיתלתון ירחיא, והא תלתא ירחין
 אוקימנא, והכא כמשלש חדשים, דשאר ירחיא רביעארה לאתערבא
 דינין בעלמא בחובי בני נשא, והיא ינקא מסטרא אחרא כדן ויגד

ל"א

לוי לא ישיב ארץ אלד

ליהודה לאמר ונתה תמר בלתך. הא בלה כסטרא אחרא אשתכחת.
 מה כתיב הוציאורה. כמה דכתיב (ויקרא כ') והשליך משמים ארץ
 תפארת ישראל. ותשרף בשלהוכי טיהרא בגלותא. מה כתיב היא
 מוצאת. לאתמשבא בגלותא. והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש
 אשר אלה ממנו לא כתיב, אלא לאיש אשר אלה לו, דיליה סימנין
 אלין משתכחין. אנכי הרה. מיד ויבר יהודה ויאמר צדקה ממני, צדקה
 ודאי ושמא גרים. מאן גרים לה, שמא דא. הדר ואמר ממני דכתיב כי
 צדיק יי צדקות אהב ישר יחזו פנימו. צדקה, צדקה, דממני נטלת
 שמא דא. ממני ירתא. ממני אשתכחת. אמר רבי יוסי ומאי טעמא
 חמיה כתיב באתר חר. יהודה באתר אחרא. אמר ליה כלא אתקטר
 דא בדא. חמיה באתר עלאה תלי. אמר רבי אלעזר פרשתא דא
 אוקימנא ברזא עלאה בכמה גוונין, כד יסתכלון מלי. מנה ישתמע
 רזין דארחוי דקדשא בריך הוא ודינוי בכל אתר, והיא ידעת ואקדימת
 גרמא למלה דא, לאשלמא ארחוי דקדשא בריך הוא, בגין דינפקו
 מנה מלכין שליטין וזמינין לשלטאה על עלמא. ורות כהאי גוונא
 עבדת. אמר רבי אבהו פרשתא דא ברזא דחכמתא דאוריתא.
 אתקשרת, וכלא סתים וגליא. ואוריתא כלא כהאי גוונא אשתכחת.
 ולית לך מלה באוריתא דלא רשים בה שמא קדישא עלאה, דסתים
 וגליא. (דע"כ ע"כ) בגיני כך סתימי דאוריתא קדישי עליונין ירתין לה,
 ואתגלייא לשאר בני עלמא. כגוונא דא כתיב (תהלים ק"ב) לספר
 בציון שם יי ותהלתו בירושלם. דהא בציון במקדשא שרי לאדברא
 שמא קדישא בדקא חזי. ולבר בכינוי. ועל דא כלא סתים וגליא.
 תאנא כל מאן דגרע את חר מאוריתא, או יוסף את חר באוריתא.
 כמאן דמשקר בשמא קדישא עלאה דמלכא. אמר רבי יצחק עובדא
 דמצרים פלחין לשפחה כמה דאוקימנא. עובדא דכנען פלחין לההוא
 דאקרי (שמות י"ב) שכי אשר בבית הכור. ועל דא כתיב (כראשית ט')
 ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. בגין כך בלהו מכתובין (ס"א)
 (מכרבין) (ס"א מכרבין) במלין קדישין ועבדין עובדין (ס"א עריין) בכלא.
 בגיני כך כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה וגומר רבי יהודה.
 אומר דעבדין דינין (ס"א זנין) בישין לשלטא על (כ"א לסאבא) ארעא

כמה דאת אמר ולא תטמא את אדמתך • ובתיב ותטמא הארץ :
במעשה ארץ מצרים וגומר • רבי חייא פתח (אייכ ל"ח) לאחוז בכנפות
הארץ וגומר תאנא זמין קדישא בריך הוא לדכאה לארעיה
מכל מסאבותא דעמין עובדי עבודה זרה דסאיבו לה • כהאי מין
דאחיר בטלתיה ואנער טנופא מניה • וכל אינון דאתקברו בארעא
קדישא למשרי לון לבר • ולדכאה ארעא קדישא מסטרא אתרא
(ס"א קדישא אחרא) • כב יכול דהור מתזנא לשאר דברכי עמין
ולקבלא מסאבותא דילהון ולדברא לון • וזמין לדכאה לה ולאעברא
לון לבר • רבי שמעון הוה מדכי טורי (ס"א שוקי) דטבריא, וכל דהור
תמן מית הוה סליק ליה ומדכי ארעא • תאנא כתיב (ירמס ב) ותבאו
ותטמאו את ארצי וגומר • אמר רבי יהודה זכאה חולקיה מאן דזכי
בחיייו למשרי מדורא בארעא קדישא • דכל מאן דזכי לה, זכי
לאנדא מטלא דשמיא דלעילא דנחית על ארעא • וכל מאן דזכי
לאתקשרא בחיייו כהאי ארעא קדישא • זכי לאתקשרא לבתר
בארעא קדישא עלאה • וכל מאן דלא זכי בחיייו ומייתין ליה
לאתקברא תמן • עליה (ס"א) כתיב ונחלתי שמתם לתועבה, רוחיה נפיק
ברשותא נכראה אחרא, וגופיה אתי תחות רשותא דארעא קדישא •
כב יכול עביד קדש חול וחול קדש • וכל מאן דזכי למיפק נשמתיה
בארעא קדישא, אתקפרו חוביו, וזכי לאתקשרא תחות גדפוי דשכינתא
דכתיב (דברים ל"ב) וכפר אדמתו עמו • ולא עוד אלא אי זכי בחיייו, זכי
לאתמשבא עליה רוחא קדישא תדיר • וכל מאן דיתיב ברשותא
אחרא, אתמשך עליה רוחא אחרא נוכראה • תאנא כד סליק רב
המנונא סבא להתם, הוו עמיה תריסר בני מתיבתא דיליה • אמר לון
אי אנא אזיל לארחא דא, לאו על ידי קא עבידנא אלא לאתבא
פקדונא למאריה • תנינן כל אינון דלא זכו להאי בחיייו, אתיבין
פקדונא דמאריהון לאחרא • אמר רבי יצחק בגיני כך כל מאן
דאעבר מאינון זינן בישין או רשותא אחרא בארעא • ארעא אסתאבת,
ווי ליה לההוא גבר ווי לנפשיה, דהא ארעא קדישא לא מקבלא ליה
לבתר • עליה כתיב (ספלים ק"ד) יתמו חטאים מן הארץ, בעולם הזה
ובעולם הבא, ורשעים עוד אינם, בתחיית המתים, כדון ברכי נפשי את

" הללויה :

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם וגומר רבי אבא
אמר זבאה חולקא דישראל דקדשא בריך הוא אתרעי בהו
מכל עמין עובדי עבודה זרה, ובגין רחימותא דליה עליהו יהיב לון
נימוסין דקשוט • נטע בהו אילנא דחיי • אשרי שכינתא בינייהו, מאי
טעמא • בגין דישראל רשימין ברשימא קדישא בבשריהון, ואשתמודען
דאינהו דיליה (ואשתמודען) מבני היכליה, ובגין כך כל אינון דלא רשימין
ברשימא קדישא (דע"ג ע"ב) בבשרהון, לאו אינון דיליה, ואשתמודען דכלהו
מסטרא דמסאכיתא אתיין, ואסיד לאתחברא בהו ולאשתעי בהדיהו
במלוי דקדשא בריך הוא ואסיד לאודעא להו מלי דאוריתא, בגין דאוריתא
כלה שמא דקדשא בריך הוא, וכל את דאוריתא מתקשרא בשמא
קדישא, וכל מאן דלא אתרשים ברשימא קדישא בבשריה, אסיד
לאודעא ליה מלה דאוריתא • וכל שכן לאשתדלא (כ"ב לאסתכלא)
ביה • רבי שמעון פתח (שמות י"ב) זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל
בו וכתוב וכל עבד איש וגומר • וכתוב תושב ושכיר לא יאכל בו •
ומה פסתא דאיהו בשרא למיכלא • על דאתרמיז במלה קדישא אסיד
לכל הגי למיכל ביה, ולמיהב להו למיכל עד דאתגזרו, אוריתא דהיא
קדש קדשים דקדישא, שמא עלאה דקדשא בריך הוא על אחת כמה
וכמה • רבי אלעזר שאיר לרבי שמעון אבוהי, אמר ליה הא תנינן
אסיד ללמד תורה לגוי עובר עבודה זרה, ושפיר אתערו חבריי •
דככל דכתיב לא עשה בן לכל גוי • אבל כיון דאמר מגיד דבריו
ליעקב • אמאי חקיו ומשפטיו לישראל • אמר ליה • אלעזר תא חזי
זכאין אינון ישראל, דחולקא עלאה קדישא דא נטע בהו קדשא בריך
הוא דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם, לכם ולא לעמין עובדי עבודה
זרה, ובגין דאיהו גניזא עלאה יקרא שמיה ממש, אוריתא כלא סתים
וגליא ברזא דשמיה, ועל דא ישראל בתרין דרגין אינון סתים וגליא •
דתנינן תלת דרגין אינון מתקשרן דא כדא, קדשא בריך הוא אוריתא
וישראל • וכל חד דרגא על דרגא סתים וגליא • קדשא בריך הוא
דרגא על דרגא סתים וגליא • אוריתא הכי נמי סתים וגליא • ישראל
הכי נמי דרגא על דרגא • הדא הוא דכתיב (תהלים קמ"ז) מגיד דבריו

ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל, תרי דרגין אינון יעקב וישראל, חד גליא
 וחד סתים. מאי קא מיירי, אלא כל מאן דאתגזר ואתרשים בשמיה
 (כ"ב ברשימא) קדישא, יהבין ליה באנון מלין דאתגליין באוריתא, כלומר
 מודיעין ליה ברישי אתוון, ברישי פרקין, יהבין עליה חומרה דפקודי
 אוריתא ולא יתיר, עד דיסתלק בדרגא אחרא הדא הוא דכתיב מגיד
 דבריו ליעקב (ליעקב שפיר) • אבל חקיו ומשפטיו לישראל דאירו
 בדרגא עלאה יתיר וכתיב (בראשית ל"ב) לא יקרא שמך עוד יעקב וגומר
 חקיו ומשפטיו לישראל, אלין רזי אוריתא ונמוסי אוריתא וסתרי אוריתא,
 דלא יצטרכון לנלאה אלא למאן דאירו בדרגא עלאה יתיר פדקא
 חזי • ומה לישראל האי, לעמין עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה,
 וכל מאן דלא אתגזר ויהבין ליה אפילו את זעירא דאוריתא, כאלו
 חריב עלמא ומשקר בשמא דקדשא בריך הוה, דכלא בהאי תליא
 ודא בדא אתקשר דכתיב (ירמיה ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות
 שמים וארץ לא שמתי תא חזי כתיב (דברים ד') וזאת התורה אשר שם
 משה לפני בני ישראל • לפני בני ישראל שם, אבל לשאר עמין לא
 שם • בגין כך דבר אל בני ישראל • (ויקרא כ') ואל בני ישראל תאמר
 וכן כלדו • (ב) ינוחון אבהן דעלמא אינון הלל ושמאי, דהבי אמרו
 לאנקלוס, ולא אודעו ליה מלה דאורייתא עד דאתגזר • ותא חזי מלה
 קדמאה דאוריתא דיהבין לינוקי אלף בית, דא מלה דלא יכלין בני
 עלמא לאדבקא בסוכלתנו ולסלקא ליה ברעותא, וכל שבן למללא
 בפומיהון • ואפילו מלאכי עלאי ועלאי דעלאי לא יכלין לאדבקא
 בגין דאינון סתימין דשמא קדישא • ואלף וארבע מאה וחמש רבבן
 דעלמין כלדו תליין בקוצא דאלף • ושבעין ותרין שמחן קדישין
 גליפין באתווי רשימין, דקיימי בהו עלאי ותתאי, שמאי וארעא וכורסייא
 יקרא דמלכא, תליין מסטרא חדא לסטרה חדא, דפשיטותא דאלף
 קומא דעלמין כלדו, וסמכין דעלאין ותתאין ברזא דחכמתא, ושבילין
 סתימין ונהרין עמיקין ועשר אמירן, כלדו נפקין מההוא קוצא תתאה
 דתחות אלף • מבאן ולהלאה שארי לאתפשטא אלף בבית • ולית

חושבן

(ב) כיוצא כוס גביני גסרי אכות סעולה לא סעודי ע"ד • ואלף הון קורין אכות אלא לב' • יש מי שכתב דאכות סתתא לין קורין אכל
 אכות סעילס יוכל לומר ודומק • מילין :

חושבן לחכמתא דהבא אתגליף • בניני (דע"ג ע"ב) כך אוריתא קיומא
 דכלא ומהימנותא דכלא, לקשרא קשרא דמהימנותא דא בדא כדקא
 חזי, ומאן דאתגזר אתקשר בההוא קשרא דמהימנותא • ומאן דליא
 אתגזר ולא אתקשר ביה, כתיב ביה (ויקרא כ"ב) וכל זר לא יאכל קדש
 (שמות י"ג) וכל ערל לא יאכל בו • דהא אתער רוח מסאבא דמסטרית,
 ואתי לאתערבא בקדושה • בריך רחמנא דפריש לישראל בניו רשימין
 ברשימא קדישא מנייהו • ומזוהמא דלרוזן • עלייהו כתיב (ירמיה כ')
 ואנכי נטעתוך שורק כלה זרע אמת • ובניני כך (מכילת ו') תתן אמת
 ליעקב ולא לאחרא, תורת אמת לזרע אמת • אתא רבי אלעזר ונשקיה
 על ידו • רבי חזקיה אמר כתיב (שמואל א' י"ב) כי לא יטוש יי את עמו
 בעבור שמו וגומר • כי לא יטוש יי את עמו • מאי טעמיה • בעבור
 שמו הגדול, בגין דכלא אתקשר דא בדא, ובמרה אתקשרו ישראל
 בקדשא בריך הוא • בההוא רשימא קדישא דאתרשים בבשריהו •
 ובניני כך לא יטוש יי את עמו • ולמה, בעבור שמו הגדול דאתרשים
 בהו • תאנא אוריתא אקרי ברית • וקדשא בריך הוא אקרי ברית •
 והאי רשימא קדישא אקרי ברית • ועל דא כלא אתקשר דא בדא
 ולא אתפרש דא מן דא • אמר ליה רבי ייסא אוריתא וישראל שפיר,
 אבל קדשא בריך הוא מנא לן דאקרי ברית • אמר ליה דכתיב
 (תהלים ק"ו) ויזכור להם בריתו, והא אתיידע והא אתמר • (ויקרא י"ח) ואת
 חקותי תשמרו, חקותי • אלין אינון נמוסי מלכא • משפט, אלין אינון גורי
 אוריתא • רבי יהודה אמר כל אינון נימוסין מאתר דאקרי צדק אקרוין
 חקותי, ואינון גזרת מלכא • ובכל אתר דאקרי משפט, אקרוין דינא
 דמלכא, דאיהו מלכא קדישא, קדשא בריך הוא מלכא דשלמא כלא
 די ליה הוא, דהוא מלכא קדישא באתר דתרין חולקין אחידן דא בדא
 ועל דא כתיב (תהלים פ"ט) צדק ומשפט מכון פסאך, ואינון דינא ורחמי
 ובניני כך חק ומשפט • ועל דא כתיב (ס' קמ"ו) חקיו ומשפטיו לישראל,
 לישראל ולא לשאר עמין • בתריה מה כתיב לא עשה כן לכל גוי •
 ותנינן אף על גב דאתגזר ולא עביד פקודי אוריתא, הרי הוה כגוי
 בכלא • ואסיר למילף ליה פתגמי אוריתא • ועל דא תנינן (שמות כ')
 מזבח אבנים, דא מזבח אבנים ממש • והא קשיו דלביה באתריה קיימא

וזוהמא לא אתפסק מניה • בגיני כך לא סליק בידיה ההוא גזירו ולא
מהניא ליה • ועל דא כתיב כי חרבך הנפת עליה ותחללה • בגיני כך
לא עשה בן רכל גזי סתם • ומשפטם כל ידעום לעלם ולעלמי עלמין.
מלה אחרא (כ"א זעירא) לא יחבינן ליהו, כל שבן רזי אוריתא ונמוסין
דאוריתא וכתיב (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו (תהלים קמ"ד)
אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי אלהיו :

(א) מתניתין, בנמוסי טהירין ארבע מפתחין שוין לארבע סטרי עלמא •
כווייתהון אשתכחו • חד לסטר ארבע וארבע לסטר חד,
אתגלפן (ס"א אתפלגן) בחד גוונא • בההוא גוונא תכלא וארגוונא
וצבע זהורי וחורא וסומקא • דא עייל בגוונא דחבריה ורידיה ביה
רשים ארבע רישין כחדא אסתליקו • וכחד דיוקנא מתדבקן • חד רישא
אסתליק מגו סחי דאסתחי • (ב) תרי איילתא קציבן בשיעורא חד,
סלקן (ג) מההוא סחיותא דכתיב בעדר (שיר ד') הקצובות שעלו מן
הרחצה • בשערא דילהון חיזודאבן טבא דארבע גוונין • ארבע גרפין
דכסיין על גופא • וידין זעירין תחות גרפייהו • וחמש בחמש גליפן •
טאסין (ס"א שאפין) לעילא לעילא מהיכלא דשפירא בריואראה למחזי, חד
עולים רביא נפיק שגן חרבא, דמתהפכא לגוברין לנוקבין, נטלין
למשיחא דאיפה בין שמייא ובין ארעא • לזמנין נטלין (ס"א עולין) לה
בכל עלמא • (ד) וכל משיחין בה משיחין דכתיב אפת צדק וגומר •
חד חיזו דבדולחא קיימא על חרבא חד ברישא דההוא רביא מלהטא
בומקא מגו בדולחא. (דע"ד ע"א) תרין סטרין מהאי גיסא אתחזי ההוא
חרבא ברשימין עמיקין, חד גבר תקיף סולמא דקיימא בתלת עשר
עלמין, חגיר ההוא חרבא למעבד נוקמין • עמיה (ה) חגירין שתין אחרנין
כלהו משתלחפי (כ"א מתילפי) (ס"א משלפי) נצחין קרבא דדא הוה
דכתיב (תהלים ס"ה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך • וכתיב
(שיר ג') כלם אחוזי חרב מלמדי מלחמה וגומר • בכמה גוונין מתהפכין
אנפייהו, לית דידע לון, בר חד תולעתא דשאט (ס"א דשאר) בין נוני
ימא, כל אבנין דאעבר עלייהו מתבקעין • בההוא זמנא קלא דנפיק
מאינון

אחרב אצטרא
אצטרא אחרב

(א) משנס זו ס"א כלל שמדכר כענייני סיד פעריות וסוף כחוס' טעירין ר"ל חקית סאורית עליה רין סממוכיס כעולס לטגוס טעק"ד
נלכ"א אוחס סעיקרים על חקית סמלך יתכרד ויחרומס (כ) שני איילית (ג) מחושו כיכוס (ד) וכל מרות כס מידרין : (ה) ס"א
כ"א ע"א סכורים וגו' וחס חפין פולס' דגורא :

מאינון דחגירי חרבא מבקע תמניסר טורין רברבין, ולית מאן דירכין
 אורניה. כלרוו עלמא סתימין עיינין אטימין לבא, לית מאן דישנח
 דהא בגנא לסתור פד עבדין עובדן דלא מתבשרן, סאטין מארחה
 דתקנא, ימנא אעדי ושמאלא שלטא. כרין עדיין אשתבחו ווי לחייביא
 דגרמין דא בעלמא, דהא לא מתברכין לעילא עד דישתצון אינון
 לתתא דהא הוא דכתיב (תקלים ק"ד) ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את
 " הללויה : ע"כ .

ערות אביך וערות אמך לא תגלה רבי (ה) חייא פתח (סיר ב) כתפוח
 בעצי היער כן דודי בין הפנים וגומר . האי קרא אוקמיה
 חברייה, אבל כמה חביבה כנסת ישראל קמי קדשא בריך הוא, דהיא
 משבחת ליה בהאי . הבא אית לאסתכלא, אמאי משבחת ליה בתפוח
 ולא במלה אחרא או בגוונין או בריחא או בטעמא . אבל הואיל
 ובתיב תפוח, בכלא היא משבחת ליה . בגוונין בריחא, ובטעמא . מה
 תפוח הוא אסותא לכלא . אוף קדשא בריך הוא אסותא לכלא .
 מה תפוח אשתבח בגוונוי כמה דאוקימנא, אוף קדשא בריך הוא
 אשתבח בגוונוי עלאין . מה תפוח אית ביה ריחא דקיק מכל שאר
 אלגי, אוף קדשא בריך הוא בתיב ביה וריח לו כלבנון, מה תפוח
 טעמיה מתיקא . אוף קדשא בריך הוא כתיב ביה חכו ממתקים .
 וקדשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל בשושנה, והא אוקימנא
 מילי אמאי בשושנה והא אתמר . רבי יהודה אמר בשעתא דאסגיאו
 זכאי בעלמא, כנסת ישראל סלקא ריחין טבין ומתברכא ממלכא קדישא
 ואנפיה נהירין . ובזמנא דאסגיאו חייבין בעלמא, כביכול כנסת
 ישראל לא סלקא ריחין טבין, ואטעמת מסטרא אחרא מרידא כרין
 כתיב (איכה ב) השליך משמים ארץ וגומר . (ג) ואנפיה חשוכן . רבי
 יוסי אמר בשעתא דאסגיאו זכאין בעלמא כתיב (סיר ב) שמאלו תחת
 לראשי וימינו תחבקני . ובזמנא דאסגיאו חייבין בעלמא כתיב השיב
 אחור ימינו . רבי חזקיה אמר מהבא (משלי י"ז) ונרגז מפריד אלוף, כלומר
 פריש מלכא מן מטרוניתא דהא הוא דכתיב ערות אביך וערות אמך
 לא תגלה . רבי אלעזר הוה יתיב קמי אבוי אמר ליה אי פרקליטא

בעלמא

(ה) עין מאמר ים כריש פרשת חזקוני : (ב) סיינו מלך סמפטיס סקליפוס בעלמא :

בעלמא במטרוניתא אשתכח, ואי קטיגוריא בעלמא במטרוניתא
 אשתכח, אמאי . אמר ליה למלכא דהוה ליה בר ממטרוניתא . כל
 זמנא דההוה ברא עביד רעותא דמלכא, מלכא עביד מדוריה
 במטרוניתא . וכל זמנא דלא הוה ההוה בר עביד רעותא דמלכא .
 מלכא פריש מדוריה ממטרוניתא . כך קדשא בריך הוא וכנסת ישראל,
 כל זמנא דישראל עבדין רעותא דקדשא בריך הוא . קדשא בריך
 הוא שוי מדוריה בכנסת ישראל . וכל זמנא דישראל לא עבדין רעותא
 דקדשא בריך הוא . קדשא בריך הוא לא שוי מדוריה בכנסת ישראל,
 מאי טעמא, בגין דישראל הוא ברא בוכרא דקדשא בריך הוא דכתיב
 (שמות ד') בני בכורי ישראל . אימא דא היא כנסת ישראל דכתיב
 (משלי ה') ואל תטוש תורת אמך . תא חזי כל זמנא דישראל רחקין
 מהיכלא דמלכא, כביכול ממטרוניתא אתרחקת עמהון . מאי טעמא,
 בגין דמטרוניתא לא אקדימת (ה) קיסטא להאי בר לאלקאה ליה
 למיהך בארע מישר . בגין דמלכא לא אלקי לכריה לעלמין, אלא
 שביק כלא בידא דמטרוניתא לאנהא היכלא ולא לקאה כרה, ולדברא
 ליה בארע קשוט לקבליה דמלכא, (דע"ד ע"כ) ורוזא דמלך דכתיב
 (משלי ג') דברי למואל מלך משא אשר יסרתו אמו . (אמו ודאי) . דא
 בת שבע והא אתמר . כתיב (י' סע) משלי שלמה בן חכם ישמח אב
 ובן כסיל תונגת אמו . תונגת אמו ודאי . חמי מה כתיב בן חכם ישמח
 אב . בעוד דהאי בר אזיל בארע מישר והוא חכימא, ישמח אב (כלל)
 דא מלכא קדישא לעילא, ישמח אב סתם. אשתכח האי בר בארעא
 תקלא מה כתיב ובן כסיל תונגת אמו . תונגת אמו ודאי, דא כנסת
 ישראל ורוזא דמלך כתיב (ישעיה ב') ובפשעכם שלחה אמכם . תא חזי
 לא אשתכח חדותא קמי קדשא בריך הוא כיומא דסליק שלמה
 לחכמתא ואמר שיר השירים, בדין נהירו אנפוי דמטרוניתא ואתי
 מלכא למשרי מדוריה עמה דדא הוא דכתיב (מלכים ה' ד') ותרכ חכמת
 שלמה וגומר . מאי ותרכ, דסלקא שפירו דמטרוניתא ואתרביאת
 בדרגהא על כל שאר דרגין, (כ) בגין דמלכא שוי מדוריה בה . וכל

כך

(ה) כ' יסרין כמרה וכמורה לקלקו עד סוף כרתי יוסר . רש"י : (כ) וזה רמו וקרב רכס ר' דאחריכילא כגין מלכא
 קימוו כלות ר' . ויש לרמו דלסירות כי רוח חמד כח שבע ר"ח חייב ססוי מערעין עליסן סן חסס סיו קרושות וע"ז וכס
 ותיכ ודוק כי קרתי מלין :

כך למה, בגין דאפיקרת ברא חכימא דא לעלמא (כ"ה למלכא) • וכד
 אפיקת ליה לשלמה, לכל ישראל אפיקת, וכלהו הווי בדרגין עלאין
 זכאין בשלמה, (ס"ה בשלמא) דקדשא בריך הוא חדי בהו ואינון ביה •
 וביומא דשכלל שלמה ביתא לתתא • אתקינת מטרוניתא ביתא למלכא
 ושוו מדורידהוון פחדא, ונהירו אנפחא בחדוה שלימו • כדין אשתכח
 חדוותא לכלא לעלא ותתא • וכל כך למה, בגין דכתיב משא אשר
 יסרתו אמו, דדברת ליה לרעותא דמלכא וכד האי בר כמה דאמינא
 (ס"ה דאצטריך) לא אתדבר לרעותיה דמלכא • כדין הי"ה ערייתא
 דכלא, ערייתא דכל סטרין, דהא מלכא פריש ממטרוניתא, ומטרוניתא
 אתרחקת מהיכליה, ובגין כך ערייתא היא דכלא, וכי לא ערייתא הוא
 מלכא בלא מטרוניתא ומטרוניתא בלא מלכא • ועל דא כתיב ערות
 אביך וערות אמך לא תגלה אמך היא • אמך היא ודאי • ושריא עמך
 בגיני כך לא תגלה ערותה • רבי שמעון אקיש ידוי וככה • ואמר ווי
 אי אימא וגלינא רזא • ווי אי לא אימא דייבדון חכרייא מלה, (יחזקאל י"ב)
 אהה יי אלהים בלה אתה עושה את שארית ישראל • מאי אהה, ומאי
 בלה אתה עושה • אלא רזא דמלה, בזמנא דה' תתאה אתתרכבת
 מהיכלא דמלכא • ה' אחרא עלאה בגינה מנעת ברכתא וכדין כתיב
 אהה בלה אתה עושה • בגין דכד איהי (כ"ה האי ה') אתמנעת מברכאן
 ה' אחרא מנעת לון מכלא • מאי טעמא, בגין דברכאן לא משתכחי
 אלא באתר דשריין דכר ונוקבא, ועל דא כתיב (ירמיה כ"ט) יי ממרום
 ישאג וממעון קדשו יתן קולו ישאג ישאג על נוהו, על נוהו ממש, דה'
 מטרוניתא ודא הוא ודאי • ומאי אומר אוי שהחרבתי את ביתי וכולי
 ביתי, זווגא דמטרוניתא, ודא הוא ודאי ערות אביך וערות אמך לא
 תגלה, דהא מכל סטרין ערייתא הוא, וכדין אלגיש שמים קדרות ושק
 אשים כסותם, דהא אתר אחסנת ברכאן דמבוועין דנחלין דהווי נגידן
 ושקיין כדקא חזי אתמנעו • תגינן כד אתפרש מלכא ממטרוניתא
 וברכאן לא משתכחן • כדין אקרי וי, מאי טעמא וי, דתנינא רישא
 דיסוד יי, דהא יסוד וי ועירא הוא, וקדשא בריך הוא וי וברבא עלאה,
 ועל דא כתיב ווי תרין וויין כחדא ורישא דהאי יסוד יי הויה • וכד
 אתרחקא מטרוניתא ממלכא וברכאן אתמנעו ממלכא, וזווגא לא

אשתכח ברישא דיסוד, נטיל ו' עלאה להאי רישא דיסוד דהו' ו'
 ונגיד ליה לגביה כד'ן הוא ו' לכלא לעלא' ותתאין ועל דא תנינן
 מיומא דאתחריב ירושלם ברכאן לא אשתכחו בעלמא ולית לך יום
 דלא אשתכח ביה לוטין, דהא ברכאן אתמנעו בכל יום אמר ליה
 אי הכי אוי' אזו הוי' מ'הו' אמר ליה בר מלה תלי' בתשובה
 ולי' תייבין כד'ן ה' עלאה נטיל לון ו'אנגיד לונ' ו' לגבה
 (דע"ה ע"ב) בגין דלא תייבין כד'ן אקרי הוי' אוי' כד אסתלק מלכא
 לעילא לעילא, וצווחין בני נשא ולא אשנח בהו, וההוא עלאה אהיה
 טמירא סליק לו' ו' לגביה, בגין דלא אתקביל צלותיה כד'ן אקריאין
 דהא א' סליק לגביה ו' יוד, (ס"ה דהוא אלף סליק גביה לה' לו' ל')
 וכד'ן תשובה לא אשתכח ועל דא אסתלק מאלין אתון ה' דהא
 בתשובה לא תלי'א ודאי כד אסגיא חובי עלמא טפי, ותשובה הוה
 תלי'א בקדמיתא ולא בעו, כד'ן אסתלק ה' וא' סליק לו' יוד לגביה
 ואקרי אוי' וכד חריב בי מקדשא ותשובה אסתלקת, (ולאו מעלי'א) כד'ן
 צווחו ואמרו (יכמ"ה ו') אוי' לנו כי פנה היום מאי כי פנה היום דא הוא יומא
 עלאה דאקרי תשובה, דאסתלק ואתעבר ולא שכית ההוא יומא
 דאשתמודע לפשטא ימינא לקבלא תייבין, והא אתפני מכלא ולי'
 אשתכח ועל דא אמרו אוי' ולא הוי' כי נטו צללי ערב דהא אתיהיב
 דשו לרברבי ממנן דשאר עמין למשלט עלייהו תאנא סליק ו'
 לעילא לעילא, והיכלא אתוקד ועמא אתגלי, ומטרוניתא אתתרכת
 וביתא אתתרכת לכתר כד נחית ו' לאתריה אשנח בביתיה והא
 אתחריב בעא למטרוניתא והא אתרחקת ואזלת חמא להיכליה
 והא אתוקד בעא לעמא והא אתגלי, חמא לברכאן דגחלין עמיקין
 דהו' נגדין והא אתמנעו כד'ן כתיב (ישע"ה כ"ב) ויקרא יי' אלהים
 צבאות ביום ההוא לכבי ולמספר ולקרחה ולחגור שק וכד'ן לבשו
 שמים קדרות כד'ן ו' ה' (ס"ה ו') אתנגיד חר לקביל חר וה' עלאה
 נגיד מבועי לסטרא אחרא וברכאן לא משתכחן דהא דבר
 ונוקבא לא אשתכחו ולא שריין כחדא כד'ן שאג ישאג על גורו
 בכה רבי שמעון ובכה רבי אלעזר אמר בכ"ה תקיעא בלכ"ה
 מסטרא חדא וחרוותא בלכ"ה מסטרא אחרא דהא שמענא מלין

דלא שמענא עד השתא זכאה חולקי :
 ערות אשת אביך לא תגלה . מאן אשת אביך . אמר רבי שמעון
 הא תנינן כל מלוי דאורייתא סתים וגליא, כמה דשמא קדישא
 סתים וגליא . אורייתא דהיא שמא קדישא, הכי נמי סתים וגליא .
 דכא כלא באתגליא ידיעא סתים כמה דאוקימנא . והאי קריה הכי
 הוא . אשת אביך, תאנא כל זמנא דמטרוניתא אשתכחת במלכא
 וינקא לך, אקרי אמך . השתא דאתגליא עמך ואתרחקת מן מלכא,
 אשת אביך אתקרי . אנתו רזיא דמלכא קדישא, לא אתפשרת
 בתרוכין מניה, אנתתיה היא וראי כמה דכתיב (ס' ע"ג) כה אמר יי א'
 זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה, אלא ודאי אנתו היא דמלכא
 אף על גב דאתגליא . ועל דהי פקיד עלה תרי זמני, כד יתכא
 במלכא בזווגא חד ואתקרי אמך, דכתיב ערות אמך לא תגלה, לא
 תעביד דיתרחקין דהי מן דהי, ותשתלח על חובך כמה דכתיב
 ובפשעכם שלחה אמכם . וחד בר רזיא בגלותא עמך, ואתגליא
 מהיכלא דמלכא, ואתקרי אנתו דמלכא . אף על גב דאתרחקת מניה,
 לא תעביד בגין דתעדי מבינך, וישלטין כך שנאך, ולא תסתמר עלך
 בגלותא . הדא הוא דכתיב ערות אשת אביך לא תגלה . מאי טעמא
 בגין כי ערות אביך היא . אף על גב דאתרחקת מן מלכא אשגחותא
 דמלכא בה תדירא, ובעיא לאסתמרא לקבלא יתיר ולא תיחוב לגבה :
 רבי שמעון פתח (דכ"ג כ"ג) כי " אלהיך מתהלך בקרב מחנך להצילך
 וגומר . כי " אלהיך, דא שכינתא דאשתכחת בהו בישראל, וכל
 שכן בגלותא לאגנא עליהו תדירא מכל סטרין ומכל שאר עמין, דלא
 ישיצון להו לישראל . דתניא לא יכלין (דע"ה ע"ב) שנאיהון דישראל
 לאבאשא להו, עד דישראל מחלישין חילא דשכינתא מקמי רבובי
 ממנן דשאר עמין . כדן יכלין להון שנאיהון דישראל וישלטין עליהו,
 וגזרין עליהו כמה גזירין בישין . ופד אינון תיבין לקבלה, היי
 מתברת חילא ותוקפא דכל אינון ממנן רבובין, ותברת חילא ותוקפא
 דשנאיהון דישראל, ואתפרעא להו מכלא . ועל דא והיה מחניך
 קדוש, דבעי בר נש דלא יסתאב בחובוי ויעבר על פתגמי אורייתא .
 דאי עביד הכי, מסאבין ליה כמה דכתיב ונטמתם בס בלא א' ותאנא

מאתן ותמנייה וארבעין שייפין בגופא, וכלהו אסתאבן כד איהו
 אסתאב, כלומר כד בעי לאסתאבא ועל דא והיה מחניך קרוש, מאי
 מחניך, אלין אינון שייפי גופא • ולא יראה כך ערות דבר, מאי ערות
 דבר, ערייתא נוכראה דהאי (ס"ב דהוי) דבר, רמו כמה דאוקימנא •
 דאי הכי ושב מאחריך ודאי • ועל דא ערות אשת אביך לא תגלה,
 מאי טעמא • כגון דכתיב ערות אביך היא כמה דאוקימנא • תאנא
 על תלת מלין מתעבבין ישראל בגלותא • על דעבדין קלנא בשכינתא
 בגלותא • ומהדרי אנפיהו מן שכינתא • ועל דמסאבי גרמיהו קמי
 שכינתא • וכלהו אוקימנא במתניתא דילן • רבי אבא הורה אזיל
 לקפוטקיא והורה עמיה רבי יוסי • עד דהוו אזלי חמו חד בר
 נש דהוה אתי ורשימא חד באנפוי • אמר רבי אבא נסטי מדהאי
 ארחא, דהא אנפוי רדין אסהידו עליה דעבר בערייתא דאורייתא •
 בגיגי כך אתרשים באנפוי • אמר ליה רבי יוסי אי האי רשימא הורה
 ליה כד הוה ינוקא, מאי ערייתא אשתכח ביה אמר ליה אנא חמינא
 באנפוי דאסהידו בערייתא דאורייתא, קרא ליה רבי אבא אמר ליה
 אימא מלה • האי רשימא דאנפך מה הוא • אמר לון במטותא מניינו
 לא תענשו יתיר ליהווא בר נש, דהא חובוי קא גרמו ליה • אמר רבי
 אבא מהו • אמר ליה יומא חד הוינא אזיל בארחה אני ואחתי •
 (א) שרינא בחד אושפיזא ורוינא חמרא • וכל ההוא ליליא אחידנא
 באחתי • בצפרא קמנא ואושפיזאי קטט בחד גברא • עיילנא בינייהו
 וקטרו לי דא מהאי גיסא ודא מהאי גיסא, ורשימא דא הוה עייל לבי
 מוחא, ואשתזבנא על ידוי דחד אסייא דאית בגוון • אמר ליה מלין
 הוא אסייא • אמר ליה רבי שמלאי הוא • אמר ליה מאן אסותא יהב
 לך • אמר ליה אסותא דנפשא • ומההוא יומא אהדרנא בתשובה •
 ובכל יומא חוינא אנפאי בחד חיוו, ובכינא קמי קדשי בריך הוה
 דהוא רבון עלמין, על ההוא חובה • ומאינון דמעין אסחינא אנפאי •
 אמר רבי אבא אי לאו דאתמנע מנך תשובה, אעברנא מאנפך ההוא
 רשימא • אבל קרינא עליך (ישעיה ו') וסר עוניך וחטאתך תכפר • אמר

ליה

(א) סיני שורים כמלת א' יחד וסייחו שבור ובעייתדתי עם אחתי וסייחי מונס עמם כל סילילס למתך סים סכעל מתקועטע עם איז א' נכנסמי כתיסם לספרידם ואתו כי וסכוני וסלעווי כמותי ואלמלא רופא א' סרפאטי סייחי מת ווס סרופס סיס ת"ח מ' שאלאי כנידע חוזק סקן לו סזכוס ושיל סרעולס סעקריח כמבולר וסוריוד דמעוה ככל יוס ומאוקון דמעוס סיס רוסן ככיו כסס :

ליה תלת זמנין אימא • אמר ליה תלת זמנין, ואתעבר רשימא • אמר
 רבי אבא ודאי מארך הוה בעא לאעברא מנך, דודאי בתשובה
 אשתכחת • אמר ליה נדרנא מהאי יומא לאתעסקא באוריתא יממא
 וליליא • אמר ליה מה שמך • אמר ליה אלעזר • אמר ליה אל עזר,
 וראי שמא גרים דאלהך סייעך והורי בסערך • שדריה רבי אבא
 וברכיה • לזמנא אחרא הוה רבי אבא אויל לגבי רבי שמעון, עאל
 במאתיה, אשכחיה דהורה יתיב ודריש (תפלים כ"ב) איש בער לא ידע
 ובסיל לא יבין את זאת • איש בער לא ידע וגומר • כמה טפשין
 אינון בני עלמא, דלא משגחין ולא ידעין ולא מסתכלין למנדע ארחוי
 דקדשא בריך הוא, על מה קיימין בעלמא • מאן מעבב להו למנדע
 טפשותא דילהון בגין דלא משתדלי באוריתא • דאילו הוושתדלי
 באוריתא, ינדעון ארחוי דקדשא בריך הוא, ובסיל לא יבין את זאת •
 דלא מסתכל ולא ידע (רע"ו ע"ב) נימוסי דזאת בעלמא, (ראף על גב)
 דדאין עלמא בדינוי, וחמאן לדינוי דהאי זאת, דמטאן על בני נשא
 דאינון זכאין, ולא מטאן על רשיעיא חייביא דעברין על פתגמי אוריתא
 דכתיב בפרוח רשעים כמו עשב וגומר • דהאי עלמא ירתין ליה בכל
 סטרוי, ודיגין לא מטון עליה • בהאי עלמא ואלמלא דדוד מלכא אודעיה
 בסופיה דקרא לא ידעין • דכתיב להשמדם ערי עד, לשיצאה להון
 מההוא עלמא, ולמהוי עפרא תחות רגליהון דצדיקיא דכתיב (מלאכי ב')
 ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם • תו פתח ואמר
 (סו"ב י"ז) ויקם בי כחשי בפני יענה • במאי קא מיירי • אלא זכארה
 חולקיה דבר נש דאשתדל באוריתא למנדע ארחוי דקדשא בריך הוא,
 דכל מאן דאשתדל באוריתא כאילו אשתדל בשמיה ממש • מה שמיה
 דקדשא בריך הוא עביד נימוסין • אוף אוריתא הכי נמי תא חזי האי
 מאן דעבר על פתגמי אוריתא, אוריתא סלקה ונחתא ועבדא ביה
 בכר גש רשימין באנפוי, בגין דיסתכלון ביה עלאי ותתא, וכלהו אשדן
 ליוטין על רישיה ותאנא כל אינון עיני, דאזלין ושאטין בעלמא
 למנדע ארחוי דבני נשא, כלהון זקפין עיינין ומסתכלין באנפוי דההוא
 בר נש וחמאן להו, וכלהו פתחין עליה ווי ווי • ווי ליה בהאי עלמא
 ווי ליה בעלמא דאתי • אסתלקו מסותרניה דפלגיא, דהא סהדותא

באנפוי, ורוחא דמסאבא שריא עלוי • וכל אינון יומין דאשתכח רשימו
 באנפוי לסהדותא, אי אוליד בר אשליף ליה רוחא מסטרא דמסאבא,
 ואלין אינון חייבי דרא תקיפי אנפין • דמארירחון שביק לרחון בהאי
 עלמא לשיצאה להו בעלמא דאתי יתנינן האי צדיקא זכאה דאשתדר
 באוריתא יממא ולידיא, קדשא בריך הוא משיך עליה חר חוטא דחסד,
 ואתרשים ליה באנפוי, ומההוא רשימא דחלי עלאי ותתאי • הכי נמי
 מאן דעבר על פתגמי אוריתא, משכאן עליה רוחא דמסאבא ואתרשים
 ליה באנפוי, ומניה ערקין עלאי ותתאי, וכלא מכרוז עליה אסתלקו
 מסחרניה דפלגיא, דעבר על פתגמי אוריתא ועל פקודי דמאריה, ווי
 ליה ווי לנפשיה • האי אשליף רוחא דמסאבא דאשתכח עמיה, ואורית
 ליה לבריה, והאי הוא דקדשא בריך הוא לית ליה ביה חולקא, ושביק
 ליה לשיצאה ליה לעלמא דאתי • אמר ליה רבי אבא שפיר קאמרת
 מנא לך האי • אמר ליה הכי אוליפנא, ואוליפנא דהאי ירותא בישא
 אחסינון בלהו בנוי אי לא יתוכון, דהא לית מלה קיימא קמי תשובה
 ואנא הכי אוליפנא, דאסוותא דא יתוכו לי זמנא חדא דהוינא רשים
 באנפאי, ויומא חר הוינא אזיל בארחא, ואערענא בחד זכאה, ועל ידוי
 אתעבר מנאי ההוא רשימא • אמר לי מה שמך • אמרי ליה אלעזר
 וקרי עלי אל עזר אחרא • אמר ליה בריך רחמנא דחמינא לך וזכינא
 למחמי לך בהאי • זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי. (אמר
 ליה) אנא הוא דאערענא לך, אשתטח קמיה, אייתיה לביתיה, אתקין
 קמיה (b) קורטיסא (ס"ח מרכוסא) דנהמא ובשרא דעגלא תליתארה •
 בחר דאכליו אמר ליה ההוא גברא, רבי אימא לי חר מלה, חדא
 תורתא סומקא אית לי, אימא דעגלא דבישרא דא דאכילנא • ויומא
 חר עד לא אתעברא ואולידת, אזילנא בתראה למרעא למדברא,
 (c) עד דדברנא לה אעבר קמאי חר (ג) גברא • אמר לי מה שמה
 דתורתא דא • אמיןא מן יומא דאתלידת לא קרינא לה בשמא אמר
 לי בת שבע אם שלמה אתקרי, אי תזכרה לבפרה • ואנא בעוד
 דאהדרנא רישאי לא חמינא ליה • וחיבנא מההוא מלה • והשתא

דזכינא

(b) פי' איסקריטיוון דלוי במסחא וכן בלש קורטיסא כמו עלין רקות כטעם טיב מאיר ועשויו מן סרס"ג • סלת חשוב וכשר ענג
 חלחא : (ג) כתיב כך שסמיס סכסמס לכרעס (ד) כנס י מלחאי ססיס אלסו ז'ל וכל לעוררו על סססכס • סרמ"ז :

(דעו ע"ב) דזכינא באוריתא, אתערנא על ההיא מלה. ומן יומא דאתפטר
 רבי שמלאי מהבא, לא הוה בר נש דינהיר לן באוריתא כוותיה, ואנא
 דחילנא למימר מלה דאוריתא דלא אוליפנא, ומלה דא אסתכלנא
 דמלה דחכמתא היא, ולא ידענא אמר ליה ודאי מלה דחכמתא היא,
 ורמיזא עלאה היא לעילא ולתתא. אבל תא חזי ברת שבע אתקרי
 ממש ברזא דחכמתא. בגין כך כתיב בה כלא בשבע. שבע פרות.
 שבע שרפות. שבע הזאות. שבע כפוסים. שבע טמאים. שבע
 טהורים, שבע כהנים. (לקמן ק"ד ב) ומשה ואהרן בחשבנא דהא כתיב
 וידבר יי אל משה ואהרן וגומר. ושפיר קאמר ההוא גברא דאמר בת
 שבע, וכלא רזא דחכמתא היא. אמר ליה בריך רחמנא דשמענא
 מלה דא. בריך הוא דהא אקדים לי שלם בקדמיתא למזכי להאי
 דכתיב (ישעיה נ"ו) שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר יי. אנא בד
 הוינא רחוק, קדשא בריך הוא אקדים לי שלם למהוי קרוב.
 קרא עליה רבי אבא (סמואל ב' כ"ה) אתה שלום וביתך שלום וכל אשר
 לך שלום:

ערות אחות אביך לא תגלה. רבי חייא פתח ואיש אשר יקח ארז
 אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה וגומר תמן תנינן
 מאה ותלתין שנין אתפרש אדם מאתתיה, ולא הוה אוליד. מדקטל
 קין להבל לא בעא אדם לאזרווגא באתתיה. רבי יוסי אמר (ב) משעתא
 דאתנזר עליה ועל כל עלמא מיתה, אמר אמאי אנא אוליד לבעתיא,
 מיד אתפרש מאתתיה. ותרין רוחין נוקבין הוו אתין ואזרווגין עמיה
 ואולידו. ואינן דאולידו, הוו מזיקין (ב) דעלמא ואקרין נגעו בני אדם,
 ואלין סאטן לבני אדם, ושריין בפתחא דביתא. ובביראי ובכתי כסאי
 ועל דא בר נש דאשתכח בפתחא דביתיה, שמא קדישא שדי כבתרין
 עלאין. כלהו ערקאן ואתרחקן מניה. הדיא הוא דכתיב (תהלים ס"ה)
 ונגע לא יקרב באהליך. מאי ונגע לא יקרב. אלין נגעו בני אדם.
 ותאנא בשעתא דנחת אדם בדיוקנא עלאה בדיוקנא קרישא, ותמו
 ליה עלאי ותתאי, כלהו קריבו גביה ואמלכוהו על האי עלמא. בתר
 דאתא חוייא על חוה ואטיל בה זזהמא, לבתר אולידת קין, (כרמית קפ"ח ב)

מתמן

(ב) עין כל אהאמר ס"פ כ"לס"ה: (ג) ותיי בירג ס כל טהול לילא תסילא תליק ע"ב כ"לס"ה מתמן:

מתמן נתייחסו כל דרין חייבין דעלמא ומדורא דשרין ורוחין מתמן
 אשתכחו ומפטרוי. ובניני כך כל רוחין ושרין, פלגותא אית בהו מבני
 נשא דלתתא, ופלגותא ממלאכי עלאי דלעילא. וכן כד אתילידו
 מאדם אינון אחרנין. כלהו אשתכחו כהאי גוונא, פלגו מתתאי ופלגו
 מעלאי. בתר דאתילידו מאדם (פ"ב) אהדרו ליה קצת מאינון רוחין
 דנפקו מתיאובתיה בחלמא) אוליד מאינון רוחי, בנתן דדמין לשפירו
 דעלאי ולשפירו דתתאי ועל דא כתיב (בראשית ו') ויראו בני האלהים
 את בנות האדם כי טובות הנה וגומר וטעאן כלא בתרייהו וחד
 דכורא אשתכח דאתא לעלמא מרוחיה דסטרא דקין, וקרון ליה תובל
 קין. וחדא נוקבא נפקת עמיה, והוה ברין טעאן בתראה ואתקרי
 נעמה, מינה נפקו רוחין ושרין אחרנין, ואינון (בראשית כ"ה ט' י"ו ט' קמ"ג כ' ר"ס ט')
 תליין באורא, ואודעין מלין לאינון אחרנין דשכיחין לתתא. ודא תובל
 קין אפיק זייני קטולא לעלמא. ודא נעמה אתרגישת ברנשאה
 ואתרבקת בסטראה. ועד כען היא קיימא ומדורהא בין רגשי ימא
 רבא. ונפקת וחיבת בכני נשא ואתחממת מנייהו בחלמא, בהויה
 תיאובתא דבר נש, ואתרבקת ביה. תיאובתא נטלת ולא יתיר, ומההוא
 תיאובתא אתעברת ואפיקת זיינין אחרנין לעלמא, ואלין בנין דאולידת
 מבני נשא, משתכחין לקבלי נוקבי בני נשא מתעברן מנייהו ואולידן רוחין
 וכלהו אזלין ללילית קדמיתא והיא מגדלת לון, והיא נפקת לעלמא ובעיא
 (דעו ע"ב) רבייהא, וחמת רביי בני נשא ואתרבקת בהו לקטלא להו,
 ולאשתאבא בהדייהו דרביי בני נשא, והיא אזלת בההוא רוחא, (כ"ח)
 רבייא) ואודמנן תמן (ט) תלת רוחין קדישין, וטאסין קמה ונטלין ההוא
 רוחא (פ"ב רבייא) מינה, ומניחין ליה קמי קדשא בריך הוה, ותמן
 מתגלפי (כ"ט פי' למדיס טורס מתאלפי) קמיה. בגיני כך אורייתא אוהרת
 להו לבני נשא והתקדשתם והייתם קדושים ודאי. אי אשתכח בר
 נש קדישא לא מסתפי מינה, דכדין זמין קדשא בריך הוא לאלין תלת
 מלאכין קדישין דאמרון, ונטרין ליה להויה רבייא, והייה לא יכלא
 לאבאשא ליה. הדא הוא דכתיב לא תאנה אליך רעה ונגע לא
 יקרב באהלק. מאי טעמא לא תאנה אליך רעה, בגין כי מלאכיו

יצוה

יצורה לך וכתוב כי כי חשק ואפלטתו • דאי בר נש לא אשתכח
 קדישא, ואשליף רוחא מסטרא דמסאבא, כדן היא אתייה וחיבת
 ביה בהווא רבייא, ואי קטילת ליה אשתאבת בהווא רוחא ולא תערי
 מניה לעלמין • ואי תימא אינון אחרנין דקטילת לון, ואודמנו קמה
 אינון תלתא קדישין ונטלין מינה ההויא רוחא, הא לא בסטרא
 דמסאבא אשתכחו, אמאי שלטא לקטלא להו • אלא האי כד בר נש
 לא אתקדש, אבל לא אתכוון לאסתאבא ולא אסתאב • בגין כך
 יכלא לשלטאה בגופא ולא ברוחא • וזמנין אשתכח דנפקת נעמרה
 לעלמא לאתחממא מבני נשא, ואשתכח בר נש בקשרא (כ"ח בקשוניא)
 דתיאובתא עמה, ואתער משינתיה ואחיד באנתתיה ושכיב עמה,
 ורעותא דיליה בהווא תיאובתא דהוה ליה בחלמיה • כדן ההווא בר
 דאוליד מסטרא דנעמה קא אתייה, דהא בתיאובתא דילה אשתכח
 האי, וכד נפקת לילית וחמאת ליה, ידעת מלה, והיא אתקטרת ביה
 ומגדלת ליה כאינון אחרנין בנוי דנעמרה, ואשתכחת עמיה זמנין
 סגיאין ולא קטלא ליה • האי הוא בר נש דבכל סיהרה וסיהרה
 אתפגים, ולא אתייהאשא מניה לעלמין • דהא בכל סיהרא וסיהרה
 כד אתחדשא בעלמא, לילית נפקא ופקדא על כלהו דהיא מגדלת
 וחיבת בהו, וכדן ההווא בר נש פגים בהווא זמנא • זכאין אינון
 צדיקייא דמתקדשי בקדושה דמלכא • עלייהו כתיב (ישעיה ס"ו) והיה
 מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגומר • מלין אלין גלי שלמה מלכא
 בספרא דאשמדאי מלכא • ואשכחנא ביה (ב) (ע"ט ב) אלף וארבע מאה
 וחמש זיני מסאבותא דמסתאבי בהו בני נשא דגלי דא אשמדאי לשלמה
 מלכא • ווי להו לבני נשא דכלהו אטימין וסטימין עיינין, ולא ידעין
 ולא שמעין ולא משגיחין היך קיימין בעלמא • והא עיטא ואסורתא
 קמייחו ולא מסתכלין • דהא לא יכלין בני נשא לאשתזבא אלא
 בעיטא דאורייתא דכתיב (דברים כ"ג) כי יהיה בך איש אשר לו יהיה
 טהור מקרה לילה • אשר לא יהיה טהור דייקא • מקרה לילה דייקא
 זהא אוקימנא מלי בעיטא דאורייתא קדישא • דהכי כתיב באורייתא
 קדישא והתקדשתם והייתם קדושים כי אני יי אלהיכם : תאנא בתר

א
 ד
 ת
 י
 ק
 א

דאסתלקו

דאסתלקו קין והבל, אתהדר אדם לאנתתיה, ואתלבש כרוחא אחרא
 ואליד לשת. מכאן אתייחסו דרי דצדיקייא בעלמא, ואסגי קדשה
 בריך הוא חסד בעלמא. ובכל חד אתיילידת נוקבא עמיה, לאתיישבא
 עלמא כגוונא דלעילא, והא אוקמוה חברייא בסתימארה דמתניתין
 דכתיב ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגומר, חסד
 הוא, חסד הוא ודאי, ובתר דשאר חסד, גועין ושרשין נפקין מתחורת
 לעילא, ואתפרשן ענפין וקריב אתרחק. כדן ענפא אסגי ואתי לאתחברא
 בזוונא חד באילנא. האי בקרמיתא, האי בסתימא דעלמא, כגין
 דכתיב (תהלים פ"ב) אמרתי עולם חסד יבנה. אבל מכאן ולהלאה בני
 נשא דישתכחון ביה ונכרתו לעיני בני עמם:

(דע"ז ע"ב) תאנא ערות אחות אביה, כמה דאתגלייא בסתימא כתיב
 (דו"ע י"ד) כי ישרים דרכי יי וצדיקים ילכו בס וגומר,
 זכאה חולקיהון דצדיקייא דידעי ארחוי דקדשה בריך הוה ואלין
 כהו, ואשתמודען גביהו, זכאה חולקיהון. תאנא אתעברת הא עלאה
 ברחימותא וחכיבותא, דלא מתפרש מינה יוד לעלמין, אתעברת
 ואפיקת ואו, לבתר קאים קמה וינקא ליה, ודא (כ"ג ודאין ביה עלמא).
 ואו בד נפקא בת זוגו נפקת עמיה. אתייא חסד אתער גביה ופריש
 לון, ונפקו גועין מתחות לעילא, ואתפשטו ענפין ואסגיאו, ואתעבירת
 הא תתארה. ואתרביאר בענפיה לעילא לעילא עד דאזדוונת
 באילנא עלאה ואתחברו ואו עם הא, מאן גרים לון, חסד הוא. חסד
 הוא ודאי דחבר לון כחדא. יוד עם הא עלאה לא תלייא חבורא
 דילהון בחסד, אלא במזלא תלייא חבורא דילהון וחכיבותא דילהון,
 דלא (ס"א ב) מתפרשן לעלמין. יוד אתקשר בהא. והא אתקשר
 בואו. ואתקשר בהא. והא אתקשר בכלא. וכלא חד קישורא
 הוא וחד מלה. לא אתפרשו דא מן דא לעלמין. כביכול מין
 דגרים פרודא כאילו חריב עלמא, ואקרי ערייתא דכלא. ולזמנא
 דאתי זמין קדשא בריך הוא לאתבא שכינתא לאתרהא, ולאשתכחא
 כלא בזוונא חד. דכתיב (זכריה י"ד) ביום ההוא יהיה יי אחד וגומר.
 ואי תימא השתא לאו הוא אחד. לא, דהא השתא תיבי עלמא גרמו
 דלא אשתכח חד. דהא מטרוניתא אתרחקא מן מלכא, ולא משתכחי

בזווגא, אימא עלאה אתרחקא מן מלכא ולא ינקא ליה, בגין דמלכא
 בלא מטרוניתא לא מתעטר בעטרוי עמה כמה בקדמיתא כדאתחבר
 במטרוניתא, דעטרת ליה בכמה עטרין, בכמה זיהרן, בעטרין קדישין
 עילאין דכתיב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון (ס"ב כ' שמות פ"ד) במלך
 שלמה וגומר דאזווג במטרוניתא, כדין עטרא ליה אימא עלאה
 כדקא יאות ו השתא דלא אשתכח מלכא במטרוניתא, כדין אימא
 עלאה נטלת כתרוא (כ"ב עטרהא) ומנעת מניה מבועי דנחלין, ולא
 אשתכח בקישורא חר וכב יכול לא אשתכח חר ובזמנא דתיתוב
 מטרוניתא לאתר היכלא, ומלכא יזווג עמה בזווגא חר כדין
 יתחבר בלא כחדא בלא פרודא ועל דא כתיב ביום ההוא יהיה יי
 אחר ושמו אחר ביום ההוא, בזמנא (קע"ח) דיתוב מטרוניתא להיכליה,
 כדין בלא אשתכח חר בלא פרודא ו כדין (עובדים ב) ועלו מושיעים
 בהר ציון לשפוט וגומר דתניא אמר רבי שמעון לא תיעול מטרוניתא
 בחדוותא בהיכליה, עד דיתדן מלכותא דעשו ותיסב מניה נוקמין
 דגרא כל האי לבתר תזווג במלכא, ויהא חידו שלים הדא הוא
 דכתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו בקדמיתא
 ולבתר והיתה ליי המלוכה, מאן מלוכה דא מטרוניתא הדא הוא
 דכתיב והיתה ליי המלוכה ולבתר דזווגין פחדא מה כתיב
 והיה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחר ושמו אחר
 ערות אחי אביך לא תגלה תאני רבי יהודה דא ישראל לתתא
 ואחות אמך דא ירושלם דלתתא דבהובין אלין יגרון ישראל
 בני עממיא ויתחריב ירושלם לתתא ועל דא תנין רחימותא דקדשא
 בריך הוא דקרא לישראל אחים שנאמר (מסלים קכ"ב) למען אחי ורעי
 אדברה נא וגומר ואוקימנא מלין ותמן בת בנה ובת בתה (ב) (ואף
 על גב דאינון באתגלייא ובאתכסייא דהא עלמא אצטריך לון ואינון
 ישובה דעלמא כמה דכתיב (משלי כ"ח) רעך ורע אביך והאי רוא
 דמלה דאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה אי אחי למד רעי ואי רעי
 למד אחי, אלא תאנא ההוא מלה דלא אתעדי לעלמין אקרי רע כמה דאת
 אמר רעך ורע אביך אל תעזוב והאי רוא דמלה דאמר רבי שמעון אימא

עלאה

עלאה רעיה אקרי • בגין דלא אתעדו (ס"א כ) רחמותא דאבא מינה
 (רע"ט ע"ב) לעלמין • ואימא תתאה כלה אקרי, ואקרי אחורת • כמה
 דאוקימנא (סיר ט) אחות לנו קטנה, והיינו סתם מתניתא דילן דכתיב
 הבא ערות אחותך בת אביך או בת אמך, כיון דאמר בת אביך, מאי
 או בת אמך • אלא אי מסטרא דאבא אשתכחת חכמה אתקרי • ואי
 מסטרא דאימא, בינה אתקרי • ועל כל פנים בין האי ובין האי מאימא
 ואבא אשתכחת • דהא יוד לא אתעדו מן ה' לעלמין, ודא הוא רזא
 דמלה מולדת בית מסטרא דאבא, או מולדת חוץ מסטרא דאימא •
 רבי אבא אמר (משלי כ"ד) בחכמה יבנה בית, מאן הוה בית דאתבני
 בחכמה, הוי אימא דא נהר דנפיק מערן • בגיני כך מולדת בית, או
 מולדת חוץ כד נפקת מן ו' כמה דכתיב (בראשית כ) עצם מעצמי ובשר
 מבשרי • וכתיב ויקח אחת מצלעותיו, ודא הוה מולדת חוץ, מאתר
 דזעיר אנפין אשתכח כמה דאתמר • ועל דא אמר רבי יהודה ישראל
 אחין אקרון לקדשא בריך הוא, דלא אעדו רחמותא דילהון לעלמין •
 ירושלם דלתתא אחות אמך אתקרי כמה דכתיב (תהלים קכ"ב) ירושלם
 הבנויה כעיר שחברה לה יחדו וגומר • מאי שחברה לה יחדו, בגין
 דאזדווג בה מלכא משיית סטריין בכל סטרי עלמא בדרגא דצדיק, וכל
 כתרי מלכא כלילן ביה, והיינו שחברה לה יחדו • רבי יצחק אמר ששם
 עלו שבטים שבטי יה • מאן שבטים, אלין תריסר תחומין דמתפרשן
 מההוא אילנא רבא ותקיף, דאחסין לון מסטרא דאבא ואימא • דהא
 הוא דכתיב שבטי יה, משפר סהרותא דאסהיד ברא קדישא (ג"א רכ"ה)
 דאסהיד אבא ואימא בברא קדישא) דכתיב שבטי יה עדות לישראל •
 ואינון נהרין עמיקין דנגדין ואתמשכן מן יה • וכל כך למה להודות
 לשם יי, כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד לאחסנא
 מלכותא קדישא הוא ובנוי לדרי דרין ודא היא שירתא דאמר דוד על
 מלכו עלאה קדישא • רבי חזקיה אמר כלא ברזא עלאה הוא, לאחזאה
 דמאן דפגים לתתא פגים לעילא • ערות כלתך לא תגלה, דתנינן עונתן
 של תלמידי חכמים משבת לשבת • בגין הידעין רזא דמלך, ויכוונן
 לבא וישתבח רעיתהון שלים, ובגין דאולידו אקרון בגין דמלכא • ואי
 אלין פגמו מלה לתתא, כביכול פגמין אינון בכלה דלעילא, כדן כתיב

ערות בלתך לא תגלה • דא בגין אינון דידעין ארחין דאורייתא, שאר
עמא ההוא דאתגלייא בלתך ממש, ובחובא דא שכנתא אסתלקו
מבינייהו :

תאנא אתגליף שמא קדישא
(ס"ה י' בא, א' ב', י' בכ, ב' בי, י' בא)
ב' בה, ו' בג, י' בה, י' בג, ה' בי, ג'
בה, ה' בד • אלו הכל נוספות מלפניו
בסעפקות אשר לפניו)

ה"א בדל"ת כלהו מתגלפי ביוד, יוד סליק לון. ה"א כליל ביוד מניה
נפקת, כדן מעטרין לאבהן • אתפתחת ה"א בנחלוי, ואעטר לרישא דו
דתמן שריין אבהן יו' כליל שית אתוון, וכלהו כליל יוד יוד אתגליף
בגלופוי, וסליק לאתעטרא בתריסר אתוון אחרנין, מניה נפקו עשר
אמירן בגלופוי • וכלהו שבילין דארחא עלאה (ס"ה דארחין דאורייתא)
יקרא דכלא, כדן ה"א אחרא אתכלילת מן כלדו, גליפא מסטרא
מתיחא (ס"ה מתיחדא) טמירא לאורדא לתתא. אתגליפו (ס"ה אתפליגו)
כלהו בארבעין ותריין אתוון, וכלהו פרישנא במתניתא דידן, וכלהו סלקן
ברישא דמלכא. שבע שבחין שלימין, מתפרשין בשבעין אתוון, שבעין
ותרין אסתלקו וואסתלקו באת ו' • (ס"ה יוד) רשימן כפרשה ויהי בשלח
פרעה, בקרא ויסעו ויבאו ויטו כד נטלת שכנתא ושבעה רשימין אתרשימו
ביה, שבעה אסתלקו (דע"ס ע"ב) מניה בעובדין רשימין • תאנא אסתלקו
אתוון ברשימין ידען וארחין סתימין, בר לזכאי קשוט סמכי עלמא •
אמר רבי שמעון לרבי אלעזר תא חזי הני עשרין ותריין אתוון דגליפין
באורייתא, כלהו מתפרשין מאלין עשר אמירן • כל אמירה ואמירה
מאלין דאינון כתרי מלכא, כלדו גליפין באתוון ידען (ד"ה אחרנין) •
בגיני כך שמא קדישא אתבסייא באתוון אחרן, וכל אמירה אויף
לאמירה עלאה מינה אתווי, בגין דאתכליל האי בהאי • (כ"ה וע"ב)
ועל דא שמא קדישא גליפנא ליה באתוון אחרנין, בגין דאתבסיין דא
בדא ודא בדא עד דמתקשרן כלהו כחדא • ומאן דבעי למנדע צרופי
שמהן קדישין, לינדע אינון אתוון דרשימין בכל כתרא וכתרא, וכדן
לינדע ויתקיים בכלא, והא גליפנא לון בכל אינון אתוון דרשימין וידען

בכל כתרֹא וכתרא מספרא עלאה דשלמה והכי סליק בידן, וחבריֹא
 גליפין לון (ס"ב) ולחבריֹא גלינא לון) ושפיר הוא דהא כל כתרֹא וכתרא
 אויף לחבריה אתווי כמרה דאוקימנא, ולזמנין דלא אצטריך אליה
 באתווי אינון דרשימין ביה וכלהו ידיען לגבי חבריֹא והא אוקימנא
 לון, זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי, דקדשא בריך
 הוא בעי ביקריהון ומגלי להון רזין עלאין דשמיה קדישא, דלא גלי
 לעלאין קדישין. ועל דא יכיל משה לאתעטרא בני קדישין, וכלהו
 לא יכלי למקרב בהדיה, כנורא יקידתא ונומרי דאשא דאי לאו הכי
 מאן הוה למשה למיקם בנייהו. אלא זכאה חולקא דמשה, דהא כד
 שארי למללא עמיה קדשא בריך הוא, בעא למגרע שמיה קדישא
 (ס"ב שמוי קדישין) סתים וגלייא, בכל חד וחד פרקא חזי, וכדין אדבק
 וידע יתיר מכל בני עלמא. תא חזי בשעתא דסליק משה גו עננא
 יקרא עאל בני קדישין. פגע ביה חד מלאכא כשלהובי נורא בעיינין
 מלהטן וגדפוי מוקדן, בעא לשאפא ליה בגוויה, וההוא מלאכא גבריֹא אל
 (ס"ב גזריֹא אל) (ס"ב גזרנא אל) שמיה בדין אדכר משה חד שמא קדישא
 דהוה גליף בתריסר אתוון, ואודעזע ואתרגש. עד דסליק משה בנייהו,
 וכן לכל חד וחד זכאה חולקיה (סמות כ"ס ב) והא אוקימנא מילי. ערות
 אשרה ובתה לא תגלרה. תאנא בתקיני מטרוניתא אוקימנא אלן
 עריין, אף על גב דאינון (ס"ב עריין אינון) באתגלייא ובסתימא ותמן בת
 בנה ובת בתה, דהא עלמא אצטריך לון ואינון ישובא דעלמא כמרה
 דאוקימנא. ומאן דגלי חד ערייתא מנייהו, וויליה ווי לנפשיה, דהא גלי
 בגין דא עריין אחרנין. ותניא מלה כתרֹאה דעשר אמירן דאורייתא
 (סמות כ) לא תתמוד אשת רעך, בגין דהאי כללא דכלהו, ומאן דתמיד
 אתתא אחרא, כאילו אעבר על אורייתא כלה, ברם לא אית סלה
 דקיימא קמי תשובה, וכל שבן אי קביל עונשיה כדוד מלכא. אמר
 רבי יוסי תנינן כל מאן דחב ואתפרשמהווא חובא, תשובה קא מעלייא
 ליה טפי. ואי לאו, לא סליק בידיה תשובה ולא מעלייא ליה. אי הכי
 דוד היך לא אתפרש מבת שבע לבתר. אמר ליה בת שבע דידיה
 הות ודידיה נטיל דהא מית בעלה. דתניא אודמנת הוורת בת שבע
 דדוד מיומא דאתברי עלמא, ומה עכבת ליה, דנטל ברתיה דשאור

א.א.א.א.

מלכא, וההוא יומא נטר לה אוריה ברחמי, אף על גב דלא הוות דיליה, לבתר אתא דוד ונטיל דיליה, ועל דדוד דחיק שעתא קמי קדשא בריך הוא לקטלא לאוריה ולמעבד הכי. אבאיש קמיה ואענש ליה לדוד, דהא קדשא בריך הוא בעא לאתבא לה לדוד, לקיימא ליה מלכותא קדישא עלאה, וכד תאב לדידיה תאב, תאנא אמר רבי יוסי מאי דכתיב אני, "אני" עתיד ליתן שכר טוב לצדיקים לעתיד לבא, אני "עתיד להפרע מן הרשעים לעתיד לבא אינון דכתיב ברוו הפושעים בן כתיב אני" וכתוב (דברים ל"ב) אני אמרת ואחיה, אף על פי (דע"ט ע"ה) שאני במדת הרחמים, הרשעים הופכים אותי למדת הדין. דתניא שם מלא, "אלהים זכו" ואי לאו אלהים. אמר רבי שמעון חייבין עבדי פגימותא לעילא. מאי פגימותא, כמה דאוקימנא פגימותא ממש והא אתמר. תאנא כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה. תני רבי יהודה דרא דרבי שמעון בן יוחאי שארי בגוויה, כלהו זכאין חסידין, כלהו דחלי חטאה נינהו. שכינתא שרייא בנייהו, מה דלית כן בדרין אחרנין. בגיני כך מלין אינון מתפרשן ולא אתטמון. בדרין אחרנין לאו הכי, ומלין דרוי עלאה לא יכלין לגלאה, ואינון דידעי מסתפו. דרבי שמעון פד הוה אמר הוה דהאי קרא, חבריא כלהו עיניהון נבעין דמעין, וכלהו מלין דאמר הוה בעיניהו גליין כמה דכתיב (כמדבר י"ב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. דיומא חד שאיל רבי ייסא אמר (ב) (פנחס רט"ו כ') ביעא דקושטא (ס"א דקוסטא) דנפקא מעופא דשרייה (ס"א ושדי) בגורא, ואתבקעא לארבע סטרין. תרין סלקין מנייהו, וחד מאיך וחד רביע דרביעא (ס"א נביע נביעא) דימא רבא. אמר רבי אבא (ב) עבדת קמיה דרבי שמעון קדש חול, דהא כתיב פה אל פה אדבר בו אמר ליה רבי שמעון עד לא יתבקע ביעא (שמות ס"א כ' קמ"ד ב') תסתלק מעלמא וכך הוה באדרא דרבי שמעון. תאנא כיומוי דרבי שמעון הוה אמר בר נש לחבריה פתח פיה ויאירו דבריה, בתר דשכיב רבי שמעון הוה אמרי (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטוא את בשרך. תניא אמר רבי

שמעון

(א) פי' ביטא אמתות סוף י"ד אל כל סרומות כעילם סלילות ועיין מקמי סל סל דה"כ: (ב) וכו' דרבי אל רב"י לבר רבי סל ס סל כל דרבי ס סרומות נעלמים ולכן כל נעלין סלילם י"ד כו סוד גדול וכמ"ל מוס כפרת. פנחס י"ק דע"ו ועי"ו נעכז רבי ייבא למיח כהדירא איהו חתור אלמדי סם ועיין מוס כל דלא רבייך דף ק"א ר ע"ד:

שמעון אי בני עלמא מסתכלן במרה דכתיב באורייתא, לא ייתון
 לארגויה קמי מאריהון. תאנא בר מתערין דינין קשיין לאחתיה
 בעלמא. ואל אשה בנדת טומאתה וגומר. הכא כתיב (תהלים כ"ה) פֶּדַי
 י' ליראיו, (כ"ז כ) ובאדרא (ס"א ובהאי דרא) קדישא אחמר. הכא
 אצטריכנא לגלאה דהא לאתר דא אסתלק, דתנינן בשעתא דחוייא
 תקיפא דלעילא אתער כגין חובי עלמא, שארי ואתחבר עם נוקבא
 ואטיר בה זוהמא, ואתפרש דכורא מינה, כגין דהא אסתאבת
 ואתקריאת מסאבא, ולא אתחוי לדכורא למקרב בהדה, דווי אי אסתאב
 הוא בהדה בזמנא דאיהי אסתאבת. ותאנא (ב) (תשא קל"ב) מאה
 ועשרין וחמש זיני מסאבותא נחתו לעלמא, דמתאחדן מסטרא דחוייא
 תקיפא, ושבעה ועשרין רברבין מנייהו מתאחדן בנוקבי ואתדבקן בהו,
 ווי למאן דיקרב בהדה בההוא זמנא. דמאן דיקרב בהדה אחוי
 פגימותא לעילא, דהא כחובא דא אתער חויא תקיפא לעילא, ואשדי
 זוהמא באתר דלא אצטריך, ואתחבר בנוקבא, ואתרבי שעריה לדכורא,
 ונוקבא אסתאבת, ושערהא רבא וטופרהא סגיא, וכדין דינין שריין
 לאתערא בעלמא ויסתאבון כלא הדרא הוא דכתיב (כמדכר י"ט) כי את מקדש
 ייטמא, מקדש יי אסתאב כחובייהו דבני נשא. תאנא מאי דכתיב (כראשית ג)
 ואיבה אשית בינה ובין האשה. ארבעה ועשרים זיני מסאבותא אטיל
 חויא בנוקבא, כד אתחבר עמה, כחושבן ואיבה. ועשרין וארבע זינין
 (ס"א דינין) מתערין לעילא. (כ) ועשרין וארבע לתתא. ושערא רבא
 וטופריה סגיא, וכדין דינין מתערין בכלא ותאנא כד בעת אתתיה
 לאתדכאה, בעייה לספרא ההוא שערא דרבי ביזמא דאיהי מסאבא,
 (ג) ולספרא טופרהא וכל ההוא זוהמא די בהון. דתאנא ברזי
 דמסאבורא זוהמא דטופרין ירזער זוהמא אחרא, ובגניי כן בעיין
 גנייא, ומאן דאעבר לון לגמרי באילו אתער חסר בעלמא. דתניא
 לא ליבעי ליה לאיניש למיהב דוכרנא לזינין בישין. דתנינן (ע"ז ב)
 אלף וארבע מאה וחמש זינין בישין מתאחדן בההוא זוהמא דאטיל

חוייא

(א) ג"ל ר"ל בעת דתתא דוח כח מסורה סרינין אל ק"ך לרובי אלטים ותמז אויות סרינין אל אלטים סרי ק"ס וכאנועלת דכ"ס
 וך מסס כאלרו ל"ח ימאן כלכלו ל"ח קללות אכחוכחית יסא דנועלת סנוקבא וך כ"ל ל"י עור ממני ע"י נוקבא וזת מקבלים חרשטיס
 עונשס אוזס סעוכריס על וך אויות סתורס עם סכלמ"ך : (ב) רמו כ"ד כנגד וך אלכעית דריס ורבליס שבסס סלפריס וסך כלליס
 סעיקרייס ססס כ' יריס וכ' רבליס שבסס אחוסיס סעומאזס סרי כ"ד וסאי דרינין מחערין ככלל סן לטומס כ"ד סעמיס סס חר"י נוק'
 דסיניו עד אויות אלו כוכיס כ"ד נמיס א"ס : (ג) ולחמך לפריניס :

חו"א תקיפא, וכלהו מתערין בההיא זוהמא דטופרין ואפילו מאן דבעי
 יעביד בהו חרשין לבני נשא, משום אינון דתליין בהו, ומאן דאעבר
 (דע"ט ע"כ) לון באילו אסגי חסד בעלמא, ודינין בישין לא משתכחין.
 ויעבר יהוא זוהמא וטופרהא דרשים ביה. דתניא מאן דדריך
 ברגליה או במסאניה עליהו, יכיל לאתוקא. ומה בהאי שיורי דשיורי
 דזוהמא דלעילא כך, אתתא דמקבלא ואתחברת בחו"א ואטיל בה
 זוהמא, על אחרת כמה וכמה. ווי לעלמא דמקבלא מינה מההוא
 זוהמא. בגיני כך ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב. אמר רבי
 שמעון אמר קדשא בריך הוא הביאו עלי כפרה כראש חדש. עלי
 וראי, בגין דיתעבר ההוא חו"א ויתבסס מאן דבעי, עלי כמה
 דכתיב (ישעיהו') שרפים עומדים ממעל לו. ועל דא כתיב בקרח
 (במדבר ט"ו) הנועדים על יי, דבגיניהון אתער מאן דאתער דאתי
 מסטרייהו. אוף הכא הביאו עלי כפרה, עלי ממש. בגין דיתבסס
 ויתעבר, ולא אשתכח חו"א באתר דשאר. וכל כך למה. ער
 שמעטתי את הירח, ושלמא בה מאן דלא אצטריך. ובגיני כך כתיב
 ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב. וכארה דרא דרבי שמעון בן
 יוחאי שאריה בגויה, וכארה ערביה בין עלאין ותתאין. עליה כתיב (קהלפ"י)
 אשריך ארץ שמלכך בן חורין, מהו בן חורין, דוקיף רישא לגלאה ולפרשא
 מילין ולא דחיל. כהאי דאיהו בן חורין ויימא מאי דבעי ולא דחיל.
 מהו מלכך, דא הוא רבי שמעון בן יוחאי מאריה דאורייתא מאריה
 דחכמתא. דכד הוה רבי אבא וחברייא חמאן לרבי שמעון, הוה דהטי
 אכתריה ואמרי (ישעיהו') אחרי יי ילכו כאריה ישאג. אמר רבי שמעון
 כתיב (ישעיהו') והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו, אמאי
 שקיל דא כדא. אלא כדא כחר דרגא סליקו, דא אזדווג כדא.
 וחדוותא דדא כדא לא אשתכח אלא כד אתגלי עתיקא קדישא,
 וכדין חדותא דכלא. ותנינן כתיב (ספלים כ"ט) מזמור שיר ליום השבת.
 ליום השבת ממש, שבחא דקא משבח קדשא בריך הוא. כדין
 חדותא אשתכח ונשמתא אתוספת. דהא עתיקא אתגלי חוונא
 יודמן. אוף הכי בחדותותי סיהרא, דהא גהיר לה שמשא בחדוותא
 דנהידו דעתיקא לעילא. בגיני כך האי קרבנא הוא לעילא, בגין

דיתבסס כלא וישתכח חרוותא בעלמא ועל דא הביאו עלי כפדרה,
 דייקא מלה · תאנא כתיב (כמדכר כ"ח) עולת שבת בשבתו על עולת
 התמיד, דבעי לכוונא לבא לעילא לעילא יתיר משאר יומין · ועל דא
 על עולת התמיד דייקא · תניא כתיב בחנה (שמואל ב' ו' ב') ותתפלל על
 ·· על דייקא, בגין דבנין במזלא קרישא תליין כמה דאוקימנא ·
 ולית לך מלה באורייתא או את זעירא באורייתא דלא רמיזא בחכמתא
 עלאה, ותליין מינה תלי תלין רזין דחכמתא עלאה דהא הוא דכתיב
 (ש"ה ס') קווצותיו תלתלים והא אתמר · רבי יוסי אשכחיה לרבי אבא
 דהוה יתיב וקארי האי קרא, דכתיב (תהלים כ"ה) השלך על ·· יהבך, על
 דייקא, דהא מזוני במזלא תליין רבי יהודה הוה קארי (ס"ג כ"ב) על
 זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא · על זאת ודאי · לעת מצא
 הוא אוקימנא · אבל לעת מצא, כמה דכתיב (ישעיה כ"ה) דרשו ··
 בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב דבר אחר לעת מצא, בשעתא דנהרין
 נגדין ואתמשכאן, ומסתפקי אבהן ומתברכאן כלא · רק לשטף מים
 רבים · מאן שטף מים רבים · דא עמיקא דמבועין ונהרין, דמאן זיבה
 ליה ומאן זיבה לקרבא ולסלקא תמן · דהא הוא דכתיב ביה (תהלים כ"ב)
 רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, דהא לא זכאן ולא יכלין · רבי
 יצחק אמר כתיב (ס"ג כ"ו) אחת שאלתי מאת ·· אותה אבקש ונומר ·
 זכאין אינון צדיקייא, דכמה גניזין עלאין טמירין להו בההוא עלמא,
 דקדשא בריך הוא משתעשע בהו באינון עלמין, כמה דאוקימנא בנעם
 ·· ורוא אתמר · רבי חזקיה אמר מהכא (ישעיה ס"ד) עין לא ראתה
 אלהים זולתך יעשה למחכה לו · יעשה, תעשה מבעי ליה, אלא יעשה
 ודאי, היינו (ס"ג כ"ח) יוסיף על ימיה חמש עשרה שנה, והיינו השלך על
 ·· יהבך, וכתיב ותתפלל על ·· ובלא חד · זכאה חולקיהון דצדיקייא
 בעלמא דין ובעלמא דאתי עליהו כתיב (תהלים ס') וישמחו כל חוסי
 בך לעולם ירננו ותסך עלימו ויעלצו בך אוהבי שמך · וכתיב (ס"ג ק"מ)
 אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך · וכתיב (ס"ט ט') ויכטחו
 בך יודעי שמך כי לא עובת דורשיך ·· ברוך ·· לעולם אמן ואמן
 מלך ·· לעולם אמן ואמן ·

פרשת קדושים תהיו

וידבר יי אל משה לאמר רבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני יי אלהיכם רבי אלעזר פתח (סו ל"ט) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגומר בכמה זמנין אורייתא אסהידת בהו בבני נשא, כמה זמנין ארימת קלין לכל סטרין לאתעדא להו, וכלהו דמיבין בשינתא בחוביהון (ס"א בחוריהון) לא מסתכלין ולא משגיחין בהיך אנפין יקומון ליומא דדינא עלאה, בר יתבע לון מלכא עלאה עלבונא דאורייתא, דצווחת לקבליהון ולא אהדרו אנפין לקבלה, דכלהו פגימין בכלא, דלא ידעו מהימנותא דמלכא עלאה ווי לון ווי לנפשיהון (ס"ב) דהא אורייתא בהו אסהידת ואמרת (משלי ט') מי פתי יסור הנה וחסר לב ואמרה לו, מהו חסר לב דלית ליה מהימנותא, דמאן דלא אשתדל באורייתא לאו ביה מהימנותא ופגים הוא מכלא, ואמרה לו אומרה לו מבעי ליה, כמה דאת אמר (תהלים מ"ב) אומרה לאל סלעי, מהו ואמרה אלא לאבללא ולא תוספא אורייתא דלעילא, דהיא קרייה ליה חסר לב פגים ממהימנותא, דהכי תנינן כל מאן דלא אשתדל באורייתא, אסיר למקרב לגביה, לאשתתפא בהדיה ולמעבד ביה סחורתא, וכל שכן למיהך עמיה בארחא, דהא לית ביה מהימנותא (ועל דא) תנינן כל בר נש ראזיל בארחא, ולית עמיה מלי דאורייתא אתחייב בנפשיה כל שכן מאן דאודווג בארחא עם מאן דלית ביה מהימנותא, דלא חשיב ליקרא דמאריה ודידיה, דלא חס על נפשיה רבי יהודה אמר מאן דלא חס על נפשיה, היך ישלוף נפשא דכשרא לכריה אמר רבי אלעזר תוהנא על דרא וְהא אתמר מלה וכולי ועל דא כתיב אל תהיו כסוס כפרד אין הבין זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי באורייתא, וידעין ארחוי דקדשא בריך הוא, ומקדשי גרמייהו בקדושא דמלכא ואשתכחו קדישין בכלא ובגין כך משלפי רוחא דקדושה מלעילא, ובגנייהו כללהו זכאי קשוט, ואקרון בני מלכא

זכאין אינון איובים וכו' עד למנהוי ככדתא מהרעבי מקומנא כרפס כפרשת פנחס מאמר מתחיל אלא פגינא רכ"ה ב'

בנין

(א) פירוש א"ה וכו' כ"ע ידעי מססכחות סו"ל לכ"א דכתיב מי פתי יסור סנס' ד"ל שהתורם תוראפו ש"יחך אליה כי לכל ישראל יש חלק בתורם ומי שאינו לומר כן ז"ל חלק ממנו חושב פו"ל וכמ"ל כ"ל ק"ט שאמר אליהו ז"ל למי שלמד כפיקמט"א שאם סים לו דעת לפרקמט"א נס סים לו ללמוד חורס ומקסם ככה מסו חסר לכ' פירוש בשלמא תואר פתי ילדק אבל חסר לכ' משמע שאמר ממנו כח סכ"ל וס"זכ דלית ליה מסימולא ירנס ש"ס לו לכ' וסכל חלף סו"ל לכ' חסר סחיכות סו"ל סלמנס ס"א קצועס כלכ' מעני שלף למד וסין אמרנא אמונס אלא כמלית א"שים מלימנס ס"רע"א :

בנין קדישין • ווי להון לרשיעי"א דכלהו חציפין ועובדייהו חציפין •
 בגיני כך ירתין בנייהו נפשא חציפא מסטרא דמסאבא • כמה דכתיב
 ונשמתם בם, אתא לאסתאבא מסאבין ליה • אל תהיו כסוס כפרד •
 דאינון מארי זנותא (ס"ב דמסאבותא) על כלא • אין הכין, דלא ישתדלון
 בני נשא בארחה דא, דאי הכי, כתיב הכא • אין הכין, וכתיב התם
 (ישעיה כ"ו) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רועים לא ידעו הכין,
 כלומר יהון מזדמנין אינון דאקרונ עזי נפש • מאי טעמא, משום דלא
 ידעו הכין • והמה רועים • מאי (ר"פ ע"ב) רועים, אלן אינון מדברי
 ומנהיגי לבר נש בגיהנם • לא ידעו שבעה • כמה דאת אמר (משלי ב')
 לעלוקה שתי בנות הב הב, בגין כך דאינון הב הב לא ידעו שבעה •
 כלם לדרכס פגו איש לבצעו מקצהו • דהא תיירי דגיהנם אינון • וכל
 דא מאן גרים להו, בגין דלא אתקדשו כההוא זונא כמה דאצטריך •
 ועל דא כתיב קדושים תהיו כי קדוש אני • אמר קדשא בריך הוא,
 מכל שאר עמין לא רעיתי לאדבקא בי אלא ישראל דכתיב (דברים ז')
 ואתם הדבקים בי, אתון ולא שאר עמין (ועל דא כתיב הכא קדושים)
 בגין כך :

קדושים תהיו כי קדוש אני • רבי יצחק פתח (ישעיה י"ח) הוי ארץ
 צלצל כנפים וגומר, וכי בגין דהיא ארץ צלצל כנפים קנטורא
 בה אשתכח, דכתיב הוי ארץ • אלא אמר רבי יצחק בשעתא דקדשא
 בריך הוא ברא עלמא, ובעא לגלאה עמיקתא מגו מסתרתא, ונהורא
 מגו חשוכא, הוו כלילין דא ברא • ובגין כך מגו חשוכא נפק נהורא,
 ומגו מסתרתא נפק ואתגלי"א עמיקא, ודא נפקא מן דא • דמגו טב
 נפיק ביש, ומגו רחמי נפיק דינא • וכלא אתכליל דא ברא • יצר טוב
 ויצר רע ימינא ושמאלא • ישראל ושאר עמין • חוור ואכס, וכלא חד
 בחד תל"יא • תאנא אמר רבי יצחק אמר רבי יהודא כל עלמא כלהו
 לא אתחוו, אלא בחד (ב) עטירא דקוטפא (ס"ח דקיוטופא) בקוטרוי •
 וכד אתרן עלמא, בדינא כליל ברחמי אתרן • ואי לאו, לא יכיל עלמא
 לקיימא אפילו רגעא חדא, והא אוקימנא מלי כמה דכתיב (ס"א כ"ו) כי

כאשר

(ב) כעורם אחת סמוכות יחד כקריין וכן כמסעולם נידון טרונין סס נ"כ כאחד (ורס"כ ס' עגורם של פרחים סקטופים וחלבים
 מסקידקע וקיארים סלכן עם הסחור ואורוס ונדכס ושטעריכ סכל יחד כקריין כן לדיקים רשעים יצ' טעוב עם יצ' טרו למסגללח
 כמ"ג ואש טרעוים) :

כאשר משפטיה לארץ צדק למרו יושבי תבל ותאנא בההוא זמנא
 דדינא תלייא בעלמא וצדק אתעטרא כדינו, כמה מארי דגדפין מתערי
 לקבלי מארי דדינא קשייא לשלטאה בעלמא פרסין גדפין מהאי סטרא
 ומהאי סטרא, לאשתטחא (ס"א לאשגחא) בעלמא, כדין מתערין גדפין
 למפרס לון ולאשתאבנה (כ"א ולאשתתפא) כדינה קשייא ושאטין
 בעלמא לאבאשא כדין כתיב הוי ארץ צלצל כנפים אמר רבי יהודה
 חמינא בני עלמא בחציפותא, בר אינון זכאי קשוט וכו' כד כביכול
 כלא הכי אשתכח, אתא לאתרכאה מסייעין ליה, אתא לאסתאבא כמה
 דאוקימנא ונטמתם במ :

רבי יוסי הוה אזיל בארחה פגע ביה רבי חייא, אמר ליה האי דאוקמוה
 חברי דכתיב בעלי (שמואל ב' ג') ולכן נשבעתי לבית עלי אם
 יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם. בזבח ומנחה אינו
 מתכפר, אבל מתכפר הוא בדברי תורה, אמאי, בגין דדברי תורה סלקין
 על כל קרבנין דעלמא, כמה דאוקמוה דכתיב (ויקרא ו') זאת התורה
 לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים, שקיל אורייתא לקביל כל
 קרבנין דעלמא אמר ליה הכי הוא ודאי, דכל מאן דאשתדל באורייתא
 אף על גב דאתגור עליה עונשא מלעילא, ניחא ליה מכל קרבנין ועלוון,
 וההוא עונשא אתקרע (וכגין דילעי בה לשמה, קדשה בריך הוה
 אתפייס בהדיה). ותא חזי לא אתדכי בר נש לעלמין אלה במלין
 דאורייתא, בגיני כך מלין דאורייתא לא מקבלין טומאה, בגין דאיהי
 קיימא לדכאה לאלין מסאבי. ואסוותא באורייתא אשתכח דכתיב
 (משלי ג') רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. ודכיותיך אשתכח
 באורייתא דכתיב (תהלים י"ט) יראת יי טהורה עומדת לעד. מאי עומדת
 לעד, דקיימא תדירא בההוא דכיותא, ולא אתעדי מניה לעלמין. אמר
 ליה יראת יי כתיב, ולא תורה. אמר ליה הכי הוא ודאי, דהא אורייתא
 מסטרא (ב) דגבורה קא אתייא אמר ליה ומהתם נפקא מהכא נפקא דכתיב
 ראשית חכמה יראת יי, וכתיב יראת יי טהורה, ואורייתא קדושה אתקרי
 דכתיב כי קדוש אני יי, ודא אורייתא דהיא שמא קדישא עלאה ועל דא
 (דפ"א ע"ב) מאן דאשתדל בה אתדכי, ולבתר אתקדש דכתיב קדושים

תהיו

(ב) סי' גבורים נקמדייל יתאס ס"א :

תִּרְוִיוּ קְדוּשִׁים הָיוּ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא תִהְיוּ • תִּהְיוּ וְדַאי • אָמַר לִיה הִכִּי
 הוּא וּמִקְרָא כְּתִיב (שְׁמוֹת י"ט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהִנִּים וּגְוִי קְדוּשָׁה
 וּכְתִיב אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וּגְוִמֵר • תִּאֲנָא קְדוּשָׁה דְּאוֹרִייתָא קְדוּשָׁה דְּסְלִיקַת
 עַל כָּל קְדוּשִׁין • וּקְדוּשָׁה דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה סְתִימָא סְלָקָא עַל כָּלֵא
 אָמַר לִיה לֹאוּ אוֹרִייתָא כָּלֵא חֻכְמָתָא, וְלֹאוּ חֻכְמָתָא כָּלֵא אוֹרִייתָא,
 וְכָלֵא בְּחַד דְּרִגָא הוּא וְכָלֵא חַד. אֲלֵא אוֹרִייתָא בְּחֻכְמָה עֲלָאָה
 אֲשֶׁתְּכַחַת, וְכֵה קִימָא וְכֵה אֲתִנְטְעוּ שְׂרִשָׁהּ מִכָּל סְטְרִין • עַד דְּהָווּ
 אוֹלֵי אֲשֶׁכְּחוּ חַד בְּרִי נֶשׁ (ב) בְּלִקְיָנְטָא רְקוּסָטָא (ס"א) בְּלִקְיָנְטָא דְּקִיסְחָא
 רְכִיב עַל (ג) סוּסִיָא, (ד) אֲשֶׁמִּישׁ יְדוּי לְחַד עֲנַפָּא דְּאֵילָנָא אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי הָאִי הוּא דְּכְתִיב וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִייתֶם קְדוּשִׁים, אָדָם מִקְדֵּשׁ עֲצָמוֹ
 מִלְּמִטָּה, מִקְדֵּשִׁין אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה הֲרָא הוּא דְּכְתִיב קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוּשׁ אֲנִי :

תָּאנִי רַבִּי אַבָּא פְּרִשְׁתָּא דָא כָּלֵא דְּאוֹרִייתָא הִיא • וְחוֹתְמָא דְּקוּשְׁטָא
 דְּגוּשְׁפִּנְקָא הִיא, בְּפִרְשְׁתָּא דָא אֲתַחְדְּשׁוּ רִזִּין עֲלֵאִין דְּאוֹרִייתָא,
 בְּעֶשֶׂר אַמִּירִין, וּגְזִרִין וְעוֹנְשִׁין וּפְקוּדִין עֲלֵאִין, דְּכַד מְטַוֵּן חֲבֵרִיָּא
 לְפִרְשְׁתָּא דָא הוּן חֲדָאִין אָמַר רַבִּי אַבָּא מֵאִי טַעְמָא פְּרִשְׁתָּא דְּעִרְוִית
 וּפְרִשְׁתָּא דְּקְדוּשִׁים תִּהְיוּ סְמוּכִין דָּא לְדָא • אֲלֵא הִכִּי תִאֲנָא כָּל מָאן
 דְּאֲסִתְמַר מֵאֵלִין עֲרִיין, בְּקְדוּשָׁה אֲתַעְבִּיד וְדַאי, וְכָל שֶׁכָּן אִי אֲתַקְדֵּשׁ
 בְּקְדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה, וְהָא אֲתַעֲרוּ חֲבֵרִיָּא • אִימְתִי עוֹנֵתָן דְּכָלֵא לְאֲתַקְדֵּשׁ
 בְּרִי נֶשׁ. תָּא חוּי מָאן דְּבָעִי לְאֲתַקְדֵּשׁ בְּרַעֲוִיתָא דְּמֵאֲרִיָּה, לֹא לִישְׁמֵשׁ
 אֲלֵא מִפְּלָגוֹת לִילִיא וְאֵילֶךְ, אוּ בְּפִלְגוֹת לִילִיא • דְּהָא בְּהֵיא שְׁעָתָא
 קְדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּכַבְּחֵתָא דְּעֵדָן, וּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲתַעֲרֵ • וְכִדִּין
 שְׁעָתָא הִיא לְאֲתַקְדֵּשׁ, הָאִי לִישְׁאֵר בְּנֵי נֶשׁא • תְּלִמִּידֵי חֻכְמִים
 דִּידְעִין אוֹרְחוֹי דְּאוֹרִייתָא, בְּפִלְגוֹת לִילִיא שְׁעָתָא דִּילְהוֹן לְמִיקָם לְמַלְעֵי
 בְּאוֹרִייתָא, לְאֹדוּוּגָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָא לְשִׁמָּא קְדִישָׁא לְמַלְכָּא
 קְדִישָׁא • כְּלִילִיא דְּשִׁבְתָּא דְּרַעוּתָא דְּכָלֵא אֲשֶׁתְּכַבְּחֵתָא, זוּוֹנָה דִּילְהוֹן
 בְּהֵיא

(א) כְּקֵל טַח סַעֲלִים בַּס מַלְאִי אַחַר וְסִיָּה רִיכִיב עַל סַסִּים יוֹסְמִיעַ יְדֵי לַעֲנֵף סוּלִין לְנִקּוּחַ כּוּ יְדֵי וְקֵרָא עֲלֵיהּ סֵפֶר וּמְחַקְדָּשָׁם חֲרִי
 וְסִיָּה כִּי בַּס פְּרִימָה עִי גִיבֵה וְיוֹעֵס שְׂקִינָה שְׁלוּ וְחִים מְקַלְקֵל סוֹרְעִים כְּפִי־סוּחַ סַסִּים טִיב יוֹלֵל סִדְּכִי וְסִיָּהוּ פִּיר כְּכַסּ בְּנִינָם חֲבִידִי
 זְרוּעָה וְסִכַר עֲנַף אִי כִּי וְעִכְרָא עַל כָּל חֲסִיקָה וְעַ מְקָם : (ב) כָּל דְּרַמְזוּ כּוּס עוּר דְּרִכִּיב עַל סוּסִיָּה נִקְסָם וְסִיָּה כָּל לִיעֲמָח • וְעַז נִסְטָט
 יְדוּ לִכְן אֲמֵרוּ וּמְחַקְדָּשָׁם וְכוּ' : אִס' : (ג) וְנִשְׁמַע עֲנַף סוּלִין וְגִרְמָח לִיה עֲכִידִים גִּיּוֹלָם אֲשִׁיק כִּידוּ טוֹק כְּרִיל יוֹתֵר לַעֲקִיר נְעִישִׁיחַ
 חֲכִידוּ דְּסִינּוּ עֲכִידִים גִּיּוֹרָם לוּ וּמְחַקְדָּשָׁם : סִימָי' (אֲחִי' פִי דְּנִקְטָא וּמְחַקְדָּשָׁא כְּדִי אַלְמֵדוּ דְּכִן סִיָּה לְסַמְךָ וְסִיָּה דְּכַתְּלָא)
 יוֹתֵר מְחַדְּכָא מִכָּן נִצְטָט טִיב : מַסִּים יוֹתֵר לִי עִיּוּם וְגַם כּוּס לִי־מֵדִי לְדַקְדָּק חֲזָר כְּלָטָן וְדוּק סִיָּכִי : מִיָּין :

בההיא שעתא, לאפקא רעותא דקדשא כריך הוה וכןסרת ישראל
 כמה דאתמר דכתיב (דברים י"ד) בנים אתם ליי אלהיכם, ואלין אקרון
 קדישין דכתיב קדושים תהיו כי קדוש אני יי וכתיב (תהלים א') והיה
 כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו וגומר. קדושים תהיו
 דבי אבא פתח (שמואל ב' ו') ומי כעמך בישראל גוי אחד בארץ. תא חוי
 בכל עמין דעלמא לא אתרעי בהו קדשא כריך הוה בר בישראל
 בלחודייהו. ועבד לון עמא יחידארה בעלמא, וקרא לון גוי אחד
 בשמיה, ואעטר לון בכמה עטרין, בכמה פקודין לאתעטרא בהו. ועל
 דא תפילין דרישא ותפילין דדרועא, לאתעטרא בהו בר נש כגוונא
 דלעילא, ולאשתכחא חר שלים בכלא. ובההיא שעתא דמתעטר
 בהו בר נש ואתקדש בהו, אתעביד שלים ואקרי אחד. דאחד לא
 אקרי אלא כד איהו שלים, ומאן דפגים לא אקרי אחד. ועל דא
 קדשא כריך הוא אקרי אחד, בשלימו דכלא, בשלימו דאבהן, בשלימו
 דכנסת ישראל. כגין כך ישראל לתתא אקרון אחד. דכד בר נש
 אנח תפילין (א) ואתחפי בכסווייא דמצוה, כדן אתעטר בעטרין קדישין
 כגוונא דלעילא ואקרי אחד, ובגני כך ליתי אחד וישתדל באחד.
 קדשא כריך הוה דאיהו וישתדל באחד. דהא לית
 מלכה משתדל אלא במאי דאתחזי ליה. ובגין כך כתיב
 והוא באחד ומי ישיבנו. לא שארי קדשא כריך הוא ולא אשתכח
 אלא באחד. באחד אחד מבעי ליה. אלא במאן דאתתקן בקדושה
 עלאה למדוי חר. כדן הוא שרייא באחד, ולא באתר אחרא. ואימתי
 אקרי בר נש אחד, בשעתא דאשתכח דכר ונוקבא, ואתקדש בקדושה
 (ס"א בעטרין) עלאה ואתכוון לאתקדשא. ותא חוי בזמנא דאשתכח
 (דפ"א פ"ב) בר נש בזוונא חר דכר ונוקבא, ואתכוון לאתקדשא בדקא
 יאות, כדן הוא שלים ואקרי אחד בלא פגמו. כגני כך בעי בר נש
 למחדי לאתתיה בההיא שעתא, לזמנא לה ברעיותא חדא עמיה.
 ויתכוונן חרווייהו כחד לההיא מלה, וכד משתכחי חרווייהו כחד, כדן
 בלא חר בנפשא ובגופא. בנפשא, לאדכקא דא בדא ברעיותא חדא

ובנופא

(א) כאן משמע למכין חפילין חזילים ואחר כך לביית ובמ"א איתח כוונת אשתכח וי"ל דכתיב קאי על עולין גדול ד'ש ואתחסי ר"ל למעלה
 ע"כ כד"ו וחסס איירי כעלית קען א"ס (אח"י ולא כסירא אלא כמ"א ארס"ו דל"ה נוקבא וטכר"י ס"א כ"ס אית ד"ל מ"א י'.

ובגופא, כמה דאוליפנא דבר נש דלא נסיב הוא כמאן דאתפליג, וכד מתחברין דבר ונוקבא, כדן אתעבידו חד גופא • אשתכח דאינרוו חד נפשא וחד גופא, ואקרי בר נש אחר • כדן קדשא כריך הוא שארי באחד, ואפקיד רוחא דקדושה בהווא אחר • ואלין אקרון בגין דקדשא כריך הוא כמה דאתמר • ובגיני כך קדושים תהיו כי קדוש אני • זכאין אינון ישראל דלא אוקים מלה דא באתר אחרא, אלא ביה ממש דכתיב כי קדוש אני • בגין לאתרבקא ביה ולא באחרא ועל דא קדושים תהיו כי קדוש אני • אלהיכם :

רעיא מהימנא

איש אמו ואביו תיראו וגומר הא תנינן דפרשתא דא בללא דאורייתא, מקיש דחילו דאבא ואימא לשבתותי • אלא אמר רבי יוסי כלא חד, מאן דדחיל מהאי נטיר להאי • איש אמו, אקדים אמו לאביו בדחילו • מאי טעמא כמה דאוקמוה • אבל אימא דלית רשו בידהא כל כך כאביו (ס"ו) אבל תא חזי אמו דא כנסת ישראל ובגין דבה שרייא יראה ואירוי יראת • אתקרי אקדים דחילו דילה • רבי יצחק אמר מה כתיב לעילא קדושים תהיו, אתי בר נש לאתקדשא באתתיה כחד, ממאן הוא שבחא יתיר בההיא קדושה • הוי אימא מנוקבא • בגין כך איש אמו ואביו תיראו רבי יהודה אמר איש אמו ואביו תיראו, בהאי גוונא (כראשית כ') ביום עשות • אלהים ארץ ושמים, ובאתר אחרא אקדים שמים לארץ • אלא לאחזאה

איש אמו ואביו תיראו וגומר הא תנינן דפרשתא דא בללא דאורייתא, מקיש דחילו דאבא ואימא לשבתותי • אלא אמר רבי יוסי כלא חד, מאן דדחיל מהאי נטיר להאי • איש אמו, אקדים אמו לאביו בדחילו • מאי טעמא כמה דאוקמוה • אבל אימא דלית רשו בידהא כל כך כאביו (ס"ו) אבל תא חזי אמו דא כנסת ישראל ובגין דבה שרייא יראה ואירוי יראת • אתקרי אקדים דחילו דילה • רבי יצחק אמר מה כתיב לעילא קדושים תהיו, אתי בר נש לאתקדשא באתתיה כחד, ממאן הוא שבחא יתיר בההיא קדושה • הוי אימא מנוקבא • בגין כך איש אמו ואביו תיראו רבי יהודה אמר איש אמו ואביו תיראו, בהאי גוונא (כראשית כ') ביום עשות • אלהים ארץ ושמים, ובאתר אחרא אקדים שמים לארץ • אלא לאחזאה

וְאִין זֹאת אֵלֶּה תּוֹרַה דְּכַתִּיב
(דברים ד') וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם
מֹשֶׁה :

ר"מ בְּגִין דְּחִלְשֵׁתָּהּ פִּתְחֵנָּה
לְפָרְשֵׁתָא בְּאֵלִין פְּקִידִין
לְמַהוּ מַעֲט עֵזֶר לָךְ, אֲתַתְּקֵף בְּךָ
דְּהֵא מְשִׁירִין דְּמִתִּיבְתָן אֲתֵּלִין
לְנִבְךָ, בְּפִקּוּדָא בְּתַר דָּא דֵּאִהוּ
פְּקוּדָא לְהַעֲמִיד עֲלֵיךְ מֶלֶךְ לְעֵילָא,
וּקְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָךְ מֶלֶךְ
בְּעֵלְמַיִן וְתַתְּאִין בְּדִיוקְנִיָּה, בְּגִין
דְּרַבְּנָן דְּמִתִּיבְתָא עֲלֵיהוּ שְׂכִינְתָא
עֲלָא וְתַתְּאָה, וּקְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא
מֶלֶךְ בְּאַמְצַעִיתָא, אַחִיד בְּעֵלְמַיִן
וְתַתְּאִין. הֵבִי אֲנִי תְּהֵא בְּדִיוקְנִיָּה
בְּדָא דִּילֵיהּ, קוּם בִּיקְרָא דְּמַלְכָּא :
קָם רַעִיא מְהִימְנָה וְסָלִיק יְדוּי
לְעֵילָא וְאָמַר, יְהֵא רַעִיא
דִּילָךְ עֲלֵת הַעֲלוֹת, דֵּאֲנִי מִתְּעֵלָה
מְעִלוּי לְעִלוּי, עַד דְּלִית עִלוּי אֵלָא
דֵּאֲנִי לְעֵילָא מִכָּל עִלוּי, דִּיהֵב
(כ"ב לְמִיָּהֵב) לִי חֵילָא לְמַעֲבַד
רַעִיתָךְ בְּדַרְגִין דִּילָךְ, דֵּאִינִין אֲבָא
וְאִמָּא וְאֲנָא בְּרָא דִּילְהוּן וּבִיחֻדְךָ
תְּרוּיָהוּ אַחַד, וְאֲנִי שְׁקֵלֵת דְּחִילו
דֵּאֲבָא וְאִמָּא לְדְּחִילו דִּילָךְ, בְּתַר
דֵּאֲנִי בְּאַמְצַעִיתָא, חַד וְלֹא תְּרִין
בְּלֹא שׁוּתְפּוּ, אֲפֵּי עַל גַּב דֵּאִינִין
חַד בְּשׁוּתְפּוּ דִּילָךְ, אֲכַל אֲנִי חַד
בְּלֹא שׁוּתְפּוּ דְּתַנְיָנָא. וּבְגִין דָּא

אתמר

דְּתְרוּיָהוּ כְּחַד אֲתַעֲבִידוּ, אֲפֵּי
הֵבִי אֲקָרִים אִימָא לְאֲבָא, וּבְאֲתַר
אַחֲרָה אֲקָרִים אֲבָא לְאִמָּא,
לְאַחֲזָאָה דְּתְרוּיָהוּ כְּחַד
אֲשְׁתַּדְּרוּ בֵּיהּ. וְאֵת שְׂכִתּוֹתֵי
תְּשִׁמּוּרוֹ, שְׁקִיל דָּא לְדָא, וּכְלָא
כְּחַד אֲתַתְּקֵלוּ בְּמִתְקֵלָא חַד
דְּכַתִּיב (שמות כ"ג) וְשָׁמַרְתֶּם אֶת
הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לְכֶם. וּכְתִיב
(ס"ד) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ,
אֵלֹא חַד לְאֲבָא וְחַד לְאִמָּא. כְּתִיב
הֵבִי אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת
שְׂכִתּוֹתֵי תְּשִׁמּוּרוֹ. וּכְתִיב הִתְּם
(ויקרא כ"ו) אֶת שְׂכִתּוֹתֵי תְּשִׁמּוּרוֹ.
וּמְקַדְּשֵׁי תִירָאוּ. מְרוּ מְקַדְּשֵׁי
(דפ"ב ע"ב) כְּמִשְׁמַעוּ. תּוּ מְקַדְּשֵׁי
אֵלִין אִינִין דְּמְקַדְּשֵׁי גְרַמְיָהוּ בְּהֵיא
שְׁעֵתָא. כְּגֹוְנָא דָּא (יחזקאל ט')
וּמְמַקְדְּשֵׁי תַחֲלוּ. אַל תְּקִרִי
מִמְקַדְּשֵׁי אֵלֹא מִמְקַדְּשֵׁי. מְרוּ
לְהֵלֵן מִמְקַדְּשֵׁי אֲפֵּי כָּאן מִמְקַדְּשֵׁי
דֵּאִינִין אֲבָא וְאִמָּא :
אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר כְּתִיב (דברים ד') וְאֲתֶם
הַרְבֵּקִים בֵּי וְגֹוֹמֵר. זְכָאִין אִינִין
יִשְׂרָאֵל דְּמִתְּרַבְּקֵן בֵּיהּ בְּקַדְּשָׁהּ
בְּרִיךְ הוּא, (אִינִין וְלֹא אִימִין עֹבְדֵי
עֲבוּדָה זְרָה) וּבְגִין דֵּאִינִין מִתְּרַבְּקֵן
בֵּיהּ בְּקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלָא
אֲתַדְּבִקוּ כְּחַד דָּא בְּדָא תַּתְּ

ח"י

חזי בשעתא דבר גיש מקדש גרמיה לתתא, כגון חברייה דמקדשי גרמיהו משבת לשבת בשעתא דזווגא עלאה אשתכח, דהא כההיא שעתא רעויה אשתכח וברכתא אודמנת כדון מתדבקן כלהו כחד, נפשא דשבת וגופא דאודמן בשבת ועל דא כתיב איש אמו ואביו תיראו, דאינון זווגא חד כגופא כההיא שעתא לאתקדשא ואת שבתותי (כגון שיק מה שנסוף ספ' סו' כ) תשמורו דא שבת עלאה ושבת תתאה דאינון מזמני נפשא כההוא גופא מההוא זווגא עלאה ועל דא ואת שבתותי תשמורו תרי וכלא אתדבק דא בדא זכאה חילקיהון דישראל דבר אחר ואת שבתותי תשמורו לאזהרא לאינון דמחכאן לזווגיהו משבת לשבת, והא אוקימנא כמה דכתיב (ישעיה כ"ו) לסריסים אשר ישמרו את שבתותי מאן סריסים אלן אינון חברייה דמסרסן גרמיהו כל שאר יזמין בגין למרעי באורייתא, ואינון מחכאן משבת לשבת דהא הוא דכתיב אשר ישמרו את שבתותי כמה דאת אמר (בראשית ל"ו) ואביו שמר את הדבר ובגין כך ואת שבתותי תשמורו איש אמו ואביו תיראו

אתמר כך (ע"ל כ"ט) וזמין אלהים עמדי הב לי חילה לאתעריה ביקרך בקדמיתא, ולבתר ביקרא דאבי ואמי דבשמיא דאוקמוה עליהו (משלי כ"ט) גוזל אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משחית ודאוקמוה מארי מתניתין אין אביו אלא הקדוש ברוך הוא ואין אמו אלא כנסת ישראל ויקרא רי'לך אבא חכמה דכליל עשר ספירות מתתא דיליה לעילא ותרווייהו אינון כרסיה ספסר תחותך ליקרך, והכי תקינו למהוי קטן מכבד לגדול דלעילא מניה אבא איהו חכמה הלא אב אחר לכלנו, למהוי משמש תחותך ואת כתר עליון על רישיה, ולית כתר עלך ולית אלהא אחריה ואימא לשמשא לאבא דאיהו תחותיה, למהוי כסא תחותיה ויאמר, איהו בכל מאמר עד תלתין ותרין יהי כן ויהי כן, ואיהו עבדת מאמריה מיד, ובגין דעבדת מאמריה וצווייה ברא עכובא כלל, בשלשים ושתים שבילין דבהון אתברי כל עובדיה דבראשית אתקריאת כבוד (תהלים כ"ט) וברו'כלו כלו ואומר כבוד (יחזקאל ג') ברוך כבוד יי ממקומו איה מקום כבודו

בקבלת סיהרא וכוכבייא משמשא, ובהאי קבול אתמלי, ומאן דמקבל
 יכיל לאסתלקא מניה נביעו, כמה דחזינא בשמשא וסיהרא דמסתלקא
 נהורא דילהון. כליליא דלא נהיר שמשא אלא ביממא, וסיהרא כליליא
 ואי תימא דההוא נהורא דסיהרא משמשא איהו דאף על גב דאתכניש
 נהיר בסיהרא וכוכבייא, הא חזינן מסטרא אחרא בלקותא דסיהרא
 ושמשא, דאסתלק נהורייהו ואשתארו כגופא בלא נשמתא, דאית
 ארון עליהם מחשיך מאוריהם. אבל עיקרא דנהורא דההוא אחר
 דנביע, דלית פסק לנהורא דליה, ולא אית עליה אלהא אחרא למפסק
 מניה נהוריה, ועלת העלות בתר דאנת תמן, לית פסק לנביעו דנהורא
 דאורייתא. יהא רעוא דילך דלא תזון מאבא ואימא דילי ולא מבנו,
 והכי מאן דאמית גרמיה על אורייתא דהיא יקרה, אתקיימת ביה
 ולא מפסקא מניה. מה דלאו הכי מאן דלא ישתדל בה, אלא אף על
 גב דעבר צווי חכמים, איהו שמש דילהון עבר ולא בן. אבל אי איהו
 מהימנא, מאריה אשליט ליה בכל דליה. אבל מאן דלא אשתדל
 באורייתא, ולא משמש חכמים למשמע מנייהו פקודין לקיים נעשה
 ונשמע. אלא דסרח ועבר על לא תעשה, איהו שקיל לאומין דעלמא
 עובדי עבודה זרה, בנוי דסמ"אל ונחש דאתמר בהו (ספ) וכסילים
 מרים קלון, דלא בעו לקבלא אורייתא, דכל דלית ביה תורה, לית ביה
 כבוד דאתמר בהם (ספ) כבוד חכמים ינחלו, ועם כל דא מארי מתיבתא,
 לא כל כבוד שוה, דהא (מלאכי ב') בן יכבד אב ועבר אדוניו. בן יכבד
 על מנת דלא לקבלא אנרא. אבל מצווה היא בכבוד אבא ואימא.
 ואי לא בעי למעבר צווייה, יכתש ליה אבא ואימא עד דיעביד על
 כרחיה, ואי הוי ברא רברבא בית דין כופין ליה, דאי לא בעי למעבר
 מרה כתיב ביה (דברים כ"ב) בננו זרה סורר ומורה איננו שומע
 בקולנו, ודנין ליה בסקיליה. אבל עבר דמשמש על מנת לקבל
 פרס, אי לא עביד צווייה דרביה, מאריה אעבר ליה מגו
 ביתיה ויטול אחריה. מה דלא הוה יכיל למעבר דכי
 לבריה, אלא או יעביד צווייה או יקטול ליה. אמר ליה בוצינא קדישא
 מאן גרים דלא יעביד צווייה הואיל ובריה הוא. אמר רעיא מהימנא
 ודאי תערוכת דרע, ורוא דא גרם לישראל למחטי גבי אבורהון

דבשמיא, ורזא דא (תקלים ק"ו) ויתערבו בגוים, וראגרם קטולא לישראל
 וחריב בי מקדשא. ובגין דא אין מקבלים גרים לימות המשיח, אלא
 (דכ"ס ל"ב) " בדר ינחנו ואין עמו אל נכר. דישראל אינון מאילנא
 דחיי, עבד טוב ועבד רע, מסטרא דמטטרוין עבד טוב, עבד נאמן
 לרביה. עבד רע סמאל. מאן דאיהו מאילנא דחיי, איהו בן העולם
 הבא, בן מסטרא דבן י"ה בינה, וירית מלכותא דאיהי ה'. וידיך
 ירית לה. אי עבד צווייה דאבא ואימא, בגין דאיהי מלכותא מצות
 המלך, ועליה אתמר (אסתר ג') מדוע אתה עובר את מצות המלך, איהי
 מצוה, וצווייה דמלכא על עשה ועל לא תעשה. מצוה מדאורייתא
 דאיהי תפארת, והכא לית תמן פירודא, קודשא בריך הוי.
 אמת, תורתו תורת אמת, איהי תורתו ומצורתו, כגוונא
 דבינה תורתו ומצורתו דחכמה, דאיהי תורה דבריאה, וחכמה
 דבריאה, ובינה דבריאה, ורזי בכל מדות. ברה"י יכיל בן בה"י
 אורייתא למרוי בלא מצוה, ומצוה בלא תורה בפרודא, ומרזא
 (דפ"ג ע"ב) בן סורר ומורה. אבל מסטרא דאצילות לית אפרשותא תמן
 וכן מתמן אין חטא בא על ידו, ולית בה עונש ולא שכר ולא מיתה.
 ובגין דא אורייתא, דא אילנא דחיי, שכר העולם הבא, ואילנא דא
 אילנא דחיי אתקרי, ואתקרי העולם הבא, ולא אתקרי ביה שכר בגין
 דאיהו בן מתמן לא אשתדל באורייתא לקבלא אנרא, לא במעשה
 ולא בדיבור ולא במחשבה. אתא בוצינא קדישא לנשקא ליה ידיה,
 אמר וראי אנת הוא בן מתמן, בדיוקנא דברא בוכרא דיליה תפארת,
 ברא דאבא ואימא עלאה, אצילות דיליה בלא הפסקה, לא קרמך ברא
 אחרא לא במחשבה ולא בדיבור ולא במעשה. אמר רעיא מהימנא
 ואנת וחברייא וראשי מארי מתיבתאן דמוזמנין הכא אתי בלא הפסקה
 כלל ובלא תערוכת. נשקו כלהו דא לרא ואשתמודעו באחונה ובכו
 פתח רבי שמעון ואמר, עם כל דא ברא בוכרא חייבין (ב) כל אחוי
 ביקריה דהא כתיב (שמות כ') כבד את אביך ואוקמוה רבנן את לרבות
 אחיך הגדול. ואפילו מכל סטרא איהו מפרש עלך באורייתא, בשג"ס

וה

(א) בירושלמי אין חייבין אלא שלמטעם ממנו דחייבין סוף לרא לכבד לגדול ממנו חף אצ"י כבוד כמ"ס ספרי' וז"ל ורנא כחתיובים.
 מתיבין: (ב) כל מ"ס דקין לא כתיובים אלא לנפש כמ"ס כפר"א וגם כמ"ס קראונו קינא דמסכתותא: סמ"ו:

זה הבל, ולא הוה לאדם קדמאה כרא (ב) קדמאה מניה, ואוקמוה רבנן
 בשנס זה משה, דכרא דמלכא בכל אתר, אנת בוכרא מסטרא דאילנא
 דחיי דטוב ורע, אנת הוא טוב (בוכרא). הדיא הוה דכתיב (בראשית 6)
 וירא אלהים את האור כי טוב, (שמות כ) ותרא אותו כי טוב הוא, ומתמן
 קרא יתך קדשא בריך הוא עבד נאמן, לבתר סליקת למהוי מלכא
 הדיא הוא דכתיב (דברים 33) ויהי בישורון מלך, לבתר בן בית לעילא.
 מלך מסטרא דמלכות דבריאה. בן בית מסטרא דבינה דבריאה, בען
 אנת מלך מסטרא דאילנא דמלכות דאצילות. בן בית, מסטרא דבן
 י"ה תפארת דאצילות וזכאה חולקת, ומאן גרים לך דא, בגין דאשתדלוך
 בתורה ובמצוה ליחרא קדשא בריך הוא ושכינתיה, לאעלא מלכא על
 אתריה, ועל משירייתיה לעילא ועל ישראל לתתא. ובגין כך ירתין
 כלדו נשמתין דאצילות מניה, ואתקריאו בגין דיליה משם יהוה
 דאצילות, דלית תמן פרוז וקצין, דבקדמיתא אתמר בהון בנין לקדשא
 בריך הוא ושכינתיה מצד יהוה דבריאה, דאתמר ביה כראתו יצרתו
 אף עשיתו, וינעון בנים ליהוה דאצילות, וכך אתקיים פקודא דאיהו
 מצוה על ישראל להעמיד עליהם מלך הדיא הוא דכתיב (שם י"ז) שום
 תשים עליך מלך, ואתקיים כך (שם 33) ויהי בישורון מלך בד בקדמיתא,
 וכלהו מתנהגין אכתרך כאכרין דמתנהגין כלדו בתנועה דנשמתא,
 דאתפשטא על כל אכר, בגין דכתיב עליון אנת תהא מעוטר ביה.
 דביה עלת העלות איהו כתר על כלא, טמיר וגניז מלגיו מניה. ומניה
 אתפשט על כל ספירן, ומסדר לון למהוי דא רב, ודא זעיר ודא בינוני,
 ואנהיג לון לרעותיה, ונהיר בהו ומקשר לון ומיחד לון. הכי אנת תהא
 מנהיג לישראל בכל מדות טבין דיליה, ותסדר כל חר כדחוי ליה,
 הבכור בכבודתו והצעיר כצעירתו, ובינוני כפוס דרגיה, ותקשר לון קשר
 אחד לגבי אבוהון דבשמיא, למהוי כלהו בשפה ברורה לברכא לקדשא
 בריך הוא, ולקדשיה ולייחדיה בדרגא דילך, במחשבה דילך, באצילות
 דילך, דאתקיים כך (כמדבר י"ב) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתני
 עליהם, קום אתער בפקודא להכרית זרעו של עמלק. (פרשת שלח רפ"א כ')

שייך לכשא קמ"ה ס'

איש אמו ואביו תיראו וגומר. פקודא (כג) דא לכבד אב ואם, דאצטרך

בר נש למדחל מאבוי ומאמיה ולאוקיר לון • כמרה דאצטריך
 בר נש לאוקיר ליה לקדשא בריך הוא, מסטרא דרוחא דיהב בנוויה
 ולמדחל מניה, הכי אצטריך ליה לאוקיר לאבוי ולאמיה, מסטרא דגופא
 דיליה ולמדחל מנהון, דהא אינון משתתפין בקדשא בריך הוא ועבדי
 ליה גופא • והואיל ואינון שותפין בעובדא, ליהו שותפין בדחילו ויקרא
 כגוונא דא תלת שותפין אשתכחו לעילא ברזא דאדם • אדם קדמא
 אף על גב דגופא דיליה הוה מעפרא, לאו מעפרא דהכא הוה • אלא
 מעפרא דבי מקדשא דלעילא, אבא ואימא אשתכחו ומלכא עלאה
 אשתתף בהדיהו, ושרר ביה רוחא דחיי ואתברי, וכגוונא דא אשתכח
 כלא עילא ותתא, ועל דא אצטריך ליה לכר נש למדחל לקדשא בריך
 הוא ולמדחל לאבוי ולאמיה • כסתרי תורה אדם קדמא לא הוה ליה
 מהאי עלמא כלום, חד צדיק עבד שמושא בנוקביה, ואתעביד מההוא
 שמושא גופא תדא, דנהירו דיליה יתיר מכל אינון מלאכין שריחן לעילא,
 וכד אתברי ההוא גופא, מלכא עלאה שדר בההוא צדיק תרין ועשרין
 אתוון, ואשתתף בהדיהו ונפק לעלמא, כיון דנפק, חמו ליה שמשא
 וסיהרא ואסתימו (דפ"ג ע"ב) נהורייהו, דתפוחא דרגליה אחשיך נהורא
 דילהון, מאי טעמא, כגין דמעובדא דשמשא וסיהרא עלאה נפק • כיון
 דחטא, אתחשיך ואזעיר גרמיה, ואצטריך לגופא אחרא כמישכא ובכשרא
 דכתיב (כראשית ב') ויעש יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עוד וילבישם,
 כההוא שמושא דעבד ההוא צדיק בנוקביה, לא אשתכח מקדמת דנא
 ולכתר דנא, דהא עד לא נפק לצורף אימנא, עד דאתא חנוך ונטיל
 ליה קדשא בריך הוא מארעא, ואבריר פסולת (ה) וקסטורא מכספא,
 וכן בכל אינון צדיקיאדי בארעא • לכתראתתקן ההוא אתרו, ואתעביד
 ריחין ונשמתין בשמושייהו • וגופא מתתא בארעא • ועל דא בשותפו
 דלעילא ותתא, בר נש אתי לעלמא, ואצטריך למדחל לאינון
 שותפין ולאוקיר לון כמה דאתמר • ע"ב : (פקודא כ"ד למסווי דכיר את יום השנ

שנות ז"ב (ה) :

אַל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשולכם רבי חייא פתח
 (דכריס ט') אל תפן אל קשי העם הזה וגומר • אל תפן • וכי מאן

הוא

(ה) כסילת מוקדות ויוסס סכסף :

הוא דיימא למלכא אל תפן • והא כתיב (פיוכ ל"ד) כי עיניו על דרכי
 איש • וכתיב (ירמיה כ"ד) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם
 • והא בכלא אשגח קדשא בריך הוא, וכל עובדין מסתכל, ועייל
 בדינא על כלהו אם טוב ואם ביש כמה דאת אמר (הקלת י"ב) האלהים
 יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע • ומשה אמר אל תפן •
 אלא כמה בעי בר נש לאסתמרא מחובי, בגין דלא יחטי קמי מלכא
 קדישא • תא חזי בר נש דעביר מצוה, ההיא מצוה סלקא וקיימא
 קמי קדשא בריך הוא, ואמרה אנא (ה) מפלנייא דעבר לי • וקדשא
 בריך הוא מני לה קמיה, לאשגחא בה כל יומא לאוטבא ליה כגינה
 עבר על פתגמי אורייתא, ההיא עברה סלקא קמיה ואמרה אנא
 מפלנייא דעבר לי, וקודשא בריך הוא מני לה וקיימא תמן לאשגחא
 בה לשצאה ליה • הדא הוא דכתיב (דברים ל"ב) וירא • וינאץ מכעם
 בניו ובנותיו, מהו וירא, ההוא דקיימא קמיה • תב בתשובה מה כתיב
 (שמואל ב' י"ב) גם • העביר חטאתך לא תמות, (כ) דאעבר ההוא חובא
 מקמיה בגין דלא יסתכל ביה, לאוטבא ליה • ועל דהא אר תפן
 אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו • אמר רבי יוסי וכן מהכא
 משמע דכתיב (ירמיה כ') נכתם עונך לפני • רבי יוסי זעירא עאל קמיה
 דרבי שמעון יומא חד, אשכחיה דהוה יתיב וקארי כתיב (בראשית כ')
 ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל,
 משמע דאדם וחוה אחרא אתבריאו ובגופא חדא דכתיב אשר
 נתת עמדי, ולא כתיב אשר נתת לי • אמר ליה אי הכי והכתיב (שמואל ב' ה')
 אני האשה הנצבת עמכה כזה • ולא כתיב הנצבת לפניך אמר ליה
 אי כתיב הנתנת עמך, הוה אמינא הכי • כדכתיב אשר נתת עמדי
 אבל הנצבת כתיב • אמר ליה והא כתיב (בראשית כ') ויאמר • אלהים לא
 טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו • אעשה לו השתא
 אמר ליה הכי הוא ודאי, דאדם לבדו הוה דלא הוה ליה סמך מניקביה,
 בגין דהוה בסטרוי כמה דאוקימנא • ומה דאמר אעשה לו עזר •
 הכי הוא דלא כתיב אכרא לו עזר, בגין דכתיב (שם ה') זכר ונקבה
 בראם אבל אעשה כתיב • ומהו אעשה, אתקן משמע • דקדשא בריך

הוא

הוא נטיל לה מסטריי, ותקין לה בתקונא ואייתי לה קמיה. וברין
אשתמש אדם באנתתיה ויהוה ליה סמך. ורגנין שפירו דאדם
(6) קדתיא דקייטרא עלאה מויהרא דנהרא. שפירו דיהוה דלא הו
יכלין כל בריין לאסתכלא בה. (7) ואפילו אדם לא הוה אסתכל
בה, עד הווא זמנא דחאבו ואעדויאת (8) ואועירת) שפירו דילרוון.
ברין אסתכל בה אדם ואשתמודע בה לשמשא בה דהא הווא
דכתיב (9) וידע אדם עוד את אשתו. וידע בכלא. וידע
בתשמיש. וידע דאשתמודע בה ואסתכל בה. ותנין אסיר ליה לבר
נש לאסתכלא בשפירו דאנתתא, בגין דלא ייתי בהרהורא בישא, ואתעקר
(10) למלה אחרא. וכך הוה רבי שמעון עביר (11) כד הוה אזיל
במתא, והוה חברייה אזלין אבתריה, וחמא לאינתו שפיראן מאיך עניה
ויהוה אמר לחברייה אל תפנו וכל מאן (12) דיסתכל בשפירו דאנתתא
ביממא, אתי להרהורי בלייא. ואי סליק ההוה הרהורא בישא עלויה,
(13) אעבר משום ואלהי מסכה לא תעשו לכם. תואי שימש באנתתיה
בזמנא דסליק ביה ההוה הרהורא בישא. אינון בגין דאולידו אלהי
מסכה אקרון. ועל דא כתיב אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא
תעשו לכם. רבי אבא אמר אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באילי
עממין עובדי עבודה זרה ובנשי דעמין, ולא לאתהנייה מנייהו ולא
לאתרפאה בהו, דאסיר ליה לבר נש לאסתכלא באתר דלא אצטריך
רבי אבא פתח (14) פנה אלי וחנני תגרה עך לעבדך. פנה אלי
וחנני. וכי לא הוה ליה לקדשא בריך הוה בעלמא שפירא כדוד,
דאיהו אמר פנה אלי וחנני. אלהי הכי תנין, דוד אחרא אית ליה
לקדשא בריך הוא, והוא ממנא על כמה אוכלוסין עילאין ומשיריין.
וכד בעי קדשא בריך הוא לרחמא על עלמא אסתכל בהאי דוד
ונהיר ליה אנפין, והוא נהיר לעלמין וחיים על עלמא, ושפירו דהאי דוד
נהיר לעלמין כלדו, רישיה גולגלתא דרהבא אתרקימת בשבעה
תכשיטי זיגין דרהבא והא (15) תיקונים קכ"ג יתו ע"ג) אוקמוהו וחכיבותא

דקדשא

(8) כסא על קר סעלין סוד סאלינות וסוד כמו קדורא ע"י כסא (9) ופי' מויער אור סאלינות מים יומיים וכחטאון ככס אור יומיים
ותמך (10) וקמר ל' ס' מושב ס' ס' : (כ) סוד כסוד סמיו לחוס כל ס' ס' כסודין ועיין כס סכ בחפלת ר' ס' ס' : (11) עיין
כס ידע ק"י ע"א כמודע סעלם : (12) ל' ד' חלל אפילו סכטע סלינס גמורס כסלל ים איבס אסור וכן מרתה קלט סע"ד ר' ס' ס' :
(13) ככס' מלמתי ארור סלי' אש' י' עש' ססל' ומסכס' סועכס ר' י' ס' ס' ס' :

דקדשא בריך הוא לקבליה • ומסגיאנות רחימותא דיליה גביה, אמר
 ליה לקדשא בריך הוא דיהדר עינוי לקבליה ויסתכל ביה • בגין דאינון
 שפירן בכלא כמה דאת אמר (סיר ו) הסכי עיניך מנגדי וגומר הסכי
 עיניך מנגדי, דבשעתא דאלין עיינין מסתכלין ביה בקדשא בריך הוא,
 כדן (6) מתערין בלביה קסטין דבלסטראי ברחימותא עלאה, ובסגיאנות
 שלהוביתא דרחימו עלאה לגביה • אמר הסכי עיניך מנגדי, אסחר
 עיניך לסטר אחרא מני, דאינון מוקדין לי בשלהובי רחימותא ועל דא
 כתיב ביה כדוד (שמאל ח' י"ו) והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי •
 ובגין ההוא דוד עלאה שפירא רחימא, ותיאובתא דקדשא בריך הוא
 לאדבקא ביה • אמר דוד פנה אלי וחנני • כגוונא דא (כראשית כ"ו) ויאמר
 ראה ריח בני כריח שדה אשר ברבו • משמע דעאל עמיה עם יעקב
 גנתא דערן, דאיהו שדה דתפוחין קדישין • וכי היך יכיל גנתא דערן
 לאעלא עמיה, דהא גנתא דערן כמה רבה הוא בפותי"א ובארבא • כמה
 זינין דבייתין עלאין קדישין, דרגין על דרגין מדורין על מדורין אית תמן
 אלא (שמנת ר"י כ) גנתא אחרא עלאה קדישא אית ליה לקדשא בריך
 הוא, וההוא גנתא רחימותא דיליה ואתדבק ביה, ולא אתנטיר אלא
 לקדשא בריך הוא בלחודוי, דהוא עייל ביה • ודא אחסין קדשא בריך
 הוא לאשתכחא תדיר עמהון דצדיקייא • וכל שכן לאשתכחא ביה
 ביעקב, ודא זמין ליה קדשא בריך הוא לאעלאה עמיה לסייעא ליה •
 כגוונא דא (סס כ"ח) אני • אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ
 וגומה • תגן מלמד שנתקפלה לו ארץ ישראל, וכי ארץ ישראל דאיהו
 ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, היך אתעקרת מאתרה
 ויתבא תחותוי • אלא ארץ אחרא עלאה קדישא אית לקדשא בריך
 הוא, וארץ ישראל אקרי • והיא תחות דרגא דיעקב דקאים עליה •
 ואחסין לה קדשא בריך הוא לישראל, בגין רחימותא דילהון לדירא
 עמהון ולדברא להון ולאגנא להון מכלא, ואקרי ארץ חיים • תא חזי
 אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באתר דקדשא בריך הוא מאיס בית
 ורחיקא ביה נפשיה • ומה במרה דרחים קדשא בריך הוא אסיר
 לאסתכלא ביה, במה דרחיק על אחת כמה וכמה • דתא חזי אסיר ליה
 לבר

(6) מסעורין סמדות כטליות כדוד עובס • פל חלים של אסכס נורקים בכנני סקלע ולסכ כלכ • מרס כ :

לבר נש לאסתכלא בקשת • בגין דאיהו חיוו דדיוקנא עלאה • אסיר
 ליה לבר נש לאסתכלא באת קיימא דיליה, בגין דהוא רמיו לצדיקא
 דעלמא אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באצבען דכהני בשעתא דפרסי
 ידיהו, בגין דתמן שרייא יקרא דמלכא עלאה • ומה באתר קדישא
 עלאה אסיר (רפ"ד ע"ב) לאסתכלא באתר מסאבא רחיקא לא כל שבן
 בגיני כך אל תפנו אל האלילים • רבי יצחק אמר ומה לאסתכלא בהו
 אסיר • למפלח להו או למעבד להו על אחת כמה וכמה • ובגיני כך
 אל תפנו אל האלילים • הכא אתא לאזהרא להו לישראל כקדמיתא.
 אנכי " אלהיך, לקבל אני " אלהיכם • אל תפנו אל האלילים, לקבל
 (שמות כ') לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ואלהי מסכה לא תעשו
 לכם, לקבל לא תעשה לך פסל • איש אמו ואביו תיראו, לקבל כבוד
 את אביך ואת אמך, ואת שבתותי תשמורו, זכור את יום השבת לקדשו,
 לא תשבעו בשמי לשקר, לא תשא את שם " אלהיך לשוא, לא תגנובו
 לא תגנוב • ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו, לא תענה ברעך
 עד שקר • מות יומת הנואף והנואפת, לא תנאף • לא תעמוד על דם
 רעך, לא תרצח • והא אוקמוה, ועל דא כללא דאורייתא בפרשתא דא
 אמר רבי חייא בקדמיתא אנכי " אלהיך, זכור את יום השבת, לא תשא
 לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב, בלישנא יחידאי והכא אני " אלהיכם,
 איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמורו • אל תפנו אל האלילים
 בלישנא דסגיאין • אלא תא חזי מיומא דהוו ישראל שביחין בעלמא,
 לא אשתכחו קמי קדשא בריך הוא כלבא חד וברעותא חדא כמדי
 בההוא יומא דקיימו בטורא דסיני • ועל דא כלא אתמר בלשון יחידאי,
 לבתר בלישנא דסגיאין, דהא לא אשתכחו כל כך בההוא רעותא •
 רבי אלעזר הוה אזיל למחמי לרבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמוי
 והוו עמיה רבי חייא ורבי יוסי • כד מטו חד בי תקלי יתבו תחות אינא
 חדא • אמר רבי אלעזר כל חד לימא מלה דאורייתא • פתח רבי
 אלעזר ואמר (סנהדרין י"ג) ואנכי " אלהיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא
 תדע • לא כתיב אשר הוצאתיך מארץ מצרים • אלא ואנכי " אלהיך
 מארץ מצרים • וכי מארץ מצרים הוה להו מלכא ולא מקדמת דנא •
 והא כתיב (בראשית ל"ה) ויאמר יעקב אל ביתו וגומר הסירו את אלהי

הנכר אשר בתוכם • וכתוב ונקומה ונעלה בית אל ואת אמת
 מארץ מצרים • אלא מן יומא דהווי ישראל בעלמא, לא אשתמודעו
 יקרא דקדשא בריך הוא בר בארעא דמצרים, דהווי בהווא פולחנא
 קשייא וצווחו לקבליה, ולא אשתנו מנימוסא דילהון לעלמין, (6) ותמן
 אתבחינו אבהתנא כדהכא מנו שפכה. (ס"ה) כהתוכא דדהכא, מגו
 טיפסא) ועוד דהווי חמאן בכל יומא כמה חרשין כמה זינין בישין
 לאטעאה לון לבני נשא, ולא סטו מארחא לימינא ולשמאלא • ואף על
 גב דלא הווי ידעי כל כך ביקרא דקדשא בריך הוא, אלא הווי אזלין
 בתר נימוסי אבהתהון • ולבתר חמו כמה נסין וכמה גבוראן, ונטל לון
 קדשא בריך הוא לפולחניה • ובגין דכלהו חמו כמה נסין ואתין
 בעיניהון, וכל אינון אתין וגבורן • אמר ואנכי " אלהיך מארץ מצרים
 דתמן הוה באתגלייא יקרא דיליה • ואתגלי עליהו על ימא, וחמו זיו
 יקרא עלאה דיליה אנפין באנפין, דלא תימרון אלהי אחרא הווי
 דמליל עמנא, אלא אנא הווי דחמיתון בארעא דמצרים • אנא הווי
 דקטלנא סנאיכון בארעא דמצרים • אנא הווי דעבדנא כל אינון עשר
 מחאן בארעא דמצרים • ובגין כך ואלהים זולתי לא תדע, דלא תימא
 דאחרא הוה, אלא אנא הווי כלא • תו פתח

לא תעשוק את רעך ולא תגזול לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר
 לא תלין פעולת שכיר אמאי • אלא מקרא אחרא אשתמע דכתיב
 (דברים כ"ד) ביזמו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני
 הווי ואליו הווי נושא את נפשו • ולא תבא עליו השמש, אזדהר דלא
 חתכניש בגיניה מעלמא עד לא ימטי זמנך לאתכנשא כמה דאת
 אמר (קהלת י"ב) עד אשר לא תחשך השמש וגומר, מהכא אוליפנא מלה
 אחרא, מאן דאשלים לנפשא דמסכנא אפילו (דפ"ס ע"ה) דמטו יומוי
 לאסתלקא מעלמא, קודשא בריך הוא אשלים לנפשיה ויהיב ליה חיין
 יתיר. לא תלין פעולת שכיר • תא חזי מאן דנטיל אנרא דמסכנא כאילו
 נטיל נפשיה ודאנשי ביתיה • הווי אזער נפשיהו, קדשא בריך הוא אזער
 יומוי, ואזער נפשיה מהווי עלמא • דהווי כל אינון הכלים דנפקי
 מפומיה כל דהווי יומא, בלהו סלקין קמיה דקדשא בריך הוא
 וקייסין

(6) וס' נכאז סלכות סכס סכמתן כטר סכסוך אלמסס סלס כנודע :

וקיימין קמיה, לבתר סלקא נפשיה ונפשייהו דאנשי ביתיה, וקיימין
 באינון הבלים דפומיה • וכדין אפילו אתגזר על ההוא בר נש כמרה
 יומין וכמה שבאן, כלהו מתעקראן מניה ומסתלקי מניה • ולא עוד
 אלא דנפשא דליה לא סלקא לעילא, והיינו דאמר רבי אבא רחמנא
 לשזבינן מנייהו ומעלבונייהו, ואיקמוה אפילו עשיר הוא ואליו הוא
 נושא את נפשו דייקא, אפילו מכל בר נש נמי וכל שכן מסכנא •
 והיינו דהוה רב המנונא עבד, כד הוה ההוא אגיר מסתלק מעיבדתיה,
 הוה יהיב ליה אנריה, ואמר ליה טול נפשך דאפקידת בידאי, טול
 פקדונך, ואפילו אמר יהא בידך דאנא לא בעינא לסלקא אנרי • לא
 הוה בעי • אמר פקדונא דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי • כל שכן
 פקדונא דנפשא • דהא פקדונא דנפשא לא אתיהיבת אלא לקדשא
 בריך הוא דכתיב (תהלים ל"ה) בידך אפקיד רוחי • אמר רבי חייה
 ובידא דאחרא שארי • אמר ליה אפילו בידיה בתר דיהיב • כתיב לא
 תלין פעולת שכיר, וכתיב ולא תבא עליו השמש, אלא הא אוקמוה •
 אבל תא חזי לית לך יומא ויומא דלא שלטא ביה יומא עלאה אחרא,
 ואי איהו לא יהיב ליה נפשא דליה בההוא יומא כמאן דפגים לההוא
 יומא עלאה • ובגני כן ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש • והא
 דאתמר לא תלין, בגין דנפשיה לא סליק, וסליק ההוא נפשא דמסכנא
 ודאנשי ביתיה כמה דאתמר • רבי חייה פתח ואמר קרא אבתריה :
 לא תקלל חרש ולפני עור וגומר • האי קרא כמשמעו • אבל פרשתא
 דא בלא אוליפנא מנה מלין אחרנין • וכלהו תליין דא בדי •
 תא חזי מאן דלייט לחבריה, ואיהו קמיה ואכסיף ליה, כאילו אושד
 דמיה והא אוקימנא • והאי קרא דלאו חבריה עמיה, והוא לייט ליה,
 ההיא מלה סלקא, דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דלא אית
 לה קלא, וההוא קלא סליק לעילא, ובמרה (ה) קסטרין מתחברן עמיה
 דההוא קלא, עד דסלקא ואתער אתר דתהומא רבא כמה דאוקמוה,
 וכמרה מתערין עליה דההוא בר נש • ווי למאן דאפיק מלה בישא
 מפומיה • והא אוקמוה • ולפני עור לא תתן מכשול כמשמעו,
 ואוקמוהו במאן דגרים לאחרא למחטי • וכן (ו) מאן דמחי לבריה

רבא

(ה) רוחים עליון קדין (מקורנין • סר"ב) : (ו) מי אמכס לככו סנדול וסוף ממכיש :

רבא • ולפני עור לא תתן וגומר • במאן דלא מטא להוראה ואורי,
 (קאמר • כמה דתנינן) דכתיב (משלי ו') כי רבים חללים הפילה ועצומים
 כל הרוגיה • והאי אעבר משום ולפני עור לא תתן מכשול • בגין
 דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי • דתנינן מאן דאזיל בארע מישר
 באוריתא, ומאן דאשתדל באוריתא כדקא יאורת, אירת ליה חולקא
 טבא תדיר לעלמא דאתי • דההיא מלה דאוריתא דאפיק מפומיה,
 אזלא ושאטא בעלמא וסלקא לעילא • וכמה עלאין קדישין מתחבראן
 בההיא מלה, וסלקא בארע מישר, ואתעטר בעטרא קדישא, ואסתחי
 כנהרא דעלמא דאתי דנגיד ונפיק מערן, ואתקבל ביה ואשתאב
 כנויה, ואתענג (ס"א ואתנגטע) סוחרניה דההוא נהרא אילנא עלאה,
 וכדין נגיד ונפיק נהורא עלאה, ואתעטר ביה בההוא בר נש כל יומא
 כמה דאתמר • ומאן דלעי (כ"א דיליף) באוריתא ולא אשתדל בה
 בארע קשוט (רפ"ס ע"ב) ובארע מישר, ההוא מלה סלקא וסטי אורחין,
 ולית מאן דיתחבר בה, וכלא דתיין לה לבר, ואזיל ושאט בעלמא ולא
 ישכח אתר • מאן גרים ליה האי, דההוא דסאטי ליה מארע מישר
 הדא הוא דכתיב ולפני עור לא תתן מכשול • ובגיני כך כתיב ויראת
 מאלהיך אני • ומאן דתיאובתיה למלעי באוריתא ולא אשכח מאן
 דיוליף ליה, והוא ברחימותא דאוריתא לעי בה ומנמנס בה בנמנומא
 דלא ידע • כל מלה ומלה סלקא וקדשא כריך הוא חדי בההיא מלה,
 וקביד לה ונטע לה סוחרניה דההוא נחלא, ואתעכידו מאלין מלין
 אילנין רכרבין, ואקרון ערבי נחל הדא הוא דכתיב (משלי ס') באהבתה
 תשגה תמיד • ודוד מלכא אמר (מסלס פ"ו) הורני • דרכך אהליך
 באמתך וכתיב (ס"ו כ"ו) ונחני בארע מישר למען שוררי • וכאין אינון
 דרעין ארחוי דאוריתא ומשתדלי בה בארע מישר, דאינון נטעין אלנין
 דתיין לעלא, דכלהו אסוותא • ובגין כך כתיב (מלאכי כ') תורת אמת
 היתה בפיהו • וכי אית תורה דלאו איהי אמת • אין • כגונא דאמרן
 דאורי קאי דלא ידע ולא איהו קשוט • והאי דאוליף מלה מיניה,
 אוליף סלה דלאו איהו אמת • ובגיני כך כתיב תורת אמת היתה
 בפיהו • ועם כל דא מבעי ליה לבר נש למילף מלי דאוריתא מכל
 בר נש, אפילו ממאן דלא ידע, בגין דעל דא יתער באוריתא וייתי

למילף ממאן דידע, ולכתר אשתכח דאזיל בה באוריתא בארז
 קשוט. תא חזי ישתדר בר גש בעלמא באוריתא ופקודוי, אפילו דלא
 עביד לשמה, דמתוך שלא לשמה בא לשמה. רבי יוסי פתח קרא
 אכתריה ואמר

לא תעשו עול במשפט וגומר. לא תעשו עול במשפט כמשמעו,
 אבל הא אתמר דפרשתא דא מלין עלאין ויקירין אית בה בפקודי
 אוריתא. האי קרא מסופיה קא משמע דכתיב בצדק תשפוט עמיתך.
 תא חזי תרי דרגין אינון הכא, משפט וצדק. מה בין האי להאי. אלא
 חד רחמי וחד דינא, ודא אתבסס בדא. כד אתער צדק דאין דינא
 לכלא כחדא, דלית ביה רחמי ולא וותרנותא. כד אתער משפט אית
 ביה רחמי. יכול יהא כלא במשפט. אתא קרא וזמר בצדק
 תשפוט עמיתך. מאי טעמא, בגין דצדק לאו דאין לדא ושביק לדא,
 אלא כלהו כחדא בשקולא חדא. כגוונא דא לא תשא פני דל ולא
 תהדר פני גרוד, אלא כלהו בשקולא חדא. בצדק יכול יהא כלא
 דינא בצדק בלחודי, אתא קרא ואמר תשפוט דבעי לחברא לרוי
 כחדא דלא ישתכח דא בלא דא, והאי שלימו דדינא. וכל כך למה,
 בגין דקדשא בריך הוא שכיח תמן, ובגיני כך בעי לאשלמא דינא.
 כגוונא דאיהו עביד לתתא, כגוונא דיליה ממש עביד לעילא. ותתא
 חזי קדשא בריך הוא שוי כרסיה דדינא בשעתא דדיני יתבין הדא
 הוא דכתיב (תהלים ט') כונן למשפט כסאו. ומתמן אתתקן כרסיה
 דקדשא בריך הוא. ומאן איהו כרסיה. אלין אינון צדק ומשפט.
 הדא הוא דכתיב (שם פ"ט) צדק ומשפט מכון כסאך. ומאן דדאין
 דינא בעי למידן (ס"ח למיתב) בכרסיה דמלכא. ואי פגים חדמנייהו
 כאלו פגים לכרסיה דמלכא, וכדין קדשא בריך הוא אסתלק מבינייהו
 דדיני ולא קאים בדינייהו. ומאי אמר (שם י"ב) עתה אקום יאמר יי
 וגומר. ורוחא דקודשא אמר (שם כ"ז) רומה על השמים אלהים:

רעיא מהימנא

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך וגומר פקודא
 (י"ז) דא לאוכחא להווא דחטי, למחזי ליה רחמו סגיא דרחים

ליה, בגין דלא יתענש איהו. דהא בקדשא כריך היא כתיב כי את
 אשר יאהב יי יוכיח. וכמה דקדשא כריך הוא עביד ואוכח למאן
 דרחים ליה, הכי יוליף בר נש מההוא ארחא ויוכח לחבריה. קדשא
 כריך הוא במאי אוכח דבר נש, אוכח ליה ברחימו בסתרא, אי יקבל
 ליה יאות, ואי לא אוכח ליה בין רחימו, אי יקבל יאות, ואי לא אוכח ליה
 באתגליא לעניניהון דכלא, אי יקבל יאות, ואי לאו שארי ליה ולא אוכח ליה,
 ושביק (דפ"ו ע"ב) ליה ייזיל ויעביד רעיתיה. בקדמיתא אודע ליה בסתרא,
 בגין לאוכחא ליה ולא תערא ליה דלא ינדע ביה בר נש, ודא איהו
 ביניה לביניה, אי מקבל יאות. ואי לאו אודע ליה בין רחימו.
 בזמנא דכהנא רבא הוה בעלמא, יהיב ליה מרעין פערסיה, ואתו
 רחימו דקדשא כריך הוא ואודען ליה, אי אית ביה חובא דייחוב
 מניה ולעין במליה. אי מקבל יאות, ואי לאו אוכח ליה באתגליא
 בממוניה בבגוי, דכלא מלחשן עליה וייתון לגביה. אי מקבל יאות,
 ואי לאו שארי ליה מאריה למעבד רעיתיה, ולא יתקיף ביה לעלמין.
 כגונא דא אצטריך ליה לאוכחא לחבריה, בקדמיתא בסתרא, לבתר
 בין רחימו. לבתר באתגליא. מכאן ולהלאה ישבוק ליה ויעביד
 רעיתיה, ועל דא כתיב הוכח תוכיח. הוכח, בסתרא דלא ינדע ביה
 בר נש. תוכיח, בין חברוי ורחימו. את עמיתך, באתגליא ועל דא
 לא כתיב בקדמיתא תוכיח אלא הוכח. תו הוכח, אי איהו בר נש
 דיכסוף, לא ימא ליה ולא יוכח ליה אפילו בסתרא, אלא ימא קמיה
 כמאן דמשתעי במלין אחרנין. ובגו אינון מלין, דכר מאן דעבד
 ההוא חובא הוא כך וכך. בגין דאיהו ידע בגרמיה וישתביק מההוא
 חובא. ועל דא הוכח. ואם לאו תוכיח. ולבתר את עמיתך, באתגליא,
 מכאן ולהלאה ולא תשא עליו חטא. דכר אתר ולא תשא עליו חטא,
 דהא כיון דבר נש אוכח לחבריה, ואודמן לאוכחא ליה באתגליא,
 לא יסלק קמיה ההוא חובא דעביד, דאסיר ליה ודאי, אלא ימא
 סתם ולא יסלק עליו ההוא חובא באתגליא, ולא ירשים עלוי חובא,
 דקדשא כריך הוא חס על יקרא דבר נש אפילו בחיביא. פ"ב.

(פקודה י"ח לברכא ליה לקכ"ס וכו' ר"פ כ')

פָּתַח וַיֹּאמֶר וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ

וְגוֹמֵר וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הֶכָּא

אֲתַפְּלִיגוּ סַפְרֵי קִדְמָאֵי וּכְוִלֵי עַד

אֲתוּ רַבֵּי אַבְא וּרַבֵּי יְהוּדָה וְאוּרוּ

לֵיהּ לַרַבֵּי אַחָא :

אמר המנהיג מנחמי כתוב כאן זה המאמר .
ויען שכבר הודפס בפרשת ויקרא דף ו'
ע"כ שורה ד' ומקיים כרף ח' עמוד א' שורה
כ"ה . לא רציתי להדפיסו פעם שנית :

קָמוּ עַד דְּהוּוּ אֲזִילֵי אָמַר רַבֵּי אֲלֵעֶזֶר לֹא תֵלֵךְ רַבִּיל בְּעַמְךָ לֹא
תִשְׁנֵא אֶת אַחִיךָ . לֹא תִקּוּם וְלֹא תִשׁוּר . הָאֵא אֲוִקִימְנָא לִין וּבִלְהוּ
אֲתַעְרוּ עֲלֵיהוּ חֲבֵרִיאֵי , אֲבָל נִימָא מְלָה , בְּפִרְשֵׁתָא דָּא כְּתִיב אֶת
חֻקוֹתֵי תִשְׁמוּרוּ בְּהַמְתֵּךְ לֹא תִרְבִּיעַ בְּלֵאִים שְׂרָךְ לֹא תוֹרַע בְּלֵאִים
וּבְגַד בְּלֵאִים שְׁעַטְנוּ לֹא יַעֲרָה עֲלֶיךָ . פָּתַח רַבֵּי אֲלֵעֶזֶר וַאֲמַר (יִשְׁעִיָּה מ"ו)
אֲתִם עַדֵי נָאִם יְיָ וְעַבְדֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי לְמַעַן תִּדְרְעוּ וּתְאֲמִינּוּ וְגוֹמֵר , אֲתִם
עַדֵי , אֲלִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל . וְתַנִּינָן אֲלִין אִינּוּן שְׁמִיָּא וְאַרְעָא דְכְּתִיב
(דְּבִרִים כ') הַעֲדוּתֵי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ , אֲבָל יִשְׂרָאֵל
אִינּוּן סַהְרִין אֲלִין עַל אֲלִין , וְשְׁמִיָּא וְאַרְעָא וּכְלָא סַהְרִין עֲלֵיהוּ וְעַבְדֵי
אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי , דָּא יַעֲקֹב דְכְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדֵי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר . וּכְתִיב וְאֲתָהּ אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב . וְאִית דְּאָמַר
דָּא דוּד . וְדוּד עַבְדֵי אַקְרִי דְכְּתִיב (סֵס ל"ז) לְמַעַנִי וּלְמַעַן דוּד עַבְדֵי
אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי , דָּא דוּד עֲלָאָה . לְמַעַן תִּדְרְעוּ וּתְאֲמִינּוּ לִי וּתְבִינּוּ כִּי אֲנִי הוּא .
מֵאִי כִּי אֲנִי הוּא דְאֲתַרְעִיתִי בְּהוּא דוּד וּבְהוּא יַעֲקֹב , אֲנָא אִינּוּן הוּא
מִמֶּשׁ . לְפָנֵי לֹא נּוֹצֵר אֵל . דְּתַנִּינָן קְרָא קְרָא בְּרִיךְ הוּא לִיעֲקֹב אֵל
דְכְּתִיב (כְּרַאשִׁית ל"ו) וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל . קְרָא בְּרִיךְ הוּא
קְרָא לִיעֲקֹב אֵל , הֲדָא הוּא דְכְּתִיב לְפָנֵי לֹא נּוֹצֵר אֵל וְאַחֲרֵי לֹא יְהִיה
וּבְגִין כֵּךְ אֲנִי הוּא כְּלָא כְּמָה דְאֲתַמַּר . וְאַחֲרֵי לֹא יְהִיה דְהָא דוּד
הֲכִי אַקְרִי , וְלֹאֵן אִית בְּתַרְיָה אַחְרָא . תָּא חוּי כֵּךְ בְּרָא קְרָא בְּרִיךְ
הוּא עֲלֵמָא , אֲתַקִּין כָּל מְלָה וּמְלָה כָּל חַד וְחַד בְּסַטְרוּי , וּמְנִי עֲלִיִּירוּ
חִילִין עֲלֵאִין , וְלִית לֵךְ אֲפִילוּ עֲשָׂבָא זְעִירָא בְּאַרְעָא דְלִית לֵיהּ חִילָא
עֲלָאָה לְעִילָא . וְכָל מָה דְעַבְרִין בְּכָל חַד וְחַד , (תְּרִי כַסִּי) וְכָל מָה דְכָל
חַד וְחַד עַבִּיד . כְּלָא הוּא בְּתַקִּיפּוּ דְהוּא חִילָא עֲלָאָה דְמִמְנָא עֲלֵיהּ
לְעִילָא . וּבְלָהוּ נְמוּסִין גְּזִירִין מְדִינָא . עַל דִּינָא גְּטִלִין וְעַל דִּינָא
קִימִין . לִית מָאן דְנִפְיֵק (רַפ"ו ע"ב) מִן קִיּוּמִיָּה לְבַר . וּבְלָהוּ מִמְנָן מִן

יומא דאתברי עלמא, מתפקדן שולטונין על כל מלה ומלה. וכדדרי
 נטלין על נמוסא אחרא עלאה, דנטלין כל חד וחד כמה דכתיב
 (משלי ל"ב) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה ותק לנערותיה. בין
 דנטלין ההוא חק, כלהו (ב) אקרונ חקות. וההוא חק דאתיהיב להו
 מן שמיא קא אתי, וכדין אתקרון חקות שמים. ומנלן דמן שמים
 קא אתיין דכתיב (תהלים פ"ב) כי חק לישראל הוא. ועל דא כתיב
 את חקתי תשמרו, בגין דכל חד וחד ממנא על מלה ידיעא בעלמא
 כההוא חק. בגין כך אסיר למחלף זינין, ולאעלא זינא בזינא אחרא,
 בגין דאעקר לכל חילא וחילא מאתריהו, (ואכחיש פמליא של מעלה)
 ואכחיש פומבי דמלכא. כלאים, מהו כלאים, כמאן דיהיב אחרא כבי
 מטרא כמה דאת אמר (ירמיה ל"ו) אל בית הפלא, בגין דלא למעבד
 מידי. כלאים, מניעותא דמנע לכל אינון חילין מעבדתא דילהון.
 כלאים, ערכוביאי דעביד ערכוביאי בחילא דלעילא ואכחיש פומבי
 דמלכא כמה דאתמר, ובגין כך ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך.
 ת"ה חזי כתיב (בראשית כ) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי
 ביום אכלך ממנו מות תמות. והא אתמר דשני פקודוי דמלכא,
 ואחלף עץ חיים דביה אשתלים כלא וביה תלייא מהימנותא, ואתדבק
 באתר אחרא. והא תנינן בכלא כעי בר נש לאחזאה עובדא כגוונא
 דלעילא, ולמעבד עובדא כמה דאצטריך, ואי אשתני כמלה אחרא
 הוא אנגיד עליה לשריאי ביה מלה אחרא דלא אצטריך. ות"ה חזי
 בישעתא דבר נש אחוי עובדא לתתא בארע מישר כמה דאצטריך,
 נגיד ונפיק ושריא עלוי רוח קדישא עלאה. וכשעתא דאיהו אחוי
 עובדא לתתא באורחא עקימא, דלית איהו ארע מישר, כדין נגיד
 ונפיק ושריא עלוי רוח אחרא דלא אצטריך, דסטי ליה לבר נש לסטר
 ביש. מאן משיך עליה ההוא רוחא. הוי אומר ההוא עובדא דאחוי
 בסטר אחרא. כתיב (משלי ל"ב) דרשה צמר ופשתים. דרשה. מהו
 דרשה, דבעיא ודדיש על צמר ופשתים מאן דמתבר לון כחדא. ואי
 תימא בציצית אמאי שרי, הא אוקמוה. אבל התם הוא ההוא לבושא
 בתקוני

(ב) כגון רב ס אלכ"ל יז סמך סקכות לוי וכו' חזיקה לטן נקבס סמכי אמתות לטס מן סמ' ופ"ח א"ב ס"ס לסקלס חוקס לנערוותיס
 ככ"ף וסמך סק וכו' אינו מן הנוקבס סודיס אלס מן אה"ף קל אחי סמקבלמו סעירי. כ"מ"ו:

לא

בתקונוי, באשלמות עובדא ברקא חזי. ולא דרשה צמר ופשתים
 למעבד ניקמא במאן דמחבר לון כחדא אבל אימתי שרייא, בשעתא
 דאיהו באשלמותא דכתיב ותעש כחפץ בפי' וצוצית הא אוקומנא
 דהתם בההוא כללא דשלימותא אשתכח, ולא עביד מדי. אבל
 בשעתא דלא אשתכח בשלימותא, מאן דאתי לחברא לון בהדא
 אתער עליה רוחא דלא אצטריך. מלה דא מאן אוכתקין ורהבל
 אוכתקן, דרא אתי מסטרא חד ודא אתי מסטרא אחרא, ובגין כך לא
 לבעי לון לחברא לון כחדא. וקרבנא דקין אתרחק מקמי קרבניה
 דהבל. ועל דא ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליה. לא יעלה עליה
 סתם. לא יעלה עליה רוחא אחרא לשלטאה כך. ואצטריך ליה
 לבר נש לאחזאה עובדא דבשרא כמה דיאות, ובההוא עובדא שריא
 עליה רוח קדישא, רוח עלאה לאתקדשא ביה. אתא לאתקדשא
 מקדשין ליה דכתיב והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני.
 כתיב ומעץ הדעת טוב ורע, ומה על דא גרים אדם מיתה בעלמא.
 מאן דאחזי עובדא אחרא דלא אצטריך על אחת כמה וכמה.
 שור וחמור אוכתקן מסטרא דא אקרי שור ומסטרא דא אקרי חמור.
 ועל דא כתיב (דברים כ"ב) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. לא
 תעביד ערבוביא כחדא, בגין דאתער לאתחברא סטרא אחרא. כחדא
 לאבאשא עלמא. ומאן דפריש לון אסגי שלמא בעלמא. אהוי
 הבא מאן דפריש לון בההוא גוונא כמה דאמרו, דלא אשתכח שוע
 (ד"ז ע"ב) טווי ונוו כחדא, האי בר נש אסגי שלמא עליה ועל כל עלמא
 קרבנא דקין הוה (ב) פשתים, וקרבנא דהבל הוה צמר, לאו דא כדא
 ולא דא כדא. הוא דמלה קין כלאים הוה, ערבוביא דלא אצטריך
 סטרא אחרא דלא זינא דחיה ואדם, וקרבניה מההוא סטרא קא אתיא,
 הכל מזינא חרא דאדם וחיה, ובמעשה דחיה אתחברו אלן תרין סטרין,
 ובגין דאתחברו כחדא, לא אתיא מגייהו תועלתא לעלמא ואתאבית
 ועד יומא דין סטרא דיליהון קיימא. ומאן דאחזי גרמיה בעובדא
 דחבירא דא, אתער עליה אינון סטרין כחדא ויכיל לאתקא, ושאר
 עלוי רוחא אחרא דלא אצטריך. וישראל בעאן לאתערא עלייהו

רוחא

ומכל ידע דסא מסתן מסתן ונרנן קיף רי"ט כל"ט כ"ן. סא לך מסתן

רוחא קדישא למהוי קדישין, לאשתכחא בשלמא בעלמא דין ובעלמא דאתי. כתיב (ויקרא י"ז) ולבש הכהן מרו בר ומכנסי בר יהיו על בשרו ובאכנט בר יחגור, אמאי אקרי בר יחידאי, בגין דלא בעי לחברא להאי פשתים באחרא. ועל דא לא כתיב מרו פשתים אלא בר יחידאה. וכהנא אמאי איהו בעי לאתחזאה בהאי. (ב) אלא אלן מאני בר, בעי לאתחזאה בהו על מזבח העולה, כד הוה מפני קטמא (ס"א קיטמא) דדשנא דעולה, דהא עולה מסטרא דעבודה זרה והרהורא בישא קא אתיא, ובגין כך בעי לאתחזאה בהו בלחודייהו, ולא בערבובייה כמה דאמרן, בגין דיתכפר ליה לבר גש כל אינון חובין דאתין מההוי סטרא. וכד עייל למקדשא אתר דשלימו אשתכח, וכל אינון פולחני דשלימותא, אף על גב דאתחברו לית לן בה כמרה דאמרן בעיצית, בגין דתמן אשתכחו ואתחברו כל אינון זייגין דלעילא, וכל אינון מאני מקדשא משתכחין ביה כמה זייגין משניין דא מן דא, וכלהו אתכלילו תמן כגוונא דלעילא. וכאין אינון ישראל דקדשא כרין הוא יהיב להו אוריתא דקשוט, אוריתא דמהימנותא, ודיחס להו מכל שאר עמין עובדי עבודה זרה דכתיב (מלאכי ה') אהבתי אתכם אמר יי:

פתח רבי חייא אבתריה ואמר כי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וגומר. ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים ליי. כי תבאו אל הארץ, הא אוקמוה חברייה. אבל תא חזי דהא אילנא לא עביד פירין אלא בארעא. וארעא אפיק להון ואחזי ההוא איבא לעלמא. וארעא לא עבדא פירין, אלא מגו חילא אחרא דעלה כמה דניקבא לא עבדא פירין, אלא מגו חילא דדכורא. וההוא איבא לא אשתלים באשלותא עד תלת שנין וחילא לא אתפקדא עליה לעילא עד דאשתלים בתר דאשתלים, אתפקדא עליה חילא, וארעא אתתקנת ביה. דהא עד תלת שנין ארעא לא אתתקנת ביה, ולא (אשתכחת) אשתלמרת (ס"א אתבסמרת) (כ"א אסתבמת) עמיה. בתר דאשתלים ואתתקנו בחדא, כרין הוא שלימותא. תא חזי נוקבא עד תלתא זמנין

דאחעברא

(ה) דייק אטווי אטווי למחזי כגרי כגרי כחור רכסד סביב ס' תכוס וס"א סביכי כמנין סרמת זרען ועוד דכתיב כלן כד וקם סטווי אטווי דא חזי וכתן סכד ומשקיס סכד קין. ותי' אלם יכ"י נרקס רס"ל סג"ד כישל דף ו' אכנטו. אל כ"ב זס סויל אכנטו. אל כסן סרוייע ס"י מנוינים אל סלסלס סוי גל"כ סר"א ס"ח סס כלי סמקדג ולפ"ו ס"ל פ"ח דחוסעני. כלן כל כד סמסע דכלן דוקא קפיד קיל סטוי פל"ג סג"ו ס"ל ס"ד סכעג סרמס סרען אף סען לחילויים חלקס רע כ טיץ זיסיס לבוס סכל כגרי כד סס"ס סרען וכלי סריכ"כ סכר בלן סעטו סטוד ססכדיס. אכל כ:סויל סוסק בעבדוים פ"חיתו פ"י מייר כלכנט אל כלקיס. סרמ"ז :

דאתעברא, איבא דמעהא לא אשתלים • בתר תלתא עידוואן, נוקבא
 אתתקנת בהווא איבא ואסתכמו כחדא • כדין ההוא איבא שלימו
 דכלא ושפירו דכלא, בתר דנפק (לך ע"ט ע"כ) עד תלתא שנין לא אית
 ליה חילא לעילא, דהא כדין אשתלים בשולא דיליה • (6) לוי אתרעי
 מכלא, תליתאה לאמיה, דאתתקנת ביה ואסתכמת (ס"א) (ואתבסמת)
 בהדיה • בתר תלתא שנין אתפקדת עליה (כ"א) אתפקד עליה) חילא
 עלאה לעילא • ובשנה הרביעית יהיה כל פרו קדש הלולים • מאי
 קדש הלולים, תושבחן לשבחא ליה לקדשא בריך הוא, עד הבא מבאן
 ואיך הוא דמלה • דבשנה (דפ"ו ע"כ) הרביעית מזדווגת כנסת ישראל
 לקדשא בריך הוא, והלולא חד אשתבח דכתיב קדש הלולים, הלולא
 וחרווא בזמנא (ס"א בזווגא) חדא • מאי שנה (הרביעית) דא קדשה
 בריך הוא • ותנינן שנה הרביעית דא כנסת ישראל, דאיהי קיימא
 רביעאה לכרסויא וכלא חד, דהא כדין קדשא בריך הוא מזדווג בה
 בכנסת ישראל וכדין היא קדש, והלולא קדישא אשתבח, וקדשא בריך
 הוא אזדווג בהדה) וכדין חילין אתמנן על עלמא על כל מלה ומלה
 בדקא חזי ליה, מכאן ולהלאה מתברכאן כלהו, ושאר למיכל, דהא
 כלהו בשלימותא דכלא, בשלימותא דעילא ותתא • ועד לא אשתלים
 בכלא מתתא ומעילא, אסיר למיכל מניה • ומאן דאכיל מניה כמאן
 דלית ליה חולקא בקדשא בריך הוא ובכנסת ישראל, דהא דהוא איבא
 בלא רשותא עלאה קדישא קיימא, דלא שארי עליה עד דישתלים •
 ובלא רשותא תתאה, דהא לא אסתכמת (ס"א) אתבסמת) חילא דארעא
 ביה, וההוא דאכיל מניה אחזי גרמיה דלית ליה חולקא לעילא ותתא,
 ואי בריך עליה ברכה לבטלה הוא • דהא קדשא בריך הוא עד כאן
 לא שרייא עלוי, ולית ביה חולקא, דחמנא לישזבינן מאינין דלא משגיחין
 ליקרא דמאריהון • זכאין אינון צדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי
 עלייהו כתיב (משלי ד') וארח צדיקים כאור נוגה • בגין דכההוא זמנא
 יסתלק חזיא דשריא בנוקבא בקדמיתא, וייתי דכורא למשרי באתריה כד
 בקדמיתא, וכלא יהא שלים :

תאנא

(6) יש מי ספקי דפיר ל לחיה רביעי כמ"ס כתר ב' עידוואן נוק' לתקנת • ואסכר דמ"ס כדין סטול ליתא שליטו פייתו עב' ואפילא כמ"ד
 בגלגל תליתא ב' כעטן שפיר חזק כמ"ס סתום" ב' סגולתן ומס סתקבו סתו' יש לישב • וספד לפרש"ר דכתיב כמ"ס סתום סתו סבן
 עלמא סתו' :

המגיה המאמר הזה ימלאהו המעיין כפ' ויקרא דף י"ד עמוד כ' שורה כ"ג ומשלים דף י"ז עמוד א' שורה כ"א :

תאנא בזמנא דזבאה שארי אמר
בעלמא וכולי עד צדיק
כתמר יפרח :

רבי יוסי פתח קרא ואמר

לא תאכלו על הדם • הא בכמה אתר איקמיה חברי"א, וכל הני קראי
אכתריה • וכל חד וחד באתגלי"א • אבל האי קרא אית לאתערא
ביה, דכתיב מפני שיבה תקום וגומר • מפני שיבה • שיבה דאורייתא
סתם • תקום, דבעי בר נש למיקם בקיומא (מכאן דבעי בר נש למיקם)
מקמי ספר תורה, והכי רב המונינא (ס"א י"א) סבא כד הוה חמי ספר
תורה הוה קם מקמיה ואמר מפני שיבה תקום • (כד הוה חמי חומש
דאורייתא הוה קם מקמיה (ס"א עביד ליה הדורא) והוה אמר והדרת
פני זקן) • כגוונא דא בעי בר נש למיקם בקיומיה לקמיה דתלמיד
חכם, בגין דאיהו קאים בקיומא (כ"א כדיוקנא) קדישא • עלאה, ורמו
לכהנא עלאה (ס"א והכא (ב) רמז לעתיקא) קדישא • עלאה, דכתיב
והדרת פני זקן דאיהו בעלמא • אמר רבי שמעון מכאן רמו לתורה
שבכתב ורמו לתורה שבעל פה • ותו תנינן • האי קרא לדרשא הוא
דאתא מפני שיבה תקום כמה דאתערו ביה חברי"א, מפני שיבה תקום,
אוהר ליה לבר נש (ג) עד לא יסתלק בסיכותא דיקום בקיומא טבא
בעלמא, בגין דדין הוא הדירא ליה, אבל לסוף יומוי לית שבחא ליה
לבר נש כל כך, דאיהו סיב ולא יכיל למהוי ביש • אלא שבחא דיליה
כד איהו בתוקפיה ואיהו טב • ושלמה מלכא צווח ואמר (ס"א כ) גם
במעליו יתנכר גער וגומר • כגוונא דא כתיב (קהלת י"ב) וזכור את
בוראך בימי בחורותיך • אמר רבי אלעזר ודאי (הכי הוא) ארחא דא
מתקנא קמן, והאי ארחא דקדשא בריך הוא הוא פתח ואמר (תהלים א')
כי יודע יי דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד • מאי כי יודע יי, אלא
קדשא בריך הוא יודע ואשגח בארחא דצדיקיא לאוטבא להו ולאנגא
להו, והוא אזיל קמייהו לנטרא להו • ובגין כך מאן דנפיק לארחא בעי
דלהו ההיא ארחא דקדשא בריך הוא, וישתתף ליה כהדיהו • ובגין

כך

(א) פי' ו' זקן דאיהו בעלמא אין כמותו טבס אל' ו'א נקדאים עובי • כנס עתיקא שו"א כ' סכא רסנין אכל פולמוט וחטט חסד
וקדוש רומי לו לכי' ס"א וע' סק"מ • ס"א כ' : (כ) קודם טע"מ אל רברי ימים סס"י מי סוקים ותיני' אלאמר מסי' זכס חקוס כדתי"ס
ולא יתשוב יחזור כקאובס למי' ימי' כ"א אל מאמן כעלמן :

כך כתיב כי יודע יי דרך צדיקים ודרך רשעים תאכר היא מגרמה
 בגין קדשא בריך הוא לא (דפ"ח ע"ב) אשתמודע ליה להווי ארחא
 דילהון, ולא אזיל בהדיהו כתיב דרך וכתוב ארח, מהבין האי להאי,
 אלא דרך דשאר קרסולי בני נשא אולו בה ארח דאיהו אתפתחמן
 זמנא זעירא, (דא ארחכמה דאת אמר (פ"ב ל"ד) וארח לחברה עם פועלי
 און) ועל ארחא דא כתיב (משלי ד') וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור
 עד גבון היום אמן בן יהי רצון ברוך יי לעולם אמן ואמן ימרוך יי
 לעולם אמן ואמן :

פרשת אמור אל הכהנים

ויאמר יי אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם
 לנפש לא יטמא בעמיו אמר רבי יוסי מאי טעמא דא לקבל
 דא, דכתיב לעילא ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני מות
 יומתו, וסמך ליה אמור אל הכהנים אלא (מישמע) כיון דאזהר להו
 לישראל לקדשא להו בכלא, אזהר להו לכהני לקדשא לון, וכן
 ללוים לכהני מנין, דכתיב אמור אל הכהנים ללויא מנין, דכתיב
 (כמוכר י"ב) ואל הלוים תדבר ואמרת אליהם בגין דישתכחון כללהו
 זכאין קרישין דכין אמור אל הכהנים בני אהרן, מאי טעמא הכא
 בני אהרן, וכי לא ידענא דבני אהרן נינהו אלא בני אהרן ולא בני
 לו, דאהרן דהוא שירותא דכל כהני דעלמא, דביה אתרעי קדשא
 בריך הוא מכלא, בגין למעבד שלמא בעלמא, ובגין דאהרן ארחוי
 סליקו ליה להאי דכל יומי דאהרן הוה משתדל לאסגאה שלמא
 בעלמא ובגין דארחוי כך, סליק ליה קדשא בריך הוא להאי למיעל
 שלמא בפמליא דלעילא ובגין כך אמור אל הכהנים בני אהרן
 אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם רבי יהודה פתח (תהלים ל"ב)
 מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגומר מה רב טובך כמה עלאה
 ויקירא ההוא נהורא עלאה דאקרי טוב דכתיב וידא אלהים את
 האור כי טוב וידא הוא אור דהגנוז, דביה עביד קדשא בריך הוא
 טב לעלמא, ולא מנע ליה בכל יומא, בגין דביה מתקיים עלמא וקאים
 עליה, אשר צפנת ליראיך, דתנן נהורא עלאה עבד קדשא בריך הוא

כד כרא עלמא, וגניז ליה לצדיקיא לזמנא דאתי. הדיא הוא דכתיב
 אשר צפנת ליראך פעלת לחוסים כך פעלת בזמנא דאתברי עלמא,
 ההוא נהורא הוה קאי ונהיר מרישא דעלמא לסייפי דעלמא. כד
 אסתכל קדשא בריך הוא לאינון חייבין דזמינין לקיימא בעלמא, גניז
 ליה לההוי נהורא דכתיב (פ"ח ב"ס) וימנע מרשעים אורם. וזמין
 לאנהרא לצדיקיא לעלמא דאתיורא הוא אשר צפנת ליראך וכתיב
 (מלאכי ג') וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא ככנפיה. תא חזי
 בשעתא דכר נש קאים למיהך לההוא עלמא והוא כבי מרעיה, אתיין
 עליה תלת שלוחין, וחמי תמן מה דלא יכיל בר נש למחמי בר איהו
 כהאי עלמא. וההוי יומא יומא דדינא עלאה הוא, דמלכא בעי
 פקדונא דיליה. זכאה ההוא בר נש דפקדוניה אתיב למלכא כמה
 דאתיהיב ליה בגויה. אי ההוא פקדונא אתטנף בטנופי גופא, מה
 יימא למארי פקדונא. זקף עיניו וחמי למלאך המורת קאים קמיה
 וסייפיה שליפא כידיה, (ה) קסטר בקטרין בקומטא דההוא בר נש ולית
 לה לנפשא קשיו בכלא כפריישו דילה מן גופא, ובר נש לא מית עד
 דחמי לשכינתא, ומגו סגיאורת תיאובתא דשכינתא, נפשא נפקת
 (דפ"ח ע"ב) לקבלא לשכינתא. כתר דנפקא, מאן איהי נפשא דאתרבק
 בה ותתקבל בגופא, (ס"א בגויה) והא אוקמוה להני מילי. כתר דנפקא
 נפשא מן גופא, ואשתאר גופא בלא רותא, אסיר למשבק ליה בלא
 קבורתא דכתיב (דברים כ"א) לא תלין נבלתו על העץ כי קבר תקברנו
 ביום ההוא. בנין דמיתא דישתהי ארבעה ועשרים שעות, דאינין
 יומם ולילה בלא קבורתא, יהיב חלישותא בשייפוי דרתיכא, ומעכב
 עבדתא דקדשא בריך הוא מלמעבד. דאפשר דקדשא בריך הוא
 גזר עליה בנין למיתיה בגלגולא אחרא, מיד כההוא יומא דאתפטור
 לאוטבא ליה. וכל זמנא דלא אתקבר גופא, נשמתא לאו עאלת
 קמי קדשא בריך הוא, ולא יכלא למהוי בגופא אחרא, בגלגולא
 תניינא, דלא יהבין לנשמתא גופא אחרא, עד דיתקבר קדמאה. ודיא
 דמי לכר נש דמיתה אתתיה, לא אתחזי ליה למיסב אתתא אחרא.

עד

(ה) זוגר בקיסור ומאכר אליה ספוא ומכויכום טכטע מיתם מטניסין ככל א' כריו וקשרי גופא ומלח קומטא פ"ו מאכר כמ' ע"ג ק"ד
 ילכר:כי אח סרעע מרגמו קיכוי דרשינייח קמיעין (פ"י מפרק בקשר אל ארבע יס'דוקי' סרש"ב):
 סל 39 ייקרא

עד דקביר לקדמתא, ובגין דא אמרה אוריתא לא תלין נבלתו ער
 העץ דבר אחר כד אתפרשא נשמתא מן גופא, ובעיא למיזל לההוא
 עלמא, לא תיעור לההוא עלמא עד דיהבין לה גופא אחרא מנהורא,
 ולבתר יכלא למיעל. ומאליהו תנדע דהוו ליה תרין גופין, חד דביה
 אתחזי לתתא לבני גשא, וחד דביה אתחזי לעילא בין מלאכין עלאין
 קדישין. וכל מה דגופא לא אתקבר, צערא הוי לנשמתא, ורוח
 מסאבא אודמן לשרייא עלוי ולסאבא לההוא גופא. ובגין דההוי
 רוח מסאבא אודמן, לא לבעי ליה לאיניש למיכת ההוא גופא ליליא
 חד, בגין דרוח מסאבא אשתכח בליליא, ואשתטח בכל ארעא
 לאשכחא גופא בלא נפשא, לסאבא ליה ואסתאב יתיר. ועל דא
 אזהר לכהני ואמר לנפש לא יטמא בעמיו. בגין דאינון קדישין ולא
 ישרי עלייהו רוח מסאבא ולא יסתאבון. אמור אל הכהנים. רבי
 יצחק אמר. אמור אל הכהנים בלחישו, כמה דכל עובדיהון דכהני
 בלחישו, כך אמירה דילהון בלחישו, אמור ואמרת, זמנא חד ורתרין
 זמנין, לאזהרא להו על קרושייהו בגין דלא יסתאבון. דמאן דמשמש
 באתר קדישא, בעיא דישתכח קדישא בכלא. לנפש לא יטמא, כמה
 דאוקימנא דגופא בלא רוח מסאבא הוא, ושאריו עליה רוח מסאבא.
 דהא תיאובתא דרוחי מסאבי לגבי גופיהון דישראל איהו, בגין דאתרק
 סנייהו רוחא קדישא, ובמנא דקודשא אתיין לאתחברא. וכהני דאינון
 קדישין קרושתא על קרושתא, לא בעיין לאסתאבא כלל בגין דכתיב
 כי גזר אלהיו על ראשו. וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו אני יי
 והוא כגוונא דלעילא קאים לתתא

דכתיב (ספלים קל"ד) כשמן הטוב

על הראש יורד על הזקן
 זקן אהרן שיוורד על פי מדותיו,
 הוא קרא אוקמורה, אבל כשמן
 הטוב על הראש. דא משח רבות
 קדישא עלאה, דנגיד ונפיק מאתר
 דנהרא עמיקא דכלא. דבר אחר
 דנגיד ונפיק מרישא דכל רישין
 סתיכא

רעיא מהימנא

פקודא (כ"ה) דא. לסדרא כהנא
 בכל יומא. בויציגין
 כבי מקדשא, והא אוקימנא ברוח
 דמנורה. ואירחו רוח כגוונא
 דלעילא, בגין דנהירו עלאה
 במשח רבו נחית על רישא

דכהנא

סתימא דכל סתימין · על הראש, על הראש ודאי, רישה דאדם קדמארה · יורד על הזקן, דא דיקנא יקרא כמה דאוקמוה · זקן אהרן · דא כהן גדול דלעילא ודא אוקמוה · והוא שמן יורד על פי מדותיו, דמאינון משיחן נגיד ונפיק ונחית לתתאי, וכגוונא דא נגיד וארעטר כהנא תתארה במשח רבות לתתא · האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה · כתיב אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם · לנפש לא ישמא · לא ישמאו מבעי ליה, מהו לא ישמא · אלא על ההוה כהן עלאה מכלהו קאמר אמר רבי יהודה והא כתיב ורהבהן הגדול מאחיו, (ב) (כאן חסר) אלא ודאי הכי הוא כמה דאתמר ואמר רבי יצחק כהנא דקאים לתתא

דכהנא בקדמיתא, לבתר איהו אדליק ואנהיר כל בוצינין דכתיב כשמן הטוב על הראש וגומר וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו וגומר · ועל דא ארתייב רשו לכהנא בלחודו לסדרא בוצינין ולאדלקא לון בכל יומא תרין זמנין, לקבל נהירו דחודא תרין זמנין, קרבנא בכל יומא תרין זמנין וכלא אצטריך · ועל ידי דכהנא נהרין בוצינין בכלא עילא ותתא, למחרי חרו ולאשתכחא חרו בכל סטרין באדלקותא דבוצינין, דהא תרין אלין על ידי דכהנא לאשתכחא חירו בכל סטרין ואילין אינון אדלקותא דבוצינין וקטורת, והא אוקימנא (משלי כ"ו) שמן וקטורת ישמח לב : ע"כ

פקודא כ"ב לברכא כהנא וכו' קמ"ה פ'

כגוונא דלעילא, בקדושה אצטריך לאשתכחא יתיר מכלא כמרה דאתמר :

ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וגומר · מה כתיב לעילא כי אם לשארו הקרוב אליו וגומר · רבי אבא פתח (ישעיה ס') מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגומר מי זה בא מאדום, זמין קדישא בריך הוא לרבשא לבושי אדום, דאחריכו ביתיה ואוקידו היכליה, וגלו לכנסת ישראל ביני עממיא, ולמעבד להון נקמת עלמין, עד דישתכחון כל טורין מטורי עלמא מליין מקטולי עמין, ולמקרי

דכל

(ב) כתיבין חסר וחי"מ אלשיך חרין לא ישמא כל יחד ייחד · א"כ לאשין לא ישמא וממנו אל ויעי הסריגים יסכת סבדיל מאתיו פות סתם כ"ו וז"ל כתיב עילאה מכלסו פות חסרין וסכתן הגדול מאתיו פות סתם כ"ו ירס"כ :

לכל עופא דשמיא עלייהו, וכל חיות ברא, ויתזנן מנייהו תריסר ירחי, ועופא דשמיא שבע שנין, עד דלא תסבל ארעא ניוולא דידהו. הדא הוא דכתיב (ס' ל"ד) כי זכח ליי בכצרה וטבח גדול בארץ אדום, עד דאינון לבושיין יסתאבון הדא הוא דכתיב וכל מלבושי אנאלתי, חמוץ בגדים מבצרה, בגין דמנה נפקו אכלוסין דעלמא לחיילא על ירושלם, ואינון שרו לאוקרא היכלא, ובני אדום מפגרין שורין ורמו אבני יסודא. הדא הוא דכתיב (תהלים קל"ו) זכור יי לבני אדום וגומר האומרים ערו ערו עד היסוד בה. זה הדור בלבושו, באינון לבושי דנוקמא דזמין לאלבשא. צועה ברוב כחו. מהו צועה, מתבר כמה דכתיב (ס' מ"ה) עמים תחתיה יפלו וגומר אמרו ישראל לישעיה, מאן היא דין דיעביד כל כך. פתח ואמר (ישעיה ס"ג) אני מדבר בצדקה. ההוא דאיהו רב להושיע, ההוא דכתיב ביה (תהלים ל"ג) אוהב צדקה ומשפט, ואיהו צדקה ממש, ואיהו רב להושיע. וכל כך למה, בגין דגרמו לכנסת ישראל למהו שכיבת לעפרא בגלותא ולמנפל לארעא כמה דכתיב (עמוס ה') נפלה לא תוסיף קיום בתולת ישראל, ובגין כך קדשא בריך הוא ילבש לבושי נוקמא עלייהו לסאבא לון כסגיא דקטולייא דכתיב וכל מלבושי אנאלתי. וכל כך למה, דכתיב ולאחותו הכתילה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש. דלאו חולקיה דעשו, ולא הוות בערביה דההוא דכתיב ביה (כראשית כ"ט) איש יודע ציד איש שדה. לה יטמא, באינון לבושיין דנוקמא דזמין לאסתאבא בין אינון אכלוסין, דכתיב ביה לה יטמא, בגינה. בגין דאיהי שכיבת לעפרא, והוא בעי לאקמא לה הדא הוא דכתיב (ישעיה ס') קומי אורי כי בא אורך. וכתיב ביום ההוא אקים את סבת דוד הנופלת וגומר:

לא יקרחה קרחה בראשם. רבי יוסי אמר לא יקרחה בהא, מ"י טעמא. אלא ההוא שמן עלאה ראהו (ה) משח רכות קדש, דאשלים לכל שבעה יומין כמה דאתמר דכתיב (ויקרא ה') כי שבעת ימים ימלא את ידכם, ההוא שמן עלאה אתעדי מניה ואתקרחה אי איהו אפגים רישיה. בגין דרישא דכהנא עלאה, ההוא שמן עלאה הוי ועל דא לא לבעי ליה לכהנא דלתתא, לאחזאה ביה בגרמיה פנימו כלל

והא

והא אתמר, ובגין כך כתיב בה"א פתח ואמר (תהלים קכ"ו) בשׁוֹב יי את
 שיבת ציון היינו כחולמים בשׁוֹב יי את שיבת דא בגלות ככל אתמר,
 דלא אשתכחו יתיר בגלותא אלא שבעין שנין דכתיב (ירמיה כ"ט) כי
 לפי מלאת לבכל שבעים שנה אפקוד אתכם וכתיב היינו כחולמים,
 מאי כחולמים, אלא הא אתערו חברי"א דאכא שבעין שנין בחלמא.
 (דפ"ט ע"ב) ותא חזי כתיב כי שבעת ימים ימלא את ידכם מאן שבעת
 ימים, הא אתמר ההוא אתר עלאה דהויא כללא דכל שיתא אחרנין,
 אקרי שבעת ימים, ואקרי תשובה תנינן מאן דיתיב בתעניתא בשבתא
 קודעין לו גזר דינו של שבעים שנה ושבעין שנה אינון שבע אנפי
 מלכא, דאפילו אסתכמו עליה כלא לביש, ההוא גזר דינא אתקרע.
 מאי טעמא, בגין דאחיד ביה בההוא יומא בכללא דכלהו, דאקרי
 שבעה, ואקרי תשובה, בגין כך בכלהו אחיד, ואהדר בתשובה ואתקרע
 גזר דינא בכלהו, ועל דא ודאי שבעין שנין אכא בחלמא כגוונא דא
 כהנא אתעטר בשבע, דאקרי שבעת ימים, אי פגים רישיה, ההוא שבעה
 דאיהו כללא דכלהו, אקרח מניה כל ההוא קרושה דכלהו, דשרי"א
 עליה ועל דא אזדהו דלא יקרח קרחה בראשם, וישתכחו פגימין
 מכלא ובגין כך כהנא בעי לאשתכחא בשלימו יתיר מכלא, כל שכן
 ההוא דאיהו עלאה מכלהו אמר רבי אבא כאן בה"א תתאה, כאן
 (6) בה"א עלאה כהן גדול דאיהו עלאה מכלהו בה"א עלאה דכתיב
 אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו וגומר ומלא את ידו,
 דכתיב שבעת ימים ימלא את ידכם כהנא אחרא בה"א תתאה דכתיב
 לא יקרח קרחה בראשם, וכתיב בתריה ולא יחללו שם אלהיהם, והאי
 שם הא ידיעא איהו, ובגין כך כתיב והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק
 על ראשו שמן המשחה ללבוש את הבגדים כמה דאמרן ובגין דאיהו
 קדישא כגוונא דלעילא, כתיב ומן המקדש לא יצא רבי אבא פתח
 ואמר (דמנח"ט) לך יי הצדקה ולנו כושת הפנים כהיום הזה לאיש יהודה
 וליושבי ירושלם, זכאין אינון ישראל דקדשא כריך הוא אתרעי כהו
 מכל עמין עובדי עבודה זרה, ומגו רחימותא דילהון, יהב להו אנריתא
 דקשוט, למנדע ארחא דמלכא קדישא וכל מאן דאשתדל באוריתא,

כאילו

(6) כ"כ ס"ס תימא טיילאט וכנ"ל י"ס תתא"ס ס"ס מכוונס סטורס מסלכות כינס סט"ס ס' תתא"ס ס"ס :

בכתוליה יקח הכי נמי בכתוליה
 דלא תפוק מבבל דחצרה (א)
 בזמנא לכר והא אתמר רבי
 שמעון הוה אויל בארחה והוה
 עמיה רבי יהודה ורבי יוסי ורבי
 חזקיה פתח רבי שמעון ואמר
 (תהלים ק"ז) טרף נתן ליראיו יזכור
 לעולם בריתו טרף נתן ליראיו
 אילין אינון (ב) זכאין דחלי דקדשא
 בריך הוא דכל מאן דרחיל ליה
 אתקרי מאינשי דביתא דמלכא
 ועליה כתיב (תהלים ק"ב) אשרי איש
 ירא את יי מהו טרף נתן ליראיו
 אלא כמה דכתיב (משלי ל"א) ותקם
 בעוד לילה ותתן טרף לביתה
 מהכא אוליפנא דכל בר נש דלעי
 (ד) באורייתא כליליא וקם בפלגות
 ליליא בשעתא דכנסת ישראל
 אתעררת לאתקנא ביתא למלכא
 האי אשתתף בהדה והאי אקרי
 מבי מלכא ויהבין ליה פל יומא
 מאינון תיקוני ביתא הדא הוא
 דכתיב ותתן טרף לביתה וחק
 לנערותיה מאן ביתה כל אינון
 דמשתתפי בהדה כליליא אקרון
 ביתה בני ביתה ובגין כך טרף
 נתן ליראיו מהו טרף טרף ממש
 דאיה נטלא מאתר רחיקא עלאה

דכתיב

בעי דלהוי איהו שלים בלא
 פנימו שלים באיברוי בלא פנימו
 דמומין פסלין בכהניא שלים
 בגופיה שלים בנוקביה לקיימא
 ביה (ס"ד) כלך יפה רעיתי ומום
 אין כך דקרנא מנחה איהו
 וצריכין ישראל למשלח מנחתא
 דלהו למלכא בגבר (בגוף) שלים
 דאינון בהפוכא דסטרא אחריא
 דהא ביר איש עתי פגים הוה
 שלחין ליה דורנא דכתיב (ויקרא י"ח)
 גורל אחד ליי וגורל אחד לעזאזל
 דאלהים אחרים כלהו פגמין
 מסטרא דצפון והכי רובא דבתי
 עבודה זרה הם פגמים בגיקבא
 דלהו חורבא לילית פגמתא
 וכולי ורעיא מהימנא איהו ו' מלא
 י"ה ואיהו בסרורא דא הי"ו ה'
 בתראה כוס מלא ברכת יי מסטרא
 דימינא ומסטרא דגבורה דאיה
 דינא שכינתא אתקריאת הויה
 הדא הוא דכתיב (שמות ט') הגד
 יד יהוה הויה במקנך אשר
 בשדה קם רעיא מהימנא ואשתתח
 קמיה ואמר זבאה חולקי דמאריה
 מטרוניתא אינהו בעזרי : ע"כ

גא. יד"ו

אצטג

קום רעיא מהימנא משפטים קי"ח א' ש"פ

רעיא

(א) ס"א כזמנא דחצרה ופי' מפני סך גרים שהם פרולים מרש"כ : (ב) ס"א סגני ע"ס למעלה יולת טרומוסוה סהס דחלי סכ"ס ולת
 ארזים סן סעוכ סהס כירזים סן סאנע"כ ולת סיקריים יקוח סעלך וגדילתו (ג) סלך גדילתי ולת אמר ידא ספ' ע"ד וירח סחבך
 סהס נפ' של ידא סעוכ ססנוסח סת סקדס סל סחטל סכל סאדי סכל מיני סורא סיש ידא סת ס' וס"י ליריא סדק"ס סקסו ספסל סגולתו

דכתיב (משנ"ל ב') ממרחק תביא לחמה • ומאן זכי להאי טרף, סופיה
 דקרא אוכח דכתיב (תהלים ק"ו) יזכור לעולם בריתו, מאן דאסתכר
 (ס"ו ד' אשתדל) באוריתא לאשתתפא בהדה כליליא • ולא עוד אלא
 דצדיק חר עלאה אית ליה לקדשא בריך הוא, והוא אשתתף בהדיה
 וידתין תרוייהו לכנישתא דישראל דכתיב (ישעיה ס') צדיקים לעולם
 יירשו ארץ • תו פתח ואמר

ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו • תא חזי בל מאן דאפיק
 זרע לבטלה, לא זכי למחמי אפי שכינתא ואקרי רע דכתיב
 (תהלים ס') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגידך רע, האי מאן דאפיק
 ליה בידיה אהו באנתו אחרא דלא כשרא • ואי תימא דאפיק ליה
 באנתו דלא מתעברא הכי נמי לא • אלא כמה דאמרן. ועל דא יבעי
 בר נש מקדשא בריך הוא דיומין ליה מאנא דכשרא, דלא יפגים
 זרעיה • מאן דאפיק זרעא במאנא דלא כשרא, פגים ליה לזרעיה, ווי
 למאן דפגים זרעיה • ומה בשאר בני נשא כך, ככהנא דקאים לתתא
 כגוונא דלעילא בקדושה עלאה, על אחת כמה וכמה • בעמיו, מהו
 בעמיו, דהא כתיב לעילא אלמנה ונרושה וחללה זונה את אלה לא
 יקח, וכתיב ולא יחלל זרעו בעמיו • בהם מכעי ליה, מהו בעמיו, אלא
 מלה דא קלנא בעמיו, פגמו בעמיו, ועל דא כתיב כי אם בתולה
 מעמיו יקח אשה, מעמיו ודאי, כלא כגוונא דלעילא • כי אני יי מקדשו,
 מהו מקדשו, אלהי אנא הוא דהוא דאיהו מקדש ליה בכל יומא,
 ובגין כך ליה יפגים זרעיה, ולא ישתבח ביה פגמו • ובגין דיה
 אני יי מקדשו, דאנא בעינא לקדשא ליה וישתבח קדישא בכל יומא,
 דקדישא ישתמש על ידא דקדישא • תא חזי קדשא בריך הוא
 (ד"ז ע"ב) ישתמש על ידא דכהנא, וישתבח קדישא כד אתי לשמשא,
 ובגין דקדשא בריך הוא ישתמש על ידא דכהנא דאיהו קדישא, כהנא
 ישתמש על ידא דכתיב דאתקדש בדכיותיה, ומאי איהו לויא. (ס') בר
 נש (ס"ו כהנא) אחרא ישתמש על ידא דקדישא אחרא, בגין דישתכחון
 כלא בקדושה לשמשא לקדשא בריך הוא, זכאין אינון ישראל בעלמא
 דין

(ס') כל יומא מה דק"ל כ"ט א"ח סימן ד' דאסיר לקבל מים ליחזין ממי שערין לא רחן א"ס (אח) כעלם ממנו דין בטבר מקורי
 מס' מק"ו (י)

דין ובעלמא דאתי דעלייהו כתיב (ויקרא כ') ואבריל אתכם מן העמים להיות לי, כמה פרישן ישראל מפלא בקדושה לשמשא לקדשא כריך הוא הדא הוא דכתיב (ס) והתקדשתם והייתם קדושים כי אני יי' תו פתח ואמר (תהלים ג) ליי' הישועה על עמך ברכתך סלה ליי' הישועה הכי תנינן זכאין אינון ישראל דבכל אתר דאתגלו שכינתא אתגלייא בהדייהו, כד יפקון ישראל מגלותא פורקנא למאן לישראל או לקדשא כריך הוא אלא הא אוקמוה בכמה קראי, והכא ליי' הישועה ודאי, אימתי על עמך ברכתך סלה בשעתא דקדשא כריך הוא ישגח בברכאן עלייהו דישראל לאפקא לון מן גלותא ולאושבא להו, כדן ליי' הישועה ודאי ועל דא תנינן דקדשא כריך הוא ייתוב עמהון דישראל מן גלותא הדא הוא דכתיב (דברים 5) ושב יי' אליהך את שבותך ורחמך :

איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום רבי יצחק אמר בגין דאיהו פגים, ומאן דאיהו פגים לא אתחוי לשמשא בקדשא, והא אוקמוה דבר נש דאשתכח פגים, לית ביה מהימנותא, וההוא פגמו אסהיד עליה, כל שכן כהנא דבעייה לאשתכחה שלים, מאריה דמהימנותא יתיר מכלא והא אוקמוה רבי אלעזר הוה (ה) יתיב בקסטרא דבי חמוי, והוא הוה אמר (ו) זילגא דבקסטרא בעינא שכיח אדהכי אעבר חד בר נש פגים מעיניה חד, אמר חמוי (ג) נשאל להאי, אמר פגים הוא ולא מהימנא אמר נשאל בהדיה, אתו שאילו ליה, אמר ליה (ד) טופקא מאן הוא בעלמא, אמר עתירא, אבל (ט) דישליף בהדיה אנא מכלהו (פ) עתירא, אבל דישליף ווי על דא בהדה אנא מכלהו אמר רבי אלעזר במלוי אשתמע דלאו מהימנותא גביה, ולאו בר מהימנא הוא תא חזי קדשא כריך הוא אמר כל איש אשר בו מום לא יקרב, דהא קדושה דלעילא לא שריא באתר פגים פתח ואמר (ישעיה ח) לתורה ולתעודה אם לא יאמרו כדבר הזה, לתורה ולתעודה, מאן הוא תורה ומאן הוא תעודה, אלא תורה דא

(א) יושב דחור ויחבל על חמוי: (ב) ר"ל חיים לו חולי עינים וזלגו תמיד עיניו ומסות: (ג) כאלונו מס לעשות ומסיב לו פגים חזי ר"ל אין לו אלא עין א' וכירושא אלינו חיים בלמן: (ד) מנעם אוכל טור מעשים על רעפים לכנים: (ה) טור שלופפי סבי כמסכת בתרא שלופפי וסוי חמוי: (ו) ויבטל ס' אלוסו עופקא מאן טור סחקיף שבעילס ומסיב עתירא טעמי כי סכספ יענם חס סכל יעיין מק"מ פירס סכל):

דא תורה שבכתב • תעודה דא תורה שבעל פה, תורה שבעל פה
 לא שריא באתר פגים, דהא מתורה שבכתב אתבני • כתיב צור
 תעודה חתום תורה בלמודי, צור תעודה, דא תורה שבעל פה, בגין
 דתמן אתצר צורה דחי, ובתעודה אתקשר קשרא דחי (כ"ה קשרא
 דמהימנותא) דלעילא למהוי בלא חד • ומתמן לתתא אתפרשן אורחין
 ושבילין, ומתמן מתפרשין ארחין בעלמין כלהו דהא הוא דכתיב
 (בואשיתג) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, חתום תורה, חתימה
 דאורייתא דאיהי תורה שבכתב, כאן אתר • בלמודי, אלון גביאי
 כמה דאת אמר (מלכים ב' ז') ויקם את העמוד הימני ויקרא שמו יכין ויקם
 את העמוד השמאלי ויקרא שמו בועז, ומתמן אתפרשן ארחה
 לנביאי מהימני, וקיימי אלון בקיימא לגופא לשית טהירין דהא הוה
 דכתיב (סיר ט') שוקיו עמודי שש • וכלא לא היימא אלא בשלימו, ולא
 שרייא קדושא דכלא אלא בשלימו, כד מתחבראן דא כדא כלא הוא
 שלם, כלא הוא חד לא אתפגים אתר • ועל דא אקרי כנסת ישראל
 שלם כמר, דאת אמר (בראשית י"ד) ומלכי צדק מלך שלם • (תהלים מ"ו)
 ויהי בשלם סכו • ובגין כך לא שרייא כלא אלא באתר שלם, ועל
 דא כל איש אשר בו מום לא יקרב, כגוונא דא קרבנא דביה מומא
 לא יתקרב, מאי טעמא, דכתיב כי לא לרצון יהיה לכם • ואי תימא
 הא קדשא בריך הוא לא שארי אלא באתר תבירא, במאנא תבירא,
 דכתיב (ישעיהו ל"ז) ואת דכא ושפל רוח • האי אתר שלם יתיר הוה
 מכלא, (דכתיב ואת דכא ושפל רוח) בגין דמאיך גרמיה, למשרי עליה
 גאותא דכלא, גאותא עלאה, ודא הוא שלם • אכר ליה כתיב ואת
 (דל"ב ע"ב) עור ושבור וחרום ושרוע • אלא ואת דכא ושפל רוח, מאן דמאיך
 גרמיה קדשא בריך הוא זקיה ליה • ובגיני כך כהנא דקאים לתתא
 כגוונא דלעילא, בעי למהוי שלם יתיר מכלא, ולא יתחו פגים, ועל
 דא אזחר להו לכהני דכתיב איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו
 מום • תו פתח ואמר (מלאכי ב') וכי תגישון עור לזבח אין רע וכי
 תגישו פסח וחולה אין רע, וכי קדשא בריך הוא • אמר אין רע, אי
 הכי טוב הוא • אלא סופיה דקרא אובח, דישראל באינן יומין הוו
 ממנן כהני מארי דמומין על גבי מדבחא, ולשמשא על מקדשא,

ואמרי מאי אכפת ליה לקדשא בריך הוא דא או אחרא, ואינן הון
 דאמרי אין רע. וקדשא בריך הוא אתיב להון ההיא מלה דהון
 אמרי. אמר, ישראל אתון אמרי כד מקרבי מארי דמומין על פולחני
 אין רע, מאי אכפת ליה לקדשא בריך הוא. סופיה דקרא מה כתיב
 הקריבחו נא לפחתך הירצך או הישא פניך. בר נש מנייכו אי
 בעיתו לשלומי למלכא ולקרבא קמיה דורונא, אתון משדרין ליה
 בפגימא, או לא. הירצך או הישא פניך בההוא דורונא, כל שכן
 וכל שכן דאתון מקרבין קמאי בר נש פנים לקרבא דורונא, הנה
 דורונא דילכון לכלבא אתמסר, דודאי בר נש דאיהו פנים, פנים הוא
 מכלא, פנים הוא ממהימניתא, ועל דא כל איש אשרבו מוס לא יקרב
 אמר רבי יוסי זמין קדשא בריך הוא לאשלמה. להו לישראל
 ולאשתכחא שלימין בכלא, דלא יהא בהון מארי דמומין כלל, בגין
 דיהון תקונא דעלמא, כאלין מאני ולבושא דבר נש, דאינן תקונא
 דגופא דרא הוא דכתיב ויתיצבו כמו לבוש דבר אחר פר יתערו
 מעפרא, כמה דעאלו הכי יקומון. חגרינן או סומין עאלו, חגרינן וסומין
 יקומון בההוא לבושא, דלא ימרון דאחרא הוא דאתער. ולבתר קדשא
 בריך הוא יוסי לון וישתכחון שלימין קמיה, וכדין יהא עלמא שלים
 בכלא כדין (זכריס י"ד) ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד :

שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגומר רבי
 יוסי פתח (תהלים ל"ו) צדקתך פהררי אל משפטך תהום רבה
 אדם ובהמה תושיע יי. האי קרא אית לאסתכלא ביה. אבל תא
 חזי צדק, כתר א קדישא עלאה. בהררי אל, כאינן טורין עלאין קדישין
 דאקרון טורי דאפרסמונא דכיא. ובגין דאיהי סלקא לאתקשרא
 בהו לעילא, כל דינהא בשיקולא חדא לכלא, דלירת בההוא דינה
 רחמי. משפטך תהום רבה, משפט דאיהו רחמי נחית לתתא לההוא
 דרגא לתקנא עלמין, וחיים על כלא ועביד דינא ברחמי לבסמיה
 עלמא, ובגין דאיהו רחמי, אדם ובהמה תושיע יי לכלא בשיקולא
 חדא, אדם ובהמה, הא אוקמוה מאן דהוא אדם ושוי לגרמיה כבהמה,
 אדם ובהמה דין אדם ודין בהמה חד הוא. אדם, וכן שמנת ימים
 ימור לכם כל זכר. בהמה והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום

השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליי, כגין דיעבר עליהו שבת
 חד, והא (סקדמה י"ג) אוקמוה :

רבי חייא פתח (סופטים ח') " בצאתך משעיר בצעדה משדה אדום
 ארץ רעשה גם שמים נטפו . תא חזי זכאין אינון ישראל בעלמא
 דין ובעלמא דאתי, דקדשא בריך הוא אתרעי בהו, ואינון מתדבקין
 ביה ואקרון קדישין עם קדוש . וכן עד דסליק לון לדרגא עלאה דאקרי
 קדש דכתיב (ירמיה ב') קדש ישראל ליי ראשית תבואתה, כמה
 דאוקימנא דהא ישראל מתמניא יומין מתדבקין ביה בשמיה, ורשימין
 בשמיה, ואינון דיליה כמה דאת אמר (שמואל ב' ו') ומי בעמך כישראל
 גוי אחד בארץ, ועממין לא מתדבקין ביה ולא אולין בנמוסיה, ורשימא
 קדישא אעדיאו מנייהו עד (דל"א ע"ב) דאינון מתדבקן בסטרא אחרא
 דלאו קדישא ותא חזי בשעתא דבעא קדשא בריך הוא למירוב
 אוריתא לישראל, זמין בה לבני עשו אמר לון, בעאן אתון לקבלא
 אוריתא . כההיא שעתא אתרגיזת ארעא קדישא ובעת לאעלא לנוקבא
 דתהומא רבה . אמרה קמיה מארי דעלמא, (ה) פסטירא דחדוה (ס"א
 דעלמא) תרי אלפי שנין עד לא אתברי עלמא, קלטינא קמי (כ"א) קליטנא
 גו' (ג' תודמן קמי) ערלין דלא רשימין בקיימך . אמר לה קדשא בריך
 הוא כרסייא כרסייא, יברון אלף אומין כוותיהו, וקיימא דאוריתא לא
 יודמן קמיהו דהא הוא דכתיב " בצאתך משעיר בצעדה משדה אדום
 ארץ רעשה, ודאי בגין דאוריתא לא אתיהיבת (כגין דאיהי קיימא
 קדישא) אלא למאן דאירת ביה קיימא קדישא, ומאן דילף אוריתא
 למאן דלא אתגור, משקר בתרי קיימי, משקר בקיימא דאוריתא, ומשקר
 בקיימא דצדיק וכנסת ישראל . דאוריתא להאי אתר אתיהיבת ולא
 לאחרא רבי אבא אמר משקר בתלת דוכתי עלאי, משקר בתורה
 משקר בנביאים משקר בכתובים . משקר בתורה, דכתיב (דכ"ד ר')
 וזאת התורה וגומר . משקר בנביאים, דכתיב (ישעיה כ"ה) וכל בניך למודי
 " אינון למודי " ולא אחרא וכתובים (ס"א) חתום תורה בלמודי, אינון
 ולא אחרא . משקר בכתובים, דכתיב (ספלים ע"ג) ויקם עדות בעקב

והורה

(8) פ"י חזי ירוח לטון סוליס כללון יון . ופריש"כ פירש שמועיה של שמחם מיהי וס קלפיה . גס ופסס קליטנא קולגוס חזרו סעליס .
 פי ומינס כס לבני עשו סעליס :

ותורה שם בישראל וכתיב (ע"ק"מ) אך צדיקים יודו לשמך, מאן צדיקים
דא צדיק וכנסת ישראל, דמאן דלא אתגזר ולא עאל בקימא דילהון,
לא יודין לשמיה קדישא דהיא אורייתא. אמר רבי חייא כיון דאתגלי
קדשא כרין הוא על טורא דסיני למיהב אורייתא לישראל, שכיבת
ארעא ותבת בנייחא דרא הוא דכתיב (ע"ז) ארץ יראה ושקטה.
תא חזי בר נש דאתיליד, לא אתמנא עליה חילא דלעילא עד דאתגזר,
כיון דאתגזר אתער עליה (רוחא) אתערותא דרוחא דלעילא, זכי
לאתעסקא באורייתא, אתער עליה אתערותא יתיר, זכי ועביד פקודי
אורייתא. אתער עליה אתערותא יתיר. זכי ואתנסיב, זכי ואוליד כגין
ואוליף לון ארחוי דמלכא קדישא, הא כרין הוא אדם שלים. שלים
בכלא. אבל בהמה דאתילידת, בההיא שעתא דאתיליד ההוא חילא
דאית לה בסופה, אית לה בההיא שעתא דאתיליד ואתמנא עליה.
ובגין כך כתיב שור או כשב או עז כי יולד. עגל או טלה או ישעיר
או גדי לא אתמר, אלא שור או כשב או עז, ההוא דאית ליה לסופא
אית ליה בשעתא דאתיליד, והיה שבעת ימים תחת אמו, בגין לאתישבא
ביה ההוא חילא ואתקיים ביה. ובמה יתקיים ביה, כד ישרי עליה
שבת חר, ואי לא, לא יתקיים, (ועוד דאתייבש מזוהמא דאמיה) ולבתר
דיתקיים ביה ההוא חילא, כתיב ירצה לקרבן אשה ליי בקימא דשבת
חר דאעבר עליה. ובר נש בקימא דשבת חר, אתקיים ביה אתערותא
דהאי עלמא וחילא דליה. בתר דאתגזר אתער עליה אתערותא
דרוחא עלאה, וכנסת ישראל אעבר עליה, וחמאת ליה ברשימא קדישא
ואתערת עליה, ושרייה עליה רוחא דההוא עלמא קדישא כמה דאת
אמר (יסוקל י"ז) ואעבור עליך ואראך מתלוססת בדמיך וגומר. בדמיך
בתרי. ואי תימא התם כד נפקו ישראל ממצרים דשכיח בניייהו דס
פסח ודם מילה, כרין כתיב בדמיך חיי, הכא מאי בדמיך. אלא תרין
חר דמילה וחד דפריעה. חר דגזירו דכנסת ישראל, וחד דפריעה
בצדיק יסוד עולם, ואלין תרין דמין דבר נש קאים בגניייהו
בקיימא דעלמא דאתי דרא הוא דכתיב בדמיך חיי. רבי
שמעון אמר (תפליה כ"ה) סוד יי ליראיו וכריתו להודיעם. סוד יי
ליראיו, דא כנסת ישראל. וכריתו להודיעם, דא צדיק יסוד עולם

(ד"ב ע"ב) בקשורא חרא • יוד תלת אתון שלימותא דכלא, ראשיתא
 דכלא, י' עלאה דכלא • ואז אמצעיתא, שלימותא דכל סטרין, מעבר
 לכל רוחין, ביה תלייא מהימנותא • דלת גנתא צרורא דחיי • אתרא
 זעירא שלימא דכלא • אתרא סתימא דכל סטרין • כד נפיק • נפיק
 כמלכא עם חילוי • תב (כ"ט יתיב) לבתר י' בלחודוי, ביה אסתים מלה,
 ביה נפיק סגיר ופתח (כ"ט נגיד ונפיק ופתח) • ה"א (כ"ט דא) שלימותא
 דכלא לעילא ולתתא, והא אתמר הא.ה' הא ידיעא • א' הוי' יוד
 שלימו דתלת אתון דאינון ברישא רסתימן • ביד' נהא אוקמיה
 (סתימן ביד' ואז ע"ג א' והא אוקמיה) וכלא חד מלה הוא, שלימו דשמא
 קדישא הוא שלימו דעילא, בגין כך לזמנין ה"א נטיל א' בזמנא דהיא
 מתעטרא בעטרוי • תא חזי כל אתרא ואת דשמא קדישא אתחזי ביה
 שלימו דכל שמא • יוד הא אתמר שלימו דכלא • ה' שלימו דכלא
 ואף על גב דלאו איהו באלף, ה"א בלחודוי הא אתמר בדיוקנא (דא
 והא הוא) ה"י (כ"ט איהו) הוא שלימותא דכלא • ו' בין בסטרא דא בין
 בסטרא אחרא שלימו הוא דכלא ואז ה"א הוא שלימו יתיר לאעטרא
 לכלא, הא דכלא חד, והא אתערו ביה חברייא • תא חזי והיה שבעת
 ימים וגומר • יוד ה"א ואז ה"א (כ"ט ואז ה"א יוד ה"א) אתגליפו אתון
 (והיהו) ה' הא שבעת יומין אתכלילו בחד, י' ה' שבעת יומין, י' חד כללא
 דכלא, ה"א תלת, היא ותרין בנין, וברא חד, תרין אבהן ביה כלילן, הא
 שיתא ברתא נוקבא חד, הא שבעה, אשתמע דה' עלאה כללא דשיתא,
 י"ה הא שבעה היינו דכתיב (מלכים ב' ה') שבעת ימים ושבעת ימים
 ארבעה עשר יום • והיה שבעת ימים תחת אמו • תחת אמו אתעטרו
 שבעת ימים דכתיב (ד"ס ב' כ"ט) לך י' הגדולה והנכורה וגומר ועל דא
 שבעת ימים לתתא ליקרא דאמא עלאה • תחת אמו לתתא דכתיב
 (שמואל ב' כ') עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה, עקרא דכל
 ביתא ילדה שבעה, אלין שבעת יומין דחג הסכות ורבת בנים אמללה,
 אלין קרבנין דחג דנחתין בכל יומא מן מנינא • ותא חזי אלין סלקין
 לעילא לעילא, ואלין נחתין לתתא לתתא כמה דאת אמר (עוקרים ב')
 אם תגביה בנשר ואם בין ככבים שים קנך משם אורידך נאם י' וישראל
 סלקין מתתא לעילא דכתיב (בראשית כ"ט) והיה זרעך בעפר הארץ, וכתיב

(סס כ"ו) והרבתי את זרעך כככבי השמים • ולבית סלקין על כלא
 ומתדבקן באתר עלאה על כלא הדא הוא דכתיב (דברים ד') ואתם
 הדבקים ב"י אלהיכם וגומר :

ושור או שה אורתו ואת בנו • אמר רבי יוסי כתרנומו לה ולברה,
 דעקרא דאמא למנדע ברה, ואזיל בתרה ולא אזיל בתר אביה,
 ואנן לא ידעינן מאן הוא • לא תשחטו ביום אחד • אמר רבי יהודה
 מאי טעמא, אי תימא משום עגמת נפש דבעירא, ניכוס להאי בביתא
 חד ולהאי בביתא אחרא, או להאי השתא, ולהאי לבתר • אמר ליה
 אית מאן דשרי ולא הכי, אלא ביום אחד ממש • תא חזי תנינן יפה
 תענית לחלוס כאש לנעורת, וסקרא דתעניתא בההוא יומא ממש ולא
 ביומא אחרא • מאי טעמא • בגין דלית לך יום לתתא דלא שלטא
 ביה יומא אחרא עלאה, וכד איהו שארי בתעניתא דחלמא, אוליפנא
 דההוא יומא לא אתעדי עד דאתבטל ההוא גזרה, ואי דחי ליה ליומא
 אחרא, הא שולטנא דיומא אחרא הוא, ולא עאל יומא ביומא אחרא
 דחכריה • כהאי גוונא לית לך יום דלא אתמנא עליה יומא עלאה
 לעילא • ובעי בר נש לאסתמרא דלא יעביד פגמי בההוא יומא ולא
 יתפגים קמי שאר יומין אחרנין ותנינן בעובדא דלתתא אתער עובדא
 דלעילא • אי בר נש עביד עובדא לתתא כדקא (ר"כ ע"ב) יאורת, הכי
 אתער חילא כדקא יאות לעילא • עביד בר נש חסד בעלמא, אתער
 חסד לעילא, ושאר בההוא יומא ואתעטר ביה בגיניה, ואי אתדבר בר
 נש לרחמי לתתא, אתער רחמי על ההוא יומא, ואתעטר ברחמי בגיניה,
 וכדין ההוא יומא קאים עליה למהוי אפטרופא בגיניה, בשעתא דאצטריך
 ליה • כגוונא דא כהפוכא דדא, (ועל כלא) אי עביד בר נש עובדא
 דאכזרי, הכי אתער בההוא יומא ופגים ליה, ולבית קאים עליה לאכזרי
 לשיצאה ליה מעלמא • בההיא מדה דבר נש מורד, בה מודדין ליה
 תנן דישראל אכזריות אתמנע מניירו, ככל שאר עמין, ולא יתחזון
 מניה עובדא בעלמא, דהא כמה מארי דעינין קיימין עליה דבר נש
 בההוא עובדא, וזכאה מאן דאחזי עובדא דכשרא לתתא, דהא בעובדא
 תלייא מלתא בכלא, לאתערא מלה אחרא :

רבי שמעון פתח (בראשית מ"ב) וירא יעקב כי יש שכר במצרים, הרי

ישראל מי כמוך וגומר • (סס ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם חיים כלכם היום :

הקדמת דעיא מהימנא

ושמרתם מצותי ועשיתם אותם וגומר • פקודין דמארי עלמא הנה תנינן, דכתיב ושמרתם מצותי ועשיתם אותם, אי נטורי קא בעינן, עבירא למה • תו כל פקודי אוריתא אינון בתרין גוונין דאינון חד • זכור שמור • זכור לדכורא • ושמור לנוקבא, וכלהו כללא חדא, אי שמור לנוקבא אמאי כתיב ושמרתם (את כל) מצותי • אלא כללא בהאי קרא • ושמרתם, דא שמור • ועשיתם, דא זכור, דכללא הוה חדא • זכירה דא איהי עשייה, דהא מאן דאדבר מלה לתתא אתקין (עבידו מתמן להרווא הוה דלעילא, וכל מאן דעביד מלה לתתא) ואתעביד והוה הוה דלעילא, פקודי אוריתא אלין אינון שית מארה ותליסר פקודין, דאינון כללא דדכר ונוקבא, וכללא (שמות כ"ס ע"ב) הוה חדא :

(ד"ג ע"ב) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגומר • פקודא (ט) דא לקדשא ליה בכל יומא, לסלקי קדושתיה מתתא לעילא, כמה דאיהו קדישא לעילא, עד דסליק קדושתיה לאכהן ובגין • והוה דא ונקדשתי בתוך בני ישראל עילא ותתא, עילא בתלת דרגין • לתתא בתלת דרגין • קדושה הא אוקימנא בכמה דוכתי אבל דאית קדושה לעילא על כללא, הכי אית קדושה באמצעיתא וקדושה לתתא • וכלא ברזא דתלתא • קדושה דלעילא לעילא • ברזא חדא • קדושה באמצעיתא, ולתתא, תלת דרגין דאינון חד • קדוש, איהו סטר עלאה דאשתכח ראשיתא לכל דרגין, ואף על גב דאיהו סטר טמירא ואקרי קדוש, מתמן אתפשט פשיטו דנהיר כחד שבילא דקיקא, טמירא גו אמצעיתא, כיון דאתנהיר גו אמצעיתא, כרין אתרשים חד ו' דנהיר גו האי קדוש, ואקרי קדוש, כהאי נהירו אתפשט פשיטו לתתא סופא דכל דרגין • כיון דאתנהיר בסופא, כרין אתרשים בנהירו חד ה', ואקרי קדושה והא אוקימנא ומה דאקרי קדוש קדוש קדוש, דהא קדוש מבעי ליה, הוה דראשיתא (ס"א דאיהו)

כמה נא דלתתא

ראשיתא) דכלא, הואיל ומתמן אשתבח, ואי הכי אמאי אקרי לעילא
 קדוש, דהא תמן ו' לא אשתבח. אלא רזא הכי הוא, ודאי וישראל
 מקדשי לתתא כגוונא דמלאכי עלאי לעילא דכתיב בהו (יסעיה ו')
 וקרא זה אל זה ואמר קדוש. ובין דישראל קא מקדשי, סלקי מתתא
 לעילא יקרא עלאה, עד דאסתלק ו' רזא דשמים עלאין לעילא. בין
 דאינין שמים אסתלקו לעילא, נהיר ההוא קדש בהו (ה) וכדין אקרי
 לעילא קדוש. ולבתר נהיר ההוא נהירו עלאה על כרסיה דאיהו
 שמים. ואינון שמים תיבין לדוכתייהו, ומתיישבן ביה כההוא נהירו
 וכדין אקרי קדוש. לבתר נחית ההוא נהירו, עד דנטיל כלא חד
 צדיק עלאה דרגא יקרא, לקדשא כלא לתתא. בין דאיהו נטיל
 כלא כדין אקרי קדוש. ודא איהו רזא דכלא. ומאן דשוי רעותיה
 בהאי שפיר קא עביד, ומאן דשוי רעותיה בתלת דרגין דאבהן בכללא
 חדא, ליחדא לון גו קדושתא דא. אי לא יביל לשוואה רעותיה יתיר,
 שפיר קא עביד. וכלא לנחתא מגו קדושתא דלעילא לתתא, לקדשא
 כל חד גרמיה בהאי קדושה, ולנטרא ליה למפרש פרישו דקדושתא
 על גביה, ורזא דא ונקדשתי בתוך בני ישראל בקדמיתא, ולבתר אני"
 מקדשכם, באן אתר יקדש בר נש גרמיה גו קדושתא דא לאבללא
 גרמיה בה. בר מטי בר נש לשמא קדישא " צבאות, ורזא דא אני"
 מקדשכם, דא אשכחנא ברזא דספרי קדמאי, ואנן לא עבדינן הכי, אלא
 לבתר " צבאות בלחודוי. ולבתר בר מטי בר נש למלא כל הארץ
 כבודו, כדין יכלול גרמיה כההוא קדושה, לאתקדשא לתתא גו ההוא
 כבוד דלתתא, ורזא דא (שמות כ' ה' ר' כס קמ"ג כ') ונקדש בכבודי ולבתר
 יעביד ארע פרט לאתקדשא כלא כמה דאנן עבדין לעמתם
 דמלאכי עלאי דאמרי ברוך כבוד " ממקומו, דא כבוד עלאה, ולבתר
 ימלוך " לעולם וכולי דא כבוד דלתתא. ובספרא דרב " סא סבא
 קדוש קדוש וכולי. דא איהי קדושה לאתקדשא תורה שבכתב
 בכללא חדא. ולבתר לעמתם ברוך כבוד " אלין נביאים, ולבתר
 ימלוך " לעולם. רזא דא אנן צריבין בקדושתא דא, לאשתכחא
 תמן קדושה וברכה ומלכות, לאשתכחא כלא כחדא קדושה, כמה

דאתמר

(ה) דוכריס מכוונתים כיהו רחב כס כיונית רכיני ספרי וזל כיר ע. מא' ו' .

דאתמר קדיש, ברכה, ברוך כבוד " ממקומו מלכות, ימרוך " לעולם.
ועל דא בלא אגן צריכין לאשלמא ועל דא יכוון בר גש וישוי רעותיה
בבל יומא : ע"כ (רס"ג כ' פקודא למקרי ק"ט וכו')

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי " אשר תקראו אותם
מקראי קדש אלה הם מועדי : רבי יצחק פתח (בראשית 6) ויקרא
אלהים לאור יום וגומר תנינן אור דהוה בקדמיתא הוה גהיר מסייפי
עלמא לסייפי עלמא, כד אסתבל קדשא בריך הוא לחייבין דזמינן
למיקם בעלמא, גנין ליה לצריקייא לעלמא דאתי הדא הוה דכתיב
(מייב ל"ח) ויכנע מרשעים אורם, וכתיב (תהלים 137) אור זרוע לצדיק תא
חזי ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה, הא תנינן יהי אור, אור
דכבר הוה, והבא אי תימא אור דאיהו יום בלחודי, הדר ואמר ולחשך
קרא לילה אי תימא כל חר בלחודי, (רס"ג ע"ב) הדר ואמר ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד, דלילה לית בלא יום, ולילת יום בלא
לילה, ולא אקרי אחד אלא בזווגא חר, דקדשא בריך הוא וכנסת
ישראל אקרי אחד, ודא בלא דא לא אקרי אחד תא חזי בגין דכנסת
ישראל השתא בגלותא, כביכול לא אקרי אחד, ואימתי אקרי אחד.
בשעתא דיפקון ישראל מן גלותא, וכנסת ישראל אהדרת לאתרהא
לאזדווגא ביה בקדשא בריך הוא דא הוא דכתיב (זכריה י"ד) ביום
ההוא יהיה " אחד ושמו אחד. (בגין כך ויהי ערב ויהי בקר יום
אחד) ודא בלא דא לא אקרי אחד תא חזי מועדי " אשר תקראו
וגומר לזמנא כלא לאתר חר, ולאשתכחא כלא בשלימו ברזא דאחד,
ולמהוי ישראל לתתא (בזווגא חדא) גוי אחד בארץ. תינח קדשא
ברוך הוא בכנסת ישראל דאקרי אחד, ישראל לתתא דאינון זמינן
בזווגא דלעילא, כמה אקרונ אחד אלא בירושלם דלתתא אקרונ ישראל
אחד, מנא לן דכתיב (שמואל ב' ו') גוי אחד בארץ ודאי בארץ הם גוי אחד,
עמה אקרונ אחד ולא אינון בלחודייהו, דהא ומי בעמך ישראל גוי
אחד סגי ליה, אבל לא אקרונ אחד אלא בארץ, בזווגא דהאי ארץ
בגותא דלעילא, ובגין כך כלא קשיר דא כדא בזווגא חדא, וכאד
חילקיהון דישראל. ששת ימים תעשה מלאכה אתמר, והא

אוקמוה :

רבי יוסף ורבי חייה היו אזלי כרחק וכו' . עד הושיעה ימויך וענני לבר כדפס בפירוש :
 וארץ דף ל"ב עמוד א' . ונריך להוסיף כשורה י' אחר מלת קדישא . א"ל את חמי ואנא
 חמינא מפומיה . דרכי שמעון שמענא מלה וככוונא . א"ל מאי האי . שורה י"ט כי כדקא ואות :

אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדס רבי יצחק
 פתח (תהלים כ"ז) לך אמר לבי בקשו פני את פניך יי אבקש .
 האי קרא אוקמוה חברייא בכמה אתר , אבל האי קרא הכי אתמר
 לך אמר לבי , דוד מלכא אמר דא בגין כנסת ישראל לקבל מלכא
 קדישא , ומאי אמר , לך אמר לבי , בגינך אמר לבי לבני עלמא ואזהר
 לון לבי . דאיהו אחיד ביה , דדא בגין מלכא עלאה אמר . בקשו פני
 אלין עטרי מלכא דאיהו אחיד בהוא ואינן ביה , אינן שמיה ואיהו
 שמיה , מלה חדא הוא . בגין כך אמר דוד את פניך יי אבקש , כמרה
 דאת אמר (ס"ה ק"ה) דרשו יי ועזו בקשו פניו תמיד . תא חוי ייזות
 הוה דוד מלכא למימר שירתא בגין כנסת ישראל , יתיר מכל
 בני עלמא , ולמימר מילי דכנסת ישראל למלכא , בגין דאיהו אחיד
 בה דבר אחר לך אמר לבי בקשו פני , בגינך אמר לבי לבני עלמא
 בקשו פני , (ס"ה את פניך יי אבקש) אלין זמנייא וחגיגא דכלהו זמין
 להון לאתר (ס"ה) דאקרי קדש , בגין לעטרא לון כל חר וחד ביומיה , כל
 חר וחד בזמניה , וישאבון בלהו מההוא עמיקא דעמיקתא , דנחלין
 ומבועין נפקין מניה , בגין כך כתיב מקראי קדש , זמינן אינן לההוא .
 אתר דאקרי קדש , לאתעטרא ביה ולאשתאביה ביה , בגין דיתקדשון
 בלהון כתרוא וישתכח בהו חרותא . רבי אבא אמר מקראי קדש
 (ס"ה) זמינן דקדש , וכד מהאי זמינן , זמינן מן נחלא דנגיר ונפיק למלכא
 דזמין בגי נשוא לסעודתיה , אעטר קמיהו מכל זיני מיכלא דעלמא .
 אפתח להו גרבי חמרא שפיר בריחא , שפיר למשתייא . דהכי אתחוי
 מאן דזמין למיכלא ולמשתייא זמין . כך מקראי קדש , כיון דאינן
 זמינן לסעודתא דמלכא , זמינן אינן לחמרא טוב ושפיר דמנטרא .
 (כמה דאת אמר (ס"ה) כי טובים דודיק מין) ועל דא כתיב מקראי
 קדש אשר תקראו אותם במועדס (הכי תנינן) כתיב (סמות כ"ב) ואנשי קדש
 תהיון לי , ישראל לתתא אקרין אנשי קדש . כיון דזמינן אינן מקדש

דלערא

(א) ס' חמא אלינה קדש ממש מדרס אלא מפני סחי' מקום וכנס' לאכא סחי' מקדש רבמיר כעלם ולא חמא חיה כחולר וסוי מקראי :
 (ב) י"ל ס"ב מקראי קדש מוונמניס מקדש שנמך קלס חלרס לבר מקדש העניין ע"כ והוא ככעס סמימן אורח לאכיל . ס"מ

דלעילא, אתון אנשי קדש לתתא זמינו להו, כרין אתקינן סעודתא
וחדו, דהא לכו אתחזי בגין דאתון אתקרון אנשי קדש, ויהון כלהו
(דל"ד ע"ב) זמינין בכל סטרין דקדש לעילא ותתא. דבר אחר אלה
מועדי, מהו מועדי? רבי שמעון אמר מי אינון, דביה אתקשרו מתתא
לעילא ומעילא לתתא כלהו ביה מתקשרן, ומתעטרן (ס"ב) ומתעטרן
(כ"ב) ומתאחדן כלהו לאתקשרא קשר חד בקשרא דמלכא, מאי טעמא,
כמה דמלכא ירית לאבא ולאמא, ואחיד בההוא קדש ואתעטר בהו,
(בגין) כך כל אינון דאחידן ביה במלכא, בעיין לאודמנא בההוא אתר
עלאה דאקרי קדש, בגין דיתאחדו כלהו כחדא (כמלכא). וער דא
מועדי? אקרון, ולבתר מקראי קדש, דהא בהו אתעטר כמלכא, אשר
תקראו אותם במועדס. תרין חולקין אית לישראל בהו, אי מסטרא
דמלכא, חולקא עלאה אית לישראל ביה דכתיב (דכריס ד') ואתם
הדבקים ביי אלהיכם וגומר (ס"ג ל"ב) כי חלק יי עמו ואי מסטרא עלאה
דקדש, חולקא עלאה אית לישראל ביה דכתיב ואנשי קדש תהיון לי
וכתיב קדש ישראל ליי, ועל דא לכו אתחזי לזמנא להו, ולתקנא קסייהו
חדוותא וסעודתא ולמחרי בהו. ומאן דמוזן לאחרא (ס"ב) לארחה
בעי לאחוארה ליה חידו, ואנפין נהירין לעטרא (כ"ב) לטרא) ארחה
דההוא אושפיזא. למלכא דומין אושפיזא יקרא, אמר לבני היכליה
כל שאר יומין היותון כל חד וחד בביתיה, דא עבד עבדתיה, ודא
אזיל בסחורתיה, ודא אזיל פחקליה. בר ההוא יומא דילי דכולכון
מתערין (ס"ב) מתעטדי) בחדוותא דילי, השתא זמינית אושפיזא עלאה
ויקרא, לא בעינא דתשתרלון בעבדתא ולא בסחורתא ולא במדברי,
אלא כלכו אודמנו כגוונא דההוא יומא דילי, ואתקיננו גרמייכו לקבלא
לההוא אושפיזא, באנפין נהירין בחדוותא כתישבחתא. אתקיננו ליה
סעודתא יקרא, בגין דיהא זמינו דילי בכל סטרין. כך אמר קדשא
ברוך הוא לישראל, בני כל שאר יומין אתון משתדלי בעבדתא
בסחורתא, בר ההוא יומא דילי. השתא אושפיזא עלאה ויקרא זמינית,
אתון קבילו ליה באנפין נהירין, זמינו ליה אתקיננו ליה סעודתי עלאי,
פתורי מסדרן כגוונא דההוא יומא דילי. בגין כך תקראו אותם
במועדס. תא חזי בשעתא דישראל לתתא חדאן בהני מועדיי,

ומשבחין שכחה לקדשא בריך הוא, מסדרין פתורי מתקני נרמייהו
 במאני יקר, מלאכי עלאי אמרין מה טיבן דישראל בברך, קדשא בריך
 הוא אמר אושפיזא עלאה אית לון יומא דא • אמרי ולאן דילך הוא
 מההוא אתר דאקרי קדש אמר לון וכי ישראל לאו קדש נינהו, ואקרון
 קדש, לון אתחזי לזמנא אושפיזא דילי • חד מסטרא דילי, דהא אינון
 דבקים בי, וחד מסטרא דקדש דכתיב (ירמיהו כ) קדש ישראל ליי •
 והואיל וישראל אקרון קדש, אושפיזא דילהון הוא ודאי • בגין דזמינו
 דהאי אושפיזא מקדש הוא דכתיב מקראי קדש • פתחו כלהו ואמרו
 (תסלס קמ"ד) אשרי העם שככה לו. תלתא אינון זמינן מקדש ולא יותר,
 חג המצות • וחג השבועות • (ה) וחג הסוכות • אמר ליה רבי אבא וכי
 שבת לאו מקדש הוא זמין • אמר ליה לאו, בתרי סטרין • חד דהוא
 ודאי קדש אקרי דכתיב (סמות ל"ד) ושמרתם את השבת כי קדש היא
 לכם • וחד דשבת לאו זמין הוא, דהא ירותא דיליה הוא ודאי • ירותא
 דקדש הוא ירית ולאן זמינו, ועל דא כלרוז זמינן בקדש ומתקשרן
 בשבת ומתעטרן ביה • בהאי יומא שביעארה אתעטר ביה, ועל דא
 שבת לאו זמין הוא • לברא דעאל לביתא דאבוי ואימיה, ואביל ושתי
 בשעתא דהוא בעי • למלכא דהוה ליה ברא יחידאי חביבא דנפשיה,
 יהב ליה שושבינן לנטרא ליה ולא אתחברא בהו, אמר מלכא יאות
 הוה לזמנא לאלין שושבינן דברי, ולא אחזאה יקרא וחביבותא דילי
 בהו • זמין לון להני שושבינן • ברא לא אתחזי לזמנא, אלא למיער
 ולמיכל ולמשתי בביתא דאבוי בשעתא דאיהו בעי • דהא הוא דכתיב
 (סס ט"ו) מי כמוכה באלים • מי כמוכה נאדר בקדש, (רנ"ד ע"ג) נאדר
 בקדש ודאי, כבר דאתתקן (ס"ב דאתתקן) באבוי נאדר בקדש ולאן
 זמין מקדש • ששת ימים תעשה מלאכה • ששת ימים מאי עבידתיהו
 אמר רבי יוסי כתיב כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ,
 ולא כתיב בששת, והא אוקמוה. וכל יומא ויומא עבידתיה ואקרון
 יומי מלאכה • אמר רבי יצחק אי הכי אמאי אקרון ששת ימי חול,
 אמאי חול • אמר רבי יוסי השתא אתנהיג עלמא על ידי דשלוחייהו,
 בגין כך יומי חול אקרון • רבי חייא אמר בגין דשרי למעבד ברוזן

עבידתא

(ה) כי רק כב' אלו חייבין כחיים סמ"ז

עבדתא, וכגין דא לא אקרין קדש • ומאן דלאו אקרין קדש חול אקרין •
 ועל דא אתקינן חברייה בהבדלה בין קדש לחול • מאי הבדלה הבא,
 אלא קדש מלה בגרמיה הוה, ושארין מניה אתיין • ועל דא אלין
 לעובדא ואלין לנטרא, ואימתי אשתכח נטירו כהו • בד זמינין מקדש
 אמר רבי יהודה חדוותא ונטירותא דיומא דשבתא על כלא הוא, בגין
 דהאי יומא אתעטר באבא ואימא, ואחוסף קדושה על קדושתיה, מה
 דלא אשתכח הכי בשאר יומי, דהא הוא קדש ואתעטר בקדש ואוסף
 קדושה על קדושתיה • בגין כך האי יומא חדוותא דעלאי ותתאי, כלא
 חדאן ביה • מלי ברכאן בכלהו עלמין • בלהו מניה אפקנו (כ"ט אתווננו)
 בהאי יומא נייחא דעלאי ותתאי • בהאי יומא נייחא דתיבייא דגיהנם,
 למלכא דעבד הלולא לכריה יחידאי, אעטר ליה בעטרא עלאה, מני
 ליה מלכא על כלא • בהאי יומא חדוותא לכלא • חד סנטירא דאתפקד
 על דינא דכני נשא, הוה בידיה גוברין דבעין קטולא, גוברין דבעין
 לאלקאה, בגין יקרא דהאי יומא דחדוותא דמלכא, שביק דינוי ונטר
 לחדוותא דמלכא • כך ההוא יומא הלולא דמלכא במטרוניתא, חדוותא
 דאבא ואימא עליה • חדוותא דעלאין ותתאין • בחדוותא דמלכא
 בלהו חדאן ולא יצטערין ביה • על דא כתיב (ישעיה כ"ט) וקראת לשבת
 ענג, מאי ענג • ענג לא אשתכח אלא לעילא • באתר דקדש עלאה
 שארי, כמה דאת אמר אז תתענג על " דהאי ענג על " הוא • והאי
 יומא דהוא הלולא דמלכא, אתעטר בההוא עטרא דענג דהא הוה
 דכתיב וקראת לשבת ענג, מה דלא אשתכח הכי בשאר יומין • בהאי
 יומא תלת סעודתן בעיין בני מלכא לזמנא ולסדרא פתורי, בגין יקרא
 דמלכא כמה דאוקימנא • וכד אודמן ביה חגא או זמנא, לא יסדר בר
 גש תרי פתורי בכל סעודתא, חד לשבת וחד (ה) לאושפיזא, בגין דכתיב
 (שמואל ב' ט') על שלחן המלך תמיד הוא אוכל, ספוקא הוא בפתוריא
 דמלכא, לההוא אושפיזא דאתייה ליה • ועל דא בעי כר גש לסדורי
 פתורא שלימא למלכא, והוא יהיב מניה לאושפיזא • אמר רבי אלעזר
 סעודתא תליתאה דשבת כד אערע ביה אושפיזא, שבקין ליה או לא
 שבקין

(ה) מלכד סכעיב לקמן סעודת י"ט ט"ז לאסעודת אלו מוכיין איתו • ע"ל אלויתו סאור למנילס סמח"ד בכה"י דרימ"א ט"ז כאלוה זכר
 דרך סמום סמ"ד ט"ז סכ"י רלכ"ה ככ"כיס כתימ"ה

שבקין ליה • (6) אי לא שבקין ליה, אשתבח אושפיזא דחייא מפתורא
 דמלכא • אי שבקין ליה, אשתבח פנימו בסעודתא דמלכא אמר ליה
 רבי שמעון אבוי, למלכא דאיערע ביה אושפיזא, ונטיל מיכלא מקמיה
 וסלקיה לאושפיזיה, אשתבח אף על גב דמלכא לא אכל עמיה, ממיכלא
 דמלכא קא אכיל, ומלכא יהיב ליה למיכל וכל דא בגין דהוא אושפיזיה
 דמלכא • ובכי רב המנונא סבא לא חיישי לאושפיזא בשעתא דא
 ולבתר מסדרי פתורא לאושפיזא. בהאי יומא מלולא אסיר הדא הוא
 דכתיב (ישעיה נ"ח) ממצוא חפצך ודבר דבר, ותנן (כ) חפצך פתיב, בגין
 דהאי יומא כל מהימנותא אתקשר ביה • אמר ליה רבי אלעזר והיך
 עבדנא דלא לסדרא (ס"א לסלקא) סעודתא דמלכא לאושפיזא, דהא
 ארביסר דחל להיות בשבת, סלקא סעודתא דמלכא לפסחא,
 אף על גב דלאו איהו אושפיזיה אמר ליה הכי אמין,
 דלאי הוה אושפיזיה (כל ההוה יומא) יכלה לסלקא
 ליה, ונאי לאו ליה יסלק ליה • ואי נימא דארבעה עשר דחל
 (דנ"ט ע"א) להיות בשבת, אתדחייא סעודתא דמלכא מקמי סעודתא
 דפסחא, שאני פסח דסעודתא דשבת אתדחייא בכמה גוונין, חד בגין
 מצות ומרורים, דבעי בר נש דישתבח תאיבא, וחד בגין פסח, והאי
 נהמא לא אשתבח משש שעורת ולמעלה, דסדורא דפתורא בלא
 נהמא לאו הוא סדורא. ואי תימא בחמרא, חמרא שארי בגין דתאיב
 (ס"א דגביר) (ס"א דגביר) לבא אבל מיומאי אשתדלנא דלא בטילנא
 סעודתא דשבת, אפילו אינון יומי דאשתבח ביה • בהאי יומא חקר
 דתפוחין קדישין אתברך, ומתברכן עלאין ותתאין, והאי יומא קישורא
 הוא דאורייתא • אמר רבי אבא הכי הוה עביד רבי שמעון בזמנא
 דאסתלק סעודתא דשבתא, מסדר פתוריה ואשתדל במעשה מרכבה,
 והוה אמר הא סעודתא דמלכא דייתי למיכל נבאי • בגיני כך שבת
 אשתבח בכלא עדיף מכל זמנין וחגיגין, ואקרי קדש ולא מקרא קדש •
 אמר רבי יהודה בלהו מועדין מקראי קדש קרינן בהו • אבל נפקי

ראש

(א) סידור שמעון את האושפיזיה ועינין איהו וכתב סידורא שמעון סעידה כ' יב' יחד כחירף ע"כ רס"ט כ"ן דלכל
 מפרשי סוסיס סרמ"ק וסרמ"ו ועל כ"ל סרמ"ו ונ"ל מ"א כ"ן אושפיזיה דחייא ר"ל שלמ"א לאי סת חסד חזק לאכול וחסד חולקים סעודתם
 לב' יחאבו לאכיל ומלכא זה גם סתום חולקים על סדרת סראש כזו ורמ"י לעשות כדכריסם : (ב) ס' חסנן אסור דיקא ומ כז' דנ"ט
 ודבר דבר ר"ל דבר ש"ך על כ"כך דחול • סרמ"ו :

דאש השנה ויזמא דכפירי דלא אשתכח בהו חרותא, דהא אינון דינא הוו, אבל אלין תלתא זמינין מקדש לחרוותא דכלא, לאשתעשעא בהו בקדשא בריך הוא דהא הוא דכתיב (דברים י"ב) ושמחתם לפני יי אלהיכם וכתיב (ס"ז כ"ו) ושמחת לפני יי אלהיך. כהאי יזמא דשבתא אתנשי כל צערא וכל רוגזא וכל דוחקא מכל עלמא, בגין דאיהו יזמא דהילולא דמלכא, דנשמתין אתוספן כגוונא דעלמא דאתי. אמר רבי יצחק לרבי יהודה כתיב (שמות כ') זכור את יום השבת לקדשו, ותניין זכרהו על היין, אמאי על היין. אמר ליה בגין דייין חרותא דאורייתא, וינא דאורייתא חרותא הוא דכלא, והאי יין חדו למלכא, והאי יין מעטרא למלכא בעטרוי דהא הוא דכתיב (שיר ג') צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו. ותניין בכלא בעינא לאחזאה בר גש עובדא. דלא אשתכח קדושה אלא ביין כמה דאת אמר (ס"ב ס"ב) כי טובים דודיך מיין, מיין אינון טבאן. נזכרה דודיך מיין, ועל דא קדושה דשבת ביין, והא אוקמוה והא אתמר:

ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש וגומר רבי חייא פתח (ס"ב ס"ב) אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וגומר. אמר רב כנסת ישראל, אני ישנה בגלותא דמצרים, דהוו בני בשעבודא דקשין ולבי ער לנטרא להו דלא ישתצון בגלותא, קול דודי דופק, דא קדשא בריך הוא דאמר (שמות ג') ואזכור את בריתי. פתחי לי פתחא כחידודא דמחטא, ואנא אפתח לך תרעין עלאין. פתחי לי אחותי, דהא פתחא לאעלאה לי בך הוא, דלא יעלין לנגבאי בני אלא בך, אנת הוא פתחא לאעלאה לי בך, הוי אנת לא תפתח פתחך, הוי אנא סגיר דלא ישכחון לי, בגין בך פתחי לי, פתחי לי ודאי. ועל דא אמר דוד כד בעא לאעלא למלכא, אמר (תהלים קי"ט) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי, זה השער ליי, דא הוא פתחא ודאי לאעלא למלכא, וזה השער ליי, לאשכחא ליה ולא תדבקא ביה. ועל דא פתחי לי אחותי רעיתי שראשי וגומר. בגין לאזרווגי עמך ולמהוי עמך בשלם דעלמין. תא חזי בשעתא דקדשא בריך הוא הורה קטיל לכוכרי דמצראי, כל אינון דקטל בפלגות לדיא, ואחית דרגין מעלא לתתא. ביה שעתא עאלו ישראל בקיזמא דארץ קדישא, אתגורו ואשתתפו

בכנסת ישראל ואתאחדו בה • כדן ההוא דמ"א אחווא ליה על
 פתחא • ותרין (ס"א תלרז) דמי הון, חד דפסחא וחד דמ"א דאתגורן,
 והוה רשים על פתחא רשימא דמהימנותא, חד הכא וחד הכ"א וחד
 בינייהו, והא אתמר (שמות י"ב) ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף
 בגין לאחזאה מהימנותא •

ובארכעא (כ"א ובחמשה) עשר • הא אתמר • דהא כדן מבטלין
 חמץ ושאור, ואסתלקו ישראל מרשותא אחרא ואתעקרו
 מניה, ואתאחדו במצה (דל"א ע"ה) קשורא קדישא, בתר דאתגורו עאלו
 בה, עד (ה) דאתפרעו ואתגלייא רשימא דילהון, וכדן יחב להון קשורא
 באתר עלאה בקשורא דמהימנותא, באתר דכתיב (שמות ט"ו) דהנני
 ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דייקא והא אוקמוה • ת"א
 חזי בארכיסר (כ"א בחמיסר) בשעתא דווגא דסיהרא אשתכח בשלימו
 עם שמשא, (כ) וכתרין תתאין לא משתכחין כל כך בעלמא, דהא
 בחרתותי דסיהרא זינן בישין משתכחין, ומתערי לאתפשטא בעלמא •
 ובשעתא דווגא, דסיהרא אשתכח בנהירו דשמשא בשלימו, מתכנשי
 כלהו לאתר חר, וקדושי מלכא אתערו כדן כתיב (ס"א י"ב) ליל שמורים
 הוא ל"י, דהא זווגא קדישא אשתכח, והוא שמורים בכלא דבי אח"א
 אמר בגין כך תקינא דכל"א (כ"א דכל"ה) בההוא יומא, ובדיל"א
 אשתכח ישובא דביתא, ווי לאינון דלאו מבני ביתא נינהו, כד אתאן
 לאזרווגא אוריתא (ס"א אריוותא) כחדא, ווי לאינון דלא אשתמודען
 גבייהו, בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא כל ההוא יומא, ועל
 ידיהו עילי מאן דעילי, ואינון חדאן זומרן תרווייהו, זכאין זינן
 ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי אמר רבי יוסי למה לן לאטרחי
 כולי האי, קרא שלים הוא, דהא בהאי ליל"א זווגא עלאה קדישא
 אתער ואשתכח דא הוא דכתיב הוא הלילה הזה ל"י שמורים, מאי
 שמורים, תרי זווגא דסיהרא בשמשא. לכל בני ישראל לדרתם, דהא
 מכאן ולהלאה אתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמא קדישא, ונפקו
 מרשותא אחרא, בגיני כך בארכעא עשר מתקני גרמייהו ומבערי חמץ
 מבינייהו, ועילי ברשותא קדישא, וכדן מתעטרי חתן וכלה כעטרוי

דאימא

(א) משמע כמלכים ט"ס מ"ג וכרעס: (ב) חקלי"ת ח"ל"כ"י"ת למנוס מג"ל סקדוס לא נמלכו א"י כל כך כשולט:

דאימא עלאה, ובעי בר נש לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין . אמר
 רבי יוסי הני ארבע כפי דההוא ליליא אמאי . אמר רבי אבא ה
 אוקמוה חברייא לקביל ארבע גאולות, אבל שפיר הוא כספרא דרב
 ייסא סבא דקאמר, הואיל וזווגא קדישא אשתכח בהאי ליליא ככל
 סטרין, וזווגא הוא בארבע קשרין דאינון ארבע דרגין, ולא מתפרשי
 דא מן דא כד זווגא דא אשתכח, ואנן בחרוותא דילהון אתערנא,
 בגין דהא זכינא בהו, דמאן דאחיד בדא זכי בכלא, ועל דהא ישתני
 ליליא דא מכל שאר לילוון, ובעינן למעבר (א) שמא בכלא, ולמחדי
 כהאי ליליא בגין דחרוותא הוא (ב) לעילא ותתא . ועוד אמר דארבע
 אלין ארבע גאולות קרינן להו, מאי טעמא, בגין דהאי דרגא בתראה
 (ג) גואל אתקרי, המלאך הגואל, ולא אקרי גואל, אלא על ידא דדרגא
 אחרא עלאה (שעת קנ"ו) דקיימא עלה ונהיר לה . ודהא לא אפיק לה
 גהורא, אלא באלין (ד) תרין דרגין (ס"ח באינון דרגין) דעליה, אשתכח
 דארבע אלין (ט) ארבע גאולות גינהו . רבי יהודה שאל לרבי אבא
 הא כתיב שבעת ימים שאור לא ימצא בכתיבם, וחרוותא הוה כל
 שבעה, אמאי לא אשתלים הלל כל שבעה יומין כמו בספות דאשתכח
 שמונרה יומין הלילה בשלימו דחרוותא כל יומא ויומא . אמר ליה
 שפיר קאמרת, אבל ידיעא הוא, דההא הכא לא אתקשרו ישראל כל
 כך בכלא, כמרה דאתקשרו לבתר, בגין כך בהאי ליליא דזווגא
 אשתכח בכל אינון דרגין עלאין, וחרוותא דכלא אשתכח, וישראל
 אתקשרו בההוא חרוותא, עבידנא שלימו והלילה אשתלים . אבל
 (כ) באינון דרגין עלאין לבתר, אף על גב דכלהו משתכחי, עד כען
 ישראל לא אתקשרו בהו, (ו) ולא אתפרעו לאתגלייא דשימא קדישא,
 ולא קבילו אורייתא, ולא עאלו במרה דעאלו לבתר . בגין כך
 (ז) בספות שלימו דכלא אשתכח ביה, וחרוותא דכלא יתיר, אבל
 הכא עד כען לא זכו, ולא אשתכח שלימו ביה כל כך, אף על גב
 דאשתכחו

(א) פ"ד סב"ס פס' כסוד ד' אופיות ומלוחים וכן כוס מלא כרכת ס' שסס סתריך כמילוי כ"ס ו' סאך גימ' רל"ב . כנ"י
 (ב) פ' שנייה (ו) וסוף ע"ס חסידייא שמשתכח סלירות לבא שלח כסוד כי ע"כ נק' פסח דיליא כנו' כ"ס ס' : (ג) אר"ל ו'ן : (ד) ס' סב"ס
 כנו' כ"ס ס' כרמכית בואל לבני בנייס מילוי גאולס גימ' ל"א ו'ת' למד' ס'ל סמילוי לכד גי' כוס כמילוי רל"ב : (ה) ו'ס ד'ל כסוד
 וסללתי וסללתי וכו' כי וסללתי אהכס מחת סכלית מלריס ס'ל כסוד סמ' סקדוס סמכרת לערות סלחן וסללתי אהכס פעטודתכס
 כ"ל שילס מכח סעילע סס ססס עוכרדיס אחר וסוף כסוד וכו' סק' וסללתי כסוד א'י שממכס סמירוס ול' סתתי כ"ס ס' כסוד חכמס
 ג'סס סחורס . פרמ' ז' : (ז) כלן ממשע שלח ס'סס כרעיס וסיתר סלח דלעיל כסעוד' . פ'ס' : (ז) סכבר כסלמו כסילס וכו' ס'ס' :
 פ' ס'ל

דאשתכחו כל שבועה לאו הוא באתגלייא, וישראל עד לא אתקשרו
 בהו כדקא חוי. ועל דא חרוותא דכלא ושלמי דהלילא בהאי
 ליליא, בגין ההוא חולקא דאתקשרו ביה. מאי טעמא, דכיון דבההוא
 ליליא זווגא אשתכח, כל קשורא דכלא אשתכח בסטרא דזווגא, ולא
 בסטרא דישראל, דכד זווגא אשתכח, בה משתכחי אלין תרין
 (157 ע"ב) (ס"א תלת) דרגין דקיימי עליה, וכד אלין משתכחי הא כל נופא
 אשתכח בהו, וכדין שלימו דכלא וחרוותא דכלא והלילא אשתלים,
 דהא כדין אתעטרת סידרא בכלא. אבל לא לבתר דכל יומא ויומא
 אשתכחי וישראל עד לא זכו בהו, הא לאו הלילא שלימא כמו כומנין
 אחרנין אמר ליה רבי יהודה שפיר הוא והכי הוא ודאי. והא זמנא
 אחרא שמענא ליה בהאי גווגא ואנשינא מילי. השתא מלה אחרא
 בעינא למנדע, הא חזינא בפסח שבועה ובסכות שבועה (א) ושלמי
 דחרוותא ביומא אחרא. (ב) בשבועות אמאי לא אשתכחו ביה שבעת
 ימים, והא הכא אתחזון יתיר מכלא פתח ואמר (שמאל כ' ז') ומי בעמך
 בישראל גוי אחד בארץ. וכי מאי שניא הכה דאקרון ישראל אחד
 יתיר מאתר אחרא. אלא כיון דשבחא דישראל אתייה לפרשא קרא
 לון אחד, דהא בכל אתר שבחא דישראל אחד הוא. מאי טעמא, בגין
 דכל קשירו דעלא ותתאי בהאי אתר דאקרי (ג) ישראל אשתכח.
 (ועוד) דאתקשר במה דלעילא, ואתקשר במה דלתתא, ואתקשר
 בכנסת ישראל, ועל דא אקרי כלא אחד, ובאתר דא אשתמודעא
 מהימנותא וקשורא שלימא, ויחידא עלאה קדישא. ועל דא יומא
 דא קשורא דמהימנותא הוא קשורא דכלא וכתוב (מסלי כ') עין חיים
 היא למחויקים בה, אילנא דהוא דאקרי אחר, ועל דא בגין דאינון
 מתקשרי באתר דא אקרו הכי, ועין חיים אחד הוא וראי אקרי, בגין
 דכלא ביה אתקשר, ויומא (ס"א ושמא) דיליה אחד ודאי, קשורא דכלא
 ואמצעיתא דכלא, דהא הוא דכתיב (בראשית כ') ועין החיים בתוך הגן,

נתק

(א) יום ש"ת אמר וס' טלח תאמר טבס' חג' ש"ע סוף יום א' ות"ע גס' טמיעות יום ס' כמיהו לולא ט"ע סוף מחובר עס' ו' ימים של חג
 סוף סיום סממחם ולק' גס' סוף ס"ח תשלומן למי טלח חג ככל ימי סעס וכדחקן כפ"ק דתב"גס מי טלח חג וכו' : (ב) ע"י וסלח גס'
 סוף י' ל' תשלומין ו' ימים בשאר כ' סמוערים ולמח' יגרע טלח יסיו ומי תשלומי י' ט' כ"א אחרים וכו' שניאס שבכובעות יסיו ו' י'
 יוקר מפסח וכו' סוף מיוסד על פכ"עיות : ועוד שקדושתו כדונס טלח ס'ס ולק' נס'ס יום יוקר מקודש ממכו ולמי סתנדל רוב סקדוסי
 וספסע ככס יתפסש אורו וגדילתו כ"מ'ס סרכס ולמס א"כ ותמטס כפכונרס פערך ספחוס יום א' כלכד : (ג) ח"ס שמואל כ' ומי כעמי
 פירשאל פירוש שערך כוח כינעז' אכד ס' סתמז וסרלל וכו' ודוק :

בתוך ממש, במציעות, ואחיד בכל סטריין ואתקשר ביה, ועל דא פסח
 וסכות והוא באמצעיתא, בגין דאיהו אמצעיתא דכלא, ודא הוא שכתא
 דאורייתא בהאי יומא ולא יתיר, שכתא דמהימנותא וקשורא דכלא.
 אמר רבי יהודה בריך רחמנא דשאלנא וזכינא להני מילי. אמר רבי
 יצחק חדותא ושירתא זמינין ישראל לשכתא לקדשא בריך הוא, בהאי
 שכתא דמשבחי ישראל כליליא דפסחא, דכנסת ישראל אתקדשת
 בקדושה דמלכא דהוה דכתיב (שע"ס ב) הישר יהיה לכם
 כליל התקדש חג. כליל התקדש חג דייקא. בריך " לעולם
 אמן ואמן :

(כסדר כ"ח) זביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי בשבועותיכם
 מקדש קדש יהיה לכם וגומר רבי שמעון פתח
 (ד"ס א' ט"ז) אז ירננו עצי היער מלפניי כי בא לשפוט את הארץ.
 זכאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא יממא ולילי, דידעין ארחוי
 דקדשא בריך הוא ואתאחדן בשמיה (כל יומא), ווי לאינון דלא
 משתדלי באורייתא, דהא לית לון חולקא בשמא קדישא, ולא אתאחדן
 ביה לא בהאי עלמא ולא בעלמא דאתי, מאן דזכי בהאי עלמא זכי
 בעלמא דאתי. דהכי תנינן (ס"ד ו') דובב שפתי ישנים, אף על גב דאינון
 בהווא עלמא, שפוותייהו מרחשן תמן אורייתא. תא חוי עד השתא
 אקריבו ישראל תבואת הארץ. תבואת הארץ ודאי. ואתעסקו ביה
 ואתקשרו בהווא קשורא. ואף על גב דדינא אשתכת דינא בשלמא
 אשתכת ביה, (ס"ה דעלמא אתנהגא ביה) ואקריבו שעורים, בגין דאיהו
 קדמאה מכל שאר תבואה, ומן קדמאה מתקרבא ולא מהווא דמתאחר,
 דהא אחירו קדמאה דישאל אתאחדו ביה בקדשא בריך הוא הבא
 הוא. אמר קדשא בריך הוא, אנא יהבית לכו מן במדברא מהווא
 אתר דאקרי שמים דכתיב (שמות י"ז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים,
 ואתון מקרבין קמאי שעורים, ורזא דמלה זאת תורת (ה) הקנאת חסד,
 אזהרותא לנשי עלמא דלא ישטון תחורת בעליהון. ואי לאו קמח
 שעורים

(6) שרומן לנוקבא וסוף פ' שני'ם מיוחז' לגמדי לכו... שטרא אוסרות לכא עלמא דר"ג לטעמים דר' כפ"ג דסייע רש"א אין זכות
 מילתא כמיס סמריס וכי' ווסו אוסרס וו שלא חכעס אס אשס כעלמא אט"י זיסיו לס זכיות כי ידוע טדע סכודאי קמח שפוריס זכ"י
 ומלמס וכי' ר"ל סמיתור סתדלחס וו יוכן סכוכונס כו לטוסיר סכודאי חלקס מיר ולא יארדך לס ס' כשכיל כמס זכיות' ור"ג זלח סוירס
 הקנאת כלומר כלי ספק מד'סר חכעס כס' סרמ"ז :

שעורים זמינא לקרבא • וממלה חדא אשתמודעא מלה אחרא זכאה
 חולקיהון דישראל דהא כנסת ישראל לא שקררת במלכא קדישא
 לעלמין, כנסת ישראל תוהת (כמרכר ה') אשר תשטה אשה תחת אישה,
 בגין כך דינא דהאי אתתא (רנ"ז ע"ב) מאתדהא קא אתייא, ומאן הוא
 אתדהא ההוא דכתיב בה (משלי ל"א) אשרת חיל (ח) מי ימצא ורחוק
 מפנינים מכרה • (ס"ט י"ב) אשת חיל עטרת בעלה, וההוא קמח שעורים
 דאייתה היהא אתתא מנחת קנאת אתקרי חסר, כנסת ישראל הכי
 אקרי, ועל דא בפנחס כתיב תחת אשר קנא לאלהיו, דקנאה הכא
 אתאחד דמאן דמשקר בהאי ברית, קנאה אתערת עליה ועל דא קנאין
 פוגעין בו • תא חזי קמח שעורים, האי עומר דבין דהוה מטא (כ) לריתין
 דגרוסות, מפיקין מניה עשרון מנופה בתלת עשר נפה, ודא שבע שבתות
 תמימות, לבתר דסלקן שבע שבתות אלין, אתא מלכא קדישא לאודוונא
 בה בכנסת ישראל, ואורייתא אתיהיבת • וכדין אתעטר מלכא ביחודא
 שלים, ואשתבח אחר לעילא ותתא, וכד אתער מלכא קדישא ומטא
 זמנא דאורייתא, כל אינון אילנין דמבכרי (ג) אבייהו סלקין שירתא,
 ומאי אמרי • בשעתא דמלקטי להון פתחי ואמרי (תהלים ק"ג) " בשמים
 הכין כסאו ומלכותו בכל משלה • (ס"ט ל"ז) " בהשמים חסדך • וכתיב
 (ישעיהו כ"ה) וכל עצי השדה ימחאו כף • תו פתח ואמר (תהלים נ"ח) מזמור
 שירו ל"י שיר חדש כי נפלאורת עשה, שיר (ה) חדש אקרי, בגין כך
 בהקריבכם מנחה חדשה, התם מנחת קנאות הכא מנחה חדשה •
 חדשה דחוישא דכלא (ס"א דכ"ה) הכא • קשורא דכלא דעילא ותתא,
 קשורא דמהימנותא ועל דא יעקב שלימא אתעטר בעטרוי, ואורייתא
 אתיהיבת • וכד מטון בכורים לגבי כהנא, הורה בעי בר נש למימר
 ולפרשא מלין, על ההוא אילנא דארעא דאשתלים כנוונא דלעילא,
 בתרימר תחומין בשבעין ענפין, ובעיא לאובדא ליה לבן ארמארה
 דאתפגים עלמא בניניה וקדשא בריך הוא שויב ליה ואתעטר בדינוי
 (ס"א בבנוי) כמה דאוקימנא בגין ההוא אילנא דכל קשרא דמהימנותא

ביה

(61) אפשר לדרוש מי ימצא על סוד הכ' של חיל סמיה וסוף מ' ויהיו מ' ופי' עטרת על סוד סוף דכ"ד וסייגו עטרת וירוש' שמקומו
 חכד כעשש גס כמר דידים וסייגו עטרת כעלם • סרמ' : (כ) לריתין : ט"ח כנס גרוסות : (ג) סירוס מעלים אירס כעשש שמלקטין
 זיוקן : (ד) ירלם שכאר סכ"ס משנס סדרו של עולם ומחדש כו כסיס וכמ"ל כי כפלאות טעם לוי שבתו סוף חדש ממש לסיקט שסעטע
 במובטע סוף שטע חדש נמשך מן השער מן וכמו שיכ"ל וסייגו כפלאות ו' פלאות וכן ס"ס כזים מ"ת כ"ללקמן כנ"כ וכו' וכמו שזמיר :
 :

ביה תלייא, ועל דא מנחה חדשה אתקרי, מאי טעמא, בגין דחדוותא
 דעלאי ותתאי הוא וחדוותא דסיהרא, ובכל זמנא חדותי דסיהרא
 קשרא דמהימנותא הוא וחדוותא דילה (דסיהרא). למלכא דהו ליה
 בגין וברתא חדא, אתקין סעודתא לכלהו בגין, לא אשתכחת הויה
 ברתא על פתורא, כד אתאת אמרת למלכא, מארי לכל אחי זמירת
 ויהבת לכל חד מנין ידיען, ולי לא יהבת חולקא בינייהו. אמר לה
 חייך ברתא מנא דילך ישתבח על חד תרין הא בלא יתנון לך
 מחולקיהון. אשתבח לבתר בידהא חולקין על חד תרין מכלא. כך
 כנסת ישראל מכלא נטלא חולקין, ועל דא אתקרי כלה כלולה.
 ככלה דכלהו מזמנין לה מנין וחולקין ותכשיטין, כך היא כנסת ישראל
 חדותי (כ"ג חדותא) דילה ככלא, וכלא יהבין לה חולקין ומנין. תא
 חוי בשעתא דמלכא קדישא אשתבח בעטרוי, חדותא דכנסת ישראל
 הוא. וכד אורייתא אתיהיבת, אתעטרא כנסת ישראל בעטרין עלאין,
 ובגין דכל קשרא דמהימנותא אתקשר בהאי אילנא, אקרי יום אחד,
 דכתיב (וכינס י"ד) והיה יום אחד הוא יודע לוי. יום אחד ודאי, דכנסת
 ישראל יום אחד בקשורא דלעילא. קשורא דלעילא רישא גולגלתא
 ומוחי (ויחי דכ"ג) קשורא אחרא תרין דרועין וגופא, דאחידן מחילא
 דרישא, ואוקמה רב המנונא בתלת קשירין דאכהתא. (קשורא אחרא)
 תרין קיימין (כ"ג כולין) דלתתא דאתמשכו כמשח רכיות, (בקימא)
 בתרין דרגין תרין נחלין, לאכנשא זרעא, לאפקא בדרגא חדא כפום
 אמה. אילנא דא הוא גופא דאמצעיתא, דאחיד לכל הני, וכלא
 מתקשרן ביה והוא בהון, ועל דא כלא חדוכד אודווגת ביה מטרוניתא
 כדן הוא אחר, והיא אוקימנא מלי. תא חוי כתיב ביום השמיני
 עצרת, מאן עצרת, אלא בהרווא אתר דכלא מתקשרן כחדא אקרי
 עצרת. מאי עצרת, (כנופיא) כנישו, ואי תימא הבא דאקרי עצרת
 מאי טעמא. אלא בכל אינון יומין יומי סעודתי דענפי אילנא
 (כ"ג ע"ב) הו, ועל דא שבעים פרים אינון. לבתר חדותא (דגופא)
 דאילנא ממש חדותא דאורייתא, ובגיניה הוא יומא חד עצרת,
 חדותא דאורייתא חדותא דאילנא דהוא גופא. ועל דא לית חולקא
 בהאי יומא אלא לקדשא כריך הוא וכנסת ישראל, בגין כך עצרת
 תהיה

תהיה לכם • לכם ולא לאחרא (פ"א) לבתר חרותא דאילנא ממש
 ובגניניה הוא יומא חד, ולירת חולקא כהאי יומא אלא לקדשא ברוך
 הוא ובנסת ישראל, ועל דא כתיב עצרת תהיה לכם • אוף הכי כהאי
 יומא חרותא דאורייתא חרותא דאילנא דהוא גופא, וכלא אשתבח
 ביה (ד) דהא בשעתא דמלכא אשתבח, כלא אשתבח ביה • ועל דה
 תנינן בעצרת על פירות האילן והא אוקמוה • בגין כך אחר אקרי
 אחר ודאי כמה דאמרן • תא חזי מה כתיב ממושבותיכם תביאו
 לחם תנופה וגומר סלת תהיינה חמץ תאפינה • מאי שנא הכא חמץ
 (ובנסת ישראל) אלא בגין דכלא אחידן ביה (וכן) באילנא, דהא
 באילנא אחידן ענפין, באילנא אחידן עלין, קליפין, דינין סגי אין בכל
 סטרין, כלא אשתבח ביה • ובגין (ה) דהאי אילנא מכפר על יצר הרע,
 דהוא כבי מותביה דבר נש • אמר רבי אלעזר מהאי אילנא אתזנו
 כל שאר אילנין לתתא, והוא אשתרשא על חד נהרא עמיקא דנגיד
 ונפיק, ולא פסקין מימיו לעלמין • עליה כתיב (ירמיה י"ז) והיה כעין שתול
 על מים ועל יובל ישלח שרשיו, ועל דא אקרי אורייתא (משלי ג') עץ
 חיים היא וגומר ומאי ותומכיה מאשר, הא אוקמוה, אבל ותומכיה
 מאשר כמה דאת אמר (בראשית ג') באשרי כי אשרוני בנות : ע"כ

רעיא מהימנא

והניף את העומר וגומר • פקודא (ל"ב) דא לקרבא קרבן העומר,
 קרבנא דה כלא איהו בדבקותא עילא ותתא, מטרוניתא
 ובנהא כחדא אזלין • (כ) עומר דא מקרבין ישראל בדכיותא דילהון •
 והוא קרבנא איהו מן שעורים, ודא אתקריבו למיער רחימו בין
 אתתא ובעלה • אשת זנונים אתרחקת גרמה מבינייהו, ולא יכילת
 למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי כהנא רבא,
 ודאי טהורה היא (במרכב ה') ונקתה ונזרעה זרע, ואוסיפת חילא ורחימו
 לגבי בעלה • אשת זנונים ערקת מן מקדשא דלא למקרב לגביה,
 דאלמלא כההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה, איהו אתקריבת

לגבה

(ה) הלא לא יכלנא למיקם עלה דהאי מילתא • ויהיב למילן דקתי על עומר שעורים שמכר על יסר כדאיחא כחוספתא חסאיס
 כדקורא למענד חג סבועות וכי וכבר חידו על יצר הרע סתיה שכן כדמון סעויה כלב וע"כ אפס שלום כיון דר"ק ח"ס : (כ) עין
 כפרס דמוסס מקרמק ער י"ג פיק ד' דף ד' :

לנבה אתאבידת מעלמא ועל דא ליה בעי"א לקרבא למקדשא
וערקת מניה, ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבובי"א אחרא לגבי דא
דמהימנותא, דא דסתרא דא תרתין אחתן, וכד ארחת דא לגבי דא
בכדיקו דילה צבתה בטנה ונפלה ירכה, דהא כדיוקו דאשת חיל
סמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עיטא דיהב קדשא בריך הוא
לבנוי, לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל, דתערזק אשת זנונים מניה.
וישתארו ישראל בלא ערבובי"א אחרא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא
דאתי : ע"כ

פקודא ל"ג למעבר חג השבועות ל"ז כ'

והר

רעיא מהימנא

וספרתם לכם ממחרת השבת
וגומר פקודא (ל"ה) דא
לספור ספירת העומר דא
אוקימנא. ודא דא ישראל אף
על גב דאתדכו למעבר פסחא,
ונפקו ממסאבו, לא הוו שלמין
(ה) ודכיין כדקא חזי. ועל דא לאו
הלל נמור ביומי דפסח, דעד כען
לא אשתלילו כדקא יאות, כאתתא
דנפקא ממסאבו. וכיון דנפקא,
מתמן ולהלאה וספרה לה. אוף
הכא ישראל כד נפקו ממצרים,
נפקו (ו) ממסאבו, ועברו פסח
למיכל בפתורא דאבוהון, מתמן
ולהלאה יעברון חושבנא, למקרב
אתתא לבעלה לאתחברא בהדיה,
ואינון חמשיין יומין דדכיו לאעלא
לדא דעלמא דארתי, ולקבלא

רבי אבא ורבי חייה הוו אזולי
בארתא אמר רבי חייה כתיב :
וספרתם לכם ממחרת השבת
מיום הביאכם את עומר
התנופה, מאי קא מיירי, אמר ליה
הא אוקמוה חברי"א. אבל תא
חזי ישראל כד הוו במצרים הוו
ברשותא אחרא, והוו אחידן
במסאבותא כאתתא דא כד היא
יתבא ביומי דמסאבותא. בתר
דאתגזרו עאלו בחולקא קדישא
דאקרי ברית, כיון דאתאחדו ביה
(דל"ז ע"ב) פסק מסאבותא מניידון
כדא אתתא כד פסקו מינה דמי
מסאבותא, בתר דאתפסקו מינה
מה כתיב (ויקרא ט"ז) וספרה לה
שבעת ימים, אוף הכא כיון דעאלו
בחולקא קדישא, פסקה מסאבו
מנייהו, ואמר קדשא בריך הוא

אורייתא

מכאן

(ה) פ"י פסחי ספורי על סמון סנה כליב פסח חים כחמד ס' ולא מרי זכות ישראל. סרמ"ז : (כ) כרחם שמכין למ"ז יב"ע בש"ס
ואכילת אהבס אלי בש"י ספרות א"ח ישראל כעננים כליב פסח אל סר סמורים ושם אכלו ק"כס וכסן סקוים יאמר נפקו ממלרים ואתן
ועברו פסח למיכל כפתורא דאכיסין סוף כמקום כ"ח סמקד :

מכאן ולהלאה חושבנא לדבייתא
 וספרתם לכם • לכם דייקא, כמה
 דאת אמר וספרה לה שבעת
 ימים, לה לעצמה • אוף הכא
 לכם לעצמכם, ולמה בגין
 לאתדכאה במיין עלאין קדישין
 ולבתר למיתי לאתחברא ביה
 במלכא, ולקבלא אורייתיה • התם
 וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע
 שבתות • אמאי שבע שבתות,
 בגין למזכי לאתדכאה במיין
 דההיא • נהר דנגיד ונפיק ואקרי
 מים חיים, וההיא נהר שבע שבתות
 נפקו מניה • ועל דא שבע שבתות
 ודאי, בגין למזכי ביה • כמה
 דאתתא דכיו דילה בליליא
 לאשתמשא בבעלה, כך כתיב
 וברדת הטל על המחנה לילה •
 על המחנה כתיב, ולא כתיב
 וברדת הטל לילה, אלא על
 המחנה, בגין דיורד מההוא נקודה
 על אינון יומין דאתקריאו מחנה,
 ומתחברת במלכא קדישא, ואימתי
 נחת האי טלא • בד קריבו ישראל
 לטורא דסיני, כדן נחת ההוא
 טלא בשלימו ואדפו, ואתפסק
 זוהמתן מנייהו, ואתחברו ביה
 במלכא ובגסרת ישראל, וקבילו
 אורייתא והא אוקימנא • ובההוא

אורייתא, ולמקרב אתתא לבעלה •
 ובגין דאלין יומין יומין דעלמא
 דדכורא, לא אתמסר חושבנא דא
 אלא לגברי בלחודייהו • על דא
 חושבנא דא בעמידה איהו ומילין
 דעלמא תתארה כשיבה ולא
 בעמידה, ורוא דא צלותא דעמידה
 וצלותא מיושב • ואלין חמשין
 תשעה וארבעים אינון, כלל אנפי
 אורייתא, דהא ביומא דחמשין
 איהו רוא דאורייתא ממש • ואלין
 אינון חמשין יומין דכיה שמטרה
 ויובלא • ואי תימא חמשין, תשעה
 וארבעים אינון • חד (ה) טמירא
 איהו ועלמא אסתמיך עליה •
 ובההוא יומא דחמשין אתגלייא
 טמירא ואתכסייא (ו) ואשתבח
 ביה, במלכא דאתי לבי שושביניה
 ואשתבח תמן, אוף הכא יומא
 דחמשין והא אוקומנא רוא דא :

פקודא ל"ב לקרבה קרבן העומר וכו' ע"ה

פקודא (ג) ב' בתר דא למעבד חג
 שבועות דכתיב ועשית
 חג שבועות ליי אלהיך • שבועות,
 על דעאלו ישראל לרוא דחמשין
 יומין, דאינון שבעה שבועות,
 ובקרבנא דעומר אתכטל (כ) יצר
 הרע, דערקת מאשת חיל • וכד
 תמן לא אתקריב, מתדבקין ישראל

זכנא

בקרשא

(ה) פירוש טורא סיד פכח ככ דע מביינת יום שבועות : (כ) כימתייה זכרה קרמ'

זמנא ודאי כל הנחלים הולכים
 אל הים, לאתדכאה ולאסתחאת,
 וכלא ארתקשרו (ס"ו אתקדשו)
 ואתחברו ביה במלכא קדישא.
 תא חזי כל בר נש דלא מני
 חושבנא דא, אינון שבע שבתות
 תמימות למזכי לדכיותא דא, לא
 אקרי טהור ולא ככללא דטהור
 הוא, ולא הוא כדאי למהוי ליה
 חולקא באורייתא. ומאן דמטי
 טהור להאי יומא, וחושבנא לא
 אתאביד מניה, כד מטי להאי
 ליליא, ליבעי ליה למרעי
 באורייתא ולאסתחברא בה, ולנטרא
 דכיו עלאה דמטי עליה בההוא
 ליליא ואתרכי. ואוליפנא
 (ד"ס ע"ב) דאורייתא דבעי ליה
 למרעי בהאי ליליא, אורייתא
 (א) דבעל פה, בגין דיתדכין (ס"ו)
 דיתדבק) כחדא ממבועא דנחלא
 עמיקא. לבתר בהאי יומא ליתי
 תורה שבכתב, ויתחבר בה
 וישתכחון כחדא בזווגא חד לעילא,
 כדן מכרוזי עליה ואמרי (ישעיה כ"ט)
 ואני זאת בריתי אותם אמר יי רוחי
 אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיה
 וגומר. ועל דא חסיד קדמאי לא
 הוו ניימי כהאי ליליא, והוו לעאן
 באורייתא

בקדשא כריך הוא, ואתבטל
 מעילא ומתתא. ובגין כך אקרי
 בזווגא דא עצרת, דאית ביה
 בטול יצר הרע, ועל דא לא כתיב
 ביה חטאת כשאר זמנין דכתיב
 בהו חטאת ליי, וכדין כל נהורין
 אתכנשו לאשרת חיל, ובגין כך
 עצרת, שבועות, ולא כתיב כמה
 אינון, אלא בכל אתר דאתמר
 סתם, שמא גרים דאינון מן שבע
 וכתיב שבעה שבועות תספור
 לך, אמאי כתיב שבועי בלחודוי,
 אלא הכי אצטריך שבועות סתם
 לאכללא עילא ותתא, דהא בכל
 אתר דאלין מתערי, אוף הכי אלין
 מתערי עמרוזן. עד לא הורה
 שלמה לא הוו ארתגליין, בין
 דאתא שלמה עבד מנייהו פרט
 דכתיב (מלכים א' ח') שבעת ימים
 ושבעת ימים, דא איהו פרט,
 בזמנא אחרא בכלל שבועות
 סתם. ולא אצטריך לבר נש
 אחרא למעבד מנהון פרט, בר
 שלמה, בגין דאינון שבעת ימים
 דלתתא, לא נהירו בשלימו עד
 דאתא שלמה, וכדין קיימא סיהרא
 באשלמותא באינון שבעת יומין,
 והכא חג שבועות סתם, בגין
 דאתכלילו

(6) מכאן נכליל הדין לעוסק כל מילים כתיבם אכע"פ ולא שכח כלל וכיום מקורם שכחתי. ה"ס (אח"ל לא זכר מ"ז כווסר מ"ד דף ח' למקרי מ"ד ובדרשות דק"א ור"י וסב"ל ל"ר וכן יסד סא"י וצ"ל מ"א"י).

באורייתא ואמרי, ניתי לאחסנא
 יריתא קדישא לן ולכנן בתרין
 עלמין. וההוא לדיא כנסת ישראל
 אתעטרת עליה ואתייה לאזרווגא
 ביה במלכא, ותרווייהו מתעטרי על
 רישייהו דאינון דזכאן להכי. רבי
 שמעון הכי אמר בשעתא דמתכנשי
 חברייהו כהאי לילייה לגביה, ניתי
 לתקנא תכשיטי בלה, כגון
 דתשתבח למחר בתכשיטה
 ותקונהא לגבי מלכא כדקא יאות,
 זכאה חולקיהון דחברייהו בד יתבע
 מלכא למטרוניתא. מאן תקין
 תכשיטהא ואנהיר עטרהא ושוי
 תקונהא. ולית לך בעלמא מאן
 דידע לתקנא תכשיטי בלה, אלא
 חברייהו זכאה חולקיהון בעלמא
 דין ובעלמא דאתי תא חזי חברייהו
 מתקני כהאי לילייה תכשיטה
 לכלה, ומעטרי לה בעטרהא לגבי
 מלכא, ומאן מתקין ליה למלכא
 כהאי לילייה, לאשתכחא כה בכלה,
 לאזרווגא בה במטרוניתא. נהרא
 קדישא עמיקא דכל נהרין אימא
 עלאה, הדיא הוה דכתיב (ס"ד ג)
 צאינה וראינה בנורת ציון במלך
 שלמה וגומר. לבתר דאתקינת
 ליה למלכא ואעטרת ליה, אתיית
 לרכאה לה למטרוניתא ולאינון
 דמשתכחי גבה. למלכא דהוה

ליה

דאתכלילו רתאי בעלא, ולא
 אנהירו כיומי דשלמה: פקודא
 (ל"ד) בחר דא לקרבא שתי
 הלחם, הדי אוקימנא שתי
 הלחם, תרתי שכינתי עילא ותתא
 ואתחכרן כחדא, לגביהון תרין נהמי
 בשבת, מזוגא דחד תרין דעילא
 ותתא. ועל דא כתיב שני העמר
 לאחד, לאחד וראי. לאתיחדא
 באתר חד לההוא דאקרי אחד.
 ומאן איהו. הקול קול יעקב, דאיהו
 ירית עילא ותתא תרין נהמי כחדא,
 וכגין דשבת איהו רזא דעילא ותתא,
 וכלא איהו שבת (אתקריבו) תרין
 נהמי. ע"כ:

פקודא בחר דא להסדיר לחם
 ולכונה, להקריב עמר,
 דכתיב ועשיתם ביום הניפכם את
 העמר כבש תמים לעולה, וכן
 בשבועות להקריב שתי הלחם,
 והכי בכל יומין טבין להקריב קרבן
 דמוספין. אלא וראי בכל יומא
 דמועדייהו צריך לקרבא קרבנא
 דיליה, וצריך לקרבא עליה תוספת
 דאית ליה, כגון תוספת כתובתה
 ומתנתא דאוסיה חתן לכלה, ושבת
 מלכתא דאיהו בלה, בשבתות
 ובכל יומין טבין צריכה תוספת.
 דאינון מוספין דקרבנין, ומתנתא
 דאינון מתנות כהונה. ובשבועות

דאיהו

ליה בר יחידא, אתא לזווגא ליה
 במטרוניתא עלאה, מאי עבדת
 אמיה, כל ההוא ליליא עאלת לבי
 גיגוהי, אפיקת עטרא עלאה
 בשבעין (דל"ח ע"ב) אבני יקר סחרנהא
 ואעטרת ליה, אפיקת לבושין דמילת
 ואלבישת ליה, ואתקנת ליה בתקני
 דמלכין. לבתר עאלת לבי כלה,
 חמאת עולימתהא דקא מתקני
 עטרהא ולבושהא ותכשיטה.
 לתקני לה, אמרה לון היא
 אתקנית בי טבילה, אתר דמיין
 נבעין וכל ריחין ובוסמין סוחרני
 אינון מיין, לדכאה לבלתי, ליתי
 כלתי מטרוניתא דברי ועולימתהא,
 ויתדכון בההוא אתר דאתקנית,
 בההוא בי טבילה דמיין נבעין
 דעמי, לבתר תקינו לה בתכשיטהא,
 אלבישו לה לבושהא, אעטרו לה
 בעטרהא. למחר כד ייתי ברי
 לאזרווגא במטרוניתא, יתקין
 היכלא לכלהו וישתכח מדוריה
 בכו כחדא. כך מלכא קדישא
 ומטרוניתא וחברייא כהאי גווגא
 ואימא עלאה דמתקנת כלא.
 אשתבח דמלכא עלאה ומטרוניתא
 וחברייא מדוריהון כחדא, ולא
 מתפרשין לעלמין הדא היא דכתיב
 (תקלים ט"ו) "מי יגור באהלך ונומר
 הולך תמים ופועל צדק. מאן הוא

דאיהו מתן תורה, דאתייהיבו תרין
 לוחין דאורייתא מסטרא דאילנא
 דחיי, צריך לקרבא לגבייהו שתי
 הלחם דאינון ה"ה (דתרין יומין
 דשבעות אינון י"ו, צריך לקרבא
 לגבייהו שתי הלחם דאינון ה"ה).
 דהא אידהו נהמא דאורייתא
 דאתמר ביה (מג"ו ט) לכו לחמו
 בלחמי ה"ה מן המוציא לחם מן
 הארץ. והאי איהו מאכל אדם
 דאיהו יוד הא ואו הא.
 (כמרכ"ו ט) זאת התורה אדם.
 (ויקרא ח') אדם כי יקריב מכם קרבן
 ליי. עומר שעורין מאכל בעין
 דאינון חיות הקדש, דמנהון צריך
 לקרבא הדא הוא דכתיב מן
 הבהמה. אלים מנגחים במתניתין
 באלין פשטין, מן הבקר פרים
 מנגחים במתניתין בתוקפא יתיר,
 ומן הצאן, שאר עמא קרבנא דילהון
 צלותין ועלייהו אתמר (יחזקאל ל"ה)
 ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.
 דמארי קבלה ומארי מדות אינון
 מסטר דאילנא דחיי. שאר עמא
 מסטרא דאילנא דטוב ודע איסור
 והתר. ובגין דא מן הבהמה מאכל
 דילהון עמר לחם שעורים, (רות ג)
 וימד שש שעורים וישת עליה,
 אורייתא דבעל פה דשירת סדרי
 משנה. אבל אלין דאילנא דחיי

פועל צדק, אלה אלין אינון דאינון אדם, אורייתא דילהון דמתקני למטרוניתא בתכשיטהא בלבושהא בעטרהא. וכל חד חד פועל צדק אקרי. אמר רבי חי"א אלמלא לא זכינא בעלמא אלה למשמע מלין אלין די זכארה חולקיהון דאינון דמשתדלי

באורייתא וידעין ארחוי דמלכא קדישא, דרעותא דילהון באורייתא עליהו כתיב (ס"ג פ"ב) כי כי חשק ואפלטתו וכתוב אחלצהו ואכבדהו ו

בחדש השביעי באחד לחדש. רבי יצחק פתח (ס"ג פ"ב) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. זכאין אינון ישראל דקדשא בריך הוא קריב לון לגביה מן כל אומין עובדי עבודה זרה ואתרעי ברו, ומאתר רחיקא קריב לון לגביה דרא הוא דכתיב (יסו"ט כ"ד) ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר יי אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, לאחוארה דהא מאתר רחיקא אתרעי ברו וקריב לון לגביה וכתיב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגומר. הני קראי אית לאסתכלא בהווכי כל ישראל לא הוו ידעי דא וכל שכן יהושע. אלא אורייתא כלה סתים וגלייא, כמה דשמא קדישא סתים וגלייא, בגין דאורייתא כלה

בחדש השביעי באחד לחדש. וגומר. פקודא (מ"ב) דא לתקוע שופר בראש השנה, דהוא יומא דדינא לעלמא כמרה דאוקימנא והא אוקמוה דכתיב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו והא אתמר. דהני אירו יומא דסיהרא אתכפי ביה, וקאים עלמא בדינא. בגין דההוא מקטרגא חפי וכפי ואנעל פתחא על מלכא, אתר דדינא שרייא למתבע דינא על עלמא. ואי תימא איך אתייהיב ליה רשו לההוא מקטרג לחפארה ולמתבע דינא. אלא ודאי בידא דהאי מקטרגא שוי קדשא בריך הוא למתבע דינא על כל עלמא ושוי ליה יומא ידיעא למתבע קמיה כל דינין דעלמא דהא קדשא בריך הוא עכד ליה

שמיא קדישא הוה, ועל דא
 איהו סתים וגלייא • אי ישראל
 (דצ"ט ע"ב) ויהושע הוה ידעי, אמאי
 כתיב כה אמר יי • אלא ודאי
 סתימא דמלה, טיבו סגי עבד
 קדשא כריך הוא בישראל, דאתרעי
 כהו באבהתא ועביד לון דתיבא
 קדישא עלאה ליקריה, ואפיק לון
 מגו נהרא עלאה יקריא קדישא
 בוצינא דכל בוצינא, בגין דיתעטר
 בהו • הדא הוא דכתיב כה אמר
 יי בעבר הנהר ישבו אבותיכם
 מעולם • הנהר ההוה נהר
 דאשתמודע ואתיידע • מעולם,
 מאי קא בעי הבא אלא לאחואה
 חכמתא, מעבר הנהר מעולם, אלא
 ההוא נהר עולם אקרי, ועל דא
 בעבר הנהר ישבו אבותיכם
 מעולם, לאחואה טיבו וקשוט
 דעבד קדשא כריך הוא לישראל
 ואקח את אביכם את אברהם
 מעבר הנהר, מאי קא מיירי • אלא
 אברהם לא אתדבק ביה כההוא
 נהר כמו יצחק דאתדבק ביה
 בקטריה לאתתקפא • תא חזי
 האי נהר אף על גב דלאו איהו
 דינא, דינין נפקי מסטריה ואתתקפו
 ביה • וכד יצחק אתתקף (בדינו)
 בבנו, כדין עלאין ותתאין מתכנפי
 לדינא, וכרסייא דדינא אתתקן

ושני ליה קמיה, למהוי דחילו
 דקדשא כריך הוא סלקא ושרייא
 על כלא • ורוזא דא (קבלת ג')
 והאלהים עשה שיראו מלפניו •
 מאי עשה, עשה להאי מקטרגא
 ואתקין ליה קמיה, למהוי סייפא
 שננא על כל עלמא • וכל דא
 בגין דידחלון מקמי קדשא כריך
 הוא כלא, ודא איהו סנטריא •
 דתבע חובי בני נשא ותבע דינא,
 ותפיס בני נשא וקטיל לון ואלקי
 לון • כלא כמה דנפיק מן דינא •
 כגוונא דההוא ממונה בית דין
 דלתתא, דאתייהב ליה רשו
 לאדכרא קמי בי דינא • פלוני
 עבד כך ופלוני עבד על כך •
 ולמתבע עליהו דינא • ותנן רשו
 אתייהב לההוא ממונה בית דין,
 לאנעלא על בי דינא פתחא, עד
 דיגזרון דינא על כל מה דאיהו
 יתבע ולית רשו לבית דין לדחייא
 ליה • בגין (ישעיה ס"ב) כי אני יי
 אוהב משפט, ואיהו בעי דעלמא
 יתקיים בדינא, ולמנדע דאית דין
 ואית דין • כהאי גוונא שוי קדשא
 כריך הוא קמיה להאי, דאיהו
 יתבע דינא קמי מלכא על כל
 בני עלמא • ובהאי יומא אתייהב
 ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא,
 וסיהרא אתחפייא לגו, עד דיתגזר

ומלכא קדישא יתיב על כרסייא
 דדינא ודאין עלמא, כדן תקעו
 בחדש שופר בכסה ליום חגנו
 זכאין אינון ישראל דידעין לסלקא
 כרסייא דדינא ולתקנא כרסייא
 דרחמי, וכמה בשופר רבי אבא
 הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אמר
 ליה הא זמנין סגיאין שאילגא על
 האי שופר מאי קא מיירי, ועד כאן
 לא אתיישבנא ביה אמר ליה
 ודאי האי הוא ברירא דמלך,
 דישראל בעיין ביומא דדינא
 (כ"ה דא) שופר ולא קרן, כגין דקרן
 הוה אתיידע באן ארתר איהו,
 ולא תדבקא דינא לא בעינא אבל
 הא תנינן במילין ובעובדא, בעינן
 לאחזאה ולא תערא מילין סתימין
 תא חזי כד ההוא שופר עלאה
 דנהירו דכלא ביה אסתלק, ולג
 גהיר לבנין, כדן דינא אאתער
 וכרסוון אתתקנו לבי דינא, ודא
 שופר אילו דיצחק יצחקי, תיקפיה
 (דף צ"ט ע"ב) דיצחק תוישבחתיה
 דאבהו, כד אסתלק ההוא שופר
 גדול דלא ינקא לבנין, כדן יצחק
 אתתקף ואתתקן לדינא בעלמא
 וכד אתער האי שופר ובני נשא
 תייבין מחטאיהוון, בעיין לנגדא
 קול שופר מתתא, ורהווא קלא

דינא על כל בני עלמא • ואף על
 גב דכלא אתגלי קמי קדשא בריך
 הוא, לא בעי אלא כדינא • כלא
 כגוונא חדא עילא ותתא, אתקין
 כרסייא דדינא ברה"א יומא,
 וסנטירא אתא ותבע דינא על
 כל עובדי בני עלמא, כל חד וחד
 כפום ארחוי וכפום מה דעבד,
 וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי
 בני עלמא • ואלין אינון עיני יי
 דאינון משטטי בכל עלמא, וכמה
 אינון עיני יי דלית לון חושבנא
 דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא,
 וחמאן כל עובדי בני עלמא • ווי
 לאינון דלא משגיחין ולא מסתכלין
 בעובדיהוון, דהא לגבייהו קיימין
 אלין סהדי מלכא, ומשגיחין וחמאן
 כל מה דאינון עבדין וקאמרי,
 דהא אינון סלקי וסהדי קמי
 מלכא • והאי סנטירא קאים קמי
 מלכא ותבע דינא, פלוני עבד
 דינא, פלוני עבד כן, והא דהבא
 סהדי • ועד דקדשא בריך הוא
 לא שאיל לון, לית לון רשו
 לאסרהדא • כדן אינון סהדי
 סהדותא, וכלא אכתוב קמי מלכא
 בפתקא בכי מלכא אית חד היכלא,
 היכלא דא מלייא אשא חוורא,
 והאי אשא מתגלגלא (ה) בפלקא

וליהט

סדיק (א) סידרא כנגלל ענין י' פ"ט

סליק לעילא, כד"ן אתער שופרא
 אחרא עלאה, ואתער רחמי
 ואסתלק דינא, ובעינן לאחזאה
 עוכדא בשופר, לאתערא שופרא
 אחרא, ולאפקא בהאי שופר לתתא
 אינון קלי, לאחזאה דכל אינון
 קלין דלעילא דכלילין כלהו כההוא
 שופר עלאה יתערון לנפקא, ובהני
 קלין דלתתא יתבין ישראל חילא
 (לרחמי מתתא ואתער שופר גדול)
 לעילא. ועל דא בעינן לזמנא
 שופר ביומא דא ולסדרא קלין
 לכוונא ביה, בגין לאתערא שופר
 אחרא דביה כלילין קלי לעילא
 (ולסדרא קלין בשופר)

סדרא קדמאה קליא נפיק
 ומתעטר לעילא, סליק
 רקיעין ואתבקע בין טירי רמא,
 ומטי לגביה דאברהם ושרייא
 ברישיה, ואתעטר ואתער הוא
 ואתקין לכרסייה. ובספריה
 דאגדתא תנינן בשעתא דההוא
 קלא קדמאה סליק, אתער ואתעטר
 אברהם ואתקין לכרסייה, פקדין
 עליה אבא ואימא אדהבי סלקא
 תנינא תקיפא לתברא רתוקפי
 רוגזין, ודא סדרא תנינא, ההוא
 קלא תבירא בתוקפוי, וכדין סלקא
 וכל דינין דיתערון (ע"פ דאתערען)
 קמיה אתברו, עד דסליק לאתריה

וליהט שביבין, ורהאי לא פסיק
 לעלמין. לנו האי היכלא אית
 היכלא אחרא מלייא אשא אכמא
 דלא פסיק לעלמין, תדין סופרין
 קיימין תדיר קמי מלכא בשעתא
 דדינא, סהדין כל סהדי קמי מלכא.
 אינון סהדין (ע"פ סופרין) נטלין
 מההוא פלקא דאשא חוורא,
 וכתבי עליה כההוא אשא אכמא.
 וכדין מלכא אחמיין דינא עד
 זמנא ידיעא, דילמא בין כך יהדרון
 בתשובה. אי יהדרון, פרתקין
 נקרעין, ואי לאו מלכא יתיב וכל
 אינון דבי זכירתא קיימי קמיה,
 כרוזא קם וכרוז פלוני עבר כך
 מאן יוליף עליה זכות. אי אית
 מאן דיוליף עליה זכות יאות. ואי
 לאו הא אתמסר לסנטרא. וכלא
 ידע קדשא בריך הוא, ואמאי
 אצטריך לכל דא, אלא בגין דלא
 יהא פטרא דפוימא לבני עלמא,
 לאחזאה דכלא עביר בארחקשוט,
 וניחא קמיה מאן דאשתויב מן
 דיניה. ואי תימא מנלן, דהאי
 אתמסר לחכימין. ואפילו למאן
 דלא ידעי, מאן דבעי לאסתכלא
 ישגח כמה דאיהו באתגלייא, וידע
 כמה דאיהו בסתרא דהא כלא
 כגוונא חדא, כל מה דפקיד קדשא
 בריך הוא בארעא, כלא איהו

דיצחק כיון דיצחק אתער וחמי
לאברהם מתקן לכרס"א לקיימא
קמיה ברין אתכפ"א ותבר הוקפא
קשי"א ובהאי בעי מאן דתקע
לכוונא לבא ורעותא, בגין לתברא
חילא ותוקפא דדינא קשי"א .
הדא הוא דכתיב (תהלים פ"ט) אשרי
העם יודעי תרועה . (6) יודעי
תרועה ודאי סדרא תליתאה קלא
נפיק וסליק ובקע כל אינון רקיעין
ורחמי מתערין, ומטי ההוא קלא
לרישיה דיעקב ויעקב אתער וחמי
(ד"ק ע"א) לאברהם מתתקן בגיסא
אחרא, ברין אחרון תרווייהו ביה
ביצחק, דא מהאי סטרא ודא מהאי
סטרא ולא יכלין תוקפוי לנפקא
לבר . והני תלתא סדרין כלרו
סדרא חד סדרא אחרא קלא נפיק
וסליק, ונטיל לאברהם מאתריה
ונגיר ליה לתתא לאתר דתיקפיהו
דיצחק שריין, וקיימן ליה לאברהם
בגווייהו . סדרא תניינא נפיק קלא
תבירא, לא תקיפא בקרמאה, לא
דחליש ההוא קלא דתקע, אלא
דההוא קלא לאו איהו לגבי יצחק
בקרמיתא, דתמן תוקפא תקיפא
שרי"א, אלא לגבי אינון בי דינא
דלתתא דאינון רפויין יתיר, וכלהו

כגוונא דלעילא . יומא דראש
השנה איהו יומא דדינא, ומלכא
יתיב בכרס"א דדינא, סנטירא קא
אתי וחפי פתחא דמלכא ורתבע
דינא . ואף על גב דקדשא בריך
הוא רחיס ליה לדינא כמה דאת
אמר (ישעיה ס"א) כי אני יי אורחב
משפט . נצחרחמו דבנוי לרחימו
דינא, ובשעתא דסנטירא קס
למטען מילין עליירו . (7) פקיד
למתקע בשופר, בגין לאתערי
רחמי מתתא לעילא בההוא שופר,
סלקא ההוא קלא כלילא באשא
ורוחא ומיא, ואתעביד מנייהו קלא
חדא, ואתער קלא אחרא לעילא .
כד ההוא קלא אתער מעילא
ומתתא, ברין כל טענות דקלא
טעין ההוא מקטרנא מתערבבי .
(8) ביומא דראש השנה נפיק
יצחק בלחודו, וקר לעשו לאטעמא
ליה תבשילין רכל עלמא, כל חד
כפוס ארחוי . דהא בההיא שעתא
(כראשית כ"ז) ותכהן עיניו מראות,
דנפיק מניה מאן דאחשך אפי
ברין, ואתפרש ושכיב על ערסיה
דדינא, וקר לעשו ואמר וצידה
לי צידה ועשרה לי מטעמים
והביאה לי . ורבקה אמרה אל

חמאן

1) כל המכיר יודע מלפני יורע כהם שר' של כהם וסכניס כנ"ס פ' פקודי ור"ל קרמ"א (כ) כל זכ' סידך לפרח חולרות . ועיר
ענין כהם כפרת כהם ד"ל ע"כ : (ב) משמע שם מטעם בשמי דתקע ועשו סיס כר"ם ילל כן אמרו'ל אלא כסח חים וכן ס'תת
לסר"א כפר"א ויע' : א"ס (אח' לק"מ דל"א ח"ירי בגמ' כלל מ"ד) :

יעקב בנה רחמא דנפשה, בנה
 רחמא דאתמסר לה מיומא
 דאתברי עלמא. ופקידת
 ליה לאתעדא אירו באינון
 מטעמים דיליה. ויעקב אתער
 מתתא מתלבש בצלותין ובעותין,
 והקול קול יעקב כההוא שופר דקא
 סליק, ואתער יעקב לגביה ואתקריב
 בהדיה, ויגש לו ויאבל ואתכליל
 דא ברא. כיון דאתכליל בהדיה,
 (בראשית קמ"ב ב') ויבא לו יין, דא יין
 דמנטרא, יין דהוא חידו דלבא הוא
 דעלמא דאתי, כדן וירח את ריח
 כגדיו, צלותין דסלקין ובעותין
 ויברכהו. נח רוגזא וחדו לבא
 וכלא אירו רחמי. כיון דאידרו
 אתכליל ביעקב, כל אינון חילין
 ותיקפין וריגזין דהוו זמינין אתבררו
 ולא אשתכחו תמן, וישראל נפקין
 מן דינא בחדוה ובברכאן. ויהי
 אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק
 אביו ביומא דא בחדוה ובברכאן
 עלאין, ועשו בא מצידו טעין טועני
 מעוברי דעלמא. ויעש גם הוא
 מטעמים. חריר לישניה למטען
 טענות. אתקין סהדי, ויבא לאביו
 ויאמר יקום אבי, יתער בדינו
 ויאבל כמרה עובדין בישין דכל
 עלמא דקא אשבתנא. ויחדר יצחק
 חררה גדולה עד מאד, דהא לא

חמאן לאברהם לגבייהו ואתכפיין
 קמיה. אדהכי סדרה תליתאה
 קלא נפיק וסליק ואתעטר ברישיה
 דיעקב, ונגיד ליה לתתא לההיא
 אתר דאינון גבוראן שריין וקאים
 לקבלייהו. אברהם מהאי סטרא
 ויעקב מהאי סטרא ואינון
 באמצעיתא, כדן אתכפיין כלרו
 ומשתכחין (ס"ט) ומשתכחי באתריהו
 והני כלו סדרא אחרא תנייגא.
 סדרא בתרארה דבעינא לסלקא
 לון לאתרייהו, וליישבא (ס"ט)
 גליישרא) בנייהו ליצחק כמלקדמין,
 כגין דהאי בעי ליישרה ליה
 באתריה, ולא יפוק בתוקפוי לבר,
 כדן דינין כלרו אתכפיין ורחמין
 אתערו. על דא בעאן לכוונא לבא
 ורעותא בהני קלי, ולמהדר
 בתוכתא קמי מאריהון. כדן בד
 ישראל מתקני ומסררי קלין
 ברעותא דלכא ברקא יאות
 בשופרא דא, אהדר ההוא שופר
 עלאה, וכד אהדר מעטרא ליה
 ליעקב ואתתקן כלא. וכרסייה
 אחרא רמיו, וכדן חידו אשתכח
 בכלא, וקדשא בריך הוא מרחם
 על עלמא. זכאה חולקיהון
 דישראל דידעין לנגדא ולאמשבא
 (ד"ק ע"ט) למאריהון מרינא לרחמי,
 ולתקנא כלוהו עלמין על ידיהו.

תא חזי לקביל דא תלתא ספרין פתיחין ביומא דא, וכמה דרחמין מתערין ודיגין קשיין ארתכפיין ועאלין לדוכתייהו, כך הוא לתתא כגוונא דלעילא, דיגין קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא, ומאן אינון, אלין אינון רשעים גמורים דאינון דיגין קשיין דארתכפיין ואתעברו מעלמא, ועל דא נכתבים ונחתמים וכולי. אמר רבי אבהו ודאי דא הוא כרידא דמלה כריד דחמנא דשאלנא ורווחנא בהני מילי. אמר רבי יהודה כתיב זכרון תרועה, וזכרון עבדיגין לבוונא לבא ורעותא, ישראל עבדיגין זכרון לתתא, במה, בעובדא. כגין דיתער מלה כההוא גוונא לעילא: (כ) אמר רבי אלעזר כתיב (תהלים פ"ה) בכסה ליום חגנו דאתכסייא ביה סיהרא, והיך אתכסייא. אלא כד קיימא עיבא ושמשא לא נהיר, כדין סיהרא אתכסייא ולא נהיר, ועל דא מקמי עיבא שמשא לא נהיר, כל שכן סיהרא דאתכסייא ולא נהיר, ועל דא בכסה ליום חגנו, כההוא דאתכסייא סיהרא, ובמה נהיר, בלא כתיובתא ובקל שופרא דכתיב

יביל לאתפרשא מכללא דיעקב דאירו כחדה. ויאמר מי איפה הוא הצד ציד, בכמה צלותין ובעותין, ואוכל מכל בטרם תבא ואברכהו גם ברוך יהיה, בשמוע עשו את דברי יצחק אביו ויצעק צעקה וגומר. דחמי דהא צידו לא הוה כלום. עד לבתר דאמר ליה הנה משמני הארץ יהיה וגומר. אלין תקיפין ואכלוסין דשאר עמין, ודא קשייא ליה מכללא, וישטום עשו ליעקב למיזל אבתריה ולקטרגא ליה תדיר, ויעקב אזיל באינון יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים עריק לאשתזבא מניה, תב כתיובתא, שוי גרמיה (ה) כתעניתא, עד דאתיראש השנה ויום הכפורים, כדין ידעי ישראל דעשו בא ועמו ארבע מאות איש, כלרוו מקטרגי זמינין לקטרגא לון, מיד ויירא יעקב מאד ויצר לו, ואסגי בצלותין ובעותין. (כאשית ל"ב) ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי וגומר. עד דנטיל עיטא ואמר, כי אמר אברהם פניו כמנחה ההולכת לפני ויקח מן הבא בידו מנחה וגומר, עזים מאתים ותישים עשרים

אשרי

וגומר

(א) כתיב כגילויין ויסר מוסר'ו וז"ל מלוס לסתענית כ"י ימים אלו ססס דיגין דחשיכס עלאס ער"ס וזין הלויי רק מאכילס ושקיס כיוס ולא כלילס. וססוד ער"ס זין כו לא אכילס ולא שקיס וכיו"ס סס סקנלס איר סכיס לנמרי ולכן ססי כלילס אכור ססענין וסומריס כסמלוי כקיל רס כו לילס כיוס יאיר עכ"ל סר"ס: (כ) כחכ סרמר"ל מכלן סלסיר סוונג כר"ס וק ססי כר"ס סקקוד סרס. וסריב כסס ס"י סרד דעכילת מלוס סיסם דמוסרס ועוד דסקקוד ר"ל נבור. עליס סקלר כסו סרסר"י וכסעכרס כליל מילאי ר"ס ע"ס סל"ס ס' ססס"א סרמ"י (אח"ק' עלוי סלס ססוי על כס סכ סכ"ס מס"ק דכסח ק"י וכן סק' סססרוריס על סכ"ס ס' סל"י):

(6) אשרי העם יודעי תרועה, כד"ן יי באור פניך יהלכון. תא חזי בהאי יומא אתכסייא סיהרא, ולא נהיר עד בעשור לחדש, דישראל תייבין כלרו. בתיובתא שלימתא, ואימא עלאה תאבדת ונהררת לה, והאי יומא נהירו דאימא נטלא, ואשתבח חידו בכלא וער דא כתיב יום הכפורים הוא. יום כפור מבעי ליה, מאן יום הכפורים, אלא בגין דתרי נהורין נהרן בחד. בוצינא עלאה נהיר לבוצינא תתאה, ובהאי יומא (7) מנהורא עלאה נהיר, ולא מנהורא דשמשא, ובגין כך בכסה ליום חגנו כתיב. (8) רבי אבא שלח ליה לרבי שמעון אמר אימתי זווגא דכנסת ישראל במלכא קדישא, שלח ליה (9) (כרמית >) וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה, אתרגיש רבי אבא ארים קליה בכה ואמר, רבי בוצינא קדישא ווי ווי לעלמא בד תפוק מניה, ווי לדרא דירהון בעלמא בד תסתלק מנהורן

וישתארו יתמין מינך אמר ליה רבי חייא לרבי אבא האי דשלח לקבלך מאי קאמר, אמר ודאי לאו זווגא דמלכא במטרוניתא אלא בזמנא דנהרא מאבא עלאה, וכד אתנהרא מניה קרינן לה קדש, דהא מבי אבא נטלא האי, וכד"ן מזדווגי כחדא, בגין דמלכא קדש אקרי דכתיב קדש

(5) כ"ו זס חמלק כפרסח כמעליחך וכל ענין החקיעים: (6) כל שכל חיקינא דרחל אז מן אימא שלא טל ירי"א ועיין כבוונות ר"ס י"א ס"ב: (7) עיין בפירוש רמב"ם מסמ"ק שער ח' פ' כ"ח: (8) עיין לפירוש וירא:

(י"מ"ו כ') קדש ישראל ליי דנטיל מאתר דאקרי קדש כרין אהותי בת
אבי היא אך לא בת אמי, דהא מבי אבא שמא דא ולא מבי אימא,
ועל דא ותהי לי לאשה, לאזרווגא כחדא בזמנא דא ולא בזמנא אחרא,
בזמנא דנטלא מבי אבא, ולא בזמנא דנטלא מבי אימא, ויום הכפורים
אזכח דתשמיש המטה אסור, בגין (פ) דזווגא לא אשתכח, דהא מבי
אימא נטלא ולא מבי אבא. אמר רבי חייא ודאי זכאה דרא דרבי
שמעון שארי בגווייה, זכאין אינון דקיימין קמיה כל יומי. אמר רבי
אבא בראש השנה נכרא אדם, וקאים כדינא קמי מאריה ותב בתויבתא,
(ד"א ע"ה) וקביל ליה קדשא בריך הוא, אמר ליה אדם, אנת תהא סימנא
לבגיה לדרי דרין, בהאי יומא קיימין כדינא, ואי יתובון אנן. אקבל
לון, ואיקום מכרסייא דדינא ואתקיים על כרסייא דרחמי וארחם עליהו
ודוד אמר (תהלים ק"ד) אהבתי כי ישמעני את קולי תחנוני ועל דא כתיב
(ס"ק ל') כי עמך הסליחה למען תורא. וכתיב (ס"ט ל"ו) כי עמך מקור
חיים באורך נראה אור:

אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא מקרא קדש יהיה
לכם. רבי חייא פתח (ס"ט ל"ז) לרוד משכיל אשרי נשוי פשע

כסוי חטאה. לרוד משכיל, הא תנינן בעשרה זיני זמרא אתקרי
(כ"ה אתתקן) ספר תהלים. בנצוח:

רעיא מה מנא

פקודא (מ"ג) דאלאתענאה ביומא
דכפירי, לאכנעא גופא
ונפשא ברוח דחמשה ענויין,
דחמשה דרגין דיומא דכפורי, דהא
מקטרגא קנא אתי לאדכרה
חוביהון כמה דאתמר, וכלהו
בתיובתא שלימתא קמי אבוהון
כלא

בנגון במשכיל במכתם במזמור
בשיר באשרי בתפלה בהוראה
בהללויה ועלאה מכלהו הללויה
והא אוקמוה. הכא משכיל אתריה
ידע, מהו משכיל, מייא דאחכימו
לאינון דשרתו להו, דהוה אתר
(פ"ה דמשתדלין בהווא אתר)
דאקרי משכיל כמה דאת אמר
משכיל

(א) הוקם להרמ"ל בדפוס פתח ט"ו כ' אמרו שבו"ס כ' או סוף וזינא דילא ותי' וז"ל ולא פליגי אלא תחכ כיוסף שמוס כתיב
יבא ביישך טים הללוים דלכא עב"ל ויחי מיכן ואבשר שרלח שבי"ס או מקבלת תוחם סב כ"סירח וגם נכנסים כ"סירח ע"ל
חכ"ד ס"מ פנימיים דתימא ולוח יקרא בשם זינ' ועוד כ"הא שכל סיר זינ' סוף כ"סוס סגבורם וכי"ס"כ כעט חטילם סוף מקבלת ס"ג
מקרי קים ע"ל אימא וגם חכ"ס מסור ס קולות סכמיית ס"ס מנון א"ויל עילאין וכו' כקוף זינ' ולפי שאינו ע"ל ז"ל אלא כפי רוחניות
לס לכדס, ככ' יקרא וזינא ד"ה אכל כעלרת או סוף זינ' גמור וז"ל סס סוף זינא דגופא כירוש ר"ל סוף לכו סעלין זינא דכלא ס'
דח"ו משא"כ קירם סרמ"ו

(משנא י"ז) משכיל על דבר ימצא | כלא כמה דארמור בכסה
 טוב • ובגין דאקרי הכי, תליה • דוכתי : ע"כ •
 ביה סליחה, חירו דחורין הדא הוא פקודה מ"ד למפלח כהנא וכו' ק"ג ט' •
 דכתיב אשרי נשוי פשע כסוי חטאה • מאי כסוי חטאה, הא אוקמוה
 דהוא כסי מבני נשא ההוא חטאה דחב לקדשא בריך הוא • ואודי
 קמי קדשא בריך הוא • אבל תא חוי כד בר נש (6) חטי וחב
 זמנא חדא ותרין ותלתא, ולא אהדר ביה, הא חובוי באתגלייא אינון,
 ומפרסמי לון לעילא ומפרסמי לון לתתא, וכרוזי אזלין קמיה
 ומכרוזי אסתלקו מסחרניה דפלנייא, גויף הוא סמאריה, גויף
 הוא לעילא גויף הוא לתתא, ווי ליה דפגים דיוקנא דמאריה,
 ווי ליה דלא חייש ליקרא דמאריה, קדשא בריך הוא גלי חוביה
 לעילא הדא הוא דכתיב (איוב כ) יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה
 לו • וכד בר נש אזיל באורחא דמאריה ואשתדרל בפולחניה,
 ואודמן ליה חטאה חד, כלא מכסין עלוי עלאין ותתאין, דא אקרי
 כסוי חטאה • אמר ליה רבי אבא עד כען לא מטית לעקרא דמלה •
 ושפיר קאמרת • והאי דקאמרו חברי'א שפיר • אבל אי הכי מכוסה
 חטאה מבעי ליה, מהו כסוי חטאה • אלא • תרי מלי דחכמתא אית
 ביה, ותרווייהו הכי, חד כמה דתנינן דעובדין טבין דבר נש עביד בהאי
 עלמא, עבדין ליה בההוא עלמא לבושא יקרא עלאה לאתלבשא
 בהו • וכד בר נש אתקין עובדין טבין, ונכרין עליה עובדין בישין, ואשגח
 ביה קדשא בריך הוא, ועובדוי בישין סגיאין, ואיהו רשע דאשתבח
 חטאה קמי מאריה, ותוהא על אינון טבאן דעבד בקדמיתא, דהא
 אתאביד הוא מכלא מהאי עלמא ומעלמא דאתי • מה עביד קדשא
 בריך הוא מאינון טבאן דעביד האי חטאה בקדמיתא • אלא קדשא
 בריך הוא אף על גב דההוא רשע חטאה אתאביד • אינון טבאן
 וחיינן לא אתאבידו • אית צדיק דאזיל בארחוי דמלכא עלאה, ואתקין
 רבושוי

(6) אמר בן דאזיל עבר ארס עבירי ס"א סוחלין לו כ' מ"ג ב' מ"ל ד' א"ל וזו כדאם סתך לחא דאמר יב סניא כין שכבר ארס וכו'
 רבנא כס כעשיה לו כסיח וקס לים באין מספיקין וכו' ולמה ימחלו לו עד ג"ח וכדאם דפא דרב סוגא איירי כעוטה חסיכס כפנט סא'
 ואח"ך חסא על חסיכמו וחזר לחטיא וזהו וסנא כס שוכר עבד כח אכל ססיו דסוחלין איירי כעסס חסיכס כין כל עכירה ועכירה
 אכל כסאד ועבר לא זוכר שכר ככאל כס ושעסס חסיכס אף מאמריכי חיו כחוטא ג"ס כלי חסיכס כלל וככ"א מסנ"ס אר שכר חטא
 ואס"ס לא כמע ו"ש חטי ופס אידיס שמחסיין ומחסינו לאונתו מאס"כ מי אס"י וכו' וכו' רטי כעין א' ככל פטס א"ס נש פטס כסוי
 חטאס דסוף שוב סלג אר • סרס"ז

לבושוי מעובדוי • ועד לא אשלים לבושוי אסתלק, קדשא כריך הוא
אשלים ליה מאינן עובדין דעבד (ס"א דאביד) האי רשע חטאה, ואשלים
לבושוי לאתתקנא בהו בההוא עלמא הדא הוא דכתיב (ע"כ כ"ו) יבין
וצדיק ילבש, ההוא חטאה (ב) אתקין, וצדיק אתחפי כמה דאיהו תקין
הדא הוא דכתיב כסוי חטאה, כסוי הוא מידא דחטאה, אתחפי
מהטאה, ועל דא לא כתיב מכוסה אלא כסוי • וחד דאתחפי ההוא
חטאה דהאי זכאה באינון דאקרון מצולות ים, דהא מאן דנפיל
במצולות ים לא אשתבח לעלמין, בגין דמיין חפין עליהו (מאן מצולות
ים) כמה דאת אמר (מ"ב ו') ותשליך (דק"א ע"ב) במצולות ים כר
חטאתם • מאן מצולות ים, אלא דא יקרא הוא והא אוקמיה רבי
שמעון ואמר, כל אינון דאתו מסטרא תקיפא, ואתאחדו בזיגין בישין
בבתרין תתאין, כגון עזאזל ביומא דכפורי, דא אקרי מצולות ים,
(כ) כזפטא דכספא כד בחנין ליה בנידא הדא הוא דכתיב הגוסיגים
מכסף, כך האי מאינון מצולות ים הוא, ומצולות ים אקרי, מצולות מההוא
ים קדישא, מצולות זוהמא דכספא, ועל דא כל אינון חטאין דישראל
שריין לגויה, (ס"א לגביה) והוא קביל לון וישתאבון בגויה • מאי טעמא,
בגין דאיהו חטאה אקרי, מאי חטאה, גרעונא • ועל דא הוא גרעונא
דכלא, ונטל גרעונא דגופא ורנפשא • בהאי יומא נחית האי מצולות
ים זוהמא (דכספא) דנפשא, ונטיל זוהמא דגופא • מאן הוא זוהמא
דגופא, דא אינון חובין דאתעבידו על ידי ריצר הרע דאקרי מזוהם
מנוול • (ג) אמר רבי יוסי תגן^ו אהרן על שני השעירים גורלות, אי הכי
יקרא הוא דעזאזל חמיתון עבדא דשרי עדבין במאריה, ארחיה דעלמא
דעבדא לא נטל אלא מה דיהיב ליה מאריה • אבל כגין דסמאל
זמין האי יומא בדילטורא, וכגין דלא יהא ליה פטרא, יהבין ליה חולקא
בהאי • והאי עדבא מגרמיה הוא דסליק ביה, דאמר רבי יהודה אמר רבי
יצחק מלה עלאה אשכחנא בערבא • ערבא דיהושע כתיב ביה (כמדבר כ"ו)
על פי הגורל, על פי הגורל ודאי, דאיהו אמר דא חולקא דיהודה דא
דבנימין וכולי, וכן בלהו • אוף הכא בין דכהנא שוי ידוי, אינון עדבין

ס"א

סרדגי

(ה) כל דאם יתיר כארע רשעים וסכין לדיק • א"ס (אח"כ דרדמו, ספר יול'ל כמנולד כס' סגולות • סא"ו) : (כ) ס"ב סכספ
(יול' ס"ב כנס יל' י' סכספ בשבתיים איתו • ככור ספרוף לנקיטו כחש וכדל ממני ספסילת) : (ג) כל דין איד' כחתי מות :
פ טיכל

מרלגי וסלקין בידי דכהנא (כ"ח) דסלקין עדבין בידי דכהנא זינין
 מרלגי מן ידו) ושארן באתרייהו דהא הוא דכתיב והשעיר אשר
 עלה עליו הגורל, עלה עליו ודאי • ולא דא כלחודו, אלא ככל זמנא
 דדילטורא זמין ואיתיהיב ליה רשותא, בעינן לשואה לקבליה כמה
 דיתעסק ושביק לון לישראל. כהאי יומא דלטורא זמין לאללא ארעא
 דהא הוא דכתיב (פיוכ ט) ויאמר יי אל השטן מאין תבא, והא
 תנינן משוש בארץ מאי הוא, אלא דהאי הוא דלטורא רבא
 מקטרגא דישראל, והא אתערנו חכרייא (דודאי) כההיא שעתא דהו
 זמינן ישראל למעבר ימא ולא תפרעא ממצראי, אמר אנא אעברנא
 בארעא קדישא וחמינא דלא אתחזון אלין למיעל בגוה, אי אנת דאין
 דינא דינייהו הבא כמצראי, מה שניין אלין מאלין, או ימותון כלרו
 כחדא, או יהדרון כלרו למצרים, ולאן אנת הוא דאמרת (כרפית ט"ו)
 ועברום וענו אותם ארבע מאות שנה, והא לא סליקו מחושבנא אלא
 דרו ולא יתיר • אמר קדשא בריך הוא מאי אעביד, אשתדלוותי
 בעינא הבא לאייתאה קרבא לקבליה, יהיבנא ליה כמה דיתעסק
 וישבוק כהו לבני, והא אשתבח במאן דיתעסק, מיד אמר ליה השמת
 לכך אל עברי איוב כי אין כמוהו בארץ, מיד פלג ליה דלטורא
 במלין, ויען השטן את יי ויאמר החנם ירא איוב אלהים • לרעיא דבעי
 לאעברא עאני בחד נהרא, אעבר זאבא לקטרגא ליה בעאניה, רעיא
 הוה חכים אמר מאי אעביד, דבעוד דאנא אעבר לטלייא יקטרג הוא
 בעאני, זקף עיניו וחמא בין עאנא חד תיישא מאלין תיישי ברה
 דהוה רב ותקיף, אמר אשרי דא לקבליה ובעוד דמקטרגי דא ברא
 אעבר לכל עאנא וישתובון מניה • כך קידשא בריך הוא אמר, ודאי
 הא תיישא חד רב ותקיף ואלים אשרי לקבליה, ובעוד דהוא ישתדל
 ביה יעברון בני ולא ישתבח קטיגורא לגבייהו • מיד ויאמר יי אל
 השטן השמת לכך, עד דקדשא בריך הוא זוג להובחדא דכתיב הנו
 בידך • בעוד דהוא אשתדל ביה, שביק לון לישראל, ולא אשתבח
 קטיגורא לגבייהו • אוף הבא יומא דלטורא זמין לאללא ארעא,
 ובעינא לשדרא לקבליה כמה דיתעסק, (כגוונא דיליה) ובעוד דאיהו
 אשתדל ביה, שביק לון לישראל ומתלא אמרי לולוזיא דכי מלכא, הב ליה

בדאי

ועיר חמרא וישבחה קמי מלכא ואי לאו יימא למלכא מלה בישא • לזמנין
נטלין לה לההיא מלה עלאי דבי מלכא ומלכא עביד דינא בגיניה • רבי
(דק"ב ע"ב) יצחק אמר לשטיא דקאים קמי מלכא, הב ליה חמרא, ולבתר
אימא ליה ואחוי ליה כל אינין טעון דעכרת וכל אינון בישין, והוי
ייתי וישבחה, ויימא דלא ישתכח בעלמא כוותך. אוף הכא הא קאים
דלטורא תדיר קמי מלכא • ישראל יהבין ליה האי דורון, ובהאי דורון
פתקא לכל בישין ולכל טעון ולכל חובין דעברו ישראל, והוא אתי
ומשבח להו לישראל, ואתעביד סניגורא עלייהו, וקדשא בריך הוא
אהדר כלא לרישא (דביש) דעמיה, בגין דכתיב (משלי כ"ה) כי נחלים
אתה חותה על ראשו • אמר רבי יוסי ווי לון לעמא דעשו בשעתא
דהאי שעיר משרדי לההוא דלטורא, ממנא דעליהו, דבגיניה אתי
לשבחא לון לישראל, וקדשא בריך הוא אהדר כל אינון חובין לרישא
דעמיה בגין דכתיב (תהלים ק"ב) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני • אמר
רבי יהודה אלמלא הוה ידעי אומות העולם מהאי שעיר, לא שבקין לון
לישראל יומא חד בעלמא • תא חזי כל ההוא יומא משתדל איהו
בההוא שעיר, ובגין כך קדשא בריך הוא מכפר להו ישראל ודכי לון
מכלא, ולא אשתכח קטגורא קמיה, לבתר הוא אתי ומשבח להו
לישראל, וכדין שאיל ליה כמה דאת אמר ויאמר יי אל השטן מאין
תבא, אתיב בתושבחתיהו דישאל, וקטיגורא אתעביד סניגורא ואזיל
ליה • כדין קדשא בריך הוא אמר לשבעין שרין דסחרין כרסיי,
חמיתון האי דילטורא היאך קאים על בני תדיר, (אסתכמו) הא שעירא
חדא ראשתכח (ס"ה אשתדר) גביה, בפתקא דכל חוביהו וכל
טעותיהו וכל מרה דחטו וחבו קמאי, והוא קביל לון, כדין אסתכמו
כלהו דיהדרון אינון חובין על עמיה • רבי אבא אמר כל אינון חובין
וחטאין מתדבקין ביה כמה דכתיב (סוכה ז') ותשליך במצולות ים כל
חטאתם, ולבתר כלהו מתהדרן ברישיהון דעמיה הדא הוה דכתיב
(ויקרא י"ז) ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה • בהאי
יומא מתעטר כהנא בעטרין עלאין, והוא קאים בין עלאי ותתא,
ומכפר עליה ועל ביתיה ועל כהני ועל מקדשא ועל ישראל כלהו •
תאנא בשעתא דעאל בדמא דפר, מכיין ברישא דמחימנותא, ואדי

באצבעיה כמה דכתיב והוזה אותו על הכפרת ולפני הכפרת, והיה עבד, (ה) בסיים בקפטיא (ס"ח בקטפא) דאצבעיה ואדי (כ) כמצליף (ג) בטיצפין דאצבעא לסטרי (ד) קפתורא, (ס"א קטעורא) אדי ואתכוון ושארין לממני אחת אחת ואחת אחת בלחודהא, אחת (תיקו' פ"ב ה) דכליל כלא אחת שכחא דכלא, אחת דכלא אהדרן לקבלה, אחת רישא דכלא לכתר אחת ואחת דאינון שריין כחדא, כרעיתא באחוותא ולא מתפרשן לעלמין. בתר דמטא להאי ואחר, דהיא אימא דכלא. מכאן שארי לממני בזווגא, ומני ואמר אחת ושתים אחת ושלוש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע בגין לאמשכא ולנגדא להאי אחת דהיא אימא (מא) עילאה, בדרגין ידיען לכתרא (ס"ה לנהרא) דאימא תתאה, ולאמשכא נהרין עמיקין מאתרייהו לכנסת ישראל ועל דא יומא דא תרין נהרין כחדא, אימא עלאה נהרא לאימא תתאה ועל דא כתיב יום הכפורים כמה דאתמר אמר רבי יצחק קפטרא חדא קשירא ברגלוי דכהנא בשעתא דהוה עאל דאי ימות התם יפקוהו מלבר, ובמה ידעי, בההוא זהוריתא אתידע ואשתמודע, כד לא יהפך גונוי. בההיא שעתא אשתמודע דכהנא אשתכח לנו כחטאה, ואי יפוק בשלם, בזהוריתא אתידע ואשתמודע דיהפך גונוי לחוור, כדן חרוותא היא בעלאי ותתאי. ואי לאו כלהו אשתכחו בצערא, והווי ידעי כלא דלא אתקבלו צלותהון. אמר רבי יהודה בין דהוה עאל, וטמטס עינוי דלא לאסתכלא כמה דלא אצטריך, והוה שמע קל גדפי כרוכבייא מזמרי ומשבחי. הוה ידע כהנא דכלא הוה כחדא ויפוק בשלם, ועם כל דא בצלותיה הוה ידע, דמלין נפקין בחדוותא ומתקבלן ומתברכן (דק"ב ע"ב) כדקא יאות, וכדן חרוותא היא בעלאי ותתאי. רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אבוי אמר ליה, האי יומא אמאי הוא כהאי אתר תלי ולא בדרגא אחרא, דיאות הוא למהוי בדרגא דמלכא שארי יתיר מכלא. אמר ליה רבי שמעון

אלעזר
 (א) טובל כדאי אצבעותיו ומטין ונוח הילחי כיה (ב) וכרס כ כיה טיכל פוק עליון דאם סאלכע יום ס מכלד כקאר חכנעו לדר הכפורה ולא על הכפורה כי לאין נופלים כה א"ת כילכ: (ג) כמה סמריס ידו וחינו מכה עד סמוריד חזכר שריכפ לסכית כי חף כחן כסויס טעובל רחשי אצבעיתיו כרס וחינו מיה סליכו מחחיל למנות החוליות עד שמעס ידו כנר טכוורו וסיינו אימרי לסטרי קפתורא כי מעס ידו לדר טכוור ומחכיון לכהחיל למנות החח וחסח וכי כמביאר (כמנדרגא כסליח כ"ד סמלקס בין סמלקס ויורד אחר למעס ויס פירושם אחרים יום פירש' יעקרי סר"ב): (ג) סרמ'ק גרים כעסין: (ד) סרמ'ק גרים קטורא ופירש מכית דסיינו סכ"ה כסילוח מכללין וסם גרים קטורא דסיינו סלכע ר"ל סתקלסית סכפית וי אחר וי אכל א"ן ל' נסטרי מחייסכת כל מנ' סר"ס וי ללו ומספניס ס"ה דריסינן כפורה סתא כפורה טעל סקרון וס' לסע"י סרמ'ו: (ס) כדתינו כרף ס"ז ע"א:

אלעזר ברי הכי הוא ודאי ויאות שאלת • תא חזי מלכא קדישא
 שביק היכליה וביתיה בידא דמטרוניתא ושבק לבנוי עמה בגין לדברא
 לון ולא לקאה לון ולמשרי בגווייהו, דאי זכאן מטרוניתא עאלת
 בחרוותא ביקרא לגבי מלכא • ואי לא זכאן, היא ואינון אתהדרו
 בגלותא, והא אוקימנא כמה דכתביב (משלי י"ט) משרד אב יכריח אם •
 וכתביב (ישעיה כ') ובפשעכם שלחה אמכם • ועל דא אית יומא חד
 בשתא לאשגחא בהו ולעיינא בהו וכד אודמן האי יומא, אמא עלאה
 דכל חירו בידהא אודמן לקבליה, לאסתכלא בהו בישרש וישרש אודרו
 בהאי יומא בכמה פולחנין בכמה צלותין בכמה ענויין, כלהו בזכותא
 כדן אודמן להו חירו מאתר דכל חירו בידהא דמטרוניתא • בני
 מלכא כנהא דאתפקרן בידהא, כלהו זכאין כלהו בלא חטאן בלא
 חובין כדן אודוונת (פ"ג) וכד אודמן האי יומא וישראל אודמנו בהאי
 יומא בכמה פולחנין בכמה צלותין בכמה ענויין, כלהו בזכותא • כדן
 אמא עלאה דכל חירו בידהא אודמנת לקבלה, לאסתכלא בהו
 בישראל, וחמאת בני מלכא כנהא (כ"ג ברה) דאתפקרן בידהא
 דמטרוניתא, כלהו בלא חטאין בלא חובין, כדן אומינא להו חירו מאתר
 דכל חירו בידהא דמטרוניתא, כדן מטרוניתא עשת לגבי מלכא כנהירו
 בחרוותא בשלימו ברעיתא, דהא רביאת בגין למלכא עלאה כדקא
 יאות • וכד האי יומא לא אשתכחו כדקא יאות, ווי לון ווי לשליחיהון,
 ווי דהא מטרוניתא אתרחקת מן מלכא, ואימא עלאה אסתלקת ולא
 נפיק מנה חירו לעלמין • זכאין אינון ישראל דקדשא בריך הוא אוליף
 לון ארחוי בגין לאשתזכא מן דינא וישתכחון זכאין קמיה דדא הוא
 דכתביב (ויקרא י"ז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם • וכתביב
 (ישעיה ל"ג) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם וגומר •
 ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגומר • רבי יוסי שאל לרבי אבא
 אמר ליה הני חמשה עשר יום, מאי קא מיירי • אמר ליה
 ודאי דזא יקרא הוא תמי חזי בין לעילא בין לתתא בר חד וחד
 בארחה נטלא, ובארחה יתבא, ובארחה אתער ועביד מרה דעביד,
 האי עשור (ה) מכנסת ישראל אינון • ויומא עשיראה קיימא • ועל דא

ט"ו ע"כ

בעשור

(ה) לא אמר חזי אלא חזיני ס' סוללות כל ס' :

(שמות י"ב) בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שֶׁה לְבֵית וְגוֹמֵר • וְהָאֵי
 יוֹמָא הוּא דִּילֵהּ, וְחַמְשָׁה יוֹמֵין אַחֲרָנִין דְּמִלְכָא הוּא • הָהוּא יוֹמָא דְאַתֵּי
 עֲלֵהּ, דְּהָא חַמְשָׁא בִּיה (ב) יְתִיב
 מִלְכָא כְּתַרְעָא • וּבְכֹל אֲתֵר
 בְּעֵשׂוֹר דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּא • חַמְשָׁה
 עֲלִייהו דְּמִלְכָא הוּא, הָהוּא יוֹמָא
 דְאַתֵּי עֲלֵה • בְּגִין כִּד חַמְשָׁה יוֹמֵין

מִירְחָא לְאוֹרִיתָא • וְאֵי תִימָא שְׁבִיעָא • בּוֹמָנָא דְתֵרִין אֲבָהִין מִשְׁתַּכְּחֵי
 בִּיה, דְּהָא מִלְכָא בְּהוּ, וּכְרִין מִתְעַטֵּר בְּכִלָּא, וְחַד מְלֵה שְׁבִיעָאָה
 וְחַמְשָׁא • תָּא חֲזֵי חַמְשָׁא דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי כְּמָה דְאַתְמֵר, וּכְרִין
 נְהִיד אֲבָא לְאַמָּא, וְאַתְנַהֲרוּ מִנָּה חַמְשֵׁין תַּרְעִין לְאַנְהָרָא לְחַמְשָׁא •
 וְאֵי תִימָא שְׁבִיעָאָה, בְּגִין דְּמִלְכָא בְּשִׁלְמוֹ דְאַבְהִין, וְעַטְרָה יִרִית
 מִשְׁבִּיעָאָה כְּמָה דְכְּתִיב (ס"ג ב') צֶאֱנֶה וְרֵאנָה בְּנוֹת צִיּוֹן, וְעַל דָּא
 בְּשִׁבְעָאָה הוּא יוֹמָא דְמַעְטְרָא מִלְכָא בְּעַטְרוֹי, וּכְרִין יִרִית מִלְכָּא
 לְאַבָּא וְאַמָּא דְּמִזְדוּגִין כְּחַדָּא • וְעַל דָּא כְּחַד תְּלִיָּא • וּבְחַמְשָׁה
 עֵשׂוֹר יוֹם • רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח (בְּמַדְבָּר כ"ח) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי (כ) מֶלֶךְ עַרְד •
 תְּגִינָן תְּלִתָּא מִתְּנֵן עֲלָאִין אֲזַדְמְנוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדִידִתְלָתָא אַחִין מִשָּׁה
 אַהֲרֹן וּמְרִים מִן בּוֹכּוֹת מִשָּׁה • עֲנֵנִי כְבוֹד בּוֹכּוֹת אַהֲרֹן • בְּאֵר בּוֹכּוֹת מְרִים •
 וּכְלֵהוּ אַחִידִן לְעִילָא מִן בּוֹכּוֹת מִשָּׁה דְכְּתִיב (שְׁמוֹת י"ו) הִנְנִי מִמְטִיר לָבַס לָחֶם
 (דְּק"ג ע"ב) מִן הַשָּׁמַיִם (דִּיקָא), דָּא מִשָּׁה • עֲנֵנִי כְבוֹד בּוֹכּוֹת אַהֲרֹן דְכְּתִיב
 (בְּמַדְבָּר י"ד) אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין (אֶסְרִין) נִרְאָה אֲתָהּ • וְגוֹמֵר וּכְתִיב וּכְסָה
 (וַיִּקְרָא י"ו) עֵנַן הַקְּטָרֶת • מַה לְהִלָּן שְׁבַעָה, אָף כְּאֵן נְמִי שְׁבַעָה, דְּהָא
 בְּקְטָרֶת שְׁבַעָה עֲנֵנִין מִתְקַשְׁרִין בְּחַדָּא, (וְעוֹד) וְאַהֲרֹן רִישָׁא לְכֹל שְׁבַעָה
 עֲנֵנִין הוּא, וְהוּא קְשִׁיר לְשִׁית אַחֲרָנִין בִּיה בְּכֹל יוֹמָא. בְּאֵר בּוֹכּוֹת מְרִים,
 דְּהָא הִיא וְדָאֵי בְּאֵר אַתְקֵרִי, וּבְסִפְרָא דְאַנְדְּתָא (שְׁמוֹת כ') וְתִתְצַב אַחֲוֹתוֹ
 מִרְחוֹק לְדַעָה וְגוֹמֵר • דָּא הוּא בְּאֵר מִים חַיִּים וּכְלָא קְשׁוּרָא חַד •
 מִתָּה מְרִים, אֲסַתְלַק בְּאֵר דְכְּתִיב (בְּמַדְבָּר כ') וְלֹא תִהְיֶה מִים לְעַדָּה, וּבִהָאִי
 שְׁעֵתָא בְּעָתָא בְּאֵר אַחֲרָא לְאַסְתְּלַקָּא, דְּהוּה שְׁבִית עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל •
 כִּד חֲמָאָת שְׁתָּא עֲנֵנִין דְּהוּוּ קְשִׁירִין עֲלֵהּ, אַתְקְשֶׁרֶת הִיא בְּהוּ • מִיר

אַהֲרֹן

(6) אַס סַיִס יִסְרָאֵל אַחֲרָא סַתְלַק בְּאֵר קְשִׁיר סַתְלַק אֶל רַסְל • סַיִס : (כ) אֵין דִּיד כְּרַסַּס חַק :

אהרן אסתלקו אינון עננין, ואסתלק עננא דבירא עמהון, אתא משה
 אהדר להו הדר הוא דכתיב (תהלים ס"ח) עלית למרום שבית שבי לקחת
 מתנות בארם • לקחת מתנות ודאי • אינון מתנות דהו בקדמיתא •
 באר ועננין, באר, דא באר דיצחק • עננים, אלין עננים דאהרן • אמר
 רבי יצחק מפני מה זכה אהרן לדא, בגין דאיהו קשיר בעננים (כ"א רישא
 לעננים) והוא אקשיר כל יומא ויומא לכלהו כחדא, ומתכרבאן כלהו
 על ידו • תא חזי על כל חסד דעבד קדשא בריך הוא בישראל, קשיר
 עמהון שבעה ענני יקירן, וקשיר להו בכנסת ישראל, דהא עננא דילה
 אתקשר בשתא אחרנין, ובכלהו שבעה אולו ישראל במדברא • מאי
 טעמא, בגין דכלהו קשרא דמהימנותא ניהו, ועל דא בסכות תשבו
 שבעת ימים • מאי קא מיירי, בגין דכתיב (ס"ד כ) בצלו חמדתי וישבתי
 ופריו מתוק, ובעי ברנשלאחזאה גרמיה דיתיב תחות צלא דמהימנותא
 תא חזי כל אינון שנין דקאים אהרן, הוון ישראל בצלא דמהימנותא
 תחות אלין עננין • בתר דמית אהרן אסתלק עננא חר דהוא ימינא
 דכלא, וכד האי אסתלק אסתלקו כל שאר עמיה, (כ"א עננין) ואתחזיאו
 כלהו בגריעותא והא איקמוה דכתיב (כמדבר כ"א) ויראו כל העדה כי
 גוע אהרן • אל תקרי ויראו אלא ויראו, מיד וישמע הכנעני מלך ערד
 יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים • שמע דאסתלקו אינון עננים,
 ומית תיירא רברבא דכל אינון עננים אתקשרו ביה • אמר רבי יצחק
 הכנעני מלך ערד יושב (ה) הנגב ודאי • וכד אתו אינון מאללין דשרר
 משה אמרו, (ס"ג י"ג) עמלק יושב בארץ הנגב, בגין דתברא לבייהו, דהא
 בעמלק אתבר חילהון בקדמיתא • אמר רבי אבא וישמע הכנעני, מאי
 קא מיירי הכא בתר דאסתלקו אינון עננים • אלא כנען כתיב ביה
 (כ"א ס"ד) ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו • הכא אוליפנא
 מאן דאפיק גרמיה מצלא דמהימנותא, אתחזי למהו עבד לעבדי עבדין
 הדר הוא דכתיב (כמדבר כ"א) וילחם בישראל וישב ממנו שבי, הוא נטל
 (כ) עבדין מישראל לגרמיה, ועל דא כתיב כל האזרח בישראל ישבו
 בסכות, כל קאן דאיהו משרשא וגועא קדישא דיישראל ישבו בסכות

תחות

(f) כ"ל דלכיוך שבע יושב מנגב סוף דרוס ימין סוף וחסלק עין סימני כדקאמר לגיל: (כ) ר"ל סלק עכרס על י"א •
 • ולק ישראל עליו וכו' שדר'ל שפסס אהת' • א"ש' (אח"י) ואפסר רמו ממנו שבי כ"י שפסס לכד ס"ס כדקרוק • מא"ו: •

תחות צלא דמהימנותא ומאן דליתיה מנזעא ושרשא קרישא דישראל,
לא יתיב בהו, ויפוק גרמיה מתחות צלא דמהימנותא • כתיב (סו"ט י"ב)
כנען בידו מאזני מרמה, דא אליעזר עבד אברהם • ותא חזי כתיב
ארור כנען • וכגין דזכרה כנען דא לשמשא לאברהם, כיון דשמש
לאברהם יתיב תחות צלא דמהימנותא, זכה למיפק מההוא לטייג
דאתלטייא, ולא עוד אלא דכתיב ביה ברכה דכתיב (בראשית כ"ד) ויאמר
בא ברוך • מאי קא מיירי • דכל מאן דייתיב תחות צלא דמהימנותא,
אחסין חירו ליה ולבנוי לעלמין, ואתברך ברכתא עלאה, ומאן דאפיק
גרמיה מצלא דמהימנותא, אחסין גלותא ליה ולבנוי דכתיב וילחם
בישראל וישב ממנו שבי :

רעיא מהימנא

(דק"ג ע"ב) בסכת תשבו חסר, ודא
ענגא חד דכלהו

בסכת תשבו שבעת ימים וגומר
פקודא (מ"ב) דא לישיב
בסכרה, והא אוקימנא כגין
לאתחזאה דישראל יתבי כרזא
דמהימנותא בלא דחילו כלל, דהא
מקטרגא אתפרש מגייהו, וכל מאן
דאירו כרזא דמהימנותא יתיב
בסכה כמה דאוקימנא דכתיב כל
האזרח בישראל ישבו בסכות •
כאן דאירו כרזא דמהימנותא

קשירין ביה דכתיב כי ענן יי עליהם
יומם, וכתיב (במדבר י"ד) וכעמוד ענן
אתה הולך לפניהם יומם, דא הוא
ענגא דאהרן דאקרי יומם דכתיב
(תהלים מ"ב) יומם יצוה יי חסדו, ענגא
חד נטיל עמיה חמש אחרנין ואינון
שית, וענגא אחרא דכתיב וכעמוד
אש לילה דא נהרא להו לישראל
מנהירו דאינון שית :

ומזרעא ושרשא דישראל ישבו בסכות ורזא דא אתמר בכמה דוכת:
פקודא (מ"ו) בתר דא לקרבא קרבנא בכל יומא, וקרבנא דא למהוי
חולקא בכלא בחדוותא דבנוי כגין דכלהו אחידן באילנא, ענפין
דלתתא דלנבי שרשא דאילנא, כלא אתכרכן בגין אילנא • אף על
גב דלית בהו תועלתא בלא אתכרכאן, ובחדוותא דישראל באבוהון
דלעילא, יהבי חולקא דכרכאן לכל אינון שאר עמין דאית לון אחידו
ואתאחדן בהו בישראל • וכל אלין קרבנין למיהב כזונא לאינון ממנן
דשאר עמין, דהא מגו רחימו דקא רחיס קרשא כריך הוא לבנוי, בעי

דכלא יהון רחימין דלהון, ורזא דא (משלי י"ז) ברצות יי דרכי איש נם
 אויביו ישלים אתו. אפילו כל אינון מקטרגי עלאי, כלהו אהדרן רחימין
 לישראל. וכד חיילין דלעילא אהדרו רחימין לישראל, כל אינון דלתתא
 על אחת כמה וכמה. ואי תימא לרוזן הוּוּ מקרבי קרבנא, לאו הכי
 אלא כלא לקדשא בריך הוא סליק ומתקרב ואיהו פריש מזונא לכלהו
 אכלוסין דסטרין אחרנין, דיתהנון בההוא דורנא דבנוי, ויתהדרון
 רחימין דלהון, דינדעון עילא ותתא דהא לית עמא בעמא דישראל,
 דאינון חולקיה ועדביה דקדשא בריך הוא, ואסתלק יקרא דקדשא
 בריך הוא עילא ותתא כדקא יאות. וכל אכלוסין עלאין פתחי ואמרי
 (שמות כ' ז') ומי בעמך בישראל גוי אחד בארץ. (פיקוויס קכ"ב) ע"כ

רבי אלעזר פתח (ירמיה כ') כה אמר יי זכרתי לך חסד געורייך וגומר.
 האי קרא על כנסת ישראל אתמר, בשעתא דהות אזלא במדברא
 עמרוזן דישראל. זכרתי לך חסד, דא עננא דאהרן דנטלא בחמש
 אחרנין, דאתקשרו עלך ונהירו עלך. אהבת כלולותיך, דאשתכללו
 לך (ס"ח) וכלהו אשתכללו כך) ואעטרו לך ואתקינו לך ככלה דתערי
 תבשיטה, וכל כך למה. כגין לבתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה
 תא חזי בשעתא דבר נש יתיב במדורא דא צלא דמהימנותא, שכינתא
 פרסא גרפהא עליה מלעילא, ואברהם וחמשה צדיקיא אחרנין שויין
 מדוריהון עמיה. אמר רבי אבא אברהם וחמשה צדיקיא ודוד מלכא
 שויין מדוריהון עמיה דא הוא דכתיב בספכת תשבו שבעת ימים.
 שבעת ימים כתיב, ולא בשבעה ימים. כגוונא דא כתיב (שמות ל"ב) כי
 ששת ימים עשה יי את השמים וגומר. ובעי בר נש למחדי בכל יומא
 ויומא באנפין נהירין, באושפיוזין אלין דשריין עמיה. ואמר רבי אבא
 כתיב בספכת תשבו שבעת ימים, ולבתר ישבו בספכת, בקדמיתא תשבו
 ולבתר ישבו. אלא קדמאה לאושפיוזי. תניינא לבני עלמא. קדמאה
 לאושפיוזי כי הא דרב המנונא סבא כד הורה עייל לסכה הורה חד,
 וקאים על פתחא דסכה מלגאו ואמר נזמן לאושפיוזין, מסדר (ס"ח) נסדר)
 פתורא וקאים על רגלודי ומברך, ואומר בספכת תשבו שבעת ימים,
 תיבו אושפיוזין עלאין תיבו. תיבו אושפיוזי מהימנותא תיבו, אריס (ס"ח)
 אסחי ידוי וחדוי ואמר זבאה חולקנא זבאה חולקהון דישראל דכתיב

(דכ"ט ל"ב) כי חלק יי עמו וגומר והיה יתיב . תניינא לכני עלמא דמאן
 (דק"ד ע"ב) דאית ליה חולקא בעמא ובארעא קדישא , יתיב בצלא
 דמהימנותא לקבלא אושפיזין , למחדי בהאי עלמא ובעלמא דאתי . ובעי
 למחדי למסכני , מאי טעמא בגין דחולקא דאינון אושפיזין דומין
 דמסכני הוא . וההוא דיתיב בצלא דא דמהימנותא , וזמין אושפיזין
 אלין עלאין אושפיזי מהימנותא , ולא יהיב לון חולקהון , כלהו קיימי
 מניה ואמרי (משלי כ"ג) אל תלחם את לחם רע עין וגומר . השתכח
 דההוא פתורא דתקין דיליה הוא , ולאן דקדשא בריך הוא עליה כתיב
 (מלכים ב') וזריתי פרש על פניכם וגומר , פרש חגיכם , ולא חגי . ווי ליה
 ליהוא בר נש כשעתא דאלין אושפיזי מהימנותא קיימי מפתוריה .
 ואמר רבי אבא אברהם כל יומי הוה קאים כפרשת אורחין , לזמנא
 אושפיזין ולתקנא לון פתורי , השתא דמוזמנין ליה ולכלהו צדיקיא
 ולדוד מלכא , ולא יהיבין לון חולקהון , אברהם קאים מפתוריה וקרי
 (במדבר י"ו) סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה , וכלהו סלקין
 אבתריה . יצחק אמר (משלי י"ג) ובטן רשעים תחסר . יעקב אמר
 (ס"ג כ"ג) פתח אכלת תקיאנה , ושאר כל צדיקיא אמרי (ישעיה כ"ח) כי
 כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום . דוד מלכא אמר תילבלע ויקאנו
 ואשלים דינוי , דכתיב (שמואל ב' כ"ח) ויהי בעשרת הימים ויגוף יי את
 נבל וימת . מאי קיא מיירי , בגין דדוד שאל לנבל לאתעביד ליה
 אושפיזא ולא בעא . ורא זמין ליה ולא יהב ליה חולקא , ובאינון
 עשרה יומין דדוד מלכא דאין עלמא , אתדן עליה ההוא בר נש
 דאשלים ליה ביש יתיר מנבל . אמר רבי אלעזר בגין כך אוריתא
 לא אטרח עליה דבר נש יתיר , אלא כמה דיכיל דבתיב (דכ"ט ל"ו) איש
 כמתנת ידו וגומר ולא לימא איניש אבול ואשבע וארווי בקדמיתא , ומה
 דישתאר אתן למסכני , אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא ואי חדי לאושפיזין
 ורוי לון , קדשא בריך הוא חדי עמיה , ואברהם קרי עליה (ישעיה כ"ח) אז
 תתענג על יי וגומר , ויצחק קארי עליה (ס"ג כ"ד) כל בלי יוצר עליך לא
 יצלה . אמר רבי שמעון האי דוד מלכא אמר ליה , בגין דכל זיינין
 דמלכא וקרבין דמלכא בירו דדוד אתפקדו . אבל יצחק קאמר
 (תהלים קל"ב) גבור בארץ יהיה זרעו וגומר הון ועושר בביתו וגומר

יעקב אמר (ישעיה כ"ח) אז (ה) יבקע בשחר אורך וגומר שאר צדיקים
 אמרי (ס) ונחך יי תמיד והשביע וגומר דוד מלכא אמר (סס ל"ה) כל
 כלי יוצר עליך לא יצלה, דהא הוא על כל זני עלמא אתפקד זכאה
 חולקיה דבר נש רזכי לכל האי, זכאה חולקיהון רצדיקייא בעלמא
 דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב (סס ס) ועמך כלם צדיקים וגומר:

ולקחתם לכם ביום הראשון וגומר
 רבי שמעון פתח (סס מ"ב)

רעיא מהימנא

פקודא (ט"ז) דא ליטור לולב
 בההוא יומא באינון
 זינין דיליה, והאי רזא אוקימנא
 ואוקמוה חברייא, כמה דקדשא
 בריך הוא נטיל לון לישראל בהני
 יומין וחדי בהון. אוף הכי ישראל
 נטלי ליה לקדשא בריך הוא
 לחולקהון וחדאן ביה. ודא הוא
 רזא דלולב ומינין דביה, דהיהו
 רזא דיוקנא דהדם והא
 אתמר: ע"כ. (ג)

כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו
 יצרתיו אף עשיתיו. (כ) כל הנקרא
 בשמי, דא אדם, דקדשא בריך הוא
 ברא ליה (וקרא ליה) בשמיה
 (כ"ח בדיוקניה) דכתיב (בראשית כ')
 ויברא אלהים את האדם בצלמו
 ועוד דקרא ליה בשמיה, בשעתא
 דאפיק קשוט ודינא בעלמא, ואקרי
 אלהים דכתיב (שמות כ"ב) אלהים
 לא תקלל, קרא ליה בשמיה דכתיב
 ויברא אלהים את האדם בצלמו
 ושפיר. הא אוקמנא דכתיב נעשה

אדם בצלמנו כדמותנו, בשעתא דזווגא אתמר. וכך הוא בזווגא
 דתרוייהו בצלם ודמות, ואדם מדבר ונוקבא נפק. ויברא אלהים את
 האדם בצלמו. כספרא דשלמה מלכא אשכחנא, דבשעתא דזווגא
 (רק"ד ע"כ) אשתכח לתתא, שדר קדשא בריך הוא חד דיוקנא כפרצופא
 דבר נש, רשימא חקיקא בצולמא, וקיימא על ההוא זווגא, ואל מלא
 אתיהיב רשו לעינא למחזי, חמי בר נש ער רישיה (ג) חד צולמא

רשימא

(ה) איתיהו יעקב: (כ) כר' במלח כל 5 דקח כהרם מפני. שיש בו כוללים כל סעילמיה אכל' א' מפס יט ס' פרלופין וס' אוריה יח כר' יח
 יח יי כל ככלייהו ירדעו שח' י'ח סן מייחרות בין אן כן מחלכסיה ככלי וכן שימיוה כחות א' שפיל' וקולס משל' ככח' כר' יח
 סחן מחלכסיה כנ' כלים פתח ורמזיה כב' אורחיה סו'ס ופ'ס מלח כל כ' כסוד יח וכל' כנגד כר' יח ונס סת'ס נ' כל ואלס חרסס אלסס
 אוקי'ס סו'ס כחות' וחתמר י'פ סו'ס יעלס ללס וו'ה קאר' ל'ס כשמים כי נודע ס'ס כח' ללס מסוד סו'ס ופ'ס סמוחין פנימי'ס
 (ע"ל סרוע ססס ס אלט'ס נק' סס מלח כמאר'ל יארס נ' פ'ס ופ'ס ח'א' ב'י אלט'ס וסור כל סנקרל כמ'י ככל סמי סס מלח' סרס'ו
 (ח'ח' ופספר וס רמו כי'ס ס'ל סת'ר'ס ופספר כי'ס נ'ס מ'כ ופ'ס וכו') מא'ו': (ג) ס' ולקחחס לכס כחיקוסיס רף פ'ס וקל'ג א':
 (ד) עי'ו כר'מ פרשח כסא סוד סדכר אל סני ללמי'ס כמאמר המדכר כסיר סתס'יכס (ח'ח' כעכי גורי סת'ר'י רמו ש'ס לו זכור אכ'יס
 רואס סללס סו'ס וכסרלס יעקב לסודווג עס כללסס יררו כ'כ' סמנות מכסס ו'תפ'רס וכו' ועי'ו לעיל רף מ'ג א' מא'ו':

דשימא כפרצופא דבר נש, ובההוא צולמא אתברי בר נש, ועד דקיימא
 (ס"א ועד לא קיימא) ההוא צולמא דשדר ליה מאריה על רישיה,
 וישתבח תמן, לא אתברי בר נש הדא הוא דכתיב ויברא אלהים את
 האדם בצלמו, ההוא צלם אודמן לקבליה עד הנפיק לעלמא • בר
 נפק בההוא צלם אתרבי, בההוא צלם אזיל הדא הוא דכתיב
 (תהלים ל"ט) אך (שמות קמ"ב ב' ו"ג ב' מ"ב) בצלם יתהלך איש • והאי צלם
 איהו מלעילא • בשעתא דאינון רוחין נפקן מאתרייהו, כל רוחא ורוחא
 אתתקן קמי מלכא קדישא בתקוני יקר, בפרצופא דקאים בהאי עלמא •
 ומההוא דיוקנא תקונא יקר נפיק האי צלם • ודא תליתאה לרוחא,
 ואקדימת בהאי עלמא בשעתא דזווגא אשתכח, לית לך זווגא בעלמא
 דלא אשתכח צלם בגווייהו • אבל ישראל קדישין, האי צלם קדישא,
 ומאתר קדישא אשתכח בגווייהו. ולעוברי עבודה זרה צלם מאינון זינין
 בישין, מסטרא דמסאבותא אשתכח בגווייהו • ועל דא לא ליבעי ליה
 לאיניש לאתערבא צולמא דיליה בצולמא דעוברי עבודה זרה, בגין
 דהאי קדישא והאי מסאבא :

תא חזי מה בין ישראל לעמין עע"ז וכו' עד דמלכא דזמין אושפיון • זה המלך דכתיב כפ' ויחי
 יעקב דף ר"כ עמוד א' שורה א' (ושייך כאן) ואלו החלופים מלאתי בין הכתוב בהעתק
 לבין הכתוב שם • שורה כ"ב במקום עלמין מלאתי זולמין • שורה כ"ה במקום יעדו דינו גריעא • שם
 במקום ודיה מלאתי דינא • שורה ל"א מי יתן ערכ ורא כד נהרא סיקרא וליליא אתתקן כנהורא • שורה
 ל"ה עוברין מלאתי כריון • עמוד ב' שורה ה' כיה חילא • שורה ו' יצרתיו היינו וענף עץ אבות • אף
 עשיתיו • שורה ו"ד לחירו וע"ד קרינא ליה יום הראשון רא כספרא דאגרתא ושפיר הוא • שורה כ"ד
 דאבא כב"כ כלא יאה ולא בקימא לפירין ולא עכיר פירין שורה כ"ה הרין ז"ל תרין • שורה כ"ו לכורה
 ד"א • שורה כ"ט יעקב ז"ל בירא • שורה ל"א דא כרא ז"ל דא כלא דא שורה ל"ג ז"ל אע"ג רבתי
 נחל רינא לא אשקח כיה • שורה ל"ה ז"ל דרדיק איבא וכנישו רכרכא נפקי מנייקו שורה ל"ו ז"ל
 מנייקו לא איבא ולא טעמא • שם וכלא שפיר וע"ד אחרון כשמאלא וכסוף מלאתי כתוב דכתיב •

ביום (כמרכר כ"ט) השמיני עצרת תהיה לכם, (ה) דהא יומא דא
 (כ) ממלכא הוא בלחודוי, חדוותא דיליה בהו בישראל • מתל
 למלכא דזמין אושפיון • אשתדרו בהו כל בני היבליה, לבתר אמר
 מלכא עד כאן אנא ואתון אשתדלנא כלהו באושפיון, וקרבנותן
 קרבנין על שאר עמין בכל יומא • מכאן והלאה אנא ואתון נחדי
 יום אחד הדא הוא דכתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם • לכם
 לקרבא

(א) פ' ולכן נאמר ביום שמיני כלא ו' שלא ליחדו עם ע' פרים רק מוכרל סוף לה' : (ב) וזהו לשון ערצא ש"ל מלכות רומי שמלך
 פעליון מתחבר למספיע כמלכותו כעליונה שם מיש"ש ישראלי כנפרא ממלכת כנענים וכולם בני מלכים :

לקרבא קרבנין עלייכו • אבל אושפיזי מהימנותא במלכא משתכחי
 תדירא • וכיומא דחרוותא דמלכא כלהון מתכנפי עמיה ומשתכחן •
 ועל דא כתיב עצרת, תרגומו כנישו • והאי יומא (ב) יעקב הוא רישא
 לחרוותא, וכל אינון אושפיזי חראן עמיה • ועל דא כתיב (דברים ל"ג)
 אשריך ישראל מי כמוך ובתיב (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל
 אשר בך אתפאר :

ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וגומר אמר רבי אלעזר הא
 אוקמוה, אבל אמאי אסמך קדשא בריך הוא פרשה דא
 לפרשת מועדים • אלא כלהו בוצינין עלאין, כלהו בוצינין לאדלקא
 משח רבות עלאה והא אתמר • ועל דייהודישראל מתברכאן עלאין
 ותתאין, ואדליקו בוצינין כמה דאוקמוה דכתיב (משלי כ"ו) שמן וקטרת
 ישמח לב, חרוותא דעלאין ותתאין :

(דק"ד ע"ה) רבי אבא פתח (תהלים ל"ב) שמחו בני וגילו צדיקים (שמחו
 בני כמה דאת אמר) ובתיב (ס"ט ק"ט) זה היום עשרה יי

נגילה ונשמחה בו, ואוקמוה דהא בקדשא בריך הוא (כ"ה במועדיי) •
 בעי למחדי, (ליה) ולאנחרא (ליה) אנפין, וישתכח ברנש בחרוה (עמיה),
 בנין דההוא חרוה דקדשא בריך הוא הוי דכתיב נגילה ונשמחה, בו
 ביומא • בו, בקדשא בריך הוא וכלא חר מלה • שמחו בני, כד דינין
 אתכפיין ורחמי אתערו, וכד מתערי רחמי כדן וגילו צדיקים (כתיב),
 צדיק וצדק מתברכאן כחדא, דאקרון צדיקים כמה דאתמר, דהא אלין
 מתברכאן (ס"ה מברכין) לעלמין וחדאן לעלמין כלהו • והרנינו כל
 ישרי לב • אלין בני מהימנותא לאתקשרא בהו, ובכלא בעי עובדי
 לתתא לאתערא לעילא • תתא חזי מאן דאמר דלא בעיא עובדי
 בכלא, או מילין לאפקא לון ולמעבד קלא בהו, תיפח רוחיה • והא
 הכא פרשתא דא אוכח, אדלקותא בוצינייא וקטרת בוסמין (כחדא
 בגין) דכתיב שמן וקטרת ישמח לב, (ובהאי) ובכודא דא אשתכח
 אדלקותא לעילא וחרוותא לתתא, (ס"ה אדלקותא וחרוותא לעילא
 ותתא) ואתקשרותא כחדא כדקא יאורת. (ובכודא דלתתא אתער

עובדא

(ה) י"ד ע"ן ק"ף כ"ח ע"ס י"ב ח"כית או טולא כ"ר ב"י • ע"כ • ירמ"ו (האי וחסד) וס רמו ס"ל • עיטק לקח ו מאליו וככד ח"כ •
 ס"ס ויעקוב מלא ס"ס כ"י יעקב כמ"ל • גימטריאל ספרות וח' מקשיטת • רמו וס"ל כ"ס • מ"א'ן

עובדא דלעילא · אמר רבי יהודה מוכח דלתתא אתער מוכח אחרא ·
 כהן דלתתא אתער כהן אחרא, בעובדא דלתתא אתער עובדא
 לעילא · רבי יוסי ורבי יצחק הוו אולי בארחה אמר רבי יוסי לרבי
 יצחק כתיב (יטע"ט כ"ח) וקראת לשבת ענג לקדוש יי מכבד וגומר ·
 וכפדתו מעשות דרכיך שפיר, אבל ממצוא חפצך ודבר דבר מה הוא,
 ומאי גריעותא הוא לשבת · אמר ליה ודאי גריעותא הוא, דלית לך
 מלה ומלה דנפיק מפומיה דבר נש דלית לה קלא, וסלקא לעילא ·
 ואתער מלה אחרא · ומאי רגא, ההוא דאקרי חול, (לעילא) מאינן
 יומין דחול, וכד אתער חול ביומא קדישא, גריעותא הוא לעילא ודאי,
 וקדשא בריך הוא וכנסת ישראל שאלי עליה, מאן הוא דבעי לאפרשא
 זונגא דילן, מאן הוא דבעי חול הכא · עתיקא קדישא לא אתחזי ולא
 שרייא על חול, כגין כך הרהור מותר מאי טעמא, כגין דהרהור לא
 עביד מידי, ולא אתעביד מניה קלא ולא סליק · אבל לבתר דאפיק
 מלה מפומיה, ההוא מלה אתעביד קלא, ובקע אורין ורקיעין וסלקא
 לעילא, ואתער מלה אחרא, ועל דא ממצוא חפצך ודבר דבר כתיב ·
 ומאן דאפיק מלה קדישא מפומיה מלה דאורייתא, אתעביד מניה
 קלא וסליק לעילא, ואתערו קדושי מלכא עלאה ומתעטרן ברישיה,
 וכדין אשתכח חדוותא לעילא ותתא · אמר ליה ודאי הכי הוא והא
 שמענא מלה, אבל מאן דשאר בתעניתא בשבתא, עביד גריעותא
 לשבת או לא · אי תימא דלא עביד גריעותא, הא סעודתי דמהימנותא
 בטיל מניה ועונשיה סגי, הא חדוותא דשבת בטיל מניה · אמר ליה
 מלה דא שמענא, דדא הוא דאשגחן עליה מלעילא מכל בני עלמא,
 כגין דהאי יומא חדוותא דהוא לעילא ותתא, חדוותא דכל חרוון,
 חדוותא דכל מהימנותא ביה אשתכח, ואפילו רשעים דניהנם נייחין
 בהאי יומא · והאי בר נש לית ליה חדוה ולית ליה נייחא, ושנייא דא
 מכל עלאין ותתאין · כלהו שארין עליה מאי שנייא דפלנייא דהוא
 בצערא, ובשעתא דעתיקא קדישא אתגלי בהאי יומא, ואשתכח האי
 בצערא, צלותיה סלקא ומיימא קמיה, וכדין אתקרעו כל גזרי דינין
 דאתגזרו עליה, ואפילו אסתכמו בכי דינא דמלכא עליה לביש, כלא
 אתקרע, כגין דבשעתא דעתיקא אתגלייא, כל חידו וכל חידו אשתכח,

בגין דאתגלייא בהלולא דמלכא · ועל דא תנינן קורעין לו גזר דינו
 של שבעים שנה, מאן שבעים שנה, אלא אף על גב דאסכימו עליה
 כל אינון שבעין בתרי מלכא דהוא אתחוי בהו, כלא אתקרע, בגין
 דעתיקא קדישא נטייל (ס"ו בטיל ליה והני) ליה דבר נש, והני מילי
 (דק"ס ע"ב) בר מתערי עליה בחלמא בליליא דשבתא, למלכא דעביד
 הלולא לכריה וגזר חרוה על כלא, בהאי יומא דהלולא כל עלמא
 דהוה חדאן, ובר נש חד הורה עציב תפס בקולרא · אתא מלכא
 לחרוותא, חמא כל עמא חדאן כמרה דאיהו גזר · זקף עינוי חמא
 ההוא בר נש תפס בקולרא עציב · אמר ומה כל בני עלמא חדאן
 בהלולא דברי, ודא תפס בקולרא · מיד פקיד ונפקו ליה ושאריו ליה
 מקולריה, (ס"ו מקטרוי) כך האי דשאריו בתעניתא בשבתא, כל עלמא
 חדאן ואיהו עציב, והאי אתפס בקולרא · בשעתא דעתיקא קדישא
 אתגלייא בהאי יומא, ואשתכח האי בר נש תפס בקולרא, אף על גב
 דאסכימו עליה כל אינון שבעין שנין דאמרן, כלא אתקרע ולא שארי
 עליה דינא · ביומא אחרא אית ביה רשו למקרע ליה בההוא יומא,
 כל שכן שבת, דלית לך יום דלא אשתכח ביה חילא, ומאן דשאריו
 בתעניתא דחלמא בההוא יומא, לא סליק ההוא יומא עד דקרע דיניה,
 אבל לאו דשבעים שנה כיומא דשבתא · בגין כך בההוא יומא ממש
 ולא כיומא אחרא, דלית רשו ליומא על יומא אחרא · כל יומא מה
 דאירע ביומיה עביד, דלא אירע ביומיה לא עביד · ועל דא לא ליבעי
 ליה לאיניש לסלקא ליה מיומא דא ליומא אחרא · ובגין כך דבר יום
 ביזמו תנינן, ולא דבר יום ליומא אחרא · ותא חזי לאו למגנא מתערי
 עליה בחלמא, בגין למתבע עליה רחמי · ווי לההוא בר נש דלא
 מתערי עליה, ולא אודעו ליה בחלמא, דהא אקרי רע ובגיני כך (תהלים ס'
 לא יגורך רע כתיב · וכתיב (משלי י"ט) בל יפקד רע, בל יפקד בגין
 דאיהו רע · אמר רבי יוסי כתיב (ישעיה כ"ח) ממצוא חפצך ודבר דבר ·
 כיון דכתיב ממצוא חפצך, מהו ודבר דבר, אלא עד דיגזר מלה בדקא
 יאות וימלל ליה, ודאי כך הוא ברירא דמלה, משמע כתיב ודבר דבר ·
 זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב ויאמר אף
 עמי המה בניס לא ישקרו ויהי להם למושע :

ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי וגומר . ויצא רבי יהודה
 אמר נפק מכללא דחולקא דישראל, דנפק מכללא דכלא, נפק
 מכללא דמהימנותא. וינצו במחנה, מכאן אוליפנא בר מאן דאתי
 מזוהמא דזרעא, לסוף גלייא ליה קמי כלא, מאן גרים ליה, זוהמא
 דחולקא בישא דאית ביה, דלית ליה חולקא ככללא דישראל. רבי
 תייא פתח (משלי כ"ט) כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור
 דבר. כבוד אלהים הסתר דבר, דלית רשו לבר נש לגלאה מילין
 סתימין דלא אתמסרו לאתגלייא, מילין דחפא לון עתיק יומין כמרה
 דאת אמר (ישעיה כ"ג) לאכול לשבעה ולמכסה עתיק. לאכול לשבעה,
 ער ההוא אתר דאית ליה רשו ולא יתיר, ועם כל דא ולמכסה עתיק,
 למכסה עתיק ודאי. דבר אחר לאכול לשבעה, אינון חברייא דידעין
 ארחין ושבילין למיהך בארע מהימנותא כדקא יאות, כגון דרא דרבי
 שמעון שארי בגויה, ולמכסה עתיק מדרין אחרנין, דהא כלהו לא
 אתחזון לאכול ולשבעה ולא תגלייא מילין בגווייהו, אלא למכסה עתיק
 כמרה דאת אמר (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך. ביומו
 דרבי שמעון הוה בר נש אמר לחבריה פתח פיך ויאירו דבריך, בתר
 דשכיב הוה אמרי אל תתן את פיך וגומר. ביומו לאכול לשבעה,
 בתר דשכיב ולמכסה עתיק, דחברייא מנמנמי ולא קיימי במילין דבר
 אחר לאכול לשבעה, באינון מילין דאתגליין, ולמכסה עתיק באינון
 מילין דאתחפין:

(רק"ו ע"ב) ויקוב בן האשה הישראלית את השם, מהו ויקוב, רבי אבא
 אמר ויקוב ודאי כמרה דאת אמר (מלכים כ' י"ב) ויקוב
 חור בדלתו, נקיב מה דהוה סתים. ושם אמו שלומית בת דכרי, עד
 כאן סתים שמא דאמיה, בין דכתיב ויקוב, נקיב שמא דאימיה. אמר
 רבי אבא אי לאו דבוצינא קדישא קיימא בעלמא לא ארשינא לגלאה,
 (מכאן ולהלאה) דהא לא אתייהיב מלה דא לגלאה, אלא לחברייא
 דאינון בין מחצרי חקלא, (דאי לאו) תפח רוחיהון דאינון דאתין לגלאה
 לאינון דלא ידעי. תא חזי כתיב וינצו במחנה בן הישראלית ואיש
 הישראלי, האי קרא הא אוקימנא. אכל דא בר אינתו אחרא דאבוי
 בעלה דשלומית הוה. ובין דאתא ההוא מצראה, עלה בפלגות ליליא,

תב לביתא וידע מלה, אתפרש מנה ולא אתא עליה. ונטל אינתו
 אחרא ואוליד להאי, ואקרי איש הישראלי, ואחרא בן הישראלי. אי
 אינון אינצו הכא כחדא, מאי קא בעי הכא שמא קדישא, ואמאי קלל
 שמא קדישא. אלא איש הישראלי אמר מלה מאמיה נגו קטטה.
 מיד ויקוב בן האשה הישראלי. כמה דאת אמר ויקוב חור בדלתו,
 וזא דמלה נטל ה' דשמא קדישא ולייט (פ) לאגנא על אמיה, ורא הוא
 נקיבא דאיהו נקיב ופריש שמא קדישא. ולמחצרי חקלא אתמר.
 וזא דמלה (משלי ב) בן דרך אשה מנאפת וגומר זכאה חולקיהוון
 דצדיקייא דידעין מלה ומכסיין לה. ועל דא אתמר (סס כ"ה) ריבך ריב
 את רעה וסוד אחר אל תגל, ה' בתרהא הוורת נוקבא דינקא כתרין
 סטרין, כגין כך נטלא זיינין דמלכא ונקמת נקמהא דכתיב הוצא
 את המקלל על דא כתיב איש אמו ואביו תיראו, דחילו דאימא אקדים
 לאבא וזכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי:

ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו
 רבי יהודה אמר הא אוקמוה. אבל כי יקלל אלהיו סתים, וכגין
 דאמר אלהיו סתם, לכך ונשא חטאו, דהא לא ידענן מאן הוא אלהיו,
 מאן דחלא דיליה אי אחד מן השמים, או חד מן כוכבייא, או חד מרברי
 עלמא. אמר רבי יוסי אי צדיק גמור הויה לא יתער חיליהוון, וכיין
 דאתער מלה דא, חיישינן מינות אודריקת ביה, ולא ימות (פ"ה) אמר רבי
 יוסי אפילו צדיק גמור לא ימות על דא, כגין דאיהו מלה סתים.
 רבי יהודה אמר, דאין ליה לטב בהא, דאי אמר אלהי יביל למטען
 אלהי דהוה עד השתא, דאתמשכנא אכתריה בלבאי והשתא אהדרנא
 לקבל מהימנותא עלאה. אבל אי אמר "אלהים, או יי" (ג) ונקיב ליה
 בשמא, האי לית ליה למטען בהאי, כגין דרא הוא מהימנותא דכלא,
 וכל את יארט (נ"ב ב) דשמא קדישא דא, סלקא לשמא שלימא (ס"ה)
 לשבח) דבר אחר ויקוב בן האשה הישראלי את השם ויקלל רבי
 יצחק אמר ויקוב בן האשה אמאי. אלא כמה דאוקמוה, אבל האי
 הישראלי בעלה דשלומית הוה. רבי יהודה אמר בריה דבעלה

דשלומית

(ה) הוה בליקוטין חדשים סוד שמקלל שעה כן לאגנא סודו כי כסאשכניה מחלכא ככורות קרא ענ' כסופים ולכן זה כטומא של
 החייל כולו ס: וע לאגנא מה סעיו אימרוס לי על אסא עקתוס וינס עכ"ל: (ב) סוד כתיבתי סס סוף כפרת קרן דף רע"ו מל"ו:

דשלומית מאנתו אחרא הוה . אמר רבי יצחק נצו כחדא , ואמר ליה
 מלה מאימיה , וכי אבוי הוה דאתקטל בשמא קדישא כמה דאוקמוה
 דכתיב (שמות כ) הלהרנני אתה אומר, דהא בשמא קדישא קטיל ליה
 משה, ועל דא אושיט מלה לקבליה, ודא הוא דכתיב ויקוב בן האשה
 הישראלית את השם ויקלל ויביאו אותו אל משה . אמאי, בגין דמטא
 לגביה דמשה, על דקטיל לאבוהי בשמא קדישא, בגין כך ויביאו אותו
 אל משה, כיון דחמא משה מיד וניחוהו במשמר, ואבא וכרא נפלו
 בידא דמשה . איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו רבי יצחק פתח
 (תסליס פ"ט) שמע עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי לא יהיה בך
 אל זר ולא תשתחוו לאל נכר . כיון דכתיב לא יהיה בך אל זר, מאי
 ולא תשתחוו לאל נכר, (דק"ו ע"ב) אלא לא יהיה בך אל זר דלא ייעול
 בר נש ליצר הרע בגויה, דכל מאן דאתי לאתחברא ביה, אל זר שרייא
 בגויה . דהא בר אתחבר בר נש ביה, מיד אתי לאעברא על פתנמי
 אורייתא, אתי לאעברא על מהימנותא דשמא קדישא, ואתי לבתר
 למסגד לטעוון אחרן, ועל דא כתיב לא יהיה בך אל זר, כיון דלא יהיה
 בך אל זר, לא תיתי למסגד לטעוון אחרן, ולמעבר על מהימנותא
 דשמא קדישא דדא הוא דכתיב ולא תשתחוו לאל נכר, ומהימנותא
 בישא דבר נש דא הוא . ועל דא כי יקלל אלהיו, דיכיל למטען דהוא
 לייט להווא אל זר, יצרא בישא דשרייא עליה לזמנין, ואנן לא ידעינן
 מלוי אי קשוט או לאו, ועל דא ונשא חטאו, אבל ונוקב שם " מורת
 יומת . אמר רבי יהודה אי הכי אמאי ונשא חטאו, ונסלח חטאו מבעי
 ליה . אמר ליה כגון דאמר אלהי כמה דאוקימנא סתם ולא פריש
 רבי תייא אמר כי יקלל אלהיו סתם ולא פירש, והא ודאי ונשא חטאו,
 אבל ונוקב שם " מורת יומת, דהא הבא תלייא מהימנותא דכלא, ולית
 ליה רשו למטען עליה כלל . אמר רבי יוסי הכי הוא ודאי, דהא שמא
 דא מהימנותא דעלאי ותתאי . ועל דא קיימין עלמין כלהו, באת חד
 זעירא תליין אלף אלפין ורבוא רבבין עלמין דכסופין, ועל דא תגיגין
 אתוון אלין קשירין אלין באלין, וכמרה אלף רבבין עלאין (ס"ט עלמין)
 תליין בכל את ואת ואסתליקו ואתקשרו במהימנותא, (ואתנלייא) וסתים
 בהו מה דלא אתדבקו עלאין ותתאין, אורייתא בהו תלייא, עלמא רין
 ועלמא

ועלמא דאתי, הוא ושמייה חד ועל דא כתיב (תהלים ט"ז) אמרתי אשמרה
 דרכי מחטוא בלשוני וכתוב (קבלת ט') אל תתן את פיך לחטיא ארת
 בשרך (ב) רבי חזקיה פתח (שמות י"ט) לא תגע בו יד כי סקול יסקל
 או ירה ירה אם בהמה אם איש לא יהיה במשוך היובל ומה טורא
 דסיני דאיהו טורא בשאר טורי עלמא, בגין דאתחזי עליה יקרא דמלכא
 קדישא כתיב לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה ירה מאן דקריב
 למלכא לא כל שבן ומה טורא דסיני דיכיל בר נש לאושיט ביה
 ידא ארח יקר בדחילו, כתיב לא תגע בו יד סתם, ואפילו בארח יקר
 מאן דאושיט ידיה בארח קלנא לקביל מלכא לא כל שבן רבי ייסא
 פתח ואמר (ס"ג) אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום
 אשר אתרו עומד עליו אדמת קדש הוה ומה משה דמן יומא
 דאתייליד, זיהרא קדישא עילאה לא אעדי מניה כתיב ביה אל תקרב
 הלום אמר ליה, משה, עד כאן לא אנתכדאי לאשתמשא ביקרי של
 נעליך ומה משה כך, דהוה קריב בדחילו בקדושה כתיב ביה הכי
 מאן דקריב בארח קלנא לגבי מלכא על אחת כמה וכמה רבי אבא
 אמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו תא חזי בד הוה ישראל
 במצרים, הוה ידעי באינין דכרכי עלמא דממנן על שאר עמין, וכל חד
 וחד הוה ליה דחליה בלחודוי מנייהו כיון דאתקשרו בקשריה
 דמהימנותא, וקריב לון קדשא בריך הוה לפולחניה, אתפרשו מנייהו
 וקריבו לגבי מהימנותא עלאה קדישא, ובגין כך כתיב איש איש כי
 יקלל אלהיו, אף על גב דפולחניה נוכראה הוה, כיון דאנא פקידית
 לון ממנא לדברא עלמא, מאן דלייט ומבזי לון ונשא חטאו ודאי, דהא
 ברשותי קיימין ואולין ומדברין בני עלמא אבל ונוקב שם יי מורת
 יומת, לאו ונשא חטאו כמה לאלין אלא מות יומת מות בעלמא דין
 יומת בעלמא דאתי לאלין ונשה חטאו בגין דמבזי עובדי ידוי,
 מבזי לשמשי דאנא פקידית ואסיר הוה, אבל מיתרה לא אתחייב
 בהו רבי שמעון הוה אויל בארחה והוה עמיה רבי אלעזר
 ורבי אבא ורבי חייה ורבי יוסי ורבי יהודה (ט) מטו לחד

טיקלי

(י) יס ט"ז לפרשת יקרי: (כ) בנינו לנסר לחד אמר הכים קעצים כ"י וכו' זשים ט"ז מקום מדרין של אמת פתים ונכשר רבי יוסי
 כחתי מדרין כלכישו למך כמ"ס (כזרו מלכו יי כמ"ס יענין מ"מ פי' אחר כזס מ"טו' ז"ל מ"טכ"ב):

(ה) טיקלי דמיינא, (כ) פוסקדא רבי יוסי (ג) בקטפוי לגו מיינא, אמר (דק"ו ע"ה) (ד) קוטרא דקוסטי דמיינא, ולואי דלא שביח . אמר ליה רבי שמעון אסיר לד, שמשא דעלמא הוא, ואסיר לאנהנא קלנא בשמשא דקדשא בריך הוא, וכל שכן דאינון עובדי קשוט, (ה) בנימוסי דקסטורא עלאה שכיחי . פתח ואמר (כרמית ה) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, וירא אלהים את כל אשר עשה סתם, אפילו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפילו אינון דאתחזון מחבלי עלמא בכלהו כתיב והנה טוב מאד, כלהו שמשי עלמא (ו) מדברי עלמא, ובני נשא לא ידעי . עד דהוו אזלי חמו חד חויה מדבר קמייהו אמר רבי שמעון ודאי דא אזיל לארחשא לן ניסא, רהט ההוא חויה קמייהו (ז) וקטר בחד אפעא בקיטרא דאורחא, (ח) סטון (ס"ה נצן) חד בתר ומיתו בד מטון חמו לון לתרווייהו שכיבין בארחא . אמר רבי שמעון בריך דחמנא דרחיש לן ניסא, דהא כל מאן (ט) דאסתכל בהאי בד איהו בקייומיה, או אי הוא יסתכל בכר נש לא ישתויב ודאי, כל שכן אי יקרב בהדיה קרא עליה (תהלים ז"ב) לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך . ובכלא עביד קדשא בריך הוא שליחותא דיליה, ולית לן לאנהנא קלנא בכל מה דאיהו עבד ועל דא כתיב (סס קמ"ה) טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו . ובתיב יורוך יי כל מעשיך . (כרפס ויסי רכ"ה) רבי שמעון פתח (סיר כ') אני חבצלת השרון שושנת העמקים, כמה חביבה כנסת ישראל קמי קדשא בריך הוא, דקדשא בריך הוא משבח לה והיא משבחת ליה תדיר, וכמה שבחין ומזמרין אתקינת ליה למלכא תדיר . זכאה חולקיהון דישראל דאחידן בערבא דחולקא קדישא כמה דכתיב (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו . אני חבצלת השרון, דא כנסת ישראל דאקרי חבצלת, דקיימא בשפירו דנוי כגנתא דערן לאתנטעא . השרון, דהיא נטרת (כ"ה שרת) ומשבחת ליה

(6) פי' חולעיס : (ב) סירוז רמס : (ג) כאנרוסי ומ"כ סה"ה מקטן כחמיו כאוסי עיקלי דמיו דמיינו חריזין אל מים וסי' ריב"ה ר"י כקחא מסס כחמיו ולחמס לחוך כלי לשחוס והוס עירח כרכר ולכן אמר קיטרא דקסטוי דמייא פי' קצר מרוח סמיס כלמרי ססס מעט כח"ו סיו לרורים סס ולואי רלל שביח פירוש הלואי שלא סיו נמלאים כחלי כעולם ור"ש פוכיחו על שקלל אחיו סמקור גס סכ"ז ק"י ויכ"ה אהך בקריא ארכב כסס סרחו ומס שרמתי על כמלות סוף פירוש אחר מלחתי לסרמ"ק כס סכ"ז : (ד) ק"יור מדח לחס סמ"ס סככאן סלואן שלא סיס וחסיר ר"ג אסור לך לפנות משמש סקב"ס כמכואר וסימ"י פי' קצר חילעיס כננרוח : (ה) ססס סמיס על סלעין סרמ"כ סעלין שביח ומלוי ר"ג ססכל ככלל סעסיס אסעיר סכתיב אח כל אפר עסס וכו' : (ו) מנסגי טיגס : (ז) ססר סיס קשי ריס סחכעס אסוף כ"כ מין נחש וסיסיס סיו כאלעס סרוך כאלמרי קיטרא דאורחא ר"ל כליור סרוך ססיס לפסיס - סרמ"ל בר קועריא פי' אהלעס קיטור סחולק אח סענילס - ס"מ' : (ח) כנחס וסלפעס ככו זס אה זס וסמ' - ססיס כסחניעו לס"ש רלו סססיס סיו סוככין כרוך ססיס ועסס ר"ג סודלס לס' יחכיר וסירומס כמכ אר' : (ט) פירס סרמ"ל אסוף סנקרל כאלוליקו ססריג כרליתו - סרמ"י : ס' מס"א

ליה למלכא עלאה • דבר אחר אני חבצלת השרון • דבעינא
 לאשתקאה (ב) משקיו דנחלא עמיקא מבוועא דנחלין כמה דאת אמר
 (ישעיה ל"ג ל"ה) היה השרון בערבה (לאגם מים) • שושנת העמקים,
 דקיימא (כחשית כ"א כ) בעמיקתא דכלא, שושנת העמקים • מאן אינון
 עמקים כמה דאת אמר (תהלים ק"ל) ממעמקים קראתוך • חבצלת
 השרון, מההוא אתר דשקיו דנחלין עמיקין נפקין ולא פסקין לעלמין •
 שושנת העמקים, שושנא דההוא אתר דאקרי עמיקא דכלא, סתים
 מכל סטרין • תא חזי בקדמיתא חבצלת ירוקא (ג) בטרפין ירוקין
 לבתר שושנא בתרין גוונין סומק וחזור • שושנת בשית טרפין • שושנא
 דשניאת גוונתא ואשתניאת מגוונא לגוונא • שושנת, בקדמיתא
 חבצלת כומנא דבעינא לאורוונא ביה במלכא אקרי חבצלת • בתר
 דאתרבקת ביה במלכא באינון נשיקין אקרי שושנא בגין דכתיב (ישעיה
 שפתותיו שושנים • שושנת העמקים דהיא שניית ומשניאת גוונתא •
 זמנין לטב וזמנין לביש, זמנין לדינא וזמנין לרחמי • (כחשית כ) ותראה
 האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאורה הוא לעינים וגומר תא חזי
 דהא בני נשא לא ידעין ולא מסתכלין ולא משגיחין • כשעתא דברא
 קדשא בריך הוא לאדם (ד) ואוקיר ליה ביקירו עלאה, בעה מניה
 לאתרבקא ביה, בגין רישתכח יחידאי ובלבא יחידאי ובאתר דדביקותא
 יחידאי, דלא ישתני ולא יתהפך לעלמין, בההוא קשורא דמהימנותא
 (יחידאי) דכלא ביה אתקשר הדא הוא דכתיב ועץ החיים בתוך הגן,
 לבתר סאטו מאורחא דמהימנותא, ושבקו אילנא יחידא עלאה מכל
 אילנין, ואתו לאתרבקא באתר דמשתני ומתהפך מגוונא לגוונא, ומטב
 לביש ומביש לטב, ונחתו מעילא לתתא, ואתרבקו לתתא בשנויין
 סגיאיין, ושבקו עלאה דכלא דהוא חר ולא אשתני לעלמין הדא הוא
 דכתיב (קהלת ז') אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו
 חשבונות רבים, והמה בקשו חשבונות רבים ודאי, כרין אתהפך לבייתו
 כההוא סטרא ממש, זמנין לטב זמנין לביש, זמנין לרחמי זמנין לדינא,
 (דק"ז ע"ב) כההיא מלה דאתרבקו בה ודאי • המה בקשו חשבונות

הבים

(ה) מביש כשרין מקום נריות נמים ולפיל פירא לשון אר יעין פירוש כל סמלמר כמק"פ • יחזי רב"ל א יס"מ פ"י ה"י פ"ד"כ •
 (כ) פעלים דיוקיס • (ג) יס"ס מדבריו ככ"ד נר"ל •

זאת תורת העולה היא העולה וגומר: האי קרא בכנסת ישראל
 אוקימנא, דהיא סלקא ומתחברא במלכא קדישא בזוגא שלים, היא
 העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה וגומר: תא חזי כיון דעאל
 ליליא ותרעין סתימין, דינין תתאין מתערין בעלמא, ואולין ושאטין
 חמרי ואתני וכלבי: חמרי הא אוקימנא, וכלבי ואתני לא שאטין ולא
 אזולין, אלא בהו עברי חרשייא לבני נשא, כגון בלעם ואוקמוה: כדן
 כל בני עלמא ניימין, ומזבח תתאה דלבר אתוקד: בפלגות ליליא
 אתער רוח צפון: ומרהווא מזבח תתאה נפיק שלהובא
 דאש, ותרעין אתפתחו, ודינין תתאין אתכנשו בנוקביירו,
 והווא שלהובא אזיל ושאט, ותרעין דגן ערן אתפתחו, עד
 דמטי ההווא שלהובא ואתפלג לכמה סטרין דעלמא, ועאל
 (דק"ח ע"ה) תחות גרפוי דתרנגולא וקארי: כדן קדשא בריך הוא אשתכח
 בין צדיקייא, וכנסת ישראל משכחת ליה לקדשא בריך הוא עד דארתי
 צפרא, כיון דארתי צפרא אשתכחו משתעיין ברוח חדא:
 ואית לה נייחא כבעלה: הרא הוא דכתיב על מוקדה על המזבח כל
 הלילה וגומר: עד הבקר, דהא בצפרא דינין ושללהובין אשתככו, וכדן
 אתער אברהם בעלמא ונייחא הוא דכלא: תא חזי כיון דעאלו ישראל
 לארעא, לא אשתכחו בה דינין תתאין, וכנסת ישראל הוות בה
 כנייחא על כנפי דכרובים כמה דאתמר דכתיב (ישעיהו ה') צדק ילין בה,
 כדן הוות לה נייחא מכלא, דהא ישראל לא ניימין עד דמקרבי
 קרבנא דבין הערבים, ואסתליקו דינין: ועולה הוה אתוקד ער
 מדבחא, וכדן הוה לה נייחא מכלא, ולא אשתכח אלא אתתא כבעלה
 הרא הוא דכתיב כי תבאו וגומר ושבתה הארץ נייחא ודאי:

ושבתה הארץ שבת ליי, שבת ליי ממש תופתח רבי אלעזר: (ה) (שמות כ"ה)
 כי תקנה עבר עברי שש שנים יעבוד וגומר בגין דכל
 ישראל דאתגור דאית ביה רשימא קדישא, אית ליה נייחא בשמטה, דהא
 דיליה הוא ההוא שמטה לנייחא ביה, ודא אקרי שבת הארץ: ודאי
 חירו אית בה נייחא בה: כמה דשבת נייחא הוא דכלא, הכא נמי
 שמטה נייחא דכלא, נייחא הוא דרוחא וגופא: תא חזי ה' נייחא הוא

דעלאי ותתאי, בגין כך ה' עלאה . ה' תתאה . ניחא דעלאין ניחא
 דתתאין . ה' עלאה שבע שנים שבע פעמים . ה' תתאה שבע שנים
 בלהודייהו, דא שמטה ודא יובלא . וכד מסתכלין מלי כלא חד, בגין
 כך ושכתה הארץ . בההוא ניחא דארעא אצטריכו עבדין ניחא .
 ובגין כך יבשביעית יצא לחפשי חנם . חנם, מהו חנם . דלא יהיב
 למאריה כלום . אלא דא הוא הכא אוליפנא כתיב (כמדכר י"ח) זכרנו
 את הדגה אשר נאכל במצרים חנם . בלא ברכה . דלא הוה עלנא .
 במצרים עול דלעילא . תא חזי עבדין פטורין מעול מלכותא דלעילא,
 ועל דא פטורין מן המצות . מאי עול מלכות שמים . אלא כהני
 תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא, בגין לאפקא מניה טב לעלמא .
 ואי לא קביל עליה ההוא עול, לא עכיד מירי . הכי נמי אצטריך
 ליה לבר נש לקבלא עליה עול בקדמיתא, ולבתר דיפלח ביה בכל מה
 דאצטריך . ואי לא קביל עליה האי בקדמיתא, לא ייכול למפלח
 דרא הוא דכתיב (תקלים ב') עבדו את יי (ה) ביראה . מהו ביראה, כמה
 דאת אמר (ס"ה ק"ח) ראשית חכמה יראת יי, ודא מלכות שמים . ובגין
 כך עול מלכות שמים, ועל דא האי בקדמיתא הוא דכלא . מאן
 אוכח, תפילה של יד בקדמיתא . בגין דבהאי עייל לשאר קדושה .
 ואי האי לא אשתכח לגביה, (כ) לא שריא ביה קדושה לעילא, בגין
 כך (ויקרא ט"ו) בזאת יבא אהרן אל הקדש וגומר כתיב . והאי עול
 לא שרייא במאן דאיהו כפית באחרא . ועל דא עבדין פטורין מעול
 מלכות שמים . ואי מהאי עול פטורין, מכל שאר פטורין, דהא שאר
 לא שרייא עליה דבר נש עד דאשתכח גביה כהאי עול . ובגין כך
 הוה אכלי ישראל במצרים חנם . אוף הכא יצא לחפשי חנם, דהא
 עכרא הוה, וכל מה דעכיד חנם הוא בלא עול מלכות שמים . ואף
 על גב דחנם הוה עובדוהי, יצא לחפשי ויהא ליה ניחא . לכתר
 דאיהו בחירו ואשתכח ביה ניחא, יהבין עליה עול מההוא אחר
 דאפיק ליה לחירו . ואי בר נש יסרב למיפק לחירו כמה דאת אמר
 ואם אמור יאמר העבד אהבתי את אדני וגומר . הא ודאי פגים ליה
 להאי

(ה) גימטריא ט"ן ר"י למ"ד . סמ"ג : (כ) כ"ט ס"י כ"ו סמ"ג דאס ח"ן לו רק של דאס יבחס מ"מ וכאן לא משמע כ"י א"ס
 וי"ש ג"כ דלאו לרינא האמר רבטיילס יבחס ודאס סמ"ג סמ"ג ר"ש פ' בתכלת אלא אשני זוכח למכלא כמו אס יבחס של יד ורוק מתי'ן :
 כ

להאי אתר, דשביק עול מלכותא דלעילא ונטיל עול דמאריה ועל דא מה כתיב והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת וגומר. והגישו אדניו אל האלהים אל האלהים סתם לגבי ההוא אתר דפגים ליה, דהכי נמי אלהים אקרי ולאן אתר יתקריב לגביה, אל הדלת או אל המזוזה, (דק"ס ע"כ) בגין דהאי אתר פתחא הוא דלעילא ומזוזה אקרי והא אתמר. וכיון דאיהו אכוון לאפגמא להאי אתר, ההוא פגמו אשתאר בהדיה ביה בגופיה דדא הוא דכתיב ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם. יהוי עבדא תחות הגלוי דמאריה עד שתא דיובלא. את אזנו אמאי. הא אוקמוה, אבר שמיעה תלי בהאי אתר, (ה) עשייה לעילא. ובגין דישראל כד קריכו לטורא דסני, והוו ברחימו דלבייהו לאתקרבא לקדשא בריך הוא, אקדימו עשייה לשמיעה, דהא שמיעה בקרמיתא ולבתר עשייה, שמיעה בהאי שמיטה תלייא ועל דא הוא פגים להאי שמיעה. יתפגים שמיעה דיליה וישתאר פגמו ביה. ולא ישתאר הוא עבדא למאריה עד דיתקרב לההוא אתר דפגים ויתפגים הוא קמיה, וישתאר ביה ההוא פגמו, ובגין כך והגישו אדניו אל האלהים סתם כמה דאוקמנא ועל דא ושבתה הארץ שבת לי.

רעיא מהימנא

ובשנה השביעית שבת שברזון
 ונומר פקודא דא לשבות
 בשנה השביעית, (כ) ואבתריה
 לשבות בשביעין ואבתריה להשמיט
 כספים בשביעית. ואבתריה למנות
 שבע שנים שבע פעמים והיו לך
 ימי שבע שבתות השנים תשע
 וארבעים שנה. הכא רזא דכל
 שביעיות מסטריא דשבינתא,
 דאתקריאת

שש שנים תורע שך וגומר ובשנה
 השביעית שבת שבתון יהיה
 לארץ שבת לי. והא אוקמוה
 דכתיב ובשביעית תשמטנה
 ונטשתה ונומר. מאי מעמא,
 ואכלו אביוני עמך. בגין דמסכני
 בהאי אתר תליין, ובגין כך שביק
 לון למיבל, ועל דא מאן דרחים
 למסכנא, יהיב שלמא בכנסת
 ישראל, ואוסיף ברכתא בעלמא,
 ויהיב חידו וחילא לאתר דאתקרי
 צדקה

לראש השנה

(א) כי עד כינס נקרא מחשבת אבל באימת מחיל סגליו וכמו שאמר כולם בחכמת עשית ופירוש כולם שרשם בחכמתם ועשית ככנים: (ב) גל' אזור כפרסם מסכנים אלקרי מלי' שביעית לוח נס על פסכת: סמ' :

צדקה, לארְקא ברכתא לכנסתן דאתקריאת שבע מסטרא דצדיק,
ישראל ואוקימנא: | דאיהו שביעי לבניה, ואיהי בת

שבע מסטרא דאימא עלאה דאתמר בה (תהלים ק"ט) שבע ביום הללתיך.
שבע שמהן אינון אבגית"ן, ובהון תרין וארבעין אתוון. כלל אתוון
ותיבין הם תשע וארבעין, אימא עלאה שנת החמישים שנה דבה
וקראתם דרור. בה תהא שכינתא תתאה, דרור פדות ושכינתה לישראל
דאתמר בהון (בראשית כ"ה) והיה זרעה בעפר הארץ. כל ספירה מאלין
שבע שית גדפין, דאינון שית אתוון לכל חד, ובהון קדשא בריך הוא
(ושכינתיה) בכל ספירה מאלין שבע (ישעיהו ו') בשתים יבסה פניו
ובשתים יבסה רגליו ובשתים יעופף. וכינה איהי אחת, ושכינתא
תתאה שבע. ולעילא מכינה אחת ואחת, הא עשר ספירן. שתים

צדקה

שלש וארבע וחמש ושש ושבע, כאן וילך הלוך וגדל. מסטרא נוכראה
והמים היו הלוך וחסור, אימתי, באתר דשכינתא תתאה שריי
בשבע הדא הוא דכתיב (בראשית ט') ותנח התיבה בחדש השביעי,
דא שכינתא תתאה, בשבעה עשר יום לחדש, איהי שביעאה ועשיראה,
דסליקת בהון אהיה דאיהי בינה, שנת היבל איהי אהיה אשר
אהיה, תרין זמנין אהיה חושבן שנים וארבעין, ותמנייא אתוון בהון
חמשיין, דבהון פקודא לחשוב שנת היובל. וכיה פקודא לחזור לאחזותו
ביובל, בשנת היובל הזאת תשובו וגומר כל חד יחזור ביה לדרגא
דיליה דנשמתיה אחוזה מתמן, כמה דאוקמוה (קהלת י"ב) והרוח תשוב
אל האלהים וגומר. שמיטה, שכינתא תתאה דאיהי משבע שנין.
יובל, אימא עלאה בינה איהי לחמשיין שנין, ובה יתיחסון ישראל
במפקנותהון מן גלותא הדא הוא דכתיב ואיש אל משפחתו תשובו,
כגוונא דמפקנו דמצרים דאינון מארי תורה, בה אתמר בהון (שמות י"ג)

צדקה

וחמושים עלו בני ישראל, ואוקמוה אחד מחמשים. ושכינתא תתאה
איהי גאולת בתי ערי חומה, אתמר בה ובתי החצרים. דרתרי בתי
אית בלבא, אם אינון ממארי תורה. אתקריאו בתי ערי חומה,
כגוונא דאתמר במפקנו דמצרים (שם י"ד) ורחמים להם חומה מימינם
(דק"ט ע"ב) ומשמאלם. לאחרים דלאו אינון מארי תורה אתקריאו בתי
החצרים. אמר רבי שמעון והא אשכחנא חצרים דאתמר ביה (אסתר ט')

ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך, ובכל אתר המלך
 סתם דא קדשא בריך הוא ותעמוד, אין עמידה אלא צלותא. נכח
 בית המלך, נכח בית המקדש דכל ישראל צריבין לצלאה צלותא.
 דילהון לתמן, למהוי נכח המקדש. הכא מאן חצר הפנימית, וראי תרין
 אינון חצרות בית יי. אמר ליה בוצינא קדישא תרין חצרים אינון
 חיצוניים דלבא ואינון תרין אונים דלבא, ותרין בתי פנימיים תרין בתי
 דלבא, ותרין אינון בתי גוואי, ותרין אינון בתי בראי. וכומנא דיהא
 פירקנא גאולה תהא לכלהו, לאינון קריבין ללבא דאיהו שכינתא.
 ולאלין רחיקין דאתקריבו דא הוא דכתיב (ישעיהו כ"ז) שלום שלום
 לרחוק ולקרוב, ואוקמוה לרחוק מעבירה ולקרוב ממצוה. בהוא זמנא:
 פקודא לתקוע שופר תרועה ביוכל דא הוא דכתיב (ס"ט י"ח) כנשוא
 גם הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו. כגוונא דבתקיעת
 שופר דיוכלא כלהו עבדין נפקי לחירות, הכי כפורקנא בתרייתא.
 בתקיעת שופר מתכנשין כל ישראל מארבע סטרי עלמא דאינון עבדין
 דיוכלא, דמארי תורה אית בהון עבדין על מנת לקבל פרס, ואתקריאו
 עבדי מלכא ומטרוניתא, אבל בנוי דמלכא קדישא (שמות י"ט) ואשלא
 אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי, דאינון גדפי חיוון דמרככתא.
 פקודא בתר דא לתת ללוים ערים לשבת, וכנין דאינון לא אשתתפו
 בעגלא קדשא בריך הוא חלק לון לגביה, למהוי מנגנין ליה בכמה
 מיני נגון. דכהנים בעבודתם ולוים לשירם ולזמרם וישראל לנויהם,
 כהנים בעבודתם, דאית תמן כמה פקודין. פקודא חד לעשות שמן
 המשחה. ב' לויים שומרים במקדש. ג' ישראל לירא מן המקדש. ד'
 עבודת הלוים בבית המקדש. ה' להקטיר קטרת פעמים. ו' כהנים
 תוקעים בחצוצרות במקדש. ז' לקדש זרע אהרן במקדש. ח' ללבוש
 בגדי כהונה במקדש. ט' רחיצת ידים ורגלים לעבוד במקדש. י' להיות
 דכהנים עושים קרבנות במקדש. י"א לפדות פסולי המוקדשין. י"ב
 קרבן היולדת ביום השמיני. י"ג למלוח קרבנות במקדש. י"ד לעשות
 העולה כמשפטה. ט"ו לעשות החטאת כמשפטו. י"ז אכילת קדשים
 כמשפט לכהנים. י"ז אכילת שיירי מנחות. י"ח לעשות מנחות כמצותן
 י"ט להביא קרבנות לבית המקדש. כ' להביא נדר או נדבה לבית

המקדש • כ"א להביא קרבנות קדשים תמורות וולדות • כ"ב להקריב
שני תמידין כהלכתן • כ"ג להדליק אש תמיד על המזבח • כ"ד לעשות
תרומת הדשן • כ"ה להדליק נרות המנורה • כ"ו להקריב מנחה בכל
יום • כ"ז להקריב מוסף בשבת • כ"ח להסדיר לחם ולבונה • כ"ט
להקריב קרבן מוסף בראש חדש • ל' להקריב מוסף בשבעת ימי פסח
ל"א להקריב ביום העומר כבש לעולה • ל"ב להקריב (קרבן) העומר
(היינו ספירת העומר) • ל"ג להקריב קרבן מוסף בשבועות • ל"ד להקריב
שתי הלחם בשבועות • ל"ה להקריב מוסף בראש השנה • ל"ו להקריב
מוסף ביום הכפורים • ל"ז להקריב מוסף בשבעת ימי החג • ל"ח להקריב
מוסף בשמיני עצרת • ל"ט לשרוף את הנותר באש • מ' לשרוף קדשים
שנטמאו • מ"א לעבוד כהן גדול ביום הכפורים • מ"ב המועל בהקדש
קרן וחומש • מ"ג (ה) להביא החוטא קרבן חטאת על חטאו • מ"ד אשם
תלוי על ספקו • מ"ה קרבן אשם ודאי על הידוע • מ"ו קרבן עולה
ויורד • מ"ז קרבן סנהדרין גדולה שטעו • מ"ח להקריב הזב אחר שיטהר
מ"ט קרבן זבה אחר שתטהר • נ' קרבן יולדת • נ"א קרבן מצורעים •
מתמן ואילך שאר פקודין :

מארי מתיבתאן באומאה עליכו לא תערו מני, עד דאתקין קרבנין
לקדשא בריך הוא, דשכינתא איהי קרבן ל"י בכל אבר ואבר
דמלכא, בחבורא שלים בדכר ונוקבא • בכל איברים, דאינון מנהון
ברישא, עיינין בעיינין אודנין (דק"ט ע"כ) לגבי אודנין, חוטמא בחוטמא,
אנפין באנפין, פומא בפומא, כגון (מלכיס כ' ד') וישם פיו על פיו ועיניו על
עיניו, וכדא הוה מחיה הילך • והכי ידן דמלכא עם ידן דמטרוניתא,
גופא בגופא, בכל אברים דיליה קרבנא שלים. דכר נש בלא אתתא
פלגו גופא איהו, ושכינתא לא שרייא עליה • הכי קדשא בריך הוא, כד
לאו איהו בקורבנא עם שכינתא בכל ישראל דאינון אנשי מדות, דאינון
אברים דיליה, עלת העלות לא שרייא תמן, וכאילו לא הוה קדשא בריך
הוא חד, בתר דלאו איהו עם שכינתיה • ובחוצה לארץ דשכינתא
מרחקא מן בעלה, אתמר כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו
אלוה • בגין דלית תמן קרבנין בחוצה לארץ, ולזמנא דקדשה בריך

הוא

(ה) ק' דכר מפת ט"ו לטעות הטעם ויער' קרבן יולדת וככר מנה י"ב קרבן יולדת ויש ל"ט • מק"ל
6 כ"ה

הוא מתקרב עם שכינתיה, אתקיים ביה האי קרא (וכמיה י"ד) כיום הוא יהיה " אחד ושמו אחר, ועלת העלות שרייא עלייהו. אף על גב דתקינן אבהן צלותין באתר דקרבנין, האי איהו לקרבא נפשין ורוחין ונשמתין דאינון שכליים לקדשא בריך הוא ושכינתיה, כאברין לגבי גופא, אבל מסטרא דכורסיין ומלאכין, דאינון כגופא ואברין דלבר ממלכא ומטרוניתא, לית תמן קרבנא, ובגין דא אתמר בכורסייא (שמות י"ז) ויאמר כי יד על כס יה, כס חסר (ה) מכסא א, הו' חסר משם הוידה, (כ"ה) כו' כ"ס חסר משם הוידה (ירמיה י"ז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו ואיברין בפרודא מן גופא, איהו לגו ואינון לבר הדא הוא דכתיב הן אראלם צעקו חוצה • חוצה ודאי • יהא רעוא דילך לאחורא לן לבי מקדשא, לקיים צלותא דאוקמוה קדמאי יהי רצון מלפניך • אלהינו ואלהי אבותינו שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידין כסדרן, כל חר בסדורא דיליה, ומוספין בהלכתן, דבען לבר מארעא דישראל לית תמן קרבנין כגופין דבריאה. דקדשא בריך הוא ושכינתיה מסטרא דאצילות דיליה לית תמן פרודא ואפרשותא דשכינתא איהי (ג) יחודיה וברכתיה וקדושתיה, ולא אתקריאת גופא אלא כד אתגשמו בכורסיין ומלאכין דבריאה, כנשמתא דאתלבשא בגופא שפלה • ובגין דא כד שכינתא איהו לבר מהיכלא דבי מקדשא, ולבר מכורסיין דילה, כביכול כאילו לא הורה חד עמיה. מסטרא דכסא עליון דאיהו גופא לקדשא בריך הוא, ומלאכין דתליין מניה כאברין דתליין מן גופא, דאינון דכורין, ונשמתין דאתגזרו מניה דכורין • כסא תניינא גופא דשכינתא, וכל נשמתין דתליין מניה נוקבין • ומלאכין דתליין מההוא כורסייא נוקבין • וקריבו דיליהון בקדשא בריך הוא ושכינתיה. הכי יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, אף על גב דאינון כנשמתין לגבי כורסייא ומלאכין, הכי אינון לגבך עלת העלות כגופא, דאנת הוא דמייחד לון ומקרב לון, ובגין דא אמונה דילך בהון, ואנת לית עלך נשמתא דתהוי אנת כגופא לגבה, דאנת הוא נשמה לנשמות, ולית נשמה עלך ולא אלהא עלך, אנת לבר מכלא,

ולכנאו

(ה) פירוש ז"ל כשיתר ס' כליון או ארס למוסב לו אות א' להפליס כסא מוסבו ואוקיות ר"ל להפליס שמו וכו' רוח חיתת ארס למוסב
 לו • היסב (ה) ס' רכרי רכינו כתי' מא' (ז) : פירוש סכלי סאזליות נס סס כתיבת אלסות מש"כ ככלי כ"ע • סימ' :
 א כספר

ולגאו מכלא ולכל סטרא, ולעילא מכלא ולתתא מכלא, ולית אלהי
 אחרא עילא ותתא ומכל סטרא, ומלגו דעשר ספירן דמנהון כלא, ובהון
 כלא תלייא, ואנת בכל ספירה בארפה ורחבה עילא ותתא, ובין כל
 ספירה וספירה, ובעובי דכל ספירה וספירה, ואנת הוא דמקרב לקדשא
 בריך הוא ושכינתיה בכל ספירה וספירה, ובכל ענפין דנהורין דתליין
 מנהון, כגרמין וגידין ועור ובשר דתליין מן גופא, ואנת לית לך גופא
 ולא איברים, ולית לך נוקבא, אלא אחד בלא שני, יהא רעוי דילך
 דתקרב אנת שכינתא לגבי קדשא בריך הוא בכל דרגין דאינון אצילות
 דילה, דאינון נשמתין דבעלי מדות • (א) נשיאי ישראל חכמים נבונים
 חסידים נבורים אנשי אמת נביאים צדיקים מלכים כלהו דאצילות •
 דאית אחרנין דבריאה • דשכינתא איהי קרבן • שמן המשחה, מימינא
 שמן למאור כגון (בראשית 6) את המאור הגדול • שמן משחת קדש איהו
 מסטרא דשמאלא דאתמר בה (ב) וקדשת את הלויים, שמן כתית איהי
 מסטרא דצדיק, דאיהו כתיש כתישין מאברין דאינון זתים, לאחתיה
 משחא לגבי פתילה • פתילה תכלא • ונבורה מתמן איהי יראה, ולויים
 שומרין המקדש. ומתמן פקודא לירא מן המקדש, ואיהי מצות עבודת
 הלויים במקדש בארבעה ועשרים משמרות לויים, דבהון לויים בשירה
 ובזמרה הוו מזמרין קדמך, לסלקא שכינתא דאיהי (ג) שירה וזמרה
 בהון לוי, ארבעה ועשרים עם שירה וזמרה, ששה ועשרים כחושבן יהוה.
 ואכתריה איהי מצות קטרת תמיד לקדשא בריך הוא, וקטרת כקרבנא
 והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה, ואמריין ופדרין דאינון מתאכלין
 כל הלילה, (דקי ע"ב) אינון כפרה דאברין דגופא דילה ונפשיה, דלא יתוקדן
 בגיהנם, ולא יתמסרין בידי דמלאך המורת, ובגין דבר נש חב ביצר
 הרע דאיהו צפוני, הכי שחישתו בצפון, לשזבא ליה מההוא צפוני.
 ובקרבנין, טול בהו קל וחומר מנביאים, ואף על גב דתורה איהי שם
 יהוה, ונבואה דאתמר בה (ישעיה ס"ג) רוח יי תניחנו, עם כל דא לאו
 כל מארי תורה שקולין, ולא כל נביאים שקולין, דאית נביאים דנבואה
 דילהון בלבושין דמלכא, והכי הוא אורייתא דבעל פה • כמה מארי

ספקות

(א) בכפר חכמים וכו' עד מלכים כמלכות כי הם מושגים כ"ס • טר"כ : (ב) ע"ז הם לא כתיב כן אלא כל שתי ס' מקדשי
 קיטס לי סמור ככבודו וכתיב כתיים ורקת את סלויים וא"כ גם כלויים אע"פ שכן משמאל' כתיב קדוש : (ג) כל שכן כ' מני
 שירה דכלי ודפס וס' מעש ודכיור • טר"ז :

ספקות ופרוקין בלבושין דמלכא, ואית אחרנין דסלקין יתיר באברים
 דגופא דמלכא, דאתמר בהון ואראה וראיתי במראה בעיינין
 (סבוק ג) "שמעתי שמעך יראתי בשמיעה. יחוקאל אסתכלותיה
 ונביאותיה מעיינין • חבוקק מאודנין בשמיעה • ובגין דא יחוקאל הוא
 כל אלין מראות דמרכבה בראייה בעין השכל • חבוקק בשמיעה •
 ואית נביאה דנבואתיה בפומא דהא הוא דכתיב ויגע על פי נביאה
 אחרא מריחא דחוטמא דהא הוא דכתיב (יחוקאל ב) ותבא בי הרוח •
 ואית דנבואתיה ביד דהא הוא דכתיב (פוסע י"ב) וכיד הנביאים ארמה,
 ואחרנין לפנים כחיי המלך, ואחרנין לפני ולפנים • והכי באורייתא
 פשטי"ם, ראיות, דרשות, סודות דסתרי תורה, ולעילא סתרי סתרים
 ל" • הכי בקרבנין אף על גב דקרבנין כלהו ליהוה, איהו נטיל כלא
 ופליג קרבנין למשיריין דיליה • מנהון פליג לכלבים אינון קרבנין
 פסולין, דיהיב לון לסמ"אל כלב ולמשירייתיה, ובגין דא הוה נחית דיוקנא
 דכלבא, ומנהון לשרים דאית בהון כבעירן, ומנהון כמלאכי השרת, ומנהון
 כבני נשא • לאינון דעובדיהון כשרים, פליג קרבנהון לשרים • אלין
 דעובדיהון כמלאכין, פליג קרבנין דילהון למלאכים דהא הוא דכתיב
 (כמדבר כ"ח) את קרבני לחמי לאשי, דאינון קרבנין דילהון לא תליין כבעירן,
 דקרבנין דבעירן אינון דעמי הארץ, אינון קרבנין דבני נשא צלותין ועובדין
 טבין • קרבנין דתלמידי חכמים, מארי מדות, אלין מארי רזי דאורייתא
 וסתרין גניזין דבהון, קדשא בריך דהוה נחית דהוה בגרמיה לקבלא
 קרבנין דילהון, דאיהי תורת "תמימה, שכינתא קדישא מעשר מדות •
 ותלמידי דרבנן אינון מילין דילהון כאכילת שיירי מנחות • ואית
 אחרנין דמתגברין עלייהו, דאורייתא דילהון כאכילת מנחות עצמן
 ולא שיירי מנחות, ואית אחרנין דאורייתא דילהון אכילת קרשים
 מאכלים ככמרה מינין למלכא • וכל מנחות דמאכלין דקרבנין, מני
 קדשא בריך הוא לקרבא ליה כלהו בביתא דיליה דאיהי שכינתא,
 והאי איהו פקודא לקרבא קרבנות בבית הבחירה לקיים (ורמס ט)
 כי אם בזאת יתהלל המתהלל וגומר, למלכא דהוה עבדוי ואפרסכו
 ושולטני מלכותא, שלחי ליה כמה דורוני, אמר מאן דבעי למשלח לי
 דורונה לא ישלח אלא בידא דמטרוניתא לקיים פה (מסלס ק"ג)

ומלכותו בכל משלה • ובגין דא אתקריאת שכינתא קרבן ל"י, עולה ל"י, אשם ל"י, ואפילו קרבן נדות ויולדות ומצורעים וזבים וזבות כלא צריך לקרבא ל"י ושכינתיה, ולבתר איהו פליגת לכלא הדא הוא דכתיב (מסלי ל"ג) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, ואפילו מוזנא דחיוון, כגון קרבן שעורים מאכל בעירן, ומאכל עבדים ושפחות דבי מלכא, ואפילו דכלבי ודחמרי וגמלי, לקיים בה ומלכותו בכל משלה • ומגלן דעל ידהא פליג כלא דכתיב ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, כגין דקדשא כריך הוא בן יהו' בן יה כליל יהו, ושלימו דיליה ה, איהו עולה ליהוה, קרבן ליהוה, שלמים ל"י, קריבו דיליה שלימו דיליה, דכיה אשתלים יהו למהוי יהוה, וכלא אתהדר ביה, ובגין דא (שמות כ"ב) זוכח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לכרן, דלא יהיב שולטנתא לסטרא אחרא בקרבנא, דכל אלהים אחרים עלמא דפרודא אינון, ולית לון קריבא ויחודא, וקדשא כריך הוא אפריש לון משמיה, כגון דאפריש חשך מאור הדא הוא דכתיב (בראשית ה') ויברך אלהים בין האור ובין החשך. ומאן דקריב לקודשא כריך הוא מה דאפריש, כמאן דקריב מסאכו דנדרה לבעלה, והאי איהו רזא (ויקרא י"ח) ואל אשרה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה, והאי לא תגדרה ערותן • קירוב דכל עריין שקילין לעבודה זרה, דכל סטרין אחרנין עלייהו אתמר (בראשית י') מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם • וכתיב ללשונותם בארצותם בגויהם, כי שם כלל יי שפת כל הארץ ומשם הפיצם יהוה • וכל מאן דקריב שום קרבנא לסטרין אחרנין, קדשא כריך הוא אפריש ליה משמיה, ולית ליה חולקא בשמיה, דקדשא כריך הוא (דק"י ע"ב) בחר לון לישראל מפל שאר אומין הדא הוא דכתיב ויבך בחר יי, ופליג לון מנייהו לחולקיה הדא הוא דכתיב (דברים ל"ג) כי חלק יי עמו • ובגין דא יהיב לון אורייתא משמיה, (שמות ג') זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר. והא אוקמוה ייה עם שמי, שלש מאות וחמשה ושישים • ויה עם זכרי, שני מאות ושמנה וארבעים • בכל מצות ומצוה קשיר לון לישראל בשמיה, למהוי כל אבר ואבר דילהון חולק ערביה ואחסנתיה • ובגין דא זוכח לאלהים יחרם, וגומר, צריכין ישראל לשתפא ל"י בהליכה דילהון בהקיץ דילהון הדא הוא

דכתיב

דכתיב בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עריך והקיצור
 היא תשיחה קם ההוא תלמיד ואשתטח קמיה ואמר זכארה איהו
 חולקיה דמאן דזכי למשמע מלין אלין בלהו שם יי בכל סטרא ולד
 נפיק מניה לבר בכל סטרוי : ע"כ (כ"ט ח' פקודא להקריב וכו')

זהר

וכי תאמרו מה נאכל וגומר רבי יהודה פתח (תהלים ל"ו) בטח ביי
 ועשה טוב שכון ארץ ורעה אמונה לעולם (א) בר נש יהי זהיר
 במאריה וידבק לביה במהימנותא עלאה בגין דיהוי שלים במאריה
 דכד יהוי שלים ביה לא יכלין לאבאשא ליה כל בני עלמא תל
 חזי בטח ביי ועשה טוב מאי ועשה טוב אלא הכי תנינן בעובדא
 דלתתא יתער עובדא דלעילא והא אוקמיה ועשיתם אותם בכיכול
 אתון תעבדון להון בגין ההוא אתערותא דילכון דאתון עבדין לתתא
 אתער לעילא ועל דא ועשה טוב כתיב ואין טוב אלא צדיק דכתיב
 (ישעיה ב') אמרו צדיק כי טוב כיון דאתון עבדין (ב) דהאי ודאי האי
 טוב (ג) אתער כדין (ד) שכון ארץ ורעה אמונה וכלא חד שכון ארץ
 ארץ עלאה דהא לירת לך בעלמא דיכול (ה) למשרי בהדה עד
 דיתער האי טוב לגבה כיון דיתער ליה בכיכול הוא (ו) עביד ליה
 וכדין שכן ארץ (ז) שרי בגוה איכול איבה אשתעשע בהדה (ח) ורעה
 אמונה דא ארץ וכלא (ט) חד כמה דאת אמר (תהלים ז"ב) ואמונתך
 בלילות ורעה אמונה הוי דבר לה בכל רעותך ואי לא תתער
 לקבלה האי טוב אתרחק מינה ולא תקרב בהדה לא תקרב לגו
 אתון נורא יקידתא ואי תקרב בהדה בדחילו כמאן דדחיל מן מותא
 דהא כדין נורא דליק ואוקיד עלמא בשלהובוי וכיון דאתער לקבלה
 דהאי טוב כדין שארי בגוה ולא תדחל מינה אנת כדין (איוב כ"ב)
 ותגזר אמר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור תא חזי בני מהימנותא
 מדברי

(א) כן אדם סוף מירש כ"ן וכמ"ס ח"ב שמע"ס יל"ט ויל"מ ועיין לקמן סיד ארץ ואמונה : (ב) מלת כטח שזירו א"ה פתחים
 במאריש : (ג) סודו אור הננוו ללר"ס סוף י"ו אורות מש ע"ב כדורע מכונת ק"ב סכל : (ד) ע"י שאינס קרי מילי א כטח וסכ'
 שכו ארץ אלא שמעטיים טעוב ימשך שכו ארץ אז סותר לך לשכין כס ולרעות אמונה וו"ש וכולא חד דאינס חרי וסדר משרש רפוחא
 דשכו ארץ שאיכו בארץ סתחונים כ"א כעלינה וו"ש שכו ארץ ע"ד כו שט ימים שלא אמר כו"י מכני שבמ"כ עשא גס אח סימים וכן
 כ"א כיון ארץ אשתא עישם שכ כה לשכינה עלמס : (ה) מירוש למיית גס שכן קרוב תמיד עמס עד שיזנס למדכא כ"ס"ד : (ו) כ"י סתעורית
 ס"ס סקמח סכתי כ"י א"י סוד ח"ו וו"ו טיא כתיבת עשי חו וכו' : (ז) ג"פ מ"ס כ"ן כנגד כס"י אורן מלזכא : (ח) ס"פ מ"ס כ"ן כתיבותם :
 (ט) כלי וכו' כתיבות יחד :

מדברוי להאי לרעותהון בכל יומא • מאן אינון בני מהימנותא, אינון
 דמתערי האי טוב לקבליה, ולא חס על דיליה, וידעי דהא קדשא בריך
 הוא יהיב ליה יתיר כמה דאת אמר (משלי י"ב) יש מפור ונוסף עוד •
 מאי טעמא, בגין דהאי אתער ברכאן לקבליה • ולא ימא אי אתן
 האי השתא מאי אעביד למחר • אלא קדשא בריך הוא יהיב ליה
 ברכאן עד בלי די כמה דאוקמוה • ובגין כך וכי תאמרו מה נאכר
 בשנה השביעית וגומר מה כתיב וצויתי את ברכתי לכם בשנה
 הששית ועשת את התבואה לשלש השנים • ועשרת, ועשתה מבעי
 ליה • מאי ועשת • אלא לאפקא ה, דאית לה שמטה ונייחא ולא עביד
 עבדתא, כתיב (סמות י"ז) דאו כי יי וגומר נותן לכם ביום הששי לחם
 יומים וגומר • בגוונא דא וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית
 וגומר • רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא פגעו בההויא טורא •
 אשכחו תרי גברי דהוו אזלי • אדהכי תמו חד בר נש דהוה איתי •
 ואמר לון במטו מנייכו הבו לי מזונא פתא דנהמא, דהני תרין יומין
 דתעינא במדברא ולא אכלנא מדי • אשתמיט חד מאינון תרין
 גברי, ואפיק מזוניה דאיהו אייתי לארחא, ויהיב ליה ואכיל
 ואשקי ליה • אמר ליה חבריה מה תעביד מן מזונא, דהא
 אנא דידי אכלנא • אמר ליה ומה עלי דידך אנא
 (דקי"ב ע"ב) אזיל • יתיב גביה ההוא מסכנא עד דאכל (ב) כל מהדהוה
 גביה, וההוא נהמא דאשתאר יהב ליה לאורחא ואזל ליה • אמר רבי
 חייא לא בעא קודשא בריך הוא (ג) דמלה דא יתעביד על ידן אמר
 רבי יוסי דילמא דינא אתגזר על ההוא בר נש, ובעא קדשא בריך
 הוא לזמנא קמיה האי, בגין לשזבא ליה • עד דהוו אזלי לאה ההוא
 גברא באורחא • אמר ליה חבריה ולא אמינא לך דלא תתן נהמא
 לאהרא • אמר רבי חייא לרבי יוסי הא מזונא גבן ניהב ליה למיכל
 אמר רבי יוסי תבעי למיפק מניה זכותא, נזיל ונחמי, דהא (ד) ודאי
 (ד) בקפטידי דדא (ה) טפסא דמותא אתאחד, ובעא קדשא בריך הוא
 לזמנא

(א) פ' ספרות או פירות יבאר פס' (כ) כי כלי ספק סכורוס שלחש יסודים • דרמ' (ג) ואע"ג דלעיל אמר כל ספק רילמא
 ד כל אתגזר וסכל נקט ודאי ס"ג שרש טעף ולאס כזמן טועט דירחי אמש אכל וליכו דכר טעכו דחס' לחס ויגן מועט ולחא כ"כ • וגם
 להיות ר' אחו כמ' ופיה אלכא דמותא וכן ס' דרסק • י"ל ססיע כר' ויהא שנמקס סמ' כלוחס סלרקס ושטעס ל' פלא ועיד
 סגדיל לעשות לחס על חס שים לו וחס ס' יעשה לו כס • דרמ' (ד) כליות סניו סל יו' (ה) שלחח סל סמית וקיקי כלחו כזוס
 וס' ורש"כ כ' סין מין אפעס שיש לו אים כשלחכח אס וקס על סנחש וסירגו וסגדן רלשו סטיפכא וסלד לו •

אמאי לא הוה כוותיה, דנפק צדיק, וקדשא בריך הוא (6) אודי בכרכתיה
 כר בריך ליה לכן. אלא ודאי הכא ברוא דגלגולא, גולל אור מפני
 חשך. עבדא ראברהם דנפק מחשך, ודא זרעא דחם. ד"ו לעבד להיות
 כרבנו, דאיהו אברהם דנפק מתרח עובד עבודה זרה, וחשך מפני אור,
 דא ישמעאל דנפק מאברהם, ועשו מיצחק. ורזא דא תערוכת טיפין
 באתר דלאו דיליה גרים דא מאן דעריב טפה דיליה בשפחה מחלת
 בת ישמעאל, או בבת אל נכר דאינון רע חשך. וטפה דיליה טוב אור,
 (סס 6) וירא אלהים את האור כי טוב. מערב טוב עם רע, עבר על
 מימרא דמאריה דאמר (סס ב) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו
 קדשא בריך הוא בההוא דערב, (רב) ארכיב ליה ואייתי ליה בגלגולא
 לקבלא עונשיה. חזר בתיובתא אשתדל באורייתא ואפריש טוב מרע,
 דאינון איסור והתר טומאה וטהרה כשר (דק"א ע"ב) ופסול. כדא
 אתפרשרע מטוב, דאתמר ביה וי"צ, יצירה לטב ויצירה לביש, באורייתא
 אפריש לון וקדשא בריך הוא ירית ליה נשמתא מניה, למהוי שלטא
 על תרווייהו, בחד דאיהו אור עלמא דאתי, ובחד דאיהו חשך עלמא
 דין הדא הוא דכתיב ויפח באפיו נשמת חיים, וכפום זכוון וחובין.
 כמה דאוקמוה העושרה מצוה אחרת מטיבין לו. בינוני זכוון וחובין
 שקילין פלגו זכוון לעילא (ופלגו לתתא) ופלגו חובין לתתא, ורזא דא
 (אסתר ס') מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.
 צדיק גמור כל זכווי לעילא וחובין לתתא. רשע גמור חובין לעילא
 וחובין לתתא. וכר נש דחב באתגלייא, בחרין דרגין איהו, אי חזר
 בתיובתא באתגלייא, בין צדיקיא, בגין דידעין דינוי דקדשא בריך הוא
 ונטרין גרמיהו מלמחטי, ובאתכסייא, בין רשיעיא לקיים בהו (אויב י"א)
 ועיני רשעים תכלינה. ובגין דא חובא דאדם דעבר על (בראשית ב)
 ויצו יי אלהים, ואוקמוה אין צו אלא עבודה זרה, אעבר עליה וארכיב
 ליה בטפת (כ) תרח דכיה רתח לקדשא בריך הוא דעבר על צו מעבודה
 זרה, הדר בתיובתא ותבר צולמין דעבודה זרה, וכל מונוי דיליה, הוא
 תקין במה דחב, ותבר חובא ובניינא בישא דבנה, ואמליך ליה לקדשא
 בריך

(6) כמכו גורי האר"י וז"ל חקב"ס סס כפיו ש"אמ"י כ"א כריך ס וילא מכלל אורד וע"ב כחכו כחירס. ועי' זכ"ל כמ"ב כל"ת סדרפס
 ברוס תפליס ע"ס על מית לכן וע"ל דף הקח ע"ב. מח"ן: (כ) ויש לרמ"ז כי תרח נאלמ"ס טיף א"ת"ס ופי"ל כ"א ארס חוס ממז. א"ס:

0
 נ"א לתתא

בריך הוא ושכינתיה על עמא כמאי. בגין דקדיש שמייה יתברך ברבים
 ועאל בנורא לאתוקרא גרמיה לקיים ביה (דכיום ו') פסילי אלהיהם
 השרפון באש, ולא עוד אלא דלאבוי תרח אהדר בתיובתא, ואעיר
 ליה ולאמיה ולכל מארי דההוא (ח) דרא בגין עדן. והכי אתלבן בנורא,
 ככספא דאיהי מוני"טא דמלכא ושקר לה בעופרת, אעיל ליה בנורא
 ונפק העופרת לבר, ישמעאל. ובגין דא נפק מצחק בעבודה זרה,
 ואשתאר אדם מלובן והאי איהו שינוי השם. דכד אתגלגל אדם
 בעי למעבד ליה שנוי השם. שנוי מקום. ושנוי מעשה. לבתר אתא
 יצחק ואתתקף ביה מחובא תניינא, דאתמר ביה על האדם, דדא שפיכות
 דמים, ודא גרם נסיונא דיצחק בספינא, ואתברר ביה כמאן דבריד איכל
 מגו פסולת, ונפיק פסולת לבר, עשו שופך דמים. לבתר אתא יעקב
 וארביב ליה כלבן, ואתעביד עבד לגביה דדא הוא דכתיב (בראשית כ"ט)
 אעבדך שבע שנים ברחל, ובההיא סבה דאחלף לה באחותיה, עבד
 שבע שנים אחרנין, לאפקא תרין טפין דזרק אדם באתר נוכראה, ודא
 גלוי עריות, והאי איהו לאמר. ואפיק לון מן לבן הארמי נחש. ובתלת
 אלין הוה לאדם שנוי השם ושנוי מקום ושנוי מעשה. שנוי השם
 באברהם. ושנוי מעשה ביעקב. ושנוי מקום ביצחק. ואי להאי
 דאתמר ביה (איוב כ"ח) אז ראה ויספרה קבל בתיובתא, כל שכן לאחרים.
 ובגין דא עבד טוב אתרא גרים, ועבד רע אוף הכי, אבל שאר עבדים
 לעולם בהם תעבודו. קמו מארי מתיבתא ואמרו (תהלים קמ"ד) אשרי
 העם שכבה לו, שככה בגימטריא משה, קם רעיא מהימנא ואמר אשרי
 העם שיי אלהיו. ע"כ: (משפטים ק"ו ולא תהיו אחרי רבים וכו')

כי לי בני ישראל עבדים וגומר פקודא לעבוד בכל מיני עבודה
 במקדש ולבר ממקדש, בכל אינון פולחנין דאקרון עבודה בצלותא
 לאשתדלא בתר פקודי אורייתא, דכלא אקרי עבודה, כעבד דאשתדל
 בתר מאריה בכל מה דאצטריך, בגין דישאל קרילון עבדים דכתיב
 כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מאי טעמא אינון עבדים. בגין
 דכתיב אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים. ובגין כך כתיב בעשר
 אמירן לבתר דכתיב אנכי יי אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים,

למפלה

(ח) הכי יסוף ע"ד מה שפ' רבינו סתרי' וז"ל כמאמר ר' פירדא וליזבו דרך לעלמא דאתי ע"כ ודוק מאין:

א בימרים

למפלח ליה כעבר דפלח למאריה דפריק ליה מן מותיא, דפריק ליה
מכל בישין דעלמא. בתרין זינין (כ"ה שמהן אליו) אקרוין ישראל לקדשא
כריך הוא, עבדים, דכתיב עבדי הם, ואקרוין בנים דכתיב (דברים י"ד) בנים
אתם ליי אלהיכם. בזמנא דידע ליה בר נש לקדשא כריך הוא בארע
כלל, כרין אקרי עבד, דעביד פקודא דמאריה, ולית ליה רשו לחפשא
בגניזוי וברזין דביתיה. בזמנא דידע ליה בר נש בארע פרט, כרין
אקרי בן רחמא דיליה, בבן רחפיש בגניזוי בכל רזין דביתיה ואף על
גב דאקרי בן ברא בוכרא לקדשא כריך הוא כמה דאת אמר (סמות ר')

בני בכורי ישראל, לא יפוק גרמיה מכללא דעבד, למפלח לאבוי בכל
פולחנין דאינון יקרא דאבוי, והכי אצטריך לכל בידלמהוי לגבי אבוי בן
לחפשא בגניזוי ולמנדע רזין דביתיה, ולא שתדלא אבתרייהו, ולמהוי לגבי
(דקי"ב ע"ה) אבוי עבד, ורזא דמלך תרין דרגין אינון לעילא דאצטריך
בר נש לאתעטרא כהו, ואינון רזא דמהימנותא ואינון חד. חד רזא
דעבד, וחד רזא דבן. והאי עבד אקרי ארון בר הארץ, בן כמרה
דאוקימנא בני בכורי ישראל. וכלא רזא דמהימנותא. ואצטריך
בר נש לאתעטרא כאלין דרגין, לאתכללא כרזא דמהימנותא. עבד,
למפלח בכל זיני פולחנא, בצלותא דאקרי עבודה, כהאי עבד דאיהו
רזא עלאה דלא שכיך לעלמין תדיר, וקא משבחא ומנגנא תדיר.
והא אתמר בפולחנין אחרנין, רבכל פולחנין ומלין דעלמין כלהו איהו
עביד ופלח, ובגין דא אקרי ארון, בגין דאיהו עבד למפלח אקרי ארון
כל הארץ, בר נש דאתעטר ברזא דא למיהוי עבד למפלח פולחניה
דמאריה, איהו סליק ואתעטר למיהוי כדרגא דא, ואקרי אוף הכי ארון,
דהא איהו כריך בכל אינון פולחנין, להאי עלמא, וקיים ליה, ועל דא
אקרי ארון (ס"ה ארזי הארץ) וכאה חילקיה דהאי בן דזכי לאשתדלא
למנדע בגניזוי דאבוי, ובכל רזין דביתיה, ככרא יחידאי דאשליטיה אבוי
בכל גניזוי, ודא איהו יקרא דשליט על כלאימאן דישתדל באורייתא
למנדע ליה לקדשא כריך הוא ובאינון גניזין דיליה, אקרי בן לקדשא
כריך הוא, כל חילי שמאי לית מאן דימחי בידיה בכל שעתא
דאצטריך למיעל לגבי אבוי, וכאה חולקיה בעלמין כלהו. ובגין דא
בר אשתדל למנדע ליה בארע פרט, ברזא דחכמתא, כרין אקרי בן

בפולחנא דבר נש פלח ליה לקדשא בריך הוא, אית פולחנא דאצטריך
 בר נש לאתכללא בתרווייהו, למהוי עבד ובן, לאתעטרא ביה בקדשא
 בריך הוא, ומה איהו דא פולחנא דצלוחא, דאצטריך למהוי כה עבד
 ובן, לאתכללא בדרגין עלאין אלין. למפלח ולא תקנא צלותא ברזא
 דעבד, למפלח פולחנא דתקונא דעלמין, ולא תדבקא רעותיה ברזין
 דחכמתא, לאתדבקא במאריה בגניזין עלאין פדקא חזי. בן, אתדבק
 תדיר באבוי בלא פרודא כלל, לית מאן דימחי בידיה. עבד עבד
 פולחנא דמאריה ואתקין תקוני עלמא. מאן דהוי תרווייהו בכללא
 חדא בחבורא חדא, דא איהו בר נש דאתקין רזא דכל מהימנותא
 בכללא חדא בלא פרודא כלל, ומחבר כלל כחדא, דא איהו בר נש
 דקדשא בריך הוא אכרין עלוי בכל אלין חילין ומשרין דכל עלמין
 ובכל אינן רקיעין, אודהרו בפלגיא מהימנא דבי מלכא, דכל גנוי
 דמאריה בידיה. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאת
 מההוא יומא ולהלאה אשתמודע בר נש ואתרשים בעלמין בלהו,
 בשעתא דאצטריך, כל חילין ומשרין בלהו אודהרן למיהוי גביה,
 וקדשא בריך הוא לא בעי אלא איהו בלחודוי, וקלא אתער יאות
 הוא ליחיר למיהוי גביה דיחיד, ולא תעסקא יחיד ביחיד, ורזא דתרין
 דרגין אלין אשכחנא בחד קרא דכתיב (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי
 אתה ישראל אשר בך אתפאר. ויאמר לי עבדי אתה, הא עבד ישראל
 הא בן, דכד אינון כללא חדא כרין כתיב אשר בך אתפאר. ברוך
 לעולם אמן ואמן ימלך. לעולם אמן ואמן : (שמות קל ד כ' פקוד' ללמוד תורה)

פרשת אם בחקתי

אם בחקתי תלכו וגומר. רבי חייא פתח (מכס"ו) עמי זכור נא מרה
 יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור וגומר. עמי
 זכור נא, זכאה חולקא דעמא דא דמאריהון אויבה לון הכי, עמי זכור
 נא, אף על גב דאתון סטאן מארתי, עמי אתון דלא בעינא למעבד
 לכו בעובדייכו רבי יצחק אמר זכאה חולקא דעמא דמארייהו אמר
 לון עמי מה עשיתי לך ומה הלאתיך ענה בי. מה יעץ בלק מלך
 מואב, בכמה מילין ועובדין אמר לשיצאה לכו מעלמא, וכמה חרשין
 אתער

אתער לקבלייכו אמר רבי יוסי אמר לון קדשא בריך הוא לישראל
 זכור נא ווי דאנן צווחין בכל יומא וגענין ובכינן, (חכס ה') זכור יי מה
 היה לנו, (תהלים קל"ז) זכור יי לבני אדום, ולא בעי לאשנחא עלנא הוא
 אמר לן כבעו זכור נא, אין נא אלא בעותא, ואנן לא אשנחנא ביה
 כגוונא דא אנן צווחין זכור יי מה היה לנו, זכור יי לבני אדום, (סס ע"ד)
 זכור עדתך קנית קדם, (סס ק"ו) זכרני יי ברצון עמך, ולא בעי לאשנחא
 עלן רבי יהודה אמר ודאי קדשא בריך הוא אשנח עלן תדיר ודכיר
 לן, דאי לאו דאירו אשנח בהו בישראל ודכיר לון, לא יקומן חד
 יומא בגלותא הדא הוא דכתיב (ויקרא כ"ו) ואף גם זאת בהיותם בארץ
 אויביהם וגומר (דקי"כ ע"ב) קדשא בריך הוא לא עביד לן בעובדנא
 תא חזי בלק חכים הוה, ורב חרשין בעובדי ידוי יתיר מן בלעם, והכי
 אוליפנא כל מה דבעי בר נש כהאי עלמא כפולחנא דקדשא בריך
 הוא, בעי לאתערא בעובדא לתתא, דבעובדא דלתתא אתער עובדא
 לעילא, ועובדא דא בעי בקדושה והא אוקמוה, ובאתר דלית עובדא
 אית מלה ובמלה דפומא תלייא עובדא לאתערא לעילא ובמלה
 דבעינן לאתערא קדושה עלאה בעובדא ובמלה הכי נמי אינון
 דאתיין מפטרא דמסאבותא, בעיין לאתערא סטרא דילהון בעובדא
 ובמלה דפומא ואף על גב דבלעם חרשא הוה רב מכל חרשין
 דעלמא חרשא עלאה מניה הוה בלק, בקסם הוה בלק רב מכל
 חכימין, ובלעם בנחש (והא אוקמוה) קסם ונחש תרין דרגין אינון
 קסם תלייא בעובדא נחש לא תלייא בעובדא אלא באסתכלותא
 ובמלה דפומא, וכדין מתערין עלייהו רוחא מסאבא לאתלבשא בהו
 ועביד מה דעביד וישראל קדישין לאו הכי, אלא כלהו קדישין וכל
 עובדייהו לאתערא עלייהו רוחא קדישא כמה דאת אמר (ישעיה ל"ב)
 עד יערה עלינו רוח ממרום ועל דא כתיב (כמדבר כ"ג) כי לא נחש
 בעקב ולא קסם בישראל, דהא אינון בסטרא דקדושה עלאה אחידן
 ועובדייהו בקדושה אתו, וקדושה מתערי עלייהו ומתלבשן בה ותא
 חזי בקסם הוה בלק רב מכל חכימין, ובלעם בנחש ועל דא בשעתא
 דבעא בלק לאתחברא עמיה מה כתיב (סס כ"ב) וילכו זקני מואב וזקני
 מדן וקסמים בידם (ובלעם עובדוי בנחש) תא חזי במלה דפומא הוה
 בלעם

בלעם רב מכל חרשין דעלמא, ובאסתכלותא דההוא נחש הוה ידע
 לכוונא שעתא. ועל דא בעא בלק לאשלמא מלה (ס"א כלא) קסם
 ונחש. אמר ליה קדשא בריך הוא רשע הא קדמוך בני, עובדא אית
 בגווייהו, דכל סטרין בישין ווינין בישין וחרשין דעלמא לה יכלין
 לקרבא בהדייהו, דבלהו ערקין מקמיה. ומאי איהו, אהל מועד, ומאני
 קדשא, ושמושי מקדשא, וקטרת בוסמין, דקא מבטל כל רתחא ורוגזא
 דעלמא דלעילא ותתא, ועלוון וקרבנין בכל יומא, ותרי מזבחות למעבד
 עובדא למזבחות, ושרחן ולחם הפנים ואת הכיור ואת כנו-וכמה שמושין
 לעובדא למלה דפומא, הארץ ותרי לוחיא דאורייתא, ואהרן לכפרא
 על עמא בצלותא בכל יומא. כיון דאשגח ההוא רשע בהאי אמר
 כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, מאי טעמא. "אלהיו עמו
 ותדועת מלך בו. ועל דא עמי זבור נא, בכעו מנייכו הוה דכיר ההוא
 זמנא דאתחברו בלק ובלעם לשיצאה לבו ולא יכילו, דאנא אחידנא
 בכו כאבא דאחיד בכריה, ולא שביק ליה בידא דאחרא. מן השמים
 עד הגלגל, מאי דא לקביל דא, אלא אמר קדשא בריך הוא לישראל
 בכעו מנייכו הוה דכירין כל זמנא דהויתון אחידן בי, ולא יכיל ההוא
 רשע בחרשו וקסמוי לשלטאה עלייכו. כיון דשבקתון ידייכו לאחרא
 בי, והויתון בשמים מה כתיב ויאכל העם וישתחוו לאלהיהם. בגלגל
 כמה דאת אמר (הושע י"ב) בגלגל שורים זבחו, וכדין שליטו בכו
 שנאיבון, וכל דה אמאי למען דעת צדקות. כל אינון צדקות
 דעבדנא לבו בזמנא דאתון אחידן בי, ולא שביקנא מלה דעלמא
 לשלטאה בכו, ורוגזא דלעילא ותתא ווינין בישין לא יכלין לקרבא
 בכו. ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשיבותי אתכם דבר כאשר
 ידבר יי אלי. תא חוי בשעתא דעאל שמשא ותדעין כלהו אסתימו,
 ועאל ליליא ואתחשר, כמה חבילי (ס"א בלבי) (ב) שראן משלש ליהוין
 ואזלין ושאטן בעלמא, וכמה רברבי ממנן עלייהו דמדברי להו, ואית
 ממנא רברבא על כלא מסטרא דשמאלא. (ג) וההוא רשע הוה
 שכיח לגבי ההוא ממנא עלאה מכלא בחרשו, והוה הוה אמר
 בחרשו בליליא, בזמנא דאיהו שלטא בכל סיעתא דיליה, והוא הוה

אתי

אַתִּי לֹא שִׁתְּכַחַא גְּבִיָּה, וְיִזְדַּע לִיָּה מַה דְּאִירוּ בְּעֵי • כְּגֹוֹנָא
 (דקי'ג ע"ב) דָּא (כַּרְחִישִׁית ל"א) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל לִבֵּן הָאֲרָמִי, הֵהוּא דְשִׁכִּית
 גְּבִיָּה, (סס ד') וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ • כִּלְהוּ כְּגֹוֹנָא דָּא, כְּכֹל אֲתֵר
 אֲקִרוּן לִיָּה בְּאִינוּן חֲרָשִׁין • וְעַל דָּא הוּוּ שְׁכִיחַ בְּלִילִיא יִתִּיר מְבִימָמָא
 וְהָא אֹוקְמוּהּ וְכֹל הֵנִי חֲרָשִׁין וְחֲכִימִין הוּוּ לְאֲבִימֶלֶךְ דְּכְתִיב (סס כ"ו) וַיִּשְׁקֶף
 אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן • כְּתִיב הִכָּא בְּעַד הַחֲלוֹן וְכְתִיב
 הִתָּם (סופטיס ס') בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקֶפָה וְתִיבֵב אִם סִסְרָא • לִבֵּן הָא
 אֹוקְמוּהּ, בְּלַעַם כְּדִין • וְעַל דָּא בְּכִלְהוּ כְּתִיב אֱלֹהִים, וַיָּבֹא אֱלֹהִים
 אֶל בְּלַעַם וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל לִבֵּן, וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ, הוּוּ אֲתָא
 לְגְּבִיָּהּ וְלֹאֵו אִינוּן לְגְּבִיָּה, דְּהָא לִית לְהוּ אֲתֵר זְמִין • וְאִי תִימָא הָא
 כְּתִיב אֱלֹהִים • אֲלֵא שְׁמָא דָּא אֲשִׁתְּתָף בְּכֹלָא, וְאִפִּילוּ עֲבוּדָה זֶרָה
 נְמִי אֱלֹהִים אֲקִרִי, אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְכִכְלֵלָא דְּאֱלֹהִים אַחֲרִים אֶלִין מְמַנָּן,
 וְכִכְלֵלָא דָּא הוּוּ, וְכִגְנִין כֶּךָ אֲקִרִי הִכִּי • וְהָהוּא רִשְׁעֵי הוּוּ אָמַר בְּחֲרָשׁוּ
 וְקִרִי לִיָּה וְאֲתִי לְגְּבִיָּה • וְכִגְנִין כֶּךָ כְּתִיב לִינוּ פַּה הַלִּילָה וְרִשְׁיֹוֹתִי
 אֲתַכֶּם דְּבַר כַּאֲשֶׁר יִדְבַר יְיָ אֱלֹהֵי • הָהוּא רִשְׁעֵי קָא מְשַׁבַּח גְּרַמְיָה, דְּהָא
 לֹא כְּתִיב בִּיָּה אֲלֵא וַיָּבֹא אֱלֹהִים • דְּבַר אַחֲרַ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר יְיָ אֱלֹהֵי,
 עַל יְדוּי דְּהָהוּא שְׁלִיחָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא וְאִי תִימָא הָא בִּימָמָא אֲשִׁתְּכַח
 לְגְּבִיָּה כִּד הוּוּ לְגְּבִי בְּלֶק • אֲלֵא וְרָאִי בְּנַחֲשׁ אֲסַתְּכֹוֹתָא הוּוּ
 בִּיָּה וְכִהָהוּא זְמַנָּא הוּוּ מְסַתְּכֵל לְכּוּנָא שְׁעֵתָא, דְּהָא הוּוּ דְּכְתִיב
 וְלֹא הִלֵּךְ כִּפְעַם כִּפְעַם לְקִרְאֵת נַחֲשִׁים • וַיִּרְא בְּלַעַם כִּי טוֹב בְּעֵינָיו לְכַרֵּךְ
 אֶת יִשְׂרָאֵל • אֲלֵא דְּהָהוּא יוֹמָא אֲסַתְּכֵל לְכּוּנָא שְׁעֵתָא וְלֹא אֲשִׁתְּכַחַת
 כְּשָׂאֵר יוֹמֵי, וְכִדִּין חֲמָא דְּהָא רוּגְזָא רַבָּא לֹא אֲשִׁתְּכַח בְּעֵלְמָא, כְּדִין
 יִדַּע כִּי טוֹב בְּעֵינָיו לְכַרֵּךְ אֶת יִשְׂרָאֵל • בְּהָהוּא זְמַנָּא שְׁכִיב גְּרַמְיָה
 מְכֹל נַחֲשִׁים דְּעֵלְמָא וְלֹא אֲסַתְּכֵל בְּהוּ • דְּהָא הוּוּ דְּכְתִיב וְלֹא הִלֵּךְ
 כִּפְעַם כִּפְעַם לְקִרְאֵת נַחֲשִׁים • בְּהָהוּא שְׁעֵתָא דְּרִתִּיחָא אֲשִׁתְּכַח, כְּדִין
 שְׁמָאֵלָא אֲתַעַר, וְהוּוּ יִדַּע הָהוּא רִשְׁעֵי אֲתֵר לְאַחַדָּא בְּסִטְרָא שְׁמָאֵלָא
 לְמִילַט, וְאֲסַתְּכֵל בְּהָהוּא זְמַנָּא וְלֹא אֲשִׁתְּכַח כְּדִין מַה כְּתִיב (כַּמְדֹּכֵר כ"ג)
 מַה אֲקוּב לֹא קִבָּה אֶל וּמַה אֲזַעִים לֹא זַעַם יְיָ • וְכִגְנִין כֶּךָ (מִיכָה ו')
 עֲמִי זְכוּר נָא מַה יַּעֲזֵב בְּלֶק וְגוֹמֵר • וּמַה עָנָה אוֹתוֹ בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר,
 כְּגִין כֶּךָ זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל זְכָאֵה חוֹלְקִיהוּן בְּעֵלְמָא דִּין וְבְעֵלְמָא דְּאֲתִי

וְאִי תִימָא

(דמאריהון אוכח לון הכי) :

אם בחקתי תלכו . אם בחקתי, דא אתר דגזירין דאורייתא תליין
 בההוא אתר כמה דאת אמר (ויקרא י"ט) את חקותי תשמורו, חוק הוא
 דאקרי הכי, וגזירין דאורייתא בה אתכלילין, (ס"ט כ"ט) ואת משפטי תשמרו,
 משפטי, דא הוא אתר אחרא עלאה דההיא חקה אחידת ביה, ומתחבראן
 דא כדא דעילאי ותתאי, וכל פקודי אורייתא אוכל גזרי אורייתא וכל קדושי
 אורייתא בהני אחידן, בגין דהאי תורה שבכתב והאי תורה שבעל פה, ועל
 דא אם בחקותי, כל אינון גזירין ודינין ועונשין ופקידין דאינון בההוא
 אתר דאקרי תורה שבעל פה, חקה . ואת משפטי תשמרו, בההוא
 אתר דאקרי תורה שבכתב כמה דאת אמר משפט לאלהי יעקב .
 ודא אחיד בדא ודא כדא וכלא חר, ודא הוא כללא דשמא קדישא .
 ומאן דאעבר על פתגמי אורייתא כאילו פגים שמא קדישא, בגין דחק
 ומשפט שמא דקדשא בריך הוא הוי . ועל דא אם בחקתי תלכו, דא
 תורה שבעל פה, ואת משפטי תשמרו . דא תורה שבכתב, ודא הוי
 כללא דשמא קדישא . ועשיתם אותם . מאי ועשיתם אותם, כיון דאמר
 תלכו ותשמרו אמאי ועשיתם . אלא מאן דעביר פקודי אורייתא
 ואזיל באורחוי, בכיכול כאילו עביר ליה לעילא, אמר קודשא בריך
 הוא כאילו עשאני ואוקמוה. ועל דא ועשיתם אותם . ועשיתם אתם
 כתיב ודאי, הואיל ומתערי עלייכו לאתחברא דא כדא, לא שתכחא
 שמא קדישא כדקא יאות ועשיתם אתם וראי . כגוונא דא אמר רבי
 שמעון (סמואל ב' ח') ויעש דוד שם וכי דוד עביר ליה, אלא בגין דאזיר
 בארחי דאורייתא ועביר פקודי אורייתא, ואנהיג מלכותא כדקא
 יאות, כביכול עשה שם לעילא, ודא הוה מלכא בעלמא דזכה
 (רקיו"ג ע"ב) להאי ברוד, דהוה קם בפלגות ליליא והוה משבח ליה
 לקדשא בריך הוא, עד דסליק שמא קדישא בכרסו, בשעתא
 דסליק גהורא דיממא, כביכול הוא עביר שם ממש כמה דאת אמר
 (ויקרא כ"ד) ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל, ובגין כך
 ויעש דוד שם ועל דא ועשיתם אתם כתיב, ואי אתין תשתרדון למעבר
 לון לאתקנא שמא קדישא כדקא יאות, כל אינון כרכאן דלעילא
 ישתכחון גבייכו בתקניהון כדקא יאות :

ונתתי גשמיכם בעתם וגומר · כל חר וחר יתן חילא דיליה עליכון,
 מאן אינון, ההוא תקונא דעבדתון דהוא שמא קדישא, כגוונא
 דא כתיב (בראשית י"ח) ושמרו דרך יי לעשות צדקה ומשפט · וכי כיון
 דכתיב ושמרו דרך יי, אמאי לעשות צדקה ומשפט · אלא מאן דנטיר
 אורחוי דאורייתא, כביכול הוא עושה צדקה ומשפט, ומאי צדקה ומשפט
 דא קדשא בריך הוא · ככה רבי שמעון ואמר ווי לון לבני נשא דלא
 ירעין ולא משגיחין ביקרא דמאריהון, מאן עביד (ס) שמא קדישא בכל
 יומא הוי אימא מאן דיהיב צדקה למסכני · תא חזי הא אוקמוה הכי
 הוא, דמסכנא אחיד ביה ברנא, וכל מיכליהו ברנא, הוא אתר דאקרי
 צדק כמה דאת אמר (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יעטף תפלה דא תפלה
 של יד ואוקימנא · ומאן דיהיב ליה צדקה למסכנא, הוא עביד לעילא
 שמא קדישא שלים כדקא יאות, בגין דצדקה דא אילנא דחי, וצדקה
 יהיב לצדק, וכד יהיב לצדק, כדין אתחבר דא ברנא ושמא קדישא
 אשתכח שלים, מאן יעביד דא אתערותא (ר"ג דעביד אתערותא דא)
 דלתתא, ודאי כאילו עביד שמא קדישא בשלימו כגוונא דאיהו עביד
 לתתא, הכי אתער לעילא ועל דא כתיב (ס"ג ק"ח) אשרי שומר משפט
 עושה צדקה בכל עת · עושה צדקה, דא קדשא בריך הוא, כביכול
 הוא עביד ליה · תא חזי מסכנא הא אתמר מאן הוא אתריה · מאי
 טעמא · בגין דמסכנא לא אית ליה מדיליה כלום, אלא מה דיהבין
 ליה, וסיהרא לא אית לה נהורא מדיליה אלא מה דיהיב לה שמשא ·
 תא חזי אמאי עני חשוב כמת, מאי טעמא, בגין דההוא אתר גרים ליה,
 דהא כאתר דמותא הויא שכית, ובגין כך אקרי מת · ההוא דחיים
 עליה, הוא יהיב ליה צדקה, אילנא דחי שרייא עלוי כמה דאת אמר
 (משלי י') וצדקה תציל ממות · וכגוונא דעביד בר נש לתתא, הכי נמי
 עביד לעילא טמש · זכאה חולקיה דזכי למעבר שמא קדישא לעילא,
 בגין כך צדקה סליק על כלא · והני מילי צדקה לשמה, דהא אתער
 צדקה לצדק לחברא לון כחדא, ולמהוי כלא שמא קדישא כדקא

יאות

(ס) כל כמ"ג סארי ולת"ס סנדך לכיון כסס סיי"ס כסוד וסי"ס טעמא סלדקס ע' וסי"כ שמא קדישא ואם תשכיל כסד י"כ לירוי סיי"ס
 מתולקיס ב' ג' לר' סמוחין ח' ז' סבל ח' כלול מכולם תמנא סבלידוף יס"ס סוף רחש לב' לירוי סחסרס וסוף מ"ג כסמ"ך נדקס
 סילנא דחיי סוף סוד סחסרס סכסס כל סחייס וסעו"כ וסמרו ככל יומא ר"ל סנדול מעס סלדקס מן סספלט סט"ל סכס כס פיי"ס סס
 סכל סיינו ר"ק כסמו: כסחייס סכל נדקס עביד שמא קדישא ככל יומא פ"י ככל עון וסגמ סמיי"ס סרמ"ז

יאות, דהא צדק לא אתתקן ולא אשתלים אלא בצדקה דכתיב
(ישעיה כ"ד) בצדקה תכונני, ולכנסת ישראל אתמר ובגין כך ועשיתם
אותם וגומר :

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד וגומר . רבי יוסי פתח
(תהלים ד') רגזו ואל תחטאו וגומר . רגזו ואל תחטאו, האי קרא
אוקמוה דבעי בר נש לארגזא יצר טוב על יצר הרע ושפיר . אבל
בשעתא דרמש ליליא ובר נש שכיב על ערסיה, (ה) כמה גרדיני נמוסין
מתערין בעלמא ואזלין ושאטין, ובני נשא בעאן לאתרגזא מקמי קדשא
ברוך הוא ולדחלא מניה, בגין דלא ישתבח נפשיה בגווייהו וישתזיב
מנייהו . ויבעי ליה לבר נש דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה, בגין דלא
יתער להו לגביה ולא ישתבחון בהריה דהא הוא דכתיב אמרו בלבבכם
על משכבכם ודמו סלה, דלא יפיק מנייהו מלה מפומיה תא חזי בשעתא
דאשתכחו ישראל זכאין קמי קדשא ברוך הוא מה כתיב, ונתתי שלום
בארץ, האי לעילא, דאתי קדשא ברוך הוא לאתחברא בכנסת ישראל .
כדין ושכבתם ואין מחריד, מאי טעמא, בגין והשכתי חיה רעה מן הארץ,
(דקי"ד ע"ה) דא חיה דזינא בישא לתתא, ומאי איהו, אגרת בת מחלה
היא וכל סיעתא דילה האי בליליא ביממא בני נשא דאתו מסטרהא,
(דא) דהא הוא דכתיב (ויקרא כ"ו) וחרב לא תעבור בארצכם רבי אבא
אמר הא אוקמוה דאפילו חרב של שלום, בגין פרעה נכה . אבל וחרב
לא תעבור, דא סיעתא דילה והשכתי חיה רעה דלא תשלוט בארעא,
ואפילו העברה בעלמא לא תעבור עלייכו, ואפילו חרב דשאר עמין
ואפילו בר נש מזינא לא יעבור עלייכו. ודא דריש יאשירו מלכא
ואוקמוה דהוא אתפס בחוביהו דישאלר כמה דכתיב (איכה ד') רוח
אפינו משיח יי נלכד בשחיתותם וגומר . הכא אית לאסתכלא, דהא
תנינן אי רישא דעמא הוא טב, כל עמא משתזבן בגיניה . ואי רישא
דעמא לא אתכשר, כל עמא אתפסן בחוביה . והא יאשירו רישא
דכשרא הוה ועובדוי מתכשרן, אמאי אתפסן בחוביהון דישאלר, אלא
על דלא הימין ביה ברמיהו (כ) ולא כפית לרוו לישאלר, דחשיב
דכליה

(ה) כמס וכתם בעלי דכיכ וממנויכ על חקית סמלך יחידך ויחידום : (כ) ולא מיתום כמס ליימס וטרס' כמכ כ"י לא סמס סמס
בזעוים כפיים נדולה :

דכלדו זכאין כוותיה • והורה אמר ליה ירמיה ולא הימין ביה, ובגין
 כך אתפס בחוביהון • ועוד דסיהרין הורה מאיך נהורין ובעיין
 לאסתמא :

ונתתי משכני בתוככם וגומר • ונתתי משכני, דא שכנתא • משכני,
 משכונא דילי, דהיא אתמשכנא בחוביהו דישראל • ונתתי
 משכני • משכוני ודאי, מתל לבר נש דהוה רחימא לאחרא אמר ליה
 ודאי ברחימותא עלאה דאית לי גבך, בעינא לדיירא עפך • אמר הך
 אנדע דתידור גבאי, נטל כל כסופא דביתיה ואייתי לגביה • אמר הא
 משכונא לגבך דלא אתפרש מינך לעלמין • כך קדשא בריך הוא
 בעא לדיירא בהו בישראל מה עבד, נטל כסופא דליה ונחית להו
 לישראל, אמר לון לישראל הא משכונא דילי גבייכו, בגין דלא אתפרש
 מנייכו לעלמין • ואף על גב דקדשא בריך הוא אתרחיק מינך, משכונא
 שביק בידן, (ב) ואנן נטרין ההוא כסופא דליה, מאן דיבעי משכוניה
 ייתי לדיירא גבן • בגין כך ונתתי משכני בתוככם, משכונא אתן בדייכו
 בגין דאדור עמכון, ואף על גב דישראל השתא בגלותא, משכונא
 דקדשא בריך הוא הוא גבייהו ולא שכנו ליה לעלמין • ולא תגעל
 נפשי אתכם • לבר נש דרחים לחכריה ובעא לדיירא עמיה, מה עבד
 נטל ערסא דליה ואייתי לביתיה, אמר דא ערסא דילי בביתך, בגין
 דלא ארחיק מינך ערסאי ומאנאי • כך קדשא בריך הוא אמר ונתתי
 משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם, הא ערסא דילי בביתייכו • בין
 דערסא דילי עמכון, תנדעון דלא אתפרש מנייכו ובגין כך ולא תגעל
 נפשי אתכם :

והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים • בין דמשכנא דילי גבייכו,
 בנדאי תנדעון דאנא אזיל עמכון כמה דאת אמר (דברים כ"ג)
 כי " אלהיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך ולתת אויביך לפניך והיה
 מחנהך קדוש • רבי יצחק ורבי יהודה הוו שכיתי ליליא חד בכפר קריב
 לימא דטבריא, קמו בפלגות ליליא אמר רבי יצחק לרבי יהודה נימא
 במלי דאורייתא, דאף על גב דאנן באתר דא לא בעינא לאתפרשא

מאילנא

(ב) ואנו אומדים סקטנו שלו שכל מי שרואים במשכנו יכא לדור אלכרי (וי' כ"ט) חסרת לכו וסאיתו סיל על ינו שכינת עיני
 טמנו בנלמכו • (ס"ב) :

מאילנא דחיי • פתח רבי יהודה ואמר (סמות ל"ב) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה וגומר • ומשה יקח את האהל • אמאי • אלי • אמר משה הואיל וישראל קא משקרי ביה בקדשא בריך הוא, ואחליפו יקרא דיליה, הא משכונא דיליה יהא בידא דמהימנא, עד דנחמי במאן ישתאר • אמר ליה ליהושע, אנת תהא מהימנא בין קדשא בריך הוא ובין ישראל, וישתאר משכונא בידך במהימנותא, ונחמי במאן ישתאר, (יקי"ד ע"ב) מה בתיב ושב אל המחנה ומשררתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל • מאי טעמא ליהושע, בגין דאירו כסיהרא לגבי שמשא, ואירו אתחזי לנטרא משכונא, ועל דא לא ימיש מתוך האהל, אמר ליה קדשא בריך הוא למשה, משה לא אתחזי הכי, דהא משכונא דילי יהבית בידיהו, אף על גב דאינון חאבו לגביהי, משכונא יהא לגביהו דלא יתפרשון מניה, (ס"ד) דלא אתפרש מנייהו) תבעי דאתפרש מנייהו דיישראל ולא איתוב לגביהו לעלמין • אלא אתיב משכונא דילי לגביהו, ובגניה לא אשבוק להון בכל אתר, ואף על גב דיישראל חבו לגביה דקדשא בריך הוא, האי משכונא דיליה לא שבקו, וקדשא בריך הוא לא נטיל ליה מבינייהו, ועל דא בכל אתר דגלו ישראל שכינה עמהון ועל דא כתיב ונתתי משכני בתוכם והא אוקמורה • פתח רבי יצחק ואמר (ס"ז ב) דומה דודי לצבי או לעופר האילים הנה זה וגומר • זכאין אינון ישראל דזכו דמשכונא דא למהוי גביהו מן מלכא עלאה, דאף על גב דאינון בגלותא קדשא בריך הוא אתי בכל ריש ירחי ושבתו וזמני לאשגחא עלייהו, ולאסתכלא בהווא משכונא דאית ליה גביהו דאיהו כסופא דיליה • למלכא דסרחת מטרוניתא, אפקה מהיכליה, מה עבדת, נטלת ברה דיליה כסופא דמלכא רחימא דיליה, ובגין דדעתא דמלכא עלה שבקיה בידהא • בשעתא דסליק דעיתא דמלכא על מטרוניתא ועל בריה, הוא סליק אגרין ונחית דרגין וסליק כותלין, לאסתכלא ולאשגחא בין נוקבי כותלא עלייהו, בין דחמי לון שארי בכי מאחורי (ס"ה) קוסטי כותלא, ולבתר אזיל ליה כן ישראל, אף על גב דאינון נפקו מהיכליה דמלכא, הווא משכונא לא שבקו, ובגין דדעותא דמלכא עלייהו שבקיה עמהון • בשעתא דסליק

רעותא

רעותא דמלכא קדישא על מטרוניתא ועל ישראל, סליק אגרין (מקפץ על הנבעות) נחית דרגין וסליק כותלין, לאסתכלא ולאשגחא בין קוסטי כותלא עליהו, כיון דחמי לון שארי ובכי הדא הוא דכתיב דומה דודי לצבי או לעופר האילים, לדלגא מכותלא לאיגרא ומאיגרא לכותלא, הנה זה עומד אחר כותלנו, בכתי כנסיות ובכתי מדרשות • משגית מן החלונות (דודאי בי כנישתא בעינא חלונות) מציין מן התרכים, לאסתכלא ולאשגחא עליהו • ובגין כך ישראל בעו למחדי בההיא יומא דאיגרהו ידעי דא, ואמרי (תהלים קי"ח) זה היום עשה יי נגילה ונשמחה בו :

ואם בחקתי תמאסו וגומר • רבי יוסי פתח (משלי ג) מוסר יי בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו • כמה חביבין ישראל קמי קדשא בריך הוא • דקדשא בריך הוא בעי לאוכחא להו ולדברא להו בארע מיישר, כאבא דרחים לכריה • ומגו רחימו דיליה לגביה, שרביטא בידיה תדיר לדברא ליה בארע מיישר, דלא יסטי לימינא ולשמאלא הדא הוא דכתיב (ס) כי את אשר יאהב יי יוכיח וכאב את בן ירצה ומאן דלא רחים ליה קדשא בריך הוא וסאני ליה, סליק מניה אוכחא, סליק מניה שרביטא • כתיב (תלמי 6) אהבתי אתכם אמר יי וגומר, מגו רחימותא דיליה שרביטא בידיה תדיר לדברא ליה • ואת עשו שנאתי בגין כך סליקית מניה שרביטא, סליקית מניה תוכחתא, בגין דלא אתן ליה בי חולקא, רחיקא דנפשאי הוא • אבל אתון אהבתי אתכם ודאי, ובגין כך מוסר יי בני אל תמאסו ואל תקוץ בתוכחתו • מאי ואל תקוץ לא תקוצון ביה • כמאן דערק מגו (6) גובין דאינון מילין כגובין לגביה בגרמיה • תא חזי בשעתא דאתער צדק בדינוי • כמה (3) סטרי טהורין מתערין מימינא ומשמאלא, כמה שרביטין נפקין, מנהון שרביטי אשא שרביטי גומרין, שרביטי שלהובא, כלהו נפקין ומתערין בעלמא ולקאן לבני נשא • תחותיהו ממנן אחרנין (4) מארי טפסין, ממנן דארבעין חסר חד, שאטין ונחתין לקאן וסלקין ונטלין רשותא, עיילין (דקטיו ע"א 6) כנוקבא דתהומא רבא (7) מצבעין טפסי ונורא דדליק

אתחבר

(6) ר"ל קוטים : (כ) אירוס רוחות עלי כית ספקטטריס מימין ומשמאל ר"ל מחסר ומדין כבודע : (ג) בעלי שלסכת התחלת מלה ברין יו"ל טר"כ פי כשמטוררת לרק סוף מלכות כרינו כמס מחללים יולתים כשלסכת נחלים ומלקיות כדי לעגוש כני ארס : (ד) כ"י מלכע שלסכת וכירא ליק אחכר כסו ויולתים מכוהכל דסימא רכא כגחלים כיערות • טר"כ :

אתחבר בהו, נפקי גומרינ ושאיין ונחתינ, ואשתכחו לקבליהון דבני
 נשא, והיינו דכתיב ויספתי ליסרה אתכם, אתן למאריהון דדינא
 תוספת על דינא דילהון כמה דאת אמר (בראשית ט') לא אוסיף לקלל
 עוד את הארמה בעבור האדם מאי לא אוסיף, לא אתן תוספת
 למארי דינא לשיצאה עלמא, אלא תוספת כגוונא דיכיל עלמא למסבל,
 ועל דא ויספתי, אתן תוספת ודאי. תוספת אמאי, בנין ליסרה אתכם
 שבע על חטאתיכם. שבע, והא קדשא בריך הוא אי גבי ההוא דיליה
 לא יכיל עלמא למסבל אפילו רגעא חדא דדא הוא דכתיב (תהלים ק"ג)
 אם עונות תשמוד יהי מי יעמוד, ואת אמרת שבע על חטאתיכם.
 אלא מה תלמוד לומר שבע, אלא הא שבע לקבלייכו, ומאי איהי דא
 שמטה דאיהי שבע דאקרי שבע, כמה דאת אמר (דברים ט"ו) מקץ שבע
 שנים תעשה שמטה, ועל דא שבע על חטאתיכם, ואקרי שבע ואקרי
 בת שבע מה בין האי להאי, אלא שבע בלחודדה למעבר שמטה
 ולמעבר דינין, לאפקה חירו דכלא בה. בת שבע אקרי, דאתחבר
 באחרא בחדא, לאנהרא למשלט במלכותא, לאודעא מלכותא בארעא
 ובכלא בת שבע אקרי. כתיב על כן שם העיר באר שבע עד היום
 הזה. באר שבע, בארא דיצחק הוא, וכלא חד מלה. רבי אבא אמר:
 ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם. ויסרתי אתכם, על ידא
 דממנן אחרנין כמה דאוקמוהי. אף אני, הא אנא אתער
 לקבלייכו, הא שבע לאתערא עלייכו תא חזי רחימותא עלאה דקדשא
 בריך הוא בישראל, למלכא דהוה ליה בר יחידאי והוה חטיקמי מלכא, וומא
 חד סרח קמי מלכא, אמר מלכא כל הני יומין אלקינא לך ולא קבלת,
 מכאן ואילך מאי אעביד לך, אי אפריד לך מן ארעא ואפיק לך
 ממלכותא, דילמא יקומון עלך דובי חקלא או זאבי חקלא או לסטין,
 ויעברון לך מעלמא, מה אעביד, אלא אנא ואת ניפוק מארעא, כך
 אף אני, אנא ואת ניפוק מארעא, אף אנא ואת נהך בגלותא וניפוק
 בחדא. כך אמר קדשא בריך הוא לישראל, מה אעביד לכו, הוי
 אלקינא לכו ולא ארכיתו אודנייכו, הא אייתניא עלייכו מארי תריסין
 מארי טפסין לאלקארה לכו וללא שמעתון. אי אפיק לכו מארעא
 לחודכון, דחילניא עלייכו מכמה דובין מכמה זאבין דיקומון עלייכו

ויעברון לכו מעלמא, אבל מרה אעביד לכו, אלא אנא ואתון נפוק
 מארעא ונהך בגלותא, הדיא הויה דכתיב ויסרתי אתכם למיהך
 בגלותא. ואי תימרון דאשבוק לכו, אף אני עמכון. שבע על
 חטאתיכם, הא שבע דאימרך עמכון, ואמאי, על חטאתיכם הדיא הוא
 דכתיב (ישע"ס כ') ובפשעיכם שלחה אמכם, אמר קדשא בריך הויה
 אתון גרמתון דאנא ואתון לא נידור בארעא, (כ"ג וניטרוד מארעא)
 הא מטרוניתא נפקת מהיכלי עמכון, הא אתחרב כלא, היכלא דילי
 ודידכון אתחרב, דהא למלכא לא אתחוי היכלא אלא כד איהו עייל
 עם מטרוניתא. וחרוה דמלכא לא אשתכח אלא בשעתא דעאל
 בהיכלא דמטרוניתא, ואשתכח ברהא עמה בהיכלא וחראן כלרהו
 כחדא השתא דלא אשתכחו ברא ומטרוניתא, הא היכלא חריבא
 מכלא, אלא אנא מה אעביד, אף אנא עמכון. והשתא אף על גב
 דישדאל אינהו בגלותא, קדשא בריך הוא אשתכח עמהון ולא שביק
 לון, דכד יפקון ישראל מן גלותא, קדשא בריך הוא יתוב עמהון דכתיב
 (דברים ל') ושב " אלהיך, ושב " אלהיך ודאי והאי אתמר. רבי חייא
 ורבי יוסי הוו אזלי בארמא אערעו, בההיא מערתא בחקלא אמר רבי
 חייא לרבי יוסי האי דכתיב (ס"ג כ"ט) אלה דברי הברית וגומר מלבד
 הברית מאי דברי הברית. דברי גבורה (ס"ג האלה) מבעי ליה, אמר
 ליה הא אוקמוה, הללו מפי הגבורה והללו מפי עצמו של משה והא
 אתמר. תא חזי אלין ואלין דברי הברית הוו, דאף על גב דמפי
 הגבורה הוו מילין, מילי ברית הוו, דהא טב וביש ביה תליין טב דאתי
 מצדיק, ביש דאתי מן דינא, דינא מאתר דינא, והיינו צדק. וצדיק
 וצדק ברית אינון, ברית אקרין, ועל דא מילין אלין מילי ברית אינון,
 וקשיר ברית כחדא, ובגני כד זכור ושמור קשיר כחדא, זכור ביום
 שמור בלילה, הא ברית כחדא. ובגין כך ברית ודאי, דברי הברית
 נינהו, ובכל אתר ברית באתר דא איהו. אמר רבי חייא ודאי הכי
 הוא, ובגין כך שבת דאיהו זכור ושמור, אקרי ברית (דק"טו ע"ב) דכתיב
 (שמות ל"ח) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם
 ברית עולם וכלא חד מלה, ואתר דא אקרי ברית בכל אתר. תא חזי
 כתיב ונתתי שלום בארץ, הויה יסוד, דאיהו שלמא דארעא, שלמא

דביתא, שלמא דעלמא • ויסרתי אתכם אף אני שבע • מאי שבע, דא
 צדק, הא ודאי ברית, ובגין כך דברי הברית גינהו • אמר רבי יוסי כתיב
 ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגומר • ואף גם זאת, ואף כמה
 דאת אמר אף אני, גם לרבות כנסת ישראל דאקרי זאת, דלי
 שבקת לון לעלמין • בהיותם בארץ אויביהם, בהיותם כלא כחדל •
 לא מאסתים ולא געלתים בגין דלא אתחבר בהו • להפר בריתי אתם,
 דאי לא אפרוק להו האי בריתי פליג, ובגין כך להפר בריתי אתם •
 אמר רבי חי'א אנא שמענא מלה חדתא, דאמר רבי אלעזר, לא
 מאסתים ולא געלתים לכלתם, לא הביתים ולא הרגתים לפלותם
 מבעי ליה • אלא לא מאסתים ולא געלתים, מאן דסאני לאחרא מאים
 הוא לקבליה, וגעלא הוא בני עולא קמיה • אבל הכא לא מאסתים
 ולא געלתים • מאי טעמא, בגין דחכיבותא דנפשאי בנייהו, ובגניה
 פלהו חכיבין גבאי דדא הוא דכתיב לכלתם, לכלתם כתיב חסד ור
 בגינה לא מאסתים ולא געלתים, בגין דאיהו רחימא דנפשאי רחימותא
 דילי גבהא, לבר נש דרחים אתתא והוות דיירא בשוקא דבורסקי, אי
 לא הוות היא תמן לא עייל בה לעלמין, כיון דהיא תמן דמי בעינוי
 כשוקא דרוכלי, דכל ריחין דעלמא טבין אשתכחו תמן • אוף הכא
 ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, דאיהו שוקא דבורסקי, לא
 מאסתים ולא געלתים • ואמאי, לכלתם, בגין כלתם דאנא רחימנא
 לה, דאיהו רחימתא דנפשאי דשרי'א תמן, ודמי עלי ככל ריחין טבאן
 דעלמא, בגין ההיא כלה דבגווייהו • אמר רבי יוסי אילו לא אתינא
 הכא אלא למשמע מלה דא די • פתח ואמר (מלאכי ב') בן יכבד אב
 ועבד אדניו • בן יכבד אב כמה דאת אמר (שמות כ') כבד את אביך
 ואת אמך, ואוקמוה במיכלא ומשתי'א ובכלא • האי בחייו דאתחייב
 ביה, בתר דמית אי תימא הא פטור מניה הוא, לאו הכי • דליף על
 גב דמית אתחייב ביקריה יתיר דכתיב כבד את אביך, דאי ההוי
 כרא אויל בארע תקלי, ודאי מכורה לאבוי הוי, ודאי עביד ליה
 קלנא, ואי ההוא כרא אויל בארע מישר ותקין עובדו, ודאי דא אוקיר
 דאבוי, אוקיר ליה בהאי עלמא גבי בני נשא, אוקיר ליה בההוי
 עלמא גבי קדשא בריך הוא, וקדשא בריך הוא חייס עליה ואורתב

ליה בכרס'יא דיקריה, ודאי בן יבכד אב כגון רבי אלעזר דאירו
 אוקיר ליה לאבוי בהאי עלמא ובההוא עלמא, השתא אסגי שבחא
 דרבי שמעון בתרין עלמין, בהאי עלמא ובההוא עלמא יתיר מתיוו,
 דזכה לבנין קדישין ולגזעין קדישין, זכאין אינון צדיק'יא דזכאן לבנין
 קדישין לגזעין קדישין. עליהו אתקרי כל רואיהם יכירום כי הם זרע
 ברך " . אמן :

שייכים לספר ויקרא

ואלה מוסף על הראשונים אשר כבר היו לעולמי' כי מקומות מקומות יש ששייכים להם איזה מאמרים
 כמו מספר הכהיר ותוספתא ומדרש רות וכיוצא באלו שלא נדפסו בדפוס מנטוכה ואולי יאמר
 האומר שלא נאמר בו כי טוב הואיל ואינו בשלמותו . והכל הולך אחר החתום לכן הדפסנום בסוף הספר
 כדי שכל אחד ימצא מכושרו .

שיך לרף ר' ע"כ כשורה אחרונה אחר תיבות דאגין על כלל

זו כבר נדפס והוכח כפרשת ויחי רף רל"ח סוף ע"כ כתוספת מרוכה

(סימן א') רבי יהודה ורבי יצחק הוו אזלי בארחה, עד דהוו אזלי פגעו
 בההוא ינוקא דהוה אזיל והוה לא, אמר לון לאינא
 דלא אכילנא יומא דין, אפיקו נהמא ויהבו ליה, אתרחיש לון ניסא
 ואשכחו חד נביעו דקיק דמ'א תחותהון, ושתו מניה ויתבו . פרתח
 ההוא ינוקא ואמר ויקרא אל משה, הכא אלף זעירא אמאי . בגין
 דהאי קריאה לא הוה בשלימו, מאי טעמא, דלא הוה אלא במשכנא
 ובארעא אחרא, בגין דשלימו לא אשתכח אלא בארעא קדישא . תו
 הכא שכינתא, התם שלימו דדבר ונוקבא (ר"ס א' א') אדם שת אנוש
 אדם שלימו דדבר ונוקבא, הכא נוקבא, תו סיפא דקרא וידבר " אליו
 מאהל מועד לאמר, בגין כך א' זעירא ותו א' זעירא מתל למר'כא
 דהוה יתיב בכרס'יא, וכתרא דמלכותא עליה ואקרי מלך עלאה, בד
 נחית ואזיל לבי עבדיה, מלך זוטא אקרי, כך קדשא כריך הוא כל
 זמנא דאיהו לעירא על כלל, מלך עלאה אקרי, כיון דנחית מדוריה
 לתתא

לתתא, מלך איהו אבל לאו עלאה כדקדמיתא, בגין כך אלף זעירא
 ויקרא הכי תנינן זמין ליה להיכליה, מאהל מועד, מאן הוא אהל מועד
 אהל דביה מליין מועדא וחגא ושבתא לממני, כמה דאת אמר (בראשית 6)
 והיו לאותות ולמועדים, וביה שרייא חשבנא לממני, ומאן איהו סידרא
 כמה דאת אמר (ישעיה 33) אהל בר יצען בר יסע יתדותיו לנצח. לאמר
 מאי לאמר, בגין לגלאה, אבל פלא חד ושפיר הוא, בגין דשלימו הוא
 אתר לגלאה מה דהוה סתים לגו, וככל אתר לאמר, כמה דאת אמר וידבר
 " אל משה לאמר, וידבר " אליו מאהל מועד לאמר. דהתייב
 רשו לגלאה, דהא אתמני לסידרא ההוא מלה מאתר דמשה קיימא.
 וידבר " לעילא, אל משה באמצעיתא. לאמר, בברייתא (ס"ה בכתריתא)
 אתר דאית רשו לגלאה יתו ויקרא אל משה, מה כתיב לעילא (סמות ל"ט)
 ויביאו את המשכן אל משה וגומר, אמאי אל משה, הכי אמרו בגין
 דמשה חמא ליה בטורא, וקדשא בריך הוא אחמי ליה בחיזו דעינא.
 כמה דאת אמר (ס"ה כ"ו) כאשר הראה אותך בהר כמראה, אשר
 הראה " את משה וגומר. וכתיב וראה ועשה בתבניתם אשר אתה
 מראה בהר. השתא דאייתיאו ליה בגין דיחמי אי איהו כההוא
 משכנא דחמא, (ס"ה בגין דיחמי איהו ההוא משכנא דחמא) אבל
 אמאי ויביאו המשכן אל משה. אלא למלכא דבעא למכני פלטרין
 למטרוניתא, פקיד לאומנין היכלא דא בדוך פלן, והיכלא דא בדוך
 פלן, הכא אתר לערסיה. הכא אתר לנייחא. כיון דעבידו לון אומנין
 אחמיו למלכא. כך ויביאו את המשכן אל משה מאריה דביתא איש
 האלהים. כיון דאשתכלל היכלא למטרוניתא, זמינת למלכא למיכלא,
 זמינת לבעלה עמה, בגין כך ויקרא אל משה. ובגין דמישרה מארי
 דביתא איהו, מה כתיב (ס"ה ל"ג) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ
 למחנה, משה דאיהו מאריה דביתא עבד הכי דלית רשו לבר נש
 אחרא למעבד הכי. וידבר " אליו, דרגא אחרא עלאה, וברין בשעתא
 דאזדפן משה למיעאל כדן פתח ואמר אדם כי יקריב מכם. מאי
 אדם הכא, אלא כד אתחברן שמשא וסידרא כחדא פתח ואמר אדם,
 כדכתיב שמש ירח עמר זבולה. עמר ולא עמדו. כי יקריב מכם,
 הכא אתרמיו מאן דיעביד פולחנא דקרבנא שלים, דישתכח דבר

וניקבא, משמע מכס, דישתכח כחיוז דילכוּן • קרבן ליי, דיקריב פלא
 לאתאחדא כחדא עילא ותתא • מן הבהמה, לאחזאה אדם ובהמה
 ובלא כחדא • מן הבקר ומן (דקט"ז ע"ב) הצאן, אילין (רתיבין) דאינון
 דכייין • כיון דאמר מן הבהמה, יכול מכלא בין דכייין בין מסאבן, הדר
 ואמר מן הבקר ומן הצאן וגומר • סקרבני מכעו ליה, מאי קרבנכם
 אלא בקדמיתא קרבן ליי, השתא קרבנכם, קרבן ליי אדם, קרבנכם
 מן הבקר ומן הצאן, לאחזאה יחודא מעילא לתתא מתתא לעילא,
 היינו קרבן ליי מעילא, לתתא היינו קרבנכם, מתל למלכא דאיהו יתיב
 בטורסקא עלאה לעילא, וכרסייא דיליה אתתקן על ההוא טורסקא,
 ומלכא עלאה על כלא, בר נש דקריב קרבנא (ס"ה דורונא) למלכא
 בעא לסלקא מדרנא לדרנא, עד דסליק מתתא לעילא לאתר דמלכא
 יתיב עלאה על כלא, וכדין ידעין דהא סלקין דורונא למלכא, וההוא
 דורונא דמלכא איהו • נחית דורונא מעילא לתתא, הא ידעין
 דההוא דורונא נחית מעילא לרחימא דמלכא דאיהו לתתא, כך
 בקדמיתא אדם, סליק בדרגוי מתתא לעילא, וכדין קרבן ליי מן הבהמה
 מן הבקר, נחית בדרגוי מעילא לתתא, וכדין קרבנכם • בגין כך (ס"ה)
 אכלתי יערי עם רבשי וגומר, היינו אדם קרבן ליי, אכלו רעים היינו
 מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן • וכדין תקריבו את קרבנכם • אהו
 רבי יהודה ורבי יצחק ונשקוהו • אמרו בריך רחמנא דזכינא למשמע
 דא • אמר רבי יהודה יאות הוה לההוא ינוקא דלא ינדע כולי האי,
 ואנא מסתפינא עליה אי יתקיים בעלמא כגיני האי • אמר רבי יצחק
 ולמה • אמר ליה דהא יכיר לאסתכלא באתר דלירת רשו לבר נש
 לאסתכלא ביה, ומסתפינא עלוי דעד לא ימטי לפרקוי יסתכל וישגח
 ויענשון ליה, שמע ההוא ינוקא אמר לא מסתפינא מעונשנא לעלמין,
 דהא בשעתה דאסתלק אביה מעלמא בריך לי וצלי עלי, וידענא
 דזכותא דאבא יגין עלי • אמרו ליה מאן הוא אבוי, אמר בריה דרב
 המנינא סבא • נטלו ליה וארכבו ליה על כתפיהו תלת מילין • אזלו
 וסדרו מילין קמיה דרבי שמעון אמר לון ודאי ירותת אורייתא אחסין,
 ואלמלא זכותא דאבוי אתענש מעילא, אבל קדשא בריך הוא לאינון
 דאזילו בתר דאורייתא אחסינו לה אינון ובגיהו לעלמין :

קרבנכם

שייכים לספר ויקרא דקט"ז ע"ב ודק"ז ע"א

ספר הבהיר קדושים פ"ב ע"א שורה י"ט אחר תיבות ואת שבתותי תשמורו

(סימן ב') שמור את יום השבת ההוא במדה שביעית נאמר, דכתיב את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו, מאי גיהו מדה שביעית, הוי אומר זה מדת טובו של הקדוש ברוך הוא, ומאי טעמא אמר שבתותי ולא אמר שבת, משל למה הדבר דומה למלך שהיה לו אשה נאה, וכל שבוע ושבוע מזמינה יום אחר להיות עמו, והמלך יש לו בנים נאים ואוהבים, ואמר להם הואיל וכן הוא שמחו גם אתם ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, וגם אתם הדרו אותי. ומאי טעמא זכור ושמור, זכור לזכר ושמור לכלה, ומאי טעמא ומקדשי תיראו, שמרו עצמכם מן ההרהור, כי מקדשי קדוש הוא, למה כי אני יי בכל צד : ע"ב

ספר הבהיר אמור ל"ב ע"ב שורה ב' אחר כעובדא דיליה

סימן ג' אמר רבי רחמימאי מאי דכתיב וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד, והא כבר ירד, אלא כבר ירד מעשות החטאת והעולה, ואחר כך וישא אהרן את ידיו אל העם, נשיאות זו למה, לפי שהקריב קרבן ונתרצה לפני אביהם שבשמים, כדאמר צריך אורתו שמקרבן לעליונים ומייחדן, לייחד בכללן אלו ומה אל העם, בעבור העם, ומאי טעמא בנשיאות לברך להון כברכה, אלא משום דיש באדם עשר אצבעות רמו לעשרה ספירות, שנחתמו בהן שמים וארץ : ע"ב

אמר המגיה כהיות שכוחהים שהגהנו מתוכם אחד מהם הוא מהרכ רבי ישראל בנימין ו"ל שם כמלאו תשלומי החסדנות כחיהו מקומן ו כחיהו מקום חוספת השיך למקומו ואינם כמגלה כיוהרים הכדפסום עד כען וכדי שלא למנוע בר שמנו אותם כאן ולא כמקומם כדי שיכא דף על דף כיוהר מנטוכה מאחר שכל כתבו האריאל ולק"ה עד ארני דפי הזהר הנוכר הוטכענו :

זה שיך נפרשת חזרוע דף מ"ו ע"ב שורה י"ג והוא כ"א משורה י"ג ע"ס שורה ל"א

(סימן ד') דכתיב תוצא הארץ נפש חיה, נפש דההיא חיה עלאה, ובגין דהאי נפש חיה איהי קדישא עלאה, כד ארעא קדישא משבא לה בגווה ואתכלילת בה, כדין קרינן לה נשמה. ותא חזי בכל זמנא דבר נש אויל באורח קשוט, ופומיה ולישניה ממללן מילין קדישין בצלותא באורייתא, האי נשמתא אתרבקת בית, רחמימא הוא דמאריה,

כמה

שייכים לספר ויקרא דק"ז ע"א

כמה נטירין נטירין ליה מכל סטריין, רשימא הוא לטב לעילא ותתא,
 ושכינתא קדישא שרייא עלוי. ודא היא דסלקא לעילא וממלא
 קמי מלכא קדישא, ועיילא בכל הרעין ולית דימחי בידהא. ועל דא
 אתקרי רוח ממלא, דהא כל שאר נפשתאן לית לון רשו למלא קמי
 מלכא בר הוי. ובזמנא דאירו אסטי אורחוי, ושפוותיה ולישניה
 ממלדן מילין בישין, שכינתא אסתלקת מניה, ונשמתא קדישא אתעברת
 מניה ולא אתדבקת ביה, ומסטרא דחוייא בישא תקיפא אתער רוחא
 דדא דשט ואכיל בעלמא, דלא שרייא אלא באתר דקרושה עלאה
 אסתלק מתמן. ואינון מילין סלקין לאתר דחוייא בישא, דכלא לאתריה
 אתהדר. ובשעתא דסלקין, כלא מכריזין ואמרין אסתלקו סוחרניה
 דמדה בישא דפלגיא, פנון אתר לארחה דחוייא תקיפא. והיא נשמה
 סלקא בכסופא בעאקו דכלא, ולא יהבין לה אתר למלא כמלקדמין
 וכדין חוייא אודמן, וכד ההיא מלה בישא סלקא באורחין ידעאן ושאר
 קמי דחוייא תקיפא, כמה רוחין מתערין בעלמא, ורוחא נחתא מההוא
 סטרא ואשכח דההוא בר נש אתער ליה במדה בישא, והא רוחא
 ממלא קדישא אתעברת מניה, כדין שרייא עלוי וסאיב ליה, וכדין
 הוא סגיר, ואתפגים בבשריה בחיזו דאנפוי בכלא, ועל דא כתיב שומר
 פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. נפשו וראי, ההיא דהורה ממלא
 אתעבדת משתוקא בגין מלולא בישא וכמה דעונשא דבר נש בהאי
 בגין מלה בישא כך עונשיה בגין מלה טבא דאתי לידיה

ויני ל למלא ולא מלי. ה"ה לזוטס לתורה אספתוס וקבנתוס מספר כן יוחי ומעט אשר הית לפני מילי מילי קטני ולהיות של
 ה"ה לזוטס לתורה אספתוס וקבנתוס מספר כן יוחי ומעט אשר הית לפני מילי מילי קטני ולהיות של
 ה"ה לזוטס לתורה אספתוס וקבנתוס מספר כן יוחי ומעט אשר הית לפני מילי מילי קטני ולהיות של

שייך לפרשת קרושים דף פ"ו ע"א

יום טוב של פסח קרא ארס לכניו אחר עתירין ישראל להקריב קרבנות פסחוסן הקריבו נס אתס לפני
 כוראכס והכוי קין מותר מאכלו קליות זרע פשתן וכו' רבי יהושע כן קרחה אחר הקדוש כרוך הוא ח"ו
 לא יתערכו מנחת קין והכל לעולם אפילו בארינת כנר שנאמר לא תלכש שעטנו אמר ופשתים ואפילו הוא
 מרוקבת וכו' שנאמר וכנר וכו' לא יעלק עליך:

שייך לפרשת אמור דף צ"א ע"א

וגור ואמר כל אכסנאין איש כהן לא ירחו פני עד שיראו פני מטרונא וכמה שאמרו במסכת שבת ר"כ
 תקריבו לפני קרבן עד שתעבור עליו השבת וכו' והסתכל במלת מטרונא וכמה שאמרו במסכת שבת ר"כ
 מצעטף וקאי בפניא רמעלי שבת ואמר כואי טלה כואי טלה וכו' ודברי הוהר רכרי חו"ל בקנה א'

שייכים לספר וקרא ריקו ע"ב

שם דף צ"ו ע"ב

(ואקריבו שעורים) כתב היעב"ץ תימא שמכיל פסוק זה ע"פ וכווס הככורים
 והוא מנחת שתי הלחם הבאה מן החטין ותיירן הנאון כ"י אכני לא ידעתי מה
 מנחת שתי הלחם ומה שטעמו לא הורה טעמו כחטין והורה כשעורין :

שם שם

תא חזי קמח שעורין הוי עומר) כתב היעב"ץ תימא כי העומר בא גרש כרמל וחוספת
 הנאון כ"י אמת הדבר אך כוונת הורה להודיענו הדמויות שבהם נדרמו שתי מנחות אלה
 לכן כתב סיגרא דלשנא גם בעומר קמח שעורים וכנוף הענין לא יאבה הורה ח"ו לחדש חדשות כמבשה
 המנחות שהרי כתב מפורש שנעשת מן הנריסין וז"ל דכיון דמטא לריסין דנריסות ואם היה את כפש הנאון
 ללמד זכות ושא עיניו וירא כששה מלות אח"ו וחר"ל להיות מן התימא כעניו :

שם

(הקם מנחת קנאות וכו') כתב היעב"ץ תימא מה שמערכ כפורים עם מנחה חדשה כי מה ענין
 בכורים עם שתי הלחם ואין בכורים כאיס כו"ט גם אין בכורים מנחה ותיירן הכ"י הטעם לפי
 שקרא הכתוב שני פעמים מנחה זאת פשם בכורים מכאן הורה סוד לשון זה ורלשותיו כי לחם זה בא
 לרצון בדמיון הככורים ואזוי דמיונס וקודם ומ"ש מה ענין וכו' אכחנו כפתור הותו כן שתי הלחם הם
 מנחות עלרת וכן מלות בכורים מתחלת בעלרת גם כל מלות הבחנה וקריאתה מעלרת עד החג ומ"ש
 דאין בכורים כאיס כו"ט יום הבאת בכורים בעלמו הוא י"ט עיון בכורים פרק ב' משנה ד' וזהו ר"ס פרשת
 משפטים כ"ג ט"ו ויקרא ב' ו"ד ומה שאמר גם אין בכורים מנחה רשכ"י בעלמו אמר הכי בספרא פרשת
 ויקרא ואם תקריב מנחת בכורים רכי שמעון אומר ואם תקריב זו מנחה הבאה חובה :

הגהות רבש לפי להרב הגדול חיד"א זלה"ה

כי בהיות המקום צר לא שמנו אותם במקומם

כסגסם י"ט ט"ס וכל"ל ויש לרמוז שזו שערין ראשית שערין חרתי משמע שער רמו לשם ארני כי כמילאו סוף
 חרע"א ישער ב' שם אלסים סרמיו כס"ת שזו שערין ראשית ג' אלסים ודוק מא"ז כ"ל :
 ויתן איתם פריקע ששמים אפ' חותם אמת ו' רומז לת"ת וסרכרים עתיקים אכלל סגרים חתח כנני השכינס ואכמ"ל :
 דוק וחשכת כ"ב כן מוכת כס' סקנס דכבוונס מכוינת ק"ל סתנא ועמ"ג כעניותי פ"ע מליעאל על רל"ג כס"ד מא"ן :
 ואליתו סוף יתים לך לפס' כ"ב וריכנו סארי' ז"ל רמ"ז כפסוק אס ללזים סיא יל"ן ולענוים יתן חן ר"ת אליסו חי
 ססוף סמל"ן מא"ן :
 חמירס רע"ח סוף ומוס יוכנו כמס עניינים ער"ס :
 שיעס י"ד אכי עד דא יעקב כ"ב עד ת"ת וע' מ"ן מא"ן :
 אומד לכחוב פשם סקדוש ככוונות וסרמ"ז חייב קונטרס על זס :
 אימתי וויגא וכו' אחותי כת אכי כי אין ויווג עד סיסוי מותין דאכא ויש רמו כשמחם ססוף מ' איתיות מחשכס
 ובמ"א סארכתי כס"ד :
 לסוי מחטאס זכיון דעכ"ד יסיב ללדיקא וכו' וזס כמו ספירס סרמ"ף ז"ל :

- דף ח' ע"א
- ריש דף י"ב
- דף כ"ז ע"ב
- דף כ"ח ע"א
- דף כ"ט ע"ב
- דף ר"א ע"א
- דף ס"ה ע"ב
- דף ק ע"ב
- דף ק"א ע"א

פירוש המלות מזהר הגרול ומזהר חדש

אות אלף

מכה : בטש. הכה : בטינא. בחומר : בל אדן. בלי אדון : בליסטראין קסטיראין. כלי זיין לירות : בסירי. אביב : בוסין. נרות : בוסמא. בשמים : בסיס בקטפא דאצבע. טובל בראש אצבעותיו : בויטא דאנפוי. תואר פניו : בעיטא. בקולמוסו או בעצה : בוצינא דקרדינותא. ניצוץ חזק : בוציצא דקרדינותא. אבן הבדיל שעומדים ומשערים בו הבנאים : בוצינין. נרות : בוקינוס. חצוצרות : ברא. מדבר או שדה או חוץ : בורייה. בריאות : בת. לן : ביתה. אשתו : בוריני. פריצים :

אות גימל

גובא. בור : גובין. הפירות : גובין ודרדרים. מיני קוצים : גביני סוטרא דעינו. שפה של כסוי העין : גדפין. כנפים : גוויני. פנים או דמיונין : גוזה. תוכה : גזברא. גבאי : גזיין. תזיכות : גזיין. שרשים : גולפא. כדים : גליף גליפין. חקק חקיקות : גולמא. גולם : גלידין. קליפות : גלי. שער : גומריין. גחלים : גומרא. שלהבת : גמיעו. שתיה : גניזין. אוצרות : גנן. המשקה שדות : גסטרא. חלק לשנים : געא. צעק. גפיין. מחבק : גרמי. עצמות : גרמוי. עצמותיו : גרופיין. צינורות : גרדנא. שורש האילן : גרדיגי טהירין. חיילות אורות בעלי דינין : גרדיני נימוסין. חיילות על עוברי דת ונימוס : גריעותא. חסרון : גרדינין. בעלי דינין קשין : גושפנקא. חותמות :

אות דלת

דבר. מנהיג : דבחיין דבחיין. שזובחיין זבחים : דבבו. שנאה : דגליד. שנגלד ונקרש : דחלא. עיז לשון מורא : דיסתכם. שיסכים : דכורא. זכר : דכיא. טהור : דכרני. זכרונות : דליג. קפץ : דלטורין. מקטרגים : דמיך. ישן : דמתחלחלא. רועשת : דיסקני. שיעלוהו : דופינוס ופרדשכי. דוכסין ושרים : דופסא. פסל : דקיין. דק וקטון : דקיין. דקות : בדוקפא. בסיבוב : דקל פסתוקא. גרעיני פרי שקורין גלנדש : דורונא. מתנה : דרדקי. נערים : דורמיתא. תרדמה : דורמסקין. מין פרי : דורדייא. שמרים :

איבין. פירות : אבנא בקוספיתא. אבן המתגלגל : איבין. זרעים : אבאיש. הרע : אדי. מזה : אדיין. חדרים : אדמוך. ישן : אדרא. גורן : אודנאי. אנני : אדמוך. מנמנם : אורות ידיך. אוירי אצבעותיך : אתוון. אותיות : אוונין. ממונים : אוזפוז. ליווהו : אוזפתא. לוויה : אחמתא. אוצר : אחית. מוריד : אחית. מהר אחסנת. ירושה : אטימי לבא. עריל לב : אית. יש : אכסדרא ואדיין. חדרים : אכפייה. הכניעו : אוכמא. שחור : אוכלוסין. חיילות : אימאה. שבועה : אימרא. שפה : אומנא דאומנא. אומן על כל האומנין : אומצא. חתיכת בשר : אנתיק. עסק : אנימתא. מין חיה : אניצת לכלבין. הציץ ציץ ופרח מיד : אסקופא. אוצר מלא כל טוב : אסטרו. אסתירו : איסרא. איסטרא : אסתמרי. שמרו עצמם : אסחר. סביב : אסוותא. רפואה : אסחאה. כובס : אסחיין. מכבסין : אסתתימו. נתעלמו : אסתחי. נתכבס : אערע. פגע : לאענאה. להנהיגם : אעדיאת. היא מסירה : אפלייטא. ציורים : אפוטא דקוטפא. שרשי עשבים או חריות של דקל : אפרקטתא. תרמילו : אפוטא. מצח : אפוטורפא. אב ומליץ : אפשא. רבות : אפעא. נחש : אצטוונא. כסא : אקושרא. חולאים : איקונין. צורה : ארבא. ספינה : ארמי. משליך : אוריכנא. אמתין : ארגוונא. ארגמן : אוריך. המתין : אושדן. שופכין : אושפיזא. אורח : אשתמודע. ידוע : אשתצק. נתחזק : אשתנקלו לחמרייהו. נתנו חבלים לחמוריהם ברגליהם : אשדי. זרק : אשתכלילו. נתייסדו : אתהדר. חור : אזגרע. נרמעט : אתכלא. אשכול : אתנשר. נפל : אתר. מקום : אתעדי. הוסר : אתגזר. נימול : אתער. מתעורר : אחפוז. ליווהו : אתלהיטו : לוהט : אתרגיש. מרגיש : אתעתד. מוכנים : זתכסי. נעלם : אתפלגן. שוטפים : אתבדרו. נפוצו : אתחפי. נתכסה :

אות בית

באיש קמיה. אין ניהא לפניו : ביברי. מקום שצדין חיות ועופות ודגים : בדיחי. משמחי : בידין ודכורו. אוב וידעוני : בטיש.

פירוש המלות

יושבי אוהלים : טפסי. טופס : טפסירי. מרבדים : טוף. טיפה. או שלהבת אש : טוף. טיף : טף. השגיח : טיקלא. גלגל. או משקל. או ניתוח. או נהר : טריקין. מכים. או נושכין : טורי. הרים : טרפי אילני. עלי האילן : טרינא. שר : טרקא. סגור : טרטשים. סלעים : טרפהא. עלים : טורקה הסגורים : טורסקה גג : טורה אשורת : טרוניא. עלילה. או שררה : טריסין. חוקים : טרוצבולון. שחוק שכל מיני חיות לוחמים יחד : טריקי. מאכל שמעורב קמח עם דבש יחד : טירקא. שורה : טורפי. התבלבלות : טרוניא. שררה : טריסין. מהופכים : טורנא. עטרה :

אות יוד

יבית. ילינס : יכוס. ישחוט : יתב. יקח : יסגה. רבוי : יעודין. תוכחות : ירכין. יטה : ישלפון. יוציאו : יתבסמון עלמין. יהיו העולמות על מכונם ותקונם :

אות כף

כביש. נתיב : כבני אמרוני. כבני מרון : כדיב. כוב : כדוב. זאב : כוי. חלון : כוין. חלונות : כמין. אורב : כנש. אסף : כסופין. תאוות או ביושין : כסופים. תענוגים : כסופא. ביוש : כסופטא. מדרגת הסולם : כעמקא בבשרא. כנגע בבשר : כף. שפת : כפות. קשור : כפין. רעב : כופסירא. ככלים : כרי בירא. חופר בור : כתרין תתאין. מדרגות כחות חיצוניים שהמה למטה מגבול קדושה :

אות למד

לאבאשא לון. להרע להם : לגיון. שר הצבא : לוין. חיבור וזיווג : ולמנלש : לספר ולגלח השערות : לאנפיש. להדבות : לקביל. כנגד : לשוואה. לכוין : לתנויי. לספר ולהגיד :

אות מם

מאני. כלי : מאנא. מלבוש : מארי נהרין. בעלי חסדים : מארי דיבבא. בעלי תרועה : מאללין. מרגלים : מגנרין. מגלגלים : מגנא. בחינם : מגרופי. כף שאוחז בו דבר הנק' גאפיל או כף שמגיסין בו קדירה : מדבר. מנהיג : מדרון. שיפוע : מדבחה. מזבח : מהדקן. קשורים : מזלגות. כף : מזייה. שערות : מרזפתא. פטיש : מחוך. צחוק : מחכאן. מקוים ומיחלים : מטול. משאוי : מטוטורי. חנות ואהל : במטון. בהגעת : מטרוניתא. גבירה : מכתשין. מכות : מיכס.

אות הא

הדר. חוזר : הימין. האמין : הלולא. חתונה : הורמנא. רשות ורצון : הורמני דביברי. השרים המושלים בבני אדם : הורפילא. מלשון מלכא ורופילא :

אות ואו וורדא. שושן :

אות זיין

זוהמא. פסולת או סיג : זוודא. צידה : זיינא. מינים : זוטא. כמו זוטו של ים : זכאין. צדיקים : זעיר. קטון : זיפתא. זפת : זקיטא. בריה שנוונת מן התולעים :

אות חית

חבילי. חבורות או חיילות : חבילות. אגודות : חגרא. חוגר : חגירין. חגורה : חדי. שמח : חדתותא דסיהרא. חידוש הלבנה : חיא. נחש : חיור. לבן : חיוון. חיות : חיוו. מראה : חון. דמיון : חור. כפתור : חייכת. משחקת : חילהא. כחה : חיליה. תוקפו : חלוקה. כתונת : חמיר. שאור : חמר. יין : חמי. דאה : חופאה. כיסוי : חפי. מכסה : חצר. קוצר : חקלא. שדה : חרשייא. כשוף : חרצין. מתנים : חריצין. חוקים : בחוריהון. בנחיריהם : חשאי. בלחש : חושנא. חושן :

אות טית

טאט. משוטט : בטיהרן. בזהירות ניצוץ : טהירין. אורות העליונים : טווי. צלי : טיטראה. חנות ואוהל : טיילותא. שעשוע : טיעא. סוחר : טיירא. חוזה כוכבים : טולא. צל : טילקא. גלגול : טמירין פצירין. חדרים נסתרים וחוקים תחת הארץ : טמרני. הטמני : טינרא. סלע : טינקין. ינקין : טינטא. טיט : טינרין. סלעים : טונפר קטורן. התר קשרך : טסטירו. מכסה : טיסא. שט ומעופף : טסירין. רוחות : טיסין. שלהובי. ססטוקא. כלי : טפסא. שלהבת : טפסין. הלשון המכריע בין האזנים או שלהבת : טופסרא. דפוס ציור : טופנא. מכול : טופסירי. שרים : טיפקא. מאכל שעושים על רעפים לבנים : טופסקא. עונש : טופרא. צפרנים : טופסא. טופס וציור : טיפסא. אילן ורד : טפסא. ציור : טפלוחין. עדשים : טופסי. ננוצית : טפסירי. שלהובי אש : טפסירי דקסרי. שרים המושלים להרע : טפסרי. אדונים : טיפסא. גחלת : טיפסרא קפטלאי. שרים : טפה. הכה : טופסרי. שר ומושל : טופסרא דקטונן.

פירוש המלות

שחוט: מכשרן. הגונים: מאנין. מלבושים: מסכני. עניים: מסתפינא. ירא: אשתמיט. נשמט: מעלעלין בגמגומא. מגמגמים כדיבורם: מיפק. לכת: מפולמים. בריאים וחזקים או נקובים: כמצליף. כמכה שי טבעות למטה: מקיזפא. מזהירות ניצוץ: מרגליטין. מרגליות: מרבי. מגדלי: מריט. מרוטות: משתעייא. מספרת: משיחא. מדה: משקופי. חלוני: משתככים. נשקטים: משריין. מחנות: משכא. עור: מדבי טרטשי. הממונים על האסכרה:

אות פא

פיגאן. צעקה ושועה: פודגרא. הוא חולי כמחט בבשר החי: פטרא. פותח: פוטקרא דקיטפא. הממונים על הכריתה והיזק: פטירא דקיטפא. עץ של אפרסמון: פטישין רמאין. פטישים חזקים: טירא. מצה פוטמין דטיפסא. ראשי הציד: פטרונא. אב: פלטרין. היכל מלך: בפיל. בשער: פולטי. שבכ: פומבי. גלוי. פוסקתא. גרעינים שבפרי: פסילוסין. כבד פת ולשון: פסותא. פיסת יד: פסקא. שברים או חתיכות: פעוטא. קטנה: פרדשכא. פקידים נכבדים: פרגודא. מחיצה: פורפירא. מלבוש: פרפס. גלוי: פרזל. ברזל: פרקטירא. בריכה של מים: פרקמטיא. סחורה: פרסא. פרוכת: פרדשקא. חלון או פקיר: פורייא. מטה: פרקי. איברים: פרוונקא. שליח: פרחאן. כורחים פשופש. הפש: פתורא. שלחן: פתקא. כתב:

אות צדי

צדיא זריקניא. תהו ובהו: צחוחא. צלולה: צייתין. מקשיבים: צלי. תפילה: צניעותא. גנוז: צהר. ספר וגבול:

אות קוף

קאפן. נקרשו: בעלי קבין. שיש לו דמות רגל של עץ: קבלא. ערפל: קתדרא. כסא. קדל. עורף: קודרין. אומדין השפוע: קדרותא. שחרות: קוזמיטא. שר: קוזטיפא. ניצוץ קוזמיטים. שרים. בקופי. בתוקף זריקה: קוזפא. נאד: קלפיטין דקורטי היכלות מצוירי: קוזפידא. ברשות וכה: קיזרא. קיימ: קטיירי. מלקט: קוזטורנטין קלטרולסין. ראשי גייסות מאדום: קטפירי דארעא. מקום מדרון עמוק בארץ: קיטפא. דבוק: קטפא. אשכול: קוטרא. קשר: קטפורא. נאד: קטורא. עשן: קטפורא. בית דירה: קוטפא. מלבוש או כרית: בקטיפא.

אות נון

נאים. מנמנם: נביע מתתא. נובע מלמטה: נבזבזין. אוצרות: נבית. נלין: נגרי טוריא. חוצבי הרים: נגיבו. יבשה: נגדין. נמשכים: נדיף. מריח: נוף. גער: נטר. ממתין אושומי: נטיל. נושא: נטלי בממלגוי נוסעים בנוסעיהם: נייפין. נאפים: נמוסי. מנהגים: נימין. שערות: נמוכום. שפלים: נסיב נשוי: נצאן. כתקוטטים: נקט. לקח: גורא. אש: נשף. מנשב:

אות סמך

סאיבא. טומאה: סב. קח: סיב. זקנה: סגירא. מוסגר: סחרנא. סביב: סח. סיפר: סברא. הטיה: סטנוניא. הסוהר: סטון. נחש: סיתווא. חורף: סיטו. תואר: סטיפ. סיגי הכסף: סך. הבט: סילתא. כלי זכוכית: סמכא. עמוד: סימא. אוצר: סמטא. נתיב: סמיטרא. נתיב או מצנפת: סומקא. אדום: בסימו דמלין. דברים נעימים: סינדרא. חבל: סנפרינון. ספיר: סנטירא. שוטר העיר: סוסטיפא. קשת: סוספיטי. סיגי: סוספינא. שומן: סיסטרי. מלבוש: סוסיתא. מחצבת: סוספיטא. זהם: ססגונא. גזון תחש: בסיסו. בתיקונו. ספאן. חשיבות: ספונים. תוקף: סיפטא. משקל: ספון. חשיבות: סרטא. שירטוט: סריקתא. רקים: סריין. טנופת: סרכי. שרים: סתימו דסתימין. נעלם על כל הנעלמים: סיתרא. חולה: סתרא דסתרין. סודי הסודות:

אות עין

עא. עץ: עבורי. בריח: עבורא. תבואה: עיבא. מעונן: דלעגל. מהרה: עדואיהון. עיבוריהם: עדוייהון. עיבור שלהם: ועידרון. וימותו: עזקא. טבעת: עוזלי דאיילתא. תאומי צביה: מתעטר

פירוש המלות

קיסדורין דירוקי מיני ירוקת : קסירי אמתחצ' : קהטיפין סיגין : קוסטונא : ככס : דקטנו מדה וכלי : בקיסטרא דקוסטא אהל שלנים בו אורחים : קיסטא קודם : קסטירא אהל : קסטיטירא זוהרת : קסטירא זהירות : קיסטא ברית : קיסטא דטירמא בקירטוי דאורחוי כלי שמבשלי בו על אם הדרך : קסטפי זהירות ניצוץ : מקסטר קישוט : קוסדרי עשבים : קסטירים רוחות בלא גוף : קוסטרא כיס : קסירי אומות קיסטפא חתיכת עץ : קופסירא דביקים : קוסטי מדות : קפטלאי ראשים : קופא בליא א א : קופטרך מלבושך : בקופטרא דקילטא דבוק וקלוט : קפטרי דקילטא קשרים הקלוטים בכרעי מטה : קפטרא חבל : קפתורא מטה ידו לצד הטבור : קפסירי שרים שלטונים : קפלין עמודים : קופטי הדרו : קופטרא דבוק ואחו : קופטא מלבוש : קפחא מקפח את הבריות : קפחי גזלנים : קרבא מלחמה : קרדו חשר : קרינא מלמד : קרדיני חוזק : קרדנותא קשה וחזק : קורדיטא מאכלים מצויירים בדפוס : קרפולין סחורה : קפסירי קסרי בעלי מדות קרטייא בית : קורטמי גרעניי בקרדינא בחוזק ותוקף : קרטופא קשר : קרטיפא קלע : קיר פטרונא אדון ואב : קרטנא אוצר : קרדנותא חזק או שחור : קסטא עצים : קשוט אמת : קשישא זקן : קתדרי כסאות :

אות ריש

ראמין דראמין גבורים דגבורים או חזקים דחוקים : רברבין גדולות : רביין נערים : רבקן מצומדת : רהטין רצין : רווק אדם פנוי בלא אשה : ברטיבא בסדה אגם מים : רוא דמלא סוד הדבר : מרחצים בוטחים : רכיכי רך : ברילוגיא דאופיר בכתם אופיר : רעיא מבקש : רעוא רצין : רימנא גערתי : רופינוס שרים : רתיכין מרכבות :

אות שיין

שאפא לבלוע : שארי התחיל : שבבין שכנים : שבבים חדרים : שביבין שלהבת : שבריר כמדומה : שטיא שוטט : שייפין אברים : שכלולא יסוד : שככין נשקטים : שליחא דקוסטא שליח הדין שממונה על העונש : לשלא להוציא וישליף ויחניט : שעלא דריפת : שעיעי

סדין : קטיגנא צריר : קטיר קשר : קטפיריס גופי בהמות : קטפירא קשר או מין עוף : קטפירא קשור : קטיפא דקרנטא זפת הנוסף טכו תוח עץ : בקטורא דקונטירא בקשר הקינטור והכעס : קטפורי נצוצות : קטפוי מדרון : קוטריין קינטר : קוטפא דביקות : קטפורה צורה פניה : קטריי רמאי קשרים חזקים : קטטורי שולח הדין : קטפירא מלבושים : קטפא מתגלגל : קיטרא עשן : אתקטר חד אורחא קסטיריא מקושר דרך א' המאיר ומזהיר ואותה דרך היא הליכו הנחש עליין וכל הכוכבים דקים וקטנים קטורין בו ותולן ממנו : קטנון זהר : קטיפי זהירות : קטפוי מלבושין : קטרי דורא גחלי רתמים : קטפירא מלבוש : לקטעה לקצץ קלישא דקה : קליפין גלויים : בקולמטוי בתויף : בקלפוי בהתגלות : קלמא קסת הסופר קולפוי דשגר מקל שראשו נטוע במסמרים קולטרא דקיטפא קליטה הדיבוק : בקולמיטו בהתלהבות : בקלדיטו בארות : קולפוי מקל קלדיטא עיגול : קולפא מקלות עצים : קלא מן קליא קול א' מן הקולות : קולפון שלהבת : קוליתא עצם הירך : קולטא סדק : קליטיי קלפי : בקולפי דסיכתא בהכאת הבטה : קמיט כטופסק נקמט קמטים כדפוס שצוירו בולט לחוץ : קומטרא הקמיטות שקומט ע"י תדועה : קומפא מאפר : קומטו כסויים : קמראי מכסה : קונדיטיין יין מעורב עם פלפל ודבש : מקונדיטיין בישין ממחשבה רעה : קנחא אכפרה : בוקניא בקנאה : קנסיר חרס : קינתא מחלוקת : קונפון קובץ אנשים ע"י הכרזה : קסטירא ממשלת : קטרא מושל : קסיטרא סיג : קיסטרא אסתרא : קסטורין שרים : קוספיתא כף הלעק : קסטריין גירים : קסטורים חולה מחמת איזה רוחות קספורה עטרה : קסטורים שוטרים : מקסטורא מהאוסף : קפטא הכה : קוסטא עצים : קסטורא זוהם : קסטין מדות : קסטריין רוחות שלוחי דין : קסטר בקטריין בקומטא שוטר בקישור ומאסר : קיסטא דעינא זולג דמעות תמיד מעיניו : קי טרא ממונים : קסטר ישיה הבה שלהבת וסיבב ראשו : קוסטיי מדות : קוסטיי חרבה : קוספיטא קלע : קסטיפא זוהר ניצוץ : קסטורין היכלות : קוסטרא דקוטרא אהל עשן : קוסטייהא מדתם : קוסטר תליין : קסטורי עמונים ושוטרי המלך על מדינתו לקיים דתו :

פירוש המלות

חלקים : שף. נעקר ממקומו : שפניני. תורים :
שפירין. יפים: שריקן. הפחותים: שורין. חומות:
שרא. התחיל או התיר: שרא קברא. יחרם
קברי: שורי. חומות: שורייקי. גידים: שורטא.
קנים: שושיפא. סדין: דאשתלל. שנסתלק:

אות תיו

תב. חזר: תבנא. חזרתי או תבן: תוהא. תמיהה:
תווי והדרין. מבקשים ומחזרים תזיף.
לויה: תחמי. תראה: תכסיף. תבייש: תלגא.
שלג: תוליף. תלמדו: תלא. הר קטן: תמן. שם:
תננא. עשן: תסקופין. עלילות: תפסין. משיגים:

(א"ה פרוש המלות הוה נעתק מפירוש המלות הנדפס
בסוף הוהר חדש וכתוב שם שהוא פירוש המלות
לזוהר הגרול ולזוהר חדש וראיתי כי נסלו בו כמה
טעיות מהם ט"ס ומהם שגוף הביאור אינו מחייק
לענין והוקשה עלי לחקן כי צריך לזה בקיאות וחיסוס
ברוב. ועיון גדול ובכך הנחתים כמות שהם ועל
הקורא לעיין היטיב וההי"ב. הש"ך ט"ט).